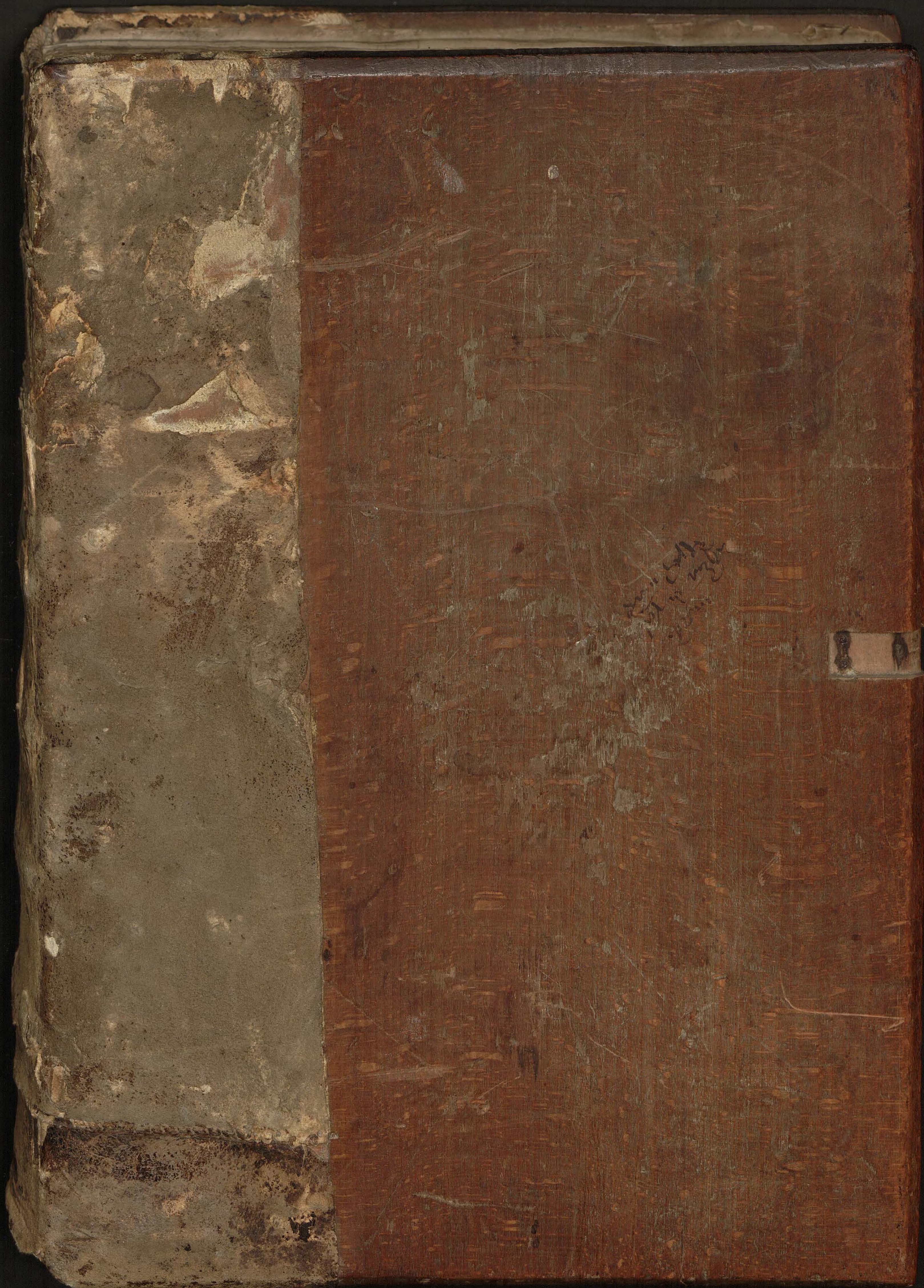

Nota registrum questionum super 2or libros Sententiarum

Qones 3ij lib

Quones 4i lib

utrum sit ibi diffinitiue
utrum moueatur in loco
utrum possit ab aliquo oculo corporali uideri
utrum uideatur oculo mentali
utrum corpus Christi sit in quo dicitur in miraculose prout
utrum in tali casu sit sumendum
utrum substantia panis maneat in hoc sacramento
utrum substantia panis annichiletur
utrum post panis possit conuerti in corpus Christi
utrum in hoc sacramento remaneant accidentia
utrum remaneat forma substantialis
utrum conuersio fiat in instanti
utrum ista conuersio assimiletur creationi
utrum ista conuersio sit miraculosior omnibus miraculis
utrum hic conuertatur materia in materiam et forma in formam
Quibus uerbis sit exprimenda ista conuersio
utrum panis et uinum sit materia huius sacramenti
utrum uinum distincta species panis et uini
utrum debet confici in pane tritici
utrum de panibus ceterorum
utrum de azima
utrum uinum de uite sit propria materia huius sacramenti
utrum aqua sit de necessitate miscenda
utrum in magna uel parua quantitate debet apponi
utrum accidentia maneant sine subiecto
utrum quantitas sit prima accidentium sine subiecto
utrum qualitates sit ibi accidentia
utrum ipso ... possit ad imitare 133
utrum possint corrumpi
utrum ad exteriora possint generari
utrum possint nutrire
utrum possint frangi
utrum partes fracte ad [illegible]
utrum ... ad possit miscere
utrum hoc sacramentum conferat gratiam
utrum effectus eius sit ad opus glorie
utrum ... sacramentum remittat peccatum mortale
utrum remittat uenialia 134
utrum tota pena peccati remittatur
utrum proficiat hominibus ... futuris
utrum ... possit sumere [illegible]
utrum peccata uenialia impediant effectum huius sacramenti
utrum soli sacerdotes possint conficere
utrum ad deum ... peccatum ... huius sacramenti
utrum plures sacerdotes possint conficere ... hostiam
utrum sacerdos conficiens teneatur sumere sacramentum
utrum liceat sacerdoti omnino a confectione cessare
utrum malus sacerdos possit conficere
utrum melior sit missa boni sacerdotis quam mali 135
utrum heretici scismatici possint conficere
Quid faciat hereticus
utrum ab hereticis ... recipere ...
utrum hoc sacramentum debet conferri in ... conferenda
utrum ... altare consecratum
utrum consecratio possit iterari
utrum altare debet esse lapideum
utrum calix debet esse de argento 136
utrum corporale debet esse de lino
utrum hoc sacramentum debet conferri in die
utrum pena sit sacramentum
utrum penitentia sit essentia huius sacramenti
utrum pena bene diffiniatur 136
utrum sit uirtus
utrum sit uirtus specialis
ad quam uirtutem reducatur
unde pena [illegible]
utrum pena possit iterari
utrum debet ... aliqua pena publica
Qualis solemnis pena imponatur 137
utrum pena auferat de peccatum
utrum sine pena possit peccatum mortale remitti
utrum penitentia tollat mortale uel ueniale peccatum
utrum tollat reliquias peccati
utrum per penitentiam uirtutes restituantur
utrum in equali dignitate
utrum opera facta in caritate mortificentur per peccatum sequens
utrum opera mortificata per penitentiam reuiuiscerent
utrum peccatores ... confiteri ... sacramentum 138
utrum homo possit deo satisfacere
utrum homo ex caritate ... potest satisfacere pro peccatis
utrum bona opera extra caritatem facta sint meritoria ... boni
utrum ad ualeant ... future uite
utrum satisfactio debet fieri per opera penalia
utrum restitutio sit de necessitate salutis
utrum sit pars satisfactionis
utrum quod fuit ablatum tantum sit restituendum 139
utrum ei ... [illegible] sit restituendum
utrum solus auferens debet restituere
utrum penitentia habeat partes
utrum contritio augeatur ... 140
utrum ad iustificationem requiratur aliquis processus

II

[illegible]

q[uod] po[tenti]a g[e]n[er]at[iva] i[n] d[iv]i[n]is dicat[ur] q[uo]d ab[solu]ta p[ro]p[ri]u[m] e[ss]e[nti]am et p[ro]bat sic
po[tenti]a g[e]n[er]andi n[on] aliud e[st] q[uam] id q[uo] g[e]n[er]ans g[e]n[er]at sic po[tenti]a
calefactiua e[st] id q[uo] calefaciens calefacit et h[oc] e[st] ca
lor. po[tenti]a a[utem] activa q[ua] agens agit n[on] e[st] n[isi] inq[uantum] agens
assimilat s[ibi] passu[m] sic ig[itur] calefaciens assimilat s[ibi]
calefactu[m] calore et i[de]o calor e[st] po[tenti]a calefactiua q[ua] ig[ni]s
calefacit. s[ed] i[n] g[e]n[er]atio[n]e g[e]n[er]ans assimilat s[ibi] g[e]n[itu]m i[n] n[atur]a
[illegible]

paruo ut de mane fit meridies. Aliud vero mixtim
scilicet materialiter et originaliter sicut fit caro de substantia panis. Aliud similiter
et ordinaliter ut de pane fit corpus Christi. unde non est ordo quia
substantia panis non manet in corpore Christi sed ultimo substantia. quia substantia panis
non adnichilatur sed in substantiam corporis Christi transit. Aliud est substantialiter
et originaliter accipi ut in divinis. Filius est de substantia patris. ratione ablativi
de solitarie. ratione vero genitivi de originaliter. unde importat distinctionem filii
ad patrem non ad eius substantiam. Ad articulum per quem ad primum solutio
in textu est. Ad secundum dicendum quod quamvis attributum per attributum inconveniens
magis essentiam et per non dicit. sed generare attributum per patris impossibile
addit ad se essentiam ut dictum est. ergo ista non conceditur. essentia
generat et omnes consimiles.

Rursum quaeri solet. Circa istam distinctionem quaeritur utrum pater pater
genuit filium natura vel quia non. quia videtur in deo natura
et voluntas sed non genuit voluntate ergo nec natura. Praeterea philosophi devenerunt
in cognitionem dei naturae. si ergo pater genuit filium natura vi-
detur devenisse in propria opera eius et per consequens in cognitionem trinitatis
quod falsum probatum est. Contra dicit Damascenus quod generatio est opus divinae
naturae etc. Respondeo dicendum quod ista quaestio sic est declaranda. Potest
utrum pater genuit filium natura sed quia naturaliter in est. generatio in est
id est declaratur utrum generavit cum necessitate. Utrum voluntate
Quantum ad articulum secundum dicendum quod nomen naturae sumptum est a nativitate
quae generatio dicitur nativitas. et quia mater denominatur a toto ad quod
id natura dicitur quod per nativitatem accipitur et quia generatio vel nativitas terminatur
ad essentiam per se non ad formam non magis per causam habet esse. ideo esse
dicitur natura et ex hoc translatum est ad omnem essentiam in creata. Hoc
viso dicendum est quod iste ablativus natura per importare habitudinem causae formalis
sicut hic. Cetera crescit calore. et sic dico quod non dicit conceditur. quia
generare generatur formaliter non natura. Si autem dicat habitudinem principii
efficientis sive originantis sed hoc sit verum. quod virtute naturae fi-
at generatio. non quod natura sit generans in divinis. sic dico quod conceditur
et dico hic est. quia virtute naturae dicitur fieri actio in qua agens assimilat
sibi passum. sicut quia calefaciens calefacit sibi assimilat in
calore. ideo dicimus quod ignis calefacit in virtute caloris
Cum ergo per generationem in divinis fiat assimilatio filii ad patrem in natura. dicitur
conceditur quod pater genuit filium natura. Non enim si concedamus quod filius procedit
a patre ut filius in natura. id est sicut procedit ab utroque ut filius in
natura. sed quod verum est dicere quod pater generat filium natura. quia filius procedit a
patre ut filius in natura. ergo similiter verum est dicere quod pater et filius producunt
caritatem scilicet natura. quia ab eis procedit filius in natura quod tamen non conceditur.
Dicendum quod id solum dicitur generari naturaliter vel produci natura quod ex modo
sue processionis habet quod assimiletur producenti. filius autem ex modo sue
processionis habet quod assimiletur patri. procedit enim ut verbum et ut filius
filium autem patri et verbum intellectum dicitur assimilari. sed non potest
esse assimilatio nisi quod ad naturam. Amor non est per se assimilatio
et ideo conceditur est quod filius naturam originis generatur a patre non sic
autem scilicet ex modo sue processionis habet quod assimiletur producenti ut
dictum est. sed procedit per modum voluntatis. tali autem in processionis
non debet quod id quod producitur per talem modum producatur ut simile
unde quod scilicet procedit ut filius in natura non est ex modo sue
processionis sed propter perfectionem in divinis quia ibi plenitudo non potest

Quantum ad tertium articulum primum satis dictum quod necessarium dicitur duobus modis. per se et per aliud. necessarium
per aliud adhuc dicitur uno modo quod dicitur sic per causam agentem quae habet
predominantiam respectu eius cum infert necessitatem. sicut lapis impulsus vel
proiectus necesse fertur sursum. et tale necessarium dicitur violentum. Alio modo
dicitur necessarium sicut per causam finalem. sicut necessarium dicitur in hiis quae sunt
ad finem quia sine hiis non potest finis esse vel bene esse. sicut autem
istorum modorum generatio divina est necessaria. quia deus non habet principium finem. non coactio
cadit in ipsum. Per se autem dicitur necessarium ad quod non potest non esse
sicut deum esse necesse est. et hoc modo patrem generare filium est necessarium.
Quantum ad tertium ad illud quod filium generavit voluntate patris melius dicitur
uno modo utrum pater genuit per modum voluntatis. Aut utrum genuit
ipsum voluntate. Primum non dicendum est sed quod non. quia id quod sic producitur a-
habet cum deo nec conformatur a natura. Primum modum scilicet sic procedit. hoc modo
non habet ex modo sue processionis ut dictum est. Si autem non habet nec
conformatur sic caritas producitur voluntate. Si autem intelligatur secundo modo
sic ad hoc distinguitur. quia aut voluntate antecedente seu operante aut voluntate
concomitante approbante et complacente. Si voluntate antecedente cum voluntas
artificis antecedit artificium sic non conceditur. si voluntate operante
sicut non est concedendum quia voluntas non est generans sicut non essentia.
Si voluntate concomitante vel approbante sic est concedenda. pater enim generando
filium vult se generare filium et hoc patet. Respondeo ad primum argumentum per quae
Ad tertium dicendum quod in cognitionem divinae naturae perfecte non venerunt sed
solum magis est causa rerum creatarum non per quae in cognitione trinitatis personarum.

Item quaeri solet. Hic quaeritur primum utrum in deo sit potentia generandi. D. A.
videtur quod non. quia agens quod agit per essentiam non videtur agere per
potentiam sed deus est agens per essentiam. ergo actus generandi non potest
in deo potentia generandi. Item maior patet quia per essentiam corpus vivificat non
dicimus ipsum vivificare per aliquam potentiam. minor de se patet. Praeterea
quod erat de potentia in actum prius et in potentia quam in actu. sed in deo nichil prius
in potentia quam in actu ideo etc. Contra philosophi in de sophisticis elenchis: et videtur cuius
actus est eius est potentia sed actus quidam est generare ergo et potentia generandi.
Respondeo dicendum quod ista quaestio sic est declaranda. primo quod in deo est potentia generandi
utrum ista potentia sit in filio. utrum possit se extendere ad plu-
res filios generandos. quarto utrum ista potentia dicat essentiam
vel relationem. Quantum ad primum sciendum quod potentia generandi est in divinis quod sic
ostenditur. quia potentia per actum cognoscitur. sed quia potentia dicitur sicut ipse deus. non minus
potentia negandam in deo quia in ipso actus dicitur esse deus. non tamen hoc ob-
stante potentia actu dicitur in deo similiter et de potentia. Praeterea quod quamvis per creaturas
est inceata de actu et ipsi deo. sed in creatura invenitur duplex principium
productivum. unum scilicet quo agens producit sibi simile in natura. et hoc
potentia naturalis. aliud quo agens producit sibi dissimile in natura et hoc est potentia
artis imitatur et ideo importat perfectionem. ergo similiter in divinis est
ponere ad primum actum ad producendum consimilia in natura quod vocatur
potentia creandi per quam producit creaturas et aliud ad producendum simile in natura
quod vocatur potentia generandi. Differunt tamen in hoc quod si comparentur ad
actus tunc actus inter se aliqualiter differunt saltem ratione et ipse potentiae
differunt. Si autem comparantur ad ipsam radicem scilicet essentiam divinam
sicut tunc ipsi sicut ipsum esse divina virtute sunt idem. sicut et eadem virtute
in sole per quam resolvit dissoluta et conglutinat conglutinata
et idem de potentia spirandi. non tamen quod recte dicimus in voluntate
divina sic potentia creandi quia ipsius producti creata. potentia in generando

Utrum theologia sit scientia. Et videtur quod non quia
scientia est de universalibus, sed theologia de particularibus etc.
Item scientia procedit ex principiis per se notis [illegible]
primo posteriorum. theologia [illegible] etc.
[illegible] quia theologia procedit ex articulis
fidei qui non sunt per se noti sed solum creduntur etc. Contra
Augustinus [illegible] dicit quod theologia est scientia [illegible] ad salutem
[illegible] etc. Respondeo. Circa questionem istam sunt tres opiniones et ponuntur
[illegible] prima opinio ponit theologiam proprie et simpliciter esse scientiam,
quia ut dicit ista theologia procedit ex [illegible] et principiis per se notis et
[illegible] theologorum [illegible] ponunt [illegible] lumen supernaturale
[illegible] lumen fidei et lumen glorie [illegible] clarum lumen
fidei et obscurum lumen glorie et per istud lumen dicunt principia
theologie [illegible] sunt [illegible] clare et evidenter [illegible]
per [illegible] conclusiones ex principiis eductas [illegible] proprie scientiam
sicut scientia physica ex principiis [illegible] notis. Contra opinionem istam
[illegible] non ond [illegible] lumen esse possibile.
[illegible] quod ipsum simpliciter et proprie [illegible] causat scientiam [illegible] quia non e-
vacuat fidem immo stat cum ea [illegible] valde [illegible]
[illegible] illud lumen [illegible] probatur [illegible] auctoritatem Augustini [illegible]
[illegible] lux [illegible] ad eundem [illegible]
[illegible] lumen fidei [illegible]
ipsi clare sciunt et intelligunt. Item autem canonis [illegible]
non [illegible] si [illegible] intelligentis [illegible]
suppositio [illegible] clarum [illegible]
et [illegible] lumen. Item quia [illegible] scientia
simpliciter et proprie dictam [illegible] per [illegible]
[illegible] lumen supponit fidem quia lumen [illegible]
[illegible] et [illegible] clare [illegible]
de [illegible] et scire [illegible] conclusiones ex eis deductas [illegible]
[illegible] et clare [illegible]
et per [illegible] conclusiones ex eis deductas scire proprie et simpliciter. Item [illegible]
probat auctoritatem [illegible] Augustini [illegible]
[illegible] fidei [illegible] ad [illegible]
[illegible] plurimo [illegible] expressa. Item quia [illegible]
[illegible] cum fide probatur [illegible]
lumine fidei [illegible] et lumen prophetie [illegible] stat cum lumine fidei [illegible] etc.
Item sicut una [illegible] diversarum potentiarum [illegible] una po-
tentia diversorum habituum, sed una [illegible] diversas [illegible]
[illegible] clarum et [illegible]
[illegible] clare [illegible] obscure [illegible]
[illegible] fidei [illegible] obscura cum [illegible]
clara. Item declaratur [illegible]
de [illegible] et [illegible] intellectus et visionis
[illegible] fides [illegible] et [illegible]
visionis sicut [illegible] quod [illegible] sit in domo
cum [illegible] scit per [illegible] eclipsim
[illegible] et [illegible] de eclipsi [illegible]
[illegible] sola fide [illegible] de ea [illegible]
si [illegible] domum videat eclipsim [illegible]

[illegible] habet [illegible] visionis [illegible]
dicit quod [illegible] simplices [illegible] articulis fidei habent sola fide.
Doctores vero theologi habent [illegible] quod dicit
[illegible] scientiam visionis [illegible]
[illegible] in summa. Item opinio ista [illegible]
[illegible] non [illegible] lumen [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] ille habet [illegible] contra
homines [illegible] theologie possit [illegible] scientiam proprie loquendo [illegible]
[illegible] ad lumen [illegible] theologis
[illegible] scientiam proprie et simpliciter [illegible]
non [illegible] de eclipsi
[illegible] scientia [illegible] proprie
loquendo et [illegible] quod [illegible] lumen in fide [illegible]
[illegible] scientiam de eclipsi [illegible]
[illegible] et si dicatur quod immo [illegible] homo [illegible]
[illegible] quod sic [illegible] homo [illegible] non
[illegible] ad [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] necessario [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] dispositio ad re-
[illegible] scientia. Item [illegible] quod [illegible] theo-
[illegible] quod [illegible] homo [illegible] theologie sit [illegible] quod sic.
[illegible] dispositio ad lumen quod habet [illegible]
si sic dicatur [illegible] lumen [illegible] et [illegible]
[illegible] studentibus in theologia [illegible] non [illegible]
[illegible] fictitium. [illegible] non lumen quod [illegible] in theologia
[illegible] et [illegible]
[illegible] si [illegible] dicas quod [illegible]
[illegible] ponere lumen [illegible] non possit [illegible]
[illegible] cessante [illegible]
possit [illegible] immo [illegible]
et [illegible] studentes [illegible] habent [illegible] lumen [illegible]
[illegible] immo [illegible] homines [illegible] non [illegible]
immo [illegible] immo et illi [illegible] dicunt se [illegible] lumen habere
non possit [illegible] quod [illegible] theologi
immo [illegible] non [illegible] quod [illegible] ille [illegible]
quod non [illegible] ipso [illegible] fictitium [illegible] ponere [illegible]
lumen. Item dicit [illegible] lumen [illegible] scientiam [illegible]
quia [illegible] fides [illegible] si [illegible]
scientiam fides [illegible] etc. [illegible]
fide [illegible] fides non [illegible]
[illegible] scientiam [illegible] ipsum
[illegible] non dicitur fides [illegible]
[illegible] non [illegible] quia [illegible] Item [illegible]
[illegible] ipsum [illegible]
[illegible] necessario [illegible]
[illegible] sicut non [illegible] auctoritas
[illegible] lumine [illegible] fides [illegible]
[illegible] et si dicatur quod non immo fides [illegible]
non [illegible] quia fides non [illegible]
[illegible] difficultas [illegible] difficultas [illegible]

Fides
ista
[illegible]
[illegible] disputatio
[illegible] habet lumen intellectuale [illegible]
et tamen cessante [illegible] alio [illegible]
Videant [illegible]
solutio
3a opinio
non permanebit alia dicit [illegible] fides
[illegible]
lumen prophetie [illegible]
[illegible]
ista

ut assensus sic differentie ipsius obscuritate cognitus quod fides
habet annexam et huiusmodi quia huiusmodi dicuntur euidentes de scientia
que cum fiunt et tali assensu ei sicut cum huiusmodi habet
ideo probabile sicut non [illegible] imperfectione non ut scilicet fides
non facit perfectum ad idem ad intellectum quia huiusmodi
certam scientiam de conclusione propter hoc non perfecta adhuc
precedit eam et si restat eam supponere quando primo lumine
fidei [illegible] superfluet. Tertio dicitur quod primo lumen stare
cum fide de p intellectu vel quod ad habitum scilicet ut unum
principium fides et primo lumen sit in habitu vel alterum in habitu
et alterum in actu et sic credo quod comparatur se ipsis duo.
Et quod doctor paulus in raptu non perdidit habitum fidei.
immo [illegible] quod clare uidit in actu credidit in habitu.
Hec quia non magis repugnat fidei et primo lumen quod scientia
opposita quod opus de adhesione scientie contradicit sed opus fidei
stare qui est scientia propter hoc de eadem non contra probabile
probabilitate [illegible] et necessitatem et sic [illegible] ut [illegible]
pro [illegible] et non necessario per diuersa vel per intellectum. Hoc quod de
lumine et fides stare simul per actum et huiusmodi ipsorum et ideo
quia ipsorum in rem simul assensus est cum ipsis euidentia
in rem ipsius solum in primum non [illegible] sed actus ille lumen
assensus est ipsius euidentia in se certo quod aliquo dicitur
actus non fidei assensus non [illegible] sed solum ipsius primum
non [illegible] solum in primum potens [illegible]
quam non [illegible] assensus [illegible] ipsius euidentia in se ad [illegible]
quod [illegible] istos actus simul stare [illegible]
[illegible] dicitur non [illegible] non [illegible] assensus simul de ipsius
euidentia [illegible] de [illegible] non per
[illegible] non [illegible] moueri [illegible] quod [illegible]
conceptum [illegible] sicut opposito sicut dicit philosophus [illegible]
[illegible] ab ipsius [illegible] et [illegible]
principiis quod assensus [illegible] ipsius euidentia non in se non per [illegible]
[illegible] quam [illegible] assensus est non ipsius [illegible]
non solum ipsius euidentie diuersas [illegible] per [illegible]
et scientie opposite ergo actus ille lumen quod assensus [illegible]
sic [illegible] in se non stare cum actu fidei quod assensus
[illegible] ipsius euidentie [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellectus et uisionis non [illegible] non [illegible]
[illegible] potest [illegible] et intelligere actum [illegible] esse [illegible]
ipso quia nos [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] applicatur ad intellectum
sic quod [illegible] uisio non per [illegible] ab intellectu non [illegible]
[illegible] actum [illegible] quod non per intellectum non [illegible]
quod uisio dicitur [illegible] quod ad apprehendendum ut [illegible]
[illegible] quod ad apprehendendum ut principia
[illegible] et conclusionem per [illegible] et [illegible] non potest esse intellectus
sine uisione quia [illegible] possunt sillogizare [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod supponunt [illegible] principia non concludunt
[illegible] aliquando esse [illegible] in [illegible]
[illegible] per [illegible] uisio [illegible] quia sicut dicit doctor

[illegible] articulorum

[illegible] quod [illegible] non [illegible] sicut dicit doctor
[illegible] habet intellectum [illegible] quod [illegible] per [illegible]
[illegible] quod [illegible] ideo [illegible] quod [illegible]
[illegible] non in [illegible] et [illegible]
[illegible] sicut [illegible] uisio dicitur esse [illegible] et
[illegible] intellectus ideo [illegible] quod [illegible] et [illegible]
et [illegible] eos quia [illegible] excludit necessitate fidei ut
[illegible] Tertio quod uisio dicitur [illegible] quod [illegible] res [illegible]
[illegible] et [illegible] per se ipsum intellectus non [illegible] quod [illegible]
[illegible] non ipsius se sed ipsius [illegible] diuinis et [illegible] non sufficit
ad [illegible] scientiam ut dicitur [illegible]
et astrologo non [illegible] quia [illegible] uisio [illegible] de quo non ad
[illegible] quia intellectus quod habet astrologus de eclipsi futura ex-
cludit fidem quod ad actum et necessitate est [illegible]
[illegible] eos [illegible] ad [illegible] Tertio ad [illegible]
ad [illegible] ad [illegible] ad intellectum [illegible] quod
[illegible] distinguit lumen [illegible] unde [illegible]
lumen ad [illegible] duo [illegible] scilicet fides [illegible]
[illegible] quia lumen [illegible] Tertio ad [illegible]
quod sunt intellectus per [illegible] apprehensione [illegible] non potest
apprehensione non [illegible] lumine fidei. Tertio ad [illegible] non per [illegible]
[illegible] quod primo lumen [illegible] quia [illegible] falsa [illegible]
[illegible] non [illegible] quod sic [illegible] non [illegible] in lumine [illegible]
[illegible] in lumine [illegible] concedo sed quod [illegible] quod primo lumen [illegible]
[illegible] in [illegible] nego immo [illegible] conclusiones non [illegible]
probat quod primo lumen potest stare cum fide quod [illegible] concedit
quia quod ad habitum simul stat ut [illegible] Tertio ad [illegible]
probat quod quod ad actus [illegible] simul stare sicut actus [illegible]
[illegible] sicut stat sic actus [illegible] et [illegible] quod non [illegible]
[illegible] potest et [illegible] [illegible] non [illegible] quod ad
[illegible] ideo [illegible] sufficit ad [illegible] actionum
[illegible] non [illegible] actus quod ad [illegible] sed solum quod ad [illegible]
et ideo [illegible] actus [illegible] sic [illegible] et
[illegible] quod [illegible] eadem [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] scientia sic scientia [illegible]
[illegible] dicitur non quod ad scientiam [illegible] scientia
[illegible] sufficit [illegible] sola fide de suis principiis [illegible]
[illegible] et ideo cum [illegible] principia supponat scientia [illegible]
et [illegible] quod [illegible] simpliciter scientia [illegible] sic et [illegible]
scientie [illegible] in [illegible] ideo ipsum [illegible]
[illegible] Tertio [illegible] quod [illegible] simpliciter [illegible] non [illegible]
scientia sed large et [illegible] nomine [illegible] scientia [illegible]
[illegible] principiis supponens quod adherent [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] ordine [illegible] per [illegible]
ex parte principiorum [illegible] ex parte actuum [illegible] ex parte habituum.
[illegible] scientia [illegible] principiis [illegible] necessariis et manifestis
[illegible] principia [illegible] non [illegible] ergo [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] omnium [illegible]
ideo principia non simpliciter et [illegible] supra non sufficiunt ad

certitudinem habitum congruum. Et ideo non supponitur quod de hoc
eandem conclusionem prius scita quod tamen habet tres conducat
ex eisdem principiis. Et tamen quod unus videtur intelligere et necessitate
principiorum. Alius vero nesciat et quod sit [illegible]. Si tamen sciat
eandem conclusionem sic moralis scit horas [illegible] habet
eundem habitum scientificum quod tamen [illegible] principia. Ergo certum
habitum scientie non [illegible]. Sed [illegible] assentit [illegible]
fortius alteri partis et sic opinio vel fides de qua loquitur theologus
vel [illegible] non in scientia et sic non intellectus et scientia. Sic [illegible]
media scilicet quod scientia est [illegible] deductionis [illegible]
quod principia theologie non sunt evidentia [illegible] firmitas
adhesionis quod firmiter est error et [illegible] pertinaciter adherere [illegible] cuius [illegible]
est. Ergo [illegible] eis non est fides. Sed [illegible] scientia [illegible]
[illegible] noscere [illegible] scilicet deus non [illegible]
[illegible] experimento [illegible] non habet sola
fides. Unde si esset [illegible] noscere quod deus non [illegible]
[illegible] incarnatione filii [illegible]
non solum fide immo [illegible] scientiam principia theologie non sunt e-
vidensia [illegible] generant habitum scientie.

Ad id [illegible] actum sit [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] actus fidei et non scientie. [illegible]
habitum scientie theologie [illegible]
[illegible] non [illegible] actus [illegible]
in [illegible] demonstrativa [illegible]
[illegible] actus fidei [illegible]
[illegible] scientie [illegible] clare [illegible] clara [illegible]
[illegible]
[illegible] fidei [illegible] solum [illegible]
[illegible] actus [illegible] fide quod [illegible] opiniones. Ad
id sunt [illegible] habitum sic [illegible] assentit de
solum [illegible] divinis [illegible] non est
scientia [illegible] theologie [illegible]
theologia [illegible] assentit hunc [illegible] deus
[illegible] divinis scilicet scientie [illegible]
quod [illegible] adducta. Unde [illegible]
scientie [illegible] adducte ad [illegible]
[illegible] et non cogentes. [illegible] quod sic [illegible]
[illegible] scientia [illegible] principia [illegible]
[illegible] faciens assentire de solum [illegible] divinis
sic [illegible] ergo [illegible] eodem de [illegible]
unde [illegible] solum facit assentire [illegible]
[illegible] facit assentire [illegible]
[illegible] scientia. Ad id [illegible] omnis [illegible]
[illegible] quod scientie subalterne sufficit [illegible] principia a
scientia [illegible] subalterne [illegible]
[illegible] scientia subalterna [illegible] scientia [illegible]
subalterna sic perspectiva [illegible] subalternatur geo-
metrie et supponit sic principia quod [illegible]

perspectiva [illegible] distat [illegible] tanto facit
[illegible] perspectiva [illegible] supponit [illegible]
quod a geometria et [illegible] subalternatur. Sed [illegible]
a nullo supponit immo accipit [illegible]
scientia [illegible] principia [illegible]
subalternis [illegible] subalternata [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] ad [illegible] non
est scientia. Sed fides vel opinio [illegible]
[illegible] de coloribus non
[illegible] scientiam. Unde [illegible]
quod [illegible] disgregat [illegible] disgregat [illegible]
accipere [illegible] theologus
non [illegible] est scientia.

Utrum deus sit subiectum in theologia. [illegible] subalterna
[illegible] sic. [illegible] specialis
de [illegible] specialis [illegible] theologus [illegible] id [illegible].
[illegible] theologia [illegible] deus [illegible] ipsum [illegible]
id [illegible] ratione
[illegible] Sed [illegible] due scientie eiusdem modo
[illegible] habeant ergo [illegible]. Contra [illegible] quod deus nullo
modo sit subiectum [illegible] denominatur sic.
[illegible] due opiniones [illegible] quidam dicunt
[illegible] ratione speciali [illegible] solutiones. [illegible] de [illegible]
[illegible] scientia [illegible] sit [illegible]
[illegible] non [illegible] theologia
[illegible] scientia [illegible]
[illegible] theologo [illegible] non [illegible] Sed [illegible] ratione
speciali [illegible] redemptor et glorificator [illegible]
[illegible] ratione [illegible] non [illegible] scientie [illegible]
[illegible] theologie [illegible] id [illegible]
[illegible] theologie [illegible]
[illegible] deus. Sed theologia [illegible] de [illegible]
[illegible] fides [illegible] theologo [illegible] finis
[illegible] et gloria [illegible] ad salutem
[illegible] et glorificatio. Sed [illegible] finis principaliter [illegible] id [illegible].
[illegible] sic. [illegible] theologia sit de deo [illegible] deus [illegible] id
[illegible] sit salvator et [illegible]. Sed [illegible]
[illegible] id [illegible] id [illegible]
[illegible] deus [illegible] plura
scilicet quod [illegible] fide [illegible]
scilicet quod [illegible] quod [illegible] deus
[illegible] quod deus [illegible] sacra [illegible] tamen [illegible]
non cadunt sub eodem habitu [illegible] sit salvator et [illegible]
[illegible] opinio [illegible] quod deus [illegible]
[illegible] in theologia. [illegible] quod [illegible]
[illegible] apprehendi [illegible] experi-
[illegible] sic si [illegible] aliud [illegible]
eandem [illegible] id [illegible] experire [illegible]
[illegible] non tamen [illegible] considerantes

et cetera et sciencie non est eadem racionis et sic expresse consequencie
eius iste modus consequendi, quia ad considerandum in theologia
et cetera veritates revelabilium. Est prius modus consequendi in theologia
et cetera revelatam a deo. Accipiendo ubi iste expre-
obiectum sic autem et considerare de eo quod est et quod modo sit
divus ergo quod deus sit subiectum in theologia, sed quod deus esse
ipse quod non est quia quod deus et quod deus est subiectum in theologia vel subiectum
theologie proprie. Impossibile quod deus sit ideo quia et consequencia sit
subiectum in qua forte omnibus hic sicut sit quod [illegible]

[illegible]

consequencia ad eum et cetera. Glorificatur et cetera. Continet deus per consequens ad
[illegible] ad ea reducuntur ea que continet deus per se et cetera
in consideracione theologie, immo per consequens non si glorificatur et reparatur
[illegible]
[illegible]

[illegible]

glorificatore et redemptore . ideo etc. Ad 3m patet ex dictis ad adductum [illegible]

[illegible]

[illegible]

n h3 rone sui ad q̄ ponit3 · s3 h3 roe modi cognoscendi
q̄ modo cognoscit' tertio 3 excedit argumentū. V' 7 id sciēs
ea q̄ sola opinione tenent' n̄ ponit3 ad hūc scia
[illegible] · q̄ scia [illegible] opinandi · s3 ponit3
ad [illegible] roe modi · sic illa q̄ [illegible]
l' [illegible] sola tenent' ope · Ad · 4 · ar [illegible]
[illegible] p q̄ [illegible] n̄ [illegible] cēs · mo
logi [illegible] spāle p p̄te [illegible]
3 [illegible] Ad · 2 · [illegible] q̄ illi [illegible] dicit sciaz
[illegible] differe n̄ [illegible] diuisiū modo obi · s3 [illegible]
diuisiū [illegible] eadē rone [illegible] q̄ n̄ differ̄
rone obi [illegible] Et 7 n̄ [illegible]
[illegible] eadē scia · s3 [illegible]
[illegible] methaphisice 7 [illegible]
to n̄ sit [illegible] n̄ [illegible] sit scia [illegible]
sic 3 h · [illegible] methaphisice [illegible]
[illegible] s3 [illegible] hec [illegible]
[illegible] scia [illegible]
3 [illegible] ut dictū ē. —

Utrum subalternās [illegible] · ut q̄ [illegible] · accipit pri
[illegible] ut pri [illegible] plures i [illegible]
sic [illegible] dm̄ ēē vnū [illegible] pri [illegible]
[illegible] n̄ [illegible] ēē [illegible]
Con̄ [illegible] opinio [illegible] ēē
subalternatē [illegible]
[illegible] ut [illegible]
3 [illegible] Ad [illegible]
[illegible] subalternacōes [illegible]
[illegible] ēē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ēē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalternās [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

n̄ ult̄ [illegible] ult̄ [illegible]
[illegible] Si ā [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalterna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalternari [illegible]
[illegible] subalterne [illegible]
[illegible] subalternacōe [illegible] finale
[illegible] subalternacō [illegible]
[illegible]
[illegible] subal-
[illegible]
[illegible] subalternans 7 subalternate [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalterna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalterna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subalterna [illegible]
[illegible] subalterna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] obscura
n̄ obscura subalterna clare [illegible]
7 nocturne n̄ subalterna [illegible]
[illegible] visio obscura nocturne ·

ista non cogunt quin aliqua sit subalternata. Contra si subalter-
natio sumitur pro dependentia unius conclusionis ab alia cum conclusione
cum statum repugnantia est in se unde nota dependentia a
conclusione quando non videtur in se. Sic autem est de perspectiva et geometria.
Item nota quod conclusio intuitoris dependet a geometria et ita
dependentem est ex parte scientie. Non ergo est subalternans scientia
ad scientiam sed tantum ad scientiam. [A]d primum dicendum quod
intelligitur esse unum in subalternante ex parte scientie sic est ipso
et posteriori non tamen est in subalternatione ex parte scientie ut hic.
Sic est certo. [A]d secundum dicendum quod diversitas quoad scientiam ex parte
scientis non est aliud scientia ut comparatur ad scientem et ad
scitum in ordine ad scitum. Licet diversitas accidat conclusioni a certitudine
suppositi tamen quia conclusio ab uno est et dependentia clare unde
et ab alio est conclusio repugnantia est in se unde non est perspectiva. Et spe-
cies tum illas conclusiones conclusio dubitas et ab alio dependet.
Et sic est in ipsis. [A]d tertium dicendum quod conclusio obscura dependens a
clara est subalternata ei non sic est in ipso propositio. [E]t secundo
licet post obiectum prius quod prima scientia subalternata dicitur esse posterior prius
subalternata. Sed non est hic. [E]t contra subalternationes et [illegible]
propositiones quia non est hic. [E]t ut quod sit subalternatio vere
finis cum natura conclusionis reducitur ad conclusionem prius et sic non
est subalternata per tertium modum. [A]d primam instantiam dicendum quod in subalter-
natione ex parte scientiarum non est sic quod prior subalternans esse posterior
quod ad rem [illegible] sed quod ad modum et ordinem conclusionis sic est. Et hic
conclusio conclusionis in [illegible] dignitatem quod erit generaliter [illegible]
[A]d secundum dicendum quod in subalternatione quod est ex parte scientiarum [illegible]
alternans et [illegible] alternata propositiones quia non includit [illegible]
[illegible] sed in subalternatione ex parte scientiarum non [illegible]
[illegible]
[illegible] sic fuit in [illegible]
[A]d tertium dicendum quod ad hoc [illegible] scientia subalternans scientie [illegible]
non sufficit accipere finem [illegible] sed fine ex parte scientie quia [illegible]
finis unius iuvat ad [illegible] finem alterius. Immo oportet accipi
finis sub fine ex parte scientie sic convenire [illegible]

[U]ltimum [illegible]
[illegible] subalternans det scientiam huic. Videtur quod non [illegible]
[illegible]

hora et postea cedunt in exemplo [illegible] sic [illegible]
[illegible] hoc esse album [illegible] sic [illegible]
[illegible] potentias [illegible]
[illegible] non sufficit ad subalternationem.
[illegible]
[illegible]
[illegible] [A]d [illegible] ad subalternationem non
sufficit [illegible] dicere [illegible]
[illegible]
[illegible] quo sic [illegible]
[illegible] scientia huius [illegible]
[U]trum [illegible] subalternans [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] modos subalternationis [illegible]
huic scientie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] scientias humanas [illegible]
[illegible] accipere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fideles [illegible] apostolus [illegible] fideles
[illegible]
[E]t [illegible] ad subalternationem [illegible]
non sufficit quod [illegible] dicere [illegible] scientie [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[E]t [illegible] scientias humanas [illegible]
[illegible] in fine [illegible]
[illegible] scientie huic [illegible]
[illegible]
[illegible] humane [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] scientia
[illegible] ad finem [illegible]
[illegible] subalternationem [illegible]
[illegible] fine [illegible] [A]d primum dicendum quod [illegible]
[illegible] scientia [illegible]
[illegible] scientia non subalternat [illegible] scientie [illegible]
[illegible] scientie [illegible]
[illegible] finis [illegible] fine [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] scientias huma-
nas [illegible] scientia [illegible]
[illegible] accipit

est subalternata. sed [illegible] subalternare. si non [illegible] utrum his
que accipit ab ea ad probandum ipsum quod de suis probat.
[illegible]

medie [illegible]

[illegible]

ex fine ... scientia dicitur. [H]oc modo ... sciendum ... videtur ... speculativa vel practica ex suo ... fine ... et radicetur ... ex fine ... [illegible]

[illegible]

[F]ore ... sit speculativa vel practica ... vel ... speculativa ... affectiva ... [illegible]

[illegible]

sic mag(is) de(be)t p(er) ee scia p(ri)m(a) p(ri)me - p(ri)ma sp(eci)e sic a(m)o

[illegible]

[illegible] magna nobilit(er) relata ad op(er)a [illegible]

ee i(n) op(er)atione [illegible]

[illegible] n(on) solu(m) ea q(ue) [illegible]

[illegible] ad finem [illegible] quo e(st) i(n)

op(er)atione [illegible] debet o(mn)e [illegible] dilig(er)e [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] delectat(i)o [illegible] amore [illegible] velle amare desiderare [illegible]

[illegible] actu [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum pluritas attributorum sit in deo [illegible] utrum in deo sit pluritas attributorum [illegible]

[illegible]

modo innuit sic excepimus g(enus) inde non talis in aliis. Secundum
intellectum multiplicem in plures species et talia sunt nomina que in trinitate
attributa, ut patet in tractatu...

Ut dicit in te cat(holice) ... possit intelligere distinctionem
idem quod ... attributa conscepta omnino per comparationem ad
creaturas et arguitur quod sic, quia sicut se habet pluralitas ... ad unitatem
sic ... unitas ... ad pluralitatem rationis. Sed pluralitas ...
potest intelligi ut unitas rationis absque comparatione ad unitatem ...
... comparatione ad creaturas vel dicentur ... ma. pr. iiii. plus ...
et plus ... in una ... propositione ...
... unum ... Et
sic conscepta omnino ... ad creaturas ... se intelligere in re
... rationes ... attributa
distincte ... Item ... in divinis ...
ad divina nulla ... distinctio ... Et ... non
... ad attributa ... Item ...
... incarnatio ... non potest intelligi
... attributa conscepta omnino ... ad creaturas
... non potest intelligere attributa esse in ... ad
creaturas ... non ... incarnatio ... ad
creaturas. Sed incarnatio non potest intelligere attributa ...
... ad creaturas ... Et ...
... esse ... distincta ... sic
... intelligere ... intelligere ea
... distincto ... phylosophus ipse ... mi.
... attributa ... et ...
... incarnatio ... intelligit
... esse ... intelligere
... Et ...
... divina ... sic
... intelligere ...
... attributa conscepta omnino ad creaturas et ...
... divinum ... Item ...
... opido ... ad fines ...
... divine perfectionis
... ut deus possit intelligere ... bonitate sapientia etc.
conscepta omnino ... ut declaratur ...
... ad creaturas ...
... creature esse ... rationes attributales ...
... solum ... sapientia intelligentia
... intelligere ... Et
... attributa ... conscepta omnino
... supponit distinctionem attributorum ...
... dicto ... creatura ... esse ...
... declaratur ... et
... primo ... primo ...
sic ... supponit distinctionem ...
... attributa. Item ... intelligere ... prioris.

Secundum attributa et diversa attributa ... quod ... sicut pluralitas et cetera
ma. pr. ... non potest intelligi in hoc ... declaratur ...
... sapientiam esse ... creaturam esse ... conscepta omnino
... ad creaturam ... potest bonitas et sapientia ... Et
etc. Item ... rationes attributales dicuntur ideales.
Sed ... esse ... rationes ideales non possunt intelligi ... in comparatione
ad creaturas. Idea ... divina ... creatura ...
... ad creaturam ... rationes attributales
... non includere ... intelligit in ... ad
creaturas. Item ... in divinis esse divina ...
... rationes ... intelligere ... omnino
ad creaturam ... ma. pr. ... et penitus non ...
... sapientia esse bonitas ...
... conscepta omnino creatura ad ... esse ... in divinis
... esse generans et penitus distincta ...
cum ... esse ... et sic ... Item ...
... sufficit ... distinctionis ... sufficit ...
... esse divina ... sufficit ... distinctionis ...
... magis distinctio rationis ...
... attributa ... Item ... opido ... divina
rationis attributorum non potest intelligi ... non ... ad creaturas
non ... intelligi quod deus non intelligat se sapientem ... ad creaturas.
... non intelligere in esse distincta ... ad creaturas
... Item ... pluralitas ...
... non possunt intelligi ... non ... ad ...
... ad se invicem ... ad creaturam
attributa ... divina non potest intelligi ...
... rationes ... ad creaturam ... ad se invicem.
... comparatione ad creaturam ... ad creaturas. ma. pr. ...
... non ... accipi ... attributa ... ad ...
... esse divina ... pluralitas ... ad unum ...
... comparatione ... divinis ...
... ad unum ... unitate.
... ad unum ... rationes. Sed ...
... attributa ... ad creaturam ...
... rationes ... ex comparatione ad se invicem
... supponit distinctionem ...
... non ... comparatione ad ...
... divina ...
... ex comparatione ... ad
... ad creaturam ... Item ... non ... includens
... non ... ad creaturas sicut esse divinum ... esse
... esse idea ... Sed ... sic ...
sic rationis ... pr. ... ma. pr. ... in
declaratur ... distincta ...
... includit ... sic ...
... Et ...
... nullum ...
... sic ... et sic ...
... in ... absolute ... esse
... non includit ... nulla;

dato ... esse ...

1·

i pfcoz d'. aoqui n ee pi sine pfconis q nihil
filias E z. io c. q i genere di oggina eccatis.
h v pp ad f ie. 7 ad f iom. nich p phz opant
ei i g z f iom n ex hine ad ad i q z f ie ut
dext i colligit z p op ad dcm. i alii 7 spis dct
agne f io q dct ab a spe f ie. i q p dist iois
simpo dist f ie. cu q n sciunt d dinis n q
catis n gsciem dist alic i dis. n q dist
ecci i catius E e. io z q atribui z vide dcm
i h q videi z pfco dina c inde i catis pfco lia
7 gcta ad eu g ut vide hois. ho p au. 7 s
de alius h atribui z pfco dina f q eis inde
catis pfco aum eius ipfcde i q hi 7 ali ta f
mo sig. sic st cap 7 hoies. g E L. do q
ut i h q ut z vide 7 atrib dist. 7 do f io m.
ex h ar sic. sic dist vicaz f io. sic dist atrib

[illegible]

[illegible]

Alii autem dicunt quod ideo ... deveniatur ad suas operationes

n[on] tam ... quod ideo ... p[ro]p[ter] p[ri]m[u]m ... operationis ... operationi

for[m]e sensibilis ... quod forma ... non agit ... in ...

... et ideo ... q[uia] ... primum ... virtutum ...

... Et propter hoc opus ...

... operationum ... non ...

... sensibilis ... actu ...

... sicut operationis ut calor calefaciendi ...

... actus ... vivificantem ... propositum ...

... non est ... operationum ...

... dignissimi ...

... actu ... digior ...

... vivifice ...

...

... addi ... non est ...

... per suam essentiam ...

... per suam essentiam.

[illegible]

actus ... ad diversa ... non ...

actu ...

... non ... ad opus ... opus ... actu

... fundamentum ...

... fundamentum ... actuum agit ...

et ideo ... non ... deveniatur ...

ad suas operationes ... species ...

...

non ... species ...

... non ... non ...

...

... non ...

...

... non ...

... ad ...

... non ...

... ad actum ... ad ...

... ad actum ... ideo ...

[illegible]

[illegible]

excess^s p potissimu q3 i nob. v3 i gñe sñi act^s sic
n. 3 nobilissi act^s i ⁊ po p q cite 3 nobi ⁊ v3
sic p pñi p^o n p^x m eū 3 p p act bū u3 n p^x.
⁊ h sufficit q act sit potissimu ⁊ pñi e potissima.

Ad 3^m dicendu ē i pfect^{ni} v^o mo^s addm^s
i^o p intelli d^r l' ex pte obi l' ex pte ag^{ntis}. sit
telligat ex pte obi v^m 3 q^a nsa n p e^a ci^s sit me^s.
& q^o n p^3 ee me^s ex pte videns n video ti n dis
videt pse i ee mi^s i me^{te} ex pte obi sic n^e
i^a. n. i mediat^3 n tollit sp^es. Ad 2^m d^o q i^d
[illegible]

[illegible]

nal' effi[illegible] finali. alr d' q aut est potest igitur et
effi[illegible] n tn p[illegible] acto. c[illegible] g[illegible] ipso sic q[illegible] aut pre
lo[illegible] sit cum effi[illegible] p[illegible] acci[illegible] de q[illegible] h[illegible] i[illegible]
presulta[illegible] q[illegible] [illegible] sic q[illegible] q[illegible] id
q[illegible] est cum effectiua [illegible] sit cum po[illegible] q[illegible] [illegible]
[illegible] sit cum po[illegible] [illegible]
[illegible] r[illegible] effectiua n[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] n[illegible] z p[illegible] [illegible]
[illegible] i eod[illegible] [illegible] i c[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
r[illegible]ones o[illegible] quare [illegible].
[illegible] i d[illegible] sit g[illegible] [illegible] q n [illegible] n z [illegible] n i [illegible]
[illegible] n z [illegible] ad g[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

subiecto predicatum convenit in eo quod est dicitur medium eadem nunc. Ad

rationes magistri [illegible] ad quaestionem [illegible] in multo [illegible]

[illegible]

[illegible]

i dicu^ii sic for. sic ... z i ipo^m qr eem ... repugnat
q^r grue ... n^i pre d ipi ... n p^eac^tu
... bn dr q^o ee z pn gndu^s ... i^o ea q dnt
hitu^ue ad actu gndu^s nc dnr d ee ut ee pn
gndu^s ... z es gndu^s n in gen^r ... qr es gndu^s
... i^r for ... in es d albu^m ... pies
albu ee a^r ... for^e. io bn dr ... es gndu^s
z p^t addua ad h io qr io z pn ... pfectois
i q pdnces ... pfectu ... fit
a qlitas ... z ee ... adrons
... i pis ... ee n ee
ibis ut ee deale ... n ee ... deale ... ind
... i io ... pn^c ... realia ... bn
pn^c d eis ... pis ... ho ...

[illegible]

[illegible]

generet. Quod autem dicit hic quod vel accidit [illegible] generetur [illegible] est impediri. Sed impedire sicut flamma a igne non combussit pueros qui erant in fornace babilonis quia miraculose separavit [illegible] calidi [illegible] hoc [illegible] impediri [illegible] generetur [illegible] sicut in hiis [illegible] ad [illegible] generare [illegible]

[illegible]

ad p° dco q' gcez ipm pu. n a' po gnat. q po
gn z ad posse gñe z ad posse gen n sit a'
gne. Et ad ed qn dc q pm ino; i pratad
q i° q z noco i dute bn atbuit egcit
ee pm gnadi n; i' gnedi. h i° q z nocole di
recte z p se p' n po a' gnedi n z nocole p se
duce z p° z io io no valet. ‐ ‐ ‐
Ut i solo do ee z ee n dcunt. h sic id
ee q sic. z q dcunt i catis. q cor q a'
id p eem vniu n p' sepa ab eo po meec h
ee sepato acn ee mo z q e p' eo ceue
n operat. h z do q sic sim ee g z e.
q qn sepat for a m. sepat ee m a m z n
mat ee me. g° z e. Con. c. me. ho o
ho m ho. io p eem. h ho z ho p sua eem.
g° ho p sua eem z n p ad adducti. io z e.
q e eu p m z; c d. q dcunt. q ee z ee
n dcut i catis. e g° p a op q ee z ee dcut
i catis realit q p bert. n rouls. p' sic ee h
cate. z lim z pm. h a n p; ee. si ee z ee
eem id. g° duit ma. p; q h dc ee cate
ab eedino. n q n' recip' l' pncipat se ip.
io n ee diffi; ab ee ee n p; recip' l' p g n
l' ligal ab ee. Et sic q a' id p eem vnu p'
tellem opp aled. h ee p' telli c opp° up ee
. s. n ee qn z ee. Et sic n' rea z i po ad se ip. h
ee z i po ad ee. io z e. ma p. q q z i po ad
ad ia ad z. id ad q z i po n d q a' z noui
z. n p ee id; mi p aque. ee n dcitas s'
n ee n n ee. h z i po adducti; b locas. Et s p
e ia ee z ee z ee z ee. n m ia ee hz ee. l' ee z
ee. h a' n vn n p dui; n eem z ee. Et s s'
ob ite z pdicas l' ee. h ite p' hz e suffi sim
ob a moto on ee. g° ee n z ee. h ad a° ab
ea. ma p. p plimaz d aia. m declat. q alb
h q rosa hat ee itellige qd h rose ee z alb
eo q sic ho d ea sciaz n ficta. g° itelligo c
eem. Et s q z i po tale n sit ac tale n p ad
s' i pmi. h ee z i po ad ee z reduca ad actu
eendi p agtu. g° agit ipm ad eem
d nouq ut pictor pien. e z ee. g° d c alb e
c ipmit. sic alb° apiete. Et s n' p' sepa
a se ipo ee sepat. aliec. g° z e. m. p b. q z u
cat n p; n ee. Et a' z op q n dcut rea
q ee n d' re addica se eem. h solu distigui
p mo ite ut in delet p p' bet a' accu. i. io h
p q si ee dc ic addica eem. l' i° addit ee d
gne sbe l' accntis. h a' z f. g° z e. ma p; q sba
z accus d dit suffi e itelle. m. p b p q n sit
d gne accntis r p. q ee accntis cu sit eem
q' suppo ee sbe q z ee simp. g° ee addica eem
n z i gne accntis. l' q' dc q p' ee sbe p
q q z i gens. Et q ee sbe q ad sui eem nuc
accutu z n e. z sic ee q a' e q d p' l' p
q accnt q' ad sui ee dependz alia z n e g
z i gens. Et z q p pli; moc z i eod gne e p' ro
mo n q cu ro p accis. ut gno z i gne sbe.
q e pm es z for sbal. ul' aggan. ut sbe h
p' es z n p se p sic ee ad p accis ut for.
q ul' q. n q ad gnez for. q n p l'es moc
l' mutacoes p se. q z vna rig ad sbaz e ad
q e. a ad q z. ad ° m pm es gno z
z q itas ee hn. n. n. pm es gno is ee pon
z q itas l' ee. h een cu ee. q res hnt ee. h
gno z i gne sbe. g° p es gnos z res d gne
sbe. h a z aggatu q ee z ee. g° i° z sba z
s' ee n z i gne accntis. q ee facit unu p acc
solu cu ee ic p dcz q sic sba l' q reducat ad
g' sbe. q ee scies tres difficultates. Et pm z q
p es ee z act z reall' act. s. eem. g° si pmi ad
g' sbe p se e act simp. ic arguo q i me ee sing
p° actu simp es i po nuda simp. q act p'
po act. s. simp po simp z act s q po co q h ag
gatu eem z for q z ee i n z po q. q po sp
sola n. g° i toto aggato q z ee n p recipi
ee. h i sola m q cu f n z q aul z aia hz ee
z cu n hnt m. g° ee n redu ad g' sbe. Et sic
q si ee i gne sbe. ul' ee m l' for ul' aggatu
l' ad a° ee hnt n z q q id z ee z ic hz ee
° q ee n diff z ab ee n z p' aggati. q ic
h diffiz ab ee n sic p' aco. z io q q sic a a
m z for z opoito. q cu redu ad g' sbe z ic e
d dua. p z q i po z b plies q a ares sit i gne
sbe l' p se l' p redeoz. n m for l' opo p hoc. Et
dui z q ic ho n ee sic q vnu n a lapid. q
e duob; eent i a n sic ve vnu. s. me e. q
n. si duo debeat ve fi vnu. z b tho. q vnu
illor n sic solu i po. h sic ipm z p nuda aoqn
p; ee alo act p se. h vnu ee i p r alemus
mo v due res iudicat q q z act ue
eu m' n p' ue fi vnu. z io si eem q z q'
dat actus ee q° ab ee q z ue actus
ic ho q ad siglia ee ve vnu. h solu
ee vnu p aggeo q z i es. g° z e.
Et z. io pm' istant p' depends sba ab
accnte. l' ab a sba q accns alia h
ds p' pduce accnt si sba. g° p ea
q z sbaz si ol accnte. si g° ee z
accns potit face eem si ee. q n
acced. z si dicens q i° iplicat q dco

quod de se est extra potentiam quia potens esse actu. si tu dicas quod sic similiter. ergo et actus perfectior omni accidente et esse secundum actum [illegible] actu [illegible] accidit in eadem re per essentiam quod subiecto.

Et sic dicendum est quod per suam essentiam et per additum sibi per suam essentiam [illegible] si tu per additum et sic procedetur in infinitum [illegible] quod res [illegible] per suam essentiam non per additum et sic [illegible] in infinitum. si tu dicas [illegible] non [illegible] ad [illegible] ideo non procedit in infinitum quod additum quod est non [illegible]

Et sicut [illegible] res [illegible] quia dicitur supplere vicem omnis [illegible] et ideo [illegible] accidentia [illegible] in causis esse non dependens ab esse non sic aliud [illegible] esse [illegible] et ponitur [illegible] convenire [illegible] esse non [illegible]

Et sic id [illegible] esse de albedine [illegible] albo et albedo [illegible] esse [illegible] albedine [illegible] solum per [illegible] quia albedo dicitur per modum [illegible] et forte albedo per modum actus [illegible]

[illegible]

sicut est in actu et in potentia. in esse in actu et potentia. aliud non causa prius fuit esse in potentia nunc est esse in actu. Secundum est esse in actu et esse in potentia. non est in actu et esse in potentia non sunt idem. non esse actu et esse in potentia. non esse in actu et esse in potentia. vel esse in potentia cum esse in actu. sed esse in potentia est idem quod esse in potentia et esse in actu est idem cum esse in actu. et ideo quando dicitur quod si esse est idem cum esse non potest intelligi esse sine esse. unde est sine esse cum quod est eadem ut esse in actu est etiam sine esse in actu [illegible] est idem cum eo et de isto argumento. ideo non est. Ad 3. nullus est in potentia ad se ipsum. unde sic quod id recipiat ut ad divisum re ab ipso. sed cum res significata [illegible] in potentia ad se ipsum significata [illegible] significat per modum habitus et in potentia ad se ipsum significata per modum [illegible] esse et significat per modum [illegible] ad [illegible] esse et in potentia ad esse [illegible]

[illegible]

illi d(icitur) esse cent(rum) g(ra)d(us) ... d(icitur) esse c(on)iu(n)ct(um) ...
... p(er)ptuu(m) acc(i)dens e(st) ... t(u) dices
... acc(i)ns ... causa ... p(er) accns. Inde(que) ...
... acc(i)ns d(icitu)r ... uno ... q(uia) ...
... acc(i)dens ...
... acc(i)dens ... t(ertiu)m ... t(h)eol(og)us ...
... q(uod) ... causa ... acc(i)dens ...
... p(er) acc(i)ns ... tale acc(i)ns ... d(icitu)r ...
... p(er) acc(i)ns ... p(er) se ...
... causa ... e(st) ...
p(er) se ... p(er) se ... p(er) accns ...
... ut ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

extensa. quod est contra. iiii. phisicorum. quia si esset necesse illa forma
naturalis generatur non in materia [illegible] accidens et partes quam non dicitur materie
convenit eadem dicendum. ergo dico non sufficit ad generationem no-
ue forme. sed sufficit ad plurificationem [illegible]. iiii. phisicorum. et per
eandem per [illegible]. i. de anima. Ergo [illegible] et contra non videtur concedo
non quod forma naturalis non est extensa per se. sed per accidens. et tu
dicis quod non. quia prius [illegible] non videtur. quia [illegible] et non forma
[illegible] et magis quod forma cum non permisceatur forme et non
concedit magis esse extensa et extensa per accidens. Et
Ergo [illegible] ex [illegible] vigilancie. quia vigilat quod
est extensum per accidens sic recipi in quantitate tamen et recipe
per omnem extensionem [illegible] quam tamen extensio non sit quod [illegible]
in quod sit extensio quam per accidens et [illegible]
in [illegible] immo extendi per accidens [illegible] [illegible]
quanto vel quod [illegible] [illegible] sicut [illegible] in [illegible]
sicut quod recipit in quanto ut [illegible] et [illegible] non in [illegible]
est extensio [illegible] vel illa extensio esset naturalis [illegible]
non [illegible]. quia [illegible] sua extendere per se forma quia [illegible]
plures non est accidens quia si sic [illegible] [illegible]
omnes due [illegible] [illegible] nullo [illegible]
in eadem [illegible] quantitas per se et [illegible] dicens
[illegible] extendi per accidens [illegible] nullo [illegible]
[illegible] quod [illegible] ergo et [illegible]. ergo quod extendi
per accidens non [illegible] sic quod [illegible] in quanto ut [illegible]. sic quod
recipitur quod [illegible]. sic quod [illegible] in quanto recipitur ut
albedo [illegible] ergo [illegible] sic [illegible] [illegible] in quanto. [illegible] quod sic
extensa [illegible] per accidens et [illegible] forma [illegible] Et
sic per denominationem prius [illegible]. sic [illegible] albus [illegible]
[illegible] albedo ergo quod forma naturalis [illegible]
[illegible] potest denominari vel [illegible] vel extensa per se
sic et [illegible] de [illegible] per formam [illegible] dicitur
[illegible]. quod omnis forma extenditur per accidens per [illegible]
[illegible] quod omne quod recipitur in quanto ut [illegible] extendi per
accidens omnis forma [illegible]. [illegible]. iiii. phisicorum. [illegible]
quia dimensiones [illegible] precedunt formam in materia [illegible]
[illegible] et sic omnis forma recipitur in quanto ut [illegible]
assumpte [illegible] per se. si [illegible] supponit [illegible] quod non [illegible]
[illegible] supponit [illegible] non [illegible]
ergo supponit [illegible] forma naturalis quia non recipitur
in quanto ut [illegible] non posse [illegible]
sic. quia [illegible] quod [illegible] prius [illegible] ergo quod non
prius [illegible] non [illegible] prius [illegible]
[illegible] non non prius facere quod [illegible] plus et minus [illegible]
facere ex [illegible] multum minore [illegible] suppono [illegible]
quod [illegible] dare minimum [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] analogice. i. quod ex uno pugillo terre
fiunt. x. aque et [illegible]. [illegible] ergo quod
non [illegible] plus et minus quod posse facere de [illegible] multum
minore accepta pugillum terre quia [illegible] dare minimum

per [illegible] suppositum [illegible] aque suppositum [illegible] et
rarefieri usque ad decuplum [illegible]. quia unum pugillum terre
facit. x. aque. accipiam ergo de illis. x. aque unum. et ex
[illegible] eadem terre [illegible] sic fit eadem [illegible]
quia [illegible] non [illegible] quod unum pugillum terre. quia ac-
cipio pugillum [illegible] sic ergo ex uno aque faciam
unum terre et [illegible]. ix. aque remanentem faciam unum
terre. i. quod [illegible] terre [illegible]. x. terre [illegible]
[illegible] [illegible]. i. x. aque [illegible] ergo
quod ex modico terre [illegible] magnum [illegible]
quod [illegible] non non [illegible] plus et minus [illegible] non per [illegible]
[illegible] [illegible] dimensiones [illegible]
[illegible] formam naturalem in materia [illegible] Et [illegible] opinio [illegible]
in se [illegible] quia de omni forma extendi quod [illegible]
quia usque [illegible] non [illegible] extendi. non per se [illegible]
accidens Et. quia [illegible] esse [illegible] suppositum esse simpliciter
et non [illegible] esse [illegible] esse [illegible]. [illegible] supponit esse [illegible]
et non [illegible] esse [illegible] esse [illegible] presupponit esse similiter
quod dare [illegible] naturalem. et sic non [illegible] formam. Et [illegible]
[illegible] non quod non [illegible] [illegible] plures quod non [illegible]
facere de [illegible] multum [illegible] minore. [illegible]
quod [illegible] non [illegible] non [illegible] sua plus et minus. [illegible]
quod [illegible] maior vel minor. quia plus [illegible]
[illegible] quod in multo. [illegible] quia esse [illegible]
quantitas [illegible] non facit in esse [illegible]
[illegible] [illegible] semper esse [illegible]
[illegible] plus de [illegible] non [illegible] plus [illegible]
et minus esse [illegible] minori. Et [illegible] ergo [illegible] quod non [illegible]
[illegible] [illegible] activas et passivas. [illegible]
et [illegible] ad [illegible] et [illegible] non [illegible] non [illegible] non
rarefactionis et [illegible] non rarefactionis [illegible] multum non se
extendit usque ad minorem. [illegible] non [illegible] de [illegible] minore-
[illegible]. non quia non posset [illegible] non [illegible] non [illegible]
rarefactione et aliis [illegible] quod [illegible] ad
plus et minus et sic solvitur ista [illegible] Et [illegible]. opinio [illegible]
forme quod [illegible] de [illegible] extendi [illegible] per accidens. Et [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] forma [illegible] de [illegible] quod [illegible]
[illegible] activa et passiva. i. quod sic [illegible]
forma [illegible] de [illegible] per se forma de [illegible]
[illegible] esse quod et extensum per accidens. ergo [illegible] Et de-
[illegible] de [illegible] quia [illegible] non [illegible]
de [illegible] vel [illegible] et [illegible] non extendit [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible]. Et [illegible] quod forma [illegible]
de [illegible] sic quod [illegible] in [illegible] et per [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] per [illegible]. [illegible] forme
[illegible] de [illegible] formam [illegible] in [illegible]
[illegible] non se [illegible] ex [illegible] sic formam [illegible]
[illegible] agentis. quia per [illegible] agentis [illegible] activas [illegible]
[illegible] in [illegible] non quod agens [illegible] in se per formam et [illegible]

educit ipsam mediate; sed quia illa qualitas activa producit in [illegible] ut dictum est. Et ex hoc patet [illegible] quia ulterius forma producitur de potentia materie quia materia prius ipsam recipit ab agente et ideo [illegible] prius ideo dicendum quod quia educitur ideo extenditur [illegible] non est dicendum quod extenditur quia extenditur scilicet quia materia prius cum recipit extensive. Item est falsa omnis quia forme aliquando substantiales non educuntur de potentia materie et tamen sunt extendunt[ur].

Similiter et non valet quia indivisibile educitur de potentia [illegible] quia ulterius forma producta de potentia [illegible] quia ipsam dependet et quia ad esse et quia ad fieri ab alio sicut [illegible] producitur per [illegible] indirecte sicut alias dicitur educi per aliud [illegible] de potentia materie [illegible] et [illegible] [illegible] scilicet [illegible] dicitur educi de potentia [illegible] [illegible] dictum est quod [illegible] dependet et ab alio et ab alio ergo educitur de potentia [illegible].

[illegible] quod [illegible] in puncto reflexionis [illegible] non intelligitur de puncto [illegible] id est de [illegible] parte modica sicut dictum est [illegible] [illegible] [illegible] representant solum colorem et non figuram et [illegible] in puncto de tali puncto id est parte modica [illegible].

[illegible] opinio est quod [illegible] forme extense de potentia materie [illegible] saltem partes [illegible] que [illegible] non educuntur de potentia materie [illegible] ab extrinseco parte et per accidens et [illegible] sicut [illegible] perfectiones accidentales [illegible] sicut [illegible] [illegible] quia forma dependet a materia quod ad esse [illegible] et [illegible] perfectio in [illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible] intellectiva que [illegible] a materia [illegible] forma dependet a materia quod ad [illegible] perfectiones [illegible] videlicet [illegible] [illegible] sicut dictum est ad quod [illegible] et ideo [illegible] forme sunt leges [illegible] in [illegible] quod dicitur quod dependet a materia et quod ad esse et quod ad fieri non extendi [illegible] perfectio [illegible] ad esse et ideo sicut [illegible] forme ab alio dependent a materia quod ad esse [illegible] quod ad extendi [illegible] extenditur per accidens [illegible] in [illegible] ut [illegible] et [illegible] leges [illegible] intellectiva [illegible] in [illegible] [illegible] non dependet [illegible] a materia quod ad esse [illegible] non est in [illegible] per [illegible] ideo non sunt leges [illegible] ad perfectiones [illegible] ad esse sicut quod ad extendi.

[illegible] ad [illegible] quod [illegible] debeant extendi per accidens [illegible] recipere vel recipi in [illegible] ut [illegible] [illegible] intellectiva [illegible] [illegible] sicut et spiritualia [illegible] extendere sicut spiritualia.

[illegible] quod [illegible] ad recipi in [illegible] sicut in [illegible] quod recipitur et sicut [illegible] [illegible] recipitur sicut est [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recipitur [illegible] sicut [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et ideo [illegible] [illegible] non est [illegible] ideo [illegible] [illegible] ad non [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] quod [illegible] assumptis [illegible] humanam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humana et [illegible] divino assumptis [illegible] [illegible] [illegible] humana et [illegible] quod [illegible] divinum et cum [illegible] divinum non [illegible] extensum per accidens [illegible]

esse continuum [illegible] quia non [illegible] quod recipitur [illegible] [illegible] aggregatum ergo ad [illegible] quod ad sit extensum per accidens [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] et quod [illegible] leges [illegible] ut [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] non sit [illegible] aggregatum non sit [illegible] immo [illegible] non sunt leges [illegible] ut [illegible] et ideo non extenditur immo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non esse [illegible] [illegible] extenditur per accidens quia dependet a materia quod ad esse et [illegible] quod ad extendi [illegible] [illegible] [illegible] esse non [illegible] immo [illegible] esse [illegible] et ideo non dependet ab ipso quod ad esse non [illegible] quod ad extendi et ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] parte.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ipsi [illegible] [illegible] esse in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non solum puncti sed et [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] in [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] non puncti [illegible] [illegible] [illegible] quod punctum [illegible] situm et [illegible] in [illegible] non [illegible] unitas [illegible] [illegible] in [illegible] sicut unitas non sicut punctus non [illegible] in [illegible] [illegible] situm sed [illegible] esse et ideo sicut [illegible] [illegible] modo esse [illegible] [illegible] in [illegible] locis non [illegible] [illegible] in [illegible] esse [illegible] in [illegible] parte [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] esse sicut [illegible] [illegible] [illegible] esse in [illegible] [illegible] in diversis locis [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parte [illegible] sed non est ad [illegible] quia [illegible] punctus non est [illegible] [illegible] parte [illegible] sicut [illegible] [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] esse in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse in [illegible] [illegible].

[illegible] non est [illegible] in [illegible] parte [illegible] quia sicut [illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible] non [illegible].

[illegible] rationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est in [illegible] [illegible] ideo [illegible] non [illegible].

[illegible] ad [illegible] dico quod non est in [illegible] [illegible] motu et [illegible] [illegible] motu [illegible] [illegible] per accidens ut [illegible] natura [illegible] [illegible] per se in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible] natura ideo [illegible] non [illegible].

[illegible] ad [illegible] dico quod [illegible] respicit [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] non [illegible].

[illegible] ad [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dico quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Inhat qo.

q opet̄ ẜ i l̄bri i pede. sic i capite io inte ipe ꝑ intellc̄. sic n̄ ẽ i sensu ut dicebāt imo hr̄ l

Ꝺosicōm suam q̄ ẽ intellc̄e. --

Ꝺē aīa sit c̄posita ex mā & for̄. vidr̄ sic. Ꝺci. p° q: aīa n̄ ẽ c̄posit ex mā & for̄ q: plr̄ r̄. p° q: oe q recī i aliq recā i eo p mod recipiētis. sp̄es recī i aīa i dim̄ta. ꝯ g° mā ħ. g° sp̄es recep i aīa mā hnte n̄ duc̄ i c̄ne vlis. h̄ ẽ i dens. g° i aīa n̄ ẽ mā due forte q ista io eod mo c̄pr̄ & si i aīa n sit mā. etiā ẽ. n. q sp̄es intell recī i aīa ut ad sinl̄e & si aīa mā n̄ hēt. ẽ sp̄es d' c̄sidāe. l. ut res q̄ est & sic ẽ sinr̄. ill' ut p° ẽ & sic duc̄ i c̄gcōm ulis. ꝯ respiciat vle. Ꝺ aīa ħ sunt io q. n. ẽ receptiu i mā. l. hnte mā n' respiciat n' i diduū. sp̄es. n. coloris q recī i oclo n̄ nata ẽ duc̄ n̄ i c̄gn̄ sinl̄rs. si g° i aīa eēt mā sp̄es intell recepti i ea n̄ ducet n̄ i c̄gn̄ sinl̄rs. Ꝺa io ẽ ꝯ: q: hr̄ eē c̄pletū i sp̄e n̄ p eē ps eē c̄pletū sp̄e. sic. n. eē c̄pletu & n̄ c̄pletu ex aīa. n. sinl̄ & pō sinl̄ resultet c̄posit sū eē c̄posit q p se ẽ i sp̄e. c̄po a' n̄ ẽ aīa sinl̄ p pō sinl̄. io n̄ p eē ps eē c̄plet. sz aīa n̄ c̄posit est hr̄ eē c̄pletū i sp̄e. mā. n. & for̄ sufficiēt ad integrā sp̄em. io &c. Ꝺ ẽ. io ẽ ꝯ i pole ẽ q due mē solo nuō dicentes sit i eod sēm niā. mā ẽ. n. dicit hnt due for̄ nuo dicentes q due mē nuō dicentes. eadē dist sit p forma. vn̄ p' distigūt due albedines q due mē solo nuō dicentes. & due for̄ solo nuō dicentes n̄ pōt eē i eod nuō. g° nullo mō due mē. & si aīa ẽ c̄posit due mē solo nuō dicentes sit i eod hoīe. p niā. l. corp̄ & aīa q ẽ ps aīe q solo nuō dicūt. ꝯ c̄ n̄ n̄ distiguant in p aliq. ille mē q' nūl actu respiciūt sp̄e diffie n̄ pōt. g° &c. Ꝺ. q aīa q ad suā eēm n̄ ẽ c̄posit ex aīc & pō dco ut ad eēm ut excludat c̄posit q̄ aīa separata. forte hr̄ ex aīc & pō. Ꝺ g° n̄ sit c̄posit i eē sua ex actu & pō. pl'a c̄ ma c̄posit l' eē ex duob' actiu̇ q' ex sbo & accidte q ẽ sit. ꝯ nullū accīt i c̄ponit aīe eēm. l' exduab' forīs. aīa g° exduab' matīs. q' fīm ẽ ꝯ aīa n̄ ẽ sola mā. aīa ex mā & for̄. q' i c̄pletu ẽ aīa exduab' forīs q ẽ i pole. l' ẽ a' aliq pōnit q mā i c̄pleta c̄pletive recipiat dīns for̄ sigles su' n̄ cū d' q' vna for̄ sit pō sūē alīci. g° aīa n̄ ẽ c̄posit i eē sua ex aīc & pō. Ꝺ. ẽ inde q: aīa n̄ ẽ a io sinl̄ sic eē d' aīa. Ꝺ ꝯ esse. dr assignat c̄posit q̄ ēē b̄ire hnt sbē ẽ mē for̄. l. sū & actiōis q ẽ i aīa n̄ p inueīt i c̄pla.

Ꝺtrum d's sit c̄posit. vidr̄ sic. q: d's n̄ ẽ c̄posit c̄positione rēli ꝑ duo. Ꝓ p° ẽ q ẽ act' puru. p° ẽ q: ẽ act' puru. c̄ mē. c̄positiō a' n̄ p eē hr̄ aīa i c̄ludat poīa ac̄a. g° &c. Ꝓ. ẽ q ẽ p' agnīs q d's io̊ sic agē. ħ a' excluī poīa q' i c̄ludat i c̄posito. g° &c. Ꝓ. ẽ. n. q ti soluz c̄po. & & n̄ c̄pōit q: c̄posit ex eo ẽ' pfcī' q d's oē. n. c̄posit' pfcius ẽ p̄tib; c̄ponēdib;. Ꝓ. ẽ. deo q i deo n̄ ẽ c̄posit ratōis q fit ex gn̄e & d'i q d's sit i gn̄e q aliq c̄stituat. oē q ẽ i gn̄e h̄ aīa ẽ c̄posit ex eē & eē & p ꝯñs hr̄ eē diuisū ab eē. d's n̄ ẽ hr̄. g° &c. c̄sttuat maiore. ꝯ q sit i gn̄e dicit i eē gn̄is. dicit a' i eē & eē hoīs & eq. g° c̄positiōe ex eē & eē. Ꝓ. ista a' io n̄ ut c̄cludat vi. n. aīa ꝑ q eē g' ẽ vna & dicit p diuisa ẽ q ꝑm ẽ. ꝯ g° n̄ sigr̄ vni. vn̄ g° n̄ ẽ vnq. n̄ ꝯ c̄cepta. Ꝓ g° io assignat. ꝯ oē q ẽ i gn̄e ẽ c̄posit ex aīc & pō. i deo n̄ pōt intelli tal' c̄po. g° &c. p' mā ꝯ c̄cepl' g'' aīa a pō. d' io ab aīc mōr & p' ꝯ i deo & rōa mulliplicas intellc n̄ p rōm ad creaturas refere ut actui & c̄gnic. n̄ a' ut pō. & n̄ ista io n̄ c̄cludit. ꝯ creaturē attribuitē deo p rōm ad creatūs d' vno mō p mod c̄e. a° mō p mod pemineīe q attribuit p mod c̄e. attribuim p mod act. & q attribuit deo p mod p̄eminent posiāe c̄ attribui ꝯ q' vni c̄g' ꝯ ꝑ c̄ns. q. pōle. c̄d mē c̄. & sic mī c̄ctul'e ut deo q d's ẽ sbet intellc' ad sbē. Ꝓ a' io amgit q rē & ue c̄cludit q. ꝯ. q' ẽ i aliq gn̄e n̄ c̄cludit & ẽ suā p̄fcōes ẽ & gnūm ẽ sicut ẽ ad pfcōes ull' gn̄ iq̄ d' c̄e d's ai i eē sua ħr pfcōes oīm gnūm. io &c.

Ꝺtrum. s. s. trinitas ꝑ se & suo p mō nō. ut q̄. ꝯ u' sit plēs pfcōnes & pla p̄n pdcōni. si una pdcō redu ad vnū pn̄ & a' ad a'. si i deo ẽ pdcō fil' & pdcō. s. s. Ꝓ pn̄ pdcōm ponuntur & uc' g° cū pdcō filij reducat ad mō' nre. s. s. fiet p mod uc'. Ꝓ a' ut. s. s. ꝑcedi p mod n' & ite q' p eod aca. & p mō uoltin̄ p mod n'. q. ꝯ sic ꝑcē p' d' ue c̄cepimt. si ꝑcē i p̄pē n'. & . s. s. pce i p̄pē n'. & si ē ẽ ꝑcē p mod n' dicet c̄genit q ꝑm ẽ. Ꝓ Con̄ d' c̄uaestiō ad scrapione. si uidens hōs graos p aera uolantes aut helya, ambulantes sicco pede p maria, cū moyse & petro. n̄ dicit ut. s. s. ꝑcē apte & fio hr̄ n̄ recipias. g° ut q. s. s. ꝑcē p mō n'. Ꝓ. sēm q' due ratiōes ad mē quos. ꝯ q' p bo̊ii i dnis d' sit vnū ꝯ re' rio orig n̄ distig' ut sap' loīens &c. nō mā eē ꝑ q' al' sitr̄ n̄ ẽ p' an' opōnis n̄ forte ordi. ꝯ eē d' ab eē. & ẽ pn̄ spal' opōnis ꝯ c̄ridnet io

ẜ ẜpōes ∂ ẜ

Item si aliquis [illegible] qui [illegible] artis [illegible] pecunia [illegible]
[illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] artis [illegible] pena [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

13 A

[illegible] medicus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in colericis [illegible]
[illegible]
[illegible] in 2o [illegible]
[illegible]
[illegible]

spal' attribui · ut uolendi · p q induit · iox uole
tes z intell' p q induit io intel · l' z p q induit
io dicere aliqui spal' iox q attribui · putat glifi
l' redepti z · n · pti glifi n p q he iox intel p
nolc. h p q he ire glificatiua q in n z io att
bui' · qr n q dare · z sic hoc ioni cautos p q he
ire cauia z q q ceare n q dina · p q ho ire gen
di n · i q sic i cautis genito n attribuit i
tellau uel uol · h ire gene i diuis ge
diu z p ecui diua n p q uolts p'mte · h p q
n p sunto · [E]sta z q qui de q pr gen
z · s · s · uolc · li · n pr accipi · l' p pn z te z m s
q pr pduce q n i q pin pdcois fuit n ·
sic pn q ign calefacit z calor nl ign so li · n
pr accipi n p pin pducois · h p mod · z h rest
apq · qr adq fuit aq n ut n d pn q qr posset
p vite n diue n fuit ado p mod n · qr n p
nle ppagoz z h q requiri ad h q ds sit
· s q pn pdu q · sic n z q mod sit nl · v adq
n dr fr di nl · qr deficit q mod z h z pnq
[E]t z mod inte · s · s · pcic p mod uolc z h p
mod n · ad q pducco h aprc z · s · s · albuit
p opan · uel ad pin pdcois q pduc uel ad suum
pducti · l' ad ocre pducois · n ad pin inte z p
duct · d op z · s · s · pduc n p inte uel uole.
h p n · i q pin q pduc z n z n nec intelli
l' uolendi · z plete · v · iox · p sic illi pdcois pin
z n q esse i diuis cospts oib z ales z marc
sola n h z pdco h aprc z · s · s · albuit g z te.
ma · pz · qr io nos dr q pin intelli z ite diu
n uolts · qr pono p impo q ds haret ite sn
uole adh intellic p inte uolc · io dco · dc
sap z uolc z ire eterni z oib ales attribuitos.
mi qr cospto ate intelli z uolendi ad h n
diua esse sin genia · i q pr pduc h z albo · s · s
z c · z io qr cospto inte z uole n i diuis esse sin
genia · sic i cautis · io dico q n z d h · n a q
ce d e · h z incides · [S]ed illi pdcois pin z
n i q pducis d nec pduc · n pr n pduc
q pduc · sic z h · g z te · ma · pz · qr h z dua
pducti · ens z n qp ia pducco de nl i q p
duces d nec pducit · z sic q n al · qr dr
q possit al age · ia n agit nil · h uole in nos
loqui d diuis · sic ire ap nos · mi · pz · qr
pr gen fin d nec immutabiles · sic ig ignee
n d nec coactois · z al pr z v · s · s · n d alr
qr te esse i sn fruis qr nuq exiit i actu sum
q z idas [E]t sic pdcois q z aut uole ut n z
pin z n pdu · s · s · z aud diua ut n z g z te
eni · pz qr h q z i q q reduci pin actois.

ut ign calefacit · i q cau · i · pin calefcois
z esse · mi · qr i dic poie apd nos aud uc
uolts z q possunt uelle z nolle ut dicam io
omed qr possu n omede · h i q n psu nolle
de poie aliore ut n z sic uelle fine · m · s · s ·
poe i inmub' indiuis · i q n p n poie · g z te.
[E]t · sic i z pin pin pdcois i q p pducti
assimilari pducti tale z n · g z te · ma · pz · qr
pducco fit ire pin z pducco tend ad assilar
z io i z pin pducois i q p fit assilaco.
mi · qr h nem mo inte posterior z uolts ids
q inte sic ap nos · qr p intellaim q uolunt
h n p q sit ordo p ire indiuis · m i me n p
ced' ire z uolc · g q ind assilo p fit
i n q i uolc l' iure · g z te · [E]t · sic i z pin
pducois ire pducti h q ho h expres
genitum · h a n n a inte e fili n · uolts
i · s · s · g z te · ma · pz · qr pdu nl h n ire pdu
cois · mi · qr posti n z a pois imo eq.
p a z h e uni q inte uel uolc · z io h n h
uni · qr ho inte aprc · n · s · s · he uni albuit
qr ho uol albuit imo eq · io h z inte z
uol · qr h z uni · z io pz · mi · s · q ire
n fit genito indiuis · sic g pin q poe h
aprc i diuis n z ite · h n z al · pin q poe
· s · s · albuit z n n uolts · Et h dix h tho.
parit scol' pulsa q n intelligebat sin poie
a poe p actu intellcus · sic audiui magri
alb' d eo · v d tho · i scripto q pr gen sin
n · z h z q d hugo d sco vic · g · d e · qr inv
· s · s · poe n tal' e ut posse d h · io n d
genit · h qr p mod n z · io n p d i g e.
[E]t io hu · d q poe h z · s · s · n dec n
p mod mg pin z mi pin [E]t · d q poe
fili z · s · s · p opan ad suum pducti z sic
h poe p mod n z · s · s · p mod uolts z h ca
expre pducti q expre poi [E]t z
qr i pducco q z p mod n i cautis · suppo
q agens sit pfca z sufficia q z p mod n
i cautis suppoto q agens sit pfca z sufficia
ad pdcois esse vni esse · ab vno solo pdua
i q n p d agen q vnu effcu ocurrit · si v
nu sufficit · qr g h z ab vno · s · expre mi · io
de poie p mod n z h z expre pducen
exq h i pdcoe uolc posst duo agen eq
pfca · z sint sufficia ad vnu effcu ocurrit
vni qr · s · s · poe aduo · io de poie p mod uolts et h est expre pducti exq z l
se expre poi qr prin depioicre uolu · i · po
ni p mod uolc · sic n · ad deno d ar artific
artu qr pon p mod ates ab artifice sic d

[illegible marginal and bottom-margin annotations in later cursive hand]

[illegible]

p̄t potēt̄ aliud. ·3· p̄ ·s·s· opponi ad ose pre-
nus . tertia dicit q̄ filius pducetur p modum uti et non . s·s· p
mo uoli ex parte pducti . n̄ ex parte pductionis
q̄ declarat sic . i . q̄z illa intelli . z recipere duas
operationes . s· actu intelli et actu uoli . sicut
opposito uoli dicit . 2· p̄ opponitur intellectus q̄ de p̄ . Sic
p pria . s· intelle forte p̄ pat pater amor . psilig
onte verbi dicit uno modo q̄ pater et forte p
actu intelle . et h modo dicit q̄ filius n̄ pater intellis ut
verbum . sic . n . io forte filius esse ex intellat . Ad
uo p̄ osilli verbi ut forte p̄ pductione q̄ z p
actu intelli . et h modo dicit filius pater p mo verbi
q̄ uti p̄ pductione pater et p modum n̄ . q̄
pductio ul' tantum p̄ supposito i omni q̄ pductione .
puta i artifi . · s·s· ut pducet z dicit pof
p uitm modo intelli . ppt pductione q̄ supposit pdit
filius . ad q̄ s·s· pater . io dicit q̄ ·s·s· pater p modo uoli
n̄ q̄ precedat p actu uolendi . z q̄ ipa pductio
patris q̄ operatur pducta p modo uoli n̄ q̄ sic
i diuine pcedens p modo ysi q̄ ipa una sit pcedat .
z q̄ una z p modum intelle q̄ z prior . q̄ p modum uoli
q̄ actu ut posterior p nuz modum intelli . et ut o
cordet . [S]ecundo q̄ ad pater actu
uolere . ut uoluntas z sic ente . q̄ potuit pducere et n̄
pduci ad aliud ut ti z . ut fi ad aliud ut uoluntas
z ut . s·s· p̄ i pcedent sua distin a filio . spiritus s.
et si n̄ accipiat expresse a filio . h nunc z p modo uoli
ut dicit z ad aliud ut ti z ut . io . s·s· p̄ pcedent
sua dicit accidentes q̄ pcedit aliud ut uoluntas
ut dicit . [Ad] rones ad pario puntis omnino .
n̄ . n . p̄n pductionis filii z intelle . i . act intelle . q̄
illeui n̄ distin ti rone . n̄ s intellire et uelle
tamen bene ocedit q̄ s·s· pater p modum uoli et filius p modo
intelle operando pcedens causa ad supposito pducenti ut
dicit fuit . [S]ecundo dicit q̄ z . s·s· pater i summus
n̄ . n̄ tantum p modum n̄ q̄ pater aduo . io n̄ dicit gener.
[Ad] 3m . eod n̄ penitus q̄ z pn' pductionis . s·s·
sit n̄ . tm modo modus n̄ z filius . —
[U]trum . s·s· distinguetur a filio . dato q̄ n̄ pcedat ab
eo . ut q̄ sic q̄ ille se hz gene ad gene
sic gene ad spiri . z gene et spire distin re . q̄ gene
et spiri distin re et p one si et s·s· q̄ p i a contra
unit . [Cō]tra aliq ad hoc esse . hoc ee distinctum . z dato
q̄ s·s· n̄ pcederet a filio . ad hoc pater p̄ expe
et sic hoc esse . g° et ee distinctu a filio . io et c. [C]ontra
d' ansel' d' pcedunt . s·s· i diis p̄ tres p̄ o i et si
relationis oppo n̄ distin . z si s·s· n̄ pcedit a filio
n̄ distinguetur ab eo p oppositas relationes . io
et c. [C]irca istud p̄ opinio una uidetur . pro opinio uidetur .
z 2° rones p° ostendens . [P]p̄ os d' q̄ s·s· dist
guetur p̄ a filio . dato q̄ n̄ pcedat ab eo q̄ plurat c.
relatione . p̄ sic ponit ostituit ad i ee p̄ et distinct ab ar
q̄ p̄ eo n̄ . z si ostituit i ee p̄ p filiatione q̄ pater .
dato q̄ s·s· n̄ pcedat ab eo . g° p filiationem distinguetur
a s·s· mā . p̄ . q̄ p̄ sortz i se et distin a plone .
mi . q̄ si ostituit i ee p̄ p filiationem sicut s·s· p
spiratione passiuam . [2] . sic q̄ hunt enumerationes
distinctas et oppositas eo ipso sunt sufficienter distincta
sicut s·s· et hi . g° et c. mā . q̄ distincte enumerat
realiter . q̄ hunt distinctas rones realiter . mi . q̄ dato
q̄ s·s· n̄ sit a filio . ad hoc p̄ si ee expresse p modum ite
l' n̄ et s·s· ab eod p modum uoli l' amoris . q̄
a' enumerationes sunt i oppositis . g° et c. [3]° . sic q̄ sunt
oppos et repugnant distinguunt ab iuuicem . dato q̄
unu n̄ pcedat ab alio . z sic z h . g° et c. mā . p̄ . q̄
ois distinctio z p oppositionem aliq . mi . q̄ si hoc ee n̄ spiratum
. s·s· ee spiratum . [4]° . sic sic se hnt naturalis
ad gene . sic i spiralitas ad spirare . z si expre
redducet gene ad h distinguetur a filio . q̄ pe z i
naturali . si a' n̄ . g° dato q̄ si q̄ z i spirat n̄ spir
. s·s· ad h distinguetur a s·s· q̄ z spirat . [5]° . sic
q̄ hoc oem potentiam pductiua n̄ hoc tantum oppo p̄ o
ille g°c pducit . z pe hoc oem potentiam pductiua .
n̄ hoc rlo q̄ opponitur pductioni . s·s· g° p̄ s·s· ab
filio pducit et sic distinguetur si a s·s· h n̄ pcedat
ab eo . mā . p̄ . q̄ z si sit opp . tamen n̄ p̄ pter gener.
q̄ hoc i tantum oppo generationis filiatio . mi . p̄ . s· q̄ i
pater sit oppo . q̄ ope pe dicit ... i simbolo .
[H]oc n̄ z i eo oppo relo . q̄ n̄ hoc spiro pmanet
z oppo spirationi actiue . s·s· g° et c. [6]° . sic p̄ p
absolum p nuz modum intellidi a posterioi . z p nuz modum
intelledi p̄ pducit pe . s·s· q̄ si . g° dato q̄ si n̄ p
ducat . s·s· ad h pe potentia ipm pducere l' spirare dis-
tinctum a filio . g° et c. [A]dducitur ad h auctoritas an-
selmi dicentis i li° d' pcedentes . s·s· q̄ si n̄ eet q̄ ei
n̄ q̄ si pater n̄ nascendo et s·s· spirando ad h si et s·s·
erunt plures z unus dicit z q̄ eos . s· quo p̄ ee q̄
genera et spiri p eos ostituunt diuina supposita . s· filium
et s·s· et tamen spirare generare qualiter et i eod . s· i pater . [C]ontra
i' dicit q̄ ostituerat distinctio i principiato . si p̄ q̄ i
principio et io h° z p'mu fili p n̄ az et aliud uides con-
pertite et io pe io et ... p̄ dicit . s· filius et s·s· pducere
distinctos p gene et spirare . z i eo n̄ distinguatur gene
et spirare h̄ p . [C]ontra ops d' q̄ s·s· n̄ distinguetur a filio
si n̄ pcedat ab eo q̄ p lit c. p° exposite ite et uoluntas
sic p̄ hoc . io distinctio p̄ i diis z p relationes origis .
z distinctio origis n̄ p̄ ee ut si n̄ et s·s· n̄ . s·s· pcedat
a filio g° et c. plo' mi . [Q]uod e eand nod q̄ sit
distinctio i diis p relationes n̄ diue . q̄ q̄ h sunt ab alio
tantum modo l' q̄ n̄ ... unum ab uno l' unum a plibus

vel pluribus ab uno vel ab uno ut filius a patre et sic
generatur non s.s. divina a filio . et procedit ab eo et sic habetur
intentum. Ad 4. quod generare vel a pluribus per quem generat
vel uni in materia et alia materia ut anima. primo generat naturam
suam patri et deum patrem modo non et si sic non divina generatur
dicendo a patre s. filio in materia et s.s. in materia filio habet
... s. quod s.s. procedit a filio. 3o generat per non pluribus ab
uno in materia ut filius et s.s. in materia a patre et tamen se
runt duo filii in divinis quod non est possibile vel quod dicitur ergo
accipiatur quomodo procedit per modum naturae et voluntatis in quo filius procedit
per modum naturae et s.s. per modum voluntatis sed habet forma
naturae et voluntas non sit magis distincta ipsa quod in filio
et s.s. quia utrumque dicitur solum per rationem attributa sed
habet se per modum naturae et habet se per modum voluntatis non
facit distinctionem sufficientem ipsa. prima generare et spirare quae sunt
prima procedendi per modum naturae vel voluntatis non distinguit
processionem in divinis sufficienter. ergo eodem modo procedere per modum naturae
in filio et per modum voluntatis in s.s. prima generare et spirare non distin
guit sufficienter suppositum filii a supposito s.s. ad distinctionem.
ergo quod a filio ... ...

Ad 2. ex parte relationum. sic per ordinem
distinguuntur relationibus per distinctionem ... ergo . sed s.s. non
per distinctionem a filio per relationem ... ergo non procedit
ab eo . in ... . quod in divinis sunt quaedam relationes
disparatae sicut generare et spirare quae s. non constituunt distincta
supposita. quia possunt esse in eodem ut in patre et in pluribus
non distinguuntur per ordinem per distinctionem ... sed pluralitas
quae sunt directe oppositae ut generare ... spirare ... quia
una relatio non distinguit ab alia nisi per rationem sui ... vel inde
fundamenti. si primo modo accipiatur distinctio relationum in divinis
ad constituendum supposita ... quia relatio per rationem sui ...
cum non dicatur non convenit ad alium non distinguit non adiungit
oppositionem quia oppositio ... in divinis ... ut dicitur ...
... quod s.s. procedat a filio non debeat distingui sic
ab eo. Ad 3. ad distinctionem unius relationis ab alia inde fundamentum
quod ... vno modo quaedam relationes habent diversa fundamenta ut
filiatio et aequalitas in creaturis ... et sic non ... in divinis
distinctio relationum ad constituendum supposita. quia esse est unicum
fundamentum. alio modo quaedam sunt unum sed habent ... ad
divisa et distincta . ut ... una ... habet ...
ad divisa et distincta fundamenta ... aequalitas et aequalitas ...
et ... relatio ... ... refertur ad patrem et ... ad
... et ... non ... quod distinguantur relationes
constituentes personam filii et s.s. quia ... quod est diversa per
relationes habent ... ad divisa et distincta ...
... et ... patrem et filium et ... non habent esse
diversa ... non ad patrem. ergo ... quod habent
relationes constituentes personam filii et s.s. distinguantur ...
... quae erat materia et sic ... ut ...

Ad 3. ... distinctio generationis et processionis. sicut in quod supposita
distincta filii et s.s. per relationes oppositas ... est per se ...
sufficiat filius a spiritu sancto quod non supponit id quod est ...
sed generare et spirare supponunt distincta filii et s.s. per rela-
tiones oppositas. ergo etc. probatio minoris. quia in divinis ...
... dicitur oppositio ut generare et generari spirare et spirari ...
in divinis quaedam s. ... ... filius sed distinguitur realiter quod
... per ... cum opposito alterius ut generare et spirare
... et distinguitur realiter ut in divinis oppositio in patre quod non
... cum opposito ... quod generare s. quia spirare ... generari
in filio et tamen ... ... generari et spirare in filio. ergo eodem modo
generari et spirari ... distinguuntur realiter quia generari ... cum
opposito ... quod spirari ... cum spirare distinguitur. ergo
quod ... ... per generari et spirari suppo-
sita ... per spirare et spirari quae sunt relationes oppositae.

Ad ... Anselmi ... processione s.s. ... distinctionem a filio
... ... in patre esse generare et
non generari in filio generari et generare in s.s. generare et non generari.

Ad ... ... ab alio s.s. quod ab alio ... filius ... quod ...
... Ad ... solvendo ... rationes ... illius
... ad ... cum ... quod constituunt ad esse plura et
distincta ... ad ... quod non. quia ad distinctionem per
suam ... quod ... non constituunt in esse plura. sed ...
... quia dato quod aliquid ... ab alio ...
per suam ... si ... ... ad ...
esse ... ... ad distinctionem per quod ad in esse constitui
in quod ... sufficit. sed ad ... ... esse ...
quod per divina non constituuntur in esse plura per unicam relationem.
... et non ... quia ... duae relationes ... ad constituendum
distincta filii sed si s.s. non procedit ab eo ipse filius
non haberet nisi unam relationem s. filiationem. ergo non distin
gueretur a patre nisi duae relationes requirentur ad esse
distinctum ... sicut tu dicis ... ...
... per id constituitur ad esse plura et distinctum ... ...
... si id constituens sit ... sed si sit relatum non
... et ... quia ... ad ... per ... ...
... distinguit. quia sic ... in ... quod in nullo ... ...
... ... relatio non potest non ... relatum quod non potest
non convenire ... ... quod relatio solum constituit in esse
plura in divinis quae solum distinguuntur ... opposito.

Ad 2. concedo maiorem et ad minorem dico quod si intelli
gatur ... ... procedit per actum naturae et s.s. per actum voluntatis
male intellectus ut visum est. sed intellectus quod filius procedit
per modum naturae quia ab uno et s.s. per modum voluntatis
quia a duobus ... et sic intellectum bene concedo. quia si
s.s. non procedit a filio non haberet talem modum procedendi per
modum voluntatis quia s. a duobus. sed non ...

Ad 3. concedo
maiorem si sit in sufficientibus repugnantiam ad minorem dico
quod s.s. haberet repugnantiam ad filium dato quod non procedit
ab eo ... ... et ... quia immo quia
esset spirans et filius non ... quia ... immo ... quia sufficit

spiritus sanctus non esset spiratus quia spirari ... per unum
... modum s. ... a duobus.

io n. s. s. n ee a fio n ee spirat'. q n ee
a duob'. V n spirons pueit a pdcoe p una
ultimo qr spirons. Ul' p' d q dn i sp sca
n ad positiu n negatiu sol'. io p' negativu q
pone positu. n q sicdare id dn penes spiranu
et n spiranu et sic q d io posino. n vi pse dari
n. s. s. sit afio. Ad .e. dco q si pr n genes v
ee q adh ee i nascl' l' n nascl'. h tn p h n
distinguer afio q sol' dicim ab eo pri q n
ee pre e n gen. et io pr n distinguer afio. sic
filio alupo q ee ple p z q pperas plis
dz gere. Ad .S. dco q ee in spira le l' n spira
tu n distinguet fim a spu sco. q spirat
que sic spiratis ip et p p n ptes ab eo io n
Ad .4. dco q qd s actiones q d sui noie
l' ione expmitr ime p q fuit ut dolare ia
sic digna pr esse ino. s. d cu dolas et i ealib
accidit ds n pt ppuie effcm actois ut
ab actione d sn me ut dolare sn dolab h
heat oppoi. sic n oclus videt sn po visiva.
et io qrentes aliqd. ut ds posset face q ds vide
at sn olo visu [illegible] facto i po d. s. act
vid [illegible] i oclo. vna tiet act n
q ad p p ds face visu sn visu. q ds p
simple vice ch agat et io p face sn olo q
spes sit i oclo et p q elice actu vidi sn vi
su. h q visio q tiat ad ob n p face qd ad
h visu sn visu. s. q adm. et io v for ut
opo deciat me ag n puro q ds plur
[illegible] actu sn i me ut dolare sn dolab ul'
vide sn po visiva. et vz si dicas q q ut q z
i seie et ebo h actu aie. et tn n ho aia.
So p d act aie d ul' q z ordiem ad aiam et
sic v q z i seie et ebo h actu aie. h tn z i
[illegible] dem. l' q ille act z elicit ab aia sic vide
ab au [illegible] et s intell q [illegible] dem z. s. q ds
n p face actu q [illegible] ioe expmit pom
me q [illegible] sn ista po. i dco i ppo q h pe
sic [illegible] n p spirare s. s. sn fio. q spiro
[illegible] sic [illegible] cu sit p mod volun. i adu
[illegible] pecm et fem sic. io n. s. s. [illegible] apte
et fio n e spirat' apte. Ad .6. dco q q [illegible]
pte a duo ab vno sic apu ab ao. sic ab i
[illegible] n p ee apte sn a [illegible] s. s. spirali idic
pte p n et p mod n [illegible] ideo
s. s. n p spirari apte sn fio. et io n p ee sp p
[illegible] sn [illegible] sile q [illegible] n [illegible] n q
ee [illegible] dist i p n. sic i pto. dco q q n
z dist [illegible] p n et [illegible] q z ap n p [illegible] ones. q tot
ee [illegible] ones et n reles i p n sic i eo q z ap n et

nu dicas. q n. q id ho p pdu. et tn illa [illegible]
q n dul et tn ab eod p. dco q illa dulitas
z ex n sunt [illegible] dul q n p h. h e q z ap n. s. q n
filij n et [illegible] [illegible] eod fund. h si s. s. n
p afio n [illegible] i dul fu [illegible] n [illegible] et io
n vz. Ad aut [illegible] q d q. s. s. z afio p
mod volun et c. dco q i e mo n z ea sufficies dist
[illegible] facies dist et [illegible] h z solu ad argues
dist sic doce ul' n doce n facit ul' cau dist
ie hois et hoe. h req ul' [illegible]. s. s. eo ipso distcf
afio. q pce p mod volun eo ipso sic argu n sic
a cunte. Ad iones p n [illegible] dco dcim. q gere et spire
n dent [illegible] supp. h solu [illegible] et io n p [illegible] q gen
et spire distinguant suppo [illegible]. h solu [illegible]. Ad
.z. dco q i pre n z i nascens n q i eo z [illegible]
e sua [illegible] pperas. V n [illegible] apte n gnare p z d
i nasci' sic pr. S dco q fio n dele i spi [illegible] n q [illegible].
Utru sic ples pcenes i dis. ut q n. q os
pce sit et a eo. e distin penes pn ut illu
[illegible] ligne. luce et calore a pes rlos ut d
nigri et d albi p albe et nigredine. ia pcenes
i dis n p dist penes p n. q po gene et spi
q s p n pcen s i eod. s. i pre. n pes rlos s.
n dent [illegible] et a for distictis suppoitis pces h
ee vna [illegible]. Ad [illegible] Si ee ples a dist
guede p mod inte et volu et sic ee solu distincte
p io sic inte et volu i dis sol' dent [illegible]. q
vna suppoit [illegible] q d [illegible] et sic [illegible]
distict n [illegible] l' [illegible] et sic vna z pce a q [illegible].
q i dis n z p et prius ut insn z. Ad n poss
p n dist ples pcenes i dis n q vna pce
ab vno a a duob ad [illegible] p n. h sic
n possit distig. n. n. rest ad ee ab vno ul'
plib [illegible] vnu s. sic i [illegible] et c. Con pce
nes ee s distincte realit q [illegible] distincta suppo
tales s gno z spiro. sn pce p mod aois et
ne ul' vbi [illegible] io et c. Ad [illegible] q vnu q et c
suppoit. Suppoit. n. q pce z i dis. et q ut dic
et io [illegible] s vide ee [illegible]. p z q pcenes s i dis.
[illegible] q z i plicas pcenu. z. d mo distig [illegible].
Ad pm [illegible]. sic q pce sit i dis v s pla et distincta
q plificant solu p riones origis. nece z pone
origine l' pcene. sic z i dius. g et c. m a p
q [illegible] distin a [illegible] rlonib origis q vnu oria
ab ao ut videlz [illegible] et c. Ad [illegible] z. Ad
n. q s pcenes [illegible] origne a mod aliq p [illegible]
de pcessiue l' egressiue [illegible] l' [illegible]
[illegible] sicio exin a genedo et [illegible] i n ad
[illegible] et gndo et loca [illegible] pce p [illegible]
l' mo l' solu [illegible] q z ie duas rlos i cetis et [illegible]

pro^e cu^m tuo· s^z tuo consepto d^r i pfecto n^o relatiu d^r
correne n^o sol^o pz agere ad parentes ꝑ q^d eod^z albe &
n^o nullaz i pfecoz d^r & ꝑ h^z pre^e po^s i d^is· v^l pre^i
d^is n^l eo^d z n^o i^s q^z alb^a e^e & e^a q^a a· r· i^s ꝑdu
centes eod pon^m z eo &^c· s· e^e pductu^m n^o d^r i d^is
aut^e i pfecto^s p^ꝝ h^i q^z e^e pduces q^ue e^e alb^a e^e n^o d^r
i pfecto^z i certis· n^o q^r e^e q^r n^o z albo^o p^o n^o e^e^t l^r q^r
deato q^r s^c albedo· tn^m d^r se h^z· n^o e^e z e^e i p^o
q^r n^o p^o m^ods· & io h^ꝝ^s· d^uelz q^o^dnb^z consequens
relig^e p^o i d^is q^r nullam i pfecoz i clud^r· s^z p^o m^z
mod intell^o p^d ou^le i^r pducta m^z fo^rz i q^o^dz p^
fecto^z q^r p^o^ny· tn^m n^o z i i^te· s^c n^o pducites i d^is
d^r ma^te pfecto q^r siliuca· de^gn i p^s p^a d^ims e^e^t
[illegible] e^e n^o o^s h^ut o^s r^lones ¶ T^ertio appz d^r· s· q^r i d^is s^t
ples p^r^comes· p^ꝝ s^c actiones plificant^e penes
e^os l^r penes fo^rz pductas· s^z i d^is s^t ples p^e pducte
& ꝝ· ꝑ pductas· g^o & ples p^rnes· mel· q^r pre^e s^p p^o
te notat p mod actionis· actiones a^t ul^t deter
p fo^rm· s^ic^e q^ͣ dant^e s^pe l^r p t^os suppo^ta s^c q^
dicunt n^uo m^l z fidi· s^o s^c· actio q^z alb^o vno
solo & q^z adduo p^z z ead^ nuo· s^z i d^is z actio q^
z alb^o vno solo p^u g^uo fi^ꝭ q^z cosolo p^ce & e^e adduo
· s· su^po· s· s· q^z a^pre & fi^a g^o s^t i ples p^rnes.
¶ S^z· z unde quo distinc^ti & d^r h^z a^t opines tres· p^o d^r
q^r pennes possint e^e^l ul^t p q^r s^t r^lones· l^r p q^r signi
p^mo actois· s^i p q^r s^t r^lones re distinct^e s^c due
r^lones dispaciecatis q^r fudet i eod suppo^to p^loqr
s^c se h^z vna n^o i d^is e^o pl^ice suppositoz· s^c i c^a
t^es vnit suppo^s eo p^e^s r^a· q^r s^c i d^is reperit^ pla
suppo^s i ead^ n^o· i^ i certis ples n^e i eod suppo^to m^o
i certis distinct^e r^lones dif^e^te i eod suppo^to p^p pl^a
h^z s^u fudetoz· g^o & c· ma· pbata z· mi· p^b· q^r
i eod^ fudet^e r^lones du^le p^p du^la fu^d ut pe^tis
sil^o & eq^tas dent· p^p q^o q^s s^t q^r fudant^e g^o s^t
i d^is du^e p^rnes & ge^n & s^p^n distinguit^e s^a d^r
accipiant^e ut signi^t no^ie actionu^m· s^c distinguit^e
p^s t^os & b^n· s^z h^o o^p ut i tractat^u n^o· n^o p^ꝝ h^z o^p
ut hyc^m quo i d^is distinguit^e r^lones oppo^te
q^r p^rnes oppo^te n^o possit e^e i eod sub^to ¶ Se p^l
deo q^r n^o v^z q^r i d^is ista q^r s^t sol^ dispata n^o exige
du^la suppo· s^z exiget du^la suppo^s fu^d i me^a· ut p^z
ge^te & sp^n^l· g^o i^e p^rnes distinc^ti n^o s^o p^s du^la
fu^da i eod suppo^to· s^z p^l· s^e d^r^e i ao· q^r i certis
n^o q^r vna r^lo nuo fudat i plib^z n^o certis ut i q^ie
& s^p^re e^t s^ia & q^ie i me^e· s^z i d^is bn^ incte eod
r^lo nuo i plib^z suppo^s p^u s^pu^o^z actuaz i p^re s^t
& s^o· g^o n^o v^z eo^z s^ile ¶ Qz a^t dut^e s^t q^sident^e p
certes ut actiones distinct^i p^s t^os· b^n d^r z i m
puto· ¶ Sz o^p d^r q^r p^rnes i d^is distinguit^e
se ip^is s^p^l l· m^e· q^r r^lones i d^is se h^z· q^r d^ec

ut parentes z filiac^o· & io cu^m gn^e e^t s^c id q^
p^e^s l^r & g^e^n· s^c id q^r fi· s^c r^lones distinct^e
se ip^is s^l z p^rnes· s^z h^z n^o v^z q^r t^a^p distinct^a se ip^is
i certis n^o forte dut^e oppo^te ut diuc^e q^r s^t oppo^te
oppo^ite s^t e^e ut q^r^m dut q^r r^lonu^m q^r n^o s^t
dut^e oppo^te ut h^i q^r z ge^te eo s^p^re & ge^n ad
s^p^ira^n & h^i ce^i n^o d^at· io actiones distinguit^e
se ip^is· s^z ul^t p^n^ls l^r t^is s^uis nuo r^lones p^re
nu^l h^at mod actionu^m· g^o n^o distinguit^e se ip^is.
¶ Sz· 3· opinio dicit q^r d^r [illegible] e· omnes p^rez q^
o^s dut^o real^l actu^a i d^is p^s r^lones oppositas
dut^e l^r i dut^e· io z· q^r i d^is sol^ q^r d^r· s· e^e
& r^lo· dut^o q^r n^o accipit penes actu^m· g^o penes
r^lones· ¶ Scdo z q^r i d^is s^p r^lo contrarius
p^ro pducta h^z i pduc^e r^lo^z dut^e opposita
io z q^r pducta ut pductu^m oppo^o pducenti &
e^o· g^o h^nt r^lones dut^e oppositas ¶ Ter^tio z q^r
p^ꝝ q^r n^o q^r n^o r^lo^z pduc^te n^o p^t stare cu^m a^ta r^lo
ne i p^e pducta exinte· ut q^r s^p^re n^o q^r s^t p^e
filij· io n^o p^t stare cu^m a^ta r^lone q^r s^t i p^e· s· s· n· n·
s^pirare stat cu^m s^p^i^a q^r dut^e oppo^nt^e· n^o ge^n
stat cu^m s^p^i^a· q^r ge^n q^r s^t p^n oppo^ta· s· s· s· fi^m
¶ Q· q^z q^r r^lo i d^is q^r q^s^tituit p^m pduc^te p^t
stare cu^m a^ca r^lone i p^a p^osita· ut ge^te q^s^t
p^m p^e^s & io stat cu^m a^ca r^lone i fi^o· v^z s^pi^e
v^l cu^m s^p^u^a^te· io z· q^r pduces & p^duc^a sol^ oppo
nut^e p^ r^lones dut^e oppositas· & io s^l h^z r^lo
nes q^s^t ip^s p^s q^r a^a r^lones possint q^
ut z i e^e ¶ Ex h^ꝝ^s d^co duo· p^o q^r ge^n & s^p^i dent
rea^r io z· q^r r^lones q^r d^r n^ate exigit distincta
suppo distincta rea^r· s^i n· distinguent^e sola s^o r^o^z
te possit e^e i suppo^to· s^z ge^n & s^p^n ne^c^o exi
gut du^la suppo· ut p^z p^ 3^a· d^ne e^ao· q^r
· n· s^o n^o q^s^tituit p^ s^p^ire· q^r p^ q^stituit distinct^e
p^ a^a r^lone· s^i p^ ge^n· v^n s^pirat· i· s· s· suppon^z
exigit distincta p^s s^u· p^ ge^n distinct^a distinct^e
g^o rea^r ¶ Scdo d^co q^r & ge^re & s^p^re· s^t ge^n & s^p^re
distinct^e rea^r io z b^ns· q^r n^l id i a^co q^r p^t stare
cu^m suo oppo^to· q^r oppo^s s^il^ stare n^o possit & q^r
s^o d^r i d^is n^o i p^ea^r a^ca s^il^ stare ut p^z d^r m^te &
vo^te i d^is· s^z s^p^re stat cu^m oppo^to l^r q^r z ge^te· s· cu^m g^rari· & & cu^m ip^o g^rare
g^o cu^m ne^te z io ¶ Sed ro^es ad p^s d^co q^r distinct^i
penes t^os n^o p^p plificatoz fo^rz s^z suppositoz·
s^i n· vna alla^o nuo q^r^ari p^t s^o· & p^lo^m d^ie
q^rcedo^s e^e^nt & d^uo n^o p^p suppo^s dut^o ¶ Sd
2^m d^co q^r distincti n^o q^r ua z p^ re a^a p p^re· s^z
q^r vna suppo^t a^m p^ re· n^o i^p h^z z p^ a^t p^ri i d^is
rea^r· n· ad e^e alb^o & p^ a^a· p^o m^a pre^o suppo^t
gn^o^z n^o s^o ¶ Sd 3^m d^co q^r tn^m rea^r ad e^e
albu^m vno ut vnu^m & a duo^b ut unu^m s^i tn^m d^r e^e

sic de necessitate productionis sic in proposito de uoce n. s. s.
quod est modo sue emanationis procedat a duobus
per unam tamen potentiam agentibus. n. n. dicitur s. s. sed non
procedat a duobus ut est consequens ...

[illegible] s. s. procedat temporaliter quod non. quod sic scilicet
ad [illegible] temporale procedens sic. s. s. ad temporale processus
[illegible] de gen. temporaliter non quia in carnatur quod non attribuitur
s. s. [illegible] Item procedit productio nouum esse in creatura.
sed [illegible] est opera trinitatis non [illegible] dicitur s. s. procedere [illegible]
[illegible] Item [illegible] per auctores in littera [illegible] uidetur. p.
quod in [illegible] temporale processus quo [illegible] s. s. Item
n. q. n. processu et [illegible] ad diuina
[illegible] ex in [illegible] processio. una [illegible] loci mutatio per
quod de processione mutatio loci. [illegible] nouum esses
in loco [illegible] candela ab eterno [illegible] in domo de nouo
accensa [illegible] processionem ad [illegible] processio in [illegible]
[illegible] duo. [illegible] diuina loci n. mutat.
[illegible] ponitur [illegible] in dis
[illegible] nouus esses in creatura [illegible]
[illegible] effectus sanctificationis [illegible] s. s. in
[illegible] sanctificata creatura dicitur s. s. temporaliter procedere. Item [illegible]
[illegible] temporalis processio [illegible] s. s. [illegible]
ad dominum et [illegible] creaturam. [illegible] n. [illegible] ad
diuina [illegible] dependere. [illegible] ad creaturam [illegible]
[illegible] ut [illegible] nouum esses
a [illegible] temporalis processio s. s. ac
cipitur [illegible] nouum esse [illegible] temporal'
[illegible] Item [illegible]
[illegible] uolentes quod sic processio eterna
[illegible] s. s. eterna processio [illegible] sic temporal' acci
pitur [illegible] creatura processio [illegible] acci [illegible]
[illegible] s. s. processio in creaturam sanctificando ipsam. Item [illegible] quo
s. s. processio [illegible] dona sua. [illegible]
[illegible] sua dona [illegible] duo. [illegible]
effectus potius in creatura ut creatio uel sanctificatio non solum
respicit [illegible] donum. s. s. [illegible] s. s. sic esse [illegible]
sua [illegible] in creaturis. uno modo [illegible]
[illegible] ut in [illegible] modo
s. [illegible] in [illegible] rebus [illegible]
[illegible] s. in
[illegible] spes [illegible] in dono. [illegible]
[illegible] ad dominum [illegible] solum [illegible] s. s. [illegible] dona. [illegible]
Item [illegible] cum donis datur [illegible] processio s. s. [illegible]
[illegible] q. s. s. processio [illegible] datur cum donis
gratum facientibus non cum donis gratis datis. [illegible]
[illegible] non [illegible] dona [illegible]
[illegible] cum peccato mortali ut [illegible] non datur
s. s. [illegible] possunt esse cum peccato mortali [illegible] ut
[illegible] non cum hiis datur [illegible] non stant cum peccato
mortali ut donum caritatis et cum hiis [illegible] datur. Item [illegible]

est [illegible] ad [illegible] quod datur s. s. [illegible] quod [illegible] datur [illegible]
sua. [illegible] duo [illegible]
[illegible] caritas [illegible]
[illegible] Item [illegible] non [illegible] stare [illegible] quod non [illegible]
quod caritas una [illegible] ad [illegible]
in [illegible] caritas non [illegible]
[illegible] Item [illegible] donum quod [illegible] stare cum peccato mortali ut
[illegible] non [illegible] caritas.
Item [illegible] quod caritas non sol' processio [illegible] reddit
in [illegible] quod caritas processio a [illegible] gratis
data et sic non datur s. s. [illegible] sic caritas [illegible] recedit
a [illegible] quod caritas redit in [illegible] ut sic
datur [illegible] dona gratum facientia. Item [illegible] stare (posse)
quod non solum [illegible] gratum facientis [illegible] hominem in dominum [illegible]
et dona gratis data. ut [illegible] se reducunt
hominem in dominum. Item [illegible]
[illegible] a timore [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible] omni caritate. [illegible] sol' iniustos quod [illegible] re
[illegible] cum. Item [illegible] stare [illegible] timore
[illegible] iustos et non iustos [illegible]
[illegible] redemptos [illegible] sic [illegible] datur quod
[illegible] solum [illegible]
[illegible] s. datur [illegible] et [illegible]
in [illegible] est [illegible] sic s. s. [illegible] donis suis. s. in donis
gratis datis [illegible] s. quod datur [illegible] esse. [illegible] cum
donis gratum facientibus datur [illegible] ut [illegible] se
[illegible] receptis. [illegible] ad fines.
Item [illegible] ut [illegible] caritate s. s. Item [illegible] s. s. p.
modo [illegible] sol' [illegible] a [illegible] modo in [illegible]
datur et a malo homine [illegible] ut in [illegible]
modo [illegible] prophetis. [illegible] modo [illegible]
sol' iustis et [illegible] Item [illegible] ad [illegible] quod sic [illegible]
de [illegible] quod [illegible] sic s. s. [illegible] quod in [illegible]
nouum effectum producit [illegible] Item [illegible] procedat.

[illegible] in dis sit missio quod [illegible] missio [illegible]
a mittente. [illegible] in dis una [illegible] recedat ab alia [illegible]
[illegible] in [illegible] Item [illegible] missi [illegible]
[illegible] in dis una [illegible]
[illegible] Item [illegible]
Item [illegible] missio [illegible]
missio [illegible]
una [illegible] quo [illegible]
missio. processio [illegible] Item [illegible] missiones
[illegible] ad [illegible] creaturas.
[illegible] ut legatur [illegible]
[illegible] missio [illegible] ad [illegible] processio in [illegible] missio est.
[illegible] nouum esse producendo. ad quod [illegible] legatur

l'unitatem. Quia sicut in istis corporalibus est actio qua ad ipsorum productionem
io removetur amissio que [illegible] in divinis. Primo non pertinet ad
ipsorum missionem [illegible] vel diversitas que certa non [illegible]
[illegible] sua esse [illegible] eadem [illegible] supposito loco
[illegible] posito in divinis [illegible] ad ipsorum productionem
[illegible] missio [illegible] praesentia [illegible]
[illegible] loco [illegible] eodem [illegible] ad i-
psorum productionem loco [illegible] loco
[illegible] novum [illegible] ad ipsorum productionem
esse [illegible] missio.
Quia missio [illegible] ab aeterno in divinis [illegible] novum
effectum in creatura [illegible] quia in divinis missio
[illegible] missio [illegible] ab aeterno [illegible] novum effectum
in creatura ut dictum est. [illegible]
[illegible] ab aeterno et novum effectum [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

dictum. [illegible] missio dicitur [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad
[illegible] in [illegible] ad
[illegible] ad [illegible] ad effectum [illegible] missio
[illegible]
[illegible] donum [illegible]
[illegible] donum [illegible]
ab eo [illegible] suis.
[illegible]
[illegible]
ad [illegible] et [illegible] procedit.
[illegible] missio [illegible] missio
[illegible]
[illegible]
[illegible] manifestationes
[illegible] manifestationes et [illegible]
[illegible] missio [illegible]
[illegible] apostolis [illegible]
[illegible] missionis
[illegible]
[illegible] missio [illegible] manifestationes
[illegible] ad missionem [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] missio [illegible] manifestatio [illegible]
[illegible]
[illegible] columba [illegible]

non vel de vno modo . quia solum figurat et ut dicitur
quod solum in figura est et talis res non fuit columba corporalis
... sic res solum figurata non est nisi in figurando ...
fuit visio figurata . scilicet . s. c. apud bonaventuram ... columbe
... baptismo ... quod fiebat plus visio
figurata ... secundo sic quia visio visibilis non est
nisi signum visionis invisibilis et spiritualis . si sic solum figurata
... significatio videatur signatum solum debuit fieri visio figurata
... quod fiebat visio in visibili per gratiam quod est . nihil . non
... columba ... quibus non
fiebat visio invisibilis . Ad hoc dicendum quod visio
visibilis significat invisibilem ... ad quod fit visio visibilis ut co
lumba plena ... in christo ... descendit et non ...
... fuit talis visio et figura solum ... quod non ...
fuit solum figurata . sed fuit actu vera res . unde sed dicitur
res non vera quod ... in se ... ut ...
de argento non ... et sic dicitur quod columba fuit res
vera . quia non fuit vera ... et ...
... si fuisset vera ... et postea avolasset
videretur ... descendisse ... signo et
sufficit ad veram ... apparitio columbe . si ...
... columbe ... sufficiens signum gratie ...
... et ideo non oportuit ut esset vera columba . et ...
... quod esset fictitium ... sicut ... parabole ...
... ad fictitium ut ... veniunt ... ad veram ...
... non ... quelibet ... actore ...
... ad ... dico quod ... illapsum de
... sicut ... Ad 2 dico
quod ... apparitio quod fiebat ... non ... visio
... plenitudo gratie . f. f.

Utrum caritas possit augeri quod non ... quod augetur
... non ... caritas nullo modo ...
... et ... contingit ... et in ...
... Item caritas non potest
augeri quia ... non ... ma. pz.
... ad ... ad ... et ...
... caritas ... non ...
... solum in ... v. ... ideo et cetera . Contra
... in ... in domo ...
... caritas ... Item ... supponitur
... ad ... cum suis ...
... omnis ...
Item quando ... et ... p. ... Item ... secundo ...
et suppones ... maius et minus et magis et
minus et ... magis et minus recipiunt ...
... secundum ...
... propter ... ... magis
... propter ... in quo magis et quod propter
... magis et minus recipiunt ... res quod habet

modo ... ut ... magis de albedine et ... minus
magis de actu perfectionis . Item dicendum quod maius et minus
dicuntur ... forma ... magis vel minus ... forma ...
in subiecto ... in subiecto ... magis vel minus albi
non maius et minus album ... magis ... vel ...
sic ... maius et minus et magis et minus ...
... et ad maius ... et magis
et ... Item supponendo quod ... actum ... magis
et minus ... et ... accessum ad ...
... ut ... de magis albo ... magis et minus .
... analogum . ut ... de ...
... accidens ... analogum ... albi . Item ...
dicuntur ... genere ut homo de ...
... et ... ut nix ... magis alba
... ... Item secundo ...
... forma accidentalis ut caritas vel ...
... magis ... et ideo ... et accipiatur albedo
vel ... talis forma ... specie
ut recipitur in subiecto . Item ... et in subiecto dicitur . quod ...
habet speciem ... ut albedo et nigredo
quedam ... ut ... et ... ex ... et mor
... Item quedam forma dicitur esse specie ... ut
... quedam ... ut accidentales . accidens ... per ...
vel per suum esse . vel per suum esse . modo dicitur ... forma non
recipit speciem per ad esse ... per suum esse non recipit
magis vel minus . ... accidens . sed ... in ... ideo
... forma ... sic ...
... additio ... mutat speciem ... speciem
... non ... ad esse ... in ...
... quod forma quod ... speciem ...
ut ... et ... magis et minus re
... esse et ... de esse ... de esse ...
... ideo ... forma ... non recipit magis vel minus
ut ... nec ... esse speciem ... formis
... esse speciem ... omni ...
speciem ... quod ... forma ...
... quod ... in ... et ...
... ideo talis forma ... speciem ...
recipit magis et minus et per esse et per esse ut dicitur . Item dicitur
quod forma quod dicitur esse ... ut ... non per esse non per
esse recipiunt magis vel minus quia esse specierum et in ...
ad ... reponatur in specie et ideo non ...
... magis et minus ... forma ... esse ...
specificari . ideo et cetera . Et ideo dicitur ... sic
... ad ... tales non recipiunt magis
vel minus ... ut dicitur ... ad ...
... dicitur quod ... forma quod dicitur esse ... et
non habet speciem ... ut albedo non recipit magis vel minus .
... esse ... per esse ... ad speciem . sic ... sed ...
esse ... sic ... forma ad ...

r n. n. existencium rei est forma eius cum forma admixta rei permeat. vn

19

18

et esse ad esse. Si autem intense forme vel remisse in tendere a
gradu ut sol magis ... [illegible]

[illegible]

ee et nunquam ad esse. h. n. non per intellectum ... uno modo
quod esse sit in indivisibili et esse habet gradus in se quod est in potentie ...

[illegible]

Ihabeat

[illegible]

sic caritas a solo deo creatur, ita et augetur. Sed non est verum dicere
quod caritas augeatur a solo deo et tamen deus non influat
aliquid novum additum perfectioni caritatis. Ergo caritas au-
getur per hoc quod aliqua caritas additur caritati. Praeterea omne
excedens aliud est divisibile in excessum et in id quod
exceditur. Sed caritas perfecta excedit caritatem huius. Ergo caritas
perfecta est divisibilis in caritatem similem huius et in caritatem in qua excedit eam.
... Ergo deus infundit perfecto caritatem similem caritati huius
et ... et sic addit caritatem. Sed contra. Sic
quod additur alteri, auctio est distinctum ab eo cui additur,
sed ipsum. Sed caritas addita non potest distingui a caritate
cui fit additio. Ergo caritas non potest addi caritati per modum.
Quod caritas addita non distinguatur a caritate cui fit additio
quia sic ... in eodem subiecto non est. Quod omnis caritas cum caritate
similis est in specie, nullo ergo modo distinguitur. Sed haec ratio non videtur concludere
non ... quod id quod additur ... distinctum realiter ab
eo ut patet de aqua quae ... coll. Sed solum
tenet ... distincta ... addente ... unitur.
Ex adventu de formatione eius quae formata fit de
... et forte cum additione novae ...
... ponitur ... et tamen
de novo creata non ... distincta a
... cum ... formam ... Ad
... efficiens ... augetur ... et
... augetur per additionem ... ad
additionem ... quod resultat ex eis ... ad ...
illorum sic ... ad partem et non est ... simpliciter.
Sed caritas per augmentum est eadem ... et simpliciter
sic et ... caritas augmentata non habet ...
... caritas non est ... non ...
in parte ... caritas non in forte ... sic forte ...
Sed simpliciter ... sic ... sic ...
... simpliciter sic ... ergo et cetera.
Et ideo ... caritas non per additionem caritatis ... primo
in ... sic scilicet quod una in forma ... ut ...
quod non est ... cum ... sic ... per modum ...
... quod non est ... sic non fiet ... unum ... excedente
addita caritati simpliciter unum simpliciter non habet partem et partem
vel per modum ... non ... vero ... quod
caritas ... quod sit ... quod non
augetur ad modum ... scilicet caritas ... adveniente perfectione
... in perfectione quod non potest esse quod sic per ...
non est additio vel ex ipsis fit unum per modum ...
... quod non est unum quod caritas non est ...
... partem ... ergo nullo modo caritas au-
getur per additionem. Et ideo opinio est quod caritas augetur
per hoc quod ipsa una numero existens reducitur de esse imperfecto
ad esse perfectum et de gradu imperfecto ad gradum perfectum et de-
clarant hoc per simile ... de quo caritas una
numero existens reducitur de esse imperfecto ad esse perfectum

vel magis ... sine additione novae caritatis. Sed per solam reduc-
tionem de gradu in perfecto ad gradum perfectum. Quod autem caritas per
augmentationem sit eadem numero et tamen perficiatur sic non per
... diversitas in caritate ... forte ... non ...
... scilicet quod in ... recipiat plus caritas et ...
... quia ... et ... formam ... quia forma
... dulce ... nunc in illo est additum
... implicat ... quod non ...
de ... caritas cum sit ... in ... tempore
quod fit ex ... accidente ... in una forma et ...
sic caritas quae ... manet ... eadem ... quae est ...
... in ... quod non ... de caritate
augmentata quod non ... esse ... per caritatem per adventum
... sequentis ... numero caritas
augmentata. Sed ... modus augmentationis in forma
non est ad formam sed ad modum essendi formae quae novus
actus per augmentum. Et ideo opinio est quod augmentatio caritatis
fit per ... perfectionis ... imperfectionis perfectionis
... de ... formae adveniente. Non perfectionem caritatis vel ...
de ... caritas ... non est
... de ... ad quod est ... modus augmenti et ... pro-
bant ... opinionem. Primo ... actionis
... nova actio de ... ad ... formae
... non est ... nova actio ... nova
forma ... ad ... nova forma ... augmentum
caritatis. Sed hoc non potest esse ... perfectionis caritatis plus
quod ... ad quod ... augmentatio caritatis ... esse vel esse vel
modum essendi. Si ... ad esse caritatis vel ... complete
esse per formam et sic ... vel ... cum esse ...
per augmentum ... caritas augmentata non est ... simpliciter
... quia ... et ... quod in ... vel ... augmentatio
ad esse ... sic per ... esse formae et sic ...
... quia non est ... quia ... esse ... quod ...
esse vel ... per augmentationem cum esse formae et sic ...
esse formae augmentatae ... quod esse formae ... augmentatae
quod est ... quod esse formae non est ... quod ... vel ... ad modum
essendi formae quia magis ... opinio ... et ... modo essendi
formae vel ... ad ... et ... dicta sic de forma et esse formae.
Quia vel per modum essendi ... adveniente perfectione et ...
... quia cum modo essendi formae ... sic ...
... forma ... quod ad augmentum ... formae ...
... formae ... et perfectione reducitur ... modum
... et novum inducitur ... quod ...
... formae ... et perfectione reducitur ... non ...
possit stare forma ... perfectione et perfectione non ... caritatem
non quod ... modo essendi non ... ad ... per formam ...
formae ... non ... nova augmentatio ... ad
solum modum essendi cum non sit res aliqua nova. Praeterea
... in ... caritatem sic augmentatio ...
... quod ad ... quod ad ... non ... quod ... Sed ...

mixtio quia sic se habet ... formam. Et nota quod ... augmentacione forte forma ... ad mixtionem forme non manente una et eadem ... in mixtione ... forme primus forte corrupta et nova [illegible] ... si sit ... mixtio ... quod per augmentacionem fit mixtio ... forma quia vel forma ... quod non sit gradus certe simplex. [illegible] ... ex parte ... omnis motus ... inter duos terminos est ... per motum alteratur vel corrumpitur ... ad quem ... [illegible] ... ad quem non possit ... album ... sic advenientem albo nigro corrumpitur. Sic advenientem nigro albo ... album corrumpitur et generatur. Si ... adveniat nigro albo [illegible] ... opinio accidit ... iuvenis et senis non sit una forma. Forma non requirit debitam dispositionem ... manet in iuvene et sene ... accidentalis ... [illegible] forma ... et in mediate ... dispositiones et ideo ... possit dispositiones ... alteracione forme ... dispositio quia corrumpitur vel separatur forma quia non ... in sene et iuvene. [Ad] ... quod forme accidentalis ... non sit una certe ... plures et non posse ... cum una ... non possit ... plures gradus et una ... [illegible] ... formam accidentalem ... alteracio non ... opinione ... [illegible] ... forme ... [illegible] ... non habet locum ... solum actu per mixtionem ... sic quod alteratur non habet formam ... per mixtionem ... ideo ... ad formam quia alteracio ... forme ... [illegible] ... forme ... in ... corrumpitur ... forme ... albedo ... corruptio nigredinis ... albedine ... [illegible] ... corruptio ... non ... per mixtionem ... motus ... [illegible] ... continuitate et ex parte motus ... continuitas ... in magnitudine ... motus ... alteracione ... possit esse continuitas ... motus ... quod alteratur ... partes non ... continuitas ... forme ad ... motus ... partes dispositionem ... formam recipit ut ... illuminatur ad ... dispositionem ad ... partes ... [illegible] ... quod augmentum ... augmentatur. [Ad] ... operis ... [illegible]

accidentis recedentis ... motus vel mixtionis ... cum ... [Ad] ... operis ... augmentum ... [illegible] ... perfectus ... [Ad] ... quod ... [illegible] ... perfectior ... [illegible] ... augmentatur ... [illegible] ... augmento ... perfectior ... [illegible] ... augmentatur ... corruptus ... [illegible] ... augmento ... dies augmentatur ... augmento ... [Ad] ... augmentum ... [illegible] ... ad primam.

Utrum aliquis caritatem possit scire se habere caritatem ... quod non ... quod nescit homo utrum odio vel amore dignus sit ... [illegible] ... diligere ... [illegible] ... diligere ... [illegible] ... actu ... actum ... caritate ... nonum actum ... habere ... scire ... habere actum ... scire ... actum ... actus ... actu ... requiritur ... actu ... caritate ... actu ... caritatem ... actu ... duplicatur ...

Utrum caritas sit in omnibus ... equaliter ... in omnibus ... [illegible] ... caritas ... penes ... penes ... penes ... [illegible] ... [illegible] ... plures ... [illegible]

p[illegible] co[n]t[ra]rie [et] alt[er] [et] co[n]t[ra]ries. Ex[empl]o[rum]. Sed inde p[ri]mo q[uod] i[n]
d[ivin]is [est] eq[ua]l[i]tas [et] sim[i]l[itud]o eq[ua]litas. p[ro]bo q[uia] [est] i[n] mu[tu]a [et]
q[ua]ntitas ad eu[n]de[m] p[ro]p[ter] p[ri]mo d[ic]i. p[ro]b[atur] q[ui]a p[er] ph[ilosophu]m .4. met[aphysice]
unu[m] i[n] s[ubstanti]a facit id[em] i[n] q[uan]t[ita]te eq[ua]le i[n] q[ua]l[ita]te si[mi]le [et] id[em]
[illegible] i[n] ead[em] [illegible] i[n] illo [illegible] [et]
reali[illegible] ut p[ate]t q[ui]a reali[ter] i[n] illo [illegible] s[e] [illegible] illa
[illegible] i[n] q[uan]t[ita]te illo eq[ua]litas [illegible] i[n] q[ua]l[ita]te
illo si[mi]litudo. s[e]d p[ri]mo q[uia] i[n] d[ivin]is n[on] [est] [illegible]
[et] illo. [illegible] [illegible] [illegible]
ut m[od]o [illegible] ad [illegible] q[ui]a n[on] [illegible]
[illegible] p[er]fectio[n]i. sic bo[n]itas sap[ienti]a [et] alia [illegible]
[illegible] sic i[m]p[er]fectio[n]is [illegible]
[illegible] [et] bo[num] i[n] d[ivin]is [est] [illegible] m[od]o [illegible] ad [illegible]
p[er]fectio[n]is n[on] [illegible] ut mag[ist]er [illegible] [et] [illegible]
q[uia] p[ri]mo ad q[uo]d [illegible] ut [illegible]
q[uia] [est] i[n] d[ivin]is m[od]o [illegible] p[ri]ncipio[rum] fu[n]da[n]t[ur] i[n] ea [illegible]
q[uia] fu[n]da[n]t[ur] si. p[ri]m[u]m q[uia] i[n] d[ivin]is sic eq[ua]litas
q[uia] sic. [quia] eq[ua]litas [est] [illegible] i[n] eo q[uia] [illegible]
[illegible] m[od]o [illegible] [illegible] [illegible] i[n] d[ivin]is [illegible]
[illegible] q[uia] [est] i[n] [illegible] eq[ua]litas [quia] [illegible]
i[n] q[ua]ntitas [illegible] q[ui]a i[n] ea[illegible] q[ui] i[n] ea[illegible] n[on] i[n] [illegible]
i[n] d[ivin]o [illegible] reali[ter]. s[ed] solu[m] [illegible]
d[ivin]o d[ivin]is [illegible] n[on] ad unu[m] [illegible]
s[ed] solu[m] [illegible]. [quia] suppo[sit]o i[n] [illegible] penes ad
[illegible] q[uia] [illegible] i[n] ead[em] [illegible]
[illegible]. s[ed] bo[num] i[n] [illegible] [et] [illegible] n[on] [est] [illegible]
[illegible] eq[ua]litas u[e]l si[mi]l[itud]o sic i[n] d[ivin]is [illegible]
[est] [illegible] [et] [illegible] [et] sap[ienti]a. Ex[empl]o. d[ic]o q[uia] i[n] d[ivin]is [est]
mutua u[e]l [illegible] eq[ua]litas. [illegible] mutua
u[e]l [illegible] [illegible] [est] [illegible] [et] [illegible].
Sed d[ic]o [illegible] p[ri]mo [illegible] q[uia] [illegible]
p[ri]ncipal[iter] d[icitu]r [illegible] i[n] eq[ua]li gradu [et] p[er]fect[ione] u[e]l n[on] i[n] eq[ua]li gradu
[illegible] alt[er]no [illegible] ab a[lte]ro. sic n[on] [illegible]
[illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [et] [illegible] q[uia] p[ri]ncipal[iter] [illegible]
[illegible] illi [et] n[on] [est]. unu[m] [illegible]. [illegible] de filis [illegible]
[et] n[on] [illegible] [illegible] de filis [illegible] [et] n[on] [illegible]
[illegible] Ex[empl]o. [illegible] q[uia] [illegible] fu[n]dat[ur] eq[ua]litas i[n] [illegible] si [illegible]
[est] eq[ua]litas i[n] fili[us] q[uia] [est] eq[ua]litas [illegible] fili[us] [illegible]
q[ua]ntitas [illegible] q[uia] eq[ua]litas fu[n]dat[ur] si q[ua]l[ita]te ut m[od]o
i[n] d[ivin]is m[od]o q[uia] [illegible] si[mi]l[itud]o [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] i[n] [illegible] i[n] eq[ua]litas fu[n]dat[ur] si d[ic]o [illegible]
i[n] [illegible] i[n] eq[ua]litas fu[n]dat[ur] si d[ic]o [illegible] Ex[empl]o
[illegible] q[uia] d[ic]it[ur] eq[ua]litas [et] adeq[ua]tio [illegible] [et] assi[mi]latio. [illegible]
eq[ua]litas d[icitu]r [est] [illegible] duo [illegible] i[n] q[ua]nt[ita]te [et] [illegible]. s[ed]
assi[mi]latio u[e]l adeq[ua]tio d[icitu]r pl[us] q[uia] q[uia] [illegible] unu[m]
si[mi]le [et] a[lte]r[um] [illegible] ad illi[us] [illegible] d[icitu]r [est] assi[mi]latio [illegible].
un[de] [illegible] suppo[sit]o i[n] assi[mi]latio[n]e [est] [illegible] assi[mi]l[atio] [illegible].
S[ed] [illegible] [illegible] [et] si[mi]l[itud]o [illegible] ad
[illegible] alt[er]i d[icitu]r illi ad eq[ua]l[e] [illegible] [illegible] [illegible]

q[uia] i[n] adeq[ua]tio d[icitu]r adeq[ua]tu[m] [et] [illegible] ad q[ua]ntitas [illegible]. Ex
[illegible] [illegible]

q[uia] i[n] d[ivin]is [est] mutua eq[ua]litas [et] mutua si[mi]l[itu]do. p[ro]bo q[uia] [non] [est] i[n]
mutua adeq[ua]tio u[e]l assi[mi]l[atio]. p[ri]m[u]m p[ro]b[atur]. q[uia] q[ua]n[do] [illegible] duo p[er]
[illegible] una q[ua]ntitas u[e]l q[ua]l[ita]s eq[ua]li. d[icitu]r unu[m] eq[ua]le u[e]l si[mi]le
alt[er]i p[er] p[ri]us suppo[sit]o. s[ed] suppo[sit]o [illegible] i[n] ead[em] q[ua]ntitate [illegible]
ut i[n] [illegible] [et] sap[ienti]a [illegible] [illegible]. p[ate]t. n[on] d[ic]it q[uia] [illegible]
eq[ua]l[e] [illegible] i[n] [illegible] mag[ni]tudi[n]e [et] [illegible] [et] [illegible] i[n] si[mi]li[tudin]e [et] [illegible]
[illegible] Ex[empl]o. p[ro]b[atur] [illegible] suppo[sit]o q[uia] [illegible] ad q[uo]d [illegible]
u[e]l ad [illegible] m[od]o [illegible] accept[illegible] ab a[lte]ro [illegible] n[on] [est] mu
tua adeq[ua]tio. q[uia] [illegible] solu[m] [est] adeq[ua]tio i[n] p[ro]ducto [illegible]
p[ro]duce[n]te ut [illegible] [et] id[em] dico d[e] assi[mi]l[atio]ne. s[ed] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] p[ro]ductu[m] [illegible]
[et] p[ri]m[u]m [est] mutua eq[ua]litas u[e]l si[mi]l[itu]do n[on] mutua [illegible]
assi[mi]l[atio] u[e]l adeq[ua]tio. Sed d[ic]es n[on] [est] q[ua]ntitas i[n] d[ivin]is [illegible]
[illegible]. s[ed] m[od]o [illegible] bo[num] [et] [illegible] Ex[empl]o .2. [est] [illegible]
q[uia] [illegible] repugnat i[n]fi[ni]to ut d[ic]it [illegible] q[uia] i[n]fi[ni]t[um]
n[on] [illegible] i[n] [illegible] [illegible] n[ec] [illegible]
ad h[oc] i[n]tellig[endum] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible]
accipi d[icitu]r u[e]l p[o]s[i]tive u[e]l negative. ad [illegible] p[o]s[i]tive
[illegible] ab a[lte]ro q[uia] i[n] se h[abe]t q[uia] [illegible] [illegible]
[illegible] s[ed] q[uia] [illegible] [et] sic i[n] i[n]fi[ni]t[o] n[on] [illegible]
[et] [illegible]. q[uia] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] repugnat i[n]fi[ni]to. al[ite]r d[icitu]r i[n] i[n]fi[ni]t[o] [illegible] negative. q[uia]
n[on] [est] [illegible] [illegible] [et] [illegible] q[uia] [illegible]
[illegible] [illegible] alt[er]i [est] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [et] [illegible] [et] [illegible] ab i[n]fi[ni]to. s[ed] n[on] [est]
[illegible] actu i[n] [illegible] una n[on] [illegible] [illegible] alt[er]a.
[et] sic [illegible] [illegible] i[n] [illegible]. q[uia] n[on] i[n]fi[ni]to[rum] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. q[uia] [illegible] i[n]fi[ni]to[rum] [illegible]
[illegible] Sed [illegible] q[uia] eq[ua]litas penes [illegible].
u[e]l penes [illegible] [illegible] d[ic]o q[uia] eq[ua]litas [illegible]
ut [illegible] m[od]o [illegible] sic [illegible] [illegible] sic [illegible] [et] [illegible] sic
[illegible] q[uia] i[n] [illegible] [illegible] penes [illegible] n[on] [illegible] eq[ua]litas
d[ic]o q[uia] ad eq[ua]litate[m] i[n] [esse] d[ivin]a n[on] [illegible] q[uia] [esse] d[ivin]a sit simpli[ci]ter
n[on] i[n] suppo[sit]o n[on] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] sic i[n] [illegible].
Utru[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[et] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[et] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] sic [illegible] [illegible] ead[em] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Co[ntr]a i[n] d[ivin]is [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible] n[on] [illegible]
[illegible] Ex[empl]o [illegible] p[ri]mo [illegible] suppo[sitio]nes.
p[ro]bo [illegible] Ex[empl]o [illegible] suppo[sit]o q[uia] duro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] [illegible] [illegible] [illegible] [et] q[uia]
d[ivin]o. sic n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] respicit [esse] u[e]l n[on] [esse] [illegible] [illegible]
q[uia] sic [illegible] q[uia] [illegible] [et] h[oc] respicit [esse] [et] n[on] [esse]
n[on] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [esse]. [illegible] respicit [esse]
n[on] [esse]. Ex[empl]o .2. suppo[sit]o q[uia] sic [illegible] [esse] sic
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

quod dicit philosophus commentator philosophorum quod sicut tempus mensurat motum, ita nunc temporis mensurat similiter motum et quietem [illegible] ubi [illegible] difficultates quaestionis. Similiter cum dicit sicut tempus mensurat motum, ita nunc temporis mensurat similiter mobile, id est quod in mobili primo ad primum [illegible] et sic patet [illegible] sic dubitat [illegible] nunc [illegible] tempus mensurat [illegible] videatur [illegible]. Sed hoc non potest esse, si nunc mensuraret similiter mobile, id est quod est de mobili quod est in primo sub[iecto] quod est ad unum esse [illegible] ad illius temporis. Probo: motus [illegible] celi mensuratur tempore; ergo si nunc mensuraret similiter motum, nunc temporis mensuraret similiter celi. Modo constat quod esse similiter esse mensuratur cuius sic est actualiter et per consequens nunc cum mensurat similiter celi. Et sic tunc cum similiter celi [illegible]. Ergo similiter celi mensuratur duabus mensuris, scilicet nunc et in nunc temporis, quod est inconveniens; ergo etc. **E**t dicit sic tempus est per se mensura, ita nunc temporis est per se mensura. Sed hoc non potest esse id quod in primo sub[iecto] est de ipso mobili. Probo: quia mobile ut mobile est actu, quod sic [illegible], quia motus non respicit [illegible] in mobili non [illegible] quia [illegible] motus [illegible] per se non [illegible] esse [illegible] hoc. Unde motus respicit mobile in quantum quod motus non respicit in mobili [illegible] hoc sed [illegible] conveniens mobili per [illegible] non per se [illegible] similiter mobile. Primo modo intelligo. **E**t per intelligo quod sicut tempus mensurat motum, ita nunc temporis similiter mobile [illegible]. Sed ut mobile, id est [illegible] et [illegible] quod [illegible] fluens. Quia quod videatur mensuram fluens. Sed nunc temporis est fluens [illegible] fluens est [illegible] et non fluens, quia [illegible] quod esse non movetur [illegible] ergo [illegible] esse in mobili non [illegible] ipsi nunc temporis tanquam mensuram [illegible]. Et quia nunc temporis et tempus [illegible] et sic [illegible]. Sed si [illegible] motus [illegible] quia continue [illegible] tempus [illegible] continuitas [illegible] esse in mobili [illegible] quod movetur. Ergo ponito quod celi motus cessat, sicut ponitur [illegible] similiter celi ipso nunc [illegible] tempus et sic est nunc sine tempore quia [illegible]. **E**t [illegible] philosophus commentator philosophorum quod sicut se habet tempus ad motum, ita nunc ad momentum. Sed tempus mensurat motum; ergo et nunc momentum. ~~Sed tempus mensurat motum, ergo et nunc momentum.~~ Sed momentum non est continuitas motus, cum cessante motu cessat momentum et non continuitas motus. Ergo nunc quod mensurat momentum non est mensura continuitatis motus [illegible]. Quod [illegible] dico esse quod [illegible] motus intelligo ad [illegible] in primo sub[iecto] de motu vel [illegible] motus [illegible]. **E**t [illegible] quod in motu locali sunt duo, scilicet quod mobile continue est in loco vel spatio secundum aequalitatem et renovatio spatii [illegible] sicut quod mobile in spatio fluit continue [illegible] continua renovatio spatii motus localis [illegible]. Sed mobile est in spatio secundum aequalitatem et [illegible] dicitur quod esse in loco secundum aequalitatem non sistendo et momentum in [illegible] sistendo vero facit momentum in [illegible] et sic dicitur solum motus et momentum [illegible]

modo accendi. Secundo in tempore, quia tempus [illegible] primi motus non addit nisi ~~addere~~ distinctionem prioris et posterioris in motu, et ideo sicut continuum esse motus est in loco secundum aequalitatem et in novitate, sic in tempore accipimus prius et posterius [illegible] novitatem [illegible] et sic in mobile esse in loco secundum aequalitatem dicitur momentum et continua renovatio sic dicitur motus, id est [illegible] renovatio prioris et posterioris dicitur tempus quod mensurat motum. Esse autem in continue prioris et posterioris non dicitur [illegible]. Sed esse in [illegible] et [illegible] nunc quod mensurat momentum, id est [illegible] mobile, ut mobile continue in [illegible] secundum aequalitatem et sic [illegible] quod [illegible] quod nunc mensurat similiter mobile. Unde est non [illegible] quod [illegible]. Sed similiter mobile [illegible] mobile [illegible] cum mobile quod dicitur [illegible] renovatione [illegible] in mobili localiter [illegible] mensurat esse in [illegible] duratio, et ideo in [illegible] alteratione [illegible] et [illegible] forma et continue renovat formam in eo quod renovat formam [illegible] motus alterationis in eo quod [illegible] est. Sed [illegible] in completo consistit momentum [illegible] per [illegible]. **E**t [illegible] et solvere ad quaestionem: utrum nunc et aeternitas sint idem vel different [illegible]. Unde [illegible] quod res quae vocatur id quod facit [illegible] realiter cum [illegible] ut [illegible] quia [illegible] modo [illegible] quod [illegible] res [illegible] actu [illegible] non [illegible] faciens [illegible] ut si [illegible] et [illegible] duae res quae [illegible] faciunt [illegible] et [illegible] solum [illegible] vel [illegible] quod est [illegible] in [illegible] et sic accipiendo [illegible] res, id est [illegible].

Et [illegible] quod nunc et aeternitas non different realiter. Probo sic, scilicet quod nunc addat ad faciens [illegible] sicut [illegible] addit modo [illegible] per [illegible] philosophus commentator philosophorum: sicut se habet punctum ad lineam, sic nunc ad tempus. Sed punctum non addit ad [illegible] faciens [illegible] ad lineam. Probo: [illegible] per [illegible] quod dicitur [illegible] in [illegible] non [illegible] linea [illegible] modo quod [illegible] dicitur [illegible] vel [illegible]. Sed punctum dicitur [illegible] linea vel [illegible] non addit [illegible] et sic punctum addit [illegible] facit [illegible] sicut cum linea [illegible] dicitur quod [illegible] facit [illegible] cum linea. Sed [illegible] punctum est in [illegible] actu [illegible] et sic [illegible] actu in [illegible] quod in [illegible]. Quia punctum solum [illegible] ergo non [illegible] non [illegible] addit. Ergo etc. **E**t [illegible] sic per solam [illegible] nulla [illegible] actuari [illegible] non [illegible] per solam [illegible] quia dividit lineam [illegible] duo puncta. Ergo etc. **E**t sic [illegible] ad [illegible] cum [illegible] ad [illegible] per [illegible] non addit ad [illegible]

Marginalia:
[illegible] mobilis
[illegible] [illegible] mobili
Et [illegible] non
mod
[illegible] non [illegible] nova [illegible] ubi [illegible] supponat [illegible] non [illegible] loco [illegible] [illegible] grava [illegible] acquisitione [illegible] non [illegible] accendi.
[illegible] tempore
[illegible] non [illegible] sine [illegible] per solam divisionem
successione
in [illegible]

Si filius non potest generare. ergo non est omnipotens.

fcā ī eā · sic intē lig⁹ fꝫ ꝺ nouo eqli eqle [illegible]
ducto nou lig⁹ [illegible] cū [illegible] · p̄ n̄ mīto · g°
[illegible] n̄ ponit ꝺ [illegible] lig⁹ g⁹ ⁊c̄ · [illegible] q n̄ [illegible]
ī ꝺs sol' pᵒ ād · ꝗ ē [illegible] qlꝫ
p̄les [illegible] cē ꝯpositōē q ꝫ ī [illegible] g° [illegible] n̄ ꝺ
[illegible] · ꝗ ād · ī q n̄ ꝫ [illegible] ꝺ [illegible] n̄ q [illegible]
[illegible] ꝺ · [illegible] ād ād · ⁊ [illegible] ꝺ [illegible]
q [illegible] ād ād [illegible] ⁊ ꝫ [illegible]
[illegible] p [illegible] · ꝗ [illegible] n̄ [illegible] ⁊c̄ ·
[illegible] q [illegible] cālē [illegible] dicat ī · n̄
sol' ād · ꝗ ī [illegible] p' [illegible] retūꝫ [illegible]
[illegible] ut [illegible] p' [illegible] retūꝫ
[illegible] ālis q ꝫ [illegible] · n̄ [illegible] p' [illegible]
[illegible] ꝫ ē ād [illegible] aūt actīūs ꝫ ē ī · ꝗ
actīūs ē ꝫ ī ē [illegible] actīūs ⁊ ād
[illegible] actīūs ē
[illegible] actīūs ād
[illegible] sic [illegible] actīūs [illegible]
[illegible]
[illegible] actīūs [illegible]
[illegible]
[illegible] actīūs ē ꝫ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] modū
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] illos modos [illegible]
[illegible]
[illegible]
⁊ oēm actū [illegible]

q [illegible] cālorē ⁊ ꝫ q posse [illegible]
[illegible] nāt ꝫ [illegible] ⁊ actīue [illegible]
[illegible] ut [illegible] cālorē actīue [illegible]
[illegible]
[illegible]
actū ād [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] actīue ⁊ passīue [illegible]
cāta q ē ī dēns · [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] effectus reducāt [illegible]
[illegible] tibi n̄ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ratione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] duas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ꝗ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Marginalia: [illegible] — ꝺ hc — ꝺ ti — ꝺ ita sol' p' ē dēus — [illegible] — ꝺ ⁊ principalis

pres dissonis Et ad dimi alterius per se. sic vigi
lis ra de esse dimite alterius. tale pro. s. sic ens contra
dicto. et sic dictio exclusiva addita uno ut vni illo
bene excludit reliquum. vnde de pro philosophum tantum primo z. ergo
principiantur quam quod omnes tales locutiones implicant con
trarium. quod vocem pater. sed vocem tamen negatum Et
ad dimitti alterius solum quod dependens ab eo quod adsunt
esse actus sic actus. albo et dictio exclusiva addi
ta uni excluditur reliquum. vnde tantum niger. non accidit
sic hic tale codem. i. philosophus. Secundo excludit actis
exclusive vocem confusionis Et vocem complexionis
et hic dicitur. vel vocem significati vel vocem totius sit quod addit ratio
dicto album tantum non excludit quod dictum implicat falsum
cognoscendo solum et ideo album tantum album z. quod nihil
est. s. solum et accidentaliter vocem totius quod implicat pres
denotare hoc vel nisi sed inde. et ideo dictio exclusiva
addita illo non excludit dicti pres nisi non sit solo
est. ergo totum est dicit vel non est dicitur sed solo ibi diffinitione
vel sed. vel pro Et Totum non integrale includit pres dicit
ut domus. et ideo dictio exclusiva addita tali non ex
cluditur immo pres pro. et hic z ii denotatio sit in toto
ino pres. ergo recte vocem totius sed sic ut solo
non sit. ergo pres vel recte. sed sic denotat toto
vocem pars excluditur. ergo pres non ut loco z. elip.
vnde sed pes z clip. tantum ergo cap non z clipeum Et ergo sed
per tractari ad eas questiones quod possunt sed de solo mediis.
quod vel solo iungitur non plus et non pes ut dicto solo pes z pes et
te si vere sic si talis dictio sermonis uta z. quod te sus
et quod pes z pes. et ii alia mediis z pes quod z non sed
descende. sed pes z des. ergo solo des z pes. quod incertus reperi
permutatis. i. quod pes z tale illa ad pecten cum et cen
tum. tales aliis sed pred exclusionis ut ... Et
per iugidatio exclusiva ... et non ... ut solo
des z des. et te z ... sermonis. non tamen descende.
sed pes z des. ergo solo pes z des. quod des ... ut ad illa
des pes Et ... ut ... solo pes z des et
te z ... sermonis. sed aug. exponatur esse. et uo
... ut solo des z pes. te z ... sermonis. quod pes
est z pes. et tamen non z des. sed si ... ut z.
quod ... non z pes non ... des Et ad ... ut solo ...
et te. posset exponi. ... solo et. i. ... quod ... solo ...
... in ... sic ... et ... quod
... sed ... pes ... dicitur ... z.
Ad. z. ... quod immo solo ... excludit ... z.
Ut ... ad non dicitur ... non. quod ... negat
... quod affirmet non ... quod ... non ...
... z ... quod ... negationes ... quod
ut affirmationes illo in parte. ergo ...
... quod sed ... in pres. quod ...
sig. per modum ... vel abstractum ... sig. per ... pres

sunt nota ... quam ... et quam ... ...
quod ... z ... Et ... et alio. quod ...
non ... meuertit ... vel ... et ... dicitur
de eo. Et Duo sunt ... per ... nota ... de eo.
ad evidentiam primo ... de ... et ...
... ut ... non ... tamen ... ut ...
... non ... in ... est ... non ... quod ...
nullum ... de ... de eo. ... ad ... quod ...
... vel ... exprimitur ... non ... quod non ... exprimit ...
... de ... et non ... ut ... nullum non ... quod
... exprimet ... quod voces sunt sig.
... nullum de eo. non ... argumentum ex
... non z ... de ...
quod ... quod ... in ... quod ... dicitur
esse ad ... quod ... non ... z ... quod non ...
... signum. sic ...
... accipiet per ... quod ...
... non per modum sig. et sic ad non ... de eo. quod ...
... ut ... z vel ... si sit ... dependens
et ... si sit abstractum. ... quod ...
... nomina ... abstracta ... quod ... includit
ut ... et humanitas non in includit ...
... quod non ... solum non dependens. quod signat
... et ... abstractum ut sapientia bonitas non dicantur
de eo ... quod ad modum sig. ... sed
non ... quod ... abstractum et includit ... modum sig.
quod sig. per modum partis ut humanitas. ... z ... humanitas
et ... humanitas et ... abstracta ... signatur per modum ...
quod ... esse ... ut sic ... ut sic
... mediis Et ... quod ad ... significant et
... includit ... et excludit ...
ut ... in rigore ... et talia dicuntur de eo
solo ... quod ad ... non ... sed excludit
omnium ... esse ... et ... et talia ...
non ... dicuntur de eo ... includit
... ut ... esse hominem vel asinum et talia quod dicuntur
... z ... et ... quod z ... et talia
non dicuntur de eo ... sed ... non ...
dicitur ... s. ... sed ...
... quod ad ... sig. non ... ad
modum ... vel ... ut sapientia bonitas ... non non
... modum ... quod ... non z ... sed solo ...
... per se ... modum ... quod per se esse ...
ut de ... z de bonitate et talia quod ...
... non ... vel ... de ...
... et hic z ... Et ... quod signat in eo talia ...
quod dicuntur de eo ... Et ... quod ... de eo ...
ut quod des z in ... ut quod z ... et ...
... ut quod z ... vel ... et de talibus ... et ...
... quod talia nomina non dicuntur de eo ... i. non
signat ad ... in eo. sed ... vel ...

sapiens. quia non fatuus et unus. quia non tale quale non [illegible] uenit et est dare ut patet quia ca[illegible] [illegible] dicitur. Item opus non est hodie [illegible] [illegible]. postea quia si deus dicatur solum negatiue sit sapiens. tunc [illegible] [illegible] de [illegible] quia non est homo et homo quia non est [illegible] et similiter leo quia non est canis et sic de nominibus equiuocis decentis [illegible] unum includatur in ista negatione [illegible].

Est. quia uel eas propositiones negatiue que inuenit affirmatiue ergo ita deus non est fatuus inuenitur [illegible] affirmatiue [illegible] non deus est sapiens. ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum non est malum inuenitur [illegible] bonum est [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] negatiue est [illegible] ut in [illegible] [illegible] non est [illegible] quia [illegible] est [illegible] [illegible] non est [illegible] et [illegible] quia [illegible] negatiue [illegible] [illegible] quia [illegible] quia negatiue inuenitur affirmatiue. [illegible] deus non est fatuus non inuenitur [illegible] affirmatiue [illegible] deus est sapiens ut [illegible] [illegible].

Ergo [illegible]. Est. quia [illegible] incertis propositionibus [illegible] [illegible] propositione [illegible] dicitur [illegible] ut [illegible] [illegible] sapiens et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] et [illegible]. Est [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uel quia significat [illegible] [illegible] et sic [illegible] dicitur [illegible] [illegible] dicitur [illegible] dicitur ad [illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] [illegible] ad modum [illegible] et sic [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible] quia significat uel per modum [illegible] ut deus est deus [illegible] quia [illegible] [illegible] per modum [illegible] ut deus est magnus [illegible] per modum [illegible] ut deus est sapiens [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ad primum [illegible] dico quia [illegible] quia duas negationes [illegible] affirmatiue [illegible] [illegible] si [illegible] negatiue [illegible] ad significatum et non [illegible] ad modum significandi. Ad [illegible] dico quia [illegible] affirmationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] affirmatiua propositio sit [illegible] per modum significandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible] negatiua [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modum significandi [illegible] [illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] significatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modum significandi [illegible] de [illegible].

Queritur postea utrum significet [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ad se [illegible] [illegible] [illegible] magis. Est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de duabus naturis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uolens [illegible] [illegible] faciebat [illegible] [illegible] [illegible] larua [illegible] uidebatur per se sonare [illegible] uocatur [illegible] [illegible] [illegible] faciebat eam sonare [illegible] [illegible] sonabat [illegible] [illegible] dignius [illegible] uocatur [illegible] [illegible] dignitas [illegible] larua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible]. Est. [illegible] non [illegible] [illegible] quia [illegible].

Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]. Vel ad [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad significatum [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significat ad per se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Est [illegible] de [illegible] de duabus naturis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significat [illegible]. Est [illegible] significat ad per se [illegible]. [illegible].

Est. Si [illegible] tres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] [illegible] [illegible]

Marginalia: [illegible] affirmare [illegible]; [illegible]; [illegible]; et dico; et uel suppon[illegible]; [illegible] [illegible]

ꝑ tāto qz sēpīa n̄ cōd̄ᵗ exp̄ste d̄ h̄ qui p̄duc̄e d̄
diuis ip̄i cōdᵗ ex exp̄ste d̄ h̄ nōie ds· qui d̄e ds
ds̄ nūq̄ un̄z· Et z· z inde q̄lt· dis̄tu ita tū ūa ū
sūtcū eē ꝑ· ꝯ mīs indz i g̊to· e· ꝗ· ſ· vēa
viōsis ip̄p̄ls ꝛ ꝓpōsō eē d̄z· alb āc ectēdi·
ūa alb adu ūrandi accn̄s ūbsistit alb āc ū
signidi i se· q· nō ap̄odiando se aliq· ꝑ a' ſi p̄o
nl addere nl ōlūc ad ūram ꝑōlē· ia a' noiet sig
p̄anē ad iā ex q̄ accipitur dn̄r rēaᵉ· ꝗ ūa
eēz a in̄ q̄ ūsistit accnt̄s subsistere a fōr· qz
p̄fectū n̄ inuen̄e ad alci i ūsignādo ut alrd̄ de
fōr p̄se stans· eē a' totū ꝯpō· vn̄ ac fōr ꝛ
fōr ꝛ ꝯpō dn̄r regaliᵗ· ia qz ad id vn̄ h̄z n̄· h̄
tn̄ q̄ ad· ic sig̃ t dn̄r sola rōne qz ipm̄
ad sig̃ aggratū· h̄ ū diuīsis rōibz· ꝗ ūa
sig̃ aggratū ut ūsistat accn̄s ūbsistēn ut
p̄se ūsistit· eē a' alīe ip̄i q̄ ꝛ n̄ ḡnē mg̃ tēr
diuis q̄ n̄ ūbet ūsistereᶜ· qz eē d̄ ꝑfēcᵗ alīe
ūa ub ꝛ ūsistitᵈ dn̄r ꝑfcōm gctā ad ḡr ūc
Ad rōes cū d̄ loē q̄ r· q̄ ad p̄m̄ p̄cus rlā
sig̃e· vnd z ul' ūe sig̃tū· ul' ūe p̄m ꝛ ūc ꝯ
ceūū z p̄m sig̃re rōn· qz ꝑ̄d d̄ ea· Ad ar̄
dn̄ q̄ mātz z intellcā d̄ ūt ḡ ꝑīne i p̄ui vīe sig̃
n· n̄ ip̄i p̄cūuiā nōīa· m ꝑ p̄ui· ip̄i solū
ꝗ ūcā acōmōdacōm q̄ p̄sit exp̄eriri nōīa·
Ut ti nuales ponūt ad in dīs qz ūc· qz
q̄ n' poit i acōue negā d̄ isto· h̄ ti nua
les n̄ negent uē itāo ūlo i diuis· qz na
le dēcē q̄ ds n̄ z tīr ꝛ un· ḡ ꝛc· Et si ti nua
les nl' ponent reaᵗ i diuis· tē i n̄ eē reaᵗ
nitas p̄ru h̄ z p̄m· ḡ ꝛc· Con̄ si ti nuales
ad ponere i diuis ponerēt ꝛ ūe ūu g̃ᶜ· h̄ h̄ z
p̄m· ti nuales reduct ad ḡ q̄tiᵘᶜ q̄ n̄ rep̄ic
i diuis· ḡ ꝛc· Et re ml'a ꝑ dulcat r̄ uni
q̄ z p̄n' nui ꝛ vnū q̄ eū ente ꝯuitr· Cē q̄
n̄ tres ośnes p̄ a d̄ q̄ unū q̄ ꝯuitr cū ēte ꝛ
vnū q̄ z p̄n' nui ūr ōro id ꝛ z op̄io ꝑlōis ꝛ
auic· h̄ dn̄r i h̄ q̄ auic· ponebat· q̄ h̄ vnū
q̄ z p̄n' nui nl' addat· ūr uno q̄ ꝯuitr cū e
te· tn̄ b̄n addit ūr rē q̄ de una qz denoīat
ea una· ūc albū addit ūr hōiem q̄ denoīat
i dicebat q̄ hō de un̄ ꝑ ad ꝯ addit q̄ ip̄i
denoīat rēgᵗ· ꝑlō a' nolebat q̄ vnū q̄ z p̄n'
nui nl' addat· n̄ ūr unū q̄ ꝯuitr cū ente· n̄
ūr rē q̄ de una· Et h̄ op̄io i p̄bat q̄ ad tā q̄ dᵗ
pᵒ q̄ ad id mg̃ ꝯuitr· ꝑlō ꝛ auic· ſ· q̄ vnū
q̄ z p̄n' nui nl' addit ūr unū q̄ ꝯuitr cū ēte
n̄ ꝑ rē ꝯ ꝑ iō q̄ ꝗ· Qz sēlz ūe infius ꝛ h̄r
dn̄r salte ꝑ rōm· h̄ unū ꝯuitr cū ēte z
sius ad vnū q̄ z p̄n' nui· q̄ rᵈ ccūd dē

gᵒ· iᵈ a' z solū i gn̄e q̄tiᵘᶜ· ūc ꝛ inis cū z p̄n'·
ꝛ iō ūc q̄ addᵗ ūr ens· ꝛ h̄ unū ūr iᵈ· ꝛ i dn̄r ꝑ
rōm saltē· L· q̄ d̄· auic· q̄ vnū addᵗ re ūr rē
re q̄ de una denoīatiue ꝯ pᵒ· ūc ꝯm auic· ꝛ
mētᵉᶜ· āᵗ res eād ē ens· vna· ſ· ꝑ eēm suā· āᵗ
ꝛ aᵒ· ſ· ꝑ ad additū· si eād hōīo ip̄o q̄ vnū nl'
addit ūr rē q̄ dē una· si aᵒ addito q̄ᵗ d̄ illo
addige· q̄ r cū ūr q̄ res vna· q̄ᵗ ut ūr una
ꝑ eēm suā· āᵗ ꝑ ad additū· si ꝑ eēm suā eād rē
ꝛ pᵃ res ꝛ ūc h̄z ꝓcessū· si ꝑ ad additū q̄ᵗ d̄ ꝑ
ūc i infiᵗ ꝓcede n̄ dicere q̄ eā res ꝑ id ūr ens
ꝛ vna ꝛ ūc dicā d̄ aliis aᵘᶜ ꝑ i rōne· ḡ ꝛc·
Zᵒ· qz q̄ denoīatiue ē tale ꝑ aliā fōrm rēotā
ia fōr deīne eē tale ut hō albꝰ remota albēᵉᶜ
desīe eē albꝰ· h̄ res remoto q̄ dū tn̄ res ip̄
manent ūp denoīatᵉ una· qz unū ꝯuitr ē ēte
gᵒ e' una ꝑ suā eēm ꝛ n̄ ꝑ ad additū ūele d̄
noīans· Zᵒ ꝛ q̄ ꝑlō d̄ unū q̄ vnū z p̄n'
nui· n̄ re if rōz addᵗ ūr vnū q̄ ꝯuitr ē ēte
ip̄ius ūc· iᵈ q̄ z p̄n' nui dn̄r ḡnis ꝛ dn̄r spēi
addᵗ ad ūr eius unū q̄ z p̄n' nui z h̄z· qz id v
nū additū ꝯūt ip̄m ad q̄ꝰ· Et additū q̄
ꝯūt ip̄m ad diuēs spēs ūgᵉ· qz additā ul'
actā vnūᵃ vnīᵗᵉ nūo tenuit spēs· ḡ vnū
q̄ z p̄n' nui· addᵗ add̄ ad unū ꝛ ūc p̄z q̄ ꝑlō
p̄mo z p̄a· Jō p̄a op̄io d̄ q̄ vnū q̄ z p̄n' nui
addᵗ ꝛ rē ꝓsitiuā ūr vnū q̄ ꝯuitr cū ente·
Ad d̄ cūᵒᶻ p̄tiuᵗ q̄ᵗ dictū· ſ· q̄ z rēb' d̄
tiāco· ſ· ēs eēnᶜ ꝛ ēs q̄tiᵘᶜ· ex h̄ arguitur ūc·
ūc se h̄z ēs q̄tiᵘᶜ ad ēm eēnᶜ· ūc se h̄z v
nū q̄ z p̄n' nui ad vnū q̄ ꝯuitr cū ente· h̄ ūc
se h̄z ēs q̄tiᵘᶜ ad ēm eēnᶜ· ūc se h̄z vnū
q̄ z p̄n' nui ad vnū q̄ ꝯuitr cū ente· h̄
ūc se h̄z ēs q̄tiᵘᶜ ad ēm eēnᶜ q̄ ad addᵗ ūr
ip̄m· ḡ ꝛc· mā· p̄z· qz ūc ē mīacō eēnᶜ z ab
vno q̄ ꝯuitr cū ente· i tīacō q̄tiᵘᶜ ab vno
q̄ z p̄n' nui· mi· ūc ēs eēnᶜ rēa meān'· n̄ a'
ēs q̄tiᵘᶜ· ḡ ꝛc· h̄ h̄ ip̄ius i se ꝛ in alia rōe i se
qz eēnᶜ ordinātis i ūtus n̄ addit q̄ᵃ rē ꝓsi
tiuā ūr ūupius· h̄ unū q̄ z p̄n' nui z i ūius
ad vnū q̄ ꝯuitr cū ente· id ꝛc· mā· p̄z· q̄ h̄
i ūus addat ūr ūius mod' rei n̄ rē rē ꝓsi
tiuā· ut dōo hō z al' dico eād rē ūi diuᶜ
rōibz ip̄ q̄ dē· n· ꝑlōm q̄ ḡen' n̄ ē vnātes
rēa· ē· alius q̄ ꝯlz· eloq̄n n̄ p̄re d̄ ip̄is· imo
d̄ solā nūā sp̄ēz ūr ꝯcep̄tu tn̄ ulicēi· mi· p̄z
d̄ se· ſ· q̄ vnū q̄ z p̄n' nui z infius ad vnū q̄
ꝯuitr cū ente· ꝛ iō unū b̄n ꝑ dcē ad ūr ēe
tā n̄ p̄t ad addē ūr eius· qz ab ente nl' z diuᶜ
id ēn nl' ꝑ additi· h̄ solū ūi ip̄o ꝑ vnū q̄ z p̄n' nui

dicit specialem rationem essendi. ¶ Contra non convenit
concludit. quia non dicat quod sicut se habent in mathematicis
celis etc. dico quod falsum est. quia unum quod convertitur cum
ente et unum quod est principium numeri se habent sicut inferius
et superius. sed termini continue et eius quantitatis non sic
uno sunt disparata. et ideo non fuit simile. Secundo contra
est oppositio quod unum quod est principium numeri sicut unum quod convertitur
cum ente addit duo, id est dicat duo sicut contenta
quidem realiter ab eo. sed ab eo sit quantitas determinata ad
de ad entem. quia dicat specialem rationem essendi sive entis
quod non exprimitur per nomen entis. sic unum quod est principium
numeri addit sicut unum aliquid et addit duplicem rationem
unam privativam scilicet rationem indivisionis specialis. unum non
quod convertitur cum ente dicat indivisionem absolute.
scilicet in quanto et eo habet secundo posito quod addit rationem specialem posi
tivam scilicet rationem mensure. ut videbitur post et hoc
est primum. ¶ Secundum est videre qualiter se habent unum quod
convertitur cum ente et unum quod est principium numeri ad rationem quod dicit
unum quod est inter unitatem. et dico quod unum quod con
vertitur cum ente prout addit sicut rationem quod dicit unam formaliter
non in divisionem. quia dicit communiter quod unum omnino mixtum
sicut privatio habitum. ideo unius est ideo indivisibile formaliter
et ideo hic solum addit unum tale sicut ens. quia cum de se
non de ista indivisione. sed dubium est de hoc quod dicitur quod ideo unum formaliter
est privatio scilicet indivisio. quia illud unum quod convertitur cum ente solum
reperitur in divinis. sed privatio non est in divinis. quia privatio
dicit imperfectionem. ergo tale unum non dicit indivisionem. ¶ Ad hoc
dico quod privatio dicit carentiam perfectionis non est hic. sed perfectionis
esse sibi debite. ideo et in isto solum privatio dicit imperfectionem
non de esse aliquarum perfectionum quod debet esse. hic autem non est in deo. et ideo
hoc unum dicit imperfectionem in creaturis. non tamen in divinis
quia scilicet non dicit carentiam divisionis que nata est esse in creaturis
non tamen in divinis. ubi nata est esse divisio. sed omnino in
divisio. et sic non videtur. ¶ De uno quod est principium numeri quod ad
dit sicut rationem quod dicitur unum. dico quod quando dicit de quantitate
per accidens ut de re. ideo homo est unus et talia sunt
non est difficultas inde. quia sic quantitas addit sicut sit
in unum super rationem unam. ¶ Sed difficultas est quando
de quantitate per se ut dicendo linea una quod addit unum
sicut linea. et tunc dicit quod addit rationem positivam scilicet ra
tionem mensure. mensurantis id est mensurare quantitatis alterius non
... non mensurando quantitate per accidens. ut vult in metaphisica.
¶ Sed ergo quod ideo quod est mensura. quia habet rationem mini
mi et certi. tale id est per mensurare et non mensurari.
mensurare quia habent mensurari quia minimum ideo sic est. unde
quando dico unum in quantitate accipio quantitatem minimam et
ideo unum quod est principium numeri quia est quantitas minima habet
rationem mensure et hic addit sicut rationem quod dicitur una. unum
de philosophia x metaphysice quod unum omnino ... sicut privatio.
intelligit quod privatio oppositio sic ipsa mensurato. sic ergo

addit rationem mensure et ista ratio est positiva. probo quia
principium speciei positive est positivum. sed unitas quod habet
rationem mensure est principium speciei positive scilicet quantitatis discre
te. ut vult in principio ... etc. ¶ Sed contra hoc. ... quia
ratio mensure est ratio relativa. nulla enim est in genere
quantitatis. sed quod est in genere relationis. non ergo ratio formalis
est quod est in genere quantitatis. ergo etc. Item relatio mensure
ad mensuratum est realis ex parte mensurati et rationis tantum
ex parte mensure. sed relatio rationis non est ratio formalis
quod per se est in genere reali. ergo ratione mensure non est ratio
formalis unius quod est principium numeri. quod realiter est in predicamento
quantitatis. ¶ Item positio ut non est ratio formalis positiva. sed ratio
mensure est posterior ... ratione unius. prius enim intel
ligitur linea una quam habeat mensurare posterius. quia de
una mensura et mensurata relative ... unitatem per prius
est ad illud quod est ... ¶ Ad primum illorum dico quod mensura
et mensuratum sunt relativa secundum dici non secundum esse. hic est dicendum
quod mensura et mensuratum quoad id quod significant in recto
sunt in genere quantitatis. sed ad hoc secundum quod ideo ... quod
dicuntur esse in genere relationis per accidens. sicut scientia per
se est in genere qualitatis per accidens autem ... ipsam
quantitas ad scientiam sicut ... sic ergo dico quod ratio
mensure non est ratio relativa. sed ad eam sequitur rela
tio ... per esse ratio formalis unius quod est principium numeri in quantitate.
¶ Ad secundum. ¶ Ad secundum dico quod ratio mensure est
posterior ratione unius. dico quod aliter mensura accipitur pro actuali
applicatione mensure ad mensuratum et de ista ...
est quod ... unum esse quia prius accipio lineam unam
sicut quod unum quod ... sicut mensura. sed si accipiatur
mensura in potentia scilicet pro eo quod potest mensurare. sic ratio unius
et ratio mensure sunt simul. quia eo ipso quod in quantitate est una
potest mensurare et est. sic ergo dico quod ratio unius quod est principium
numeri est ratio indivisionis in quanto et ratio mensure. ¶ Ex dictis
quod possunt elici due conclusiones quarum una non ... in ...
... non in ... sed ... ponatur ... ratio est.
quod dicitur x metaphysice quod unus est ... quorum
mensuratur vel mensurabilis per unum. hic autem solum reperitur
in quantitatibus in quibus solum per accidens non reperitur pla
... rationis et perfectionis in aliis ... quod non ...
... per se ... per accidens non reperitur pla ... perfectio
nis ut in angelis. quia non unus angelus est
perfectior alio. et unus non potest esse ... mensura totius
multitudinis angelorum. sed hic solum reperitur in quantitatibus
ut dictum est. ideo ratio solum ... reperitur in quantitatibus
per se vel per accidens et hoc ... ¶ Secunda quod per ... etiam ex
... quod est quantitas discreta. vel quod addit sicut ...
hic autem potest intelligi duobus modis. primo sic quantitas
per mensuram et ... quod quanta et ... quod ... et ideo sic mensura
... quod facit rationem quantitatis continue in mensura ... quanti
facit rationem quantitatis discrete et ... addit mensuram per ...

se mp'an p quitu . tantu addit tantu addit
quātas discta s' qnt'. [E]t p ygn' n'al sic q
quātas hr p'te 7 p'te . h . n . ē io q'ntas 7 p'te p
te nēe p'te . h aut p' ee d' . u'tca q una ps
sit distīcta ab alia p'l' q sic dist'a . distīcta .
sic in toto q'tiuo ut in h' q'nt' cui' una ps
ē distīcta ab alia . q' una n ē alia n tn d'
sa ē ab alia q' copl'ant' adiuīce p punctu
mediu . dist'a aut sic q'n una ē distīcta
ab a'a 7 io sic h' p'te distīcta ab a p'te sic
io q'ntit' q'tinue . i h' p'tes dist'as adiuīce
faut io q'ntit' . io d' p'h's q' n'is ē q' cat'
ex d'one q'tinu . q'n z sic intellectu q' p'tes
nūa sunt ut p n'cto q'nc 7 post d'ne . h q' eo q'
q' a'ca q'n'ta sit adiuīce dist'a faciunt q'nt'e
discretam p' nūm . h ē . [E]z . ē i nde ad q's
ut ti n'uales ponant' ad in d'uis 7 dico q'
c'ne acc'pto' t'n sic n' p'tur i d'uis . cu io
ē . q' i n ē q'ntitas . tn q' n nūa alia q'tinde eo
o'em n'l'c' h' x'pe . si q'nte . eo d' ē tn 7 d'
uis . q' ista n' ponant i d'uis . dico q' sic d'
nu q' q'tinue tn ence d' tota in di'oz i ee .
i in d'uis n' pont n in dioz i d'c f'g' io d'
h inlic' dicat s'm h' in d'onis . s' d'c [S]ed
tn q' n'ce adde 7 d'c aliq' formic ē ad punc .
soli . q' dd d's intrīs intu n' addit d' . h tn
d' ad po'ne i d' . s' n'ined . h dd d'z vn . vnu
n addit n po'n u'l d' ad ponitu n n'l s'' dd .
d' ē ty' h ch' n addit n po't . h s'l' d' p'ug
solut' p'u [Q]d rones cu d' q' n' pont ne nega
f' ē . q' n h' po't n' chima 7 tn false nega
re albe . q' ve dicer chima ē n ho . i dico
q' h . vn q' n' pont i dd . tn bn affirmar d' eo .
dd d's ē d'nis . u'l ddo q' i d' q' n' pon' i alio
ase n pilic' ne n'gre ab ipso . h unu sec
d' ad n'lit . io n vz . [Q]d d' p'id dico q' in
d'uis ē solu t'n'tas ratis rone sun' n' q'n
tn n' ponat' i nu m formalit' . .

[U]tru abstractis p' nalium p'ite'lis reg' a' c'
p'osa distīcte i d'uis . ar' q' sic . q' p ait .
p' de t'ioe q' op' ad de p' ē eo i se 7 ad se . h
ad ad'a h p'te d'ne ad ad d'nt . g' c'ce'pto o'i
q'o ad se i se d'nt sic distīgueret [R]elatns
n z m' d' in te d' q' ea de in te p' . h dicas
p' intelli n co'ncta bo'te . g' o'posa seu p'e p'ta
distīcta sut i'lis p'p'lz [C]on' ane'l . d' p'one
. s . s . d' q' n d'uis o'ni sit vnu . d' r'lo oppo
n distīg' u'l absolut' . h q' d' vnu ipsi h' n d'ci
g' ce'cepta r'one p'e n distīguunt' [Q]uo n'
in ea . p q' suppo' i d'uis distīctu' p'sones [E]t

de mo'lu p'mu p'b' d' . p'mo sic . omn' dist'o ē
ē p ad ab'u u'l p ad relatu p' d'ne n possut
distīg' p abs'ca . g' p'r'sones [M]ai . q' i d'uis
n ponit' saltē n duo p'ncipa . s . r'sa 7 io i'lo .
Mi . q' sicut i cr'eatis ē dup'x distīct' . una q'p'e
vnu . s . n'ate ab alia . a' q' suppo' n' ead' n . i i
d'uis ē dist'o a n d'uis . s . essentie d'ne a n cr'eta
7 i d'a bn sic p ab'a . a' vnu suppo' d'm ab eo
i ead' n . 7 i d' dist'o n p' ti p ad ali' . q' tc' d' ali' p
q' distīguerent' ee in una p' . 7 n i alia . 7 i
illa p' ee q'positu ex duob' . s . ex ee q'n
o'ibus p'sonis . 7 exito absoluto distīgueret
7 sic una p' ee q'posicor alia 7 p'fecc' . puta
q' h'et p'lia ab'a . absoluta . n . faciunt q'pon
7 p'ntz ad p'fcom . h aut ē inc'ne'l . g' 7 relinq'
q' p'sone d'ne distīguant' p'p' d'ne l' ab'mice
p' r'lones 7 n p a'ct ab'a [I]z . sic . omn' dist'o
ē p aliq'm oppo'm ex modo opp'o ad dispata .
h i d'uis n ē aliq' oppo n r'la . g' 7c' . p'ba . mi .
q' n z i oppo q'd'a . q' tc una p' ee ens 7 a n
ens q' p'' z . n p'uatiua . q' p'uo dic' i p'f'com
q' n ē i n q'ria . q' q'n q'riou dic' aliq'n f'ech
po'ntia ab'a . dist'o aut p absoluta n ē i n .
ulli ē . n dispata p io q' d'nt p'forma s'ubs'tas
q' n ē i [I]z . de mo ē d'uersi . s . p'sone distīnc' p'
r'lones ut actiones . i . ut signt' p mod' actus .
de re . n . n ē q'o . io . n . s . re ge'c 7 p'nitas 7 r'lo
h d' in r'lo . q' p'n no'lt ut r'lo . q' g'nare d'
ut acto [Q]ui . g' q'd q' p'sone distīguunt' p r'lo
nes ut sign' p mod' actus . 7 n ut signt' p mod'
r'lonis q' p'bat sic . i' q' supponit dist'o aliquot
n ē io distīnct' ea . h r'lo p mod' r'lonis signata
suppo' distīnct' p'p' d'ne'l . p'r'lones ut s' actio
nes . q' p'nitas suppo' g'nare in p're 7 s' fi
liatio ge'ri in filio . q' p'nitas i n'sarar ex p'te
p'ris q' z ge're 7 fili' filiatio ex p'te fili q' z ge'ri
7 sic p'nitas 7 filiatio suppo'nit p'm p'ris 7 fi'y
distīnctas p ge're 7 ge'ri q'r r'lones u' actio
nes . g' 7c'. [S]ed illd no ut bn d'm . q' o'e
dist'o suppo'icor q' ee p ea q' s' in h' ei' ipsi
suppo'tis . q' p'io h' ee vnu q'q' in dist' i se 7 d'
si aq' alio . h actus q' ē ge're n sig' ut ad i
tu'n p'a . imo ut eg'diens a p're i f'm' 7 p'p'nt
ut ut inf'o . q' acto ē i passo p p'h'm 3 . p'h'oz . g'o
. n . vi . q' p're n distīn a s'o p'o p r'lom p'du'tus .
ut signt' p mod' actus q' ē ge're [E]t n ea op'io
radit i i'll io q' q' nule intere . q' sic ipi dist'
n' distīnct' p i'o q' suppo'it ea q'titutu 7 distīctu
ta ge're suppo'it suppo'itu g'naus p tu'm mod'
r'lonis . suppo'itu aut g'nans ē i p're . g' o' ge're n

non constituit speciem nec distinguit ab alio. Ad 2m id est cum
dicitur quod non est individui, dico supposita constituuntur per ad respectum
et incarnatur, vel supposita distinguuntur per absolutum
quia non supposita incarnatur constituuntur per absolutum ut forma
per hanc vel per hanc formam scilicet merite. id est forma prius
generando quod sit pater. quia prius generatione supponit hanc formam
per quam forma est forma ut generatione autem fundatur relatio paternitatis
in forma. sed cum est individuus quia non pater constituitur per ad
respectum ut per paternitatem. id est non est pater quia generat. sed
quia est pater id est generat. unde paternitas dicitur consideratur uno
modo ut relatio et sic paternitas secundum actum generandi.
tamen quando fundatur super ipsum. alio modo ut proprietas personalis
et sic non est [illegible] in actu generandi
non generat non actu constituitur. Et ideo dicendum
opinio est quia relatio non ut actio non ut relatio constituit
personam sed ut proprietas ut generatio. secundum quod est proprietas personas
constituit speciem. primo quia paternitas sub ratione paternitatis
et ut est in illo intelligitur ex actu generandi. actus autem
supponit speciem et proprietatem eius. Ad 2m quia supposita ad
constituuntur ratio autem ut relatio non facit ad in se subsistentia
sed de ad ad et ideo relatio ut relatio sed ut proprietas constituit
personam individuum. Et per hoc solvitur ad obiecta quod dicitur
quod paternitas ut proprietas personalis non secundum actum generandi immo
secundum nostro [illegible] id est non intelligo ita. quia
scripto nomine relationis quod est ad est absolutum in divinis et
[illegible] id est [illegible] relatione. Si paternitas dicitur ad aliud
id est et [illegible]. sed tu dicis quod paternitas non ut relatio
hoc quod sit proprietas. ergo ista proprietas est [illegible]
non est [illegible] divinus et constitutionis. unde tu dicis
quod constituitur per ad ad actione individuis quia [illegible]
3o quia [illegible] distinctionem pater quod sit distinctum [illegible]
[illegible] in eodem. sed autem relationes ut relationes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actionibus oppositis
[illegible] se in eodem. non sic autem relationes oppositae ut
paternitas et filiatio. ergo etc. 3o quia pater videtur distinguere
per id quod ponit in divinis non solum per modum [illegible]
id est non [illegible] et [illegible] sed distinguit personas in divinis
quia non faciunt in distinctionis rationis. sed per relationes non possunt
realiter in divinis. ergo etc. Ad 1m dicendum est distinguere
per relationem ut proprietas est et [illegible] et sic non per relationem
quod similiter est quia non realiter [illegible] [illegible] relatio. Quid est
2o quod dicitur de quo pater distinguitur per relationem ut proprietas.
sed quod sic intelligitur ita se habet per ordinem esse
prius et esse speciem et [illegible] esse proprietatem et esse relationem quia
[illegible] in plus per esse quam pater. in plus est proprietas quam
relatio quia paternitas et relatio [illegible] proprietas sicut
et ideo [illegible] [illegible] quod si pater [illegible] consideretur distinctum
per proprietatem. sed si consideretur ut in plus non divina. sic distinctum
per proprietas ut relationes. in quo individuus dicitur formaliter
actu actione ut relatio. sed distinctum [illegible] actione

ut proprietas. alibi nescio exponere. Et quo
solveter ad illud dubium. quia pater constituitur paternitate.
sicut prius [illegible] [illegible]. quomodo ergo paternitas per se
ipsum generare [illegible] [illegible] difficile unde incarnatus
generando fit per mortem. et ideo prius quod quia res realiter
generet quod sit pater. non quod generare in procedit paternitatem.
sed si sic modo possit res generare [illegible] in [illegible]
generet et esse pater. in divinis generare non est
cum ratione. id est ubi non est prius generare quam esse
patrem. quia [illegible] remoto mortem. id est in non est prius generare
quod esse patrem. quia [illegible] remoto mortem remanet
sola relatio paternitatis in patre et filiationis in filio.
in quod generare et paternitas non dicunt in divinis nisi
modum significandi quia paternitas significat [illegible] per
modum formae et generare per modum actus. et ideo eadem
generatione quo ad nos ut secundum paternitatem per nostrum
modum intelligendi. sic oportet secundum formam. sed [illegible]
sicut [illegible]. et ideo dicitur autem quod incarnatus [illegible] pater
quod prius generat. sed in divinis [illegible] est. quia non est pater
id est generat ut dicitur. Et 2o prius ut remaneat
ypostases vel personae distinctae consequens per intellectum proprietates
relationis. Ad cuius intellectum [illegible] [illegible].
primo quod in [illegible] abstractis [illegible]
conceptus et [illegible] abstractum non dicitur id quod [illegible]
ut [illegible] abstrahuntur a materia [illegible] quam considerantur
[illegible] et ideo quando [illegible] abstractis per in-
tellectum proprietates relationis remaneant ypostases distinctae
[illegible] esse [illegible] nostrum. [illegible] intelligamus relationes
[illegible] non [illegible] ypostases vel personas [illegible]
remaneant ypostases distinctae et iste [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] relationes
in personis divinis [illegible] pater remaneant distinctae [illegible]
[illegible] [illegible] conceptus quam abstractis. [illegible]
[illegible] [illegible] accipitur abstractum pro remoto
vel conceptu. Et intelligendum quod pater intellectum ab-
stracto in conceptu alio. dicitur quia [illegible] dicitur abstractio
scilicet formae a materia. sic [illegible] abstrahitur albere
et [illegible] abstractio. sic aliquis ab homine. [illegible]
abstractiones dicuntur quia in prima per abstractionem
formae a materia [illegible] remanet [illegible] et [illegible].
in [illegible] [illegible] sic quia [illegible] solum remanet in
[illegible]. ut [illegible] conceptu in inferiori. sed [illegible]
non remanet conceptu superiori. [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ista dicitur abstractio [illegible] [illegible] individuis.
quia abstractio formae a materia est [illegible] relationes ab
[illegible]. id est in ista abstractione [illegible] [illegible]
et relatio et [illegible]. [illegible] autem abstractio est [illegible] relationes
a [illegible] quia [illegible] constituitur ex relatione et esse [illegible]
[illegible] et ideo quia persona est [illegible] et relatio [illegible]

spe(cie)i et esse .q. suppositis. vn(de) separare rel(ati)o(n)es a p(er)s(onis) est
.q. separare deitatem specificam a sp(eci)e. [C]o(ntr)a. eq(ue)
iest ead(em) intellig(er)e esse sine q(uo) ut colorem esse sine ma(gnitu)-
dine q(ui)a h(oc) est falsum. et ead(em) intellig(er)e sine alio .i. n(on)
cointelligendo aliud. ut colorem n(on) cogitando de
magnitudine eius. q(ui)a h(oc) nec p(ro)p(ter) f(alsitatem) et ideo in diuinis n(on) p(otes)t
intelligi nec. q(uod) esse u(e)l p(er)s(on)a sit sine rel(ati)one. S(ed) esse bene
p(otes)t intelligi n(on) cointelligendo rel(ati)o(n)em et sic q(uaestio) n(on)
ualet. S(olutio). p(er)s(onae) possunt intelligi distincte absq(ue) p(er)co(n)-
ceptis .i. no(n) cointellectis rel(ati)o(n)ib(us) et h(oc) dico q(uod)
p(er)s(onae) possunt intelligi distincte d(upliciter) uno modo in sp(eci)ali
et sic n(on) intelligu(n)tur sine rel(ati)o(n)ib(us) n(isi) n(on) intelli(gantur)
sp(eci)alis et formalit(er) distinctum sine rel(ati)one q(uae) est p(ro)p(ri)e
sue distinctio(n)is. S(ed) rel(ati)o(n)es sunt form(aliter) distinguentes suppo(sita).
esse n(on) q(uod) s(ecundu)m u(e)l m(odum) s(ecundu)m n(ost)r(u)m mod(um) i(n)t(e)lligendi
et ideo est .q. form(aliter) distinguentes suppo(sita). ideo et(iam) [A]lio
modo possunt intelligi p(er)sone esse distincte in g(e)n(er)e
et absolute et sic possunt p(er) alias p(er)intelligi distinc-
te a(n)tequam sp(eci)aliter rel(ati)o(n)ib(us) distinguantur.
no(n) tamen modo diuino. ideo cum est q(uod) p(er)s(onae) intelli-
(gun)tur absolute u(e)l in g(e)n(er)e distinctum ipsum sit p(er)ceptum
distinctum. S(ed) suppo(sita) diuina q(uae) sunt sp(eci)aliter distincta
rel(ati)o(n)ib(us). ergo possunt intelligi absolute u(e)l in
communi distincta sine rel(ati)o(n)ib(us). S(ed) h(oc) [C]o(ntra)
h(oc) n(on) in(telligi) stare. q(ui)a q(uae)rendo uer(um) p(er)s(onae) n(on) absolute. S(ed) diuine
p(er)s(onae) possunt intelligi distincte absq(ue) co(n)ceptis rel(ati)o(n)ib(us)
et in(telligi) q(uod) n(on). q(ui)a sic se h(abe)nt distinctum absq(ue) ead(em) distin-
guentis sic distinctum realiter ... ead(em) distinguentes
sunt sp(eci)ale r(e)al(ite)r ... S(ed) i(m)possibile est intellig(er)e ead(em)
distinctum ... absq(ue) a(lia) distinguere ... ergo
impossibile est intellig(er)e h(oc) distincta sine h(oc) distingue(n)-
te. p(er)s(onae) suppo(sita) diuina distincta cum n(on) distingua(n)-
t(ur) n(isi) rel(ati)o(n)ib(us) ut uisum est. n(on) cointelligendo rel(ati)o(n)es
et h(oc) p(ro)bat unica r(ati)one. sic se h(abe)nt sp(eci)es ad
ge(nus). sic p(er)s(on)a diuina ad rel(ati)o(n)em. S(ed) n(on) suppo(sita) solo
nu(mer)o distinguantur in diuinis rel(ati)o(n)es cu(m) sp(eci)e dis-
tinguuntur s(ecundu)m n(ost)r(u)m mo(dum) intelligendi p(er) p(ro)p(rietates) ad
... p(ate)rnitas. n(on) for(maliter) distin(guitu)r sp(eci)e a fili-
atione p(er)sonis. S(ed) n(on) distinguitur n(isi) nu(mer)o a
p(ate)rnitate p(er)sonis. S(ed) sp(eci)es n(on) p(otes)t intelligi sine diuina ip(s)am
co(n)stituere. ut ho(mo) sine ro(natio)n(a)li. ergo nec p(er)s(on)a sine rel(ati)one
ip(s)am co(n)stituere. et ideo p(er)so(na) u(e)l p(er)s(on)a n(on) possunt
intelligi distincte absq(ue) co(n)ceptis rel(ati)o(n)ib(us). [A]d
...

n(on) cointelligendo ... defectiuum n(ost)r(u)m mod(um) intelligendi
q(ui)a n(on) intelligim(us) p(er)fecte diuina n(isi) p(er) ...
i(n) figura ... e(st) diuitas. S(ed) r(ati)o ... s(ecundu)m n(ost)r(u)m mod(um)
intelligendi co(n)stituunt p(er)s(onam) et ideo n(on) intelligim(us) p(er)s(onam) sine r(ati)one...

[D]e nu(mer)o rel(ati)o(n)um notionalium et c(etera). [E]t p(ri)mo ide(m)
... v. notiones .e. rel(ati)ones ... tres rel(ati)ones
p(er)s(ona)les. s(cilicet) tres p(ro)p(ri)etates p(er)s(ona)les. q(ui)d id est ...
... [P]ro p(ri)mo s(ci)e(ndum) q(uod) no(ti)o d(icitu)r ab ...
.n. no(ti)o ... q(uod) ducit i(n) no(ti)o(n)em p(er)s(onae) ...
dico uni(us) ... u(e)l plu(rium). [S]ec(un)d(o) q(uod) no(ti)o ...
... q(uod) p(ri)mo ... ad originem ...
... ad dig(nitatem) ...
n(on) p(ro)cedit ... n(on) d(icitu)r dignitas. i(de)o n(on) d(icitu)r notion(alis)
i(n) diuinis ... q(uod) sunt .v. notiones in diuinis q(uae) ...
in(nascibilitas) filiatio. sp(iratio) actiua. et sp(iratio) passiua.
... p(ro)cessio ...
q(ui)a in(nascibilitas) d(icitu)r origine(m) negationem ...
p(ate)rnitas ... origine(m) p(er) mod(um) n(ot)e actiue.
filiatio passiue. sp(iratio) ... actiua origine(m) p(er) mod(um)
no(tio)n(is) actiue. sp(iratio) passiua ... passiue. n(on)
... esse no(ti)o ... ab eo n(on) est a(lius) ...
s(ecundu)m n(ost)r(u)m mod(um) intelligendi ... dignitas q(uia) n(on) est ab a(liquo) ...
sp(iritu)s s(an)c(tu)s n(on) est p(ro)p(ter) h(oc) ... dignitas ... ab eo n(on) est al(ius)
q(ui) n(on) est ab a(lio). [S]ec(un)d(o) aut(em) ... rel(ati)ones ... s(cilicet) p(ate)rni-
tas. filiatio. sp(iratio) actiua. et sp(iratio) passiua. in-
nascibilitas no(n) n(on) d(icitu)r rel(ati)o(n)em q(ui)a ... ori-
ginis ab alio. rel(ati)ones aut(em) in diuinis ... p(er)
... originis. d(icitu)r aut(em) rel(ati)ones ... n(on) p(er)s(ona)les.
q(ui)a s(cilicet) ... S(ed) n(on) co(n)stituunt p(er)sonas et ... dis-
tincte ... q(ui)a r(ati)o originis ... p(er) mod(um) n(ot)e
et ... u(e)l actiue et sic ... p(ate)rnitas u(e)l passiue. filiatio
aut(em) p(er) mod(um) no(tio)n(is) actiue. sp(iratio) ... passiue
passiua. [T]res ... rel(ati)ones p(er)s(ona)les. s(cilicet) p(ate)rnitas
filiatio. p(ro)c(essi)o sp(iratio) n(on) actiua ... p(er)s(onae) ... q(ui)a
... n(on) ... in(nascibilitas) ... co(n)stituit p(er)s(onam)
q(ui)a n(on) est r(ati)o ut uisum est. [S]ec(un)d(o) ... p(ro)p(ri)etates ... s(cilicet)
in(nascibilitas) p(ate)rnitas filiatio p(ro)cessio. q(ui)a in(nascibilitas)
... n(on) sit rel(ati)o ...
... p(er)s(onae) ...

[Q]u(aer)it(ur) ... rel(ati)ones in diuinis ... res. q(uod) n(on).
q(ui)a in diuinis ... distinctio p(er)sonas. S(ed) n(on) ...
n(on) p(ro)p(ri)etates ... sp(iratio) n(on) distingu(it)
... q(ui)a n(on) ... p(at)ri n(on) filio. et dist(inguitur) ...
... [S]ed in diuinis n(on) sunt n(isi) tres p(er)s(onae). ergo n(on)
n(isi) tres rel(ati)ones. p(ro)p(ter)ea q(ui)a in una ...
possunt esse diuersae res. q(ui)a ... facere ...
cu(m) alia q(uod) n(on) est in diuinis. [C]ont(ra) ...
... rel(ati)ones sunt. ... res n(on) ... q(uod) n(on)
... a(lia) ... in p(at)re. et filiatio in filio. S(ed)
... n(on) est ... cu(m) p(at)re q(uo) a(liquo) mod(o) ... ad h(oc) ...

7 op

i eo paternitas. sed amota spiratione apte. ad fi-
nem paternitas. quia per se constituitur pater et non spi-
ratione. ergo et c. Tertia est sed alia que tres opiniones
primus dicit quod .v. relationes sunt tres tamen res
primo. quia aliquid sunt unum in eo est distinctis non distinct et
plurificantur in eo. cum distinctis distinctum. sed spiratio ac-
tiva et paternitas non distinctis distinctis in se distinctis
relationis. ergo sunt due relationes et una res et sic sunt
tamen tres res et .v. relationes. minor probatur. quia dicit est plures
per posteriores et per priores sunt una figura. quia scilicet non
distinctum distinctis figure. sunt tamen plures tanguli quia
distinctum distinctis tanguli. unum non habet equalia. ad non
minor declaratur. quia in divinis tria est duo distinctio quedam scilicet
realis et quedam rationalis realis. accipit penes opposito
relativa et penes rationes quia non rationis est eo ad
ad. et ideo si multiplicantur et plurificantur relationes. non
spiratio activa et paternitas bene distinctum penes rationes
sed tamen penes oppositionem. ergo non distinctum distinctis re. sed
tamen distinctis rationis. ergo sunt tres res tamen et .v. relatio-
nes. Contra hanc opinionem sumitur primo quia minor. quod dicit
quod aliquid est eadem etc. et probatur de ysoscele et de ysos-
cele quod eundo ad rationes ysoscheles et ysopleuros. non est plus
realiter una figura quam unus triangulus. quia vel realis
est quod diversis suppositis. sed solum per rationem. et ideo sicut
duo homines realiter sunt duo alia in duo triangul-
i sunt due figure. et in sic spiratio activa et paternitas
sunt due relationes erunt due res. quia ratio est tale
ad rationem. et ad non potest distinguere distinctis in figuras quod
distinguuntur distinctis suppositis per rationem. Contra ergo dicit
plus dico quod unum dicit quod aliquid habet plures modos
unitatis in figura ut in figura et in figura ut in triangulo
quia potest convenire quando habet in triangulo. scilicet species habet in figura
aliam. scilicet genus. et ideo ysosceles et ysopleuros. dicitur esse u-
na figura et plures trianguli. quia habent plures modos
unitatis in figura quam in triangulo. quia in figura unitate speciei
et generis. in triangulo non unitate speciei tamen. sed hec contra est
differentia per genera rationis vel unitas rationis et non
faciunt ad propositum. quia sed paternitas et spiratio habent
plures modos unitatis per ipsam unitatem quod est res quod
in hoc quod est relatio. tamen realiter et nec loco. sed sunt plures
relationes. erunt plures res. res dico relativas.
plures res absolute non ponunt in divinis. Contra dicit
de hoc quod dicit quod in divinis est realis distinctio per oppositionem
quia non est ulterius unum. iudicium. non est distinctio realis in
divinis quando non est per oppositionem distinctionem. sed nullus in divinis
ut probatum est de paternitate et spiratione. sed solum
distinctio solum realis fit per oppositionem distinctionem. Contra dubium
est quod dicit quod distinctio relativa accipitur penes rationes. non
videtur universaliter. quia distinctio relationum distinguitur accipitur non
penes rationes. sed penes fundamentum vel alia. ut modo et cetera

dicitur per distinctionem fundamentorum. ergo opinio non videtur bona. Ideo
alia opinio est quod in divinis sunt .v. relationes et .4.
res. cuius ratio est quod relatio habet et quod sit res et quod sit relatio
sed ab alio et alio. quia quod sit res habet a fundamento vel
subiecto. unde quia fundantur est activus et relatio est activus et
alia quando fundantur sunt generatio in motu ut in divinis
forte. sed quod sit relatio habet a terminatio modo spiratio activa spiratio
habet duo. scilicet filium et unum tantum. ergo sunt due res
et una relatio. sed paternitas et filiatio. et sic de
aliis. quod est res una et una relatio et sic .4. re-
res et .v. relationes. Contra istam opinionem habet tria dubia.
primo quod vultur precedere primum. aliud non est de relatione in crea-
turis et in divinis quia in creaturis relatio supponit et
fundamentum et terminum. ut similitudo supponit albedinem per fundamento
et per terminum. vel ad est ut in quo sit alluded per terminum
sed in divinis relatio supponatur eorum per fundamenta non
tamen terminum ut patrem. quia in divinis supposita con-
tinue non supponitur per relationem et ideo in creaturis
est iste ordo. primo est terminus post fundamentum per relatio.
sed in divinis per ?? fundamentum. sic eorum et per ??
ut paternitate et per filio. vel per terminum ut patrem.
Ex hoc aliquis sic non supponunt illud quod constituunt
sed relationes in divinis constituunt supposita. ergo etc.
Sic ergo pluralitas personarum pluralitas relationum. per pluralitatem
suppositorum est prius et causalis. quia pluralitas suppositorum
probatur per pluralitatem relationum. sed ergo pluralitas relationum
prior pluralitate per pluralitatem suppositorum probatur. ideo pro relatione
Tertium dubium est de hoc quod dicit quod spiratio est due res. quia vel
ista dualitas est per speciem vel per numerum. non per speciem
certum est. nec per numerum quia relationes in non distinctum vel
nullo. unde ?? est eorum. quia et iste quando plus
distinctum. scilicet ?? ut paternitas et spiratio ?? in
?? sed spiratio activa ut ponitur esse due res.
non ?? in eodem supposito. ergo non sunt due res solum
per numerum neque per speciem. ergo nullo modo. Et ?? non
de quod spiratio activa est una relatio et due res.
quia ?? dualitas est vel absolute quod non est in divinis. vel
relative et sic erunt due relationes. unde ??
est in divinis dicere duas res et non duas relationes
quia non est dualitas nisi absolutorum. Et ideo tertia
opinio est quod in divinis sunt .v. relationes et .v. res.
scilicet relative. unde sciendum quod nomina ?? sic est
?? res et aliquid ?? de omnibus. ?? ad
?? ab eo de quo ?? .v. ?? sic ens ??
?? de ?? ?? res et ?? ??.
et ideo ista ?? actus est res simpliciter vel relatio
sic ?? actus vel relatio est ens simpliciter. sed ens
solum relatio tamen. sic res est in divinis. sic dicitur quod sunt
in .v. res quia probatur ?? sic pluralitas in suppositi non
pluralitatis suppositis realiter. quia ?? ?? ad

tie q(uod) in suis. s(ed) u(erum) op(positu)m q(ui)a i(n) d(iv)i(n)is s(un)t .e. r(elati)o(n)es.
g(ener)o .e. res. q(ui)a r(elati)o(n)e(m) i(n) s(e)c(un)d(u)m ad te(rminum). E(st) .2(m). sic q(uod)
s(un)t unu(m) i(n) anag(og)o n(on) s(un)t m(a)g(is) unu(m) q(ua)m q(uod) s(un)t u-
nu(m) i(n) u(n)i(c)o. res aut(em) e(st) anag(o)g(ic)u(m) p(er)ta(m) p(er)
suppo(siti)o(n)em. r(elati)o u(er)o uniuocat(ur). g(ener)o n(on) eru(n)t pl(ur)es
r(elati)o(n)es q(ua)m res. s(ed) tot. E(st) .3(m). q(ui)a i(n) n(on) e(st) u(er)a a(ct)u(s)
i(n) d(iv)i(n)is s(un)t .e. res. u(e)l .e. e(ss)e(nti)a. s(ed) .e. (est) tam
relata. s(ed) h(u)i(us)mo(d)i d(ici)t(ur) .e. r(elati)o(n)es q(ua)m .e. res
relate. g(ener)o te(n)e(n)t. E(st) sic. q(ui)a i(n) d(iv)i(n)is s(un)t distin(cti)
r(elati)o(n)es n(on) u(e)l p(er) fu(n)da(men)t(um). u(e)l p(er) q(uan)ta(m) u(e)l
p(er) t(er)minos. n(on) penes fu(n)d(amentu)m q(ui)a i(d) e(st) unu(m) s(ed)
e(ss)e(nti)a. n(e)c penes t(er)m(inos). q(ui)a r(elati)o(n)es (con)stitu(u)nt
ip(s)os t(er)m(in)os. (et) sic e(ss)et p(ro)cess(us) i(n) i(n)f(initu)m. g(ener)o penes
r(elati)o(n)es. s(ed) .e. s(un)t n(on). g(ener)o .e. r(elati)o(n)es (et) .e. res
forte p(ri)mo op(er)a(ti)o(n)e no(min)atur i(n)te(n)t(i)o act(i)tud(in)is
.s(ed) i(d) q(uod) h(ab)et e(ss)e r(ati)o(n)em (et) fix(u)m cu(m) i(n) supposit(o) (et)
sp(eci)e(m) actiua n(on) (con)stituit supp(osi)t(u)m i(d) forte
n(on) uoca(n)t i(n)te(n)t(i)o(n)e r(elati)o(n)em i(d) (et) si sic i(n)telli-
ga(n)t dix(er)it alit(er) n(on). Ad r(ati)o(n)es ad p(ri)mu(m) d(icendu)m q(uod)
n(on) d(ici)t(ur) distin(cti)o realis i(n) d(iv)i(n)is e(ss)e p(ro)d(u)c(t)u(m)
opposit(u)m. ut uisu(m) e(st). s(ed) p(ote)st e(ss)e p(ro)ducta.
E(st) 2(m) .d(icendu)m q(uod) d(icitu)r realis r(elati)o(n)em n(on) accip(er)e
p(ro)p(ri)u(m) supposit(o). s(ed) p(ro)p(ri)u(m) r(ati)o(n)e(m) u(e)l
d(icen)d(u)m e(st) u(e)l dic(end)u(m) q(uod) r(elati)o n(on) facit (com)posit(i)o(n)e(m) cu(m)
fu(n)d(amen)to (et) i(de)o i(n) d(iv)i(n)is n(on) sunt pl(ur)es res
q(ui)a h(ab)e(n)t r(elati)o(n)em. n(on) e(st) h(ab)e(n)t re(m) in. s(ed) ad...

Utru(m) r(elati)o p(rae)cedat actu(m) no(tiona)le(m). s(cilicet) u(trum)
paternitas p(rae)cedat ip(su)m g(ene)r(are). E(t) (videtur) q(uod) s(ic). ad
eu(i)d(en)ciam quod p(er) p(ri)mo (con)p(ar)at(ur) i(n) d(iv)i(n)is sit ordo (con)-
g(ru)us realis. quo p(ate)t ab a(lio). n(on) t(ame)n i(b)i e(st) ordo real(is)
q(ui)a u(nu)m sit p(ost) aliud n(on) (con)p(re)he(n)do p(er)s(on)as ad i(n)uice(m)
n(e)c attribuit e(ss)e(nti)a n(on) (con)p(re)he(n)do e(ss)e(nti)ale ad p(er)s(on)as.
s(ed) o(mn)ia s(un)t si(mu)l re(alite)r n(on) (et) d(ivisi)one. s(ed) t(ame)n p(ro)p(ter) n(ostru)m in-
t(e)ll(ige)ndi d(icitu)r i(d) ad p(ri)us aliud g(ener)o. t(ame)n i(n) e(ss)e(nti)ali q(uod) i(n)
p(er)s(onali)s i(n)t(e)ll(ig)i(tu)r q(uod) i(m)p(er)f(ec)t(u)m i(n) r(ati)o(n)e e(st) u(n)i(us) attribu(tu)m.
suppo(siti)i d(icitu)r q(uod) i(m)p(er)fect(i)o(n)e alt(er)ius sic i(n)tellig(itu)r
suppo(siti)t(u)m u(e)l u(n)ire (et) (con)uelle. supponit i(n)t(e)ll(ect)u(m) (et)
u(er)o m(o)d(o) q(ua)n(do) n(on) u(e)l. s(ed) p(er) r(ati)o(n)em i(n)tell(igen)di a(c)c(i)d(en)s
d(ic)i(tu)r q(uod) p(ri)us p(ro)d(u)cat p(er)s(ona)s i(n) q(ua)nt(um) real(is) p(rae)cedat
r(elati)o(n)em. ut i(n)t(e)ll(ectu)s g(ene)r(ati)o(n)e(m) p(rae)cedat u(e)l supponat p(a)t(er)-
n(ita)te(m) (et) sic d(icendu)m q(uod) q(uo)d p(ri)us (con)p(ar)at(ur) i(n)t(e)ll(ect)u(m) p(ri)mo
sic q(uod) r(elati)o p(rae)cedat actio(n)em s(ed) i(d) q(uo)d p(ri)n(cipiu)m a-
gendi. ut calor calefa(cien)di. (et) h(uius)mo(d)i. i(n)p(er)f(ect)e (con)p(ar)at(ur)
q(ui)a sic i(n) creaturis p(ri)n(cipiu)m agendi e(st) ad actio(nem)
i(n) d(iv)i(n)is. cu(m) r(elati)o n(on) sit p(ro)p(ri)e p(ri)n(cipiu)m. n(e)c res
actio(n)is (et) p(ro)p(rie)tas. p(ro)p(ter)ea. q(ui)a r(elati)o n(on) p(ote)st e(ss)e fu(n)da(mentu)m r(elati)o-
nis realis. n(e)c p(otes)t fu(n)da(men)t(u)m. s(ed) u(e)l r(elati)o s(ed) r(elati)o(n)em
fu(n)dare e(ss)et p(ro)cessus i(n) i(n)f(initu)m i(n) r(elati)o(n)ib(us) realib(us)
q(uod) e(st) i(n)co(n)ueni(en)s. s(ed) p(ri)n(cipiu)m agendi s(eu) u(er)o e(st) e(ss)e fu(n)d(amentu)m
r(elati)o(n)is p(ro)ducti ad p(ro)ductu(m). u(e)l. i(n)uice(m). g(ener)o r(elati)o n(on) e(st)
p(ri)n(cipiu)m agendi (et) p(er) (con)s(equens) n(on) p(otes)t p(rae)cedere actu(m). m(aior) p(ate)t. q(ui)a
(com)p(re)h(ensi)o. r(elati)o q(uae) fu(n)dat(ur) s(upe)r i(d) e(st) alt(er)i(us) p(ri)n(cipiu)m. m(inor).
q(ui)a p(ro)p(ter) g(e)n(e)ratiua e(st) fu(n)d(amentu)m p(a)t(er)nit(atis). E(t) (con)f(irmatu)r
q(uod) n(on) h(ab)et i(n)t(e)llig(er)e d(icendu)m illud p(h)i(losoph)i .5. m(eta)ph(ysicae) q(uod)
q(uae)d(am) r(elati)o fu(n)dat(ur) s(upe)r act(ionem) (et) passio(nem). f(o)r(ma)t(u)r q(ui)a i(st)i
n(on) m(odo) m(anen)t n(isi) q(ua)m diu m(anen)t fu(n)d(amen)t(um). cessat. u(e)l r(elati)o
cessa(n)te fu(n)d(amen)to. (et) i(de)o si p(a)t(er)nitas fu(n)dat(ur) s(upe)r actu(m)
ag(en)di p(a)t(er) te(m)p(o)r(e) n(on) e(ss)et p(a)t(er). n(isi) q(ua)n(do) actu g(e)n(er)at.
p(ro)p(ter) q(uo)d. i(de)o n(on) d(ebe)t dici q(uod) r(elati)o fu(n)dat(ur) s(upe)r actio(n)e(m) (et)
passio(n)e(m). s(ed) i(n) nasc(itu)r ex actio(n)e (et) passio(n)e (et) fu(n)-
d(a)tur s(upe)r p(otenti)a(m) actiua(m) u(e)l passiua(m). i(de)o fu(n)d(amentu)m p(a)t(er)nitatis
n(on) e(st) ip(s)a g(e)n(er)ati(o). s(ed) p(o)t(enti)a g(e)n(er)a(tiu)a. g(ener)o g(e)n(er)at(i)o n(on) suppo(nit) q(ui)a
g(e)n(er)at(i)o n(on) supponit p(a)t(er)nit(a)te(m) t(ame)n p(ri)n(cipiu)m agendi. E(st) .3(m).
q(uod) supponit alt(er)u(m) n(on) e(st) illud n(on) p(ote)st e(ss)e. s(ed) p(a)t(er)nitas
supponit p(ri)n(cipiu)m u(e)l p(otenti)a(m) g(e)n(er)a(n)di. g(ener)o (et)c. p(ro)b(ati)o m(inoris). q(ui)a
i(n) d(iv)i(n)is actio supponit p(otenti)am actiua(m) (et) n(on) e(st) (con)tra. (et) s(ic)
p(er) p(ro)ducta p(er) p(otenti)a(m) p(ro)duce(n)te(m) (et) n(on) e(st) (con)tra. p(ro)ducto (et)
p(ri)n(cipiu)m p(ro)ductio(n)is (et) n(on) (con)tra. h(uius)mo(d)i supposito p(ate)t q(uod) fil(iatio)
supponit p(ro)ducto(ne)m suam (et) n(on) (con)tra (et) filiatio s(ic)ut
f(or)ma (et) p(ro)ductio filii (et) n(on) (con)tra. g(ener)o sic filiatio sup-
ponit p(ro)ductio(ne)m filii. i(de)o (et) supponit p(ri)n(cipiu)m p(ro)duc-
tio(n)is ei(us) q(uod) e(st) p(otenti)a g(e)n(er)a(tiu)a. n(on) aut(em) supponit p(a)t(er)nit(a)te(m)
q(ui)a p(a)t(er)nitas (et) filiatio s(un)t si(mu)l (na)t(ur)a cu(m) sit r(elati)o(n)es. g(ener)o
n(on) g(ener)o filiatio supponit p(otenti)a(m) g(e)n(er)a(tiu)a(m) ut p(ro)batu(m) e(st)
g(ener)o (et) p(a)t(er)nit(atem). n(on) g(ener)o p(a)t(er)nitas e(st) p(otenti)a g(e)n(er)a(tiu)a q(ui)a ip(s)am
supponit ut p(ro)batu(m) e(st) (et) h(oc) e(st) p(ro)p(ositu)m. E(st) .2(m). p(ri)us i(n)t(e)ll(igitu)r
q(uo)d u(er)e g(e)n(er)are supponat p(a)t(er)nit(a)te(m). n(on) sic p(ri)n(cipiu)m p(ro)duc-
tio(n)is. s(ed) sic i(d) q(uod) i(n)clinat (et) de(te)r(mi)nat ad a(ctu)m
sic a(ctu)m supponit sic(ut) sic de(te)r(mi)nans ea(n)d(em). q(ui)a
calid(um) i(n) sicco a(ctu) (con)stat. sic i(n) h(umi)do l(i)q(ue)at. i(de)o q(ui)a sic-
cu(m) (et) h(umi)du(m) de(te)r(mi)nat ea(n)d(em) ad istos actus q(ui) s(un)t
(con)stare (et) liq(ue)are. sic i(n) p(ro)p(o)s(i)to e(st) q(uod) g(e)n(er)are suppo(nit)
p(a)t(er)nit(a)te(m). ad q(uo)d p(ro)ba(n)d(u)m p(er)mitt(itu)r q(uod) r(elati)o u(e)l p(ro)p(rie)tas
r(elati)o(n)is (et) h(uius)mo(d)i i(n) d(iv)i(n)is (con)sid(er)at(ur) p(ri)mo ut de(te)r(mi)nans e(ss)e(nti)a(m) (con)-
t(ra)ctas ut i(n) supposito d(iv)i(n)o. u(e)l ut i(n)clinans ad
agendu(m) p(ro)p(ter) i(n)tell(igentia)m. ut (con)stitue(n)s suppo(situ)m. 3(m) ut
refere(n)s u(nu)m p(er)s(ona)m ad a(liam). E(t) t(un)c d(icitu)r. 2(m). q(uod)
r(elati)o ut e(st) de(te)r(mi)nans (et) i(n)clinans e(ss)e(nti)a(m) ad actu(m) p(rae)-
cedit se ip(s)am. ut e(st) (con)stitue(n)s suppositu(m) (et) ut
(con)stitue(n)s suppo(situ)m p(rae)cedit se ip(s)am ut refere(n)s e(st) u-
na(m) p(er)s(ona)m ad alia(m) (et) add(it)ur .3(m). q(uod) p(ro)p(ter) h(oc) (et) se(cundu)m
(con)sid(er)ac(i)o(n)em r(elati)o p(rae)cedit actu(m). s(ed) p(ro)p(ter) (con)t(ra)ria se ip(s)am.
E(st) r(elati)o ut i(n)clinans e(ss)e(nti)am ad actu(m). p(rae)cedat
actu(m) p(ro)bat(ur) q(uia) d(ici)t(ur) q(uod) e(ss)e(nti)a (et) de se (et) d(e) i(n)ue(n)t(i)o(n)e sua
n(on) h(ab)et h(abi)tudi(n)e(m) ad agendu(m) (et) i(n)clinac(i)o(n)e(m). s(ed) t(ame)n
ad e(ss)e. g(ener)o (con)t(ra) q(uod) h(oc) ei (con)ueni(a)t p(er) ad additu(m) p(ro)p(ter) i(n)t(e)ll(igentia)m i(n)-
t(e)ll(ig)endi. s(ed) h(oc) n(on) p(ote)st e(ss)e g(ener)o q(ui)a r(elati)o. i(de)o (et)c. E(st) .2(m). q(ui)a si e(ss)e(nti)a n(on) e(st) p(ri)n(cipiu)m d(icitu)r oppositu(m) n(on) p(er) ad additu(m). sic (et)

ee dina 3ᵒ· qꝛ sic m̄ p̄l· n̄ ȝ susceptiua diu[er]si
forma[rum] n̄ mediis diuisis disp[ositi]o[n]ib[us]· sic n̄ ee di-
u[er]so[rum] actiuu[m] n̄ mediantib[us] diuisis r[ati]o[n]ib[us]· q[uia] qꝛ
eꝰn̄ d[iui]na ē p[ri]n[cipiu]m p[ro]ducendi diu[er]sas creaturas p[er]
pl[ur]es ydeas· g[ener]ale p[ro]duci p[er]s p[er] diu[er]sas r[ati]o[n]es
det[er]minātes ip[s]am ad h[oc]· h[ec] op[ini]o n̄ stat· q[uia] si
se n̄ ī illas r[ati]o[n]ibus ī se qꝛ sic n̄ p[otes]t ee n̄ t[ame]n in
det[er]minatum ȝ det[er]minabile ī n̄ p[otes]t ee n̄ t[ame]n det[er]-
minās ul' inclinans· pꝰ n· d[ici]t ad indet[er]minatu[m]
ad agere ȝ n̄ agere ȝ h[ec] in det[er]mi[n]atio n̄ op[er]at[ur] p[ri]n[cipi]o
nisi p[er] pa[ssi]o[n]em approximati· qꝛ agit n[ihi]l[?] appro[xi]-
matio passo d[e] necessitate agit· h[oc] solu[m] op[er]at[ur]
p[ri]nᵒ agendi r[ati]o[n]e· eꝰn̄ a[utem] ē p[ri]n[cipiu]m ille in p[ro]duc-
tione n̄ ro[n]i[?]· ut sup[ra] p[ri]mi ē· g[ener]ale n̄ det[er]minat[ur] p[er] r[ati]o-
nes· ut sic ad p[ro]ducend[um] p[er]s d[iui]nas· h[oc] forsan di-
ces q[uod] p[er] actu[?] p[otes]t n[on] agendi ē det[er]minata ad
actio[n]em· qꝛ includit ī se r[ati]o[n]em q[ue] c[on]cepta e[st]
oio in d[i]c[it]· Sed n[ec] h[oc]· p[ri]mo· qꝛ p[otes]t n[on] cu[m]
sit d[e] g[e]n[er]e c[on]siterans i[n] illa[m] r[ati]o[n]em includ[it]
cu[m] p[ri]ma sit p[ro]priu[m]· ȝ n̄ in[?] ē p[ri]n[cipiu]m de-
t[er]minatu[m] ad ag[en]d[um]· Sed qꝛ si p[otes]t n[on] s[e]c[un]d[u]m ȝ de-
t[er]minata· h[oc] in d[iui]nis c[on]cepta r[ati]o[n]e det[er]minante· ip[s]a
p[er] se n̄ d[ici]t a p[otes]t solu[m]· q[uia] sic ē indet[er]minata· 2ᵒ
d[ici]t ad ī det[er]minat[ur] ad agendum h[oc] ul' i[n]d· ȝ tal[is]
det[er]minatio n̄ c[on] p[otes]t n[on] nisi· qꝛ agit ille agit q[uia]
d[e] se in ee passiuu[m] app[ro]ximatu[m]· sic sol p[ro]duc[it]
vinee plantas ȝ talia in q[uibus] ȝ d[ici]t p[otes]t n[on] a[utem]
q[uia] sic ȝ i d[e]t[er]mi[natur] ad agere ȝ n̄ agere· ī q[uo] ad istud
l[ibe]r ad illud agere· cu[m] g[ener]ale ee d[iui]na sit ille p[ri]n[cipiu]m agendi
ul' p[ro]ducendi p[er]s d[iui]nas n̄ debent· s[ed] tal[is] in
det[er]minatio· Sed d[ici]tur ad i det[er]minatu[m] qꝛ ē q[uod] ee c[on]c[e]
p[ri]n[cipiu]m m[u]lto[rum] p[ro]ductor[um] q[uo]d dico n̄ p[ro]p[ri]e· h[oc]
tal[is] d[e] det[er]min[atio] ī q[uo] c[on]sidera[tur] ut p[ri]n[cipiu]m l[ibe]r det[er]-
mi[n]at[i]o ratio p[ri]n[cipiu]m c[om]mune multo[rum] effectuu[m]· h[oc] det[er]minat[ur]
q[uo]n[iam] d[ici]t ee p[ri]n[cipiu]m plenum· Sed h[ec] det[er]minatio n̄ p[otes]t
e[ss]e p[er] r[ati]o[n]em· h[oc] r[ati]o aliq[ua] tale det[er]minatio[n]em c[on]seq[ui]tur
p[ro]p[ter] ē· q[uia] q[uia] supponit det[er]minatu[m] p[ri]n[cipiu]m n̄ det[er]minat ip[su]m·
h[oc] sic r[ati]o supponit p[ri]n[cipiu]m agendi ī det[er]minatu[m] r[ati]o de-
t[er]minatu[m] p[ri]n[cipiu]m agendi· g[ener]ale r[ati]o n̄ det[er]minat p[ri]n[cipiu]m agendi
Sed si q[ue]ras ult[er]ius p[er] q[uod] tale p[ri]n[cipiu]m c[on]c[e] ē det[er]mina-
t[um] tal[is] p[ri]n[cipi]i det[er]minati· d[ic]o q[uod] q[uia]n[do] tale agit c[on]-
mediis agentib[us] p[er] h[oc]· ut agentis c[on]c[e] p[er] ex[ist]en-
cia p[re]claria det[er]minatiu[m] ut u[n]i[u]s sol' det[er]minat[ur]
p[ro]p[ri]e eq[ui] ad p[ro]duce[n]d[um] equ[u]m· h[oc] si vult agit in m[u]l-
tipl[ici]a p[ro]ducere ȝ p[er] eand[em] forma[m] sic si vna ȝ ead[em]
forma ee color ȝ calor in m[ul]t[is] in mutat[ur] tactu[m]
ȝ visu[m]· sic q[ue] q[uod] p[er] q[uod] tal[is] for[ma] ee[t] r[ati]o in mu[n]di det[er]mina-
tiu[m] ȝ visu[m]· d[ic]o q[uod] p[er] intell[ectu]m tal[is] for[ma] d[icitu]r ee det[er]mina-
t[iua] illo[rum] effectuu[m]· vno m[od]o ex p[ar]te ee ul' p[ri]n[cipi]i acti-

·s· qꝛ tal[is] for[ma] p[er]fecte ē p[ri]n[cipiu]m m[u]lti[?] ȝ h[oc] ȝ ip[s]a[m] ut
p[er] h[oc] suppo[siti]o[n]em· qꝛ supponim[us] q[uod] tal[is] for[ma] n̄
solu[m] sit p[ri]n[cipiu]m m[u]lti· h[oc] ȝ t[er]tio tenge[n]di. Alio[?] p[er]
intell[ectu]m illa[m] det[er]minatio ex p[ar]te effectuu[m] ȝ q[uia] effe[ctus]
tal[is] for[me] ȝ det[er]minat[ur] p[ri]n[cipi]a t[er]minatio ul' d[ic]o q[uod]
ē ip[s]a fecundit[ate] for[ma] q[uod] in vno simpl[ici] includ[it]
diu[er]sas p[er]fectio[n]es absolut[a]s r[ati]o[n]e sol' d[ici]t[ur]
ȝ io p[er] in[?] c[on]c[e] duos effect[us] det[er]minatos p[ro]duc[er]e.
·s· inuicem[?] tact[us] ȝ visu[m]· n̄ q[uod] det[er]minat[ur] ad agendu[m]
p[er] aliq[ua]m r[ati]o[n]em· qꝛ h[oc] ē impossibile ut visu[m] ē q[uod] r[ati]o
io[n]i agendi sequit[ur]· Et r[ati]o[n]es eo[rum] n̄ c[on]duc[u]nt
q[uia] d[ici]t q[uod] ee d[iui]na n̄ h[abe]t hitudine[m] ad ag[en]d[um]
p[ri]m[um] ȝ cu[m] ip[s]a sit sua p[ro]p[ri]a actualit[as]· n· q[uod] sic ip[s]a
n̄ h[abe]t i[n]clinatio[n]em ad agendu[m] h[ec] t[ame]n ut i d[ici]t[ur]
p[ro]p[ri]e ei atribuit· n̄ ut r[ati]o[n]e det[er]minat[ur]. Ad
2· ȝ t[er]ciu[m] d[ic]o q[uod] n̄ ȝ sic qꝛ ad det[er]minatiu[m] ad
op[er]ac[i]o[n]es ȝ n̄ ad for[ma]s p[er] a[utem]. Ad q[uo]d d[ic]o q[uod]
r[ati]o[n]es di[?] ad ea[m] n̄ q[uia] sic r[ati]o[n]is c[ontr]a[riu]m ut vide-
bitur· q[ue] sufficit sic intellig[er]e ȝ velle di[uinu]m n̄ ee p[ri]n[cipiu]m
p[ro]ductiua creatura[rum]· n̄ det[er]minat[ur] intellig[er]e ȝ velle
di[uinu]m q[uia] sic sunt talium r[ati]o[n]um cu[m] eas p[er]fecte co-
n[o]s[ci]t n̄ sic p[ri]n[cipiu]m causis real[is]· h[oc] velle di[uinu]m manens
id ē p[ri]n[cipiu]m pl[ur]i[mu]m p[ro]p[ter] sua[m] infinita[m] p[er]fecc[i]o[n]e[m]· g[ener]ale n̄ p[ri]n[cipiu]m pl[ur]i[mu]m
p[ro]duce[n]di n̄ c[on]t[ra] d[ic]o ydeas p[ro]p[ter] r[ati]o[n]ib[us] p[er]fec[t]e· h[oc] r[ati]o[n]is
p[er]fecte q[uia] ȝ r[ati]o[n]is sunt· ȝ· p[er] intell[ectu]m illo actio[n]e[m]
n̄ ut ē illo p[ro]ducens ad p[ro]ductu[m]· h[oc] ut ȝ illo p[ro]ce-
dit ad p[ro]ducere[?] ȝ t[ame]n ȝ vn[de] q[uia] illo p[er]fec[tio] d[iui]n[a]s
sic nu[n]c[?] at[?] illo m[od]o ad m[od]o p[er]fec[tio]· mo[dus]
·q· p[er] illo p[er]fecte actio[n]i· ut p[er] d[ic]o p[er] h[oc] c[on]-
stitutus p[ro]ducens· h[oc] ut illo ȝ h[oc] ȝ v[er]u[m].

Utrum v[er]bu[m] tenea[tur] ul' dicat[ur] ī d[iui]nis ee[ntia]li· p[ro]-
plice[?] q[uod] q[uia] ee[ntia]li· qꝛ ag[itur] cogitatio ȝ
talia dicu[n]t ee[ntia]li[te]r ī d[iui]nis· h[oc] v[er]bu[m] ē no[titi]a cu[m]
amore h[oc] au[gustinus] 9ᵒ de t[rinita]te. ȝ p[er] ansel[mum] ī mono-
logio d[ici]t su[m]mo sp[irit]ui n̄ ē a[liu]d q[uo]d cogit[ando] i[n]-
tueri· io ȝ c[etera]. Cont[ra] q[ui]a ȝ c[on]c[e] h[oc] p[ri]n[cipiu]m tenent ee[ntia]li[?].
v[er]bu[m] ē h[oc]· q[ue] p[er] ansel[mum] sic p[er] ē intell[ectu]s ȝ
h[oc] ȝ intell[ect]um ȝ ·s·s· ē intell[ect]um ī p[ro]p[ri]e ē d[ic]t[u]m ȝ h[oc]
d[ic]t[u]m ȝ ·s·s· d[ic]t[u]m· ī q[uo] q[uia] h[oc] p[er] ī d[iui]nis ē p[ro]p[ri]e ȝ
d[ic]t[u]m· h[oc] d[e] r[ati]o[n]e v[er]bi ē q[uod] dicat[ur] g[ener]ale ȝ c[etera]· Sed
q[uia] sic d[icitu]r au[gustinus]· n· de t[rinita]te· sic h[oc] ad p[ro]p[ri]um. Sic
v[er]bu[m] ad dicente[m]· filius p[ro]p[ri]e ad p[ri]n[cipiu]m· g[ener]ale ȝ v[er]bu[m]. Et h[oc] i[n]-
uida[?]· pᵒ q[uo]t modis d[ici]t[ur] v[er]bu[m] ut appareat quo
v[er]bu[m] dicat[ur] ī d[iui]nis· 2ᵒ q[uo]d v[er]bu[m] h[oc] p[ro]cede[n]s
q[uo]m[od]o· Circa p[ri]mu[m] sciend[um] q[uod] n̄ v[er]bi acc[ipi]t[ur] t[ri]b[us] modis
c[om]mu[n]i[te]r ȝ vno m[od]o· s· ex[terius]· ī m[od]o· p[ro]p[ri]e m[od]o d[ici]t[ur] v[er]bu[m]
a v[er]b[er]ando· s· v[er]bu[m] si[mi]le p[er] plate vocis· ȝ i[n]de n̄
d[ici]t[ur] v[er]bu[m] n̄ i[n] q[uan]t[um] sig[nifica]t m[en]tis c[on]ceptu[m]· v[er]u[m] a-
ues n̄ d[icu]n[t] v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e· h[oc] g[ar]rire· 2ᵒ d[ici]t[ur] v[er]bu[m]

ante pact[?] ... t res l' obm intelli ... oio sup[er]fluu[m] ... act[us] intelli ...
q[uod] codm ... pact fo[r]te sic mod[?] ... olim ...
... fore ubi ... olim pact ...
q[uod] ult[imus] act[us] ... requirit ubi ... maneat ...
... Vel ... dices q[uod] ult[imus] act[us] ...
... act[us] ... generosa[?] ...
ubi ... sic ad ... non est q[uod] ... aliquam
= ... vide columpna ... hic.

ipse mens ... de ubi ... ordinat ad ...

ignat[e] [et] istis modis ... de ubi ...
... effectu requirere ubi ... sic dicim[us]
q[uod] ... facit ubi regis ... ubi ...
ubi ... xiiii ... Deinde
intelle[ctus] ubi n[on] solum ...
... sonorum ... cogitatione ... uol-
untate ... ubi ...
dem ... in ... ubi ...
... ubi ... tres ... q[uod] ...
intelles mouens ad actu[m] intelli[gen]di ubi ...
actu[m] moueat ... de ubi ...
sic ... moueat ... ubi ...
opi[nio] ... n[on] ... Primo q[uia]
q[uod] p[er] actu[m] intelli[gen]di ... mo-
uens ad actu[m] intelli[gen]di ... mo-
uens ad actu[m] intelli[gen]di ... olim n[on] pr[e]-
ce[dit] ubi cu[m] ubi p[re]cedat p[er]fectu[m] intelli[gen]di
... forte q[uod] ... olim ... primo
mo[tor] ad actu[m] intelli[gen]di ... app[re]h[ensi]o
simplex n[on] ... ubi ... ut mo[tor] ad actu[m] i[n]-
telli[gen]di ... ecc[ontr]a ... ibi
[et] ... actus intelli[gen]di p[er]fectu[m] [et] i[m]p[er]fectu[m] ...
... intelli[gen]di ... olim ... n[on]
... q[uia] id ... olim q[uod] mo[tor] ad actu[m] intelli[gen]di
... olim ... olim ... p[re]cedit actu[m] i[n]-
telli[gen]di. Sec[und]o q[uia] ubi ... refertur ...
ad p[ro]ducens ut effectus ad causam ... olim sic
res intellecta n[on] refertur realit[er] ad intellectu[m] q[uia]
ut ... dem ... realis actu[m] ... ibi
... intelli[gi]bilis ... soni ... intelli[gi]bilis ...
ad sciam ... olim ... ubi. Te[r]tio q[uia]
... q[uod] olim cu[m] ... [et] actu[m] ... ubi
... sic olim p[re]cedit ubi ... [et] ...
... n[on] ... in paggradum sic ac-
tus lapidis ... ubi ... ubi n[on] sic
... q[uod] ... Alii dicunt q[uod] actus
i[n]telli[gen]di ... ubi ... n[on] ...
... olim ... duo p[re]cedunt ubi. Sed
... p[re]cedit ubi ... ad intelli-
... p[re]cedit actu[m] intelli[gen]di. Ideo ...
... ubi ... ubi solu[m] ... actu[m] cogitatione
... manet ... intellectione ...
... ubi sit ... actus intelli[gen]di
... intellectu[m] ... actus
intelli[gen]di ... simplex app[re]he[n]sio ...
... De cogitatione ...
intellectus in ... app[re]hensa ...

... acceptus de re manens i[n] ... Sed actus in-
telli[gen]di n[on] manet i[n] intellectu ... ubi n[on]
actus intelli[gen]di ... declarat in ... acept[us]
q[uod] ... r[ati]o ... acept[us] ... spiritum
iste acceptus manet ... actu[m] intelli[gen]di ...
... deducit ... acceptu[m] ...
... reductu[m] ... tendit ad centru[m] ...
deducit ... ipsum ... ondente ...
i[n] ... acceptus ... manere
... actu[m] ... q[uod] dicunt alii q[uod] ubi n[on] e[st] act[us]
intelli[gen]di. Sed acceptus forte ex p[er]fecta ... q[uia]
actus intellectus ... in ... cog[nitio]ne ...
re ... intellectus ... forte i[n] intellectu ...
forte ... p[er]fecte cognoscit ... intellectum ...
... res p[er]fecte ... forte sic ...
ceptus ... ubi ... sic actus intelli[gen]di n[on]
e[st] ... ad intellectu[m]. Sed solu[m] ... ad intelli[gen]di ...
... calefaciat forte calefactione ... sic ... intellectu[m]
forte ... ubi ... ad ... sic
ad ... in ... ubi n[on] e[st] act[us] intelli[gen]di. Sed
... iste acceptus ... res p[er]fecte
... ubi ... p[rim]o q[uia] sic re-
putatum ... forte ... olim ... q[uod] sic manens i[n]
i[n]tellectu ... sic formaret intellectu[m] ... noiet.
... ubi ... q[uia] reputatum ... ubi ...
... reputatus ... acep-
tus ... manens i[n] intellectu ... sic ... acep-
tus manet i[n] ... exiuit ... ubi ...
forte ... aug[ustinus] xiiii ... De trinitate ... fore ... p[er] co[n]-
... ad ... ex[em]plo sic ...
aut ... opinio sic ... in ... q[uia]
... n[on] ... fondo ... q[uod] ubi n[on] sic acceptus
iste ... p[ost] ... opinione. Sed magis act[us] sit ...
ubi ... ratione ... q[uod] sic reputatum ... si ... u-
bi forte p[er] actu[m] ... ad reputandu[m] olim
... forte p[er] actu[m] ... q[uod] olim intelli[gen]di p[er]fecte ... u-
bi in p[er]fectu[m] sic ... act[us] in p[er]fectus ... p[er]fectu[m] p[er]
q[uod] res ... olim intelle[ct]a p[er]fecte ... q[uod] sic formare
ad ... olim p[er] actu[m] p[er]fecte ... sic ... sic su-
perfluit ... q[uia] act[us] intelli[gen]di ... ubi ...
... sic mod[us] ... p[er] actu[m] intelli[gen]di p[er]fectu[m]
res ... olim p[er]fecte intelle[cta] superfluit ... ubi ...
dicas q[uod] ult[imus] actus intelli[gen]di ... ut maneat
p[er] actu[m]. Sed ... ubi ... intellectu[m] ...
ac ... Sed dices q[uod] ult[imus] actu[m] intelli[gen]di ...
id q[uod] ad actu[m] intelli[gen]di ... ubi ... forte

a. c.

ipse intus conceptus. & quod aliquis de loquela supra. Et
de verbo ipsemet intus conceptus. ut per cogitationem
ordinatur ad proferendum exterius est quod verbum vocale
signale et istis modis accipitur. Secundo de verbo ipse
de quo effectu regitur verbum ipse dicitur. sicut dicitur
quod bellum facit verbum regis. Item dicitur et communiter
est verbum mentale. unde aug. 14. de trinitate. Qui potest
intelligere verbum non solum antequam sonet exterius. verum etiam
antequam sonorum eius imagines cogitatione involvantur
[illegible] id est potest inde aliquid illud verbum similitudine quod
dicitur est. in proposito erat verbum. Sed iuxta quod
est verbum et de hoc sunt tres opiniones. prima est quod obiectum
intellectus movens ad actum intelligendi est verbum sic
actu moveat. quia est de verbo in [illegible]
sit verbum moveat dependens verbum in theologia. hec
opinio [illegible] non tenetur [illegible]. Primo quia
quod per actum intelligendi ponatur non potest esse primum mo-
vens ad actum intelligendi. sed obiectum est primum mo-
vens ad actum intelligendi. ergo obiectum non potest
esse verbum. cum verbum producatur per actum intelligendi
dices forte quod [illegible] quod obiectum ut primo
movens ad actum intelligendi quod est apprehensio
simplex non est verbum. sed ut movens ad [illegible] actum in-
telligendi [illegible] quod est notitia explicita de re. unde
et ipse actus intelligendi perfectum et imperfectum sic
~~[illegible]~~ potest esse obiectum. sed illud non
valet. quia idem est obiectum quod movens ad actum intelligendi
~~[illegible]~~ obiectum semper precedit actum in-
telligendi. Secundo quia verbum [illegible] semper refertur realiter
ad producentem ut effectus ad causam. sed obiectum su-
pra intellectum non refertur realiter ad intellectum quia
ut dicitur [illegible] nulla relatio realis [illegible]
[illegible]
ad scientiam. ergo obiectum [illegible] verbum. Tertio quia
dicitur quod obiectum cum potentia et actu est prius verbo
sed non est. quia sic obiectum precederet verbum [illegible]
de his non [illegible] sicut ac-
tus lapidis [illegible] quod verbum non sit
[illegible]. Aliter dicitur quod actus
intelligendi est verbum [illegible]
[illegible] potentia obiectum et hec duo precedunt verbum. Sed
[illegible] quod precedit verbum. sic id quod ad intel-
[illegible] precedit actum intelligendi. Tertio dicitur quod
est verbum quia verbum solum est cum actu cogitationis
[illegible] manet [illegible] intellectione [illegible]
[illegible] quod verbum sit [illegible] actus intelligendi
sed [illegible] quod intellectum [illegible] actus
intelligendi [illegible] simplex apprehensio [illegible] et hec est
[illegible] de re. Et est cogitatio [illegible]
intellectus in qua [illegible] de re apprehensa. unde co-

gitatio. quoniam intellectus fluctuat est. perfecta co-
gitatio que elicitur ex deductionibus cogitationis
et hec de verbo [illegible] aug. [illegible] verbum est cogitatio formata.
Sed dubium est contra hanc opinionem. quia verbum videtur esse
quod conceptus debet manere in mente. sed actus in-
telligendi non manet in intellectu sed variatur. ergo verbum non est
actus intelligendi et hoc potest declarari in exemplo. [illegible]
[illegible] sphera [illegible] conceptus est [illegible] sphericam
iste conceptus manet variato actu intelligendi [illegible]
[illegible] deducitur unum conceptum esse verum quia
[illegible] tendit ad centrum. [illegible]
deducitur esse [illegible]
in motibus. [illegible] conceptus [illegible] manet id
variato actu [illegible]. Aliter dicitur quod verbum non est actus
intelligendi. sed conceptus formatus ex perfecta notitia [illegible]
actus intellectus. unde [illegible] ex perfecta cognitione de
re quod hoc intellectus elicit et format in intellectu [illegible]
format [illegible] perfecte cognoscit [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] res perfecte cognoscitur et hec forma [illegible] con-
ceptus [illegible] verbum et [illegible] sic actus intelligendi non
est [illegible] ad intellectum. sed solum [illegible] ad intelligendum sicut non
calor calefacit forma calefactione. sic [illegible] intellectus
format intellectione. sed verbum est id [illegible] ad cognoscendum sicut
ad [illegible] in speculo. ergo verbum non est actus intelligendi. sed
magis iste conceptus [illegible] forma [illegible] res perfecte
cognoscitur. unde dicitur quod [illegible] verbi [illegible] primo quod sit re-
presentativum [illegible] obiectum [illegible] manens in
intellectu [illegible] sic formatur per intellectum. id est noticia.
Sed verbum [illegible] representativum. unde verbum [illegible]
[illegible] de concep-
[illegible] manens in intellectu [illegible] de concep-
tum manens in mente. sed [illegible] de [illegible]
facta [illegible] aug. 14. de trinitate [illegible] per cogi-
tationem [illegible] ad [illegible] exercitati
aut [illegible] opinio sit [illegible]
[illegible] non [illegible] quod verbum non sit conceptus
iste [illegible] opinione. sed magis actus sit ver-
bum [illegible] representativum [illegible]
[illegible] per actum [illegible] ad representandum obiectum
[illegible] per actum per quod obiectum intelligitur perfecte et sic [illegible]
[illegible] in perfectum sic et actus in perfectis. [illegible] per actum per
quod res vel obiectum intelligitur perfecte [illegible] formatur
ad hoc obiectum per actum perfecte intelligitur [illegible]
[illegible] quia actus intelligendi [illegible] verbum per [illegible]
formatum [illegible] per actum intelligendi perfectum
res vel obiectum perfectum intelligitur [illegible] ergo verbum [illegible]
dicas quod [illegible] actus intelligendi [illegible] verbum ut manet
post actum. sed hec [illegible] verbum [illegible] intellectu non du-
rat [illegible] sed dices quod [illegible] actum intelligendi [illegible]
id quod ad actum intelligendi [illegible] verbum [illegible] forma

verbum et actus quo perfecte consistit res et tamen verbum non formaliter est perfecte quo perfecte consistit res sicut id in quo ad intellectum. Sed hoc non est quia actus intelligendi formaliter verbum aliquo modo sicut ad quod consistitur non est aliquid esse quo consistitur res perfecte ex ipso perfecte per actum intelligendi consistitur sicut quod verbum sit scilicet talis conceptus sed magis quod verbum et actus intelligendi quo res perfecte consistitur.

Alii addunt tres rationes ad idem. Primo quia per actum immanentem cum sit actio in mente recepta et perfecta non potest formari. Sed intellectio est talis actus et cetera. Secundo quia conceptus formatur aliquid et non dicitur ab actu, et non modo non dicitur realiter a modo ut dealbatio ab albedine. Unde verbum non dicitur realiter ab actu. Quia etiam dicit [illegible] conceptus mentis et actus valeat non est unum. Sed tu dicis de tertia specie dico quod sic valeat actus vel conceptus concipere non ad esse unum per rationem actus et per conceptum id est [illegible] [illegible] oppositam non est unius conceptus. Sed duo quae duae formae ex diversis [illegible].

Tertio intellectus est principium [illegible] [illegible] verbum dicitur et divinis [illegible] vel [illegible] dico sic [illegible] [illegible] ratione vel dicitur [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod tenet [illegible] [illegible] [illegible] realis relationis per emanationem. Sed verbum dicitur [illegible] et realis relationem sed emanationem [illegible]. Ergo si verbum sit id quod actus intelligendi non dicitur realis relatio cum actus intelligendi sit [illegible] in divinis et sit id quod est [illegible] non dicitur [illegible]. Secundo et sic conceptus non dicitur realiter a [illegible] in divinis id est concipiens et conceptum [illegible] non dicitur unum et [illegible] conceptus se intelligendo se. [illegible] verbum [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible].

Et verbum scilicet actus intelligendi vel ad formam [illegible] [illegible]. Sed non [illegible] scilicet [illegible] actus intelligendi [illegible] actum [illegible] [illegible] [illegible] et cetera.

[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sit alicui [illegible] [illegible].

[illegible] quod sit productum per productionem et quod sit repraesentativum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab uno [illegible] per productionem [illegible] repraesentat perfecte [illegible] [illegible] [illegible] verbum.

Ad argumentum [illegible] per differentiam [illegible] [illegible] tenet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in divinis [illegible] [illegible] in oppositum [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] res unus sit in deo [illegible] [illegible] [illegible] quod in se ipsis [illegible] unumquodque unus est in deo [illegible] per [illegible] [illegible] in deo [illegible] [illegible] [illegible] sed res [illegible] in se ipsis per [illegible] in deo [illegible] [illegible] et cetera. [illegible] unumquodque unus in deo [illegible] [illegible] [illegible] in deo [illegible] [illegible] sed res [illegible] in se ipsis [illegible] [illegible] et [illegible] in deo [illegible] [illegible] et cetera. Et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] res unus [illegible] in deo quam in se ipsis [illegible] [illegible] de se ipsis et sic unus [illegible] [illegible] esse aliud quam aliud et aliud quod [illegible] et cetera. [illegible] unumquodque sic se habet ad esse et se habet ad [illegible] [illegible] sed esse [illegible] est in deo perfectius quam in se ipsis et nobiliori modo et cetera.

Ad [illegible] [illegible] accipitur [illegible] [illegible] differenter [illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse tale et hoc est esse divinum et formale [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ad [illegible] esse in [illegible] [illegible] uno modo sicut effectus in sua causa ut rosa est in hieme. Alio modo sicut forma in supposito sicut esse [illegible] et [illegible] si esse dicitur [illegible] esse. Ex his duabus primis distinctionibus concluditur quod esse creaturae est in deo sicut in causa sua et non in creatura sicut forma in supposito. Immo quod esse creaturae est divinum scilicet esse tale [illegible] sed esse formale [illegible].

[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] comparare duo ad duo vel pares duo ut dato sicut se habet [illegible] ad calidum sic aqua ad frigidum [illegible] unum ad duo vel pares duo ut sic aqua ad frigidum sic [illegible] ad humidum [illegible] duo ad unum sicut [illegible] ad albedinem [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] duabus [illegible] non [illegible] esse perfecta [illegible] [illegible] [illegible] principaliter duarum formarum [illegible] una [illegible] est perfecte alia [illegible] [illegible] [illegible] perfecte esse perfecta [illegible] [illegible] [illegible] esse forma una principalis ut in [illegible] [illegible] [illegible] duo alia possunt esse perfecte [illegible] alia [illegible] quod [illegible] duo possunt comparari ad unum [illegible] [illegible] vel ad unum unitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dato quod homo est perfectius eius quam [illegible] vel perfectius [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] perfectius vel ad unum [illegible] et formae ut dato [illegible] est albior cygno et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod album sit magis coloratum quam nigrum vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latentem sed [illegible] [illegible] formis specierum principalium [illegible] [illegible] [illegible].

Ad [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] intelligi [illegible] [illegible] [illegible] creaturae unus sit in deo quam in se ipsis id est esse creaturae [illegible] esse in deo [illegible] [illegible] esse quod [illegible] in deo [illegible] simpliciter perfectius [illegible] esse quod [illegible] in se ipsis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse quod [illegible] creaturae in deo est esse divinum [illegible] [illegible] est esse perfectius quam quod [illegible] in se ipsis [illegible] [illegible] intelligi [illegible] res et cetera id est res habet esse in deo scilicet causale et in se ipsis scilicet formale [illegible] quod [illegible] [illegible] esse creaturae et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum ad duo [illegible] [illegible] scilicet creatura vel res ad esse suum formale et ad esse suum causale [illegible] [illegible] [illegible] quod esse causale

est perfectius esse creature et per consequens verius sic
essent in perfectiori esse quam in forma. Secundo probatur quia quo
modo res vel creatura in verbo [illegible] insuo esse for-
maliter [illegible] ad hoc perfectius [illegible] in
suo esse [illegible] quod essent in perfectius forma.
Tertio sic verum res et cetera [illegible] omnis perfectio que
in creatura reperitur sive formalis sive actualis sunt in deo ve-
rius et perfectius quam in se ipsa [illegible] sic [illegible] in deo
est perfectius omnis perfectio modo perfecto. Sed in creaturis in
perfectio habet ad genus et ad speciem ut patet de sciencia que
accidit in creaturis non autem in deo et sic de aliis. Secundo
[illegible] ad [illegible] quod dicitur [illegible] representatione
solum. Sed hoc est in perfectiori esse [illegible] conducta
et hoc perfectio ipse et cetera [illegible] res perfectius est in [illegible]
[illegible]. Secundo dico quod res est
in deo secundum materiam et formam [illegible] et non solum secundum
formam. Tertio dico quod modo [illegible] secundum
modum essendi [illegible] in deo [illegible] modum
essendi causalem [illegible] ut sic perfectius [illegible]
de deo [illegible] quam [illegible]
[illegible] quod modo [illegible] modum
essendi formalem non causalem.

Utrum ista que dicuntur de deo ex tempore ponant
in deo aliquam relationem realem. Quod sic
[illegible] quod convenit deo ex tempore omni intellectu
convenit deo [illegible] creatore. Sed esse dominum vel cre-
atorem convenit deo et si non esset aliqua creatura vel
intellectus. Ergo convenit deo realiter. Talia ergo di-
cunt relationem realem in deo. Item sicut albus deo
dicitur esse albus sic relatio [illegible] esse dominum. Sed
[illegible] esse album albedine. Ergo [illegible]
ne [illegible] aliquis dominus realis. Sed esse realis dominum
dicit relationem realem. Ergo et cetera. Item [illegible]
non dicitur dominus realis non refertur ad creaturas. Sed
[illegible] non dependet a creatura [illegible]
tura dependeat a deo. Sed non obstante hoc potest esse
realis relatio dei ad creaturas ut [illegible] ergo et cetera.
[illegible] sic se habet deus ad [illegible]
[illegible] sicut deus ad creaturam. Sed [illegible]
[illegible] dependeat [illegible] relatione reali re-
fertur ad [illegible] quia per potentiam suam acti-
vam. Ergo et cetera. Contra nulla realis convenit deo
ex tempore. Sed esse dominum et creatorem et cetera convenit deo
ex tempore. Ergo non dicunt relationem realem in deo. [illegible]
de difficilis et videntur duo facere difficultatem.
Primum quia relatio realis non [illegible] plus requirit
nisi reale fundamentum et reale terminum [illegible]
et hec inveniuntur in istis relationibus. Ergo quod dicitur
[illegible] deo [illegible] reale [illegible] dominum et [illegible]

reale [illegible] creaturam. Secundum [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] ex parte quod [illegible] operationem faciat cum eo. Sed [illegible]
[illegible] realis non facit operationem cum suo fundamento. Ergo et cetera.
Circa quam questionem sunt [illegible] primo quedam dis-
tinctiones de relationibus. Secundo quae et quot re-
quiruntur ad relationem realem. Tertio ex hiis apparebit
[illegible]. Circa primum sciendum quod ponuntur [illegible]
distinctiones relationum. Prima est quod quedam sunt relatio-
nes secundum esse, quedam secundum rationem. Relatio secundum rationem est
illa que habet omnia que requiruntur ad relationem realem
ut postea patebit. Relatio secundum rationem est duplex.
[illegible] relatio secundum rationem sic [illegible] quod aliquid [illegible] habitudine
[illegible] per operationem intellectus. Sed potest dici
uno modo [illegible] quia neutrum [illegible] habet habitudinem
dependentie ad alterum nisi per operationem intellectus sicut
[illegible] hominem et [illegible] non est mutua dependentia sed esse
generis et esse speciei nisi per operationem intellectus. Secundo
modo est ex parte alterius [illegible] sic unius [illegible]
[illegible] realiter dependet alterum solum per operationem intellectus
ut [illegible] dependet ad [illegible] a quo [illegible] perfec-
tionem sine operatione intellectus [illegible]
solum secundum rationem ad [illegible]. Secunda distinctio
est quod quedam relativa sunt secundum esse, quedam secundum dici. Relativa secundum esse
ista que [illegible] et [illegible] et esse est referri [illegible] sicut
ad quod [illegible] ad [illegible] relationis ut [illegible]
[illegible] relativa secundum dici [illegible] imponuntur ad significandum
[illegible] alicuius [illegible] vel [illegible] relativus
[illegible] ut sciencia imposita est ad significandum quedam [illegible]
[illegible] ad scibile. Ex hiis patet quod non est [illegible]
quod relativus [illegible] esse sit relativa secundum dici [illegible]
[illegible] secundum esse et non secundum dici [illegible]
relatio et esse [illegible] et referri [illegible] relatio
realis. Sed sciencia est [illegible] reale [illegible] dependet ad
scibile tamquam ab eo a quo [illegible] sumit
perfectionem [illegible] quod sciencia sit relativum secundum esse.
[illegible] quod [illegible] imponitur ad significandum [illegible]
Tertia distinctio est quod quedam sunt relationes
eterne ut paternitas et cetera. [illegible] quedam temporales
ut esse dominum esse creatorem et talia. [illegible] quod
quedam relationes sunt in actu vel actuales que [illegible]
[illegible] agentis et patientis secundum actum ut calefaciens
ad calefactum. [illegible] que fundantur
super potentiam activam et passivam ut calefactivum ad
calefactibile et diffusive. [illegible] relationes
[illegible] in divinis sunt eterne. Sed [illegible] actu
ut esse dominum [illegible] non esse
dominum [illegible] requiruntur ad relationes
reales [illegible] ponere quedam opinio
est hec quod [illegible] opinio [illegible] dubitatur

Contra primam opinionem et solutiones rationum eius.

Contra primum sciendum quod quidam dicunt quod ad realem relationem requiritur primo realitas utriusque extremi. Secundo coexistentia. Quia non minus dependet relatio ad aliud sicut oppositum quam motus ad terminum. Sed motus [illegible] realiter [illegible] ... unde motus realis habet necessario terminum realem. Ergo et ad realem relationem [illegible] requiritur realitas in relatione opposita [illegible] est ad non ens [illegible] relatio realis [illegible] ad non ens [illegible] quia non est relatio realis [illegible] habet realissimum fundamentum scilicet scientiam [illegible] fundatur ut dicitur v. metaphysice non est tamen realis relatio. Quia non est [illegible] ad reale distinctum. Secundo ad relationem realem requiritur realitas fundamenti. [illegible] non dicitur sic [illegible] fundamento [illegible] oppositum [illegible] fundamentum [illegible] et ideo si fundamentum non est res aliqua relatio non potest esse realis [illegible] relatio realis [illegible] ad [illegible] non tamen fundamentum est reale. Tertio ad realem relationem [illegible] res quae fundant relationes reales sint tales res quae perfectionem suam essentialem non habent sine existentia alterius extremi. Sic non potest esse potentia activa nisi sit potentia passiva et econverso. Quia una perfectionem habet ex eo quod coexistat alterius. Ideo utraque per aliam diffinitur ix. metaphysice. Potentia activa est principium transmutandi aliud [illegible] et potentia passiva est principium transmutandi ab alio [illegible] activa. [illegible] realis [illegible] ad scibile non tamen [illegible] v. metaphysice. [illegible] res quae perfectionem suam habet sine [illegible] propter quod realiter refertur ad ipsum [illegible] non habet perfectionem [illegible] res [illegible] actualis scientia. Ergo ad relationem realem requiritur coexistentia et [illegible] consistentia utriusque extremi [illegible] sic relatio realis vel alterius [illegible] relatio [illegible] in suo extremo requirit [illegible] coexigentiam ad perfectionem sui [illegible] sic non minus dependet relatio [illegible] actio [illegible] extremo opposito quam [illegible] actio [illegible] sic dependet [illegible] ab extremo opposito vel [illegible] sic oportet quod [illegible] ad perfectionem suam exigat coexistentiam alterius extremi ut dictum est. Ex his concluditur quod nulla relatio realis est quae fundatur super uno [illegible] accipiendo unum [illegible] unum [illegible] et hoc [illegible] de relationibus quae fundantur super uno in [illegible] sicut est equalitas et similitudo [illegible] relatio realis fundatur [illegible] coexigit ad suam perfectionem [illegible] extremi oppositi [illegible] ut dictum est [illegible] ergo non relatio perfectionem suam habet in fundamento [illegible] sit quod fundamentum [illegible] possit dici relatum vel relativum sine coexistentia.

[illegible] una [illegible] ad suam perfectionem non coexigit coexistentiam alterius [illegible] et ideo [illegible] equalitate. Ergo [illegible] relatio quae fundatur super uno [illegible] vel [illegible] puta equalitas et similitudo et equalitas et dissimilitudo. [illegible] talis est relatio [illegible] unum [illegible] fundatur equalitas et similitudo [illegible] unum [illegible] puta unum [illegible] in quo sunt duo [illegible] vel duo alba. Ergo relatio fundata super tali uno est relatio rationis [illegible] reales sunt equalitas et similitudo. Ergo [illegible] similitudo fundatur super uno [illegible] relatio [illegible] super uno [illegible] unum [illegible] unum [illegible]. [illegible] relatio [illegible] est relatio rationis. Ergo etc.

Alia opinio [illegible] quod ad realem relationem requiruntur [illegible] realitas utriusque extremi ut predictum est. [illegible] realitas fundamenti [illegible] non quod relatio fundetur in re [illegible] relatio [illegible] realis [illegible] requiritur quod fundamentum [illegible] fundamentum [illegible] sic res [illegible] ad [illegible] uno modo ut [illegible] ad [illegible] ut activum ad passivum [illegible] modo ut [illegible] et [illegible] et sic solum [illegible] refertur [illegible] ut cognoscens [illegible] realis [illegible] non [illegible] fundamentum [illegible] relationis [illegible] sic res [illegible] res non tamen ut res est fundamentum [illegible] mediante [illegible] ut est rationis solum scilicet ut cognitum quod dicitur ens rationis in [illegible] sic et [illegible] ad realem relationem requiritur unitas ordinis inter duo extrema [illegible] quod habent adinvicem mutuam dependentiam [illegible] sicut unum fundamentum habet ordinem ad aliud [illegible] ut sic paternitas ad filiationem [illegible] unitas ordinis [illegible] aliqua potest esse dupliciter uno modo [illegible] mutue dependentie [illegible] sua [illegible] quod habent inter se mutuam conformitatem vel difformitatem sic [illegible] duo [illegible] ut equalia vel inequalia duo alba quae sunt similia vel dissimilia [illegible] super talia fundatur relatio realis equalitatis vel similitudinis [illegible] potest esse unitas ordinis inter aliqua duo per mutuam coexigentiam [illegible] et ideo in

[illegible]

sic unum alterum [illegible]

causis [illegible] relatio fundata sit actione et passione
et realis ex parte utriusque extremi. Et agens causam per-
fectionem habet per hoc quod habet agere et pati. Et ideo e converso
exigit passum, et e converso passum perfectionem suam
accipit per hoc quod patitur. Et ideo exigit agens
vel actionem realis aut communiter. Et dicitur nullam perfectionem
accipit per hoc quod producit causatum. Patet ergo quod unius
eiusdem ordinis requiritur ad relationem realem et
modo quod tertium est. [C]ontrarius dicitur quod ab hac
unitate ordinis recedunt aliqui, scilicet ubi
unum habet ordinem ad aliud et non e converso, sicut ymago
habet ordinem ad exemplar et non e converso. Perfectio [illegible]
ymaginis consistit in perfectione sui ad exemplar
et non e converso. Ideo realis ad exemplar et non e converso. Idem est de
scientia et scibili et talibus. [T]ertio ponenda sunt dubia
et solvende rationes eorum. Sunt autem duo dubia
contra opinionem illam. Primum quod ipsi dicunt quod in relatione
reali requiritur in fundamento exigentia unius ad
alterum, ita quod unum fundamentum per perfectionem suam
dependeat ad aliud realiter, et si suam habet habitudinem
ad aliud. Patet hoc [illegible] quod in divinis [illegible] fun-
damentum [illegible] sunt reales relationes. Et tamen fundamentum
per suam [illegible] non dependet. Et ideo dicitur quod necesse
habet dicere quod relationes reales fundentur in non de-
pendentibus fundamentis. Et hoc ad perfectionem [illegible]
fecunditatem perfectam sunt. Et [illegible]
infinitate perfectionis sue. Habet quod unum numero ex-
istens possit esse fundamentum plurium relationum re-
alium [illegible] quod relatio realis habeat
fundamentum quod non sit dependens ad aliud. Secundo
[illegible] necesse in divinis [illegible]
[illegible] ipsi non probant. [A]d primum dicendum
[illegible] unum et quod relatio est [illegible] ordo unius ad
alterum. Sed dubium est [illegible] attendatur [illegible]
ordo secundum cognitionem fundamentorum [illegible]
quod unum fundatur [illegible] perfectionem suam non habet
sine alio [illegible] ipsi probant [illegible] habet necesse
ideo videtur sufficere aliquis ordo vel per conformitatem
mutuam. [P]er hec rationes eorum concludunt quia
primo dicunt quod scibile [illegible] sit res non tamen est re-
ale fundamentum. Et ad perfectionem suam coexigit
scientiam. [illegible] ego quod tu dicis [illegible] non probas. Ideo
dico [illegible] ad [illegible] non est unitas for-
malis [illegible] scibilis ad scientiam. Et scibile
non conficitur [illegible] scientie [illegible]
[illegible] duo [illegible] habet [illegible] conformitatem ad
[illegible] et ideo refunditur ad [illegible] reali. [A]d
secundum dico quod [illegible] probet [illegible] ad hoc quod sit realis
relatio. Et quod habet realem [illegible]
[illegible] habet [illegible] ad [illegible] et [illegible]

perfectionem suam realem non habet sine alio. Aliqui dicunt
quod [illegible] quamvis separatur ab eo, et in [illegible] et eo
[illegible] perfectio [illegible]. Sed esto quod accipiat suam perfectionem
non habet [illegible] sine alio. Dico tamen quod [illegible] suam perfectionem
habet vel potest habere sine [illegible] perfectionem dico [illegible]
[illegible] unum relatum sit distinctum ab alio [illegible]
quod non est in [illegible] [illegible] quia [illegible] de-
pendentiam habet. Sed solum per conformitatem illam que hoc
sufficit ad relationem realem. [A]d [illegible] de [illegible]
[illegible] ut sepe dictum est. [A]d [illegible] dico
quod relatio [illegible] non fundatur sed unio [illegible]
sicut [illegible] non si esset ponere tantum
relationis [illegible] fundatur [illegible] unio [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] sunt duo
[illegible] sunt due [illegible] duo fundamenta
et [illegible] et ideo est [illegible] similitudine. [A]d [illegible] quod [illegible]
[illegible] numero [illegible] et [illegible]
Sed fundamenta [illegible] uno [illegible] est realis sunt [illegible]
[illegible] similitudo et sic patet [illegible]
ad relationem realem requiruntur. [E]x hiis
patet [illegible] relationes que [illegible] ex parte
sunt reales [illegible] non sunt reales. Sed rationis tamen
[A]d [illegible] evidentiam [illegible] quod [illegible] genera [illegible]
[illegible] non [illegible] ut [illegible] de
homine aut [illegible] inherentiam ut album
de homine. Et [illegible] duo genera [illegible] dicuntur
[illegible] perfectionem [illegible] dies est [illegible] solis [illegible] alia [illegible]
simpliciter ad aliud ut [illegible] et [illegible] duo
genera [illegible] adveniunt alteri sine aliqua mu-
tatione facta in ipso sicut sol de novo illuminat
domum per solem [illegible] fenestre et columpna
dextera vel sinistra sine sui mutatione. [E]x
hoc ostenditur propositum scilicet quod relationes que [illegible]
[illegible] ex parte non sunt reales. Sed rationis tamen [illegible]
[illegible] ubi est relatio realis oportet quod fundamenta
sunt unius ordinis vel per exigentiam unius ad
alterum vel saltem per mutuam conformitatem. Et
[illegible] non coexigit ad causatum [illegible] oportet ad hoc quod
[illegible] perfectionem suam habet quod causatum sic [illegible]
conformitas mutue dependentie. [illegible] non est
ordinatur ad producendum causatum [illegible] [A]d
[illegible] est [illegible] relatio [illegible] ad [illegible]
[illegible] et non e converso [illegible] ad [illegible]
[illegible] relatio [illegible] ad causatum est [illegible] ad [illegible]
[illegible] [E]t [illegible] quod [illegible] quod relatio
[illegible] ad [illegible] intellectus non [illegible]
[illegible] sicut [illegible] mensurat [illegible]
[illegible] intellectus de mensura [illegible]
[illegible] causatum. [A]d rationes ad [illegible]

maiorem concedo. tamen ad minorem in divinis est
dicendum excepto omni intellectu. non tamen ibi est relatio
divina nisi concernens intelligo dico. ut tamen relationis
quod habet terminum ad ipsum. probo huius. visum est enim
quod deus ad creaturam non habet relationem. aliquin esset
exigeret ipsum eius. comparatur ad creaturas ratio-
ne esse efficientis. ergo relatio rationis quod sunt in
intellectu non habet res. Ad 2 dico quod non est simile
de albo et de domino. quia albedo facit album
per inherentiam. dominium autem non facit dominum per
inherentiam. Ad 3 dico ad minorem. cum dicitur
quod celum non dependet essentialiter etc. posset concedi.
immo dico quod celum comparatur ad ista inferiora
sicut potentia activa ad passivam. vel sicut agens ad
passum. sicut enim actum non est perfectum sine passo
nec potentia activa sine passiva. sic nec celum sine
generabilibus et corruptibilibus.

Utrum in divinis equalitas sit relatio realis et
idem investigatur de similitudine. videtur quod sic.
quia ubi est invenire plures relationes que habent idem pro
fundamento et relatio si una est realis et altera. sed in
divinis est reperire plures relationes. puta relationes
originis equalitatis similitudinis que habent idem
pro fundamento et relatio. ergo si una est realis et altera.
sed relationes originis sunt reales. ergo relationes e-
qualitatis. minor patet. probo maiorem. quia omnes relationes
in divinis habent pro fundamento essentiam divinam que est una numero
pro ratio et personas distinctas. constat autem quod relatio-
nes originis sunt reales. ergo etc. Contra. sic-
ut pater concedit essentiam suam et eandem numero. sed ex eo
quod concedit essentiam suam accipitur in divinis realis relatio. ergo
quod concedit eandem numero accipietur relatio realis.
sed hec identitas est equalitas. ergo equalitas est
relatio realis. maior patet. minor probatur. quia ex eo quod
pater concedit essentiam suam est paternitas et est
relatio realis. ut visum fuit. ergo etc. Contra in
divinis non ponuntur nisi quattuor relationes reales. pater-
nitas filiatio spiratio activa et passiva. essent
autem plures si equalitas et similitudo essent relationes
reales. ergo etc. Respondeo. omnes dicunt in hoc quod
equalitas et similitudo non sunt relationes reales.
sed differunt in modo probandi. procedunt etc.
sed quod hic tres articulos. primo dicunt primi
tres quod quedam sunt relationes que fundantur super unitatem
quedam vero non. prime autem sunt triplices. quia quedam
fundantur super unitatem in qualitate ut similitudo. quedam
super unitatem in quantitate ut equalitas. quedam super
unitatem in substantia ut identitas. et iste relatio-
nes similiter nominantur. alie non sunt relationes distin-
ctivi nominis que sunt in triplici genere. quia quedam

fundantur super numerum quod est discretum ut triplum
duplum. quedam innascuntur ex actione et passione
ut paternitas et filiatio. quedam super mensuram et mensu-
ratum. sed non habent propria nomina. immo eodem
nomine nominantur utrimque. scilicet fundamentum et relatio
sicut patet de scientia et scibili. dicunt quod iste relationes
habent proportionem inter se quia relationibus fundatis
super unitatem que sunt similiter nominum. opponuntur
relationes reales. scilicet relationes fundate super numerum
ut duplum et dimidium etc. et ideo relationes mensure
in quantitatibus superius dicebant esse realem
utrobique. quia fundantur super quantitatem discretam.
Secundo relatio que innascitur ex actione et passione.
ut paternitas et filiatio. sed relatio mensure et men-
surati ex parte mensure. voco autem mensuram
ipsum esse creature quod accipitur ipsum esse suum
ab alio et tamen accipit quod dat sibi esse
isto. sicut dicit commentator x metaphysice. quod deus est men-
sura esse cuiuslibet generis. Tunc dicunt quod sic
in divinis non sunt nisi duo principia. scilicet natura et relatio
et non alia quam modo aliorum principiorum habent con-
sequentiam. ita relationes fundate super qua-
litatem et quantitatem consequuntur in predicamento
quod super naturam fundantur. et ideo ex hoc volunt quod
ille relationes paternitatis in divinis non est realis.
ita nec ideo similitudinis et equalitatis etc.
Sed ista est. sed male probatur. quia non dicunt
quod comparatio relationum similiter nominum et dissimilium sunt
et in hoc quod sicut iste sunt triplicia genere in tribus
sed non ita quod sicut hic sunt due reales et una
rationis. quia ita sit in utroque sed petitur et non
probatur. Preterea ex proportione dicunt in mensura et men-
surato quod ex. quia non sit proportio quod ad omnem esse
sicut ergo et in hoc quod sicut relatio paternitatis est
relatio rationis utrobique. in relatione mensure ad men-
suratum quod fundatur est. quia inter realis ex parte
mensurati. sed sit rationis ex parte mensure. Sed
quod dicunt 3 quod relatio equalitatis consistit in paternitate
in divinis. dico quod in divinis paternitas
dupliciter invenitur. una quia quelibet persona est eadem
sibi. et hec est rationis et consistit in se ipsam. et a-
lia que dicitur quod quelibet persona est eadem alii
et hanc respicit equalitas et similitudo consistit
in paternitate unius persone ad alias etc. et dicunt
quod ista relatio paternitatis non est realis
relatio. sed sic invenitur est realis relatio paternitatis
quia Sortes dicitur esse idem Platoni et a illa quod Sortes
dicitur idem sibi. Ideo alii dicunt aliter probantes
hanc conclusionem quod equalitas est relatio rationis. quia
relationis est et ad aliud se habere. ergo esse relationis

realis est ad aliam rem. sed in divinis aequalitas
non est ad aliam rem. minor patet. maior quia aequalitas
in divinis attenditur penes essentiam. ut in dicto
modo quantitatis. modo illa ut quantitas
non est aliud in divinis et aliud immo eadem
potestas virtus et magnitudo in tribus personis.
ergo aequalitas et similitudo non sunt ad aliam rem
et sic non sunt relationes reales. Ista ratio parum
[illegible] continet. in divinis relationes esse ad ad
esse. vel tu intelligis ad aliud fundamentum et
sic falsum. quia unum fundatur in divinis. alio
modo paternitas et filiatio in divinis non essent rela-
tiones reales. cum non habeant diversa fundamenta. at
sic quod relationis esse est ad aliud esse. i. ad oppo-
situm vel terminum. et sic aequalitas habet aliud ad
terminum. sic paternitas filium. ergo adhuc
aequalitas esset relatio realis. sicut et paternitas.
Ideo est alia opinio quae declarat hoc aliter et hoc
dicit ratio. primo quia in divinis aequalitas est relatio u-
na et per consequens non est relatio realis. quia non esset res-
pectus quia essent duae aequalitates. quod iste declarat.
vel igitur penes fundamentum unum est. i. essentia
ergo duae aequalitates non [illegible] penes fundamentum
non distinguuntur penes numerum. quia in eodem fundamento secundum
numerum non possunt esse plures relationes dis-
tinctae solo numero. sed bene possunt esse in relatio-
nes distinctae solo numero. sed bene possunt
esse in relationes distinctae secundum speciem. ergo non distin-
guuntur secundum numerum. istae relationes. i. duae aequalitates
sic [illegible]. non habent diversa fundamenta
numero. i. duas quantitates aequales. sed se ipsis quia
sic distinguuntur relationes quae sunt oppositae re-
lative. vel in dicto distinguere non penes
terminum. sic non distinguuntur relationes originis
sic paternitas et filiatio. [illegible] non secundum eos rela-
tiones illas dicit quod secundum relationes reales. non quia
reales esse aliquando esse [illegible]
relationibus realibus. propter quod sed paternitas et filiatio
sunt relationes reales. non tamen oppositae quae secundum ad
istud esse relationes reales. vel aequalitas et similitudo
secundum relationes plures. quia secundum plures. vel dicunt
[illegible] quae sunt mere reales. ergo aequali-
tas et similitudo sunt mere relationes rationis.
Ista aequalitas non potest esse in divinis non una numero.
[illegible] non est realis omnia. patet [illegible]
[illegible] quia idem est quod ad se in pluri-
bus. ut sunt unum numero. [illegible] sit in uno secundum
numerum [illegible] una spiratio activa
[illegible] ut in divinis [illegible] comparans
modo si eadem persona [illegible] non esset
aequalitas realis. sic si dicatur eadem esse. ergo [illegible]

liter est sit in pluribus quae sunt in uno secundum numerum non est
realis. et sic patet quod prima opinio sane intelligit
quia relatio aequalitatis in divinis relatio rationis et quod consi-
[illegible] i. est eadem secundum numerum. sic recipientis
Ad rationes [illegible] [illegible] quod hinc
[illegible] cum relationibus originis. sed [illegible]
eodem modo. quia non habent [illegible] ut [illegible]
i. producere et producta. Ad aliud quod [illegible]
[illegible] vel [illegible] quia sed [illegible]
quod [illegible] i. distinguuntur [illegible]
quod [illegible] non [illegible]
[illegible] relationis ideo sed aequalitas [illegible] re-
spiciant [illegible] ut eandem. non tamen sunt relationes re-
ales. Pater et filius diligant se spiritu sancto. quia in
[illegible] sic in divinis. i. i. est amor a patre et filio
procedens. sic filius est sapientia a patre pro-
cedens. sed ista est falsa. [illegible] pater est sapiens
sapientia genita. igitur [illegible] pater et filius
diligunt se amore ab ipsis procedente. in
divinis idem est esse et diligere. sed pater et filius [illegible]
ergo non diligunt se [illegible] Contra dicitur [illegible]
[illegible] amor quo genitum a suo
genitore diligitur. [illegible] diligit [illegible]
[illegible] Circa hoc sunt tres opiniones. [illegible]
quae dicit pater et filius diligunt se spiritu sancto. et tales
[illegible] sunt [illegible]
non [illegible] in hac. [illegible] pater est sapiens sapientia
genita vel procedente et [illegible] esse in iudicium
[illegible] non videtur esse [illegible] quia cum enim
ad [illegible] esse dubia [illegible] forma
[illegible] dubium [illegible] non re-
[illegible] esse. sed hoc [illegible] cogit. id
est aliud quod magister cogit. quia [illegible] augustinus
[illegible] propositionem. [illegible]
[illegible] solum [illegible] Ideo est
alia opinio dicit quod ista est [illegible] pater
et filius diligunt se [illegible] dicit [illegible] quod diligere pa-
trem duplex vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] quia [illegible] iudicium [illegible] esse et diligere
et [illegible] pater et filius sunt spiritu sancto.
[illegible] Si autem tenetur notionali-
ter [illegible] quae [illegible] dat [illegible]
formalis. accipiendo effectum [illegible]
vel procedit et [illegible] quod [illegible]
[illegible] eo quod denotat. [illegible]
i. est aliquid [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] effectum [illegible]
[illegible] effectum. sic [illegible]
[illegible] arbor florere flore. flore. [illegible]
[illegible] effectum. i. flore.

et tunc talis locutio est falsa dicendo arbor floret flore quia dicit duo scilicet actum et includendo effectum

flore. non est per florem. ideo per effectus intellectus reduplicare. et est locutio vera si aliud dicat actum et non includat effectum quia est flos. Ad propositum. pater et filius diligunt se spiritu sancto dilectio dicit actum cum hoc includit dilectionem quae est spiritus sanctus et ideo sic ista est vera pater et filius diligunt dilectione spirata. et est falsa secundum eos locutio propria. sic dicendo pater et filius diligunt se spiritu sancto est locutio propria et vera. Sed haec opinio impugnatur quia primo quod actus notionalis numquam reduplicatur super idem cum est actus ut quod generare est actus notionalis patris. ideo dicimus pater generat se. sed pater generat alium scilicet filium. si ergo diligere teneatur notionaliter pro patre et filio numquam reflectetur super eos. dicendo pater et filius diligunt se spiritu sancto. sic non dicitur quod spirent se spiritu sancto. item quia sicut actus notionalis non reflectitur super se. item non cadit nisi super personam quam dicit productum constitutum. ut quod per actum generandi constituitur filius. ideo iste actus dicitur cadit super filium. dicendo pater generat filium. numquam diligere tenetur solum notionaliter pro spiritu sancto. igitur non cadit super personam aliam nisi super personam spiritum sanctum. dicendo pater et filius diligunt spiritum sanctum non diligunt se spiritu sancto. Item quia est contra ad propositum quia non dicit quod verbum quod dicit et includit effectum possint construi cum ablativo reduplicante effectum. ut dicendo arbor floret flore. dico quod tu non accipis bene propositionem ex adverso propositionis. quia in propositione dicitur sibi ponitur reduplicatio pertinendo actum casu quae est se. non sic autem est in exemplo. et ideo si deberet esse simile oportet quod diceretur arbor floret se flore vel aliam arborem. sic dicimus quod pater et filius diligunt se spiritu sancto sed contrariatur quia pronomen est cum flore quod est intransitivum nullum obliquum saltem accusativum exigat post se. numquam hoc diligere est transitivum. quia pater diligit se et diligit alium. ideo debet dici pater diligit spiritum. non diligit spiritu. sic ergo non est vera nec consimilis. si hoc diligere tenetur actu notionaliter. Ideo est alia opinio et melior ut puto quae dicit quod ista propositio pater et filius diligunt se spiritu sancto et consimiles possunt duplicem sensum habere et in propositione. ideo est quia diligere dicit et intelligere similiter dicitur essentia. sicut et esse idem tamen quod est essentiale et connotatur tribus personis et nullam propriam. unde pater non sic intelligit vel dicitur quod filius intelligat. sic non ita est quod filius non sic. sic et non ita diligit se spiritu sancto quam etiam se spiritus diligerent. de virtute autem sermonis. hoc solum vere dicendo propositio quod spiritus sanctus pater et filius diligunt se spiritu sancto et non alio amore. et sic essentialibus personis assignatur unum tamen propter aliquid quod est in eis ipso quod de virtute et proprietate sermonis est ypla et similiter ista. pater est sapiens sapientia genita propter id. unde etiam negetur fugere sic propria. sicut considerantur quod quaedam appropriantur et ideo sibi sunt. pater et filius diligunt se spiritu sancto. id est pater et filius diligunt se

amore essentiali quae est amor spiritus sancti appropriatus. Similiter ista pater est sapiens sapientia genita id est sapientia essentiali quae tamen appropriatur filio. Ad rationes est dicendum ista est falsa pater est sapiens et cetera. verum est dum sumitur proprie et sic. Item pater et filius diligunt et cetera verum est tamen ista est propter appropriationem ut visum est. Ad tertium dicendum quod unde est quod esse et diligere sunt idem dicimus simpliciter verum. non tamen eodem modo sumuntur quia diligere hic sumitur. appropriatur tamen spiritui sancto. esse autem non appropriatur alicui personae ideo non est simile.

Utrum proprietas in divinis vel pro relatione sic id quod est realis. videtur quod non. quia quaecumque res multiplicato uno multiplicantur et reliqua. sed multiplicata proprietate vel relatione non multiplicatur essentia in divinis. ergo et cetera. Praeterea quaecumque vere ubi ponitur unum et reliquum. sed paternitas non ponitur ubi ponitur essentia in filio. ergo et cetera. Item non adoratur adoratione latriae nisi essentia divina. sed proprietas sic adoratur secundum Damascenum ista praefatione ut in personis proprietas et in essentia unitas et in maiestate adoretur aequalitas. Item quia non dicit esse realiter vel proprietas quae idem est sicut in divinis cum essentia divina. ergo et cetera. non multiplicatur essentia ad multiplicationem personae. Quaestio prima. ut a notioribus incipiamus videamus quid omnia accidentia habent esse. Sed ergo quod aliquid dicitur esse in aliud uno modo propter hoc modo communiter loquendo sic esse in aliquo est inhaerentiam. et quod sic inhaeret et alio realiter consideratum ut qualitas substantiae quantitas et cetera. Secundo modo dicitur esse in alio sicut dependere ab eo cum tamen non est inhaerens. et sic dicitur esse in alio vel quod dependet ab eo sicut aliquid relatio pro sic dicitur denominative. sic omnia alia praedicamenta quae dicuntur sex principia. modo omnia alia a prima secunda dicuntur esse in ipso vel de ipsa. quod sumitur de eo. Primo in sexto principiorum et ideo sunt quod dicitur de accidentibus praedicamentis de prima substantia. sed hoc distinguunt praedicata modo secundum alia sunt de prima. sicut superius de inferiori. et omnia alia sic accidunt de substantia. ergo quaedam praedicantur de prima substantia. vel dicitur quod vel ad eadem principia et sic praedicantur. vel non et sic est accidentia et ista praedicatio est per inhaerentiam accidentis ab ... vel per solam habitudinem vel per extrinsecam denominationem. sicut per inhaerentiam aliquid absolutum vel id est sicut in ... mans absolute sicut sic et quae sic ... et quantitas. Secundo vero sicut per solam habitudinem sicut relatio et hoc sunt quae praedicantur quae dicuntur in ... adiacentia vel dicitur id quod sunt secundum per praedicta sic praedicantur ... vel ad inhaerentia ut quantitas et qualitas quantitas non ponitur ad ...

in suo intellectu in suo non intellectum esse. Si-
militer suppositio. Et ideo dico de relatione quod licet ab extre-
mis relatio non dicatur ad aliquid, tamen ad ad ...
relationi competit. Et veritas rationis fundamenti quod de-
in. vel in. ut potest ad absolutum faciens
compositionem cum ... vnde illud quod ponit in ratione aliquis
super quod fundatur et qualitas ratione quantitatis relationi.
in predicamento fundamentum in actione et passione ... realiter
relatio. Sed sicut unum ad aliud non tantum consurgit in uno
extremo sed extrinseca et hoc distinguitur relatio ab
aliis sex predicamentis ut facere pati ... et cetera. quando vero
esse fuisse heri esse hodie et fore cras. Ista autem
denominatio non fit nisi per ad extrinsecum separa-
te ... quod eo ipso quod ligatur est dum ... est
in loco ipsum ... denominatio ... quando et vbi
extrinseca. Sed denominatio relationis non sic. Immo sup-
ponit ad intrinsecum absolute in suo quod ... ...
7 sup relativa fundamenti. Ista tamen inherentia est tenuis
ut quod non est nisi minima entitate esse distincte
eorum predicamentorum. Sic ergo hiis ... extre-
denominationis intrinsece. Si autem denominatio fiat
ratione alicuius extrinseci, sed potest esse quadrupliciter. Quia vel
7 assistentiae est effectus esse vel ... effectus. vel ... et
7 vel et ... extrinsece ... solum. Si autem sit in ...
... effectus sic est actio. quia actio denominat agentem.
et tamen actio non ponit in agente. Sed in passo. sic
mutatio non est in mole. Sed a mole ... ideo est in
denominatio est extrinseca. Et sic denominatio ...
... sustinui ... in effectu ... esse ... spe-
cialis difficultas quando fit ab extrinseco. Ideo dif-
fertur usque post. Si autem fiat denominatio ... in-
... et ... ... vel est ... successiva
et sic est quando vel est ... permanens et sic est vbi
et situs et dene. quia locus tamen vel comparatur ad
locum ratione ... totum locatum continet
a toto loco. et sic est vbi quod dicitur circumscriptio corporis
ex circumscriptione loci procedens, et est extrinseca de-
nominatione quia est ratione loci quod est extrinsecum
et est fundata in suo locato. Si vero locatum
comparetur ad locum non secundum totum sed secundum partes, dicitur
coaptatio in loco. Sic est situs vel positio quod est ordo
partium in loco. alias ordinatio partium inactus
in loco ... solum ex
assistentiis. sic est habitus. quia ex solo homo dicitur arma-
tus. quia arma applicantur homini. et similiter vestitus. sic ergo ... quia ista sex predicamenta super-
exigunt relationem ... id ipsum quod ...
iste dicitur armatus. quia ad eum armatum per
relatio. Sed quia ad eum arma applicantur in ista
applicatio vel ... maior
difficultas ... de passione esse. quia saltem per
ad in ... ponere in passo. Sciendum ergo quod ...
se habent secundum ordinem agentis quod producit et facientis
quod recipit tamen ratione ... passionem de ... patiens
passum. Sed passibile vel passum ... formae 7 quod licet forma ... [illegible]
absolute. Vnde non vocatur passum agentis esse pa-
tiens quod ... Sed ad denominatur passum ... agentis
a quo habet formam. et quod passio habet supponere formam
sed tamen forte ... ... formam ... sed ... realis
ad id a quo est forma. scilicet ad agentem quod est ... ex-
trinsecum. ideo denominatio passionis est ab extrinseco
vel ratione alicuius ab extrinseco. Nec aliorum sex predicamentorum 7 extrinsecus ... [illegible]
sed quod dicitur ista. sex principia vel relationes. Sed ...
... respectiva. quia respiciunt ... ad extrinse-
cum et hic denominatio. Sed illud extrinsecum ... de-
pendens ... ... a quo ... ab eo quod
denominat. Sed relatio ... ... quod denominat
saltem ... vel ... et ideo relatio facit de-
nominationem intrinsecam ratione ... de tamen extrinseca
vel ad extrinsecum. scilicet ad ... et sic ... quod ...
... relativa ... in esse ... in ... tamen
dicitur esse in ... in esse ... in suo. Sed ...
in fundamento ... quod est esse magis ad aliud quam
in suo. Et ex hoc insurgat error illi porretani
qui ponit relationes in divinis ... assistentes. Sed
assistentes. quia relatio non dicitur per ... suo fun-
damento ad ... sed ad aliud ... Et hec
opinio ... erronea ... dicitur ... quod non
relatio vel ... in divinis est ad ... id
... est res. vel ... res vel ... vel ...
non ... quia non sunt plures ... in divinis nec ...
quia ... non ... separatim ... quod ... ...
sone divine per accidens distinguantur. ... 7 ...
sunt divine sola ratione distinguntur ... quod ...
predicamenta distinguuntur ... ... quod est separatum ...
eo. Sed ... ... in ... distinctionem.
Ergo non possunt distinguere ... assistentes non
insistentes. Et ideo dicitur Gilbertus porretanus re-
vocavit errorem suum in concilio Remensi. Si
tamen intellexit quod relationes in divinis sunt assisten-
tes. non ... ... vel ... ...
dinem. Sed ... personas in aliud tendere ... facien-
tes. quia una est ... ad aliam. ...
intellectus ... ideo ... quod ... vel relatio est in
divina. et ... ...
... ad ... ... et ... in quo ad accidens ...
... absolutum. ... ad ... ad ... vel
... Sed ... ... et ...
quod ... ...
... in ... vel ... et non ... Sed modum
... inter ... est modus. Sed ... ad aliud est modus
... sicut fundamentum quod est in ... cum ... fundamentum
relationum in divinis sit esse. quod ... ... sit
... Sed ... modum dico quod ... ponere

10.1 7 ... ... relatio

multiplicitas positivo

istos modos ecendi in .x. pls[?]. modus rlo
e in ecn reducitur ad modum quo fit z in sbo. sed n
sic sunt tales modi. q rlo n z sume i ce
ss solum ict in fin[it]o factis. s. ecm depe
de. sic n ce i ao z i elcctic sume. ut fa
ciens opposit cu eo. so iuddm z quid rlo ex
quo e in ecn distinguitur ab ecn. Ce g
pmittendu q aliq distinguntur in diuinis .v.
modis. s. uisu sup primo sin re. ut ce di
na accidentis so sin ronem. ut attribucio
se z. s mod hndi ut ecn z rlo. e. s mod
referendi uolumtatum ut paternitas z filiacio
v. s mod signdi ut ds z deitas. C g
rlo z ecn differunt s mod solu se hndi. pz
q rlo n distinguntur ab ecn sic faciens
opposita cu ecn diuina. q3 tunc suffict de
clarati sup possunt tn adduci ad h z. ro
nes prima q psona n e oppositorum q ce. sed h
n p eu itari. s psona facit opposita cu ecn
cu s includit cu ecn rlonem. q. te. Sd q
sic se ht mod ecndi in se ul pse ad sing
z modus ecndi i alio ad accn respectiua.
imo ad quod facit rlonis hec e in se. n ad
dit sup nam prima cu pde q alioqn. si as
similetur for. aflo di amittere aliquid pos
tea ul si si min amiptam diuiter. sz amittet
ad formam. s. in se ul pse ee ipm n d. s e
in ad ul d i actiue aliquit inqre. alioqn
qtates cu ire diuina pse obmitter ad alt a
mittet z paterni q affir z. g n ee ad e fac
opposi aliter cu fundo e q ee ad ed. G. q
omis catura z fundamentu rlonis in ipm
z creatorem. q omis catina pse refertur ad
creatorem. sz rlo n p ee fundamentu alicuis
rlonis. q sic ee processus in infinitu. sz p
rone a rlo i sua rlone fundetur. sic s ec. in
pma a g simpl rlo n z catina acti. sz solu
mod ecndi i eo cu z n faciens opposi cu
suo fundo cu de mod ecndi. S n q[?]
ura rlo sic differt ab ee q n posse psi d
ea tantum ura q n posse psi d ea z pma
ta s impmitat. io sic n bn dicat ad[?]
z filio. i n ce z paternitas. ut sc. S. ad y
alt z d ecn z d fundamento rlonis i catinis. ut
d albedine d similitudinis. q ee diua includit
pfectiones omnem gnm. io sic dicim ce diuina
bonitas. i z paternitas. z. h n ur sufficiens. q
d d prima pt rlonem tuisentuti i diua ecn. l
nam. z q ad sua ee. z q ad sunt g. vn d
aug. v. d. q ds e in quate magnu si quale
bonu. sz rlo h tuiscat q ad sui ee manz cu

ad rlom sui gnis. n n. ds e pa sine rlone
vn. q. dicitur d ee pam et filiu. no
dicitur v nam. p rlo d se n ponit aliqn
cerci pfact impte. s. paternitas q n ee i
filio qmus e erronem. quius ig ecn diua
includat pfectiones omn gnm. n p h q
q includeret q dicat rlonis q pfcom n
i pta. Io si deberet ista iustificari. ee z
pfouitas. q q paternitas teneat mltem p
fundamento. cu q id z realiter. n faciens o
pom cu eo. sz dicit ipm nd alio modo
ecndi z sic ingenitum eam recipe deo. sz h
ista ecg ut ur posse recipi albedo z silitudo
z. z uide quid possunt multiplicari rlo
nes s multiplicata ecn. Ad cu euidencia
accipiende sunt tres suppones. prima e q
rlo dat ab ecn reali eo mo q realiter
sufficit ad distinctorum primorum. C 2a z q
rlo s sunt g z q d z maiz in diuinis n
tuisens i diua ecm. sic certa prima. z. z
q omis distinctio z ul p in compossibilitate
formaz. ul p icompossibilitate suppositorum.
p incompossibilitatem formarum ut albedo nigredo z pal
ledo suppositorum ut due albedines. Ex his
onditur dupl q rlones in diuinis possunt
mltiplicari z multiplicantur n multiplicata ecn.
po sic rlo n distinguitur. n ab eo q respic
iur ad. ul inpte pria suppoz. sz rlo sic
respicit rlom oppositam. ut relatiui inpote
z h ecm cu ecn. nullam habet opposi ad
rlom i ecc. g rlo distinguitur a rlone
n distincta ecn. C 2o. q ordo n distinguitur
is ordinata. n ut ordinata sunt. sz rlo
d q dat ordine vni i ta ad alium. g n
distinguitur n ab eo q z distinctu p ordine.
sz hi z opposita rlo ul oppositam rlem z n ecn.
g rlo distinguitur a rlone n plificata ee.
C Quid autem p maiore vnu fundetur mo
do oppositas rlonibus i diuinis psuadetur d p
q omnia opposita sic se ht q vnu z pfectius
alio sic in contrariis. cui n circe pritates
huius prione. inde albedo nigredine. sz
vnu relatiuu n z al pfectius aliq contrauium
ut sic d pfcom. sz q nullam pfcom dicitur
cu possit d d ead suppo nulo. ut de lapide
ve dr q e n ho z n asinus. g ead mo
diuise rlones opposite d ead ee vno ex
quo nullam pfcom dicunt. C Sd q a te i
se dicit. ut in relatiuis hec distinctio. q
rez n habet distinctio d reg. sic ee sile.
ul dissimile z ee actiue id in calore vno

nullo. et tamen habent ad invicem distinctionem realem. quod
non obstante reali distinctione rationum potest esse v
num fundamentum nullo modo indivisibile. sed in creaturis sunt ar
complures rationes disparate possunt fundari in ead
·7 de nullo ut deum est de calore. sed divine opportet
sequi sicut dicto quod sit in eodem supposito quia non
requirunt diversa fundamenta in illo. quod autem in
divinis sunt diverse rationes in uno in uno simpli
cissimo fundamento convenit sed in una sed primo modo
videbuntur in primis. Ad aliud dicendum quod quamvis diversi
tas rationum pluralitatem uno plurificatur et resi
duum sed non quod nihilominus quod deus eodem modo dicitur diversi.
Vnum scientia dicitur unice de scientia dei et de ea
turarum. ut quod sic. quod non sit et in ista
dicitur esse univoca et inequivoca. sed scientia dei est infinita
intensione. ut ultra omnem et plus idem. ideo etc.
Et per magis et minus non diversificatur species sed
scientia dei et creature non differunt nisi per magis et minus per
scientiam. ergo etc. Oppositum completum et incompletum non
est commune univocum. et hoc. scientia nostra est completa
scientia dei incompleta. ideo etc. Et dico. sicut in alia. primo quod
suppono. scilicet quod modo sit scientia. secundo ipse. sed utrum v
nica cum scientia nostra. Circa primum sciendum quod scientia dico.
dicitur dei. non est. nisi creaturis eadem dicitur
modo. scilicet primo perfectionem per causalitatem et per eminen
ciam. sed quod ita triplex est in deo esse scientia. primo
per viam remotionis. sicut omne quod est tale et per
se similiter etc. et sciam. dicitur sunt talle esse.
ut quidam omnibus recedit. gratia etc. minor patet. quod sic
quod non dicitur deum nec aporiam similiter calor
non esse efficit ad calefactionem. et eodem sic non est
in eam diversa nec a posteriori sicut nec sciam esse
ipso non per creaturas. videtur non. quod nulli sunt
difficile plus propriam de compositione. Alia
pluribus maior. sicut non est contrarie uni fore
plurium contrarie quod tamen per se quidem infinitate
tale compositionis fuit etiam dilatare et am
pliare. quod compositum non solum habet formam. sed
immo formam alterius. scilicet cognitum unum et plus dicitur
sed de anima. quod anima quodammodo omnia et ideo modo
multitudinis repugnat compositionibus. secundo
ad terminos intellectu. tertio etc. in magis cognoscitur
et sicut ipse sciencia tibi. Tamen quod ista
maior duplicem arguit. primo autem pro ideo est
ad intellectum et intelligibile. ut intelligens. sed ad
intelligibile ratione forme. et ratio modo. quam non compar
atur ut intellectualis. Et dico primo de alie
dum ipse esse. quod esse primum separata a ma
et non per se non esse intellectualis etc. Et ideo. ma
ius est et quod non dicitur autem. quia per ideo etc. ipse ideo de in

elementis separatis anima quam intelligunt se plures
essentias. quod in eis idem est intellectus et intelle
ctum. de anima. et intellectualibus unum est quod per ideo ad est intellect
tum etc. minor est non est una. scilicet quod ad sit intelligibile
quod nulla ipse. immo sed quod denudatur agendo nobis
me. Et ad secundum dico quod ista non intelligitur ex hijs meior
quod nata sit per se genere. talis non est aliqua. ideo
verum. sed remanet. maior. in suo robore. Sed
ista accipitur per modum causalitatis. sicut intellectum
agunt carens cognitione potest esse primum agens super
sed deus est primum agens simpliciter. ut omnes concedunt
gratia etc. maior patet. quia omne agens agit per formam
secundum philosophos. aut ergo presentat sibi finem. aut presentatur
ei sibi finis ab alio dirigente et cognoscente. 7 presentans
et sic non esse primum. immo primo presentat sibi
finem. ergo patet. minor. minor non est dubia. Et ista
sumitur per modum eminencie sicut secundum algazelem.
sicut tractatum. quod aliquid reperitur in aliquo per magis
et minus vel talis. quod in aliquo maxime reperiatur. ut
quod esse calidum reperitur in ligno et ferro et ignis
ideo quod ignis sit maxime calidum. tale non per
principium reducitur ad tale perfectum. scilicet minor
sed hic cognitionem et sciam reperitur in creaturis secundum
magis et minus per positionem. ad primum aliquo habet
esse cognitionem et sciam. Sed modo videndum quod scientia in mente et fin
sit in deo utrum sicut universalis et particularis. sed dico
quod scientia primo opat ad scientiam in quod est et sic omnis scientia
est particularis. quia universalia particularia ut in anima. sic
scientia creature. universalis est ipsius scientia particularis. sic
scientia quod ponitur in deo. quia est ipsius deus. universalis opat
ad scientiam de quod scilicet ad obiectum est quod universale et ad hoc
sunt scientia ut esse dicitur rationem et speciem et distin
guuntur secundum formalem rationem obiecti. sed hic non videtur sufficere
ad distinctionem scientie per speciem propter duo. primo
quod non sufficiat ad distinctionem scientiarum per speciem
quod manet unum. et per manet cum distinctione
specifica scientiarum. sed una formalis ratio obiecti manet
distinctio specifica scientiarum. ideo etc. minor patet.
minor declaratur sicut. non probat quod terra est rotunda ·7 ocs
quod aliquas partes gravis simul tendunt ad medium.
mathematicus probat quod terra est rotunda. quod ex eo
quod centrum equaliter distat ab omnibus partibus conferencie. ideo
ad hoc est quod ut est respicit ideo obiectum scilicet terram et sub eadem
formali ratione. scilicet inquantum rotunda. rotunda. et tamen sunt
diverse species. scilicet naturalis et geometria. Et praeterea sunt suf
ficientes distinctiones scientiarum non potest stare in actu cum
opposito scientie. sed considerato uni sub una formali
ratione potest esse. non solum intensive sciam. sed etiam cum opposito
scientie. puta cum opinione maiore et bene et cum ig
norantia. sicut si quis sciat aliquam conclusionem non per sua

pri. sic moralis scit horas suas et dicitur eas.
ergo etc. et ideo si uirtute sua ita reservantur ad unum
scientie. primo uirtutes formalis rationis obiecti. secundo uirtu-
tes propriorum. tertio. uirtutes sunt ut eiusdem principii.
Secundo tamen quod scientia dei magis sumit speciem ab
obiecto quam a principio uel aliunde. quia denominatio sicut fit
ab agente principali. ut dicitur quod homo est filius hominis non
solis sed utrique concurrit ad generationem hominis. principia
que et evidentia eorum sunt omnino diversis sciens
ideo ab hiis non dicitur scientia habere speciem. sed a ratione formali
obiecti quod est proprium distinguentis scientias. Ex hiis
patet quod scientia dicitur univoce et ubi. quia forte ideo
sed de quo homo considerat et quod duas mala abstracta
a conditionibus individualibus et hoc ideo dicitur. quia in
diverse intellectu homo individua. sed divina scientia non est ubi
quia esse divina non est ad unum sed totum inclusive patet. sed
unum unica. Sed nec particularis. quia unum particularis non
prout particularis individuis supponitur. sic esse divina ideo
patet. item quod non dicitur univoce. quia sicut et accidentali
communem univocationem. scientia divina est sicut cum sic
idem cum [illegible] divina. scientia non est eadem accidentaliter ergo
etc. Sed non dicitur pure equivoce. quia importata
per eum pure equivocum non habet ordinem ad invicem.
sic quod possit unum ducere in cognitionem alterius
alterius. sed scientia dicitur habere ordinem ad scientiam
divinam et dicitur [illegible] ergo etc. dicitur igitur
analogice. ideo quod quantum ad [illegible] et causa sicut
sic equivoca non est in [illegible] non sunt quandam analo-
giam ad [illegible] scientia est [illegible] ergo etc. Ad argumenta
ad primum dicendum quod duplex est mensura quedam homogenea. vel
univocitate ut patet totius linee et mensura totius
linee. et talis non est scientia divina. Alia est mensura
excedens sive [illegible] et talis est scientia divina.
Ad secundum dicendum quod magis et minus non diversificant
speciem [illegible] ratione nec cum adiunguntur. unde quando
duo gradus unius forme non diversificantur. sed quando duo
gradus diversarum formarum non diversificantur. sed si signi-
ficationis [illegible] speciem [illegible] sicut homo est
magis perfectus quam equus et albedo quam nigredo sic
est in proposito. cum dicitur deus habet magis perfectam
scientiam quam homo creatura. ideo non valet.
Utrum deus habeat distinctam et perfectam cognitionem
de aliis a se. et videtur quod non. quia sicut se habet causa
ad causatum ita deus ad creaturas. sed perfectius si
[illegible] et distincta cognoscuntur de deo. ergo etc.
Item cause non sunt cognite [illegible] et ideo
[illegible] indistincte. sicut deus et unus
est simplicissimus. ideo etc. Item per causam remotam
non [illegible] distincta et certa cognitio de effectu [illegible] per
demonstrationem per causam remotam [illegible] sed deus est causa

prima et remota creaturarum cum sit [illegible] ergo etc.
Contra ad idem. omnia nuda et aperta sunt
oculis eius [illegible]. tertio. sunt videndi primo
quod deus habet scientiam aliorum a se. secundo quod distinctam
et certam. tertio quomodo distincte res cognoscat. Circa
primum sciendum quod necesse est ponere quod deus cognoscat alia
a se. primo quia effectus [illegible] in
causa modo [illegible] sed deus est causa intellectualis et in-
finito tanto et etiam [illegible] intellectus. ergo igitur
quod effectus [illegible] intelligit.
intelligit. ergo alia a se. Secundo quia perfecte cognos-
cens aliquam [illegible] virtute est necesse cog-
noscat omnia ad que se extendit ista virtus
sed deus perfecte cognoscit et apprehendit virtutem
suam. ergo omnia cognoscit ad que se extendit
ista virtus. minor patet. quia perfecte cognoscere virtutem
est perfecte cognoscere [illegible] virtutis. non cognoscit
autem [illegible] non perfecte cognoscuntur omnia ad que
se extendit [illegible]. ideo comprehendendo virtutem suam
cognoscit illa ad que se extendit ista virtus.
Sequitur habet certam et distinctam cognitionem
de creaturis. Circa quod sciendum quod commentator xi metaphysice
ponit quod deus non habet [illegible] cognitionem de crea-
turis [illegible]. Primo quia [illegible] dicit divinum
intellectum vilescere. sed intellectus divinus vilesceret
si haberet cognitionem de omnibus creaturis. probatio
~~intellectio vilesceret si haberet cognitionem de omnibus~~
~~creaturis~~. puta intelligendo viles creaturas. unde
dicitur xi metaphysice quod quedam melius est nescire
quam scire. ideo posuit quod deus habet solam cognitionem de
rebus [illegible] in [illegible] Secundo quia sicut videmus
[illegible] de igne si cognosceret se et calorem suum et
[illegible] consequenter effectum suum. sed ignis si cog-
nosceret se et calorem suum cognosceret omnia
calida non distincte et sub propria forma. sed so-
lum ut calida. ergo similiter videtur quod deus non cognoscat
omnia entia nisi ut participant esse ab ipso
quod est [illegible] cognoscit. Sed ista opinio est er-
ronea quia ponit [illegible] in cognitione divina et
ideo ostenditur dupliciter quod deus habet certam et distinc-
tam cognitionem de rebus. primo sic cognoscitur per-
fecte ordinem aliquorum cognoscit perfecte et distincte
ordinata et sub propria forma. quia ordo non est nisi ad quod
[illegible] ordinatorum. sed deus perfecte cognoscit
ordinem universi. quia [illegible] ordine universi ab
alio [illegible]
alio quam a primo [illegible] Secundo quia qui cog-
noscit causam propriam et immediatam alicuius effectus cognoscit perfecte et distincte illum effectum
non cognoscit [illegible] perfecte [illegible] prima [illegible] quia effectus
et immediata. Sed deus cognoscit per causam [illegible]

cuius creature ipse non ullo est in medio effec
tiue an[gel]i et nunc hoc proponit. uel est in medio
~~effectiue an[gel]i et nunc hoc proponit.~~ uel est medio
finali cum in creatura anima et est ad se perfecte cognoscit
creatura proxima scilicet an[gel]i et si perfecte cognoscit creatu-
ram per rationem et non in mediante creatura producta sed et-
c. Rationes autem contra non concludunt. quia prima
dicit quod intellectus diuinus uilesceret si cognosceret
distincte uilia. falsum. potest enim intellectus uilia
cognoscere dupliciter. uel sic quod impediretur per hoc a cog-
nitione nobilium et sic uilesceret secundum philosophum uel sic
quod nullo modo impediretur a cognitione no-
bilium et sic cognoscere uilia non est imperfectionis maxime
in tali intellectu et propter hoc non uilesceret. Ad se-
cundam quod non est simile de igne calidum non et si perfecta
perfectio ab igne caliditas non tamen formaliter dis-
tinguuntur in quantum calida sed per proprias rationes.
et ideo ignis cognoscendo calorem suum non cognosceret
calida. haec autem diuina non solum distinguuntur
res per quod perficiuntur esse in eorum intellectu.
et ideo deus cognoscit suam essentiam quibus in primum.
et ideo et res distincte et perfecte cognoscit. sed in
quo res distincte cognoscit. dicendum est quod cum sunt
in eo uirtualiter quo eas diuinas cognoscit. Secundo
non quod plura intellecta distincte per intelligi debent
uno modo ex parte ~~ex parte~~ cognoscentis. quod sic cog-
noscit unum post aliud et hoc est imperfectionis cog-
noscentis. sicut contingit in homine. alio modo ex parte
obiecti uel cogniti. quod scilicet cognita sunt distincta
secundum esse uno cognitione sunt distincte cognita et
hoc est perfectionis in cognoscente et sic deus cognoscit v-
na scilicet essentia sua cognoscendo cognoscit omnia distincte.
Sed ad hoc plura distincte cognoscere non intelligitur
in eo aliqua distinctio secundum rationem ~~Sed et si uerius~~
~~distinctio secundum rationem~~ Sed et si uerius distinctio
per rationem accipitur ex distinctione per rationem. uidetur quod deus
prius intelligit creaturas per se ipsas quam intelligat
eas in se ipso solum per rationem diuini. Contra ad
primum quod id quod ad cognoscendum in medio. non oportet ut prius cogno-
scatur quam ea que per eum cognoscuntur ut non oportet speciem
prius cognosci quam cognita per speciem. sed per speciem per cog-
noscuntur plura et distincte quam cognoscatur species.
dico. ut anima prius cognoscit essentiam et actum uel
per speciem dico reflectitur super speciem ad cog-
noscendum ipsum. sic deus primo per essentiam suam
distincte cognoscit res quam intelligat in se distincte
per rationem. sed hoc non uidetur sufficere pro auctoritate. quia essentia di-
uina non est medium prius quam deus cognoscat creaturas. sed magis
est medium in quo sicut speculum. modo impossibile
est plura uidere distincte in speculo non prius uidendo

Aliquam eorum distinctionem in speculo. Secundo uidetur quod impossibile
est quod essentia diuina uideatur plura distincte in se
sine non prius cognoscat earum distinctionem in ea. Dicendum
ergo quod deus primo diuine cognoscit essentiam suam. secundo cogno-
scendo essentiam. scilicet cum sit exemplar omnium creaturarum cogno-
scit omnes creaturas distincte. Et resultat
ex hoc quaedam distinctio in essentia sua per rationem. quod scilicet
in creaturis et aliis secundum rationem et hoc magis in
sequenti questione declarabitur uel inuestigabitur. Ad
auctoritatem ad primum dicendum quod creatura in perfecte representat
eam et ideo non sufficienter ducit in cognitionem eius. sed deus
perfecte representat creaturas eius. ideo et cetera. Ad 2m
dicendum quod hoc dico per se dicit reduplicationem ex parte cog-
noscentis. et de propriis creature secundum cognitionem
a deo per quod sunt in eo uel per quod ipse habet perfectiones 25
earum et haec est uera. Alio modo potest dicere reduplicationem
ex parte cognitione ut sit propriis creature non secundum quod sunt
a deo. non oportet secundum quod in eo realiter sicut secundum quod in se ipsis et sic
est falsa. Ad tertium dicendum quod causa remota que non per in-
mediate effectum producit non ducit in cognitionem
sufficientem effectus. sed solum in communi sed causa est. que in
mediate ipsum effectum producit bene ducit in cognitionem effectus.
Utrum in deo sint aliquae ydee uidetur quod non. quia ea quae d 36
per se non indigent exemplari in agendo. sed deus
est agens per se maxime. ergo non intelligit per ydeas quae
exemplaria quaedam sunt. Item deus perfecte intelligit res per essentiam
ergo non exigit ydeas tamquam exemplaria quibus in-
telligat creaturas. Contra enim qui negat y-
deas esse negat filium dei esse. Respondeo dicendum quod ut
quaedam distinctio Augustini. Primo quid et quae sunt omnes y-
deae. secundo quomodo dicuntur magistralis de ydeis. et cetera. ex
hiis patebit propositum. Circa primum sciendum quod Augustinus libro 83 questionum
Super proponit talem diffinitionem de ydeis. ut accipere ex
dictis suis ydee sunt principales formae et rationes sta-
biles et incommutabiles non formate sed eternae que
in diuina intelligentia continentur. Ad euidentiam diffini-
tionis sciendum quod res aliqua potest tribus modis uel formis haberi esse
uel modis. uel in ipsa ex loco. habet esse in se per
hoc primo. secundo actu actu in se ipsa. tertio in intellectu
humano cognoscente. uidetur ergo in causis suis in hiis
sicut futura esse et eclipsis. quarto in intelligentia motoris celi.
quinto in esse diuino. non est ita quod unius sint multi modi
modorum. uel habet esse propriam. sed solum secundum
et ideo ydea unius et eiusdem est solum esse in eo et
in persona. Contra rationes posite in diffinitione ydee
patuit. Istos modos essendi unius. Dico
ergo primo quod unum non habet esse ydeale in primo. quod
unius in tertio primo non habet esse actu. sed secundo tantum. Tertius
modo non habet esse cognoscibile distincte. quod ut unum
cognoscitur per eius actum eius in ydea autem habet esse

cognoscibile actuale. ipse quod ponitur in distinctione que
est secundum philosophos. Item unus in se ipso non habet esse
ydeale. quia unde non habet esse cognitum ut sic. ergo
ad hoc quod res aliis cognoscantur. ergo ab eterno cognitio
non per intellectum. in ydea autem habet esse cognitum. ideo
dicit quod sunt rationes etc. Item unus intellectus hu-
manus non habet esse ydeale. quia ydea est exemplar
in intellectu et ut in cognoscendo magis exemplar
artibus. Item quoniam res sunt in intellectu nostro per
speciem. quoniam autem nostro. quod quod dicitur quod ydee sunt
sensibiles et insensibiles. Item unus in causis
suis naturalibus habet esse productum et formatum. quia in
virtute earum producitur et formatur et ideo in eis non habet
esse ydeale. quia res in ydeis non habet esse formatum.
ideo additur non formate. Item unus intelligentia
que movet celum habet esse ydeale. quia sic intellectum
creaturas secundum producte in et species [illegible] secundum produc-
te. unde autem secundum [illegible] lumen. ea quam in verbo eter-
no preextiterunt dicuntur ab eo fluxerunt. uno modo
in intellectum angelicum. scilicet per species. alio modo ut subsiste-
rent in propriis naturis. sed ydee non secundum producte. unde
coniungitur eterne. et ideo loquitur quod divinus. ergo
a res habet esse ydeale solum in mente divina. unde secundum
dicitur in diffinitione et diffinitione quod divina intelligentia con-
tinentur. Similiter quod et quod sunt rationes ydearum.
secundum quod quod sunt. prima quod ad imitacionem eius
producitur ydeatum et non est. et sic ad imitacionem
sed producitur ymaginem sed ydea non ymago.
Item quod ydea sit id in quo ydeatum cognoscitur.
non quemcumque per se. quia est id quo ad cognoscitur
vero. scilicet essentia divina. sic et actus intelligendi est
unus. ydee autem plures sunt modo ut supponi-
mus. quia ydea pluratur. et ideo id in quo cum sit unum
non est ydea cum modo sint plures ydee.
Item quod ydea est id in quo ydeatum necessario completur
cognoscitur. essentia autem divina per creaturas cognoscitur
sed in creaturis incomplete. Item declarat deus
cognoscitur per creaturas cum aliter posset cognosci ut
a se ipso. et ideo creatura non dicitur posse esse ydea. et
hee tres pertinent ad ydeam. Item tertio
quod actu ydeam productam esse de ratione non
ydee est ut intelligitur. quod quidem non dicitur in comple-
tam cognitionem ydeatis. hoc autem potest fieri. sed
sic producta sunt non. unde et si forte esset ab eterno.
habens speciem deus in illa posset inesse. ipsum domum ex-
cuius productum unde accidit ei quod producta fuit.
non est quod non ydeam similiter cognoscitur. unde ex aliquo
ad cuius imitationem artifex facit ad non quia est
in artifice. immo quoniam esse. Item ultima quod ydea
non sit relatio. quia ydea sit principium cognoscendi producendi

frem quod relationi non convenit cum sit accidens et principium
producendi quod relationi non convenit. quia non ipsa et relatio
potest esse terminus productionis tamen in ad quod non sit
motus. Item si ydea esset relatio non esset principium perfectum
cognoscendi. quia ydea in quod esset solum relatio rationis
cum relatio dei ad creaturas sit rationis. cum relatio dei
ad creaturas sit rationis tamen per relationes autem rationis
res ut sic non cognoscuntur. Item quod videndum diffinitio
originalis de ydea. et est quod ydea quod est essentia intellecta
ut exemplar in quo perfecte alia cognoscuntur ad cuius
imitationem alia perfecte et distincte producuntur.
Item unde evidentia notandum quod essentia divina
tribus modis consideratur. uno modo ut intellecta
in intellectu. et ut sic non est ratio. quia per se intelligitur
absolute. Item secundo consideratur ut id quod intelligit
et ad hoc ut sic non est ydea. quia id quod intelligit est
unum. et ydee sunt plures. tertio per intellectum ut est ratio
intelligendi. et ut sic est ydea proprie. ideo Item tertio
consideratur ut intellecta. et hoc dupliciter. vel ut in-
tellecta non absolute. sed ut id in quo alia cog-
noscuntur. et sic est ydea ex quibus aliis magis
distincto. Item nota videndum est quoniam quantum scilicet quod
est ponere ydeas in deo. primo quia omne agens
per voluntatem praehabet similitudinem eorum que agit
sic domificator praehabet exemplar similitudinem
domus in mente. modo deus est agens per voluntatem
quia non agit de necessitate nature. ergo praehabet
similitudines eorum que agit. sed talis similitudo
nichil aliud est quam ydea etc. Item quia omne agens
per voluntatem determinatum gerit. et quantum ad effectum
et quantum ad modum agendi. ergo habet ydeam per quam
determinatur ad utrumque. domificator enim non pro-
ducit domum triangularem vel quadrangularem
cum sit indifferens ad utrumque nisi per id determinatur.
non dico de effectu. deus agit per voluntatem et agit
determinatum quantum ad effectum. quia non se magis habet ad pro-
ducendum effectum equum quam hominem. ergo ergo quod per
ad determinetur et est ydea. ergo etc. Item ad argumenta
quia dicit. Item agens perfectum non eget exem-
plari. unde est exemplar exterior. sed interior non tamen
perfectum arguit in agente. immo perfectionem habet
exemplar intrinsecum cum est essentia divina per mo-
dum quo deus est. Item ad secundum cum dicitur deus
intelligit perfecte res per essentiam. dico per intentionem
comparationis non intelligit res perfecte per essentiam suam.
ut est intellecta absolute solo. sed intelligendo essentiam
suam ut est id in quo alia cognoscuntur ut
Utrum pluralitas ydearum sit unitati essentie.
id est utrum quomodo quia hoc pluralitas. et quod est
essentie divine quia non potest esse cum sit una. et est

creature. quod non potest esse. quia idee sunt ab eterno crea-
ture autem non. sed expresse. quarto etc. ¶ Item sicut se
habet scientia ad scita sic scibilia sic ydea et y-
deata. sed deus est una scientia omnium scibilium. ergo
et unica idea omnium ydeatorum. ¶ Contra [illegible]
dam. dicta est ratio unius sed plurium. a ratione autem
hominem et equum. ergo videtur quod sint plures
rationes ydeales in deo. ¶ Respondeo dicendum primo
quod queritur. scilicet quod in deo sint plures ydee. Se-
cundo. tertio quare habet ydeas in deo et quare non.
Primum probatur. primo sic. omne cognoscens plura
et distincta perfecte et distincte ut plura et di-
stincta sunt. cognoscit distinctis rationibus. sed hec distinctio
rationum est distinctio ydearum. ergo etc. ¶ Secundo quia deus
cognoscit per voluntatem respiciens ad exemplar et ad
creaturas et plura. quia illud exemplar respicit
plura et ponit esse plura saltem secundum rationem. si non esset
unum secundum rationem et hoc impossibile ipsum respicere
plura. deus est hic agens non plura respiciendo
essentiam suam. ergo oportet ipsum ponere plura saltem
secundum rationem. ergo etc. ¶ Ad evidentiam secundi advertendum
quod difficultatem facit improbando quomodo simplicitas
essentie divine potest stare cum pluralitate ydearum.
Propter quod sciendum quod dicitur id quod ad intelligendum et id
quo. quia si id quo est plures intellectus esse plu-
res. et si quo est unum intellectus esse unum. unde
quo et intellectus quod ad hoc conveniunt. sed non quod si
idem quod sit plura quod intellectus sit plures. immo
possunt esse plura in quantum intellectum esse unius
etc. ergo si per species plures representent in plura
quia quod plura et intellectus [illegible] per unam speciem plura
quia quod est unum et intellectus esse unius. sed in-
tellecta sint et plura. non propter hoc id in quantum est u-
num. sed plura. sicut similitudo diversas [illegible]
[illegible] per eandem speciem individuis [illegible] sic in
proposito essentia divina licet sit una et unica est
unius rationis intellectus licet tamen id in quantum dicit
quod est plures secundum rationem saltem. et ideo dicit quod ydea non
aliud est quam essentia divina intellecta imitabilis a creaturis
secundum diversos gradus perfectionis. Sed hoc non videtur valere
quia verum est ponere rationem quam propter et realiter
rationis [illegible] id quod est reale procedit illud quod est ra-
tionis ut saltem est simul cum eo et non est. sic [illegible]
[illegible] et scientia. quia rationes sunt simul modo. sed non po-
tes salvare in proposito. quia essentia divina intellecta
ut imitabilis a creatura dicit respectum
[illegible] et tamen constat quod essentia divina intellecta ut imi-
tabilis ad creaturas non est simul cum eis. quia essentia
divina ut sic est ab eterno. creature autem non.
sed expresse id non valet. propter quod dicendum quod instantia

[illegible] quod intelligitur [illegible] distinctas [illegible] et alias [illegible]
nova [illegible] quod ydea est essentia divina ut repre-
sentans intellectui divino distinctos gradus creature.
non autem ut intellecta imitabilis a creaturis
etc. ut supra dicebatur. unde ydea non dicit imita-
bilitatem sed fundamentum imitabilitatis. ¶ Ad e-
videntiam nota quod species in mente angeli per quam intelli-
git asinum est ea quae representat asinum distincte
et in asino [illegible]
distincte [illegible] per hoc convenit eadem spe-
cie intellectui rationem distinguentis in ea. quia per eam
intelligit distincte que sunt in asino. Sic in
proposito deus intelligit essentiam suam ut representantem
diversos gradus perfectionum que sunt in creaturis et diversos
perfectionum gradus intellectus in creaturis alibi [illegible]
intelligat rationem distinctam in essentia sua. quia intel-
ligit quod est id in quantum intelligat distincte et perfecte
diversa. ¶ Tertio videndum quare sunt idea quam habet ydeam
in deo. unde notandum quod ydea dicitur proprie uno modo [illegible]
scilicet est principium producendi et cognoscendi et sic habet
ydeam in deo que sunt ab eo producta ut per
se creanda et prout est principium producendi que sunt
[illegible] que modo producta ut tamen prima et forma
in dividuum. ut dictum est. alio modo dicitur ydea [illegible]
et large quod est principium cognoscendi et sic ydeam habent in
deo que a deo cognoscuntur positive dicta [illegible] in
[illegible] ut privationes et negationes que per suam posi-
tivam habent ydeam in deo. ¶ Ad rationes ad primum
cum dicitur quod sunt plures etc. dico quod est ex parte essentie
divine que licet sit una per se ut tamen quod tamen plura
secundum rationem ut est quo. ¶ Ad secundum cum dicitur sicut se ha-
bet scientia etc. dico quod non est simile. quia scientia licet una cum sit quo
et intellectus [illegible] unius per omnium scitorum ut unum
est. ydea autem plures cum sit id in quantum sunt plures
Utrum angelus sit in loco. videtur quod non. quia secundum rationem
quia si esset in loco. aut hoc esset ut in mensurante
per essentiam suam quod esse non potest cum non sit quantus. et
per operationem quod et esse non potest. quia tunc sequeretur angelum
non esse in loco si non operetur quod falsum est. ergo ut etc.
¶ Item nullum spirituale est in loco. angelus est spiritus
et immaterialis. ergo etc. ¶ In oppositum est id. in qualitate
angelus tamen sit [illegible] ergo etc. ¶ Respondeo dicendum primo
intelligentium [illegible] opiniones esse [illegible] sic
intelligendum. secundo instantie esse opinione [illegible]
dico esse in loco et [illegible] opiniones. quarto ul-
timo quomodo angelus modo in loco. De primo sciendum
quod esse in loco [illegible] intelligi potest uno modo ut quod aliquid
sit in loco per se et per [illegible] et sic esse in loco per se [illegible]
[illegible] quod sit in loco concipitur
alio modo dicitur ad esse in loco non per se. sed per
accidens. quia scilicet [illegible] quod est in loco sicut cum [illegible] in loco

sic alia est in loco. quia corpus est in loco per ac-
cidens tamen dicitur esse in loco quia ipsum non sequuntur le-
ges loci. ¶ Alio modo dicitur aliquid esse in loco
mensurative quod scilicet operatur in loco. unde dicimus
esse in loco ubi debemus dicere operatur in loco. de ista
ultima acceptione quaeritur quod ¶ Sunt 3 [illegible]
opiniones circa modum ponendi angelum in loco sic
intelligendo ut dictum est 3o modo et sunt contrarie
opiniones. prima quod angelus est in loco [illegible]
[illegible] et est similitudo sicut albedo [illegible]
[illegible] est in loco per essentiam suam. ita quod esse
sua est [illegible] ideo essendi in loco et hanc probant
ratione duplici. primo sic omne finitum est in loco
quia cum sit finitum non potest esse ubique. ergo est alicubi
determinate. sed angelus est finitum. quare est [illegible] etc.
¶ Secundo sic omnis pars habet locum in toto. pars enim non
est extra suum totum sicut ad plures [illegible]. sed angelus
est pars universi. ergo habet locum in universo [illegible]. sic
videtur dicere [illegible] quod angeli clauduntur celis sicut
[illegible]. ¶ Sed archiepiscopus parisiensis dicit sic
quod dicere angelum in loco non nisi per operationem error
est. ergo angelus est in loco per essentiam. ¶ Ista opinio re-
[illegible] ad motum [illegible] [illegible] sic
[illegible] esse in loco finito [illegible]
finitum [illegible]
sic esset infinitum per essentiam esset essendi in loco in-
[illegible] cum deus sit infinitus per essentiam esset in
loco infinito et sic esset locus corporis infi-
nitus [illegible] ¶ Ad [illegible] quod actus [illegible]
angelica [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non fuit [illegible] tamen [illegible] potuit
[illegible] quod deus potuit [illegible] angelos [illegible]
quod nullum corpus [illegible] finitum vel [illegible]
[illegible] angelus non finitur in loco. quia non locus est
ergo [illegible] non est [illegible] in loco quod [illegible] finita et
limitata [illegible] sic [illegible] finita esset [illegible]
essendi in loco diffinitive scilicet non replective. et
angelus perfectius essentie diffinitur quam [illegible] maiorem
locum ita quod unus angelus [illegible] cum ma-
ioris [illegible] perfectionis [illegible] maiorem lo-
cum [illegible] dicere. ergo [illegible] ¶ [illegible] motum con-
tra [illegible] [illegible] non per [illegible] equivoca-
tionis. quia est aliquid finitum [illegible] [illegible]
[illegible] vel est locus [illegible] quod dico ipsum in
[illegible] vel est in loco sicut alia [illegible]
[illegible] finitum per essentiam sic [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad
locum non [illegible] sequitur esse finitum per essentiam ergo est
[illegible] quod non [illegible] corpus Christi per fidem est [illegible] finitum et tamen
non est [illegible] quod non [illegible] immo est in diversis altaribus

[illegible] idem [illegible] [illegible] [illegible] est al-
[illegible] sicut si [illegible] quod [illegible] distat
[illegible] ¶ [illegible] non [illegible]
[illegible] est [illegible] totus. ergo habet locum in toto.
[illegible] totus ergo habet locum in toto [illegible]
sic est [illegible] totus. ergo est ad [illegible] et sic
[illegible] angelo. quia [illegible] [illegible]
[illegible] in universo. non sequitur angelus
est in universo sicut in toto. ¶ Civitas [illegible]
[illegible] [illegible] angelos esse in loco [illegible]
[illegible] non [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] unus [illegible] [illegible] per [illegible]
quod dicere angelum in loco et non per operationem error
et sic angelus [illegible] opinio. ¶ Secunda opinio
dicit quod angelus est in loco per [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] est [illegible] essendi in loco. [illegible] quod [illegible] est
[illegible] non potest [illegible] distantia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et sic angelus
est in loco per [illegible] [illegible] sicut corpus per
[illegible] [illegible] opinio non [illegible] primo quod
[illegible] [illegible] primo et per se [illegible] in loco esse
est [illegible] [illegible] sed angelus non est [illegible]
[illegible] immo [illegible] absolute.
immo est [illegible] [illegible] [illegible]
¶ Secundo quia virtus activa non respicit aliquid
sicut causa efficiens suum effectum [illegible] quod non
respicit ad se [illegible] effectum non est in eo non [illegible]
[illegible] in effectu est [illegible] [illegible] effectu non
facit quod aliquid sit propinquum vel distans
alicui. alioquin deus non potuisset producere [illegible]
[illegible] unus angelus [illegible]
in alium [illegible] et illuminando [illegible]
[illegible] sicut [illegible] deus et angelus non [illegible]
[illegible]. esse ergo in [illegible] sicut efficiens
in effectu non [illegible] distantia. sed
sufficit [illegible] actum et passum. actus
ad [illegible] ergo [illegible] non facit
angelum esse in loco. ¶ 3a sic esse in [illegible]
est absoluta a loco [illegible] angelus est [illegible]
[illegible] ergo cum per essentiam non sit in loco ut
probatum est [illegible] non per [illegible] opinio est quod angelus
est in loco [illegible] [illegible] [illegible]
per suam essentiam [illegible] essendi in loco ipsi essentie
[illegible] essentia est in loco non [illegible]
sic essentia et [illegible] est [illegible] [illegible]
essentia [illegible] in loco et [illegible] [illegible] et [illegible]
non [illegible] [illegible] sicut [illegible]
ut corpus Christi esset in diversis locis [illegible] in
diversis altaribus [illegible] esse [illegible] in loco
[illegible] quod movens et motum sunt simul [illegible]

angelus in movendo. Et ergo simul in eodem loco cum corpore vel operatur. ¶ Sed contra hoc arguitur primo. Quia operatio non est idem esse in loco immo magis e converso. Quia id quod prius intelligitur habet quod est aliquid in loco esse in magis idem esse in loco quam e converso. Sed esse prius intellectum esse in loco quam operari in loco. ergo esse ex magis idem esse in loco quam e converso. ¶ Solutio autem ad hoc sic. Ad [illegible] potest intelligi in loco esse aliquid dupliciter. vel sic quod est idem esse sic vel [illegible] ista est id sine quo continens non est in loco. Idem tamen esse in loco esse est continens ipsum. Unde dico quod esse prius intellectum esse in loco [illegible] operari sic id sine quo non operatur prius intellectum esse sic id quod est idem. Id non [illegible]. Sed iterum solo non videtur valere. Quia licet esse angeli possit esse id sine quo non potest esse operatio [illegible] loco non est id sine quo non esse operatio in loco continens est sine quo non. Sed solum est id sine quo non est non consistit continens tamen continens omnino est causa sive esse in loco. Quia sua conceptio quod non determinatur ad locum et ideo potest esse in diversis locis. sicut patet in [illegible] sic ergo non est [illegible] ut dicit quod sua sic id sine quo non esse in loco continentie [illegible] angelo esse in loco operationem [illegible] prius intellectum esse in loco. Quia potius non est causa ideo [illegible]. ¶ Sed contra sic [illegible] id quod non est quod ad continentiam nullo modo potest esse in loco. Quia id quod est in loco conceptio quod autem est ad continentiam est in loco diffinitive et non per plures modos [illegible] operatio angeli non est [illegible] ad continentiam. ¶ Est opinio quae videtur probabilior dicentis angelum esse in loco [illegible] sicut causa efficiens dicitur esse in suo effectu. Unde esse sic in loco id est quod habet habitudinem ad locum vel magis ad ~~locum~~ corpus contentum in loco. ~~quod habet habitudinem ad locum vel magis ad locum corporis contenti in loco~~ vel magis corpus ad locum [illegible] sicut causa efficiens habet habitudinem ad suum effectum. Unde ista opinio videtur ponere angelum esse in loco per suam operationem. [illegible] tamen quod esse est illo modo sit in loco non sicut id sine quo non. et sic esse in loco. Sed contra istam opinionem occurrunt [illegible] difficultates. Prima est quia non videtur angelus posse movere corpus de novo nisi praeintelligatur approximari corpori moto. approximatio autem non potest intelligi nisi angelus [illegible] esse angeli sit in loco. [illegible] ¶ Secunda est quia si angelus sit in loco per operationem cum possit non operari poterit nusquam esse quod est inconveniens. ¶ Tertia est quia angelus absolute est [illegible] et distinctum [illegible] operari potentia [illegible]

[illegible] oriente et occidente. Et sic erit simul in pluribus locis quod est inconveniens. ut videtur. Quia tunc duo angeli unum corpus movere possunt et per consequens esse simul. ¶ Item quia cum aliqua [illegible] magnitudine non possit movere corpus [illegible] nec per consequens non in caelo non in [illegible] quod est erroneum. ¶ Ad primum illorum dicendum quod in corporibus mutuo agentibus et patientibus [illegible] agunt et patiuntur [illegible] et ideo requiritur ibi simul et determinata distantia inter agens et patiens. movens et motum. Sed [illegible] agit in corpore [illegible] agit [illegible] non est [illegible] sic localis distantia inter agens et patiens. Sed sufficit quod virtutem habeat in utroque activa. Id ad quod aliud est in potentia. Sic in angelo est virtus causativa motus ad quod corpus est in potentia. et non est quod angelus potest movere corpus [illegible] omni [illegible] distantia. ¶ Sed contra. Quia si angelus debet movere corpus [illegible] activa quod habet corpus in [illegible] passiva [illegible] cum angelus ut videtur [illegible] et corpus [illegible] angelus moveatur id quod potest movere quod est inconveniens. ¶ Ad quod dicendum quod [illegible] ponatur angelus movere per voluntatem [illegible] mediantem movendi [illegible] voluntas [illegible] Sed actus volendi [illegible] movere [illegible] corpus [illegible] quod angelus [illegible] moveatur [illegible]. ¶ Et ideo si moveat per [illegible] potentiam [illegible] imperio voluntatis [illegible] ad [illegible] actus. Et ideo [illegible] non esse sufficiens [illegible] movendi [illegible] voluntas [illegible] angelo ad esse [illegible] angelus [illegible] movere. ¶ Ad 2 dicendum quod licet angelus [illegible] sit in loco [illegible] habitudinem ad corpus quod [illegible] movet actualiter tamen angelus [illegible] esse [illegible] inconveniens [illegible] Quia cum angelus [illegible] esse locum [illegible] necessitate nec [illegible] voluntate ut [illegible] dicitur. et [illegible] agens sit agere vel non agere. angelus potest non agere et per consequens non est in loco per operationem [illegible] non esse in loco. Et ideo si ponatur angelus non esse in loco nullum inconveniens sequitur. Quia [illegible] tolleretur [illegible] universi. Quia ad [illegible] universi [illegible] maiorem et minorem gradum perfectionis. ¶ Ad tertium dicunt quidam quod licet esse angeli est finitum operatio esse finita. Quare non [illegible] si possit simul operari in pluribus locis. ut [illegible] non [illegible] esse diffinitive in loco. Sed hoc parum valet. Quia operatio angeli est finita in [illegible] corpus finitum [illegible] et non [illegible] maius in [illegible] potest agere operationem talem scilicet movere et non [illegible]

n est ita finite

7 no fac q' re[illegible] [illegible] maior vl' minor [illegible] q2 no se
h[illegible] sicu ad[illegible] q' mou[illegible]

no e finita finite q'titatis dimensive. pl'a no corp[illegible]
accipiantur ut pl'a [illegible] tn q' finitu[illegible] q[illegible] distantia dis
tantia. n. maior vl' minor int' corp[illegible] q'm minor [illegible] no plures
q' [illegible] int' corp[illegible] ab an[illegible] mota [illegible] cone [illegible]
cu[illegible]. no arguit infinite virtutis angelice. [illegible] tertio
sequitur q' sit diffinitive i loco. q2 [illegible] sic [illegible] tn
possit ee in omnib[illegible]. q2 n possit simul omnia corp' movere
7 io sic ee in istis q' n in aliis. 7 h' e diffini
ti loco [illegible] mo quo ostendit an[illegible] diffinitur loco. si
[illegible] an' n p't ee in plib' locis. h' io e [illegible] maior [illegible]
[illegible] potentia nostra ad plures eligendis. sic aut an' n p'
insimul 7 distincte plura intellige. i [illegible] cplere
pl'a. ut pl'a velle [illegible] p omnes movere. sic [illegible] velle
plures volente. io n p't sil' ee in diversis locis.
ut pl'a sunt. h' posset ee. ut ordinatur ad vnu[illegible].
7 io an' absolute no possit sil' movere vnu lapi
dem in oriente 7 aliu in occidente. n ppt magni
tudine spacii ut [illegible] [illegible] obi[illegible]. h' ppt loca
pl'a. q2 n p' sil' velle. si tn lapides istos ad v
nu[illegible] ad ordinatos. sic ad domu[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possit sil' eos movere q[illegible] sint distantes [illegible]
[illegible]. dnt [illegible] q' duo an' n possit ee sil' [illegible]
~~ed locus. 7 eod mo n possit ee sil'.~~ q2 duo ed
locus 7 eod mo n sunt in eod. h' h' n valz. q2
h' duo 7 eod mo n possit ee in eod q'n sua
plaritas depend[illegible] ab eo. in q' sunt. sic nus accio[illegible]
[illegible] sil' tn q' sit i ao sic [illegible] in effectu. ut dem
e. vl' mo sili [illegible] non repugnat plura ee i vno
q' n tenet plaritate vl' unitate ab eo in q' sit.
[illegible] [illegible] replicando [illegible] [illegible] dnt
q' duo an[illegible] cu agant p [illegible] possit duce
ad [illegible] id corp'. an' [illegible] eos e in loco p [illegible].
g[illegible] [illegible] eos duo an[illegible] [illegible] sunt in eod loco [illegible]
[illegible] q' sic duo corp' possit ee in eod loco [illegible]
n tn [illegible] seu adequato. sic [illegible] effectu [illegible] 7 adeq
to n possit ee plures i eod. q2 effectus [illegible] 7 ad
equatus vnius vnius n [illegible] alterius. n sic tales [illegible]
[illegible] vnius agit vite alterius. q2 tn [illegible] [illegible]
n [illegible] 7 [illegible] [illegible] velocit[illegible] [illegible] n q' [illegible].
[illegible] q' 7 [illegible] corp[illegible] adequata 7 [illegible] an[illegible]. si n [illegible]
to virtute p' alii [illegible] n vult. sic [illegible]. i q'
iste mo[illegible] ee tante velocitatis alterius. sic p[illegible]
ee ab vno sic sor 7 pl'o sil' possit movere lapi
de. eo mo q' quib[illegible] ps [illegible] forte [illegible] h' [illegible] [illegible]. q2
n [illegible] i an' [illegible] operatur [illegible] ppt [illegible] 7 n finite.
io aut' oratio [illegible] si duo an[illegible] i eod loco
[illegible] mo [illegible] n sequitur. q' [illegible] [illegible] illa
[illegible] q2 duos an[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
effectu vnu[illegible] corp[illegible] [illegible] vnu ee [illegible] [illegible] [illegible]
alterius q' req[illegible] ad illapsu. [illegible] ad. 4. dd q' [illegible]

7 sic duo [illegible] [illegible] [illegible] duo an[illegible] [illegible]
corp' possit ee i eade loco sic i effectu n adeq[illegible]to

spirit' [illegible] ee in loco i q' [illegible] h'itudine ad locu.
tal' aut' h'itudo q' [illegible] an[illegible] 7 locu p movere
7 motu p[illegible] 7 ee p [illegible] q' [illegible] [illegible]
spiritus ad [illegible] aliqu loco p custodia. l' p
aliqu aliu mo 7 p tale deputacoz p [illegible] ee
in [illegible] vl' in paradiso [illegible] [illegible] locu i q' [illegible]
to corp[illegible] [illegible] e. vl' p' [illegible] q' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n h[illegible] h'itudine ad locu. [illegible] tn [illegible]
p' h[illegible] h'itudine ad locu. ~~[illegible] tn [illegible] p' h[illegible]~~
~~h'itudine~~ 7 [illegible] in loco. [illegible] alia [illegible] opinio
q' an' p' ee vbiq' q2 [illegible] eo p q' ad [illegible]
ad locu. p' io ee vbiq'. h' io [illegible] [illegible] ad
locu [illegible] q'titas dimensiva. vn p [illegible] p' ee
corp' [illegible] vbiq'. q2 n [illegible] sua [illegible] [illegible]
[illegible] hoste. vn q2 p't corp' [illegible] [illegible]
i se [illegible] p' ee [illegible] n [illegible] [illegible] [illegible]. sic
[illegible] q'titas e io. q' [illegible] ad locu mo
plus absolute 7 elogat[illegible]. an' n p' [illegible]
[illegible]. sic corp' [illegible]. g[illegible] si corp' [illegible] p't ee [illegible]
[illegible] an'. h' [illegible]. [illegible] [illegible] p' [illegible] restat
vide quo i mo an[illegible] sic [illegible] 7 quo
mo. [illegible] q' [illegible] q' an' ad corp' q' movet
p' [illegible] se h[illegible]. p[illegible] q2 ad corp' [illegible] p [illegible] vnu
spaciu. sic movendo lapide vl' corp' [illegible]
p [illegible] 7 dr movet p locu illa. q2 movet n[illegible]
ad q' h[illegible] h'itudine ad diversa loca p q' [illegible]
corp' motu. [illegible] tn q' ista [illegible] p se
i mo corp[illegible] 7 p [illegible] respicit an[illegible]. i q' p
tale motu eius h'itudo [illegible] ad diversa loca p q'
[illegible] corp' motu ab ipso 7 in [illegible] mo an[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medij. q2 corp' n p' movet [illegible]
[illegible] mo medium n p[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] an'
h[illegible] ad corp' moveat [illegible] [illegible] p[illegible]tes successive
sic movendo [illegible] p[illegible]tes [illegible] n [illegible]
sil' 7 [illegible] [illegible] [illegible] tal' corp[illegible]. i q' [illegible]
7 [illegible] [illegible] p[illegible] [illegible] 7 eod mo occupet
alia q' occupacoz [illegible] [illegible] p [illegible].
q' an' [illegible] in corp' [illegible] [illegible] ad [illegible] an' dr
movi [illegible] [illegible] q' [illegible] [illegible] 7 [illegible]
occup[illegible] tal' [illegible] 7 sic 7 i mo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]. p' se h[illegible] ad corp' [illegible].
sic qn applicat sua [illegible] ad ad corp' [illegible]
[illegible] in vno loco. sic [illegible] domu 7 p[illegible]
[illegible] io [illegible] [illegible] applicando sua [illegible]
ad corp' [illegible] [illegible] an[illegible] q' sic ee i [illegible]
corp' [illegible] i ao ee distincta n [illegible]. sic
mo[illegible] [illegible] [illegible] in h' loco 7 [illegible] i ao [illegible]
[illegible] n [illegible] 7 [illegible] mo n [illegible] an[illegible] [illegible]
p[illegible]. 7 [illegible] [illegible] e. q2 [illegible] p[illegible]. [illegible] ad
[illegible] ad [illegible] [illegible] dr. q' si an' ee 7 [illegible]. dico

Marginal notes: 7 [illegible] an[illegible] [illegible]; no 7 locis; 7 ut pl'a; [illegible]; 7 ad; 7 an a loco [illegible] [illegible]; [illegible]; 7 et sic [illegible] an' [illegible] [illegible] [illegible] locis sic [illegible] corp' q' [illegible]; [illegible] an' movet [illegible] q2 [illegible] h'itudo ad diversa loca p q' [illegible] corp' motu; 7 per [illegible] ad corp'; 7 p[illegible]; 7 alibi

q p opp. et tu dicis q est an^n eent et lo
co. si n operat. credo n^c he in corpus. sic in
su et supra. Isto p eu dicit q hic non alia spiritualis
e in loco. unit et cosequente tu vn et in loco p
oppositum. sic fuit declaratum in sine qonis oppo
ne. Et q uerior editur ..

Quantum o d nati^{ue} eueniat. Ar quod sic q
oe secun et od e necium. h oe futurum et sa
eu aco. Io te. plura. ma. q ponam q ds
sciat me lecturum cras et q otingat me cras
lecturum ex pote g^o et cras et et n lecturum.
vnus p^r plano in ce eu indirecte respicient
u^3 p^l au poito i ee nullum se i pole. h sum^o
to p^m ponat g^o i ee ps negera. s. q n le
gam. cras g^o n legam. cras et tu ds scit
me lecturum cras. g^o n legam cras q n pot
sil stare. g^o nate e me fore lecturum cras.

E. sic in ista qua. Cum antecedens et necess
si. n. antecedes h^3 o^m e si sec. e. sor mo
ees nec^a eu on^m sic necess. ons ees
nec. vno i ista on^m si ds scit me
lecturum cras legam cras antecedens e^i
nec puta q ds scit me lecturum cras
eu q tu pp h^3 q e d preco eu pp h q sca
di et eterna. g^o ons e necium. puta q legam
cras. g^o et c. Contra ista q dependet al^e.
au^e. et maxime ex ontibus. h^3 nulla sc
tahia. ad q n ee remuneraco bonorum et
punico malorum. io et c. Et ut indi po
q dd dicendum. Et q dd opinio. z. q dd dubi
te opioz. Et. quo otingenti n^o pt stare cu
scia dei falli^l. Sit h^o tres articulos. q p^o
uideatur q modis accipitur otingens. ip q
no q res aliqua sic actualis n h^3 ee in
sua ca. eu autem ad plur accip. Et. modis.
uno mo et q de ca nec. n solu inse. h^3 et i
cpone ad effium cas oes ceteris ortis
eau ut stellare p^t ouctonis etc et p ouis
eclipses. vn iste effec q et sole eclipsari
e necius. sic et ca. s. e nec. et sic hmi
otingens necium. 2° mo dr ca nec. ise n
q i cpone ad effium sic celum p^t effium
filium. et ca e q celum n agit i me^re effe
ries. h^3 mediatis causis imediis sic
facit ista flore m^ae uitute pullulare et
crescere hoiem tu. E. digens. solum pp
dispom m^e. vel pp maliciam matris. vel
pp stella q ac ultimus oriente ad tale
effium. et effas talis ee h^3 eueniat ut i
plib^3 impedi tu p^t. et io de otingens ut

i plib^3 impedi tu p^t. et io dr otingens ut i plib^3
sui otingens natum. q i plib^3 euenit. ut si accan
ipede ca cum sui defuat effium debi dr otingens
rarum. ita q effas otingit raro. ut i plib^3 h^3
eand cam. h^3 diusi dt q otingit ut i plib^3 res
picit cam. ut n impedita. vel impedibile. otin
gens et raro ut cam impedita. Talia dr
q ca nescit. sic cu hoies uadunt ad forum vn
ut emat. al ut uendat. q vn recipiat
ab al^o q s debebat. casuale e et q n inte
debat. Item addo autem q i tali cam sto q ei
tenuit pte ad q se causal effas q n inte
debat et id otingit uocabat ad uerb^3 .
phe. et vj. me^{ce}. q talle otingit i h^3 ro
ce efficientis. s. h^3 nec ro in me^e. eo q sic
a m oio declaratone fore n eqdit acto. sic et
alij otingentia donec ad alteram pte p uote
determinetur. sic g^o q d otingit necium natu raro
ed ut h^3. et h e p mum. Sim et iude cum ee ea
dec ex calle otingunt. Aliq eu eundem et sed
q d dr ut dr otingens. Cum io e. q t ee q
n e impedita uel impedibilis. et d inticom
tinencia ut sic fuge p^t. nullus effas e
otingens. sic et d co. g^o et c. ma. p^3. q ex q
ea e actium. n impedi. tollit otingens raro
ut p^3 p p^l ar ex q eum intricoz ut p sic fuge
tollitur otingens fortunam sal casuale. q ca
fortuita q i raro ut p^3 in p^o ar^o. g^o tertiam
otingens. p^o mo dcm q e otingens necium. mi.
declaratur clara. e d s. et io d^co q effas otin
gens h^3 otingentia accidisse ponimus. q p^3
sic ponam q rex sciat vel intendit q ot h
ut iniquitate a diuisas artificialis. Item ponimus
q felb opere et domificare edificz. i q vn
ipediat aliu i sua opone. dico q tal ipedico
ex diuisis oponibus ocurreus p uerb^3 et accn^l.
q n intenta. i tu reges n. q ponat et q t
tenentis d q siebeut in ualiter. Item pone ex q
eapite p otinante opem vni mam puta
fcite ignem et alius fundere aquam sup ignem.
ista e actile opando manu. manu n
a opando ad cap^t. q utique intendebat.
sic dico d effas pure fallib^3 p opera ad to^m
celum. h^3 n. stella faciat liba flore et a se
ueniat one ueutas q faciat n flore eande
h^3 et sic otingit opando stellam ad stella
m p uictine q mor celeste. n q uero^3 intendebat
hoc e sola sim. Et ut et inde d q otingentia qt
q et h^3 loqm dr d otingentem i hac m ad
uerb^3. tu oe otingit ad otingentia necio fel

m 2 pri le

difficil' ī inq̄one ¶ Circa s' prīm le ē q' ar'. ꝑ po
nēda ē opīo omīu ¶ Sc'do declarat mod' ponē
di ē. adducunt' ra ea ad ppō'. ¶ Est g° prīma
opīo q' ds hēt c'titudinē uel' etiam ɔgn̄m d' ɔti
gentib; futuris ¶ ꝑꝰ qꝛ ds ɔgn̄at ō q̄ sibi repn̄
tant' sua eē̄. uidd' .n. gēm sua ī eē̄ uidet
q̄nq̄ reluc; ī eē̄ sua. nō simplr' ē ō futura q̄
sunt rep̄ntant' dl eē̄ qꝛ reputat' q̄nq̄ hēbunt
exīstētē ex h' .n. hnt eēnt'. qꝛ inquātur
7 no eē̄ dīnā. io ⁊c̄ ¶ Sc'do qꝛ si ds ɔgnsceret ɔ
tingēti futura ad d' nouo adueni; ɔ q' p
no habebat. puta noua ɔgo° futi ɔtīgētis
q̄n actu eē̄t; ꝗ h n̄ eē̄. g° ⁊c̄. mi. ꝑꝫ ꝺ se.
ꝑbo maior. fo. ē se'ntis. ars imo ponam'
q' legat aut q' legat ds nesciebat prec mō
q̄n actu legat uel' ds nesciat uel' sciat. si nesciat'.
g° magis ē ignorans q' ego q' scio eū actu
legentē. si scit eū prius nesciuit. ad s' d' nouo
euenit q' n̄ p' eē̄. io ⁊c̄ ¶ Sm ē ponē mod'
ɔgnscendi ¶ Circa q' nō q' effectus necius hēt cer
titudinē nēcīa ī sua cā. sic eclipsis ī ɔiūctōe
cāe. ⁊ io ī sua cā p' c'titudialr' sciri. l' ɔgsci
effectus ā' ɔtīgentes nullā hēt c'titudinē ī sua cā.
⁊ io ɔtīgētia ī ea uidi n̄ pt. ⁊ io si ɔgnscerēt
c'titudinē p'ncīa effectus ɔgnscit'. n̄ q' ca'do se
tenecat ex p'te ɔiunctōis solū. ꝗ ex p'te p'ncīp'
p'ncīp'alis sit intellcō q' futura ɔtīgēt sic p'nci
cām dīno. ⁊ io solū ɔgnscunt' ut p'nc' ut fu
turū ɔtīgēns p'ns sit ɔspectu dīno. ꝗ sic ē pus
ɔstruimo q̄n actu ē ¶ Ex pleū sic ds ɔgnscat
res ī eternit'e. ētuitas aūt eū usq' ād sudat
successio tō sit ē. ⁊ ponit p'ns oīb; p'rib' tēpis ⁊ p
2 ɔīt oēs p'tes tēpis hēt sit p'ntes ¶ Sm' ē q'
ad h' declarandū adducit ē. eē̄. p'mū ē dem cētru
⁊ figuram pūctū in cōferēt ⁊ pūctū uoca
pūct' ī circūferētia al' ⁊ al' se hēt ad p'tes cōferēt
qꝛ q̄da p'pīnquior q̄da remotior. pūctus ā' cētr'
nato se hēt ad oēm cōferē p'te eq̄l'. sic ā' ⁊
ppo° ne tēpis ē ad mod' pūcti cōferē p'te eq̄l'.
sic ā' ī ppo° ne tēpis ē ad mod' pūcti cōferē
al' ⁊ al' se hnt ad oēs p'tes tēpis. ꝗ ētuitas
p mod' pūcti cēntrat' eq̄lr' tuitātē se hēt
ad eas ¶ Sm eē̄ ē dem duos hōies q' q̄
uidēt unū ī ēē̄ ī q' un' ipa ā media.
ali' ī ēē̄ ⁊ ali' ī noua. ⁊ ultimū sit cēnt' uer
p̄a. q̄ uidz unū sit eēctū ē opōiū. eē̄ illi hīs
uisis iste uidebit ō ista. ē ī ppo° ⁊ aplica ¶ Sm
3 d' ɔib; hōib; tū seuit' p q̄da currunt qꝛ q̄
uidz illū q' ē ante se ī medēt ⁊ n̄ eās p'cedētes
l' recessantes. tū si eē̄t un' ho. uiuuri eē ū
7 ɔtīgeē futē / p'u q̄n actu ē / mo dem' / unū uisu

der' sil' sit ī ppo° oīs p'tes tēpis q̄ uidet
ā dūis q̄n actu sunt p'nt' uidet' ado tum
eēnīatē ē n̄ solū c'titudine ɔgnous ꝗ ⁊ c'ti
tudine p'ncīa'. ¶ Circa t'cīū p'ncīp'le ponenda
sūt dubia q̄ eē̄ opīom ē ad mod' ponēdi.
sic uidebr' q' eē̄ n̄ sunt ad ppo°. eē̄ p' dubi ī
dupl'. p° d' h q' dr' q' effectus ɔtīngētes n̄ hnt c'titudinē
ɔgnous ī sua cā. qꝛ ē si ul' hēt c'titudinē ɔgnscēt
cū p'mū cā ē q̄ ō ī pedim'ta ⁊ disposi' ad ɔgnos
tūdē n̄ pt. ꝗ si eē̄t dare aliq' q' uideret ō
q' ī pedire posset cām nec ex ea seq'tur effect'.
q' ⁊ uidet ō q' dispone ⁊ ɔsiliare possunt cām
ut p'ducat effectū. n̄ uidet' uīn eē̄ q̄n tēl'
possit ī cā effectū ɔtīgēntē c'titudialr' ɔgnscē.
¶ Sc'o dubitat' d' h q' assumit' q' sil' ɔtīgēs
n̄ in cā. ꝗ ī se c'titudine p'ncīa ɔgnscit' ¶ Sm
q' n̄ ē uer p'ns ɔgnsce n̄ pt. qꝛ p'ns eē̄ suppōit
eē̄ ⁊ ɔgnita ut p'ns suppōit ɔgnitū modo
futū ɔtīngit n̄ ē d' rōne futi q̄n sit 7 h. n. ē
aliqn futū. n̄ eē̄t futū ɔtīngēs sic 7 g° futū
p'ns ɔgnscētiā ɔgnscit' n̄ pt ¶ Tpa q̄nq' unt ⁊
eād' cogitant' int' se cogitat' ⁊ sil'. qꝛ
q̄nq' uni ⁊ eād' sūt eād' int' se sūt eād' saltē ista
q' dequa ē q' sūt id' ī re. nō prec p'ns ⁊ p'mū
⁊ futū cogitant' ɔspectu dīno. qꝛ futū ɔgnsc
eē̄t ut d' opīo eē̄ p'ncīpalr'. g° iste p'tes
tēpis sil' int' se cogitant' q' ē ī ppo° ē qꝛ tē
p'ns tēp' eē̄t p'mū ⁊ eē̄. ⁊ ponit p'ns n̄ eē̄t
p'ns n̄ futū futū ¶ Sc'o dico q' eē̄ ad
ducta n̄ scīcunt ad ppo°. p' d' pūcto ī cōfe
rentia n̄ ualz. qꝛ n̄ ē sic ī ppo° d'o. p° qꝛ sic
ī p'manib; ī dur eē̄ sil' qꝛ uni; ē ut altera /sic ī successiuis illa dū sil' q̄ʒ
ē p'mo pūctus ī cētru ⁊ cōferentia inter; unū ē du alteri ē
p'manēt. p'tes aūt tēpis n̄ manet. ꝗ ētui
tas eād' manet. ē io n̄ sunt sic ¶ Sc'
dem q' pūct' ī cōferēntia desciet cōferētiā
ī q' p's cōferētie q' desciet pūct' desinat
eē̄ p'pinq' eī sunt pūct' ⁊ p's q' desciat
eē̄ n̄ adueniet. eē̄ n̄ ē dem dicē q' pūctus
cētri hēt sil' p'tes oēs cōferētie p'ntes
qꝛ deficiunt eē̄ p' potē ⁊ amplī' n̄ sunt. ꝗ
sic dem dicē q' ētuitas ī nunc hēt ⁊ eād'
cētr' ī ōm p'teū tēpis. sic pūct' ī ōm
p'teū cōferētie si desciueret eē̄ eo m° q'
¶ Ex ⁊ d' dupl' hōib; n̄ ualz. q̄n
d' effectūum uisus ab eē̄ d' dico 7 illu
q' uisus ɔtīgentia. ista q̄dā ɔtīgēs sunt illa
p' intelli d' uno mō c'titudie ɔgnous p'
cedo. ad mō c'titudie p'ncīpalis ⁊ certissimo
nō ē ꝗ intellco n̄ pōti ¶ Sm ⁊ ē de

hoib nõ valet

de contingentibus q2 nõ ẽ ad ppositũ · hõ · n · ꝯtĩ
ĩ tẽpe ĩ uidz om̃s · q2 uidz om̃s actu ꝯtin
tes · ~~sic aũt actu ꝯtĩtes sic~~ / sic a' nõ ẽ d
ꝑtib3 ꝯpis / q sucessive sũt · ⁊ io exponit dc̃a
dcã opinionis · sic q ds ꝯgr̃ar futura ꝯti
genciã certitudĩe ꝑnalitatis · nõ q2 sic sit
ꝑnt · q2 h' n̄ uõ intellẽ ut uidz · s3 q2 sic
cta ꝯtĩe ea ꝯgr̃ar ac si eẽnt sibi ꝑntia
ul' sic ea ꝯgnosco q̄ sunt mi ꝑntia · ⁊ illa
expõ ẽ uã · si tñ sic intelĩo opinantiũ · s3 n̄
ut ꝯp̃ fuit sua intẽco · sic ẽ ꝑpt[ua] / h' ⁊
sũma ꝯ̃ gentiles lĩo pº · i · caº · 6 · ⁊ h' d'ctõ
Et qualit mod'm quod stare p' ĩ fallibilitas
ꝯn̄us diue cũ rẽ ꝯtingeciã · ⁊ h' pla dr' ꝑmo
sic · q2 tu n̄ potes dic̃e q scia diua tollat
ꝯtingenciã eẽnt3 ñ ꝑ duo · ul' q2 scia diua ẽ
cã rẽ · ul' q2 scia diua ẽ ĩfallibil' ⁊ ut3 excludo
ꝑmũ sic · q2 cã uli ⁊ meãl · effcũs nõ dẽ
necc · sũ ꝯtingũt ⁊ cã ẽ · q2 ex q̄ cã sũt meãl'
⁊ ꝓxime ab ill' sortĩtur ꝯtigentis effcũs ul'
necc̃ite ut dcũ ẽ · s3 ⁊ lĩpu cã ⁊ ulis sit necc ·
sla h' ẽ ꝯtingit effcũ necciũ ⁊ ꝯtigentẽ · q2
effcũs necctis uult h'õ om̃s cãs neccias
ꝯtingũt aũt n̄ · m̄ cã ẽ / q d'se cã ulis ⁊
meãl · ꝑ inferiũ effcũ · q2 agit h' mfus
meãle qº ⁊ alijs mlis · q̄ ~~imediate~~ sit effcũs
⁊ h' ẽ ꝑm̃ Et sic tu n̄ potes dic̃e q tollat ꝯti
genciã rer3 · ꝑ ĩ fallibilitatẽ diue sciẽ · q2
diua sciã l' cẽe ꝯgsar futuri ꝯtigentis sicut
futurũ necciũ · ꝓbo · ponã q sol oriat' cras
Et q ego legã · cras scit me lectũ · cras
exq̄ scit · sic scit sole oriri · cras sciã n̄ ·
uõ ẽ ⁊ io dc̃o dm̃ scire me lcũ · cras id'
ẽ · ac si dc̃tur · ego legã cras · scit g' ds
neccõ futurũ ꝯtingens · n̄ tñ futurũ neccio · s3
ꝯtigent · v · g · ego legã cras · l' n̄ cras
ꝯtigit ẽ · s3 cũ ut3 n̄ posst sil' euenire s3 altia
pt illa scit ds dẽiate euenire · n̄ tñ euenire
necc̃o · s3 ꝯtigent · q2 ⁊ h' h' ꝯtigenciam ·
poruit tñ euenire euenire oppo ⁊ io h' de
tiate scit vnã ptẽ euenire scit tñ · necco
ꝯtigentẽ cã euenire Et ad rões de sciã
a dõ ẽ neccĩũ uid ẽ / sit h' maĩ · q oĩe sciũ a
dõ dẽ neccẽ ẽ sciũ · n̄ q id d' quo ds h'
sciam · sic neccĩũ ⁊ tu ꝓbas · ponã q ꝯtigit
me cras lege · ul' n̄ lege · Et q ds sciat
me leg̃e dẽiate · volo tu dicis ex q̄ ꝯtingit
ẽ ⁊ possit n̄ lege · ponã m cẽ ĩ q n̄ legã
q2 poss' ꝑiacto ĩ ẽẽ ⁊c · dcõ q h' ꝓpõ dz ĩtelligi
· ĩ · q posse ponĩ ĩ ẽẽ · cũ mº quo fuit posse poni

mõ tu ponis alit q posse sic poni · q2 ex q̄ poñs
dm̃ me scire lcũ cras ~~l' q' scit q me lcõ~~
~~rũ cras~~ ut dcũ fuit · ex quo ponis ptẽ
negatiuã · tu ponis q n̄ p' poni · q2 ponis ẽ
dcõzia posita · n · fuit ps affirmatiua · cũ ponebã
dm̃ scire ptẽ affirmatiuã euenire · q n̄ ẽad fut
q dm̃ scire ptẽ affirmatiuã euenire · ⁊ sic n̄ ẽ ·
Et p' solũ dr' · ꝑmo ad · 1ũ · q̄n dc̄ · eñs ẽ
neccũ / eadat mod' necctis · s · id n̄ tollit neccẽ
q2 cũ aliq̄ ꝓpõ ẽ necc̃ · ut hõ ẽ alĩ · si eadat
modus neccitatis · ad huc ẽ necc̃ · ut dõ · hõ ·
ẽ necce ẽ al' · h' g' si ds scit futurũ ꝯtis necco
ẽẽ · dco q h' ẽ distingn̄d · eo q2 h' necco p' de
tiare h' · scire ⁊ sic ẽ uã · ul' ꝓ dẽiare h' · ẽ ⁊ sic
ẽ fa · q2 sciã dĩ nullãm neccitẽ ĩponit rebʒ · n̄ · n ·
q2 ds scit h' ẽẽ · s3 q2 ẽ' cras · h' scit · n̄ tñ ẽ p h' ·
q2 dicebit cẽm · s3 sũt due ꝓpõnes distĩcte · sc3 h'
ẽ ⁊ ds scit · q2 h' ẽ ul' eẽ · cũ dc̄ · eñs ẽ necc̃m ·
g' ⁊ ꝯũs ꝯce · cad tñ ul' sili neccitẽ · sic ẽñs ·
mõ dico q ẽñs ẽ necciũ ꝑ q̄ ꝓpo · q2 sic ds
uult se dẽricitẽ simpl' lodõ · ad uõ scd · ĩ ds
scit se simpl' lodõ · d' a' ꝑ q h' aũt ponimus
dm̃ scire aº a se ⁊ io ẽñs ẽ neccim ꝑ q sõ h'
ꝑpu · s3 ds scit h' futurũ · g' necco ẽẽ vnĩc ẽ ꝑ
q · s · q̄n ẽẽ · q2 oẽ · q ẽ q̄n ẽ d' neccitate
ẽ ẽẽ ꝑ y ac · n̄ tñ dẽ neccitate absoluta s3
ꝯsideratĩ · ut pʒ · · · 8 · 3ᵉ 9

Utrũ ds sciat infinita q n̄ · q2 oẽ sciũ
ẽ ꝯphensũ infinito repugnat ꝯp
hendi · io ⁊c · sciri · Et ꝯtra · dr' q sciã eius
in pñti · eciãs · sciã uõ dĩ inferet res multim ĩ finitū
~~infinitũ~~ h'e infinitũ · g' illũi infinĩte p' sciri ·
Tẽdũ aũt dcẽ · s3 uidet n̄ sit finitũ nus
n̄ cũ sit ꝯphensi lis ab eo cui sapie no
ẽ nus ꝑmittemus · tres distĩctões ad hnd'
q ꝑmimus · p' ẽ q h' sciã dĩ sit vna ꝑ re sic
⁊ cẽn distinguunt tñ ꝑ rõz · vn dicit q ĩ dõ
p' ꝯsiderat dr' sciã uisionis · cũ q̄ ꝯgscunt
que sũt fuĩt ⁊ erũt · ⁊ alia simplicis in
telligẽcie q uõ · q̄ solũ q̄ fuit sũt ⁊ erũt ·
s3 ecã q̄ possib'lia sũt fi' · s3 nũq̄ fiãt · vñ
sciã simplicis intelligẽcie ẽ ꝑ plus q sciã ui
sionis · q2 ad plã se extendit · Sc̃a ẽ distinc
d' infinito · infinitũ · n · dr' q fine caret ·
h' d' pt ẽẽ d'r vno mõ · q2 n̄ finit' ĩmino
ꝯparatiuo · sic linea dr' infita · q2 n̄ eriat
ad pũctũ ⁊ sic de q̄'s dimẽsio'bʒ · aº mõ
car3 ad fine q2 n̄ dẽiatur · ad aliq̄ ꝯdu
cõẽs ꝑfecõnis · s3 oẽm ꝑfecõẽz ꝯũlit' ĩclud
ut ds · Et ẽ distĩctio ẽ q infinitũ ẽ d'x cã ꝯtin'

sunt non secundum magnitudinem quantitatis discretae vel secundum multitudinem
et ad ista duo reducuntur omnia infinita. Quia multitudo
cogitationum angelorum, licet sit infinita ubi non sic quae
multitudo reducitur ad infinitum secundum multitudinem et loquitur
de cogitationibus angelorum, secundum quod ea non possunt intelligere
hominem. Aliud autem, quia intellectio in verbo reducitur
per ad infinitum [illegible] quia Deus sciat infinita
quia quod de infinito secundum magnitudinem aut secundum multitudinem
quod de scientia simplicis notitiae. Sic dico quod Deus scientia
simplicis notitiae sic scit infinita scilicet [illegible] quia
non posset scire infinita secundum [illegible]. Alia quod est de [illegible]
nisi ad praesens. Ex quo [illegible]. Quia Deus novit actu et [illegible]
[illegible] in suo posse creature [illegible] simul sunt successive et licet
[illegible] sic actu. Quia hic dicitur scientia simplicis notitiae ut
[illegible] licet in creatura sunt infinita in potentia nec [illegible]
[illegible] quae [illegible] est de se in [illegible] ad infinitas figuras
[illegible] secundum philosophum. Quod ponit mundum ab aeterno
[illegible] secundum doctores. Item scientia visionis videtur
quidem. Novit Deus infinita secundum multitudinem
quia Deus [illegible] et [illegible] videt omnes actus intellectuales et cogitationes
quae sibi succedunt in beatis in aeternum [illegible]
si mundus ponitur ab aeterno sic et ponitur [illegible]
[illegible] ab aeterno. Sic philosophus ponit. Deus scientia visionis
videt infinita et [illegible] infinita producta fuissent.
Sed [illegible] [illegible] applicata [illegible]
ponitur scilicet [illegible] et in eis possunt infinitae
cogitationes succedere quas videt Deus scientia visionis.
Sed [illegible] quia Deus non videt scientia visionis nisi [illegible]
ista quae [illegible] erunt [illegible] ut dictum fuit sed infinitae
cogitationes non erunt in angelis [illegible] quia [illegible]
[illegible] fuit dare primum [illegible] et [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible] videatur in infinitum.
Unde [illegible] cogitationes esse infinitas et [illegible] infinitum quia
[illegible] succedunt sibi in infinitum [illegible]
esse finitum ideo [illegible] et [illegible] generatio et de aeternitate
mundi si [illegible] mundum incepisse quia si potest [illegible]
dies [illegible] erunt dies infiniti licet vadat in infinitum.

Ad [illegible] ideo [illegible] de [illegible] in infinitum eodem modo scit
Deus partes continui [illegible] sic scit actu divi-
sas. Sed partes quas scit actu divisas non sunt infinitae
ergo nec partes continui quas Deus scit sunt infinitae. Sic dico
de cogitationibus angelorum et de [illegible] [illegible]
[illegible] Deus non videt infinita vel infinitas. Sicut [illegible]
quidam fulcire volentes opinionem dicunt [illegible]
[illegible] [illegible] multiplicatione in cogitationibus [illegible]
[illegible] [illegible] et sic in infinitum. Quia [illegible]
[illegible] multiplicatio. Ad [illegible] quod non potest [illegible]
[illegible] multitudinem [illegible] [illegible] [illegible] omnia [illegible]
tam. Unde [illegible] multitudine [illegible] [illegible]
in illa multitudo [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]

magnitudo [illegible] et virtus. Si loquimur de infinito
secundum magnitudinem virtutis dico quod talis magnitudo [illegible]
infinita [illegible]. Quia [illegible] [illegible] quae est infinita
et [illegible] scientia. Si autem loquimur de infinito secundum magnitudinem
[illegible] [illegible] esse [illegible] Deus posse facere magnitudinem
actu infinitam et supponitur [illegible] quod [illegible] ideo scientia [illegible]
[illegible] [illegible] tale infinitum [illegible] scientia visionis
[illegible] quia non est [illegible] finitum est tale infinitum.

Ad rationes contra. Ad [illegible] omne scitum est comprehensum
[illegible] dico quod comprehendere convenit dupliciter uno modo
[illegible] est [illegible] terminos comprehensionis quod
[illegible] et sic infinitum quod non potest comprehendi a Deo
et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad 2 dico quod [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et sic
scientia [illegible] ad [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible].
Et sic [illegible] [illegible] quod ad [illegible] et tale [illegible]
[illegible] esse infinitum [illegible] quo [illegible] et [illegible]
[illegible] modo supra dicto.

Utrum Deus habeat prudentiam de omnibus quae
[illegible]. Quia secundum Tullium providentia est pars prudentiae
[illegible] providentia et [illegible]. Quia providentia est [illegible] a
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] est tollere impedimenta [illegible] quae [illegible].
Sed videmus multa mala evenire in [illegible]
[illegible] impedimenta [illegible] quae Deus non tollit. [illegible]

Contra [illegible] et [illegible] de omnibus. Sed [illegible] [illegible]
[illegible] prudentia. Solutio quod Deus habet prudentiam de omnibus.
[illegible] quod non eodem modo. Et [illegible] duo [illegible]
[illegible] prudentia [illegible] [illegible] prudentia [illegible] [illegible]
prudentia in Deo. [illegible] [illegible] quod Deus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad modum artificis [illegible]
[illegible] [illegible] de Deo. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] prius finem considerat et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] considerat ordinem [illegible]
[illegible] ad istum finem scilicet quod fundamentum [illegible] parietes
et tectum [illegible] et iste ordo [illegible] ordinatur [illegible]
ad finem domus et [illegible] ad [illegible]
cogitat de promotione ad [illegible] finis et [illegible]
tollere impedimenta quae possunt impedire finem et [illegible]
quid [illegible] possit attingere finem. Unde et
[illegible] prudentia [illegible] media per quae pervenit in finem
intentum. Unde excogitat [illegible] domus
per [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] domus et [illegible] [illegible]
Unde [illegible] quae est prudentia. Quia excogitatio [illegible]
mediorum per quae [illegible] attingi possit ad [illegible]
ordinata est. Et dico quod [illegible] [illegible] est [illegible]
et [illegible] prudentia. Quia Deus [illegible] [illegible] ordinat
[illegible] et [illegible] [illegible] in fine.
[illegible] prudentia de medio quae ad istum finem attingat

[illegible]

Margin notes: similitudinem; Sine; [illegible] forte; [illegible]; si; [illegible]; Item si; Sed contra quia dictio [illegible] magnitudo; Alio modo dicitur comprehendere [illegible] actingere [illegible] comprehendi [illegible] et sic [illegible] comprehendi a Deo; non [illegible] res non res [illegible]; [illegible]; intendere; circa; X

et sic apparet primum. scilicet quod providentia est in deo. et probatur
per hoc. quia ad agentem per intellectum [illegible]
bonum preter providentiam dei mediante [illegible] bonum preter providentiam
dei mediante. per quod attingatur ad finem ad quem ordi-
naverat. sed aliquid deus non habet. ideo etc. Tertium quod
in deo est providentia de aliis. hoc non. non videntur. hec
dubium [illegible] quod videntur per [illegible] subterfugere
nec tamen subterfugiunt. ut probabo. Et primo quod casualia
que proveniunt de quod est preter intentionem. casuale non videtur
esse preter intentionem. ideo non videtur dei esse providentiam. sed [illegible]
[illegible] in effectu. Ubi notandum quod effectus casualis
dicitur extra quam per se intendebatur. ad sic videtur
adventum thesauri per fodientis quod intendebat per se
fossionem. sed tamen per aliquis quod intendebat et fossi-
onem et inventionem thesauri non dicitur casualis
sic in proposito. hoc non. ad per aliquem [illegible]
sic casuale respectu nostri non [illegible] per se intentum et
scitum et hoc probat. quia dicitur esse quod providentia et vi-
dit contingentiones omnium causarum. nihil est casuale deo
est hic. ideo etc. Secundo mala non videntur intendi
et providentia fuit in tantum. Dico quod in aliquo
est [illegible] ad est de eo quod providentia alicuius partis.
et de eo quod providentia totius universo. quia quod providentia
alicuius partis [illegible] malum [illegible] non intendit
nec [illegible] quod providentia universo malum universi non
intendit. sed bonum intendit malum partis. sic non
corruptionem ipsius [illegible] leonis et [illegible] ipsius con-
servationem speciei. et hoc sic malum hic ovis quod cor-
rumpitur est tamen bonum universi. scilicet quia conservatur species [illegible]
sic forte non conservaretur vel posset [illegible] ad [illegible]
quod sic multa cadunt extra [illegible] quod non cadit
sub notitia. [illegible] multa cadunt [illegible]
est [illegible] posset dicere [illegible] esse causam malorum per
[illegible] quia [illegible] deus scit ex malis bonum
elicere. futura contingentia videntur subterfugere
providentiam dei quod non est [illegible] sic non contingeret ut [illegible]
fuit [illegible] et ideo dico quod deus habet pro-
videntiam de omnibus [illegible] se extendit
providentia agentis per intellectum quod se extendit [illegible]
causalitas. sed causalitas dei extendit se ad omnia. ideo
etc. [illegible] dico quod providentia dei dicitur se habere ad
res. primo quia providentia divina ordinat res in
fines. hoc non est res [illegible] in fine ordinate sed [illegible]
et aliter ordinat res in fines. [illegible] et [illegible] providentia
[illegible] quia [illegible] providentia immediate [illegible] deducun-
tur [illegible] in fine. [illegible] dividitur.
Et ad rationes [illegible] providentia est [illegible]
unde est [illegible] sed providentia omnium. Et ad [illegible]
providentias etc. [illegible] quod deus permittit mala propter
[illegible] ipsius boni universi. vel sic [illegible] etc.

Uno modo tamen quia sciat ex malis bona elicere. sic deus facit.
Utrum predestinatio ponat aliquid in predestinato
questio. quod sic. quia [illegible] est actus ex se [illegible]
sed predestinatio [illegible] actio [illegible] passio. aut est
in passo. ideo etc. Item quod dicitur de deo ex tempore ponit ad
in creatura. predestinatio est huiusmodi. ergo etc. Contra [illegible]
quod non est nisi potest ponere. deus predestinat [illegible] ergo [illegible]
nihil potest ponere. Et [illegible] videtur. primo quod [illegible] ponit [illegible]
destinationis. secundo [illegible] predestinat [illegible]
[illegible] providentia vel progressum de [illegible]
hic [illegible] creature rationalis et in-
tellectualis. Ad cuius evidentiam sciendum quod cum predestinatio respi-
ciat finem [illegible] ordinant ad fines tales.
et talibus providentia [illegible] demeritis per quos suos fines
attingant. unde talia non indigent predestinatione [illegible]
predestinare. sic [illegible] ordinantur in fi-
nes supernaturales. ideo [illegible] agere [illegible] sua
speciem indigent medio supernaturali per quod ad finem
illum possint attingere. et [illegible] de sagittario quod [illegible] sa-
gitta [illegible] impelleret cogitat [illegible] mit-
tetur ad signum. videtur [illegible] signum non potest attingere
[illegible] nisi virtute impellentis. et ideo [illegible] talem
virtutem [illegible] progressus de predestinatione
sic [illegible] dicebatur quod predestinatio [illegible] ad
progressum [illegible] finalis in patria et gratia in futuro
[illegible] intellectualis [illegible] predestinationem [illegible] intellectualis
finis [illegible] per quod [illegible] ad hunc [illegible]
[illegible] finalis gratia [illegible] Et [illegible] creature
intellectuali convenit predestinari. solus deus predestina-
re. quia eius est predestinare cuius est ordinare
in finem [illegible] et predestinari quod est capax talis
ordinationis. sed deus est solus qui potest ordinare in
finem supernaturalem [illegible] gratia. et sola creatura [illegible]
[illegible] intellectualis est capax talis ordinationis et [illegible]
ideo etc. Ex hoc apparet differentia inter providentiam et predestina-
tionem. quia predestinatio respicit solum finem supernaturalem.
providentia autem utrumque. Alia differentia est quia predestinatio
magis videtur pertinere ad notitiam [illegible]
unde predestinatio est actus intellectus supposito actu voluntatis
vel ut verius dico actus voluntatis supposito actu intellectus
~~vel ut verius dico actus voluntatis supposito actu intellectus~~
Et addendum quod [illegible] predestinatio [illegible] necessitatem.
et hoc eodem modo probatur sicut supra de scientia. unde predesti-
natio nullam necessitatem imponit predestinato.
sed non deus quod predestinat sciat [illegible] et [illegible] necessario [illegible]
iste salvabitur. non tamen scit quod iste de necessitate salvabitur
sed contingenter et per notitiam. unde deus predestinans cogitat
quod [illegible] finalem gratiam [illegible] et hoc [illegible]
[illegible] providentia [illegible] in fine [illegible] ad deum [illegible]
[illegible] ad deum [illegible] voluntatem [illegible]

unde in alio dicitur quod dicere quod praedestinatus iste praedestinatus potest damnari est dicere quod salvandus non salvandus

et ideo patet quomodo sic praedestinatus cum salvatur non necessario sed voluntarie. quia praedestinatus loquendo absolute potest damnari in sensu tamen composito praedestinatus possit damnari quod implicat contradictionem. Ad illud de Iacob. quia fuit praedestinatus et Esau quod fuit praescitus. si vellet. si aliquis credens aliquid quod praedestinatus possit se perpetuare in vita [illegible] sic praedestinatus potest peccare et si dum volet manet in peccato. sic non peccare est voluntarium et manere in peccato. ~~sic non peccare est voluntarium et manere in peccato. sic non peccare est voluntarium et manere in peccato.~~ quia hoc est peccare et nullus potest cogi necessitate ad peccatum relinquendum. sed quod dum est in peccato non moritur quia potuit et quod dum moritur in gratia. sed quamdiu voluit vivere. Ad secundum respondeo quod est praedestinatio. pono quod determinatur peccatum sed non necessario. sed contingenter quia voluit. Ad [illegible] est quod praedestinatio ponat ad praedestinatum [illegible] quod ponit aliquid praeter multi dicunt uno modo [illegible] sic aliquo potest ad implere et sic dico quod praedestinatio non ponit primo. quia actio manens non ponit aliquid in obiecto sicut [illegible] meum non ponit in homine quod intelligo. sed praedestinatio est actio manens in deo. ideo etc. Secundo praedestinatio est ab aeterno [illegible]. aut et omne praedestinatum est ex tempore. ideo etc. Secundo dicendum ad ponere [illegible] quia scilicet ad ipsum sequitur aliud et sic praedestinatio ponit [illegible] quia ad ipsum sequitur gratia in praesenti et gloria in futuro. ideo etc. Ad rationes quae dicunt primum est actionis etc. dico quod una est actio quae transeunt non manente cum est praedestinatio. Ad aliud dico quod praedestinatio ponit aliquid eo modo quo dictum est scilicet quia scilicet ad eam sequitur ponitur gratia et gloria et sic patet.

Ultimo circa sunt causae praedestinationis quod sic. quia [illegible] ideo [illegible] misereor cui misereor [illegible] dabo quod ad me toto corde [illegible] in deo. sed praedestinatio respicit collationem gratiae. ideo etc. Item causa praeter [illegible] finale. sed quod hoc finale gratia praedestinatur. ergo praedestinatio respicit [illegible]. Contra Augustinus dicit quod praedestinatio est [illegible] divina [illegible] non advocatur. ideo etc. [illegible] sunt tres distinctiones [illegible] quod praedestinatus actu dicitur [illegible] ordine divino quo praeordinat aliquos salvari [illegible] effectu. scilicet pro actuali collatione gratiae in praesenti gloriae in futuro [illegible] est effectus praedestinationis primo modo dicta [illegible] distinctio [illegible] effectu. quia alii accipit [illegible] scilicet actu pro collatione gratiae in praesenti [illegible] gloriae in futuro [illegible] dispositione ad gratiam et collationem gratiae et gloriae [illegible] faciunt ad praedestinationem. Tertia distinctio quod [illegible] praedestinationis sit causa. Dico primo dicendum quod [illegible] vel in uni vel in particulari. in uni. ut quod deus [illegible] praedestinavit. quosdam non alios [illegible] ut quod [illegible] quare hunc praedestinat et non illum. ut scilicet Iacob non Esau. Modo ex his ad quaestionem dico quod si accipiatur praedestinatio pro ordinatione divina [illegible] ut dicit totum effectum praedestinationis [illegible] sic nulla causa est [illegible] praedestinationis [illegible] nisi voluntas divina. sed quod ad hoc Augustinus quod nullus [illegible] ita [illegible] causam praedestinationis sicut nullus [illegible] quare omnia quae sunt [illegible] et fiunt. cadunt sub [illegible] divisionis dei. et quae possibilia sunt cadunt cum [illegible] simplicis notitiae vel intelligentiae. et quare fecit unum mundum cum potuisset plures facere [illegible] quia non voluit. Secundo dico quod non potest reddi praedestinationis [illegible] ex parte creaturae [illegible] scilicet quare [illegible] gratiam et gloriam quosdam non. Tertio dico quod bene potest reddi causa effectus praedestinationis [illegible] gloriam. quia contulit [illegible] et quare contulit [illegible] gratiam [illegible] quia voluit dare gloriam in futuro [illegible] scilicet aliquis se habet [illegible] ideo [illegible] gratia ordinatur ad gloriam. ideo etc. Secundo autem quaeritur de praedestinatione primo modo dicta et in universali. quare scilicet in universali deus quosdam salvat et quosdam non. et dico quod potest reddi ratio [illegible] de hominibus quam de angelis. primo ex parte divinae voluntatis. quia ad [illegible] facere quod est melius in universo [illegible] et [illegible] in universo quod aliqui sunt salvati. alii damnati quia alias sic in universo [illegible] melius est. quia aliqui sunt perfecti et alii imperfecti. quam quod omnes sunt perfecti ut [illegible] Item [illegible] melius est [illegible] gradus. [illegible] quod non [illegible] aut [illegible] attingunt salutem aeternam [illegible] et hanc rationem [illegible] Contra [illegible] quod malum [illegible] bonum [illegible].

Secundo sumitur ex [illegible] divinae bonitatis quia cum [illegible] quia in uno gradu non [illegible] divinam [illegible] se totam. ideo [illegible] non potest uno gradu suppleatur per alium [illegible] gradus [illegible] divina [illegible] ideo [illegible] ad [illegible] quod [illegible] divina [illegible] in damnatis [illegible] in beatis. et quod dicitur Augustinus si omnes salvares nulla iustitia [illegible] si non omnes damnares nulla misericordia. sic [illegible] redditur causa praedestinationis [illegible] dicitur aliquis quod potest reddi ratio [illegible] quod facit [illegible] bonitas divina [illegible] est [illegible]

cum ergo iste sic equaliter illos in [illegible] sic [illegible]

si deus in eternitate equaliter sine [illegible] est quare iste salvabitur et ille dampnabitur deus [illegible] iniustus et ille qui sic dicit contingenter [illegible] concedit tamen dicit in modo ponendi [illegible] eo [illegible] quia primo dicit quod deus que predestinatio in [illegible] erat [illegible] non in ista vita sed in alia sicut videtur dicere Origenes. quia ante eternaliter vivere cum corporibus in celo creavit deus omnes corporibus [illegible] grate et quod bene et male egerunt in illa vita quod meruit predestinari vel dampnari in corporibus humanis. Sed istud est erroneum contra Augustinum et contra Origenem in fundamento. contra in fundamento [illegible]

[illegible] quia ante quam boni vel mali fuissent scriptum est per prophetas dicit Jacob dilexi Esau autem odio habui.

Idem alii dicunt quod causa predestinationis sunt merita sequentia infusionem gratie. quia deus prevident alicui eternitatem in corde [illegible] [illegible] quod homo prius meruit primam gratiam saltem de congruo gratiam finalem. predestinatio autem respicit gratiam finalem. et ideo illos deus predestinat quos videt se disponere ad gratiam finalem. contra [illegible] sed hoc non tenet. quia id quod amoto manet effectus predestinationis non est causa predestinationis. modo unus sanctificatur in utero et predestinatur. alius autem moritur ante baptismum et per consequens dampnatur. et ideo non est [illegible] meritis sequentia sua sicut videmus quod unus disponit se primo ad gratiam. alius autem non nisi in morte. [illegible] hec signa [illegible] et [illegible] ergo predestinatio non est propter talia merita. ideo est opinio est quod predestinationis causa sunt quedam merita sequentia predestinationem. ut quia rex videt quod aliquibus miles bene se habebit in torneamento. ideo ante torneamentum dat ei equum quia bene habebit sed nondum meruerunt sed id non valet. quia per fidem parvulus statim cum baptizatus est moriens predestinatur et salvatur. quia in gratia moritur et tamen non sunt secuta ad predestinationem merita. ideo et cetera. Sed ideo vellet aliquis scire quare eum in mundum est dare causam inequalia. unde dicitur quod deus tenetur ad dare sed sic dat ex mera libertate sua non est [illegible] unde dicitur in evangelio. An oculus tuus nequam et cetera. propter quod dico quod nulla est causa predestinationis sed mera libertas divina. ideo dicit Augustinus. quare illum trahit et istum non noli velle iudicare si non vis errare post [illegible] quia figulus in [illegible] facit quedam vasa in honorem quedam in contumeliam bene innuitur causa propter diversas naturas et officia quibus deserviunt. Sed quare [illegible] [illegible] luna ponatur in vase et hoc illa autem in vasa ad contumeliam sed non est causa

non voluntas sua sit iniusta. quare aliud depravaverit et aliud salvaverit. in utroque bene est causa. sed quare ille et iste non est causa non quare sed vult voluntas divina.

Ad rationes ad primam quando dicitur illi gratiam dei [illegible] et cetera dico quod ubi est eadem conexio solum et non causa. Ad aliam dico quod bene potest reddi ratio predestinationis secundum prescientiam et prescientie. sed non per consequens sed de operatione ad gratiam et collatione gratie et glorie.

Utrum deus possit in possibilia non quod non quia est impossibile facere impossibile per actum quia impossibile per se. sed deus potest facere impossibile per actum contraria non in se contraria ut testatur Ieronimus. licet deus sit omnipotens. hoc solo privatur quod non potest facere de corrupta non corruptam et philosophus 2 ethicorum commendat dicentem quod deus non potest facere de preterito non preteritum. hoc tamen est per actum quod contingit et quod virgo corrumpatur. Contra Augustinus deus non potest facere preter rationes quas indidit creature nisi [illegible] sed quod producatur [illegible] rationes seminales inditas est impossibile non est ergo et cetera. In oppositum est quia deus potest facere quod virgo pariat et quod duo corpora sint in eodem loco. Ad istam questionem primo quedam suppositiones. secundo id quod querit questio. Est ergo quedam in generali de eo quod deus potest facere et quod non. Circa primum sciendum quod dicitur de possibile. [illegible] [illegible] non est possibile aliquid potentia positiva declaratam ut ignis habet potentiam calefaciendi. aliud possibile non per aliquam potentiam positivam. sed est solum de possibile quia non dicit aliquam repugnantiam ad esse. quia si ponatur in esse non includit nec includit aliquam repugnantiam quia implicat contradictionem ut cum dicitur mundum fuisse de novo ex quo patet quod dicit dicta inter hec est duo possibilia. primo quod primum possibile dicit potentiam determinatam in ordinatam ad agendum declaratur. ille sed possibile non respicit aliquam potentiam agentis nisi declaratum. sed dicitur [illegible] dicta est quod possibile primo modo dictum dicit ad potentiam [illegible] receptive. sed solum obiective. quia per ipsum potest ad esse duci unus [illegible] et per hoc dupliciter potentia acceptam per contrarium dupliciter potentia. unde [illegible] non de impossibile quod non habet potentiam activam in non. et hoc quod primum possibile [illegible] quod virgo pariat vel quod cecus natus videat. secundo dicitur impossibile quod includit repugnantiam [illegible] sui contradictionem. secunda suppositio est quod [illegible] est dicta inter potentiam activam et passivam. sed quia potentia passiva est principium quia est actus entis. est quod potentia passiva est principium transmutandi alterum sicut patet 5 methaphysice. secunda est quod potentia passiva prius respicit in [illegible] esse quam agere prius non est passivum quam ad agere in patiendo. sed potentia activa prius respicit agere quam esse quia ad id productum prius non calefacit ignis

Marginal notes (later hand):

et ille dampnabitur

alius

scripta

et [illegible]

non

et ultra

et [illegible]

est

ad [illegible] non [illegible] ad potentiam

A defectum quod virgo [illegible] [illegible] potentia activa et potentia passiva sed potentia activa est principium [illegible]

et [illegible] quod [illegible] potentia passiva quam [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] potentia activa est principium transmutandi alterum [illegible]

q̄ dat eē calidum calefacit. 2. suppō q̄ pō
diuina hēt in se q̄tuor. p̄mo q̄ n̄ ē contracta. 2. q̄
ē actiua n̄ passiua. 3. q̄ ē infinita. 4. q̄ ē uo
luntaria. ex hijs p̄z q̄ pō diuina p̄t ad q̄ nō
p̄t n̄. p̄mo. q̄ ē pō n̄ contracta. ⁊ sic pōc nō q̄
certe respondz possile n̄ contractum. q̄ enim pōe
i nīs ad possile proportionatū. s; pō di n̄ ē contracta
g° sibi r̄ndz pōle n̄ contractum ad aliq̄ genus d̄
terminatum ut p̄z p̄ p̄ma suppōnem. g° d̄s p̄t ad
impossile ⁊ ria. p̄z. i. mior declaratur. q̄ pō fi
dei n̄ ē. s; ē diuini n̄ ē contractum p̄ omīe
a. i. metiri id ⁊c. so q̄ ex h̄ arguitur p̄fcō
pōe i gn̄e. q̄ p̄ i id q̄ ē possile in gn̄e. g°
p̄fcō p̄fca simpl̄r quecūq; in eē simpl̄r possile
s; pō diuina ē p̄fca simpl̄r. null̄. n. d̄fcus p̄t eē
i pō diuina. g° pō in eē possile simpl̄r ⁊ uli.
n̄ ē g° contracta so p̄ba q̄ pō di ē
actiua n̄ passiua. ⁊ intentionis h̄ id s̄cd suppōni
sic p̄ma p̄me. q̄. n. h̄t p̄fcam pōm actiuā
n̄ passiuā p̄t in omē id q̄ n̄ sbt ugntio
ens. omīs. n. actō terminat ad ens. s; h̄ ē
ē p̄fca pō ⁊ nullo mō passiua cū sit actus
purus cantum. n. q̄ h̄ n̄ h̄t pōm p̄fcē actiuā.
q̄ n̄ ē actus pur. s; h̄t ad pōc admixtū. d̄s
g° p̄t i omē id q̄ n̄ sbt fugit rōm ētis. s; nā
n̄ p̄t in eē tale g° ⁊c. sic g° p̄z q̄ d̄s n̄ p̄ p̄
cere m̄m. ⁊ talia q̄ includunt defectum q̄ p̄
tinz ad pōm passiuā. q̄ uo pō actiua ē p̄n
agendi ⁊ actō terminatur ad ens. p̄z q̄ d̄s n̄ p̄t
facere q̄ ē q̄ rōz entis. s. q̄ h̄o p̄ducat sī m̄
q̄ n̄ ē d rōne hoīs. si. tacte. ut q̄ g°
n̄ sit p̄ncipale d sp̄e ul̄ q̄ titate p̄n q̄ ut
q̄ linea q̄ procedit a cētro ferentia ad ferentiā
p̄ centrū n̄ sit magna maxima i circulo.
q̄ h̄ ē d rōne maxime linee in circulo q̄ tū
secat p̄ centrum. Tc̄ q̄ pō passiua ē p̄n
transmutandi p̄ aliis s; id d̄s p̄t moue mutari
mutabile. creatura sine sui transmutatione.
Et q̄ pō passiua p̄ncipalis respiciat eē q̄ agere
actiua uo eē. id d̄s n̄ p̄t generari sic q̄
acquirat eē. 3. p̄batur p̄positum ex h̄ q̄
pō di ē infinita. q̄. n. pō di ē infinita. id d̄s
p̄t in oms effcūs i m̄ete in quos possunt
cē cēe infiores. ⁊ h̄ uni ē i rōe eē efficientis
n̄ formal̄. q̄ n̄ p̄t facere album sī albedine. s; p̄t i
infinitum q̄ possunt eē infiores successiue.
Tp declarat. q̄ pō infinita p̄t i m̄ete q̄ p̄ cāta
finita aās n̄ ē infinitū n̄ extendet se i m̄ete
ad omnia. s; pō di infinitas ut suppō. g° p̄ in
m̄ete i omē id in q̄ possunt eē infiores s; h̄

h̄ sane insolidum q̄ ad effcm p̄ducti.
n̄ q̄ ad modū p̄ducendi. d̄s. n. n̄ posset dolare
sī dolabr. n̄ p̄ducere marcellū marcellando
sī marcello. Et sm̄ p̄z q̄ d̄s p̄t i instanti
q̄ n̄ ul̄ eē infiores successiue. q̄ f. v. ⁊ g.
p̄portione d̄ q̄ maior uirtus p̄t i minori t̄pe
q̄ p̄t minor i maiori. q̄ q̄ excedit seu tres
t̄m t̄pe minore. s; pō diuina ē i infinit. maior
q̄ q̄ pō p̄us creata cū creata posset t̄pe
diuina pōt i nō t̄pe. s. i instanti ⁊ h̄ ē t̄a
ne intellige ē q̄ s. successio n̄ ē d rōne effc
p̄ducti. d̄s. n. n̄ posset facere tō diuine i t̄p diem
instantaneū. ul̄ totū motum. sic n̄ eē p̄tes
extensas i una p̄te. q̄ h̄ implicat contradictionem
Te. p̄batur intentum ex h̄ q̄ pō di ē noua
q̄. n. noua ē id p̄t q̄ q̄ uult q̄ n̄ p̄t
de agentibus naturalibus q̄ sunt uel̄ E. i. uoa
ē regula p̄ q̄ p̄t sciri ul̄ q̄ sit ista q̄ p̄
sunt ad d̄uiua ⁊ q̄ n̄. Sed q̄ q̄dā
p̄t d̄s i m̄ete p̄ducere ⁊ m̄ete creatura. q̄dam
uo i m̄ete ⁊ n̄ in creatura. q̄dam uo n̄ i m̄ete
s; in creatura ⁊ p̄ creatura. q̄dam n̄ in m̄ete
n̄ m̄ete creatura. Pro hoc q̄ q̄dā s̄
q̄ de rōne sua sunt mod̄ p̄fcm ul̄ imp̄fcm q̄ q̄
i p̄tan p̄t h̄i p̄fcō ut intellige d̄ p̄fcas
q̄ imp̄fcā p̄t cū mō p̄fcō. s. intuitiue cogn
sine ul̄ sine discursu ul̄ imp̄fcō. s. discursiue
⁊ talia d̄s p̄t facere i m̄ete. ut inclu
dunt mod̄ p̄fcm ⁊ m̄ete creata ut inclu
dunt mod̄ imp̄fcm. al̄ sunt q̄ d̄nt p̄fcas
⁊ cū mō p̄fcō ut n̄ minui alicuius uirtus
languido. ⁊ talia p̄t d̄s facere in m̄ete t̄m.
Al̄ d̄nt p̄fcōm cū mō imp̄fcō. ⁊ talia n̄
possunt fieri a d̄o n̄ m̄ete creatura. ul̄ intelle
ctura ut ambulare. al̄ sunt q̄ imp̄fcas
⁊ defcm d̄nt d rōne sua. s. ut timari ⁊ pec
care. ⁊ talia d̄s n̄ p̄t facere n̄ ul̄ se n̄
i creatura. Ad rōnes ad p̄m dico q̄ d̄
ma ē uā q̄ n̄ impossile p̄se ⁊ impossile p̄
accidens. aequiualentur uniformiter ad mi
dico p̄ intemp̄os. ad p̄bōz dico q̄ facere
de corrupta n̄ corrupta p̄t intelligi d̄ uno
mō q̄ remaneret incorrupto sua integri
tas ⁊ h̄ d̄s facere p̄t. i h̄ ē contingit
a° mō q̄ faciat q̄ corrupta fuit n̄ corrupta
⁊ h̄ ē p̄se impossile. ⁊ implicat contradictionem ⁊ h̄
d̄s facere n̄ p̄t. Ad 2. dico q̄ q̄dā s̄ rō
nes seminales siles p̄ q̄s illa p̄se in
ducuntur ad formas. ⁊ simpl̄r h̄as d̄s p̄t
facere. i mo ⁊ n̄ ulls. puta q̄ n̄ faciat a q̄

8. 93.

ascendere in infinitum per supplecionem itaque s.
n. est omnino aliqua que ascenderet. sed omnino [illegible]
que pareret. alie sunt rationes seminales obedibi
les. et quamuis non obediunt eis nisi prime. et omnes has
deus non potest facere. quia non potest facere quod non obediat
sibi in agendo ...

Uterum potencia dei sit infinita quod non. et. n.
potencia actiue respondet aliqua potencia passiua.

passiua

sed creaturis non est potencia perficiens infinita igitur
etc. Et sic non ponitur infinita potencia ex eo non quia
potest in effectus infinitos. sed potencia celeste et ad
effectus infinitos producit. non. est numerus
infinitus et producit sim philosophum. ergo per hoc non potest
poni modo potentiam infinitam. Et Contra potencia res-
pondet magnitudini. quia in magnitudine finita non
potest esse potencia infinita ut est. sed magnitudo perfectionis
diuine est infinita. ergo et eius potencia. Et sic iudit.
primo intelligitur quomodo secundo querendo ad veritatem
...quam non ut ostendere. tercio soluuntur ra-
tiones. Circa primum sciendum quod infinitum dicitur ad
plus duobus modis pluribus et quod dicitur infinitum
quod est natum habere finem. et sic hoc ut patet in augmento.
potest dici infinitum. et sic modo dicitur linea in
finita. quia certo termino. est corpus linea
nata sic terminari. Sic de infinito. s. quando
non tollit finem quod non est natum habere. ut punctus

negare

dicitur infinitus. deus autem non est infinitus primo modo. quia non
est natus finiri. sola enim quantitas nata est fi
niri. i. perfectio. Et Sic quod deus non potest carere
aliquo quod natus sit habere. quod hoc dicitur in perfectio sed
infinitum secundo modo dicitur. s. negatiue quare
deus non. n. includit aliqua in perfectionem Et Sic
ponenda est potencia deo quod omnia assignantur
ad probandum quod potencia dei sit infinita. sic id est
infinitum quod non est contractum ad aliquod genus uel speciem.
sed. n. est de ratione infiniti quod non sit contractum. sed potencia
dei non est contracta ad aliquod genus uel speciem. sed est
eius diuina quod includit perfectionem omnis generis. ergo
etc. Et Si hoc non uidetur sufficere concludere. n. n.
nisi unum quod id quod includit perfectionem cuiuslibet generis
et non est contractum ad aliquod genus uel speciem sit in-
finitum sicut si unum genus finitum esset.
ita et omnia genera supra similiter sunt finita.
quorum magis perfectionem dicatur solum quod unum
solum. id est et. quia ex finitis finitis super-
ris non resultat hoc finitum. et ideo potencia dei quorum
includit perfectionem cuiuslibet generis et non sit contracta
ad aliquod genus uel speciem. patet hoc est infinita.
sic et omnes perfectiones cuiuslibet generis [illegible]
et perfecte sit quod potencia contracta ad aliquod genus et speciem.

Et Secundo quod probatur quod potencia dei est infinita per compa
ratione potentie ad suum. sic ista sic habet per ordinem et tempore
ad inuicem esse potencia sui uirtus et opus. sed essentia dei est
infinita. ergo etc. per modum maioris quia essentia que includit
perfectionem. quia maior non est ut esse potest. n. intelli
dei est infinita. quia n. potencia finita potest intelligi
maior. sed essentia diuina est hoc certe anselmus. dicit est
sicut pelagus infinitum infinitum includens omnem
perfectionem entis possibilis et intelligibilis. igitur essentia diuina
est infinita et per consequens potencia. Secundo comparando potentiam ad obiectum.
s. ad possibile. potencia n. mensuratur penes possibile obiectum
sic illa potencia est infinita que potest in omnia possibilia
si sunt infinita. sed potencia dei se extendit ad omnia
possibilia et sunt certe infinita. sed omnis doctor.
quia non est repugnans ex parte potentie diuine quod infinita
producantur et per speciem. sed solum ex parte creature
que non potest capere esse infinita sub perfectione.
ergo etc. Tercio comparando potentiam ad modum actionis.
quia perfectio potentie non solum pensatur penes effectum
productum. sed et penes modum producendi
effectum. exemplum sic potencia illa est infinita que potest in
instanti quod potest uirtus finita in tempore ut patet
exemplum ex. s. et. e. phisicorum. sed potencia dei potest in instanti
quod potest potencia creature in tempore et successiue ut de ipso
effectus sit successiue ut dictum est supra. ergo potencia dei
tantum excedit potentiam creature quantum instans tempus. sed
hoc est infinitum. ergo etc. Et Ad rationes ad primum dico
primo quod potencia dei non ordinatur de necessitate ad creaturam
quia nullam perfectionem habet per creaturam. ideo non oportet quod
respondeat ad creaturam Et Sic dicitur s. metaphysice
quod cuilibet potentie passiue correspondet potencia acti
ua et econuerso. intelligitur de potencia illa non de [illegible]. s. sic
dicitur quod potentie diuine infinite respondet aliqua in
creatura que ad modum non est ad effectum. quia potest
[illegible] producere quod creata sunt. Et Ad secundum
dico quod sunt duo effectus possunt dici infiniti dupliciter uno
modo per quod et perficiunt quando. s. sunt infiniti effectus
et non solum et tales effectus dicunt unam per-
fectionem essentie. et non magis dicunt plures effectus
quam unus et tales infinitos effectus potest facere
creatura facere ut dictum infinitos homines. alio
modo possunt dici infiniti effectus per speciem et tales
effectus essent infiniti simpliciter. quia includunt
infinitas perfectiones essentie et hos effectus in-
finitos solus deus potest facere. si esset possibile fa-
cere ex parte nature.

Utrum deus possit facere infinitum. quod sic. quia potencia
infinito inesse. nullum est inconueniens.
sed nullus est multiplex infinitum. ergo si ponatur actu
multiplex et infinite. nullum esset inconueniens.

Item deus potest producere in qualibet specie nulla individua. sed infinite sunt species figurarum ut triangularis quadrangularis et sic in infinitum ergo etc. quere sexto physicorum in ... respondet dicto.

Secundo sciendum primo quod infinitum dicitur duobus modis. uno modo secundum essentiam. alio modo secundum extensionem. infinitum secundum essentiam dicitur deus quem tamen quod includat perfectiones essentiales infinitas. ut deus et intelligentia finita. deus non potest creare. quia non potest facere alium deum. alio modo dicitur infinitum secundum essentiam non actu sed infinitum quod includit infinitas perfectiones essentiales in se. sic si deus produceret supra perfectionem angeli aliam perfectiorem et de illa non queritur questio. quia illa difficilius est proposito et locum non habet in isto. sed de infinito secundum quantitatem quod dicitur est duplex. scilicet continua et discreta vel infinita secundum multitudinem et magnitudinem. secundo ad questionem intelligenda primo notandum quod quedam dicuntur habere ordinem per se ad invicem quando sic se habent quod posterius dependent ex omnibus actionibus priorum et hoc habet ad esse et quantum ad fieri. sic ignis dependet a celo et a deo. et actio ignis ab actione celi et dei. sed forte non a motu celi. alio quod adiuvant de corde manum et baculo ordinata per accidens dicuntur quando sic se habent quod posterius in esse suo non dependet a prioribus quamvis forte in fieri dependeat ab eis. sic pater et avus. pater non est filius non existente patre vel avo. sed in fieri ... dependeat ab eis sic pater et avus pater non est filius non existente patre vel avo sed in fieri dependeat ab eis.

Item alio exemplo potest adduci de fabro qui faciat cum cultellum cum pluribus martellis illi plures martelli habent per accidens ordinem ad invicem posterius in suo esse non dependet a prioribus.

Ex his ad questionem dico quod quod vel quantum de infinito secundum multitudinem vel secundum magnitudinem infinita actualiter vel habent per se ordinem et deus non potest talia infinita facere ... per quod habent per se ordinem ... ut in primo ... alio modo sunt quod possunt esse infinita multitudine sequitur quod deus possit facere infinita perfectione quod est inconveniens. secundo quia in hiis que per se sunt ordinata actio posterioris dependet ex actionibus omnium priorum. sed impossibile est aliquid dependere ex infinitis actionibus. non possunt esse talia infinita. et hoc non videtur concludere quamvis non impossibile sit ad ex infinitis actionibus successivis dependere non tamen videtur impossibile quod ad dependeat ex infinitis actionibus simul existentibus sicut est actio baculi manus et cordis. sed id non evacuat primam rationem. quia in hiis que sunt per se per effectus respiciat causam primam et demum alias quedam ordine. sed in infinito non est ordo in uno prius in genere si sit infinitum prius ponere esse. sic habent in quod vero non est prior alia. quare non est finita. ergo ad illud stat prima ratio. secundo addo. et ideo sicut que per se ordinata sunt secundum ordinem ad aliquid primum per se. non ordo est in aliquo primum vel penultimum in infinito autem non est primum. ergo per se ordinata non possunt esse infinita. alio modo intelligitur quod deus possit facere multitudinem infinitam in hiis que habent ordinem per accidens ut sunt infiniti lapides vel asini et de hiis est opinio ... hoc relinquo sub dubio aliquando in quodlibet ... quedam enim dicunt quod deus non potest facere infinitam multitudinem que sic plura est. primo quia omnis species numeri est finita. nullus enim est numerus ... determinata per unitatem et mensuram. sed omnis multitudo si actu esset in aliquo numero continetur. vel quaternario vel quinario et sic de aliis. ergo etc.

Secundo quia agens per intellectum percipit effectum suum. quia aliter erat agens. quia eius ratio limitata est et declarata. quia deus sic agit per intellectum non potest infinitam multitudinem producere. tertio. sic quia sicut infinitum secundum multitudinem non potest esse per se sed potest dici non potest esse ad hoc conceditur. quia quantumcumque lapides produxerit posset adhuc aliquos producere. non enim coartatur potentia sua per productionem lapidum in quolibet numero eos producere et si produxisset infinitos. ergo si deus potest infinitos lapides producere potest et plures quam infinitos. et sic in infinita multitudine esse plus quam in infinito. ergo etc.

Item quod est inconveniens nulli impossibile ad quod sequitur impossibile. sed si deus potest infinitam multitudinem facere sequitur inconveniens quod pars esset equalis toti. ideo etc. probatio. in infinita binarius et pars quaternarii in infinita multitudine est pars et totum quod est inconveniens. ergo deus non potest talem infinitum facere.

Alia opinio dicit quod deus potest facere infinitam multitudinem in eadem intentione per accidens. propter tamen probatio. quia deus potest facere in infinitum quod potest facere successive et semel includit de ratione sua successionem ut motus et tempus. sed non potest infinitam multitudinem producere successive quod de ratione sua successionem non includit ut infinitos asinos lapides et talia. si enim mundus fuit ab eterno infiniti asini fuerunt producti successive. ergo deus simul potest infinitos asinos producere. secundo supposito quod ... possit simul dicitur quod repugnantia est ... producantur. ideo aliquando sic simul quod non habet repugnantiam adiunctam. ~~ergo non potest esse talia infinita sed ... quamvis~~ etc.

n se invicem excludunt. quin possit esse sil'. sic
possunt produci duo. i. 2 infinita sil' quorum 3 de se. quorum
qo n excludunt. sic duo sil' possunt produci
i infinita quia est de se. si plures asini n hinc repugnat
adinvicem. imo magis deneant n se invicem exclu
dunt. quia producto uno aliquo n de necessitate alius
accipitur. quando sic aulicuius divina i finita per
productia duo i 2 i finita 3. ideo simpliciter duas p
mas. ut n quod n possit facere infinita quia de rone
datur 3 quod sit limitata. Infinita autem sunt illa
ideo omnis quod deus possit facere infinita multitudine quia n
de necessitate includit perfectiones infinitas. 2 etiam sic. unum
est perfectius sil' intensio maior i infinitum quam i extensione.
sed deus potest sil' tale facere. ergo 2 2 infinita n sic re
pugnantiam. aliquide talia n includunt illud quod
i eius quod videbatur repugnare datur. quod 2
multitudo i. de additum ecfile. sil' ecciam ca
quod multa sunt. si perfectio intensior sil' maior sunt
i infinitum maior quam i extensione. quia omnis duo unum qui
dem est perfectionis. gratia etc. Tenendo ergo opinionem
hanc possunt solui rationes contra quod dicitur i prima
imi. quod omnis multitudo continet sub aliqua specie nud
hic ut feri contributa. n. divina sunt multa 2 i finita
n tamen continent sub aliqua specie nud. nisi forte addo
sentias simpliciter intelligitur sed multa 2 infinita sed
n tamen sub aliqua specie nud continentur. Ad illud
quod omnis numerus reducatur ad actum multitudine n
tamen ea. quia multitudo est amplius quam numerus. cum multitudo
reperiatur in aliis n unum. n 3 numerus. Sed 2 ideo n ualet
conclusio. quia quamuis deus sic agit per intellectum 2 certi
tudinaliter pracipiat effectum produci. n tamen sequitur
quin possit producere infinitam multitudinem. quia sic ea respicit
2 comprehendit. sed n. ad. uilis. de. 2. quia in infinitum
n. n sit numerus. possunt tamen sciri 2 numerari ab
eo. cui sciri n est numerus. Ad 3 dicitur quod quod 3 infinitum
sed omnem dimensionem. ut si corpus esse infinitum sed omnes dim
siones. 2 talis nullo modo posset fieri additio. quia n potest
esse maius quam id 3 infinitum sed quod. s. sed unam dimensionem
l duas. tali potest fieri additio ex parte qua n 3 infinitum
eo ut sic posset esse maius. Ad 4 de infinito perfectionis
tamen dicitur. potest. n. quod deus produxit lapides infinitos
ad hoc deus potest producere lapidem l lapides quia quod
sua n est coartata 2 sit addendo huic lapidi
sed aut toti infinito. Si dicas si sit addendo parti.
fit 2 toti. quia totum n 2 nisi partes. unde sequitur quod
totum sit plus per productionem lapidis 2 n eadem in
finito multitudine addere plus. n ualet. quia plus 2
minus n respiciunt infinitum. unde addendo nouum lapidem
n plus respicitur infinita multitudine lapidum ut infinita
est. 3 huic lapidi possit respicere ut ei addatur.

unum adderet lapidi quod 3 in infinita multitudine. sed ipsum
finite multitudinis non. Ad 2. dico quod binarius
2 ternarius ternarius possunt continuari modo sic se.
2 sic binarius est pars ternarii. ergo in proportione ad
ad finitum. 2 sic 2 binarius est pars ternarii
proportionem ad infinitum 2 sic binarius n est pars
ternarii. Infinitum. n. n est pars. 3. phisicorum. quod omnis
pars proportionem seu commensurationem aliquam habet ad totum
infinitum autem commensurari n potest aliquid. n proportional per
ideo i infinito unum n est pars alterius. Est. n. quod
distant aliqua in finito. quia infinitum. sic
dico quod in parte i infinitum distant ad sic per aliud
2 econuerso quamuis. ut i se consideratur. aut sit perfecte
quam in parte. eodem modo binarius 2 ternarius ut comparantur
ad infinitam multitudinem equaliter distant ab ea quia
i infinitum. 2 ideo ut sit unum n 3 pars alterius quamuis
sed se unum sit pars alterius. De infinito autem sed
magnitudine dicitur quod quod deus n possit ipsum fa
cere quod sic ostenditur infinitum. n. magnitudine dicitur per comparationem
2 incessive. ostenditur ergo primo quod deus n potest facere magnitudinem
nile infinitam. primo quia omne corpus nile habet aliquid
formam determinatam ad formam aut sibi est sequitur actum
determinata. sic ad formam albedinis sequitur actum albedinis.
infinitum autem actum nullus causae. ideo necesse est omnem
creaturam habere magnitudinem determinatam. ideo etc.
unde tercio de anima dicitur quod omnium n est terminus etc.
Sed hoc 3 dubium. unde. n. quod totum celum huius
duas partes adinvicem comparatas n potest esse infinitum
sic patet i aliis ubi eas partes perpetuo multa 2 esse a
principio unite. s. a corde. quia tamen nec cordis sit finita
sic corpus i spole est quod mutatur quarum mutabiles ad partes
tes infinitas 2 ideo etiam n potest habere infinitas partes
tes i magnitudine. n ad totum celum. sed forte hic conueniat
quod n necessario tale consideratur perueniunt. unde quod possit esse infinitum
sed magnitudinem. Sed dicas quod id n ualet. quia sic forte
est determinata. i 2 actum eius corporis. 2 longius quod esse
determinata 2 n infinita. Forte dicitur forte. l determinata
sibi esse determinata actum potest intelligi dupliciter. f. uno modo sic quod totum
sua determinata sed actum determinata sed speciem 2 hoc 3 ulterius. quia
actum infinita sed speciem i nulla sua possit esse similiter.
salicet actum quod dicitur perfectionem absolute. sic. n. erunt
infinite perfectiones sibi i aliqua sua cara quod est
impossibile. aliio modo quod sua requirit actum de
terminata sed numerum. sic intelligendo quod nullum actus
unum modo potest esse infinitum in sua determinata.
finita putta calor infinitus in igne. 2 quantitas
tes infinita 2 est 2 hoc forte licet sit unum de actu
nibus quod sunt necessario disposita ad formam. ut calor
ad formam ignis. n tamen uidetur hoc necessarie de
aliis actibus quod n sunt necessario disposita ad

(cuiusmodi)

forum est quantitas. unde ad hoc videtur quod quantitas infinita possit in esse sive infinite. nec philosophus negat quod infinitum nisi secundum ordinem (ordine) qui vere est non autem quantum potest. quod posset esse vel fieri per potentiam divinam.
Si dicas ad hoc quod non valet. quia materia cum sit finita non potest esse sub forma. vel quantitatis infinite. Contra quia secundum doctores non magis est materia sub uno genere multitudinis quam sub forma totius terre. quia materia quod ad certam suam est perfecta et subiecta et tamen quantitas est satis maior in terra quam in genere multitudinis. ergo materia est perfecta potest esse sub parva et sub maxima quantitate et ita videtur quod possit esse sub infinita. maxime quia subsistentia quantitatis infinite non est infinitum sic nec essentia quantitatis infinite et infinita cum dicat essentiam determinati generis.

Et ideo adducitur ad oppositum quod deus non potest facere infinitum magnitudine sicut corpus illud infinitum. quia omne corpus est mobile et locum infinitum autem non potest moveri per philosophum et cetera.

Sed hoc ideo non videtur concludere quia omnis motus est propter indigentiam. modo corpus naturale et sic infinitum esset magnitudine. ergo esset finitum secundum essentiam. quia cum actu non haberet omnem perfectionem et ideo posset moveri ad acquisitionem alicuius perfectionis. propter hoc ideo non valet. sed non cogit de corpore autem mathematico adducuntur due rationes. quod non potest esse infinitum. prima est in quantitate mathematica. ideo est quantitas et certum. sed non potest fieri certum infinita. ergo nec quantitas infinita.

Non cogit quia quantitas corporis sit finita extensione tamen non deficit perfectione unius generis modo et sic eos non est plus de perfectione in maxima linea quam in minima ideo dico. sed licet sit maior extensione tamen infinitum secundum certum includit perfectionem omnis generis. ideo linea vel alia quantitas magna non potest esse infinita per certum.

Secundo ideo quod non potest esse corpus mathematicum infinitum omne corpus mathematicum est figuratum est cum actu figura terminatur. nec non potest corpus non cum actu figura. sed infinitum est actu figura. quia tunc esset determinatum. ideo

Et si ponitur corpus infinitum dicetur quod non esset figuratum. quia determinatum ad sufficientiam non est de ratione corporis absolute. sed corpus solum (ut) non haberet principium quantitatis infinite non potest principium cum infinitum sicut quod hic sit ignotum. in phisicis et ideo philosophus deprimitur et philosophus istam rationem logicam.

Ad rationes in oppositum concedo infinitum. unde est infinitum non in facto esse in sic alias potest concedi quod possit esse aliqua multitudo infinita. adverte per ideo. Ad rationem in oppositum dico quod infinita negativa sit et secunda ad eo modo quo sumitur. sed non accessiva et sic patet.

Utrum deus possit facere melius universum quam non. quia omni bono potest fieri ad esse melius. quia non omne datum vel excipitur. sed universum datum omne bonum datum. ergo et cetera. Contra primo dicitur optimum est optima adducere. sed deus est optimus. ergo non faceret ad universum absolutum. ergo istud universum est optimum. Contra deus potest omnes partes universi facere meliores. ergo totum universum. cum totum universum nihil sit praeter partes.

Respondeo praemittende sunt quedam distinctiones quarum prima est quod cum queritur utrum deus possit universum mundum meliorare. non potest intelligi primo sic utrum posset et cetera. id est utrum posset quedam ad universum facere meliora. et dicitur quedam quod non. quia infinitum terminis quod potest et ad modum ut supponitur. propter quod nove forme. sicut secundum numeri et mensure. ideo sicut inter duas species numeri non potest esse nova species in inter duas species sic non potest producere nova species. si ergo deus produceret ad universum non posset addere sub nisi inter duas species nova creare. sed ergo solo modo posset ad universum melius producere novos angelos sub primum et supremum angelum. sed hic non est ad universum simpliciter facere melius. sed ad instar vel sicut speciem addere. ergo et cetera.

Et ideo integrum concludit quod non. dicitur quod inter duas species non possit deus nova media producere. tunc dicas species et sic secundum tunc. propter istud intelligitur quod ad indivisibilitatem specierum. id est omnis. id est per formam indivisibile consistunt secundum numeri per unitatem. sed non intelligit quod ad distantiam. si tamen si concedatur adhuc non ideo ratio deus non si produceret ad universum melius.

Secundo sic utrum et cetera. id est utrum deus possit facere quod universum ordinetur ad ad bonum separatum melius quam sit modo bonum ad quod modo ordinatur et iterum est quod non. quia bonum separatum ad quod totum universum ordinatur est ipse deus.

Tertio sic utrum et cetera. id est utrum posset facere partes universi meliores et dico quod non quantum ad essentias quia forma substantialis non suscipit magis et minus. et sic utrum et cetera. id est utrum posset facere ordinem universi meliorem et dicitur quedam quod non quia ordo consistit in indivisibili. sed hic non est quia indivisibilitatem numeri potest esse perfectus alio ut patet in angelis et ideo dico de ordine sicut de partibus quia ordo nec est aliud praeter partes et ideo dico quod deus potest facere meliorem ordinem non quantum ad essentialia sed quantum ad accidentalia. sicut de partibus dictum est. meliorans non omnibus partibus quod ad partem universi vel meliorari ordo partium proportionabiliter. sed tamen non ut modo se habet. nunc quia ideo dicitur et ordo et finis humanitatis per se ad imperfectum sicut perfectum ad perfectum id est ubi est finis ordo suus et tertius bonitas ordinis. non. non. quia quanto perfectiores ad perfectiorem sicut melior ordo sicut patet in mellia in quibus sunt cordelliores et infiores nobiliores et meliores tamen ordo conveniens et proportionum non valet. nec proportionatum sic hoc melioratur. ergo aliud dico quod partes universi meliorentur. non ut tamen necessario quod ordo

| sive
| facere
| sup
| Primum est. immo intelligendum duas species possit deus nova media producere. et
| produceret novam ordinem meliorem sicut et productum esset melius
| Dicitur ut rana et murem. sic ut angelum et hominem si respiciat
| nec
| hic
| in terrae
| sim

meliorarentur. sic dato quod corde meliora-
rentur, non tamen necesse quod ordo meliora-
retur. ordo tamen bonorum non melioraretur. sic da-
to quod corde meliorarentur, harmonia meli-
oraretur, ordo tamen bonorum non melioraretur.
[A]d rationes. Cum bono etc. Iam est bonum quod suf-
ficit. sed bono optimo dato quod nec est bonum est
addi quod si esset melius esset in universum duo opti-
ma [illegible] quod nec [illegible] non quod sit [illegible].
[A]d aliud dico quod universum est optimum in illo
genere. tamen si [illegible] ad melius simpli-
citer [illegible] respectu [illegible]. ideo non valet.

[U]trum voluntas dei sit causa rerum. quod non. quia deus
est causa rerum per essentiam. sed per essentiam [illegible]
[illegible] voluntas. sicut potentia est sufficiens
est effectus superfluunt omnis alia causa. sed si natura
divina est causa rerum est sufficiens. sed non insuffi-
cienter [illegible] poni. ergo superfluit alia causa que
volens. [C]ontra artifex producit artificiata
voluntate. sed deus est optimus artifex. ideo etc. Item [illegible]
quod potuit ad [illegible] noluisse.
[S]ed [illegible] ponitur in
deus ponitur [illegible] ponitur solum
[illegible] ad [illegible] infinitas in [illegible]
[illegible] natura [illegible] per essentiam
[illegible] ad [illegible] esse [illegible]
[illegible] per essentiam ad [illegible] et ad [illegible] at-
tributa [illegible] et voluntas et talia deus non
intelligit se et [illegible] quod [illegible] non [illegible] solum
primum ad [illegible] et [illegible] ad [illegible]. [S]olutio intelli-
gendum quod deus operatur ad res [illegible] causa
scilicet forte causis efficientis et finalis [illegible]
[illegible] in perfectionem [illegible]
forme inherentis. sed [illegible] intelli-
gendum quod attributa divina possunt [illegible] id re
est essentia divina et voluntas divina [illegible]
id re est essentia divina [illegible] bonitas
et ab aliis attributis. [illegible] ad [illegible] dico
duo. primo quod voluntas dei [illegible] id re cum es-
sentia divina est causa rerum exemplaris finalis et effi-
ciens. Secundo quod voluntas [illegible] bonitas [illegible]
causa [illegible] finalis sed [illegible] efficiens. [E]t [illegible]
[illegible]
[illegible] reliquum sed deus [illegible] voluntas
[illegible] ad creaturas [illegible]
[illegible] effi[illegible] et fi-
nalis [illegible] voluntas [illegible]. [S]ecundo dico quod voluntas di-
vina [illegible] bonitas [illegible] essentia divina et ab
aliis attributis [illegible] causa [illegible] quod non
est causa finalis sed solum efficiens [illegible]

id attributum deus est causa exterius perfectionis respec-
tu creature sed attributum creature assimilat deo. effectus
non producit ad similitudinem exterius sui. sed secundum attributum
~~voluntatis~~ voluntatis deus non assimilat sibi creaturas
omnes [illegible] ab omnibus quia
non omnes creature habent voluntatem. ergo voluntas non
est causa exterius scilicet omnium. [I]tem non finalis quia per id
attribuitur deus est causa finalis [illegible] quod omnia or-
dinantur in deum [illegible] non est voluntas. sed boni-
tas quia bonitas est quod omnia appetunt et intendunt
ideo etc. per voluntatem ergo solum est causa efficiens [illegible]
sicut movens non sicut exequens. sicut voluntas
mea non est in me causa locutionis sicut loquens sed sicut mo-
vens et imperans ad formandum vocem. [illegible] quod voluntas
magis propria et determinata est causa rerum quam scientia vel potentia.
ideo est [illegible] quia causa [illegible] de se est indeterminata ad produ-
cendum effectum et ad modum productionis rerum [illegible] aliquid
quod determinet causam ad productionem effectus [illegible]
determinato [illegible] ad determinatum.
[illegible] quod determinent effectum producunt causam
determinatam huius actionis [illegible]. Sed potentia divina est de
se indeterminata ad [illegible] quod producit [illegible] causabi-
lium [illegible] infinita et per id est indeterminata ad modum
producendi sic vel sic. ergo requiritur aliqua causa
determinantem causam. primum [illegible] determinans potentia
et scientia dirigit et ostendit [illegible] producendi effectum.
sed quia scientia se habet ad opposita ut potest [illegible] est
bonorum et malorum. ideo ulterius requiritur ad deter-
minandum et hoc est voluntas determinans ad certum
effectum. ideo voluntas divina est determinativa causa pro-
ductionis [illegible] et artificiate. et ideo voluntati di-
vine magis attribuitur causalitas [illegible] quam potentie vel scientie
effectus [illegible] maxime attribuitur [illegible] complete et
determinate [illegible] voluntatis divine. Ergo etc.
[A]d aliud ad primum dico quod potentia non solum est
principium productionis [illegible] voluntas ut
[illegible] potentia [illegible] per essentiam [illegible] ista
potentia imperata est per voluntatem et ideo etc. [A]d aliud [illegible] quod
[illegible] sufficit superfluunt
alie [illegible] agit [illegible] agit se toto. sed agit
per voluntatem quod sit sufficiens ad producendum
effectum [illegible] adiutorium [illegible]
[illegible]
[illegible] per voluntatem ut dictum est. ideo etc.

[U]trum deus velit omnes homines salvos fieri.
quod sic. quia agens perfectum vult [illegible] suum
effectum habere perfectum finem. deus est agens perfectum et
finis hominis [illegible] ergo vult [illegible]
[illegible]. [I]tem [illegible] divine voluntati [illegible] si deus
non vult omnes homines salvos fieri [illegible] omnes homines

[illegible] Deus vult omnes homines salvos fieri. [illegible]

salvos fieri. [illegible] ergo imputatur hiis qui non
salventur. cum impossibile sit eos salvari. sed hoc est impossibile.
ergo etc. Item difficultas est ratione ex una parte
auctoritas apostoli dicentis quod deus vult etc. ex alia quod deus
vult etc. ex alia quod deus non predestinavit omnes. auctoritas
apostoli exponitur. primo ab augustino. secundo [illegible]
ab augustino sic: cum dicit deus vult etc. id est distri-
butio accommoda. et non sensus quod deus vult omnes
salvari sed salvatur nullus nisi salvatur
quia voluntate divina non salvetur. et secundo ad
propositum augustini. primo, id est [illegible] qui solus regit scolas
civitatis. dicitur quod docet omnes pueros qui do-
centur. sic deus vult omnes salvos fieri qui sal-
vantur. Item aliud exemplum ibi Io. i. qui illuminat
omnem hominem etc. non quod omnes illuminentur per gratiam.
sed omnes illuminati per ipsum illuminantur. sic in
proposito. aliter exponitur secundum augustinum. quod est distributio
pro generibus singulorum. quia aliqui de singulis generibus
[illegible] salvabuntur. ut videlicet mares femine
iudei greci parvi et magni etc. non tamen pro singulis
generum. quia non quilibet de quolibet statu salvabitur.
secundum damascenum [illegible] similiter exponitur. quia dis-
tinguitur de voluntate in deo. scilicet antecedens et consequens et [illegible]
hec distinctio ex parte volitorum. et non ex parte vo-
luntatis divine [illegible] prius et posterius. Item ad evidentiam
[illegible] ad considerationem ut prius. ad ut
posterius [illegible] talis [illegible]
[illegible] hominum. sed actus prius
hominum [illegible] posterius [illegible]
[illegible] ut prius. scilicet remedia [illegible]
[illegible] ad salutem ut x precepta. sacramenta et
talia. ad posterius ut perseverantia in bonis
operibus et finaliter. secundo [illegible]
quod est [illegible] bonum et volitum. [illegible]
bonum ex obiecto. ut voluntas ex bono. sic igitur
homine [illegible] bonum [illegible] bonum prius et
[illegible] humana [illegible] capax salutis et bonum
[illegible] actuum [illegible] sic de
voluntate [illegible] distinguitur
videlicet antecedens que respicit bonum [illegible] et consequens que res-
picit bonum actuum [illegible]
[illegible] ad questionem. primo quod deus vult omnes homines etc. voluntate antecedente
[illegible] non omnes homines salvari. Item [illegible]
[illegible] vult deus salvos fieri voluntate antecedente quia
dedit naturam capacem salutis et [illegible] et
remedia [illegible] ad salutem. dando naturam
[illegible] et remedia talia dedit ordinem ad salutem.
sed deus dedit omnibus hominibus naturam capacem
salutis et remedia [illegible] ad salutem. scilicet precepta
sacramenta et talia. ergo deus vult omnes homines salvos

fieri voluntate antecedente. Secundo declaratur quod non voluntate consequente.
voluntas enim divina non potest esse iniusta. esset autem iniusta
si perseverantes in malis actibus et in finali [illegible]
vellet salvos fieri. ergo voluntate consequente que actus posteriores
respicit ut dictum est non vult omnes etc. Item ex
hiis patet [illegible] quod non omnes homines salvantur [illegible]
[illegible] mercator [illegible] exiens [illegible]
[illegible] in mare [illegible]
[illegible] vult salvare [illegible]
ex morte salvari simpliciter tamen non vult salvari
[illegible] Item [illegible] vult [illegible]
[illegible] quod non vult [illegible]
[illegible] tamen non vult simpliciter [illegible]
[illegible] sic est in proposito. quod deus vult
quod omnes homines etc. [illegible] dedit eis naturam ca-
pacem salutis. sed non simpliciter [illegible]
Item [illegible] deus vult finaliter voluntate [illegible]
mercator [illegible] voluntate [illegible] et simpliciter.
Sed deus non vult simpliciter voluntate consequente [illegible]
omnibus [illegible] omnes homines salvos fieri [illegible]
malos [illegible] divine iustitie. ergo non omnes
homines salvabuntur. Item [illegible] ratione deus
[illegible] salvat neque dampnat. [illegible]
[illegible] bona merita vel demerita. sed non omnium [illegible]
[illegible] quod salventur. ideo etc. Item ad primum
[illegible] agens perfectum etc. vult effectum suum
[illegible] secundum modum et exigentiam effectus. [illegible]
[illegible] perfectus non vult quod [illegible]
[illegible] quia hoc non exigit perfectio domus. Sic
deus vult [illegible] salutem. quia hec non exigunt [illegible]
[illegible] ordinatio
effectus [illegible] ab agente. ut patet in [illegible]
[illegible] actiones [illegible]
[illegible] defectum intermediorum [illegible] effectum [illegible]
[illegible] finem. scilicet perfectum. sic in proposito. deus non agit
ad salutem hominis [illegible] ut dicit aug. sic
deus res administrat. ut eas proprios motus agere
sinat et [illegible] regere. sed [illegible]
[illegible] ad salutem suam
[illegible] ideo deus non vult voluntate consequente [illegible]
[illegible] Item ad [illegible] imputatur [illegible]
[illegible] dampnatio [illegible] demeritis [illegible]
[illegible] quod deus [illegible] causa est
[illegible] imputabitur ei ad bonum.
[illegible] imputabitur ei ad malum [illegible]
[illegible] ad hoc facit.

Utrum deus velit mala fieri quod sic. quia si
deus est auctor [illegible] et [illegible] sed deus vult ma-
la [illegible] ad [illegible]
[illegible] et mala culpe. Item [illegible]

[illegible] id est
[illegible] hic
[illegible] dampnationem [illegible]

et non impediens vel nolle malum. Sed deus potest non
impedire. ergo etc. ¶ Contra, nullus peccat conformando
voluntatem suam voluntati divine. Sed volendo malum peccat. ergo
in hoc non conformat voluntatem suam voluntati divine. ergo deus non
vult mala fieri. Primo dicendum quod sicut supra dictum est quidam
dicunt defectus malum pene, peccatum culpa. defectus
enim dicit carentiam perfectionis ~~que nata~~ que na-
ta est inesse. [illegible] non sic defectus malum pene est quod non est
[illegible] defectus in angelo est quod non includit perfectionem
omnis creature. malum autem dicit solam ca-
rentiam perfectionis apte nate inesse. sic malum
est hominis quod non videt. Sed quia dupliciter assignatur
perfectio, prima et secunda. prima est forma, secunda operatio
consequens formam. ideo dupliciter distinguitur malum. quoddam est
malum quod respicit carentiam forme. aliud quod
respicit deordinationem in operatione. primum quidem
malum adhuc dividitur. quia vel est in non habentibus cognitio-
nem et sic dicitur malum nature. verbi gratia si corpus formam clara[m]
est malum nature [illegible] et sic de talibus. vel dicit ca-
rentiam forme apte nate inesse in habenti-
bus cognitionem. et sic est malum pene ut quidam dicunt,
puta si excecatur aliquis vel aliquo alio
modo nocumentum debitum dicitur malum pene.
Sed quia semper respicit culpam ideo sicut in brutis
non est malum culpe, sic nec malum pene in brutis
sed solum malum nature. ideo aliter distinguitur
malum quod dicit carentiam forme apte nate
inesse. quia vel est in habentibus electionem et sic dicitur ma-
lum pene. ut si patiatur homo ab igne combustionis
post formam debite puta caloris [illegible]
in habentibus electionem et sic est malum nature. malum est
quod dicit deordinationem sive perfectionis dupliciter. quia vel est in ha-
bentibus electionem et non habentibus vel et sic dicitur peccatum.
peccatum enim est quod producitur [illegible] in natura
philosophorum et peccatum est [illegible] sicut [illegible]
vel dicit vel est solum in habentibus electionem et sic dicitur cul-
pa. unde culpa est malum imputabile. ¶ Ex hiis
ad quartum dicendum quod deus per se loquendo nullum malum vult
fieri. ideo est quia voluntas per se non fertur nisi in bonum. sed
per accidens deus vult fieri malum nature pene et peccati
ut est in non habentibus electionem. sed nullo modo malum
culpe. ratio patet. quia per unum defectum vel aliud malum
partis propter bonum quod est per se omnium est. Sed malum nature
pene peccati sunt mala partium. ergo deus cum sit
[illegible] vult hoc malum propter maius bonum. unde
vult corruptionem [illegible] propter bonum [illegible] et dico [illegible]
[illegible] malum pene propter iusticiam. Similiter peccatum
in non propter necessitatem esse ut possit propter [illegible]
digitos in manu et non solum hoc malum vult immo
et facit ut [illegible] deducendo in [illegible]. quia deus agit

et ideo quod deus non potest velle quod dicitur est contra voluntatem et bonitatem suam sed malum culpe dicitur est oppositum bonitati divine quod est aversio ab incommutabili bono secundum Augustinum. ergo etc.

in ratione esse per se. ¶ Solutio dicendum quod deus non vult fieri malum
culpe. quod probatur dupliciter. primo sic: aliquid est esse de
voluntate et de actore, sed malum culpe non est de actore.
quia malum pene est malum patientis, sicut infirmitas in-
mo est bonum inferentis. infirmitas enim malum est bonum
facientis. sic malum culpe est malum facientis. unde
aliud malum pene quod patimur, sed malum culpe est
quod facimus. in deo autem non potest esse malum. ideo deus non potest
esse malum culpe. ideo etc. ¶ Secundo sic. deus vult malum
culpe vel hoc est propter aliquod bonum consequens in malo culpe
quod [illegible] vel quia [illegible] propter [illegible] quod elicitur
a malo culpe [illegible] comparationem in aliquo homine propter
penam inflictam alicui pro culpa. Sed hoc non est verum
quia ex malo culpe non elicitur aliquod bonum. unde
bonum comparationis per se elicitur ex malo pene in-
flicte propter culpam, non ex malo culpe nisi per accidens.
deus ergo non vult malum culpe. permittit tamen. quia re-
linquit hominem in manu consilii sui. ¶ Ad quartum
ad primum dicendum quod deus vult malum nature propter maius bonum
ut dictum est. non sic autem de malo culpe. quia a malo
culpe non elicitur per se aliquod bonum. ¶ Ad 2 dicendum quod po- 19
tens impedire malum et non impediens posse est con-
sentiens malo. sed solum permittens. sic deus per-
mittit mala fieri quibus tamen non consentit nec vult. [illegible]
Utrum aliquid fiat contra voluntatem divinam quod non [illegible] d. 47
[illegible] agimus contra cuius voluntatem si potest fieri quod id quod
contra voluntatem eius fit. sed deus est agens potentissimum.
ideo etc. ¶ Item sicut Augustinus innocentius est non solum malum
non facere sed etiam in alio prohibere. sed voluntas dei est innocen-
tissima. ergo non permittit fieri aliquod malum. ergo etc.
¶ Contrarium [illegible] videmus quod multa mala fiunt
que voluntati opponuntur voluntati divine. ideo etc. ¶ Dicendum
est videre primo quedam suppositiones, secundo ad questionem.
¶ Circa primum accipiende sunt tres suppositiones. prima est quod
de deo dicuntur due voluntates, scilicet voluntas beneplaciti et
voluntas signi. unde sciendum quod aliquid dicitur de deo proprie et
aliquid transsumptive. proprie dicuntur de deo perfectiones que sunt
in deo ut sapientia, bonitas et talia. metaphorice autem et transsump-
tive dicuntur de deo [illegible] et aliqua transsumptive proprie dicuntur de deo
perfectiones ad quas similitudines se habent. ut deus dicitur
ignis consumens est. quia sicut ignis consumit
lignum, sic deus consumit malum. et sic de talibus. et
sic est de aliis. sic est de voluntate divina. aliquando enim dicitur velle
simpliciter et proprie et sic est voluntas beneplaciti. aliquando
dicitur solum velle quia habet se ad modum volentis
quia scilicet precipit. sicut iste qui vult aliquid fieri precipit quod
fiat [illegible] in scriptura ut [illegible] obedientiam
et fidem Abrahe precepit ei ut immolaret filium suum scilicet hoc
quod est [illegible] quod sunt volentis ad voluntatem bene-
placiti scilicet quod deus [illegible] voluntate scilicet [illegible] fidei

et obedientiam Abrahe. Ad quod dicendum quod deus voluit voluntate signi tantum
ut ymolacionem pararet. sicut voluntatis sue fuit preceptum
ceptum de ymolacione. ¶ Sed supposito quod voluntas dei sit
voluntas beneplaciti et voluntas signi. quia ad hoc quod voluntas
beneplaciti vera sit. oportet quod id quod precedit impleatur.
sed ad hoc quod voluntas signi sit vera. non oportet quod id quod pre
dicitur impleatur. sed solum id quod intendit. verbi gratia. Intel
intellectus noster ad hoc quod sit verus de re aliqua. oportet quod
conformetur rei ita quod id quod precedit intellectus in se sit
in re. sed quia voces sunt signa solum intellectus
nostri. non oportet semper quod id quod precedunt illa verba sit.
sed solum id quod intendunt sicut id quod ligna conve
nerunt ut ungerent sibi regem et talia sic
corpore. si deus vult voluntate beneplaciti. quod ego ho
norem patrem et matrem ad hoc quod voluntas impleatur in
me. oportet quod ego faciam id quod hec voluntas precedit.
scilicet execucionem huius precepti. sic autem non est de voluntate
signi solum. unde non oportuit immolari actualiter y
saac ad complecionem voluntatis divine precipientis immo
lacionem. sed solum probari oportuit fidem Abrahe
quia hoc intendebat voluntas divina. ¶ Est et supposito quod
voluntas signi subdividitur in quinque signa voluntatis divine
scilicet operacio. permissio. preceptum. consilium. prohibicio. unde
versus. Precipit ac prohibet permittit consulit implet. hec
sufficiencia sic accipitur. quia voluntas divina dividitur in
antecedentem et consequentem. voluntas autem consequens vel est de bono et tunc
signum talis voluntatis est operacio. quia scilicet deus operatur in nobis
bonum. vel de malo et sic signum est permissio. quia scilicet
deus permittit mala fieri. voluntas vero antecedens vel est de bono
et sic signum huius voluntatis dicitur quia vel id bonum est necessarium
et tunc signum voluntatis divine est preceptum. vel bonum non
necessarium sed solum utile et tunc signum est consilium. vel
voluntas antecedens est de malo non faciendo et sic signum huius
voluntatis prohibicio. Aliter dicitur magis clare. quia voluntas
divina vel est presentis vel futuri. si presentis vel
mali et sic signum est permissio. vel boni sic operacio
patet. si futuri vel mali. sic prohibicio. vel boni
necessarii preceptum. vel solum utilis consilium. Est supposito
quod licet idem est voluntas divina et precepta voluntatis divine
tamen voluntas divina sic in nobis. quia lapis [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] nostra
alteratur ad ymaginem in eo [illegible] ¶ Ex hiis
ad questionem dicendum primo quod loquendo de voluntate divina
antecedente et beneplaciti multa fiunt contra voluntatem divinam.
secundo quia voluntas autem ut dicit Damascenus respicit bonum
omnium. vel ut communis et recta. propter quod deus vult voluntate
beneplaciti homines salvari esse. Sed multa fi
unt contra bonum commune vel divinum. [illegible] ut
[illegible] ¶ Item contra [illegible] pura contra p
cepta. Similiter multa fiunt contra voluntatem divinam antecedentem quia

voluntatis signi. scilicet contra [illegible] multa fiunt contra precepta
consilia. prohibiciones divinas. hec tamen dicuntur voluntatis signi
antecedentis. id est et cetera. ¶ Secundo loquendo de voluntate dei consequente. dico
quod est voluntas beneplaciti. nichil fit contra voluntatem divinam quia
talis voluntas dei fertur in respectu omnibus circumstanciis
[illegible] et cetera. de voluntate signi quod est operacio. nichil fit preter. quia
opposita non possunt esse in eodem. Sed quia deus
operatur continue et creatura non agat. sunt opposita
vel quia deus agat aliquid et quod creatura sibi id destruat
sunt opposita. ergo non possunt simul esse. [illegible]
si fiet. ad hoc voluntas divina consequens que est voluntatis signi
que est operacio ut probatum est. [illegible] quia nichil preter voluntatem
divinam consequentem et signum que est permissio. quia quod
fit vel est bonum vel malum. si bonum non est contra per
missionem divinam. quia in malis dicitur fieri per
missio divina. id est et cetera. ¶ Ad argumenta ad primum
quod hoc voluntas divina pensatis omnibus circumstanciis
nichil fit. et sic procedit id est [illegible] maior. ¶ Ad
secundum dicendum quod voluntas dei est nocentissima et id pro
hibet omnia mala [illegible] recipiens hec
prohibicionem / relinquendo. scilicet [illegible]
[illegible] et sic preter hoc quod prohibet divina male facere.

Utrum tenemur conformare voluntatem nostram volun
tati divine. ut quod non. quia non tenemur velle damp
nacionem suam. sed deus vult dampnacionem alicuius. id est et cetera.
¶ Item non tenemur intellectum nostrum conformare in
tellectui divino. non possumus in omnibus. ergo nec voluntatem
nostram voluntati divine. ¶ Contra [illegible] ¶ Di
cendum primo ad intellectum questionis. [illegible]
intelligitur ut possit conformari voluntati divine. secundo id
quod querimus. quod scilicet quod tenemur conformare voluntatem nostram voluntati
divine. et tertio quod in voluntate divina tenetur voluntatem
nostram conformare divine. ¶ Circa primum sciendum quod conformi
tas dicitur unitas et similitudo in forma. sed hec [illegible]
[illegible] primo modo comparando aliquid ad seipsum. sic sortes
albus mane et vespere dicitur conformis sibi ipsi et difformis
si sit albus mane et niger vespere. ut sortes [illegible]
[illegible] secundo comparando unum
alteri ut [illegible] esse [illegible] regula [illegible]
[illegible] [illegible] conformes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
solum [illegible] dico [illegible] comparando duo [illegible]
ut sortes et plato comparantur [illegible] in albedine
[illegible] conformes [illegible] non accipitur
primum modum. quia non est eadem [illegible] et divina
[illegible] quia non est eadem et [illegible]
[illegible] ¶ Item conformes [illegible] modo [illegible]
[illegible] voluntas autem divina non conformis
[illegible] possit esse conformes [illegible] ad divinam id
[illegible] conformes [illegible] ad [illegible] modum. quia conformi

voluntas non cum divina sit infinita virtute et re-
gulativa regule. Ideo ex hiis ad questionem dico
quod tenemur non conformare divine per [illegible] po-
test quod hec teneamur [illegible] voluntate quod [illegible] posse
secundum voluntatis non est [illegible] conformatur divine ergo
et [illegible] [illegible] quia divina [illegible] in [illegible] prioritate
est [illegible] [illegible] quia voluntas divina et [illegible]
voluntas nostra sit prima [illegible] et [illegible] omnium [illegible]
[illegible] [illegible] et maxime [illegible]
[illegible] sic voluntas divina [illegible] est
et [illegible] [illegible] voluntas nostra [illegible]
[illegible] quam sic [illegible] conformatur. Et [illegible]
res facit id quod [illegible] quam [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] in [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] voluntas non [illegible] [illegible] et [illegible]
conformatur. [illegible] Et [illegible] penes quod in voluntate
divina teneamur non conformare divine. Et ad
[illegible] [illegible] [illegible] voluntas divine [illegible]
penes [illegible] penes finem quia [illegible] ad [illegible]
finem [illegible] [illegible]. Et [illegible] penes [illegible]
quia [illegible] [illegible] ex [illegible]. Et [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] ad
[illegible] [illegible] voluntas divina et [illegible]
[illegible] et per [illegible] [illegible] in voluntate divina [illegible]
[illegible] [illegible] voluntate divina [illegible] ad finem
[illegible] conformare voluntate non divine quia [illegible]
volumus [illegible] ordinare [illegible] divina [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt in [illegible]
sunt fines in operabilibus et [illegible] [illegible]
sit error in [illegible] sit error in [illegible]
[illegible] [illegible] sit error [illegible] fines ultimi [illegible]
[illegible] [illegible] ad ultimum finem [illegible] et error
est in [illegible] quod [illegible] [illegible] in fine ultimum.
Secundo modo [illegible] voluntate divina [illegible] [illegible]
non tenemur [illegible] ratione [illegible] conformare voluntate non
divine [illegible] facimus / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] et non facit [illegible]
[illegible] [illegible] tenemur non ratione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntas non [illegible]

formare divine in [illegible] [illegible] [illegible] voluntate divina.
penes [illegible] distinguendo [illegible] voluntate [illegible] et [illegible]
[illegible] non ad voluntatem divinam [illegible] tenemur conformare non non
[illegible] non voluntate deus non vult nobis non bonum et id
[illegible] [illegible] velle [illegible] voluntate id [illegible] debemus
velle sic non [illegible] actus voluntatis penes [illegible]
quia deus vult [illegible] quia nos id volumus [illegible]
[illegible] divina [illegible] respicit [illegible] [illegible] id [illegible]
[illegible] tenemur non conformare divine penes [illegible]
sicut penes volitum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] appetitu [illegible] [illegible] et appe-
[illegible] volumus et appetitum deliberamus et [illegible]
[illegible] duo [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] penes vo-
litum [illegible] in ultimum finem [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] ordinantur in ultimum finem sic velle [illegible]
et velle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deliberativa in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
respiciunt ultimum finem ut honorare parentes.
Ideo distinguendum de hominibus viatoribus et comprehensoribus.
Quia comprehensores [illegible] [illegible] voluntate divina
et [illegible] magis conformare non [illegible] divine [illegible] viato-
res [illegible] [illegible] in conformando [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deus vult [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deliberativa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] voluntate divina [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] voluntatem deliberativam et conformatur [illegible] deli-
[illegible] [illegible]. Hiis suppositis dico
ad questionem [illegible] ad [illegible] [illegible] et voluntate [illegible]
non tenemur non conformare divine [illegible] non [illegible]
ad impossibile [illegible] conformare [illegible] [illegible] divine [illegible]
est impossibile [illegible] velle [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] velle [illegible]
impossibile et [illegible] voluntas [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et cetera.
Sed [illegible] ad voluntatem deliberativam distinguendum est [illegible] voluntas vel [illegible]
deliberativa [illegible] in [illegible] non [illegible] respicit
voluntate [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] 19 [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deus vult [illegible] [illegible] id [illegible]
non deus displicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] divina [illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] ad [illegible] respicit voluntate [illegible] [illegible]
declaratum [illegible] manifeste quod est [illegible]
et quod deus [illegible] [illegible] teneatur velle [illegible] [illegible]
id [illegible] [illegible] et id [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deliberativa
[illegible] velle quod deus vult [illegible] non [illegible] cum [illegible]

sit p̄o · uo · tas ūlis ⁊ delibatiā solū diuisificā
penes uolita · uo tas delibatiua ꝰ uolu
til' q̄ꝗ deliber̄ i dnit moð sile · ⁊ iō sic i uo
ūli nlls rō uelle dāpnari · sic n̄ uo te deli
batiua · Ad · 2ᵐ dō q̄ sec̄; ð intellēū ⁊ uo te.
in ellcis · neo gr̄ [illegible] rōe · uo tas ex ē libia · r'
dō q̄ in hijs q̄ ptinēt ad fidē ⁊ mores ꝯt
inuit ꝯfōrare intc̄ᵐ · n · dino captiuātes · in
tellēm · n · obsequiū x̄ · sic ⁊ uo te · n̄ enī i q̄is
n̄ ii ē manifesta uitas · q̄ ⁊ i hijs tenem
intellēm n̄rm cōformare intellcu dino · ut
tandē ꝯgaudeamus cū dūo nr̄o qui ē bn̄
dictus in secula seculorum Amen. Ex
plicit primus meteensis.

Circa p̄m̄ sc̄i libri q̄ritur ūtr̄ creatura
potuit ēē ab eterno · uidr̄ q̄ n̄ · q̄
omīs duro inclusa duo nūc
natio ⁊ fētā · s̄ durō creāē ⁊ icluda
nūc · duo nc · ꝗ ēē · Itē ⁊ nc
pductōis eius; creatur · o's · n ·
creatā ē pducta · ul' p'inonē · ⁊ sic pducta ē i
adō nc · ul' n̄ pducta p motū · ⁊ sic ⁊ adhuc
pducta i aco nūc q̄ i instantiū mēsurat p nc.
Itē p aliq̄d h̄r ēē principiū ē decidunt ea
natiū/h̄r p̄n̄ suū ⁊ p ꝯn̄ n̄ ⁊ ab eterno · s̄ q̄
creatura h̄r ēē principiatū ⁊ dinatū ad ꝯ · g̃ ⁊c.
Cont̄ uenis dici n̄ ē ipsā · q̄ uenis cāuē ·
s̄ uenis creature stant ē ē ē ad pduc n̄
sol splendorē ⁊c̄ · In ista q̄one sunt uaria
p ordinē · pᵒ ponē opiōm q̄ dr̄ q̄ creatura n̄ pᵗ
ēē ab eterno · Scd̄a opiō magis ūa · Itē ⁊ · sol
uentur rōnes prime opinionis · Circa p̄sc̄a
q̄m p̄bat q̄ mūð ab eterno ul' creatura ēē n̄
potuit · Unde q̄ rōnes q̄dā sumūt ꝯpte dī q̄dā
q̄dam ꝯpte creature pmanentiū · q̄dā ꝯpte
creature succeciue · p p̄ma uia arr̄ dr̄ · primo sic
error ⁊ dicē q̄ dō n̄ libia uo te pduxit creatu
ram · S; coacte necītate · g̃ n̄ ab eterno eā p
duxit n̄c pduce potuit · maior p̄z · minor de
claratur · q̄ posito q̄ dō creaturam ab eterno p
duxit · dō n̄ potuit n̄ pdu re · n̄ · n · pt̄ ea p no
ducē · p p̄mā pducta ē · Jam · n · pducta ē · n̄
p potuit eam n̄ pduce q̄n pduxit · q̄ sic q̄
ē q̄n ⁊ n̄ pᵗ n̄ ēē q̄ fit · q̄n fit · n̄ pᵗ n̄ fi ·
n̄ pᵗ eā pduce ām̄ p̄mā pduceret · q̄ ān eternū
n̄ pᵗ ēē fi · g̃ si dō creaturā ab eterno p
duxit · n̄ potuit eā n̄ pdu re · coact g̃ necītate
pduxit q̄ ē error · n̄ g̃ ab eterno pduxit · n̄ p
duce potuit · Itē · auctē hug̃ · ð sco uic · liᵒ

p ð sacrīs dn̄s q̄ ineffabil' dne pō n̄
tas n̄ pᵗ eā pr̄ se h̄re coeternum · Item p
uīnam ꝯpte creature in omnium · arr̄ dr̄ · pō
sic · q̄ inq̄ pcedit n̄ ēē p durōm n̄ pᵗ ēē
eternū · S; in creatura n̄ ēē pcedit n̄ ēē ēē p
durōm ⁊c · ma · p̄z · q̄ n̄ pᵗ ēē eternū · iō
cui n̄ ēē pcedit ēē p durōm · mi · p̄z · q̄ n̄ ēē
i creatura · p'cedit ēē duone ul' n̄ solū · n̄
durōne h̄eā puiūl · Si n̄ tm̄ cū ista q̄ se
uicem solū n̄ pcedi possint sil' ēē ēē creē
⁊ n̄ ēē ēē sil' · ul' salē ponant sil' ēē q̄ ⁊
i h̄ens n̄ ēē q̄ · incantur · n̄ solū pcē duo
ne n̄ · s̄ ⁊ durōne ēē · Sð sic · sic anō
se h̄r ad eius sic creatio ad nō eius · q̄ sic
i ꝑnb' eius ē ēs ac [illegible] pcē
ꝯsiue · vn̄ i eod̄ instanti m̄q̄ res ē p̄ n̄ pᵗ
ali q̄ in eodem instanti ēē ⁊ n̄ ēē · g̃
n̄ eius duone pcedit creatōm ⁊ p ꝯn̄ cre
atura n̄ pᵗ ēē ab eterno · Item tiam uiam
ꝯpte creature pmanentiū · arr̄ dr̄ · p'mo
rōne ꝯmuni de nūis infinitis q̄ ē i q̄es ·
q̄ ēē infiniti ēē maius q̄ ē in q̄ens · g̃ ⁊c.
Sð sic · si mūð p̄t ēē ab eterno dō po
tuit dic lapidem pduce ⁊ ꝯsuare · eū
g̃ iustē ueniones pcessanl posuit ēē actu
infiniti lap̄ q̄ ē impossible · Itē si crea
tura ul' mūð potuit ēē ab eterno · seq̄ q̄ ē possi
ble incorrupible q̄ ⁊ i possible · g̃ ⁊c · probatō ma ·
i nō nūc p̄ns ⁊ nūc in quo corrupitis ē
asinus ab eterno ē ꝑs finitū · n̄ pt · n · ēē
io nc ab eterno · q̄ pcedit ꝑs ꝑs nūc
corruptōnis asini ab eterno pducti n̄ pᵗ ēē
ab eterno inē aūt nūc p̄ns ⁊ nc q̄ nō
fuit ab eterno ⁊ ꝑs finitū nc p̄sens · ⁊ nc
corruptōnis asini · ab eterno pducti ē ꝑs
finitū q̄ inē nūc corruptōnis asini ⁊ p
ductōnis eius · ul' ē duo finita · ul' n̄ · si finita
n̄ pᵗ ēē ab eterno · q̄ ꝑs finitū ⁊ inē nūc
p̄sens ⁊ nūc corruptōnis ē · Si g̃ ē ⁊ ꝑs
durōnis eius finitū cū duo finita n̄
faciat · i ꝑs finitū totū apnᵒ durōnis
ēē ē ēē fit · ⁊ sic n̄ fuit ab eterno · ul' inē
nūc eius corruptōnis ⁊ durō · ul' ꝑs i
finitū ⁊ nūc seq̄ q̄ complēdum ꝑs
i fitō ⁊ p ꝯn̄ q̄ sic incorruptible · Item · ꝯ
uia ꝯpte creature succē · arḡu mur ·
primo sic durōnes celestes posuīt p'misiri
ꝯsir are · cel's uenīs · s̄ suppōᵒ q̄ mūð
fuit ab eterno ⁊ p s̄p ⁊ ꝑpetuū durare
debeat · duō ꝑs p'mū ⁊ futū · ⁊ iō duō

Margin notes (right): ⁊ ip̄m ēē — / sic i creatōe nō eius ē ēs ac / s̄ eius duratōe — ⁊ q̄ ⁊ — / sic — ⁊ pducti — ⁊ nō pᵗ ēē ab eterno — p cedit arx duratōis asini g̃ / nūc corruptōis asini ab eterno pducti — ⁊ g̃ n̄ — ⁊ pducti — / sic celes · q̄ sic ē i ꝯ ꝯpte / p'nti ita ꝯpte futuri

Margin notes (left): ⁊ diminut / ul' durati — ⁊ ꝯa — ꝯpte cause ꝑ[illegible]

ꝯz rōne q̄ dō creatiam ab eterno pduxit n̄
pduxit ad uolū c libia s̄ coacta

una non est maior vel minor alia. Sol. dicendum quod licet eadem et equales revolutiones preterite sint in utroque, quia tamen non prius transiit una quam altera, ideo impossibile est quod ad solem pertineat futurum tempus si sit infinitum. Ergo impossibile est quod pertransierit tempus preteritum si fuit infinitum. Item si omnis duratio habeat primum et ultimum, necesse est quod finita. Sed duratio motus celi habet primum et ultimum, ideo etc. Maior patet in infinito non est primum et ultimum. Ergo etc. Minor probatur quia est dare primam et ultimam revolutionem celi in motu. Ultima quia hodiernam primam probo quia sic precesserunt revolutiones quod nulla fuit nisi sit una accepta fuit ante aliam. Ergo in ascendendo est devenire ad aliquam revolutionem antequam non fuit alia et si sic habeo propositum. Aut non est devenire ad aliquam revolutionem antequam non fuit alia, sed ante quamlibet fuit alia. Si ergo antequamlibet fuit alia, ante omnes vel omnes fuit alia, sed hoc est impossibile quod ante omnes fuit alia, sicut impossibile est quod post omnes sit alia. Ergo impossibile est quod non sit devenire ad aliquam primam revolutionem antequam non sit alia, non ergo infinite. Item si tempus fuit ab eterno totum est equale parti. Probo quia totum tempus ab eterno usque heri et pars temporis ab eterno usque hodie, et tamen non est minus tempus ab eterno usque heri cum fuit infinitum quam tempus ab eterno usque hodie, sed hoc est inconveniens, ergo inconveniens tempus ab eterno fuisse. Aliqui dicunt oppositum et negant quod creatura potuit esse ab eterno, si non est ab eterno hoc non potuit. Est enim impossibile [quod] talis impositio creature. Sed ipsi impossibile vel ipsi defectum in creatura. Ideo ostenditur quod non sit impossibile ex parte creature quod Deus non potuerit esse vel fuisse ab eterno. Ad cuius evidentiam sciendum quod nec est ex parte creature est natura cum impossibile productum ab alio eterno, propter non esse. Sed hoc ostenditur quod non repugnat creature esse vel fuisse ab eterno. Et sic non repugnat creature in quantum sic non repugnat ab eterno fuisse. Ideo non perfectum est eo cum ita. Et non repugnat ei quod est impossibile ad non, et impossibile vel possibile dicitur ut ipso Deum vel per potentiam aliquam passivam ut tempus ad formam et lignum ad combustionem. Ideo non per aliquam potentiam passivam sed solum quia non includitur repugnantia ad esse quia non includit contradictionem. Ex his arguitur sic: hoc possibile per potentiam passivam non posse ab eterno quia presuppositio potentie passive ad suum esse possibile tamen vel ens impossibile non per aliquam potentiam passivam sed solum quia non includit repugnantiam ad esse per esse

ab eterno nisi aliquid impediat. Tale non vel presupponit ex parte sui quod non oporteat esse ab eterno. Sed creatura est tale possibile. Non non creatura est sed cum ex parte impossibile ergo etc. Item secundo non repugnat creature ab eterno fuisse in quantum producitur ab alio. Si non repugnat vel hoc esse quia producta necessitate vel producta ex voluntate. Neutro modo quia productum non productum non de necessitate sequitur durationem sue cause, alioquin splendor durationem productionem solis sequeretur. Quod falsum est. Non secundo modo quia non repugnat agenti per voluntatem ab eterno agere non vel quia volens vel quia deliberando producit. Neutrum autem horum. Non primo, dico ergo etc. Item quod Deus agit per voluntatem non diminuit eius potentiam. Si si Deus ageret de necessitate non tunc modo ab eterno produxisset sicut omnes. Ergo cum agat per voluntatem ab eterno potuit producere. Item ad propositum effectus productus subito equivalentur non denotatione duratione posterior sua causa. Sua creatura est huiusmodi, ergo etc. Maior patet. Quia in actione subita vel illuminare illuminari et illuminatum esse et non productum esse solis et illuminare et illuminatum esse in eodem. Minor patet quia creatio est actio subita. Secundo posterior est creatura et hoc est quod dicit Richardus distinctione secunda. Nemini videatur impossibile esse quod id quod est ab alio sit coeternum illi. Exemplum posuit Augustinus de vestigio pedis impulsu. Item non repugnat creature ab eterno fuisse in quantum est ex nihilo, quia creaturam esse ex nihilo potest intelligi vel in habitudine cause efficientis vel affirmative; hoc sensus est quod creatura est ex nihilo, id est non ex aliquo, id est non vel de nihilo. Et sic non repugnat ei quod potuit esse ab eterno quia non presupponit aliquid ex quo sic nihil potest in quantum huiusmodi ab eterno esse nisi sit repugnantia ab inde creatura in quantum est ex nihilo non repugnat sibi fuisse ab eterno vel potest intelligi teneri aliquo et hoc dicitur sic posterius vel affirmative ut patet et sic est sensus quod creatura sit ex nihilo, id est creatura fuit in ordine, quod est nihil ad eum quod est ad vel eius quod est ...non non est necesse post esse in tempus ubi sunt duo termini motus quod est communis subiectum utrique termino quia si quodlibet sit uno termino, quod est in altero, post expulso ex nihilo, sed non est communis subiectum et non quod cum sit uno sit quodlibet in altero. Ergo cum dicitur creaturam esse ex nihilo, si ex non dicit habitudinem termini affirmative vel potest teneri negative et tunc est verum quod est ex nihilo, id est non sit ex aliquo, id est in ordine termini quod sit terminus aliquo. Et tunc non repugnat si fuisse ab eterno in quantum est ex nihilo. Item sed ad hoc quod creatura est post non. Non presuppositione termini post in quantum huiusmodi fuisse ab eterno si non aliquid impediat creaturam in quantum huiusmodi
id est non aliquo, id est non ad vel habitudinem non sit in creatura et hoc est falsum, nichil non est ... esse vel negare quod creatura est ex nihilo

ut declaratum est. io et c. Ad secundum non repugnat creaturam fu-
isse ab eterno immo potuit et non esse. Aliquid non ymaginan-
tur quod non esse in creatura precedit esse quia posse non esse quoniam
iste creature esse est quoniam creature competit quia ab eterno io
voluit quod esset precedit duratione esse in creatura. Sed hoc
non obstante. Etenim creatura potest esse ab eterno quod est
ab eterno posset de se non esse. et hoc arguit sic si potest non esse
quod stat cum esse creature non impedit creaturam ab
eterno fuisse. Si non tunc impediebat et tunc impedit.
Sed modo vel nunc non impedit. ergo nec ab eterno non impe-
diebat. Ideo posse creaturam de se non esse et actu esse a
deo simul stant precedit in creatura non vim est dicere quod crea-
tura de se potest non esse et actu est a deo. sic precedit in
creatura est dicere de aere quod potest non illuminari esse de se et illu-
minatur a sole. Sed non obstante quod creatura de se sit
potens non esse ab eterno potuit esse. Ideo
solvende sunt rationes alterius opinionis. Unde ad
primum dicendum quod producitur ad extra necessitate potest in illud dicere. potest non.
aliquid producta ex necessitate absoluta. sic sol producit
splendorem. vel de necessitate conditionata. sic quod producit
aliquid quod producit ad de necessitate. prima necessitas
repugnat libere productioni quia est a voluntate libera. Sed non se-
cunda. possumus non ad facere libera voluntate pura
causa. Sed tamen eam facio de necessitate facio. sic quod est quoniam
est necesse est esse. Contingit dicere quod error est dicere quod deus
mundum produxerit non libera voluntate. Sed coacta necessitate.
Unde est de necessitate absoluta quod repugnat libere voluntati non
aliquid de voluntate conditionata quod non repugnat ut dictum est. quoniam
modo dicendum in. potito quod deus creaturam produxerit
ab eterno non produxit eam libera voluntate. Sed coacta necessitate
dico quod libera voluntate non coactus necessitate absoluta si
suppositione facta quod ab eterno produxerat non coacta. quia
nulla coactio cadit in deum de hac necessitate procedit
predicto. Ad secundum dicendum quod doctores quidam creaturam
ab eterno defuisse non tamen est de contrarium. ita quod
sua duratio esset eternitas. quia haec esset ab eterno
de possibili eventu. Ad quartas rationes de creatura sunt ex
... Ad primam per intemptationem. et ad probatione
dico quod non esse in creatura solum non precedit esse. vel potest
... ab eterno creaturam fuisse et in plus quod hoc
sic impossibile quia non tunc se precedunt solum hoc quod est simul
esse et non esse per intellectum. immo modo sic quod creatura sic habe-
at esse actu et non esse actu. et hoc est possibile ... ad
tamen quod creatura habet esse ab alio. sed non esse a principio
id est ex parte sui. et hoc est unde et possibile. quia hoc dicit se compatiuntur
simul. sicut potest dici quod hoc eodem forte sic stat simul esse et non
esse. ut esse illuminatum a sole et non esse illuminatum. Item
eidem agentis. ut esse illuminatum a sole et non esse
illuminatum a sole. stant tamen simul respectu duorum agentium
ut esse illuminatum a sole et non esse illuminatum a

aluna. vel esse a sole illuminatum et non esse ab se ut
per medium. sic in creatura stant simul non esse de se et esse
ab alio. Ad tertium dico quod non est simile de
actione creatoris entis et de creatione creatoris non entis. quia
creatio habet terminum ad quod positivum et terminum a quo ne-
gativum. vel magis proprie non habet terminum a quo non forte
ymaginarium. Sed actio ... habet terminum positivum et terminum
ad quod negativum vel non habet proprie terminum ad quod actio
cum habet terminum a quo. scilicet ens. entis autem est duratio
io autem presuppositione entis secundum durationem. Sed non entis
non de necessitate est duratio. io non oportet quod non esse duratione
precedat creationem. nec ponit creaturam. Ad
alias rationes ex parte creaturarum permanentium
ad primam. scilicet de infinitis. quidam solvunt. sicut si
mundus fuisset ab eterno deus produxisset animas
infinitas. quia infiniti homines precessissent.
dicunt quod hoc non generasset ab eterno. Sed hoc non valet. posito
enim quod homo vixisset per mille annos antequam genuisset
tempore infinito generasset ... non mille
annis ab infinito tempore ad hunc totum tempus
dicunt est infinitum. si et ab infinito tempore cepisset
homo generare. hodie essent infinite anime. io non sol-
vunt rationem ut videtur. Ideo dicunt aliqui magis
sequentes opinionem Aristotelis et Algazel. quod nec philosophi est
infinitas animas secundum numerum. quia infinite anime
infinite per actum est non dicere ... de unitate ...
factionis ut in primo dictum est. Sed tenendo quod non
sunt infinite anime. quia alii dicunt. unde potest sic potest
dici quod sufficit potentiam dei salvare per hoc quod potest aliquam
creaturam ab eterno producere. io potest de cetero. quod deus
hominem ab eterno produxerit. si tamen potest ab eterno
generare. quia hoc implicat contradictionem ... quod dicitur
quod contradictionem implicat contradictionem ... quod dicitur quod
contradictionem implicat si sunt infinite anime. quia doctores
dicunt quod mundus ab eterno potuit produci si ordine
... nunc est. ... Sed sufficit si ... ordine
deus potuit mundum ab eterno producere. Ad secundum
dico quod permanentibus potest dici quod ad infinitum produ-
cantur successive. et similiter sic quod successive pro-
ducantur lapides infiniti. et similiter si deus non
potest infinitos lapides producere simul. et eodem modo
successive. et tamen deus potuit ... producere lapidem
et conservare. secundum si implicat contradictionem infinitos
lapides esse. Ad quartum dico quod non est dare nunc
corruptionis asini ab eterno. Sed non indeterminate
possibile fuit asinum ab eterno produci. non tamen est pos-
sibile asinum hoc ab eterno productum cum fuit
infinitum. vel posset de cetero quod esset possibile dare primum
asinum ab eterno productum tamen ... nunc primum ...
nunc corruptionis asini ab eterno producti est

infinit. sic dem est de hoie q fuisz ab eterno et genuisz p mille annos eod mo si corpe fuisz asinus ab etno pductus p mille an nos ad h ee tpe infinit. inc nuc corporis ei et nc pus. Ad rones alias cuipte da tur ex successione dr ad pma q ad hoc est d ee trasitu. uel q fuiie preisit. hnt tm tm et post. uel q preisit solu infinitu. p mo n z trasire. h solu s mo. q preteriit solu. sic aut accipiendo trasitu. dico q sic d roe fuit est q n trasierit sz extiterit sic de rone ptiti. et q tas. ic et n extiterit a ado d infinitu uerisz q. d. siliare ro uerisz q. De roe g fuit infinita e q no trasierit. h extiterit. et io q z trasitu uel ee d futuro in futuro. et sic totu ee th q h io fuit infinitu e q sic contingit. cu d rone eius sic oppositu. s. q infinitu perspecte. sic d rone ptiti q transeat et preteriet. et q n sic sigte tpe ptitu. inq n trasierit. io h roni eius n e q trasiat fuit. h solu q incepit trasire. vn omnis sol trasijt in finitu ptitu. n q in ca ptitum fu fu tura. Ad aliam dico q z dare ultima reuolutionem ex pte ptiti. sz n pma. uel et dare aliqm sigtam an n sit a. bo qn aliqm. g ang qzeuer et. q e an. li qz pt teni cuictum uel desim. h desim vn e q eaum q desim accepta est. q n z dare aliqua ang n sit alia. et tunc n seq ani qz z ea. g an omis. si cunctum. fru e q an qz sit alia. et tuc no sequitur n e dare aliqm aliqm n sit. ul n z signe g an qz e alia. q pced a diuisis ad cuincta necia cone. ut insili sor n p the naue. Ad z. dr q inqt et mi totu et ps n dicit in fin ut est infinitu. vn dies hodierna n e ps infinita. Ad arlm ptilia ad p q creatura ab etno pducta n z producta i ne fluente. sz stante ita q ee mi tua pte misit. Ad. 4. dico q ad p hec pt su ee dr. vno mo pt su ee effectiue q z ab ao. et h pt h eu tota nco. alio mo sm pt ee p durationem. et d hoc pti n q qlibet creatura omnis hre principatu. h suffit q hre pri effectiui. Querit utru creaca sunt mono fir et utrum q sic. q q oe tend in ee e et onio fr creatura e th g et e. maior pz. sic d q q tend in ee z mon fr. sic z d

q oic tend in no ee. mi. declar. q sicut leu ale ascendit sursum. i ce q z d se sibe relinquitur tendit ad no ee sim. g. q dicit q omia i nihilu. g et c. Itm ee dium separate ad ee dicte e sic ee stans ad ee fluxibile. g et c. Con ee r pmanentis nedu e. dicte iusti. sz inste res sunt pmanentes. g et c. In ista quoe tres sut opiones. pma e qdr q ee re sic in cuinuo fr simpl. et n infto ee. sic colore qui alterat in cuinuo mou. ponitur isto o pmo ca incuiniu. p distingue ee dictu qdam e successiua re. et tale e in cuinuo fr et n infto ee ut motus et tpe. vn in g. ph. dum fuit sunt. dum aut fca ft. n fr. h ee desinunt. Sed z ee re pmanentu et h ee ad huc. dr p csidari. vno mo q ad sui pductio tr. q qdam sunt q pducitur in ee p motu et in talib fi pcedit fem ee n et spro tali. n. q ad sui pductionem n hnt ee insli eo mo. alia uo sut inq pt ee successio et q ad fi et q ad ee. sic ac ut aliud p talib fi e. et sic ee vno mo cuingit ei. a o ut pre. Alia uo pducitur p simplicem emanacom et effluxu. et talia in eodem instanti sue p ductiones sunt in fi et fco ee. ut i ae illuiari et illuiatu ee. et in catura simul creari et creatu ee. vn in talib fi et fcm ee sunt id re et d ra cone. q fi respicit tpe aut es e instans q tal res pducit. h fcm ee de p coponi ad in stans aliud. et h z p. Sed p csidari ee re pmanentu q ad duronem. et sic dut ad h simp q ee re pmanentu. sic in cuinuo fr rr dr. et n in fco ee. et h plante rone. et sili roe sic ille effectus e in cuino fr. q indigz cuinuo pncia cuiuantis. h catura e tal effectus. g. maior pz. Quia effectus q e in fco ee p ee manz i ab sen ce. ut domus in fco ee i absen artes. mi. pz. sicut dr. q d in nihil redigent n tua opis teneretur. Itm p sile sic se hz aer ad illuiari p sol illuiantis. ita catura ad catri. ul fi i p pmu entis. h lumi in ae e i cuino fr p solis illuiantis. g creatura e in cuino fr i p pmu entis. mi. pz. sic. n. depende ee ca ture a pmo ente sic ee illuiatu in ae a sole. mi pbatur aut ca sup gen. ad lr. ca. z. aer inq pnte lume n fcus e lucid. h fit. q si fcus eet lucid et n fiet ab h ee lucid. Et id. n i o ps. in aut ad h d sic ae illuiatur. et n illuiat z. sic ho iustificat et n iustifir e. Itm loc. 4. d cso. ca. l. dr q nullu caru

pt sum esse totum simul recipe. sed recipit illud
pure ... pres. quia hec dies non est hodie et que
fuit hodie non fuit heri. ¶ Et solvunt dubium
quod potuit moveri eis. si non dicatur quod esse rei sic est
in motu sic non in diffe esse ... rei succ et abest
rei permanentium per eos. ¶ Respondeo quod ille rationes
dum successive esse est in instanti omnis ...
... pertinentium sic modo habet esse ... esse et ... modo.
... esse ille modo. sed ille res dum permanentes
est esse et si sic in instanti ... esse illis tamen non est instanti ... esse
prime et particularis ... recipio ... et spes
sic totum ius. sed sic instanti ... influentie esse non tamen ...
¶ Alter post dicitur in istis primo modo ne ... non
non verum est quod esse certitudine sic in motu sicut quod non
esse rei sic in motu sicut sed per intellectum dicitur uno modo quod
sic id esse rei quod fluit ... in novitate et in
mutatione. alio quod sic ... et ... esse primo modo non
... esse in novitate vel mutatione ... esse
... in ... et sic esse ... magis
et minus ... extensionem et sic esse ...
habere ... sic ... quod ... esse ...
... esse recedit adveniente sequente. aut
... duobus sic ... quod prius
... ... primum non ... illud
... esse et ... esse id. si esse primum cedere.
et ... cedit et sic non est eadem ... in motu
... illos ... posuit quod esse et ... in
... esse ... ¶ ... sic
... quod ... esse
in solo instanti. quia in eodem instanti esse et non
esse sed si primum esse cedere adveniente sequente
... quod ... in eodem instanti sic id esse ...
... esse ... impossibile est quod esse primum
... cedere. ¶ Sed ... non ... quod ...
maneat primum ... quia si duo ... solo
modo ... non possunt esse simul in eodem ... sic
... duo esse. ¶ ... et non ... quia ... duobus esse
... prius. quia ... susciperet ...
... esse ... non ... ¶ Secundo dicitur
... non ... quod iste effectus est in motu
sic. quia esse ... indiget ...
quia posito sigillo in aqua ... dum manet
sigillum in aqua manet in ... et ... indiget ...
... sigilli. non tamen illa impressio est in motu sic.
¶ ... dicitur in suo ... quia illius actus est esse in ...
... omnium motuum ... quia ... quod sol ...
non esse ... quod ... illuminat quia illuminatum est
et post ... in ... quia ad motum
... sic novum ... requirere
solum ... et sic ... auctoritas ...

... motus ... illuminatio ... auctoritas ... lucis
... cogit ... esse rei ... non ... se ...
... motum et tempus. ¶ Sed opinio
... quod esse ... primum instans sic productionis
non sic in sic. sed in ... esse. ... esse ... quia
ad sic. ... requiruntur duo. primum est quod
effectus indigeat ... esse ...
Secundum est quod effectus ... non esse in esse. sed
... habet. quia ... est
... non ... sed ... esse. quia non ... instanti
... non esse ad esse ... Si sol staret ... [illegible]
... ad primo ... illuminatus. quia ... non esse illuminato ad
esse illuminatum. sed postea non ... sed stare
... esse illuminato ... non sic ...
... in instanti. ¶ Alia ...
... nulla ... actualis ...
... sed solum ... quod ...
esse non ... esse ... in ...
... post primum instans sic productionis
... in sic. sed solum in ... esse ... ¶ Sed
... dicitur ... non ... quod ...
... sic ... esse ... non esse ... non
non esse ad esse. quia ... posuit quod si ... non
... non potuit esse et ... non habuit
esse post non esse ... non habuit ...
... ¶ Sed ... non ... quia ...
... esse ... esse. In ... autem ...
... per simpliciter effluxum ...
esse. ... non ... in ... motum
... in productione ... esse ...
... non est ... non ... illis. sed ...
¶ ... opinio ... quod esse ... est in ... non
... non ... ¶ Ad ... cuius ... quod
... uno modo ... ad esse ...
... et sic non accipitur ... ¶ ... dicitur
quia illa ... esse ... modo ... modo vadit
de esse in completo ad completum. sed esse ...
... vadit de esse incompleto ad completum
... ... declaratur quia non va
dit de esse in completo ad completum quod est
indivisibile. sed esse ... opinio
est in divisibile ... ¶ ... quod ...
solum ... latitudinem. sed esse ...
... latitudinem ... et ... ¶ Sed
accipitur ... principe ... primo esse et ...
modo ... instantaneum ... quod res ...
... non incipit de novo esse ... et sic ...
... locum ... esse ... et in modo
... sed solum ... instanti. Sed sic ...

1o n z d' ione s' abte ut dem e. Sz arc.

Ez. m d' s' 1o q' d' hnt ee ab alio z indige pura e m ee. vn effeus iste dign' ins' q' hz ee ab ao z indigz pura q' sic ee. z hoc intellexit aug' qn dixit q' ae mutat. z n mutat z zc. sic sup. sz creatura hz ee ab alio. z h importat n eate z indiget h pura ill. g omis creatura isto mo d' hre ee infi. vn si isto mo 9ratur inf' sic vnl dce q' creatura 9ue creatur meata sit. dd q' sic. sic unz dce p scos q' s' genatum z genantem. ul pducitur z pductus e. addit tn creatio a pductom. q' pductio dicit solu ab alio ee h creatio addit q' h d' se n hre ee. Ead au' ad pmu q' ad d' tnde in no ee d'. vno mo q' tenditur ad de ee. sicut qn de calido sit tepidum z de talli uni z dce q' z inst fieri ul corrupi. ao m d' ad tende od no ee z de tali n e vnl dce simplr q' sit incor s'. h solu accipi s' eo ul q' dem e. E ad 2o q' n oms ee dni nes z ee flexibile creature eo qd sp fluat. q' h mo ee' eatre n z i ceo s'. h qz mc indiget. pna sic ee 9suantis. sic creatio z 9suatio.

E 3o qd dit q' n. ide eon e d'. creatores sit dulse q' n sit dulsi. q' creatio sunt 9tio. h ts creationis z 9suationis dcit. q' ts creationis e ee. h 9suationis n pr dna ee. q' 9suatio psupponit ee. z creatio precedit tenuit. ul salte tminus n precedit creatione.

E ad 4 q' cr. creat' 9ue ad 9ruuit. n tpa do 9ue creatur. g zc. E h opio n z ua. q' creatio z 9suatio si dnt ut dulse acciones rer. io z oppo ille q' adducelnt ad precoppona. q' accones ille n dnt realir. q' n dnt reat. q' ts creationis e hre ee. ts 9suationis 9tinue z id ee. g zc.

E fo dnt alir z verius q' creatio z 9suatio possunt d' 9sid. vno m actiue. z sic id q' cu ee dnia reat z pont ut se. h solu dnt p rone rons. s. p'm ad creaturas. ao mo possunt 9sid' passiue. z sic ad h id sunt re. h dnt r'one reali. q' alia r'one refert creatura ad dni. ut creatur. z d' n. creat. q' hz ee ab ao. z d' se n hz ee. sz d' 9suati. q' ab ao hz ee z de se n tn e n ee z addi sile de loco q' n e ad dr. ser' ias corde 9tin'. p' e n h qd ad loca ut coeq' locato z h mo sudat si eu r'lo 9sid ad 9tenta. sic impotu. vn intelli d' e q' h ca hnt se p ordine pductio creatio z 9suatio. pductio d' p includ' ee ab ao hre. h n includ' d' se hre n ee q' p se includ' creatio. vn creatio d' se includit duo. p'mu z q' 1o q' creat' heat ee ab ao. sz z q' se n heat ee. ut filiu in dinis p d' pductus n creat. q' filiu d' se n hz n ee. 9suatio aut pt h d' 3u. includ' q'. s. 9sueur z ab ao heat ee. z d' se n hz ee ne p'ur d' se irabe i n ee de se tendit i n ee. E ad au' p sol.

Utrum creatura possit creare. q' q' sicimeli e pon' ad exercitio h' exito. q' 9uni resisit n n resistit. h creatur creatura e q' pducit ad ex'cicio zc. E fo ordo reductois i dm 9porcona ordini pductois creatura a do. h vna creat reducitur in dm p aliam. g ad ad una res creatur p alia. E contra dam. anathematizat illos q' ponut intelligencias creatrices. E circa ista q'om pount 9o. pmo 1o in quo oms 9ut ee q'om ista. Sedo tangere illa opinio q' pount q' creatura n pt creare. 3o opinio opposita. 4o solucient rones utriusq opinionis. E ad eu' sa' q' creatio z pductione de nullo psupposito. q' a' ad in actione sua z pductione ul psupponat. p' intelli d'. uno mo q' ul psupponat ex p'te agentis ul pducentis. ao mo q' ul psupponat ex p'te pducti. p' mo h oms n pt creari creature eatre. q' pducat ad ex'no. in nullo psupposito. h' e. q' cu n pt creari q' pducat aliq' nullo psupposito ex p'te agentis. q' n' p'ori agenti i tura tu' i actione sua. ead. n. mo possz creari q' n ee ab ao agente. q' sp esse i natura sue ee. h sit ea 9suans. zc. n. i nuqr ei i ee z ponitur in aliis. z io eatre n pt creari q' pducat ad nullo psupposito ex p'te agentis. E alio m p' intelli q' ul psupponat ex p'te effectus pducti. ut' ex q'. n sic i q'. z sic dnt creari q' n pt creari creature q' creat. z adducut ad hanc opinionem q' rones. Est pma sumit ex p'te po' creature. sz uirtus i finita n pt creari i creatu' finite. sz ui'tus creature z finita. creare ui'tus infinita. zc. ma. p'. q' uirtus infinita. n pt ee in ee finita. m. declarat. q' tanto e' q' sit maior uirtus maior ue' req' ad calefacien' frigidu q' tepidu. h id cu' z n ens z infinita distancia q' n pt ee ma'. g infinita ue' req' adh q' ad sp fiat ex no. [illegible] g creatur e infi. [illegible] io accipit ex p'te ag'. S' [illegible] [illegible] p' co' pducte

quod totum est in actu. Sed solus deus totus est in actu.
ergo etc. Minor patet. quia unumquodque agit secundum quod est in actu et tanto agens
perfectius est quod est totum in actu. Sed illud quod non est totum in
actu, scilicet non toto agit. in ista ratione agens vel producens.
minor declaratur. quia in omni creatura est permix-
tio alicuius potentie ex eo quod omnis creatura composita.
Tertia ratio sumitur ex parte agentis et sic. agens quan-
to prius. tanto in actione sua pauciora presupponit
et quanto posterius tanto plura. Sed solus deus
est simpliciter primum agens. ergo solus deus in sua
actione nihil presupponit et hoc est creare. ergo etc.
Minor patet. quia videmus quod ars posterior est natura
ideo plura supponit quam natura. quia materiam et formam. natura vero
solam materiam. deus nihil. minor per se patet. Alie rationes
accipiuntur ex ordinatione agentium. prima
est ista. sicut se habet causa ad causam. ita effectus ad effectum.
Sed causa secunda presupponit primam. ergo effectus eius effectum
prime. Sed presupponit eum ex presente effectus. ergo non
creat. ergo etc. maior patet. quia secundum ordinem et rationem causarum
et [illegible] accipitur et [illegible] effectuum. minor accipitur ex
dictis prime propositionis libri de causis. Secunda ratio est ista. Nullum
agens per motum potest creare. Sed creatura est agens per mo-
tum. minor patet. quia motus presupponit subiectum. ergo
agens per motum presupponit subiectum. minor declaratur.
quia non agit creatura nisi mota et [illegible] ad hoc.
Nulla virtus potest producere formam substantialem. ut videtur calefacere per
[illegible] motum localem vel motum alterationis.
Tertia ratio ad idem est ista. Nullum agens infinite potest creare.
Sed creatura est agens infinite. ergo etc. Maior patet.
quia propter idem est quod agens non possit agere supposito ex parte
agentis. et nullo supposito ex parte effectus. Vel sic in-
finitum necessario inveniatur potentia agentis sicut necessario requiritur
ad [illegible]. minor patet quia creatura est [illegible] prime
[illegible]. Alia ratio accipitur ex parte actionis. sicut actio
[illegible] actio creare est actio [illegible] ergo etc.
Maior patet. quia actio presupponit agens vel subiectum. minor de-
claratur. quia licet dicatur actio creature a divina. quia divina est
[illegible] illa divina. Sed actio creature est actualis. ergo etc.
maior patet. quia actio presupponit agens vel subiectum. minor de-
claratur. quia licet dicatur actio creature [illegible]
patet sola divina. Sed actio creature est ad actionem additio
creature. Quinta ratio accipitur ex parte modi agendi.
Sic illi cui deviatur modus alterationis non potest creare. Sed crea-
ture deviatur modus agendi alterationis. [illegible]
ergo non potest creare. maior patet. quia creare excedit omnem
modum deviatum agendi. quia quod creat totum producit
et ideo non deviatur sibi modus agendi. divisibilis
[illegible] in modo agendi est ipsa divisibilitate [illegible] minor
de se patet. Iste due rationes sumuntur ex parte ipsius
esse. prima est ista agere. sequitur esse et modus agendi

sequitur modum essendi. Sed modus creature est quod esse est sibi
in alio receptum. quia esse creature est receptum in esse
ergo etc. Secunda est ista causa et effectus proportionantur
ad se invicem. quia effectus universalis est causa universalis et effectus
particularis est particularis. Ex hoc sic arguitur causa
particularis non potest habere effectum universalem. Sed esse est effectus
universalissimus. [illegible] creaturam est esse in [illegible]
de causis [illegible] creatio terminatur ad esse creatura non potest
creare. Item si una potest esse concreata esse actum
[illegible]. Sed actum non potest primo producere [illegible].
Sed actum ergo per istam producetur primo actum
ergo in se vel in insuppositum. ergo primo producetur
per actum [illegible] agit [illegible] vir-
tute agentis primi. Alii dicunt oppositum quod potest
creatura creare quod posse creare. et adducunt ad
hoc quod rationes quorum due sunt [illegible]
[illegible] duas primas rationes superius da-
tas. alie sunt magis positive. Prima est ista. [illegible]
[illegible] quod creatio non possit [illegible]
non quia [illegible] infinita requiritur ad creationem [illegible]
[illegible] infinitam distantiam inter [illegible] et non est.
Sed [illegible] infinitam distantiam [illegible] non
requiritur [illegible] infinita ad creationem. ut probo. ergo
etc. maior patet. quia hoc est unum quod [illegible]
[illegible] ut per primam rationem. minor declaratur quia
omnis distantia est inter terminos positivos.
nihil autem [illegible]
eius. sic non potest distare ab ente. [illegible]
illa non est distantia inter quod non est medium [illegible] inter eius
et nihil non est medium [illegible] contradictoria [illegible] non
est medium. Secunda ratio est ista. hoc [illegible] creare
repugnare quod [illegible] per motum. Sed hoc
non obstante ergo etc. probatio minoris. quia non creatura
agit per motum [illegible] igitur in a-
gendo [illegible] actio [illegible] agit
[illegible] motus. primum non est necessarium. quia licet [illegible]
[illegible] instrumentum [illegible] prime
et [illegible] artificiale. quod agit [illegible]
quia instrumentum artificiale non habet virtutem
actualem quam conservatam possit agere. ideo semper
indiget nova motione. Item dico quod
omnis creatura quando agit necessario [illegible] non est
ad [illegible] creatura
producat per motum producat. [illegible] actio est
motus. quia licet creatura [illegible]
per motum non agit. non [illegible] agere. Sed
hoc non est necessarium. [illegible] actio eius sit motus [illegible]
oppositum implicat contradictionem. primo quia non omnis
actio creature est motus sicut patet in illuminatione. Sed dico
quod omnis actio creature se habet ut [illegible] sic modus
causa

non tamen plures quam deus possit alia infinita. Tertia
ratio est ista. non maioris virtutis est conferre causare
effectum sine nullo supposito quam conferre agenti fa-
cere nullo supposito ipsum recipiente. sed conferre causare
quod nihil aliquid presupponit sine nullo supposito.
ergo potest conferre agenti quod agat nullo supposito
materia. Probatio: quia sicut effectus se habet ad finem sic agens
ad faciendum. minor declaratur quia conferre [illegible] posset con-
ferri a deo quod fieret sine nullo presupposito,
sicut est dictum sibi esse sine subiecto ut patet in sacramento
altaris. [C]ontra. ratio est ista: quantitas potentie causantis
sive conferentis potentis non mensuratur. sed nihil pro-
ductum illius potentie producitur per creationem est fini-
tum. ergo non potest per creationem producere. sed omnis
potentia finita potest creari creature. ergo etc. [C]ontra
istas rationes utriusque opinionis inter quas nulla
videtur ratio concludere. non ista de distantia
infinita inter esse et non esse. ista [illegible] non sufficit
impugnata [illegible] quia omnis distantia ac-
cipitur inter terminos positivos. [C]ontra secundum
quia sic dicitur quod aliqua distare dicuntur infinitum
quod duplex. uno modo quia inter ea sunt infinita. sicut dicuntur
linee infinite. ut ipse finite sunt sicut distantur
in infinitum et tamen principium et finem non infinita
accipiuntur. [S]ecundo aliqua dicuntur distare in
infinitum quia unum est infinitum ad finitum.
si inter ea sint media infinita ut inter deum et crea-
turam [illegible] pro deus infinitas creaturas fa-
cere. [S]ed modo dicunt alii quod [illegible]
non est finitum ad infinitum inter quod non per [illegible]
medium illius scilicet infinita. sicut inter deum et [illegible]
creaturam producibilem est infinita distantia. non tamen
infinite create produci possunt. [illegible] creatura
producibile a deo. [illegible] potentie produci a deo non
creata producibilis [illegible] non est infinita
distantia inter esse et non esse. [S]ecundo modo non dicuntur
distare infinite quia [illegible] deviata proportio
ut inter punctum et lineam est distantia infinita
proportionis. nulla enim deviata proportio est inter punctum
et lineam. punctus enim infinities sumptus
non facit lineam. et linea [illegible] minuitur
et dividitur in infinitum. pro talis divisio conti-
nui ad sua puncta. et talis infinita dis-
tantia secundum proportionem et conditionem est inter ens et nihil.
Sed doctores et non alie distantie infinite. [C]ontra
[illegible] ratio prima supra adducta. sicut potentia
infinita non potest conferre causare sic potentia causata
est potentia infinita etc. maior patet minor declaratur.
quia hec ad invicem proportionantur terminus actio-
nis et actio et virtus que est principium actionis. sed

non terminus actionis in infinitum distat [illegible]
quod est principium actionis sit infinita. scilicet non potentia.
ergo [illegible] quod non sit infinita distantia inter eius ex-
tremos. Ex hoc concedo quod deus potest facere creaturam que per
suam tamen [illegible]. sicut ignis [illegible] calefaciat ac-
cipio lignum actu et lignum in potentia [illegible].
Unde oritur lignum et nichil ex quo per creationem pro-
ducatur lignum. sicut ergo non est infinita distantia
inter lignum actu et lignum in potentia sicut inter lignum
in potentia et nichil non est [illegible] infinita distantia. et ideo sicut non
requiritur virtus infinita que faciat de ligno in potentia
lignum in actu. sic [illegible] non requiritur virtus
infinita ad faciendum de [illegible] lignum in potentia et in actu.
sed sufficit virtus finita. [C]ontra arguitur.
deus potest super creaturam finite virtutis [illegible] produ-
cere que non in infinitum distat ab ea. sed creatura
faciens de potentia lignum actu lignum est virtutis
finite. ergo super eam deus potest conferre creaturam produ-
cere que non in infinitum distat ab ea. sed creatura
que primum creat lignum non distat in infinitum a cre-
atura que de potentia ligno facit actu lignum. quia crea-
ture finite virtutis ad creaturam virtutis
finite non est infinita distantia. sicut non est
infinita distantia virtutis producentis lignum
ex aliquo ad virtutem producentem lignum
ex nihilo. potest ergo deus producere creaturam finite virtutis
que primum sic producit ad ex nihilo. quod doctores non
dicunt. [S]ed contra arguitur. [illegible] non est infinita di-
stantia inter formam [illegible] et [illegible] et generationem. sed deus
potest producere creaturam que primum producat formam
[illegible]. ergo et creaturam que producat [illegible]. ergo et cre-
are. ergo etc. [S]olutio [illegible] forma [illegible] et generatio
[illegible] vel [illegible] ideo non est simile.
[S]ed [illegible] opinionis [illegible] prima
non concludit [illegible] primo ad [illegible] quod dicitur
illud solum agit totum per producere quod est to-
tum in actu. non quia [illegible] quod ad
agitur non agit per se totum. sed solum per formam sua[m]
[illegible] sicut celum et tamen potest totum producere ef-
fectum qui virtute est in forma sua. Unde si
totius universi esset virtute in forma celi non ob-
stante quod celum [illegible] celum posset totum
[illegible] producere. non enim requiritur plus ad creandum
nisi quod virtute habeat effectum. Unde si totum
[illegible] producere [illegible] non
ad hoc videtur facere. [S]ed ad hunc concedo ma-
[iorem] solvitur minor que dicitur quod deus solus creat
quia per se totus est actus [illegible] est [illegible]
quod non sit actus. suppono quod [illegible] non sit
ut patet [illegible]. Unde et [illegible] est actus [illegible] quod [illegible]

et ulterius non quia creaturam producit [illegible] a deo

aut[us] sit recept aliquid aut non est actu intelli
ctum ut intelligatur sed quod est actu conmensurat. Unde ad
est et aliud alia puta aliquo modo per quod se
habent per modum potentie vel huiusmodi sicut est et accidentia et
potentie et operationes. tamen hoc non concludit quin eius possit
dare. ¶ Ad 3m. Ideo dico quod intelligentie movent
non tamen est necessarium quod agentis quanto plus tenuto
penetrata supponit. plus enim angelus supp
ponit moventis alterius. quod enim et formam quod est
producit forma in ipso in conscripta forma. et
ideo quod magis una est. sed cursum in contrarium. sed non conclu
dit deus illud posset facere. puta quod agens
potius penetrata supponat vel ubi. ¶ Ad 4m.
quod fuit prima ex ordine agentium. dico quod ma
teria. sed quando dicitur in minori tanta sit supposi
tis. dico quod unum est. secundo effectus eius unum est. si
effectus est prime est ipsum quod eam quando neto suppositum ad
actionem suam. ¶ Ad 5m. quod fuit sed ex ordine
agentium dictum est. ¶ Ad 6m quod fuit 3m ex ordine
agentium dictum est. quod non est ita. quod nullum
agens naturale posset dare ad plurimum.
dico quod non est ... non plurat quod in servum sic
requirit agens cum in tenetur. sic requirat
tamen cum applicatur. cum enim instrumentum agit
gratia ... principalis agentis. sic principale agens
sic requirit. sed cum per actionem suam applicatur. sic
et suum instrumentum ut videtur. ¶ Ad 7m. ideo
quod fuit ex parte actionis. dico quod philosophus metaphysice
quod duplex est actio manens in agente ut intellige
re vel velle et tales sunt actiones inmanentes. sed alia
est actio transiens et talis quoniam est extra
quod sicut sic est actio divina. alia est actio transi
ens et talis quoniam est extra. quoniam sic est actio
divina. sed certe distinguntur enim hee actiones di
stinctione producti. unde actio transiens ca
tur. quoniam est de genere sic. ut generatio vel forme
individuationis. actio enim sumitur pro actio.
¶ Ad 8m. ex parte modi agendi. dico quod modo a
gendi non deviatur ex parte sui. solum sed ex
parte principii actionis. sed si principium actionis sit
... unde quoniam dicta sicut stare. ad hunc
operetur deviatis modis agendi vel agendi.
¶ Ad 9m. quod fuit ex parte ipsius esse. dico quod ideo so
lum procedit per eos qui ponunt quod esse et essentia non est
idem non autem concludit. si ponatur quod esse et essentia
sit idem. quia tunc essentia non est receptum in alio. Sed ad
hunc potest aliter dici quod agere sequitur esse in
omnibus. sed eo modo quo in mutatur aliquid sic in
omnibus mutatur. sic agere vel eiusdem quoniam
ad aliam principium ad aliam producta prius

agere. quoniam non ad actionem. sic est eius et eiusde
quoniam est alia quoniam actionem. ¶ Sic sic agere est
actionem transiens. et est et homine sic sic.
¶ Ad 10m. dico quod ad primum dicitur duplex. uno modo
per modum totius integralis. sic est quod integratur
et includitur in se et est homines et asinus sic de
aliis. et sic effectus est illis quod est actum et effectus
est partis. sed tunc est partialiter agere ut sua
specie. sed si concurrit forma agentium propter virtutem
virtutem agentium illis quod integrat et est quando
nos omnium eorum. ¶ Alio modo dicitur est ut
ad modum totius illis. ut aliquid dicitur homines
et asinum. et sic dico quod licet sic producat effectum
vel est in plurime non est maior virtus in
effectum quam in causa. quia sic est producitur in se
et 3 pervenit in plurime. unde potest dici sic
... quod est et partiale sic et forte. ut autem
per rationem. ¶ Ad rationes autem alterius opinionis
in prima est soluta que implicat unam
distinctionem infinita. quia licet inter eos et
non sit infinita distantia. sic inter extremos
positivos est tamen ibi. sic inter extremos positivos
et ita ad hunc requirit virtutem infinitam.
¶ Ad 1m. non est in tardum sed ad calem quod de
turam agere vel per magis vel in orem actio
quo dictum est. ¶ Ad 2m. non est maius et ideo dico
quod melioris virtutis est concurrere agentium quod a
gat nullo supposito quod effectum unum quod
fiat nullo supposito et de effectu quod non lic
solum presupponit ut est quantitas. Ergo est ... licet
quantitas illis non fiat sic sicut fit tamen ... et ita
in est ... ille vel operetur. Et ideo quando concurrit
quando sic sit ... nullo supposito non operetur
illud agentem dico. et ideo meum est si concurrit
... Unde licet primum sit potentie non tamen concludit quod prima
sit potentie. ¶ Ad 3m. dico quod quando potentie non ...
... per quantitates potentias. immo et ex modo agendi
potentie. puta si in instrumento producat quod ex produ
cit in se et ex quibus causa sit modus
tamen producendi ex parte in fine. puta sicut
in ... per actionem producitur. ¶ Ad rationes
principales dico quod ... vel distantia inter agens
et patiens non est quod attendatur penes resistentiam
... proportionem. sed penes in ... conti
... maxima autem in ... est inter
eos et illa. dico quod vel inter ... quod plus
distat et ... minus attingitur.
¶ Ad aliud dico quod non est sicut de productione
creaturae et reductione in divina. quia reducens
supponit ... non autem sic producens ...

eternita possit accipi ad reductionem primi.

Utrum sit unum evum omnium eviternorum ad productionem [illegible] q. n. qr celum 7
in celestium vel spiritualium n. e una mensura. et
quod eviterna celestia ut celi. quod spiritualia ut an
geli et c. Et si unum eviternum esset omni evi
norum illud videtur esse in primo angelo qui fuit
in defensus [illegible] et c. Contra sicut se ht tempus ad
temporalia sic evum ad eviterna. sed unum est tempus
omnium temporalium. ergo unum evum omnium eviternorum.
Tertia sit media primo tangere opinionem
ponentium diversorum eviternorum
diversa sunt eva. Secundo impugnabitur et sol
ventur rationes opinionis — Secundo impugnabile.
Tertio ponitur opinio vera. Circa primum
sciendum quod quidam dicunt quod sicut omnium eviter
norum unum evum. sed quot sunt eviterna tot
sunt eva. et quot sunt temporalia tot sunt
tempora. Et adducunt ad hoc quasdam rationes.
Primo illud quod est mensura aliorum debet esse primum
et perfectissimum et simplicissimum omni illo genere.
et q. sunt et esse possunt. x. metaphysice. sed non est ta
le primum omnium eviternorum. ergo et c. maior patet in meo
locutus. quia albedo est ut est vel esse potest perfectior
et simplicior color ut ut. an. pr. qr poris o
pionis deus potest super perfectissimum angelum p
fectiorem producere. Unde est eviternus non sit perfec
tissimum non est una mensura. Secunda ratio mensura debet
esse durabilior mensurato. Sed unus angelus non est
durabilior alio. ergo et c. maior patet quia mensura
debet porrigere mensuratum. vnu. pz. qr sibi eternitatem
id operit eius durationem equaliter. Tertia ratio est
mensura totius entis et nobilioris partis
eius. sed per [illegible] deus est mensura totius entis.
angelus enim nobilior et simplicior pars entis.
ergo deus est mensura totius nec angelus etiam vel
angelus. Sed dicitur quod deus est mensura an
geli ad suam eternitatem. non quod ad durationem eorum.
Sed contra sicut se ht eius simplicitas ad essentiam
sic duratio prima simplex ad eorum durationem. sed
deus est mensura omnium entium per suam entitatem. ergo et c.
virtus eius est prima mensura mensurans om
nem durationem. Quarta ratio mensuratum dependet
a mensura et quietum ad esse et quietum ad con
ditionem quia cognitio quia leviter sentit per mensuram
solum est prima et causa. an. pz. quia esse an
geli a deo est et dependet et non ab alio. Quinta
ratio cognitio mensurati quia mensura est cognitio ap
erta. sed cognitio angeli per alium non est cognitio apertum
ergo et c. minor patet quia duce ingeniorum mensura est

durationem mensure. Secundo methaphysice. maior patet quia non est in de
cognitio apertum. una quod cognoscatur esset perfecta
alia quod cognoscitur prius per hunc unius et enim nihil n
et est alterius vel huius cum nullus sit prior altero.
Secundo impugnanda est hec opinio et solvende ra
tiones. sunt in duo facit. primo est eum de quo mensura
est et mensurata quid ad esse eorum. unum et reliquum ad esse
illud est. quia x methaphysice dicitur quod albedo est mensura
omnium temporum et non est mensura omnium colorum quod ad
cognitionem. Secundo quia sic tempore mensuratur motus
generabilium et corruptibilium. et etiam motus aliarum sperarum
aperta. motus nullus dicitur quod motus primi mobilis sub
passio est temporis. sic etiam motus aliarum sperarum quod est ergo
primum motum s. ab occidente in orientem sed vel sic
etiam alterius motus s. in aptis quod est ab oriente in
occidentem et etiam ut motus mensuratur tempore. ideo non
oportet quod mensura sit eiusdem nature cum ad esse. Secundo de
capite sibi s. quod mensura sit perfectissimum non solum
omnium que sunt in suo genere sed et omnium que sunt et esse
possunt. Contra sicut deus potest super primum angelum
super primum angelum producere. producere multos angelos.
in deo potentia absoluta super primum mobilem potest celum quod
habet motum velociorem et perfectiorem et in illud
esset mensura aliorum quod est perfectissimum et regula
eorum que sunt non tamen eorum que esse possunt. ergo non
oportet quod mensura sit sic perfectissima et possibilis. sed de
est in actu. tamen quia possibilia non mensurant sicut
entia. Ad rationes opinionis ad primum cum
dicitur. mensura debet esse primum et perfectissimum et c. verum
est ut eorum que sunt non quod esse possunt. modo dico
quod angelus supremus est perfectissimus inter eos que
modo sunt non tamen qui esse possunt. Ad aliud
per incontemptam [illegible] quia motus solis mensurat mo
tum primi mobilis et tamen unus non est durabilior
altero. motus et celi mensuratur tempore et eorum et tamen
unum non est durabilius altero. ideo non valet. et tamen per hoc
mensura habet porrigere unum et per cognitionem non per duratio
nem dato quod angelus sit qui produceretur. unius potest esse
mensura alterius. Ad tertium dicendum quod duplex est
mensura quedam excedens. sic deus est mensura
omnium entium et quantum ad eternitatem. et dicitur
mensura non continuus. alia est mensura incorporea mensu
rato et talis mensura potest esse eviternum angelus unus est
alterius vel aliorum. Ad quartum dico quod non
mensura sic est mensuratum quod ad esse. sed solum quod ad cog
nitionem. cuius probatio quia motus primi mobilis et c. per dicta
quod etiam est. quia non omnis motus dependet esse ut perfectum
tibus inferioribus. motus et primi mobilis quod est
mensura omnium motuum. non est etiam aliorum mobilium esse
causa et si unum esset de motu celi non tamen est de omnibus

generalis. Ad quintum dico quod per inceptionem mutans quod quandoque continuatur unius cum alio et quandoque apponitur et redditur ad quandoque reducitur ad quandoque communem productis philosophi primo, non dicitur duplex modo est tempus et sic non dicit aliquam formam, sed forte carentiam. Alio modo large, sic in presenti dicitur privatio perfecti et sic potest dici quod angelus imperfecte se habet ut prius dictum est perfectius et sic et consequenter per Averroem rem per magis perfectum. Tertio ponenda est una opinio et est quod eviternitas immo et eviternorum est unum primum eviternum quod est mensura omnium aliorum et in quo est eviternum eius sicut in subiecto et hoc est primus angelus et duratio eius. Ubi tria videnda sunt primo diffinitio eius secundo quidam distinctiones mensure tertio propositum. Circa primum sciendum quod evum est mensura entium intransmutabilium secundum quod valet naturalem annexam unde non quod consequentia eius et eviternitas per temporis tamquam magis notum sed etiam tempus sic prius notum. Talis autem dicit tempus absolute primo ex parte mensurati eius mensurat est tempus mensurat motum in quantum id quod mensuratur eius est perfectius quod id quod mensuratur tempore. Ita quod dicit Dyonisius et ea quod dicto quod magis entia et perfectiora sunt quam mensurantur evo quam quam mensurantur tempore, quia successiva quam tempore mensurant nullius actu. Secundo dicit ex parte modi mensurandi quia evum mensurat esse eviternum totum simul. Sed tempus successive et quia partes temporis totum motum non unum partes quamvis aliquam sed determinatam quia non totum tempus est simul nec dicitur partes temporis disparate ut patet et tertia solum dicitur qua una quod in alia successivis est dies et pars. Unde dicendo quod simul totum est eviternum simul totum mensuratum et ideo dicitur indivisibile eius id est simul existens quia totum est autem partes simul est. Tertio dicit ex parte termini quia evum secundum cursum nec initium est invariabile secundum totum quia eviterna sunt eterna a parte post secundum fidem sed tempus variabile est secundum totum quia cessabit et tempus terminatum, autem perfectum quia partes perpetuo ad prioritatem presente redit et simul preteritis et futuri et ideo hic ponuntur tres variatle in diffinitione cuius ideo dicitur primum ponitur ubi quod evum est mensura esse secundum intransmutabilis etiam simul existentis. Secundo per ipsam naturalem annexam dicit evum ab orione quia eviternitas nunc in se est in annexo habet successionem sed evum opperatum secundum successione in anexo quia autem habet successiones intelligendi et volitionibus. Secundo ponende sunt quidam distinctiones mensure prima est quod quidam mensura

[illegible] extrinseca est intrinseca. Extrinseca sicut quam mensuratur parvum quantitate intrinseca quam partes parvum replicat super totum et mensurat ipsum. Simili in motu mensura extrinseca est tempus intrinseca est partes dicitur. Unde mensura et partes hominem duodecim vel plures vel pauciores annos vel dies dico autem non simul et sic non generatur prima opinio quod in omni motu est tempus quia mensurant totum motum per partem preteritum et modo inferiores ut [illegible] sic de eviterno quia quilibet autem in se quod modo se habet et sic habent. Ideo quod per coevitatem quidam quilibet autem habet suum evum mensurari intrinseca et mensura extrinseca omnium sicut primus angelus. Alia distinctio est quod mensura quantitatis et cognitionis eviternitas sicut deus est mensura omnium entium et quantum ad esse et quantum ad diuturnitatem cognitionis ut mensura quod est in eodem genere ut albedo est mensura omnium colorum. Tertio sciendum quod de ratione mensure in universali est ea primo quod sit perfectissimum quia in mensuratis tanto ad est perfectius quanto magis appropinquus secundo quod sit simplicissimum vel acceptum sicut unum ut quam volo mensurare pannum accipio unam per mensuram quam sumpsi dicitur quod dicitur non accipietur prima mensura sed ut aliqua pars eius. Unde primo modo est simplicissimus tertio quod sit regularissimum et maxime uniforme alias non duceret in cognitionem mensuratorum ut si motus primi mobilis esset irregularis non esset mensura aliorum quia non certificaret nos de quantitate ipsorum. Ex hiis dico ad questionem quod evum est unum et una mensura uniformis omnium eviternorum et quantum ad esse et quantum ad duracionem. Ita quod primus autem perfectissimum est ea mensurat aliorum quantitates ut per suam durationem aliorum. Tunc autem est angelus sic mensura eviternorum aliorum probatio id est mensura quod est perfectissimum et simplicissimum et uniformissimum per predictam suppositionem talis est evum primi angeli aliorum. Ergo et cetera. Probatio minoris. Quia maior simplicitas in essentia [illegible] cum tanta compositionis sed [illegible] omnis autem est simplex et [illegible] ex angelus qui est maior actualitas vocatur maior simplicitas per tanto quia ad maiorem actualitatem sequitur minor compositio potentie. Modo in primo angelo est maior compositio est quantum ad [illegible] per quas paucioris in [illegible] quam alii et per consequens in eo maior perfectio ideo primus angelus est mensura

aliorum quod ad esse. Et idem dico de duratio-
ne licet magis videatur esse dubium. quia
una duratio non videtur esse prior et posterior alia quantum
ad esse. sed tamen cum duratio ponitur esse
sicut est gradus in esse. ita et in duratione ita
quod sicut esse primi angeli dicitur supremum
et perfectius et prior non ipse prior compositus mo-
tu esse aliter. sed ratione angelorum. scilicet oppo-
nus et superior. ita duratio sua perfectior et prior
ratione celorum. sicut ergo primus angelus est
mensura aliorum angelorum. E ad rones.
celum et cetera. dico quod ita celum est
spirituale per essentiam. unde quia mensura
respicit modum durationis et ideo in eis quidam
modus durandi. per ipsorum esse eadem mensura
ut patet per simile in corporibus et incorporibus
quod habent unum mensuram ut sint mobilia.
E ad aliud dico quod dicit esse. unde cum id
esse intuitive aliqui sepsivit: unde ipse de-
iectionem quod forte ipse a. quia si lucifer
creatum mensura aliorum angelorum sicut ceci-
dit actum nunc eadem ratione ipse iam dicit
quod suprimum bonus angelus est mensura
omnium ceterorum. E sed istud non valet
quia in demonibus illa remanserunt
integra. sed ergo prius angeli habent esse et
durationem perfectam quam alii. sed ipsos ad hoc
modo habent ex quo. Cum respicit esse et du-
rationem et non operationem. sed quod lucifer est ad hoc
mensura aliorum. E sed aliqui dicunt
quod non. quia lucifer amisit actum beati-
ficum qui est perfectissimus. ideo ratione eius
prior beatus angelus est mensura aliorum et non
lucifer damnatus. E sed illud non valet. quia
sicut quod ad esse suum est nobilior omni
actu et cetera. ita quod ad esse perfectius est esse
esse primi angeli quam quique actus beatifi-
cus aliorum cum sit accidens. ideo ex quo
non respicit durationem et esse et ex quo ita
remanserunt integra in lucifero re-
mansit mensura aliorum. E item beata
virgo habet actum nobiliorem beati-
ficum omni quos aut et cetera. et tamen quod ideo et
cum beata virgo non sit de essentia aliorum
angelorum ideo actus beatificus non facit ad hoc.
Ideo dico quod lucifer est evangelium a-
liorum angelorum vel est deperit aliquid
aliis cum per hoc non sit perfectior aliis sed creatus.
Utrum celum empyreum habeat in-
fluentiam in hec inferiora. videtur quod non. quia corpus agens
in corpus videtur esse motus. quia natura non agit
in mora actio. Celum autem empyreum non mo-
vetur cum sit immobile et cetera. E item in celis
ordinatis cessante actione primum cessat
inferiorum. sed quia celum ordinatum et cessat operatio
eius angeli quod est mobile super celum empyre-
um. ergo et actio celi empyrei cessat super
inferiora. E contra per damnum nulla res deest
sua operatione. operatio celi est in fluxu. ergo et cetera.
E tria sunt videnda. Primo opinio Thome
qui dicit quod celum non habet influentiam super hec
inferiora pro tanto quia non habet motum.
Unde Thomas videtur expresse dixisse in hac materia
dicit. in primo quod cessante motu celi cessat
influentia eius in hec inferiora et inferiora ad
invicem ita quod ignis non comburet fatuum
quod probat sic. quia in celis ordinatis cessan-
te primo cessant posteriora. sed motus celi est pri-
mus. ergo. prima et cetera. E ad hoc probatur
per illud quod dicit Augustinus quod post iudicium quan-
tum motus celi corpora damnatorum erunt in
corruptibilia et tamen non patientur ad
invicem hoc autem non videtur. nisi quia
motus celi cessabit. ideo corpora non habebunt mutuam
actionem adinvicem. si non non cessaret actio.
videretur quod corpora damnatorum statim deberent
consumi et comburi et ideo videtur quod post
cessationem motus celi vel penitus alterabitur.
sed celum empyreum non movetur. ergo non influit
E st. a. ph. dicitur quod motus celi est quasi vi-
ta in existentibus omnibus. E rabbi Moyses
dicit quod motus celi in universo est sicut cor
in animali motus cordis vita animalis. vel motus cor-
dis cessationis influentia ideo et cetera. et hoc
dicit Thomas in septimo. E tertium videtur decla-
randum. dicit sic probabile videtur dicendum quod celum
empyreum non habet influentiam cum sit
immobile. probabilius tamen est quod habet aliquam
influentiam. ergo ideo non motus. E ad hoc est ad
opinionem quod certe motu celi ad hoc quod alte-
ratio in istis inferioribus et cetera.
E Cuius quia ad quod motus localis precedit intellec-
tum alterationis et aliorum motuum. dupliciter
ita quod habet similitudinem ad alterationem per
quandam convenientiam. et quia per accidens
est per accidens sicut sagitta mota calefit
cum quod hoc facit plumbum. sicut et superior
pars aeris a celo movetur motu rapto

et quia dicitur quod celum empyreum habet influentiam super ista inferiora et
quemadmodum localis communicat alterationi vel aliis motibus

et per hoc calefit et ista alteratio vna cessaret cessante
motu celi ita quod ignis existens supra partes aeris
non haberet illum calorem quem modo habet motu
rapitus si cessaret iste motus. ¶ 2°. potest
intelligi motus localis habere similitudinem ad
alterationem et ad alios motus sicut quod motus celi
sit causa et principium istorum motuum
inferiorum scilicet sicut totum primum vel sicut pars
et sic non prius motus localis causa alterationis. Et
in istis inferioribus cuius sit iste motus
localis [illegible] primo. Quia principium
operationis est aliqua forma et in operante et sub
alterationis in alterante quod est agens agens
per formam. Sed motus localis in celo est aliqua
forma. Quia motus localis non potest formam in
motu in [illegible]. ¶ Sed dices quod non
ponitur forma. Sed ponitur in [illegible]
¶ Sed illud non valet quia sicut non est principium ac-
operationis vel actionis vel alterationis in me-
diante cum passo debeatur per se situs et
[illegible] tunc passus per se potest al-
terari quod istum est. ¶ Et ideo dico quod motus
non [illegible] vel potest alterationis vel actionis
immo [illegible] mouentur celi ad huc esset
alteratio. ¶ Iste celum et quia ad mole [illegible]
[illegible] motus dum cessat motu [illegible]
[illegible] modo immo maiorem quod ad hoc
[illegible] acquirat [illegible]
et nisi illa ad [illegible]. Sed dum [illegible]
[illegible] multo magis dum cessat motu.
¶ Et sic [illegible] precedit potentiam actiuam
et passiuam non est principium alteratio-
nis. Sed omnis motus localis [illegible]
localis precedit omnem potentiam acti-
uam et passi[illegible] uam
[illegible] maior [illegible] quod [illegible] actiua
et passiua sunt per se [illegible] actionis et pas-
sionis et transmutationis [illegible] quod
sic [illegible] precedit [illegible] ita motus
localis [illegible] debetur sibi [illegible] continue
precedit [illegible] et alia [illegible] actiua
et passiua sunt [illegible] forte
[illegible] motus localis
precedit potentiam actiuam et passiuam [illegible].
¶ Et sic si corpora celestia solum agerent
per motum in ista inferiora itaque motus
localis solus vel cum lumine esset causa al-
terationis [illegible] non esset in inferioribus
alterationum scilicet caliditatis et frigiditatis immo [illegible]

esse calidi [illegible] vel frigidi. Hoc autem [illegible]
[illegible] assumpte quod si motus
esset per se principium actionis inferiorum
motus celi respiciat totum celum quod [illegible]
[illegible] stelle [illegible] motus celi sit uni-
[illegible] actionis esse in toto celo.
Et sic uniformiter [illegible] solum ageret vel
calorem vel frigoris. Contrarium videmus
[illegible] motus [illegible] celi non est per se principium
alterandi in inferiora et sic dico quod celum empy-
reum non moueatur [illegible] poterit alte-
rare et fluere in inferiora. ¶ 3°. modo potest intelli-
gi motus localis habere ordinem ad al-
terationem. [illegible] motus localis [illegible]
[illegible] alterans per se scilicet sole [illegible] per mo-
tum localem ignis appropinquat [illegible]
vel [illegible] sic motus localis est causa
alterationis sed tamen per accidens. ¶ Si igitur
[illegible] si motus localis [illegible] alterans
alterans scilicet solem ad nostrum emis-
perium [illegible] sole adueniente et [illegible]
remanente [illegible] motus posset esse
alteratio [illegible] inferioribus. [illegible] quod alteratio-
nes non esse in inferioribus [illegible]
non modo quod [illegible] motus celi non sit per se primus
motus alterationis in istis inferioribus [illegible]
[illegible] ut puto. [illegible] primo quod ut dicit
[illegible] quod si cessaret motus celi ad huc
posset moueri [illegible] ¶ [illegible] in fine mun-
di [illegible] omnia [illegible] et [illegible] alia
[illegible] manebunt. [illegible] in eodem
in statu in quo cessabit motus celi
[illegible] in eodem in [illegible] motu
celi ad huc esset aliqua mutatio [illegible]
magis patet alterationem esse post ces-
sationem. ¶ [illegible] intelligi quod [illegible]
motu celi cessaret alteratio ita quod non sit
continua successio alterationum [illegible]
[illegible] ponatur [illegible] calide
stelle supra emisperium nostrum et [illegible]
[illegible] in emisperio inferiori ita quod ignis
et aer continue [illegible] in nostro emis-
perio et terra et aqua in inferiori [illegible] non obstante
[illegible] ignis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] se circularit et non si [illegible]
in uno emisperio fluere de alio et sic [illegible]
[illegible] alterationum caloris in duobus
emisperiis. ¶ Sed [illegible] posset esse [illegible]

sicut alteratorum in eodem emisperio ut hyemps
et estas sic modo. ¶ Dico quod non. et sic dicit
philosophus. quod certe modo celi eo modo quo nunc est
non esset aliqua alteratio talis. quia talis alteratio sicut una
in eodem emisperio causatur ex motu solis in obliquo
circulo. sic ergo non obstante quod celum
empyreum non movetur tamen potest influere in
ista corpora. quia habet aliquam virtutem eandem sive sine
motu. et habet aliquam aliam. quia sic est [illegible]
quod non illuminat. et dato quod illuminaret aliquis
lumen celi non est illud medium quo celum in-
fluit. quia omnia alia moventur [illegible] et cetera
aurum et cetera metalla. sed hoc non est ex lumine
quia generantur in visceribus terre illuc lumen non
penetrat. ¶ Si tu dicas quod ipsum lumen
non potest ibi attingere. attingat alia quedam virtus
celestis. ¶ Si illud non valet quia prima ratio
aristotelis ista virtus sicut una cum [illegible]
[illegible] et non lumen ergo non sufficit lumen per se.
¶ Ad rationes alterius opinionis ad primam
dico quod ordo essentialis potest intelligi dupliciter. uno
modo per dignitatem et perfectionem. alio modo per causalitatem.
primo modo inter omnes species eiusdem
generis et in talibus non oportet quod si non existat prius
non sit posterius. immo non existente homine
potest esse asinus. et talis ordo essentialis est inter
motum localem et alios. ¶ Secundus ordo causalitatis et in talibus est inquantum una est quod non
contingit prima posteriores esse non sit ordo
essentialis ad [illegible]. tamen dico motus localis
est prius aliis motibus ut dicit [illegible] phisicorum
quod allegatur in philosophi male. quia dicit sic. ex
[illegible] aliis tribus motibus localis est posterior
sed dicit quod augmentatio potest esse sine alteratio
et alteratio precedit loci mutationem. oportet enim
esse alterans. ergo motus localis non precedit
alterationem nisi quia prior localis affectus
alterans. unde dicit philosophus secundo de generatione sic
adducit eum generans propinquo. ergo quod alterans
sit presens ad hoc quod sit alteratio. dato quod
necessarius motus localis. ¶ Ad aliam dico
quod virtute divina est quod corpora dampna-
torum patientur et non corrumpentur [illegible]
quia motus cessabit. ¶ Ad aliud dico
quod minor dicit verum. quia adducit [illegible]
[illegible] quia solem et eum dicitur quod est corpus [illegible]
in aliud. unde est per tanto. quia sic corpus influit
in aliam materiam. sicut celum in alia corpora.
¶ Ad rationes principales ad primum corpus
non agit nisi motum. hoc potest dupliciter intelligi. uno modo quia

causata non agit nisi virtute accepta a deo. et sic
verum est. celum enim continue recipit virtutem
motivam a deo. non tamen aliam et aliam sed
eandem continue continuatam. Si autem in-
telligatur quod causatum nisi moveatur localiter
a deo. falsa est. quia terra bene agit ubi non movetur
localiter [illegible] centrum. ¶ Ad secundum dico quod non oportet quod
angelus habeat influentiam in celum empyreum
ad hoc quod influat inferiora. Tu dicas quod
immo quia hoc exigit ordo essentialis. dico quod inter
celum et angelum non est ordo essentialis. sed solum or-
do perfectionis et dignitatis. quia angelus est perfectior
celo. tamen non est causa celi. et per talem ordinem non
oportet quod angelus influat in celum empyreum
ideo non valet.

Utrum in angelis differat suppositum
et natura quod sic. quia quecumque sunt idem realiter differunt per naturam
unde et per impedimentum sed angelitas non patitur de eo ut
de quo angelus. quia gabriel est angelus et non
angelitas. ergo non est verum et idem. ¶ Oppositum dicitur
dicitur se ipsum. sed non contingit suppositum
per humanitatem ... hoc ergo et cetera. ¶ Confirmatur
ergo de anima dicitur. idem est caro et carni esse
anima et anime. per hoc autem intelligit suppositum et naturam.
ergo et cetera. ¶ Ista est questio satis quod non oportet importetur
per terminum concretum ut per hominem quam per
abstractum ut per humanitatem. ¶ Et quam per individuum
ut per sortem. unde quod includit duos gradus
primus est ut homo et humanitas differunt realiter
ita ut per hominem accipiam suppositum in perfectione humanitate
ipsum non est quia secundum hoc homo et sors differunt re-
aliter. modo dimitto secundum aliud accipio primum.
dicenda sunt ergo ad questionem. primo quedam opinio
[illegible] secundo [illegible] tertio solvo ro-
[illegible] primo opinionis
[illegible] secundo quod quidam
dicunt quod suppositum et natura in creaturis differunt re-
aliter ut homo et humanitas angelus et angelitas.
et hoc probant. Primo sic. quia quidquid est primo
dum significatur [illegible] ratione non impedit
predicationem per se ... predicationem formalem
impediat. ut patet. idem significat currus et currere
sed unum per modum ubi. aliud per modum non ubi. modo
ista diversitas in modo significandi bene impedit
predicationem formalem unius de altero. male enim
dicitur cursus est currere. sed non impedit
predicationem per identitatem. unde enim dicitur quod sunt
idem cursus et currere. quia idem significant. sed homo et
humanitas non patitur de se invicem. neque formaliter
neque per identitatem non formaliter quia ista est falsa homo

solum idemptitas [illegible] huius et huius [illegible] et deus
est humanitas. non [illegible] nec sic per
idemptitatem quia non sunt idem. Ad iii dico quod non huma-
nitas que hic. scilicet huius humanitate. Et ideo sic concre-
te idem re [illegible] est et reliquum. sed humanitas est
[illegible] ubi tamen non est suppositum humanum sed solum
divinum. [illegible] non est suppositum divinum. Tertio
quia sic [illegible] medius per se est pari-
ter. sed incarnatus non est idem huic in [illegible]
homo est huius humanitate. et humanitas est huma-
nitas [illegible] realiter. Quarto medius per se idem est
non est suppositum non autem per actum [illegible] plurium [illegible]
[illegible] modo incarnatus est suppositum
eius per accidens quia includit [illegible] accidentis [illegible]
non idem est. Ex his duobus modus essendi quod
dicitur re suppositum et non. De modo autem
dicendum quod non dicitur [illegible] per se et abstracte et sic
non habet rationem suppositi. illud ut substat accidenti-
bus et sic adhuc non habet rationem suppositi quia sic
suppositum esset ad eius per accidens puta aggre-
gatum ex substantia et accidentibus. [illegible] quod homo esset re-
[illegible] per accidens sicut homo albus quod [illegible] constituit
non esset in genere sed in generibus. Alio modo
consideratur non ut substat accidentibus ut sibi
debetur talis modus essendi scilicet substare accidenti-
bus [illegible] et hic modus habet rationem suppositi [illegible]
non humana quod est substantia accidentibus consideratur tamen non
cum accidentibus. sed secundum modum quod habet substantia accidenti-
bus per accidens non tamen consummendo accidentibus [illegible] habet
rationem suppositi et declarat in simili [illegible]
est indivisibile et [illegible] [illegible] quod [illegible] quan-
titate habet eundem modum essendi quod non habet per se
et sic non [illegible] accidentibus [illegible] quod constituitur in
esse suppositum et hic modus non induit rationem suppositi.
Ex his autem ideo dicitur quod realiter dicitur non est
suppositum et tamen unum non addit rem supra al-
terum [illegible] sed solum modum essendi
sicut [illegible] per se et [illegible] sua quantitate dicitur re-
[illegible] divisibile et indivisibile et tamen [illegible] sua quantitate
non habet realiter [illegible] quod prius non habebat sed so-
lum acquirit novum modum essendi et tamen per
hoc dicitur re suppositum et non. Sed ista opinio
[illegible] [illegible] quia dicit quod suppositum
differunt re et non re et non tamen rem addit ad
[illegible]. Consimile re [illegible] ad [illegible] rationis.
[illegible] res ad [illegible] [illegible] possunt dif-
ferre ratione [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] includat rationem [illegible] includit aliud
[illegible] suppositum non [illegible] [illegible] suppositum
[illegible] res [illegible] addat rem supra [illegible]
[illegible] per [illegible] modum essendi. [illegible]

[illegible] dicitur [illegible] res [illegible] dicitur realis [illegible]
[illegible] vero [illegible] unum dicat et includat [illegible]
[illegible] non dicit et includit aliam [illegible] res [illegible]
[illegible] includit duas res [illegible] realis [illegible]
[illegible] una [illegible] res [illegible] et includit
[illegible] non includit aliam [illegible] suppositum [illegible] realiter
differt [illegible] suppositum [illegible] addat [illegible]
[illegible] dicat [illegible] suppositum dicit modum
essendi quod non [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] modus essendi [illegible]

modus essendi. illud est aliquid absolutum vel
respectivum. si absolutum. ergo esset aliqua res
in se addita supra naturam. illud per compositionem faciens
cum ea. et sic suppositum addidit rem supra
naturam. Si autem realiter hoc est impossibile quia
individuus solum constituitur suppositum per
relationem et non incarnatus. sed per absoluta.
Et consideratur per illum modum essendi concomi-
tatur et sic per talem ordinem. quia quod non per
substantiam accidentibus [illegible] habet modum essendi per se
[illegible] per hoc quod substat accidentibus. modus non essen-
di suppositum est [illegible] et modus essendi sub
accidentibus supponit esse sub accidentibus. Sed non
prius induit rationem suppositi quam substat accidentibus
ut consideratur [illegible]. quia hoc est ideo [illegible] est
[illegible] non prius debetur ideo suppositum quam sub-
operetur iste modus essendi. Quarto
simile quod ad hoc adducunt de [illegible]. non valet
suppositum. nam illud simile in [illegible] aliam esse
extensionem ab extensione quantitatis
[illegible] [illegible] fieri esse ex duobus. primo quia
aliter operatur agens et efficiens ad materiam et
aliter forma. agens enim et efficiens dat
esse materie aliud ab esse [illegible] ut albedo na-
dat esse suo quod albo esse albi quod est [illegible]
albedinis. quantitas igitur que operatur
ad materiam non ut agens sed ut forma.
non dat materie aliud esse ab esse [illegible]. [illegible] alia
extensione extendatur [illegible] quam ipsa exten-
sione quantitatis. Ideo quia ideo realiter
sunt quantitas et extensio. [illegible] est in
extensa. [illegible] aliqua sit extensio in materia
ab extensione quantitatis sequitur quod aliqua quan-
titas esset in materia ab ipsa quantitate et sic due
quantitates eiusdem rationis erunt in uno suppo-
sito quod est impossibile. Sic ergo materia extensa dicitur quantitate
quod circumscripta non differt realiter a sua ex-
tensa. scilicet sua extensione a materia [illegible] concomitan-
[illegible]. Et [illegible] ponenda est opinio ista. et [illegible]
[illegible] quod aliquid dicit medius. quod non est suppo-
situm. puta humanitas et hoc [illegible] et [illegible]
non dicit partes [illegible]. quia [illegible] realiter
[illegible] et [illegible] et [illegible]. Et [illegible] dicit
partes [illegible] et [illegible]. Et [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] et per se est [illegible] generis. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] suppositum est [illegible]
[illegible]. maior [illegible]. quia [illegible] prima et per se [illegible]
nitur ad [illegible]. [illegible] accidentia [illegible]
cum [illegible]. hoc non est per [illegible] [illegible].
[illegible] non est nisi ad unum [illegible] et

sunt plures in unum. quia per ceteris plures intentiones
omnino per se respiciunt formam. alie autem intentiones
accidentales. Intentio declaratur. quia sic genus et genera-
(et sunt supposita) les accidentales in genere ad suppositum [illegible]
(et relatio) quia genus ad esse debet [illegible]. est autem non est [illegible]
in supposito. illud quod est suppositum est de genere
sive non dicitur realiter [illegible]. Sed sic quod per se
et directe est de genere sive non dicit aliquid. quod
non sic de genere sive. et per consequens dicitur a natura
re. sed homo vel suppositum commune per se et directe
est de genere sive. [illegible] [illegible] quod non dicit
vel includit aliquid quod non est de genere sive.
(non posuit in genere sive) sed homo albus vel aliud [illegible] homo per se est de
genere sive. Et sic in primo modo per se non predica-
tur de alio quod [illegible] dicitur ab eo realiter.
Sed diffinitio que non includit nisi unum vel quid-
ditatem per se predicatur de supposito communi [illegible]
homo est animal rationale. ergo quidditas quam per diffi-
nitionem significatur est idem cum supposito.
Et dicitur [illegible] quod per diffinitionem
importatur illa quidditas. [illegible] modo sed sic
importatur per suppositum commune. hoc vel [illegible]
quia non diffinitio eo modo importat quidditatem
quo suppositum et suppositum realiter differt non.
ut dicit sustinendo primam opinionem [illegible]
quod diffinitio includit ad realiter [illegible]
et in [illegible] diffinitio [illegible] [illegible] per additionem
quod est [illegible] [illegible] suppositum [illegible]
aliquo non dicitur [illegible] admittitur et [illegible] in-
cluditur in supposito et [illegible]. Sed [illegible] suppositum
suppositum et non dicitur [illegible] ad evidentiam [illegible] nota.
(et [illegible]) Ad cuius evidentiam quod dicitur ad [illegible]
re [illegible] includit vel dicit illud intellectum
extrinsecum vel non includit illud [illegible]
[illegible]. unde [illegible] relatum dicit intellectum [illegible].
[illegible] unum est [illegible] intellectum alterius. Et
hoc sic arguitur. illa dicitur realiter [illegible]
(et sic) [illegible] ad connotata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad quod [illegible] non excludit et talia sunt supposita
et non [illegible] [illegible]. [illegible] per [illegible] modo declaratur
quia suppositum significat per modum [illegible]
non excludit [illegible]. [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
significat per modum partis et [illegible] et dependentis
(ab) et ideo excluditur [illegible]. significat [illegible] [illegible]
ab [illegible] per [illegible] suppositum excluditur [illegible]
alio vel per modum [illegible] [illegible] sed non [illegible]
(et [illegible]) ditur. Ex quo patet [illegible] non [illegible] et non
suppositum [illegible]. [illegible] non [illegible]
[illegible]. Sed [illegible] vel [illegible] et [illegible] supposito

[illegible] per modum dependentis et partis. Sed
non [illegible] est ibi ut dependens nec [illegible] [illegible]
homini ut [illegible]. sed [illegible] suppositum [illegible] est ab
[illegible] per [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]. solvende [illegible]
rationes prime opinionis. Unde ad primam dico quod non
solum homo et [illegible] dicit per modum
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. Ad secundam dicendum est.
Ad tertiam dico quod [illegible] [illegible] dicitur [illegible]. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] solum in divinis est [illegible] et [illegible] (et [illegible])
tum. [illegible] [illegible]. illud connotat suppositum (et [illegible])
commune ut quidquid connotat deitas et
deus et [illegible]. Ad [illegible]. [illegible] plus quam in deo per
accidens non est idem quod quid est et illud cuius est.
(et [illegible]) ipse intellexit eius per accidens. et in deo per se.
i. in [illegible] [illegible] diffinitio per se idem est suppositum
(et [illegible]) et non suppositum [illegible] et accidente. ut [illegible].
non autem in deo per accidens [illegible]. tale enim
non est suppositum commune. ut homo. Sed ipse
dicit postea quod solum in separatis a materia idem est
quod quid est et cuius [illegible]. [illegible] quod ipse intellexit quod separata
a materia idem est cuius esse primum [illegible] sine omni accidente (accidente)
[illegible] sic ipse intellexit quod [illegible] suum esse et
suum intellectum. ita intellexit de omnibus
(et [illegible]) separatis a materia. et sic sequitur idem deus et divini-
tas et quod ad connotata sic idem est de omnibus
aliis. sed sunt [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
notationis. ut quod ad connotata. unde quia nos
non ponimus in angelis unam formam esse [illegible]
(et [illegible]) [illegible] [illegible] videtur de homine et de angelo [illegible]
suppositum et [illegible] [illegible] [illegible] dicit quod ad con-
notata. Ad [illegible] ad primum dico quod non
non [illegible] sequitur [illegible] [illegible] predicatur esse eodem (et [illegible])
[illegible] connotatorum. Ad [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
suppositum quia significatur per modum partis. (et [illegible])
Totum autem [illegible] distinguitur. unio et non
[illegible]. Quidam dicunt quod non possunt distin-
gui nisi [illegible] et assignant duas rationes. quarum pri-
ma est quia forma non [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] recipitur
in [illegible]. [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad for-
me [illegible] non per quantitatem. Et ideo ubi
non est quantitas ibi non sunt partes [illegible] (et [illegible] est [illegible])
[illegible] [illegible] [illegible] forme est recipe [illegible] [illegible] [illegible]
recipit quod est de esse [illegible]. sed [illegible] partes eiusdem
rationis est de esse [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Alii dicunt
oppositum. ad cuius evidentiam sciendum quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uno sic [illegible] [illegible]
[illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] realiter et
[illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible]. Alio modo [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid non quod prius fuit unum. [illegible] [illegible] [illegible]

producta sunt plura · ut si ibi deus duas albedines
produceret vel duas partes materie aut duos la-
pides · licet plures de necessitate non presupponunt quantitatem.
Quia igitur angelorum productio · sic fuit · vel multitu-
dinem esse potuit · dicunt quod plures possunt esse
in una specie · et licet ipsi dicunt · quod deus potuit pro-
ducere saltem si non produxit duos angelos in
una specie vel plures · et hii ostendunt dupliciter
repellendo duas rationes opposite opinionis
Primo sic · Cum non ponitur in angelis multitudine
... hoc quia non sint quantitate · sed hoc ostenso quod si
impedit possunt esse plures in una specie · quod est con-
tra ... ... In celestibus ordinatis plus
non dependet a posteriori · sed econtra celestis est sic individue
ad quantitatem individuam · quia plus sua individua est
... ... quantitas · ergo non obstante individuitate
quantitatis possunt esse individua sine quantitate · maior
patet · minor declaratur · quia sicut se habent absolute
ad quantitatem ... sic ... ad hanc quantitatem
et ideo sicut se absolute precedit quantitatem absolute sic
... hanc quantitatem ... Secundo quia contrarius est
... plus sunt ... quantitas ...
ad ... possunt ... differre solo numero
et conveniunt in specie · ergo et in angelis sic possunt esse. Secunda
ratio est ista · Cum non dicas angelos differre specie non
dicas quod ... ... in una specie
sed hoc non obstante possunt esse plures angeli
in una specie · ergo etc. ... ... declaratur quod
aliqua possunt dici differre forma dupliciter · uno
modo dicuntur forma quia in esse forme · et ... ...
forme dicuntur ... quod ... et talia dicuntur ... ...
... specie · ... formaliter vocantur specie
... differre forma · quia differunt in hac
forma ... hac forma · et talia ... solo differunt
ut de ... humane et duo angeli in una specie
sic tenendo opinionem istam facile solvere ad
rationes alterius opinionis. Ad primam dico
quod forma non multiplicatur eo modo quo ex uno
fiunt duo · nec sic recipitur in ... Alio modo potest
multiplicari sic quod due forme producuntur si-
mul ut due anime. Ad secundum dicitur quod licet
res non est primo de esse quantitatis · sic ... potest
... in esse · sed ... in partes ... eadem ratio
eo modo quo unum in duo dividitur · ... est de
esse quantitatis et nullo modo non ... ...

Circa distinctionem eandem queritur utrum
angelus de se intelligat per essentiam vel
per essentiam suam. Et videtur quod per essentiam · ... id
est inseparabile ... intellectus · et ... intellectus · sed
angelus sit a ... separati · ergo etc. Sed contra ...

plani sufficienter repetitur ... angeli sunt
exemplaria secundum inquo rerum perfectiones et
causa · ergo etc. Contra · Est ... deus
omnis intellectus est plena formis. Cum ista
ratione dicunt quidam quod angelus ... ad ... et ...
... esse et ... que sunt similitudines in angelo
intelligat per species · et ad hoc inducunt quidam
rationes · quarum prima est intellectus esse
medium ... ad ... vel aliquid
... inducunt ... ...
Si angelus tenet quasi gradum medium
inter deum et species corporales · ergo ... ...
... Intellectus autem divinus se et
alia intelligit per suam essentiam que est perfecta simili-
tudo omnium ... intellectus humanus se
et alia intelligit per species a rebus acceptas · ergo
intellectus angelicus medium gradum tenens se
intelligit per essentiam suam · alia per species a rebus
acceptas · ergo intellectus angelicus medium gra-
dum tenens se intelligit per essentiam suam · alia
per species non a rebus acceptas · sed concreatas. Secun-
da ratio est ista · ad actualem cognitionem requiritur
esse presens intelligibili vel per speciem vel per essentiam
vel per essentiam intellectus vel per essentiam intellecti · sed
cetera non sunt presentes in angelo per essentiam ...
quia non sufficiens ... ... per essentias
suas · quia essentia ... non est in angelo
... ergo ... sic in angelo per
speciem suam. Tertia ratio est quod in-
telligens intellectus ... est aliqua forma · quia
non agit nisi per aliquam formam · ... ...
sic forma ... ... est ... non est
sufficiens ... ... ad omnia
extendit se · sed essentia angeli est ... ...
... · ergo non sufficiens principium ... ...
... ... ad omnia se extendit · angelus
... per essentiam suam non intelligit omnia · maior
patet · quia forma determinata non potest esse principium operationis
... ... quia sic forma ... ...
principium ipsius operationis intellective · ... ad
omnia se extendit · ... ... omnia intellective
... Item ... ...
... ... tanto plus ... de entitate et
minus de ... et ... tanto plus
de ... et minus de ... · ... plus est
... ... applicationem actuum ...
maiorem ... in actibus · quia ...
respondet ... · sed maior ... ...
... ... per ... ... maio-
rem ... in ... · quia est ...

— medius ... ...

— est

... quod ... ...
... ...
... ...
... ... est.

Et angelus intelligit per essentiam suam quia sufficit relucere in essentia sua sed

quo oportet ponere species in essentia angeli per quas diversa
intelligat diversa. ¶ Alii dicunt oppositum quod
non per species, sed per essentiam intelligit res creatas.
Et hoc probant exemplo corporibus. primo ideo videmus pro-
bat quod omnia intelligat per essentiam. sic omnia
intelligibilia sufficienter relucent in sua essentia.
Confirmatur sic. sicut possum videre plures specta-
tores quodquid sufficit relucere in speculo.
Sic angelus quia sufficit relucere in essentia
sua. Unde Deus per essentiam intelligit omnia quia omnia
sufficienter relucent in essentia sua; minor probatur.
quia omnia intelligibilia vel sunt infra angelum vel
superiora [?] ipsa sufficienter relucent in
essentia angeli probo. quia superiora continentur in
superioribus. quia perfectionis est in eorum et superiori et
amplius. Si dicis quod licet contraria relucent
in esse angeli sed imperfecte et confuse quia solum id quod
perfectionis habent corporalia secundum suum relucent
in esse angeli / eodem modo dicam quod deus confusam
cognitionem haberet de creaturis quia solum repre-
sentatur in / eius esse id quod perfectionis dicunt. Unde
[illegible] quod creature pluribus modis relucent in deo
in angelo corpora [illegible] relucent [illegible] primo existen-
tia sed hoc sufficiat ad cognitionem solam [illegible] quod
per essentiam suam infra sui [illegible] congregata. si autem
superiora sunt angelo quod per angelum cognoscuntur
ad hoc sufficit relucent in esse angeli. scilicet imper-
fecte. quia angeli superiora imperfecte cognoscit
et si ponit species in angelo non [illegible] oportet ponere species
in intellectu angeli. ¶ Item ideo probat quod angelus
cognosceret alios angelos non per speciem. sed per
[illegible] essentias. sic quod requirat species in angelo ad
actualem intellectionem. hoc non est nisi propter defec-
tum vel ex parte intelligentis vel ex parte intel-
lecti. sic non est defectus ex parte intellectus angeli
quia de se sufficit et in actu ad hoc quod intelligat
ad per essentiam nec ex parte angeli intellecti. quia angelus
potest esse presens angelo in ratione obiecti. quia ad [illegible]
ubi non requiritur actualis infusio ipsius
[illegible] sed sufficit quod habeat tantum moventis
non informantis. sic est diuina ad est intellectum
[illegible] non in ratione informantis sed solum moven-
tis. Si autem per essentiam suam potest angelus esse presens
angelo quia non corpus. quia corpus includitur
[illegible] non est actu intelligibile per essentiam suam. ergo
angelus per essentiam non per speciem ab angelo intelligitur.
¶ Item probat quod angelus per essentiam suam
in [illegible] per suam virtutem motivam quod cognosceret
perfecte cognoscit corpora vel quilibet angelus corpus om-
ne. vel saltem quilibet angelus corpus quod movet et in [illegible]

omnes angelus simul omnia corpora. ¶ Ex augustino
sic quilibet angelus potest movere omne corpus vel saltem
non est aliquis angelus qui non possit movere aliquod
corpus. Si primo modo conceditur. modo sic. scilicet quod angelus
cognoscit omne corpus. non per aliquam speciem. probo quia
comprehendit essentiam et virtutem. ergo cognoscet omne
quod continetur in illa virtute. sed angelus cognoscit su-
am essentiam perfecte et virtutem suam motivam
quia movere omne corpus vel movere potest. ergo modo
virtutem suam motivam perfecte videt omnia
quae movere potest. modo autem quae movere potest
omnia videt. sicut in causa effectum omne quod
potest producere virtute corporum motorum et sic per-
fecte videbo virtutem suam motivam perfecte videt
totum signum corporale. sed virtutem suam non videt
per speciem. ergo etc. ¶ Si autem non conceditur. quod
quilibet quodlibet corpus possit movere saltem
aliquod corpus quod angelus potest movere in quo [illegible] vel omnes
corpora celestia possunt movere et sic per quod angelus
comprehendit virtutem suam motivam cognoscit
totum mundum corporum perfecte non per species. ergo etc. ¶ Item.
ideo [illegible] ad hoc est species [illegible] corpus
intellectualis determinatum. sed [illegible] non oportet ponere
etc. [illegible] determinatur. sic [illegible] species in
intellectu angeli. angelus quoque determinatur ad in-
telligendum illud quod per unam speciem representatur non
per aliam. [illegible] vel ex parte speciei aut ex parte vo-
non ex parte speciei. quia [illegible] respiciat
intellectum angeli. [illegible] nec ex parte vo-
quia voluntas eius sit recta de se numquam im-
perat intellectui nisi per ordinatur sibi bonum esse
intellectum ¶ Dices angelus potest se determinare
quia omnia quodammodo relucent in esse sua. id est potest
se determinare ad quod per speciem quam habet. ¶ Hoc
non valet. vel non relucent in esse angeli perfecte
vel imperfecte. Si perfecte frustra ponuntur species in esse
angeli. si imperfecte adhuc non habebit per quod se deter-
minabit ad intelligendum determinate id est nisi
id cum habeat speciem [illegible] Si dicatur quod voluntas
mota vult postea movet imperium. hoc non [illegible]
[illegible] quia sic voluntas nunquam imperat intellectui nisi
sic prius cognitum ab intellectu quod bonum sit
[illegible] ita. si voluntas imperat intellectui et non h[illegible]
sic prius cognitum ab intellectu. ideo restat
dubium [illegible] vel quomodo voluntas imperat intellectui
quod [illegible] se plus super unam speciem quam super aliam
ad intelligendum magis hoc quam id. ¶ Si uero
dicatur ad [illegible] quod angelus per essentiam intelligit res fa-
cile est dicere per quod determinatur ad magis intelligendum hoc
quam aliud. quia per solum imperium voluntatis. scilicet ad magis

intellectum est quam ad. quorum utrumque relucet in
sua essentia. sic solo imperio voluntatis deificat se esse
ad ostendendum sibi. quemadmodum utrumque in speculo non plus
nec cum tamen utrumque equaliter representetur in speculo
non quia intelligit res per species. et per essentiam suam. sed quia
uerius cognoscatur.

Utrum autem superiores intelligant per
species magis universales. Et videtur quod non quia quanto
cognitio est universalior tanto imperfectior. sed angeli superio-
res cognoscunt per species magis perfectas. sic ergo
cognoscunt magis perfecte. ergo etc. Item si angeli superio-
res intelligerent per species magis universales, hoc esset ad
operationem [illegible] ad cognitionem [illegible] ad operationem. Sed
species intellectus angeli non sunt operative. nec etiam ad
cognitionem. quia cuiuslibet angeli perfecta cognitio est
angeli non sunt specificas. Contra est propositio
libri de causis. Omnis intelligentia plena est formis
verumtamen quedam intelligentiarum sunt que continent
formas magis universales. et quedam minus universales. Ergo etc.

Ad evidenciam sequendum quod sunt [illegible] duo
providencia premittenda. primum est quod quamvis angelus quilibet
etiam infimus inter angelos habet certam cognitionem
de quibus non specifica per aliquam speciem per
quam speciem non solum cognoscit nisi specificam
eam. sed et singularia illius speciei et accidentia pertinentia
ad hoc [illegible] quod supponit speciem esse in
intellectu angelico et quia de eo volumus. Secundo
intellectum est quod species una sunt in intellectu magis universalis
alia dicitur uno modo quod ad abstractionem. quia scilicet
abstrahitur [illegible] consideratur sub esse magis universali
et confuso. ut si intellectum [illegible] sicut species hominis
ut solum [illegible] deberent sibi esse alia et determinationem il-
lam non convenit quod [illegible] talis quanto ulterior tanto ma-
[illegible] sic. sed hoc non est in angelicis [illegible] magis
dicitur esse. Et hoc modo species sunt abstracte
[illegible] species que sunt in angelis [illegible].

Alio modo dicitur magis universalis una species alia
quo ad representationem et hoc dicitur contingere uno modo
ex parte objectorum [illegible] si intelligeretur quod tot sunt
species in uno angelo quod sunt in alio puta angelus
superior habet x species illi inferior. sed tamen decem
species in superiori perfectius representant sua objecta
quam inferiori et dico perfectius [illegible] quia plures rationes
intelligibiles et plures similitudines [illegible] non dicuntur
universaliores [illegible] representationem ex parte objectorum. Alio modo
consideratur [illegible] ex representatione [illegible]
ut si intelligeretur quod in uno angelo sunt plures
species [illegible] in alio angelo [illegible] quod unus
[illegible] intelligat et perfecte quod alius [illegible] oportet
dicere quod angeli magis sunt pauciores species [illegible] intelligat

per species magis universales. scilicet plura representantes. Et hoc illi-
teris respiciat species secundum se. scilicet ut una species perfecte
representat scientiam totam unius omnium speciem aliis
quia diceretur ulterior secundum se species illa que totam represen-
tat unius hominis. Ex hiis ad questionem. 3. sunt
opiniones. Una dicit quod angeli superiores in-
telligunt per species in natura universales. id est pauciores
numero que tot representant et quod perfecte ut magis
plures in angelis inferioribus. id est quod angelus
quanto superior tanto per pauciores species intelligit.

Et hoc est planum. primo sic agit perfectius est
quanto tanto paucioribus indiget [illegible]
do. unde deus [illegible] sufficiens sibi [illegible]
git. sed angeli superiores sunt perfectiores in intellectu
quam inferiores. ergo per pauciora media agunt
et intelligunt. medium intellectus est species. ergo
etc. Secundo per quod dicit ille sic. potentia quanto fortior tan-
to ad plura extendit se. ut sensus communis
ad plura quam particularis intellectus ad plura quam sensus
sic ergo angelus quanto perfectius tanto habet potentias ad
plura se extendentes et illores. sic angelus quanto
superior [illegible] tanto habet species pauciores
res ad plura se extendentes. Tertio per aliud
sic. homo quanto subtilior tanto plures conclusiones
in uno principio videt ipso rudi. sic quanto subtili-
or per tantum tanto per unam speciem plura videt.
et ideo pauciores species sunt in angelis superioribus
quam in inferioribus. Contra istam opinionem ar-
guitur in [illegible] probatur si angeli quanto superio-
res tanto per pauciores species intelligunt.
sequitur quod deus possit producere aliquem qui non in-
telligeret per aliquas species immo per nullam
speciem intelligeret quod est inconveniens. ergo etc. probo
minorem. angelus qui est supremus intelligit per ali-
quas species determinatas puta per tres. si ergo
hoc deus aliquem produceret superiorem ille intelli-
geret per duas. et super illum productus intelli-
geret per unam. si ergo alius [illegible] produceretur
ille intelligeret per nullam. Secunda instantia
[illegible] si angeli superiores intelligant per species
pauciores [illegible] duas species specificas
[illegible] in una specie [illegible]
[illegible] eadem [illegible] eadem [illegible]
[illegible] in una specie angeli superioris. ergo [illegible]
[illegible]. Tertio alio [illegible]
[illegible] doctores angeli excedunt corporales crea-
turas [illegible] specifica [illegible] angelus [illegible]
[illegible] non intelligeret [illegible] corporales per species
plures [illegible] nec specifice [illegible]
de quolibet individuo [illegible] unam speciem. sed solum

d' vna natura specifica vna n' et' hr plu-
res spes corum q sunt spes n' specifice.
ponat' g q sic nulle m' in aliquo mo-
do. sic sit s' intcare. g° aul' q' i mce z si'
tinuit angelum intelliger cetauas
cotia p paucores spes p mille puc-
minus una & sic sp ascendo. cu &
sunt an' ples spes spe diuis q sic natre
specifice consilium cu puenitur ad mille
sunm an'li intelliger cotia n's huana p
unam spem. & ille qui e ille ultipr mille
& h e modis. g' & c. Obiectiones i'te
soluentur. & satis bn pma sit q ds p-
ducet nouu an'lu n' supmu d' nate
oportet q in alijs an'lis iam pductis
pducet nouam spem an'lo nouo pduc-
to ad h q pmus an'l d' nouo pducet
poss intelligi ab alijs angelis & sic sp qr
g. an'los pducet orde sup pmu tot
spes pducet in angelis infioub'. Ad
scdm dico q d's e ultitudo quedam excedens
sicut for & plb st n'les in st huis. a'z illa e
excedens. sicut omis cause ad omnia ut
n'les. & ideo sp in n or. q q qui tali e pad
spe & sicut n'les q ceptr in n specifice sic
e in ppo. spes. n. an'li e excedens & io n
or q' asinus & leo qui requirunt p spes tale
dant e n' specie. Ad 3m n z faul' eua-
sio. s. n. dicatur q cotia & [illegible] spiritua p
sunt intelligi p unam spem sic q n p-
sequitur q e deuenire ad aliq an'lm qui
intelliat cotia n p aliam spem. ut ar-
guitur est nisi forte sic dicetur q an'l
infimus intelligat omia cotia p v-
nam spem sc p esse suum & q h alior
supior p spem ppriam. sus in mete sc
infimum omia inferiora ate p una spem
& aliu infimu & omia cotia sc autem
& supiora sic infimus ita q intellit p v-
nam spem minus & sic sp ius ad supm
q intelli omia inferiora p una spem sc
a & dip p eam. Sz n adhuc uidet
esse modus. no. n. uidetur q an'l infi-
mus hat una solam spem de omibz
cotis & ples d' supior' ita q d quolz in
ppri hat una spem. pl[illegible] n. dictat
cleua corde ce'n q duo an'li eiusd' ordis
& io si intelligi e d cotia p una spem
multo mg duos an'los ordinis eo. Jo
e a' opinio q pma exponis q d' q

Vultipr possit paucores q an'li medie ycarchie
an' supiores intelligunt p paucores spes supi-
s n q's supiores. Ad eum cuius scd' q an'li
distinguunt s' scd's ordines & potestas. Dnt
g ysti q' an'li supiors parce & an'li me parce &
an'li infime parce n sic quu dcau' eiusde
parce quis distinguuntur s' ordines iii' s' ys
spe diuites. Et declarant p ale intelli- 7 n.
gentiis distinguunt s' phin fa d' ei ples
gradus inuenia accipiamus tres vege-
t statum & s' locum mociu' iut scita dis-
tincta s' hos tres gradus uite e d'a. qz
[illegible] gradus e psco uite tanto ala
tui pricipeins ilo gradu uite ht ples
pos puta satem q ueget'ua & s' locu mo-
cui q'm sentem & uegetium interea ala
q pricipeint uno gradu uitem z dcta. h dis-
tinguuntur spe. qr vnu vegeuu n ht ples
pos q'm reliqu. g° sic. an'li vni parte in-
telligunt p spes equales modo. s an'li supme
parte p paucores. g' & c. Opp istn n
euadet difficultes q erat q pma oppo.
Sz eadem in eadem. Pbo qz sic ds in-
finitum p' multiplie an'los. ita & parces. h q
multitudine an'lor excedentium multitudine
corporum specifica sentebat q ee ducetur ad
an'lum intellatem cotia n p spem. si sp an'l
supior intelligit p spes paucores. g & nuc
si ds parcs excedentes multitudinem corpo-
pducet. Sz dicendum q ds in infinitum n p'
multiplie parces. qr sic ds n poss facere ea
yn al' q h continuit; n'negetio & finito te
i n sm'li q p contine sb ad tu pa dy. Sz
h n z qr si ds pt multiplicare an'los i infi-
ds pt pducere an'lm qui tantu s' gradu pfec-
nis distabit a supmo q nec z q supimus & est
ab infimo q nec. h supmus & infimus
q sic sit sb distinctis parcs continentur.
g & c. Et simil dicam d' cuatis. qr si ds
pducet in infinitum cotra sp s gradu ul-
teriorem pfcois d' ncatate. qr pone ples
gradus uite q'm nuc & sp ples pos p q'
in qlz gradu. si g uite pliu ydea. Sz
ds n pt pducere ples spes ad pmitacia
vni vege. q p pos distinguatur. Sz to
opio d' q tot sunt spes in supiori an'lo
q in inferiori. & an'l supior intellit p spes
magis vles. pmu declaru d' pmo sic
spes intelligibles sunt in an'lo pducte ad
ymaginem ydearum in mente diuina.
vnde aug°. 10 sr gen. ad litam dic

et multiplicem / et quod una species ad ymitationem plurium

quod ea que in illo esse eterno preexistunt dicuntur ab eo
effluxisse uno modo in intellectum angelicum
alio modo ut in naturis propriis subsistant. Sed aut
videre in deo respondet species declarata in [illegible]
per certitudinem naturam specificam producitur
declaratam ydeam. Ergo etc. [C]ontra sic procedo
est quod plures species producuntur ad ymitationem
plurium. Ergo non unam speciem in angelo ad [illegible]
ymitationem plurium videtur. [illegible] non species [illegible]
totalis quam habet ydeam in deo pura [illegible] et alia
[illegible] non potest esse una species in angelo
[illegible]. [C]ontra [illegible] quod angeli superiores licet totaliter
[illegible] species quam inferiores tamen per species magis universales
intelligunt. Et ideo est quod ille species sunt magis
universales que ducunt in cognitionem plurium tales autem
species sunt in angelo superiori. Ergo etc. Probo minorem. quia
licet angeli inferiores totaliter cognoscant quod
superiores non tamen eque perfecte quia non cognoscunt tot
[illegible] latitudines. Unde per dionysium angeli superiores
[illegible] inferiores et [illegible] dicat quod [illegible]
latitudo est quedam species. Sed non specifica. Non
[illegible] quia solum ille non specifice habet declaratam
speciem in angelo que dicitur [illegible] perfectionis
[illegible] sic [illegible] non autem alie. [E]t [illegible]
[illegible] ad argumenta principalia.

[Q]ueritur utrum angelus possit intelligere
singularia futura. [E]t videtur quod non. quia aut per
speciem universalem aut singularem. non singularem
quia singularium non est species in angelo nec universalem
quia [illegible] sufficit [illegible] non ducit in cognitionem sin-
gularis. Ergo etc. [E]t [illegible] ad
[illegible] sic ad [illegible]. Sed [illegible]
saltem [illegible] non [illegible]. Ergo non [illegible]
angelo habet [illegible] vel cognitionem. [C]ontra
cognitio intellectualis non [illegible] dicit [illegible]
[illegible]. [D]ico quod angeli implicant [illegible]
[illegible] est quo angeli [illegible] cognoscant [illegible]
quo cognoscunt futura. [illegible] ad
cognitionem quia [illegible] est quod angelus [illegible] singularem
[illegible] deputatur ad custodiam
singularium hominum. ut patet supra [illegible]
[illegible] angeli [illegible] cum ideo est quod non
[illegible] ad cognitionem vel perfectionem intellectualem
de esse angeli. saltem cum perfectione cogni-
tionis. sic quod homines [illegible] habent cognitio-
nem singularium. Ergo etc. [C]redimus autem vo-
luntate [illegible] quod angeli cognoscunt omnes
causas [illegible] ordine et [illegible]
[illegible] in quibus sunt effectus singulares et ideo cog-
noscunt singularia. [S]ed hoc non est [illegible]

et perfecte quia cum [illegible] angeli singularium sicut [illegible] qui
sunt in potentia. Sic autem perfectam cognitionem
non habent de singularibus. angeli per cognitionem
causarum. Licet alio modo cognitionis non est sufficiens
[illegible] et completa est perfectio quod angeli perfectam
cognitionem habent de [illegible] quod [illegible]
videat astrologus per motum celi quod cognoscit
quod eclipsis est futura [illegible] non videt
oculis corporis. quia forte [illegible] est in
[illegible] ille oculis corporalibus
videntibus perfecte et declarate cognoscens
illam eclipsim quam astrologus. Et
hoc est quod doctores dicunt per [illegible] verba quod [illegible]
dicunt cognoscere singularia et singularitatem
quia per eam cognoscunt singulare esse vel fuisse
vel fore. Sed non est singularitas [illegible]
Unde astrologus singularem eclipsim cognoscit
sed non est singularitatem. Unde multa eius
accidentia non cognoscit. puta colorem du-
rationem et talia. Sed non angelus perfectam cog-
nitionem de singularibus per solam cognitionem
causarum ut sic. [A]lia est alia opinio que dicit
quod angelus cognoscit singularia per [illegible]
applicationem causarum ad singularia. Et declaratur per
quoddam simile. [illegible] quod in [illegible] regem in
denario perfecte non cognosco regem. sed per
applicationem denarii ad regem cognosco per-
fecte [illegible]. [S]ed [illegible] quod cognitio perfecta
singularium precedit cognitionem applicationis
istarum aut sequitur. Si precedit ergo appli-
catio non facit perfectam cognitionem singularis.
Si sequitur impossibile quia impossibile est eas universales
applicari ad id signatum non precognoscente
[illegible] signatum vel signacum. [illegible] in exem-
plo adducto [illegible]. [T]ertia opinio
videtur que dicit quod species in mente angeli [illegible] per-
fecte representant singulare in angelo. Cuius ratio
est quia sicut procedunt ad imitationem ydearum
que sunt in mente divina. ydee autem in mente
divina sunt productive singularium. Ideo angeli per
species quas habent sunt cognitive singu-
larium. [S]ed [illegible] est quo angeli cog-
noscunt futura. [A]d cuius evidentiam sciendum
quod quedam sunt futura que procedunt in suis
causis necessariis et hec futura angeli precognos-
cunt quia precognoscunt causas. Alia que
procedunt in causis ut in pluribus vel pau-
cioribus. Sed tamen [illegible] et talia futura angeli
cognoscunt [illegible] per species [illegible] dispositiones et
[illegible] omnium causarum et ideo futura [illegible]

7 declara

7 doctores

7 [illegible]

7 denarii

7 aut

[illegible]

et si sint sua et fortitudo hominis non tamen certo. Et propter exemplum de illo qui tenet ignem in una manu et in alia aquam ut extinguat ignem, sed coniunctio aque et ignis sit ad certum tamen tenentis in manibus suis. Et quia futura contingentia dependent a voluntate, et de talibus dicunt quidam quod angeli non cognoscunt ea donec sint presentia. Ideo quia ad actualem cognitionem angeli exigitur quod sit similitudo rei cognite ad speciem que est in angelo. Augustinus super ... solus deus cogitationes hominum ex quo dependent talia sciunt, quia in sola voluntate persistunt; angeli autem cogitationes hominum non cognoscunt ut sic. Et cetera. Contra hanc rationem vel opinionem occurrunt quedam dubia.

Primum est quia videtur quod si angelus non cognoscat futura contingentia quia sic neque presentia cognoscet. Cuius ratio est quia non est relatio in actione nisi sit variatio in principio actionis; sed species in intellectu angeli que est principium intellectionis non variatur per presentiam futuri contingentis, quia species in mente angeli non sunt accepte a rebus sed in natura concreate.

Dices quod sufficit variatio inter cognita, quia scilicet prius non habuit similitudinem cum specie angeli, sed postea habet cum est actualiter; et ideo tunc primo cognoscitur ab angelo cum est presens. Sed hoc non valet ut videtur, quia quod sit similitudo inter rem cognitam et speciem que est in mente angeli potest intelligi dupliciter. Uno modo quod sit talis similitudo rei ea que convenit secundum formam sicut ... actualis, et talis similitudo non est inter rem cognitam et speciem que est in mente angeli, nec etiam viri nec cum ... sic ... ad actum, et ... actualis, quia non est una et eadem species in angelo et in re cognita ab eo; species enim intelligibilis non afficit aliquid extra.

Alio modo potest intelligi similitudo rei cognite ut cognita est et speciem, sic quod cognoscitur undique de re sicut est; et talis est species que representat rem talis ipsa est; et hec similitudo in re quam in re cognita ut cognita est et speciem que scilicet species in angelo representat, et ideo quia existit, aliter nunquam cognosceretur; sed hec similitudo non requirit actualem existentiam utriusque extremi.

Dato enim quod non sit actu rosa, possum tamen speciem habere rose in mente mea per quam ipsam intelligam. Et sic dato quod non sit futurum contingens potest angelus cognoscere futura; et si non cognoscitur nunc, postea cognoscet.

Aliud dubium est quod si angelus non cognoscit presentia non potest cognoscere: illud enim de novo adveniens non est principium cognitionis. Et sic probatur sic.

ratio non est principium actionis nisi prius principii. Sed similitudo futuri contingentis ad speciem in mente angeli est de ratione eius. Ergo hec similitudo non est principium actionis vel cognitionis.

Et si dicatur angelus habet cognitionem presentium que tamen fuerunt contingentia, tunc arguitur sic: non est similitudo in mente angeli ad presentia quam ad futura; sed angelus habet cognitionem presentium et illorum que fuerunt contingentia. Ergo et futurorum que sunt contingentia.

Et ideo quidam dicunt quod modo alio ad intelligendum, et quia retinet in memoria speciem preteriti vel presentis non quod futuri. Ideo cognoscit preteritum et presens et non futurum cuius speciem non habet.

Ideo forte posset dici quod angelus non habet cognitionem futurorum contingentium donec ponantur in actu sicut cognitio non est. Cognoscit enim angelus tempus actus quod sunt contingentia; et ideo contingentia futura contingentia ponuntur in actu signo et cognoscit eas angelus, et non aliter.

Ad rationes ad primum dico quod angelus cognoscit per speciem universalem que in ea representat singularia.

Ad secundum dico quod licet futura singularia non sint iuncta sunt tamen in visione Dei, scilicet in esse angeli ratione cuius eternitatis preter aliquam cognitionem angelorum sunt presentia in se, quia in esse representantur scilicet futura vel ad aliud. Quod actu quod angelus dicitur in cognitionem futuri contingentis.

Utrum in angelo possit esse peccatum.

Et videtur quod non, quia in eo quod est actu purus non est peccatum, quia peccatum est privatio actus. Ideo dicit Damascenus quod vel luna non est error, sed angelus est actu purus, quia a materia est separatus. Ergo etc.

Preterea provenit ex ignorantia, sed ignorantia in angelo non est. Ergo etc.

Preterea nullus in dilectione dei permanet in re; sed nullus in dilectione angeli firmitur in dilectione dei tantum quod in tantum vel caritatem eius. Ergo semper mansit in angelo ista dilectio. Ergo non fuit in eo peccatum quod excluditur a dilectione dei.

Contra Iob. In angelis suis reperit pravitatem.

In ista questione duo sunt videnda. Primo quod angelus peccare potuit. Secundo modo per quem potuit peccare, quia a sua regula vel regulis potest recedere vel declinare; quia peccatum non est nisi a regula recedere vel declinare circa operationem. Sed angelus et omnis creatura intellectualis quia est de se potest declinare a sua regula, quare peccare potest, quia regulatur ad extrinsecum et enorme; declinare potest a sua regula quod est non est ... sicut non potest declinare a sua, sicut non est a regula, sed quia non est regula ... sed ad extrinsecum regulatum devitare potest. Sic sculptoris manus que declinat a regula ...

7 primo probat primo sic ... peccare

creature relevatur ad illud excellentius quod est deus. ideo ost-
endens creatura potest declinare ab hoc vel ab illo et peccare.
Et ideo sic modo exponendi et omnia concedo preter [illegible]
modo concedendi. Ex hiis arguitur sic. Illud quod per se sui natura
potest deficere quantum ad esse potest et deficere quantum ad operationem
sed omnis intellectualis creatura potest deficere quantum ad
esse cum de se esse non habeat ergo etc. Minor patet per
damascenum qui dicit eo ipso creatura intellectualis
flexibilis est ad malum quia creatura est
ex nichilo. Et est sic ex hoc contingit peccatum in
operatione quod est vel esse potest defectus esse principii operationis.
Sed hoc maxime contingit esse creature rationali
quod ipsa maxime potest peccare. maior patet in dicto
de causis propositione iiii quia quanto creatura dirigitur
[illegible] finem cum [illegible] ordinem infinite [illegible]
distantie quam creatura distinguitur ab creatore [illegible]
[illegible] et ideo non possunt errare sicut sunt mere
illa creatione carentia. Et si in esse error
redundaret in defectum nec actus [illegible] digni-
tur [illegible] sicut [illegible] creationem solum et quod con-
nectit [illegible] inclinata est ad unum ideo appetit
sequitur talem creaturam deitate tradit [illegible]
scilicet in illud quod [illegible] et ideo non errant [illegible]
to impedimento. alia [illegible] creatura intellectua-
lis homo et angelus et [illegible] intellectus respicit [illegible]
[illegible] et voluntas sequitur bonum [illegible] in-
tellectus [illegible] considerare [illegible] rationes in bona [illegible]
quia ad solum bonum appetitur ideo intellectus [illegible]
errare esse bonum appetitur. ~~ideo intellectus potest errare esse bonum appetitur~~ solum [illegible] una ratione
boni [illegible] appetendo quod tamen bonum est malum simpliciter
[illegible] alias rationes bonas longas [illegible] et
sic potest esse peccatum quia intellectus non [illegible] vel non in-
dicat de omnibus circumstantiis. Et ideo [illegible] modo
in [illegible] est sic quod potuit peccare. Et ad cuius [illegible]
[illegible] premitto tres suppositiones. prima est
quod [illegible] deordinatio in voluntate non sit de-
fectus in ratione vel intellectu quia omnis appetitus
[illegible] voluntas sequitur intellectum sicut
[illegible] ideo appetitus [illegible] iudicium intellectus.
Secunda est quod in intellectu contingit triplex decep-
tio. prima ex passione sicut [illegible] in actu vene-
reo vel absorbetur et ligatur iudicium rationis.
ideo contingit error in ratione [illegible] vel [illegible]
iudicium malum esse [illegible] cum [illegible] iudicat
esse bonum [illegible] sicut in incontinente [illegible]
tor iudicat bonum [illegible] [illegible]
malum [illegible] et [illegible] iudi-
[illegible] non [illegible] sunt appetitus [illegible]
et intellectus. Secundo contingit intellectu

error ex habitu ut quando est habitus in mer-
ore sive moris sicut [illegible] ex mala
consuetudine ut [illegible] in hiis qui assueti sunt
facere peccata quando peccant ex delectatione quia
ex mala consuetudine. Et tertio contingit
defectus sive error in intellectu quando scilicet non au-
tem ad omnem circumstantiam et ideo iudicat ali-
quid esse [illegible] sic vel tamen et si homo non posset
facere quod adverteret omnem circumstantiam [illegible]
tamen facere aut si [illegible] velit sed quod non con-
siderat omnes circumstantias ideo peccat
ex omissione alicuius circumstantie ex incon-
sideratione et omnibus istis tribus modis [illegible]
ex ratione et intellectu error in voluntate. Et tertio suppositio
est quod in omni rationali creatura contingit esse
error scilicet in angelo et homine tertio modo scilicet ex in-
consideratione licet non sit error in angelo duobus
primis modis. Et hiis suppositis dico ad
questionem quod in angelo non esse potest primo modo scilicet ex
passione quia talis [illegible] vel sunt affec-
tus [illegible] et non in angelo ergo etc. Et similiter nec
secundo modo scilicet ex habitu quia peccatum ex habitu vel ex
consuetudine supponit peccata precedentia nos
autem querimus de primo peccato angeli. Et tertio modo
potuit ex inconsideratione. ratio huius est quia ille
potest peccare ex inconsideratione qui potest appetere
ad bonum non servatis circumstantiis debitis.
angelus est huiusmodi ergo etc. maior patet quia appetere est
aliquid in debito modo bonum et bonum est peccatum
[illegible] quia appetit bonum quod est ha-
bendum [illegible] tamen non appetunt illud
bonum debitis circumstantiis servatis quia appe-
tunt [illegible] est [illegible] tale et sibi
debitum ex [illegible] ideo peccare potuit et
exemplum ponitur quia aliquis est ita fa-
melicus quod statim cum offertur sibi cibus co-
medit et sic se comburit. [illegible]
[illegible] non adverteret quod [illegible] calidus.
potuisset cum si voluisset advertere [illegible]
[illegible] non advertit. Et ad rationes ad primam
dico quod [illegible] separati sunt [illegible] ideo [illegible]
[illegible] in actu [illegible] [illegible]
[illegible] in angelo esse peccatum [illegible].
Ad secundum quod in angelo [illegible] in consideratione.
Ad tertium dico quod angelus [illegible] diligebat
deum immo [illegible] non [illegible] esse non
[illegible] sicut olim [illegible].

Utrum angelus potuit peccare et
esse malus primo instanti sue creationis.

Et videtur quod sic. quia [illegible] creatura

spual' q' torl' Sz torl' pmo instanti su
e creationis potuile gere · ut sol illuiare
g' 7c. Item si n peauit pmo instan
ti tuc fuit bonus · 7 z dare instans
in quo fuit malus · postea aut · g' erit
id instans in quo bonus fuit · aut ad
hō id · qz tc̄ sil' fuiss bonus 7 malus ·
nc ad · qz inter qlz duo instancia ē tēps
mediu 7 pone in tpe illo n fuiss bon
neqz malus · quoz utrūqz ī possile · g'
7c. Con̄ tñ · ii · uidet dicēd q fe-
ceiunt ualde bñ. Ad istud doctores hodie
concordant in hoc · q̄ s · q̄ an' n potuit
pmo instanti quo creatus ē peare i'
ēē malus · Sz rones eoz diuse sunt in
ueniuntur ualde · pmo sic · In pmo
ad Ī eod instanti ēē bonū 7 malū · sz an'
fuit bonus creatus · g' p eod instanti
n potuit ēē malus · Is rō n ccludit · ēē
simul n' tñ pluidet cū bono nc ēē ma
lum moris q̄ sunt diuisi ordinum
vn̄ dico q' an' potuit ēē bonus in pno
sue creationis bonitate n̄e · et sñ potuit ēē
malus mellē moris l' culpe. Alia
rō adducit sic · actiones q̄ hnt ordine n̄
lem n possūt cpari ad id instans · Sz
creari 7 peare sunt actiones hntes or
dine n̄lem · qz peare supponit ēē · g' 7
c. Nec ista ccludit · qz · n · actiones hā
bentes ordinem n̄le p̄miui ut ar et
ī mo ul' alteracio n possunt copulari
ad instans · id sī tale ēē cse quenter ēē
actiones instantanee possunt ut p3 i
luna · qz in eod instanti illuiat a sole ·
7 illuiat aerem 7 ad preteriti · 7 tñ int
hs actiones ēē ordo nc sic an' in eod
instanti creatus ē 7 intelligit · sic g' i eod
instanti peare non potuit · nō ut rō s̄ d
cludit · pōea rō. 3a · a' sic acco q̄ debet
rei p pmo instanti sic p duccōnis re
torqueri in agens · sz inpossibilez peati re
torqueri in deum · cu dicitur ex ordinatur
nō potuit · maior p3 in gñ · q' natū
ē ī incipit ul' natū ē moui 7 ista ac
cio attribuit agenti · vn̄ sñe de moueri
agnitate · g · pseq · p3 ecia maior mclau
do · qm ant qui deum ē īuadit · elan
dicare · 7 id retorquerety in pm agens
ul' in deum alcius pu' Ista rō n ue
ccludit · primo · n · dubiū ēē ista rō 3 q
n ut posse aggguari ea · q̄ pma acco effcis
attribuit agenti magis q' qz alia · slō · n · p
ma illuiacō a sole magis attribuitur deo q
q3 2a · sic · n · sol illuiat · 7 ad hoc illu 7 ordiaū
mutagis · q cauit illugens · qz dedit
ei formā q̄ nuc pferat 7 csuando dat 7 illuiat sic
ut sup̄ expositū ē. Sm dubiū ē de exem
plo adducto gaudio in rone · qz sicut q̄
ue pmo mouēre · nc aīe moui pt cu producti
est statim · sic n ino mouetur · aīe · qz ne mo
ueri pt · sz agnicere · g' sm · si an' pmo
instanti quo fuit peare n potuit · q3 acco
retorquēretur in dm · in q · n postea peare po
tuit · q3 eod mō acco illa retorqueretur in
dm. 3m · dubiū est · q · sic actus pti ē act'
petentis · sic actus mouēi 3 actus mouentis ·
sz ipi ponut q' an' pmo instanti mereri
potuit · q' g' n peare potuit · acco · n ·
meriti n retorquerety in dm ut ut. Ad
id q̄ adducit q' an' pmo instanti n po
tuit peare · ista ē h aug · cognicō veri
similis supponit ul' cognicōe · 7 eod mō
appetitus boni apparētis · supponit appet
boni · Sz an' peauit appetendo bonū appa
rens · g' pmo appetit bonū simplr · g' p
instanti n potuit peare. Ista rō 7 n ue
ccludit · d' · qz · cognosce verisimile · vno
mō pfce · cgnitur n ēē ueri · sz solum sile
uo · 7 h cognicō ūsimilis supponit cogni
cōem ui simplr · 2o mō p' cognosci ūsimi
le · sic q appendē ut ūm q' tñ n ē simpl'
ūm · 7 h cognicō ūsimilis n supponit d'
necitate ūi cognicōem simplr · eod mō p'
dici d appetitu boni apparētis · qz uoluntas p'
fcri in bonū apparens d' uno mō sic q app
hendit apparens pfce · s · ut apparens n ē verū
7 sic fcrur in id · n ut in bonū simplr · sz in
defectuosum · 7 id fcrur bonū simplr · plus q̄
in tale bonū · alio mō sicut ut apphendat
bonū appns absolute nō csideran do inp
fcōem in hui' bono 7 sic in bono appnt pt
uolūtas ī anqui talē fcrtur in bonū
simplr · pfce. Ad ii · uero q̄ adducitur q'
an' in pmo instanti n potuit peare · ē ista
rō magis contra illū qz contra nos. Ad cui;
sciendum q' supponunt duo · primū q' an'
pmo instanti mouit suam n̄ām · sco et
qz cm̄ itez n̄ ipō ī mouens posi statim ·
qm̄ pficit ei ipē · est aut an' ē maxime
aptā p̄ cui uirtute · g' cu ipē fuit p ī

instanti in intellectu angeli. ipse fuit post instans
in intellectu angeli ipse fuit primo instanti conversio.
¶ Ad secundum supponitur quod oportet aliquem secundum similitudinem
supponit [illegible] [illegible]. Dico
ad invicem operari potuit nisi prius [illegible] no-
vit. ¶ Contra istas suppositiones est sic angelus peccavit
quia appetivit similitudinem ad [illegible] illud
sibi debitum. sed non solum sic primo instanti
appetere [illegible]. ergo et cetera. maior supposita minor
probatur quia angelus primo instanti non potuit
appetere aliquam similitudinem [illegible] sua sibi debitam
quia plus distat [illegible] quam [illegible] angelus [illegible] sua
essentia per essentiam suam aggregatione [illegible]
[illegible] asini et leonis [illegible]
[illegible] non potuit primo instanti cognoscere leo-
nem et asinum. ergo primo instanti non potuit co-
gnoscere essentiam suam et per consequens similitudinem. sed essentia sua
primo instanti potuit cognoscere ad similitudinem
et per consequens non peccare. ¶ Dices non est simile de
asino et de leone et de essentia et similitudine [illegible]
[illegible] angelo distincto. quia enim angelus per essentiam
suam cognoscit se. [illegible] non est [illegible] quin similiter
possit per essentiam vel aliter aliquid aliud intelligere.
Unde [illegible] per se intelligere per essentiam suam et aliquid
per essentiam et eodem modo [illegible] quod eodem instanti
sit se intelligere et similitudinem. Unde plus distant quam
[illegible] leo et asinus quam essentia sua et a-
liqua similitudo. si sic dicatur quod [illegible] ad [illegible] quia forte
[illegible] quod angelus se et similitudinem primo instanti
non potuit sed duo ad invicem operari sed in
[illegible] quam illud simile voluit sibi
[illegible] [illegible]. ergo ad hoc [illegible] instanti
[illegible] non potuit. ¶ Ad [illegible] ad primum di-
co quod [illegible] primo instanti potuit
agere sed non [illegible] potuit intelligere sed non peccare.
¶ Secundo solvitur [illegible] sic si fuit instans in
quo desinit esse bonus [illegible] esse malus. Unde [illegible]
[illegible] tempore [illegible] duratione precedente fuit bo-
nus et in ultimo illius temporis fuit malus et desiit
esse bonus. ¶ Hec solutio impugnatur in
scripto quia locum habet [illegible] quod philosophus accipit [illegible] philosophus
ubi motus et quies [illegible]. quia [illegible] ne-
[illegible] motum quietem [illegible]. non autem ubi due
quietes [illegible] sed ubi due partes motus
[illegible] magis [illegible] cum una parte [illegible]
[illegible] non [illegible] fuit malus. Unde
primum instans malitie sue non est medium in-
ter [illegible] et motum. sed magis dicitur medium inter du-
as quietes. [illegible] duratione precedente
fuit bonus et in ultimo illius durationis incepit

esse malus. ¶ Ideo aliter solvitur [illegible] quod est dare instans
in quo angelus fuit bonus sic primum
in quo fuit malus. et fuit hoc tempus
medium [illegible] continuitas
[illegible] et posterius in motu
quia [illegible] angelus non po-
[illegible] aliquid motum continuum [illegible] po-
[illegible] prius et posterius. sed non continue. Unde
[illegible] inter duas quietes est medium. sicut
duas angeli [illegible] medium. Ista solutio
[illegible] dubia. Primo quia impugnatio prime
solutionis [illegible] non videtur sufficiens. dicit enim quod
illa solutio prima non habet locum ubi due qui-
etes [illegible] non videtur [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod deus subito faceret de ligno lapidem.
hic sunt due quietes scilicet quies sub forma lapi-
dis et sub forma ligni et sunt ibi quie-
tes [illegible] non tamen est dare unum ultimum
in quo ultimo fuit lignum. sed solum
primum in quo fuit lapis. Unde sic [illegible] habet
locum et ubi due quietes [illegible].
Unde [illegible] in actionibus sive vo-
litionibus angelorum [illegible] nec dare
ultimum instans in quo ultimo angelus fuit
bonus. nec et primum in quo fuit malus. [illegible]
vel fuit [illegible] medium saltem secundum cogitationem
inter ista duo instantia. vel in eodem instanti
temporis [illegible] fuit bonus et malus. quod [illegible] vo-
litiones angelorum non mensurantur tempore [illegible]
[illegible] temporibus [illegible] et ad [illegible] tempus [illegible]
[illegible] pura [illegible] aut ergo
due volitiones angeli succedunt in eodem
[illegible] tempus [illegible] quod est impossibile [illegible]
[illegible] aut succedunt in [illegible] et [illegible]
temporis [illegible] coexistentia [illegible] quod
[illegible] temporis [illegible] medium
[illegible] medium inter duas
volitiones angeli. Ista ergo solutio vide-
tur esse melior.

¶ Utrum angelus peccavit primo peccato super-
bie [illegible] luxurie quia illud peccatum
[illegible] in angelo [illegible] delectatio [illegible]
[illegible] delectationes carnalium [illegible]
[illegible] in angelo [illegible]
[illegible] ¶ Item [illegible] peccavit peccato
in [illegible]. ¶ Item peccato omissionis quia [illegible] peccare
peccato [illegible] constans
[illegible]. ¶ Contra [illegible]

omnis pecti superbia. ¶ Ad evidenciam questionis
premitto duas suppositiones. prima est quod peccatum potest
esse in actu dupliciter. uno modo quantum ad reatum et hoc
est ad obligacionem pene et sic abnoxius est
pene et peccato qui tenetur alium ad peccandum non so
lum qui peccaverat peccatum ¶ Alio modo potest esse
peccatum quantum ad affectum et sic peccatum solum dicitur esse in aliquo
qui peccat ipsum ex propria sua voluntate committitur peccatum
¶ Secunda distinccio est quod superbia accipitur duobus modis
Uno modo dicitur superbia pro quadam habilitate
et inclinacione ad inobediendum superiori quod contingit
ex deordinacione fomitis quod est ex
inflexibilitate naturali et hoc modo superbia non est peccatum spe
ciale. sed principium omnium peccatorum sicut esse flexibile est
quedam causa et initium et occasio in omni peccato.
¶ Secundo modo dicitur superbia elacio quedam qua aspi
rando se alius eligit esse non obediens superiori.
et sic est non est peccatum speciale. sed consequenter procedens
omne peccatum. quia quicumque avertit se a deo per peccatum
simpliciter contempnit et non obedit deo cui te
netur sicut suo superiori ¶ 3. modo accipitur
superbia pro appetitu inmoderato proprie excellencie
et sic dicitur superbia est peccatum speciale. unde non ipsa
superbia est aliquis excellencie ¶ Ex hiis ad quo
dam sunt tria. primo quod angelus malus potest pec
care quolibet peccato quantum ad reatum. secundo statim
est quod omne illud peccatum pro reatu potest esse in
angelo quod ipse potest facere vel alios ad hoc indu
cere temptare ut patet etc. ¶ Secundo patet quod angelus
quantum ad affectum non potest peccare quolibet peccato peccato
carnali. quia ad hoc non afficitur cum sit spiritualis.
non carnalis. quia accidia provenit ex quodam tedio quo
dam habito in bonis spiritualibus quod provenit ex
fatigacione corporali quod non cadit in angelo. sed primo
peccato odii peccavit. quia odium est racione alicuius
nocumenti illati. vel fiendi. vel per ultracionem. vel per
estimacionem. angelus autem antequam peccavit nullus
fuit sibi molestatus vel contrarius deo ... nec
deceditur sibi enim peccatum. quia quedam non non
deordinare. Similiter si homo deceditur angelo
quia in homine non erat adhuc motus deordi
natus ¶ Nec peccato invidie. quia invidia est
peccatum existencia de bono alterius. ut est im
pedimentum boni proprii. angeli peccatum autem angeli
non deus non homo adversabatur. peccatum angeli
accidia autem. ¶ Item dico quod secundum doctores
primum peccatum angeli fuit superbia quod probatur
triplici. primo ex obiecto superbie. quia appetivit
excellenciam divinam vel equalitatem. excellencia
est obiectum superbie est. ¶ Secundo ex subiecto. quia ipse
angelus erat creatura nobilissima. nec incu
rrit cadendo libenter superbia ¶ 3. ex motivo.
quia motivum eius fuit ad appetendum pul
cudinem ex consideracione propriorum naturalium. tamquam ex
illis debetur pulcritudo. hec autem est superbia mag
na ¶ Statim autem post peccatum superbie cecidit
in alia peccata. scilicet in odium dei tamquam esset contrarius
puniendo eum. in invidie quia vidit quod deus huic pro
hominem quod hec non poterat. ideo etc. ¶ Ad rationes ad
primam dico quod peccare potuit peccatis carnalibus
quantum ad reatum sed non quantum ad affectum. sed accidi
eis quod statim habuit deum odio statim negli
tencie non primo. ¶ Ad 2. dico quod omissio quandoque
in consideracionem alicui debite constancie requisite
ad actum et sic omissio est contrarium omnis peccati.
salte esse potest. alio modo omissio dicitur in negligencia
execucionis alicuius specialis vel precepti. ut dicere
horas in monacho et hoc modo omissio peccatum est
speciale. primo modo angelus peccavit omissione. non
secundo modo non dicitur. sicut iudei dicere unum quod
in modo potuit peccare. secundo modo quia peccavit peccato
inobediencie. quia forte ad hunc ei preceptum fuit pro
hominem quod ipse neglexit. unde peccavit apprecio
ad non quia malum. sed quia preceptum. sed ideo non ut
quia si preceptum fuisset eis quod tunc bonum quod intellexit
de illo precepto et si non peccatis. ut ut non peccasset.
¶ Utrum angelus malus appetierit divinam e
qualitatem et sic peccavit ¶ Et videtur quod non. dicitur
in quantum de adam. non est ideo dicitur quod ut sit in
scia positus appetierit excellenciam divinam
sibi. ergo et malus angelus ¶ Item non cadit sub appre
hensione eius creature ut adequetur. scilicet creatu
ri ergo nec sub appetitu ¶ Contra ascendam in
celum dicitur lucifer. ergo etc. ¶ Ergo equalitatem divinam
appetere contingit dupliciter vel dupliciter intelligi potest.
vel per equiparanciam. ut scilicet equetur deo in omnibus
perfeccionibus. vel per imitacionem et per similitudinem
volebat deo equari et illud quod huic contingit deus
vel unitas in multis non ut creare. ¶ Modo secundo
aliquos angelus appetivit equalitatem equiparancie
. scilicet ut esset sibi similis per omnia. non quia crederet quod
hoc non poterat adipisci. quia per Augustinum. Certe per
superbo plus ambit quam posset ¶ Hoc tamen
doctores non tenent. primo quia hec presumptio
nis plus posse appetere quam posse hec non tamen
plus quam posset apprehendere modo non cadit sub
apprehensione eius creature equari deo creatori
per omnia. ergo etc. ¶ Secundo nulla potest appetere
in quo implicatur quod non esse. modo si habuisset
equalitatem divinam fuisset deus et tamen creatura ideo etc.
nec deus potest eandem creaturam potest appetere esse angelus.
¶ Verum est quod ratio. dicitur quod deus potest velle esse angelus

q ad aliq3 determinas pfectionem acci[les]; z dure
cundo ad ee n · q n sic apparet s n ee dure .
z s z intelli[le] . q z capi[s] aq[c] n velz n ee . z
p ppom respiciendo ad meli ee · io ecia · vn
pr apparere n ee ꝯtingue . z n dure ¶ Ad
dc quida dnt q aim apparet aiilia ee n
ul inq n nata z ee aiilia · q sic n pcaz
· z · n · sicut s appetit . z ipe appetit aiilia
n ee in ipe ul · inq n n e nata ee aiia
n · s · ut sic ee velz suam btitudinem ut e
am hret extis illi · po ut ee aco mo ca
alitudinis in a[s] ut · s · ds ee suam btitudie
all' i ipe uoluit exauti ¶ ad rones ad
pt dico q uni z ee eqli[te] exspectac · n ex
aliitudinis ul' eqli[te] sic ee ꝯ · ¶ ad Op
io · q experiencia n cadit sub appetic . pfeu
dendu · hoc pma pte qonc · lxiii · articulo
¶ Utrum pmo continetur qi.
Utrum ang[li] bti sua bti[ne] meruint .
¶ Ro aliqui faciunt h difficultates sui · n · fu
erunt creati cu no · q si fec sic q mg
ui uni · tuc facile e vide q suam btitu[ne]
meruerunt · q sic in eis mitu pcesse p
miu · s · gra gliam · si aut n tunc e mg
di[le] ¶ ꝯ ee h sunt . E opiniones ¶ Qui
da · n · dnt q btitudine suam no meruint .
n · n · ut dnt · fuit eis collata gra ad me
rendum · z ad bn uiuendum ¶ Z hoc no
ui uni · z hoc ds posse facere d po qt q
finis excedens uirtute nc n pt hri p ui[te] nc
n uirtus illius i actu suo informetur alicu
dono sii illi · z btitudo qm aglsunt e finis
supnal' excedens uirtute cuiz eate . g no po
tuit ab an[lo] · n p actu informatu dono sup
nli q z donu gre · actus aut mtorius
btitudinis e actus gra informatus · g
ee · ¶ Item sic pena debetur z culpe ·
sic pmiu sine merito ee n pt · z io si ds
ꝯtulisset eis btitudine sine mito · n fuisset
pmium · z bnficiu ¶ Alii dnt q si no
fuit i g creati simul collata e gra z gla
eius ita · q btitudine suam meruir mo
p opa q faciunt ee nos nob ministrando · Et
ponunt ex d rege qui dat militi equu · n
q meruit · z q meretur postea p suam
pbitatem ¶ S illud z n e uni · q sta
tus ꝯphensois n e status merendi z
ipi · q dico · pt · xpm z apli[o] incarnacois
fuit ꝯphensor qi · n meruit sibi · z nobis .
z io n fuit sil' mitum z pmiu i an' ¶ Z
homies z an[li] q ad adipiscendu btitu[ne]
ad pia indicantur · z homines pmo me
rentur · g z an[li] ¶ Io e tcia opinio q d[t]
q an[li] meruint suam btitudine sil' tpe · z n
sil' n · supposito qd in gra n fuint creati .
ita · q in eod instanti fuit i eis mitu
z pmiu · z tn pcessit n · q sicut actus
libi ar[li] e ad gram · sic actus informatus
gra est meritorius glie · vn in eode
instanti z in eod actus angelus meru
it btitudinem z habuit eam · Ide gn actus
ꝯuersionis ad dm · ut fuit ee li[o] ar[o] · fuit
ppacio ad gram · z ut fuit gra informatus
fuit mitorius glie · z ut fuit io q gra
ꝯsumata sine glia pfecta · fuit fruicio
pus actus ¶ Z · n[o] ut videm ut pz
pma pte qonc · lxii · ar[lo] · E · Ee adh
pt addita dupx io · pma e · q p hanc
opionem ꝯ ee q an' in eod instanti fuit
uiator z ꝯphensor q e in ꝯus · g ee ,
pb · mia · quia p hoc instanti aliquis
meruit · ipe e instanti uiatoris z me
rentis · z p quoz fruitur · est eis instan
tu ꝯphensoris · z eod instanti z eod
actu ut dnt · angelus meruit btitudi
nem et habuit q e fruit · g ee ¶ Sa
io z · q forma pfecta z inpfecta n stant
simul pro eodem instanti puta maior
z minor albedo · z actus meritorius e
informatus gra inpfecta q pt angli ·
actus uo fruicois e informatus · g
inpfecta q p angli · Actus uo fruicois
e informatus gra consumata · sil' g n p
io actus ee meritorius z btus sil fruu
cois ¶ Et io ꝯ ee qd z an' z si n
fuit in gra creatus tn pmo meruit sua
btitudine q habuit eam · z dico suam bti
tudinem qm q in illo instanti tpis
mi p cognicia meruit z i alio suam
btitudine hnit ita qd p cognicenciam
fuit tps mediu · int actum mti z actu
fruicois ¶ Ro ad hoc ee · q actus mti
z actus fruicois eandem hnt btitudi
nem ad inuicem q hz terminus a quo ·
z terminus ad q in motu locali ul' alta
cois · quia terminus quo ponimus no
pt stare cu eo ad q · sic nec actus me
riti z fruicois inter duos eos e tps
mediu · sii sunt termi motus localis
sii alteracois · g int actu mitoru et

actium fruitionis est per coexistentiam temporis medium.
et dico sine coexistentia eo modo quo expo
nebatur in questione ista angeli potuit fruere
ultimo articulo.

Circa 6. d. queritur questiones sunt faciles
per questione precedentium. utrum duo instan
tia temporis angelici possunt coexistere uni in
stanti temporis nostri. Et videtur quod sic. quia ubi
aliqua duo sibi iuncta non faciunt aliquid maius
quam unum per se. si unum potest alicui coexistere et
reliquum. sed duo instantia angelica sibi iunc
ta sunt non faciunt aliquid maius quam unum
per se. quia indivisibile additum indivisibili non facit
maius. sed plus ergo sicut unum potest coexistere
uni instanti temporis nostri et duo. Item sic e
ternitas est aliquid simplicius evo. sic
tempus angeli tempore nostro. sed tota eternitas stat cum
uno nunc. ergo totum tempus eternitatis cum uno
nunc temporis nostri. Contra est philosophus non contingit
idem nunc vel instans bis sumi. contingeret autem
si duo instantia temporis angelica possent co
existere uni nunc temporis. quia duo instantia temporis
angelica omnino sunt. ergo etc. Circa istam
questionem tria sunt videnda. primo quid est vel quid
sit tempus angeli et in quo differt vel differat
a tempore nostro. Secundo utrum unum instans tem
poris angelici possit stare cum duobus nunc
temporis nostri. Tertio quid probant rationes. Circa
primum sciendum quod tempus angeli est nunc prioris et poste
rioris in operationibus que in angelo sunt post se. per
hoc quod dico prioris et posterioris excluduntur operationes que debentur
angelo in mensura eorum quorum modo. quia cum tales sunt
motus mensurantur tempore nostro. sicut et motus
nostri. operationes autem que debentur angelo per se et
intellectu et velle. Item per hoc quod dicit in operationibus
excludit esse angeli. quia mensuratur evo non tempore.
per hoc autem quod dicit nunc prioris et posterioris
excludit operationes que simul sunt in angelo. sicut
intellectus eorum simul quod tempore mensuratur. et illa o
peratio qua intelligit deum per essentiam. Sicut ergo opera
tiones angeli mensurantur tempore angeli in quibus est
successio. sic quod una incipit post aliam sicut
sunt due volitiones sequentes duas in
tellectiones per duas species et tres intellectiones per
duas species. Ex his patet declinatio
quod tempus angeli differt a tempore nostro. primo
quia partes temporis nostri non sunt actu divise
quia totum tempus nostrum est continuum. sed tamen
distincte sunt. dies enim hodierna est
distincta a crastina. quia alia est. sed non divisa

partes autem temporis angelici sunt actu divise
non solum distincte sicut due operationes angeli vel
rationis. Secundo differt quia partes temporis nostri divisibiles
et fluentes divisibiles quia continuum divisibile in infini
tum fluxibiles vel fluentes. quia continue re
novantur per renovationem motus. illa autem sunt
stabilia in motu qui est quidam fluxus. partes
illo temporis angelici sunt indivisibiles et stantes in
divisibiles. quia non intelligunt discurrendo. stan
tes. quia sicut eius status. sic operatio angeli sibi stat
sicut patet. Exemplum. si deus poneret unum quantum quod
duraret per unam horam et post annihilaretur per
durationem infinitam. duratio eius esset tota simul. sic enim
est totum simul. sic est de duratione operationis angelice
que est pars temporis angelici. Tertio differt quia tempus nostrum
non componitur ex instantibus. quia est continuum. sed tempus angeli
componitur ex instantibus. quia tempus angeli nihil aliud
est quam successio operationum angeli. Ex quo patet
partes temporis nostri sunt unius rationis sicut intelligendum
quod intellectus asini differt ab intellectione angeli. quia est
alterius rationis specie. sic et durationes vel instantia
que mensurant has operationes differunt specie. Con
veniunt autem duplex est inter tempus angelicum et tempus
nostrum. primo quia sicut tempus nostrum est in ipsa conti
nuitate motus primi mobilis. sic tempus angeli est in
continuitate primi angeli operantis quorum sicut illa o
peratio. Secundo quia sicut in tempore nostro partes succe
dunt sibi sic in angelo operationes operationi. quia non possunt simul
esse in angelo intellectio huius per speciem leonis et operatio
nes que possunt simul esse non faciunt tempus in angelo
ut intellectio et volitio. Secundo videndum est utrum
unum instans temporis angelici possit coexistere
duobus nunc temporis nostri. Dicunt aliqui quod sic. ratio
est. quia operatio angeli unum instans temporis angelici coex
istens duobus instantibus temporis nostri non una operatio
angeli coexistere duobus nunc temporis nostri vel instan
tibus. sed certum est unam operationem angeli non coex
istere duobus. sed pluribus instantibus temporis
nostri possit. ut intellectio asini per unum annum.
ergo etc. Tertio videndum quid probant rationes. utrum duo
instantia temporis angelici possunt coexistere uni
instanti temporis nostri. ubi tria sunt videnda. primo
ponetur opinio que videtur falsa. secundo que videtur
vera. tertio solventur rationes prime opinionis.
Circa primum sciendum quod quidam dicunt duo instan
tia temporis angelici possent coexistere uni instanti
temporis nostri. Et probant hoc removendo illud quod
videtur impedire quod duo instantia temporis angelici
non possunt coexistere uni instanti temporis nostri.
solo enim videtur aliquid impedire. non quod dico duo

instantia temporis angelici et non requirunt
moram. et ideo videtur quod duo instantia angelica
non requirunt moram. ¶ Et arguitur sic secundum commu-
nem opinionem philosophorum. si grave descenderet in vacuo esset ibi
successio. sed non mora temporis esset nisi tempore mensuraretur quod
grave semper plus appropinquaret ad locum deorsum
et minus distaret ab eo. et tamen non esset mora
in motu tali. sed statim esset grave deorsum.
¶ Item sic potest argui successio indivisibilium potest esse
sine mora. sed successio intellectionum angeli est successio in-
divisibilium. ergo potest esse sine mora et per consequens in
eodem instanti temporis nostri. maior patet. probatio. ut
dictum est et adducunt aliquid similitudinis quod suc-
cessio illuminationis aeris est successio mutatorum esse secundum quod
diverse partes aeris successive illuminantur. et tamen
sine mora. minor patet. quia quaelibet operatio angeli una men-
suratur uno instanti. ¶ Item id est ista
maiorem moram requirit indivisibile additum
cum divisibili quam indivisibile. cum indivisibili quam indivisi-
bile cum indivisibili. sed indivisibile additum indivisibili non facit
moram maiorem. quia unius divisibilis praecise supra...
quod non facit moram. ergo nec duo. maior patet. minor
declaratur. quia nunc additum tempori non facit ma-
iorem moram quam tempus praecise. ¶ Item id est ista
duo instantia acta sic se habent ad unum
instans nostrum sicut duo puncta actu ad u-
num instans. sed duo puncta actu possunt coexi-
stere uni instanti non faciendo aliquid maius. ergo duo
instantia actu cuiusmodi sunt instantia
temporis angelici possunt coexistere uni instanti
nostro. cuiusmodi est instans temporis nostri. quia non faci-
unt maiorem moram. maior patet. quia sic expone-
(tpi) ... et philosophorum. punctum lineae sicut nunc temporis est
... minor declaratur. sicut duae lineae quarum quaelibet sit
bipedalis et inveniuntur bene per continuitatem ita
quod una non sit maior quam altera. postea una
dividatur in duas pedales. quarum quaelibet sit unius
pedis et postea inveniuntur istae duae cum tertia
quae remansit integra. certum est quod duae non
maiores nec illae iunctae sunt aliquid maius
quam tertia. sed solum duo puncta actu coexistunt
uni instanti. ergo et duo instantia angeli uni instanti
ut videtur. ¶ Alii dicunt oppositum et verius. scilicet quod
duo instantia angelici temporis non possunt coexi-
stere uni instanti temporis nostri. unde ostendendo hanc
opinionem. alia dicere in principali. ¶ Ad evidentiam
evidentiam duo praemittantur. primum est quod operatio-
nes angeli quae faciunt tempus incipiunt et desinunt esse
ut excludatur intellectio quia angelus semper intelli-
git et sic ut exponitur est in diffinitione angeli

temporis ¶ Secundum est quod licet tempus nostrum non sit
mensura intrinseca operationum angeli. tamen coexistit
operationi angeli. unde potest eam mensurare per coexistentiam
mensura extrinseca. quia illud incipit esse illud desinit
esse dum tempus nostrum est quod aptitudine mensurare
non posset. saltem secundum coexistentiam. sic non men-
surare non est aliud quam dicere durationes esse
simul. sicut si quis produceret unam aliquam
duratione per unam horam et postea annihilare-
tur illius ... posset mensurari per tempus
unius horae quamvis non esset propria sua mensura
¶ Ex his probatur ratione quod duo instantia
temporis angelici non possunt coexistere uni in-
stanti temporis nostri. primo quia sic magis
videtur quod unum instans temporis angeli-
ci possit coexistere uni instanti temporis quam (et maior)
duo. sed unum non potest. ergo nec duo. maior patet.
quia si duo coexistunt et unum et esset maior
probatio. quia ut suppositum est operationes quae fa-
ciunt successionem incipiunt esse. ponatur (et desinunt)
ergo quod angelus incipiat intelligere hodie.
postea sequentem. aut ergo in eodem instanti
temporis nostri per coexistentiam incipit et desi-
nit esse. aut illo quo incipit non desinit.
primum est impossibile. quia sic sequeretur quod per eo-
dem instanti temporis esset illud erat nunc. quod angelus
intelligit et non intelligit. quia in operationibus in-
divisibilibus idem est incipere esse et desinere non esse.
secundum nec est dicere. scilicet quod in illo instanti in
quo incipit non desinit. ergo in alio non
...tur se habentia mediate quia nunc temporis nostri non
consequitur se immediate. sicut nec duo puncta.
ergo in distantia. ergo intercidit tempus medium.
quia ergo operatio angeli neque durat per tempus nisi
non potest durare illud coexistere soli instanti temporis
nostri. et id potest probari de omni re quae deus non potest (ad)
producere solo instanti temporis nostri. ¶ Secundo sic
sicut duo quae comparantur se habent et quorum quaelibet durat
per tempus nostrum non possunt coexistere solo
instanti temporis nostri. sed quodlibet instans an-
gelicum in operatione est ad talem. quia durat per
tempus nostrum. ergo etc. ¶ Maior patet. probatio minoris. quia in-
divisibile sic in subito subito incipit esse.
sic subito desinit esse. actio ergo intellectus
hominis in angelo. tamen non potest dicere quod illa
sit et non sit. nec potest dicere quod incipiat esse
in instanti et desinat esse in proximo instanti. ex
quo indivisibilis est. nec ergo. quia indivisibile
in instanti esse incipit et in alio instanti
desinit esse et sic est tempus medium et sic inde

redit ista ro e prima. ¶ Ad 3m. sicut enim sunt omnino eadem et eadem sunt eadem inter se sunt eadem. sic que cumque uni et eidem modo coexistunt inter se in uicem coexistunt. sed duo instancia temporis angelici per se uni instanti temporis nostri coexistunt, quod est impossibile cum ex quo succedunt. ¶ Praeterea inter illos qui ponunt species in possibile est angelum hominem et leonem intelligere nisi per duas species que coexistunt duo instancia temporis angelici uni soli instanti temporis nostri. ¶ Ad 3m. solue de sunt rationes contra opinionem. unde ad auctoritatem contra. dico quod si grave descenderet in uacuo non moueretur sed subito descenderet per plures non esset ibi successio localis vel realis sed solum per naturam. ordine nec esset intelligere sine mora distinctionem grauis ad locum deorsum successio. non realis successio in illuminatione aeris sed solum per ordinem nature. prius enim pars illuminatur et post prima. ¶ Sed hic est unum dubium. ponatur quod sit uacuum inter celum et terram per totum medium et quod deus de nouo creet lapidem in medio illius uacui. nonne in eodem instanti reali creabitur in uacuo et erit deorsum. certe hoc est impossibile ut uidetur; quia in eodem instanti esset actu primo. hic et postea ibi est impossibile. unde oportet moram mediare creationem lapidis et esse locum deorsum. unde intelligendum est quod ut dicatur quod grauitatis lapis vel centrum stans in uacuo et quod motus eius in uacuo non esset sine omni mora. id est quod subito non descenderet.

¶ Ad 2m. dico quod unum instans vel indivisibile est distinctum a divisibili quia maiorem moram requirit sed non est continuum. non oportet sicut nunc continuum est tempori. duo autem instancia temporis angelici non sunt continua sed distincta. vel potest dici quod illud instans habet vel indivisibile non requirit moram in sua duratione. sicut patet in nunc diuturno. sed non habet instans. ubi indivisibile durat per tempus per coexistentiam continuam et instans angelicum. ¶ Ad tertium quando dicit quod duo puncta actu possunt coexistere uni puncto. unum est de duobus punctis que sunt in una linea. sic dico quod possibile est quod tempus opposito gabrielis et michaelis coexistant uni nunc temporis nostri. sed non dicitur de duobus coexistentibus uni. ¶ Ad quartum ad primum totum concedo usque ad illud quando dicit quod unum instans temporis potest coexistere uni instanti temporis aliud. nam illud faciunt aliquid maius continuum. quia ex hoc

instans angelicum opponitur tempori angelico. instans autem et certe maior quantum quod ex hoc nostri instancialis opponitur tempori angelico ut visum est. sed alterum maior faciunt per coexistentiam quia dicit quod durat per tempus nostrum per coexistentiam. ¶ Ad primum dico ad minorem quod eternitas non coexistit uni soli nunc cum sic quod soli coexistat. sic impossibile est quod nunc angelici temporis soli nunc temporis nostri coexistat. unde licet coexistat uni. non tamen soli sic eternitas; non tamen soli nunc cum sed toti cum.

Utrum boni angeli possunt facere malum et videtur quod sic. philosophus. iv. methaphysice. potestas rationalis se habet ad opposita. sed in angelis et beatis beatis remansit potestas rationalis. quia beatitudo non corrupit naturam sed perficit. ergo et cetera. ¶ Item secundum eternitas rationalis ex modo flexibilis est ad malum quo creatura est ex nihilo. sed per hoc quod angelus beatus est non intelligitur ab eo esse ex nihilo. ergo beatus potest adhuc peccare. ¶ Contra 2. ethicorum. In mobilitas est de ratione beatitudinis. sed quod inmutabilis est a bono malum facere non possunt. ¶ Item. Ad hoc assignatur causa que ponit opinionem et impugnabitur. ¶ Item. adducetur ro alia que est declaratiua prime. ¶ Dicunt primo secundum quod angeli et alii uiri non solum non possunt peccare et quod ita sunt confirmati sic quod eius dolor vel diminutio gaudij esset in eis beatis. Sed si nescirent quod non possent peccare in eis esset dolor vel diminutio gaudij. ergo et cetera. maior patet minor declaratur. Quia si non scirent se non posse peccare timerent de amissione beatitudinis. et hoc esset ad magnam diminucionem gaudij esset. ergo et cetera. Ad hoc facit augustinus contra augustinum. super genesim. ix. ubi dicit quod illa non que peccare non potest est status angeli. ¶ Sed cum beati beatorum sumus quia ita est intelleximus. quia ita est quod angeli beati peccare non possunt. assignatur ro in prima parte et sic sicut se habet intellectus ad cognitionem rationem boni. sic se habet voluntas ad beatitudinem diuinam. sed impossibile est quod intellectus non assentiat ad quod non tendit ad bonum. et quod uelit diuertere a bono. ergo impossibile est quod angelus uelit ad aliquid agere quod non attendat ad bonum diuinum. sic. autem peccare non potest. ergo et cetera. maior patet. quia sicut intellectus est finem rationem boni. sic angelus beatus et alii diuinam essentiam intuetur ut finem omnium et totum et uoli totum suum. quia in hoc consistit sua beatitudo. quia videt essentiam diuinam que est esse beatissimi. et per consequens uoluntas est bonum illius. unde uoluntas non potest in aliquo fieri non attendens in eo rationem boni. ¶ Contra istam rationem sunt quedam dubia. unde quod non videtur quod beati de quo illi uelit et ordine ad bonitatem

Sed non obstare quod intellectus beati inveniat in deo rationem omnis vi[illegible]
divina. praeterea sicut voluntas beati inveniet in deo rationem omnis boni,
sic intellectus beati inveniet in deo rationem omnis veri. [illegible] ad distincte
non in ordine ad essentiam divinam quia stante in se beati [illegible]
aut. beatus [illegible] [illegible] in ipso [illegible] sic et depravat
et contingit non ordinate [illegible] fine que est essentia divina. ergo et
eodem modo voluntas beati potest eam velle non in ordine ad eam.
Item sicut in operabilibus se habent principia, sic et in speculabilibus se habent principia
in speculabilibus. sed stante cognitione de principiis potest esse ignorantia vel er-
ror de aliqua conclusione que tamen elicitur ex principiis. ergo stante fir-
ma adhesione ad finem potest esse in beatis [illegible]
deviatio eorum que sunt ad finem. et ita angeli beati saltem
venialiter peccare. Item si beatus non possit peccare quia
videt essentiam divinam que ipsa ratio beatitudinis includens
rationem omnis boni ut [illegible] thomas non posset peccare.
quia hic modo videt deum per [illegible] ut scilicet in se continentem
rationem omnis boni et perfectionis. Pro tertio primo adducunt
ad probandum quod angeli boni peccare non possunt. Ad
cuius evidentiam primo premittende sunt due suppositiones. prima est quod
omnis malitia in voluntate oritur ex defectu [illegible] ratio
est quia voluntas fertur in bonum cognitum. unde defectus
in cognitione causat defectum et malitiam in voluntate. Secunda quod
contingit in aliquo errare dupliciter uno modo absolute ex [illegible]
passione vehementi absorbente iudicium rationis. ut
patet in fornicatore. alio modo [illegible] eo quod non videt
[illegible] actus. et hic error potest esse in creatura [illegible]
[illegible] est. Unde [illegible] angelus potuit peccare. Ex his
[illegible] stante [illegible] de fine et de his
que pertinent ad finem [illegible] ipso [illegible]
de fine et ea que sunt ordinata ad finem. sed in angelis
beatis manet [illegible] de fine et ordinata ad finem
[illegible] ut eorum beatitudinem [illegible] ergo ipsi [illegible]
eos errare et per consequens peccare. maior patet per suppositiones.
minor declaratur quia [illegible] augustinus [illegible]
que ad eorum beatitudinem pertinent. unde [illegible]
[illegible] voluntate boni et [illegible] divine. Unde augustinus
[illegible] beatus est qui [illegible] [illegible]
exponendum est quia beati vident deum [illegible] omnia ad eorum
beatitudinem pertinentia [illegible] ideo non possunt errare. Et
[illegible] arguitur [illegible] quod cum [illegible] beati [illegible]
[illegible] modo de voluntate [illegible]
[illegible] et voluntate [illegible] ordinatam ad bonitatem
et voluntatem divinam. Ad argumentum quod potentie rationales
habent se ad opposita [illegible] sic [illegible] ad opposita
[illegible] et [illegible] vel aliter [illegible] de
necessitate non sunt ad finem [illegible]
[illegible] omnia volunt in ordine ad finem. Ad
[illegible] dico quod [illegible] bonitatis [illegible] peccare. Et
quod angelus [illegible] non [illegible] peccare.

Utrum angelus depravatus possit bonum facere vel [illegible]
sua obstinatione [illegible] possit. et [illegible] quod sic
[illegible] ad [illegible]
ad [illegible] sed angeli mali [illegible] peccaverunt [illegible]

maneret in peccato possit ergo flecti a peccato. Item
dyonisius angeli remanserunt illis integra. sed angeli dili-
gebant deum [illegible] antequam peccarent. ergo et modo possunt
diligere eum et sic possunt [illegible] Contra augustinus
de fide ad petrum. angeli mali non possunt esse nisi ma-
la voluntate. unde vel [illegible] malum faciunt vel ma-
la intentione. Distinguendum est [illegible]
[illegible] bonum [illegible] bonum
nature et bonum moris. quantum ad bonum nature dico
quod angeli possunt bonum facere. ratio huius est quia ad
bonitatem actus [illegible] sufficit bonitas [illegible]
[illegible] et bonitas [illegible]
[illegible] in angelis est bonitas. quia [illegible] dyonisius illa re-
manserunt integra. ergo possunt facere bonum [illegible]
[illegible] ad [illegible] cuius [illegible]
[illegible] et talia [illegible] Lucifer [illegible]
quod [illegible] in angelis malis [illegible]
per peccatum fuit obumbrata et intellectus fuit ob-
[illegible] intellectum est. sic dicit thomas
prima parte questione [illegible] quod [illegible]
[illegible] non est ablata per peccatum [illegible]
alia per revelationem et illa non est ablata [illegible]
[illegible] angeli de aliquibus illuminari sicut [illegible]
[illegible] quia si [illegible] fuisset [illegible]
[illegible] revelatio [illegible] non solum de [illegible]
[illegible] et [illegible] ablata [illegible] bonum [illegible] bonum
nature et hoc non potest esse in angelis. Ratio est quia actus
[illegible] requirit [illegible]
[illegible] actus [illegible]
intellectus [illegible] beatitudine. ergo [illegible]
[illegible]
[illegible] non possunt esse in angelo
malo. non ergo possunt facere bonum nature [illegible]
bonum est moris [illegible]
bonum [illegible] et malum [illegible]
moris ex genere vel bonum moris ex [illegible]
vel intentione. malum ex genere est quod [illegible]
est [illegible] fornicari [illegible] et talia. ma-
lum ex circumstantia ut si [illegible] det elemosinam propter
vanam gloriam. dico ergo quod [illegible] angeli mali
possunt facere bonum moris ex genere ut illuminare
homines. sed bonum ex circumstantia [illegible] quia obstinati
sunt [illegible] ad malum. Ratio obstinationis
[illegible] sic medium [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] inter divina et hu-
mana. [illegible] ante et post electionem
voluntas autem humana ante electionem et post flexibilis est
Sed voluntas angeli ante electionem flexibilis post electionem
inflexibilis. Sed ista ratio non videtur [illegible]
[illegible] Quero [illegible] cum boni [illegible] elegerunt
[illegible] non potuerunt deflecti ab ea et tu dicis
quod hoc [illegible]

Angeli
Divina inflexibilis
ex [illegible] lib

(gloss above line: conne)

Item effectus divinus liberum arbitrium non abstulit et divinus
angelis et hominibus. quia secundum divinum quod in hominibus est in moribus
est causis in angelis. nulla est obstinacionis causa in
angelo cum inducatur se ad homines dampnatos et ideo
non sufficit. Ideo aliquid alio assignatur quod dicunt
voluntas angelica et humana quia secundum intellectum angelus
subito non discursive in clarius et subito non
discursiva et ideo quod voluit angelus subito vult.
et ad illud se totaliter sequitur et ab illo non potest
deflecti. non sic autem est de homine quia deliberatione
procedit velle hominis. Unde dicit quod quia apprehensio se ad hesionem et hic modo videtur reducta
ad illud quod dicitur quod angelus est indivisibilis et ideo ut sequitur
ordinate totaliter se convertit et ad hanc apprehensio est
hominis et est discursiva et omnino et ideo adhesio
flexibilis. Sed ideo non videtur quia dicitur quod angelus
subito factus et totus non plus sed non quod per
tempus ad flecti non potest sed quod immobilis quod ad
hoc est non et incerta vel voluntas fiat libere quod
non videtur inmobilis quod voluntas inmobilis
et convertit inheret. ut libertas non tollitur
fiat. ideo dico quod non possit flecti a malo
fine sed immobiliter ille beneficia ex nullibi.
ad hoc tamen non habet quod omnia quae vellet ex malicia
intentione qui ad hoc possit facere bonum moris
quod est de fine. Item et hoc non possit reddi ratio
obstinacionis in voluntate boni ut in alio ideo quod ratio
assignatur ab eo de inspecto quia voluntas in qua
adhesit malo et perverso fini et ideo non potest facere
opus rectum et hoc probatur sic. Quia sicut in speculativis principia
est sic finis in practicis et cetera. in speculativis error
in speciebus et incurabilis quia error in cognitione
principiorum quae curari non potest nisi per ad notiones
principiorum a quibus et nota et ideo philosophi negantes
principia nesciunt disputare. ita et error est fine et
incurabilis et continue sic quod mali angeli error
in mente in malum ad hoc recte opus rectum non potest
facere quia ratio operationis est ex fine. Sed
istud videtur quia est primum principium contingit errare
uno modo quia credit primum principium esse quod non est.
et iste error curabilis et quod ad accipere sic
per se notum quod non est per se notum ideo potest re-
...illud non per se notum et hoc per deductionem
in ista et per se notum secundo modo error est principium
quod credit per falsum et iste error est incurabilis quia
... primum principium probari non potest sic dico de
fine. Error est fine contingit dupliciter vel ponendo
finem quod finis non est et iste error est incurabilis.
quia si ponit finem in divitiis vel honoribus potest ostendi quod non sunt in eis. alio modo contingit error est in
fine scilicet quod ideo quod ... et finis iudicatur esse
quod sic. ut si negremus aliqua contra beatitudinem illam non posse comprobare. ... angelus

non iudicium veritatis suam esse ad quod non erat. sed
accepit pro fine quod non erat finis quia credidit
beatitudinem esse in illa sua natura. ideo error est ut esse
curabilis. potuit non. quia angeli mali videntur nulli
cognitionem quod sit malus. quia verum sit ad si-
mile. quod in natura sua non est hoc non posset sic
clarere modo per omnia ... ut in intellectis ad utramque
finis sit reductus. voluntas eorum manet perversa
non et non cognoscit quod voluntas eorum non possit flecti.
non audiunt de hac quod non placeat. Ideo ad
quod possit dici duo. primo quod angeli mali non
possint flecti ad bonum ut bonum faciant quia
ex gratia. non tamen ex intentione. Secundo potest assignari.
de potentia tali sic quod ex ordine sue sapientie et iu-
stitie hominibus ... ad incedendum in et angelis ... quia
cognicio angeli non est discursiva sed humana.
ideo ex ordine divine ... post tempus eis datum
ad incedendum non est redire ad flexionem. ut post
datum tempus flecti possit in bonum et in malum sed
immobiliter adhereat. hinc quod dicit bono. scilicet beati
hic vero malo. scilicet dampnati et hoc est quod dicit damascenus
quod facit in angelis casus hoc facit in homini-
bus mors. et ideo sic post mortem homines non possunt
... post casum. Sed posita
decitur sic quod si vehementes passiones ab-
sorbentur iudicium rationis, insensibilis ... vehemen-
tiam passionis. hoc ... iudicat ...
... non est ... quia et ... ...
... iudicat ... bonum ... ut satisfa-
ciat sue libidini. quod cogitat quod post pecca-
tum ... dampnatis. hoc dicunt ... apprehenderunt esse
sic omnia diligendum ... vehemen-
tia doloris et afflictionis iudicant eum sicut punientem
... non esse diligendum. Unde vehementia
a dolore in eis absorbet iudicium rationis ne
diligerent deum. Sed hinc contra putantes eum
esse eos ... ...
diligere deum ... odium non possunt
... deflecti a malo. sicut ... vehe-
mentis ... ... in tali dispositione
... ... et voluit malum ... ...
... Ad rationes ad primum dicendum aliquid
quod ... ... quia mors ...
... ...
... ... et ideo angeli ... ...
... ... Sed illud
... ... angelus ...
... ... ut ... movet ... ...
... ...
... ... quod voluntas fiat ... ...
... ut ponere in fine ... ...
... ...
... ... quod non per ... ... Ad ... ...

Margin notes:

et apprehensio est sicut ... in mobilis ... et adhesio

adhesit ... ad ... ... in mobilis

... quod si bonum faciat bonum

... bus

... vult

... prius

... puniente

... est

quod dilatet diametrum illius et longitudinem extremi et talem longitudinem dimen- (possunt)
siones facere vel dicendum quod intelligentie possunt diametrum dila-
tare scilicet prius sunt et cetera sed super [illegible] dilatare et modo [illegible] habent ipsum
fodio ipsum dolere quod inter eas.

Tertium utrum materia celestis obediat anime quantum ad motum.
Et videtur quod non quia magis videtur quod materia celestis obediat
anime [illegible] ad motum alterationis quam quantum ad motum
localem quia motus localis perfectior et posterior [illegible] perfectiores.
Sed non obedit materia celestis anime quantum ad motum alterationis
ergo et cetera. Item illud movens et motum oportet contactum
sed intelligentia et corpus non est contactus ergo et cetera. Contra
est [illegible] in anima sunt sequenda cui quilibet diversas res
producit. Sed [illegible] non erit natura celestis obediens
ergo et cetera. Item anima intelligens quando movet locum in
[illegible] celi. Genesis x. In ista questione duo
sunt videnda. Primo utrum materia celestis obediat anime
quantum ad motum localem. Secundo utrum obediat quantum ad motum
alterationis vel ad formam. Circa primum videndum est de
[illegible] absolute anima possit corpus movere localiter.
Secundo utrum quelibet anima quodlibet corpus. In primo est
[illegible] quod anima possit movere corpus localiter
et hoc primo declarant sic ratione [illegible] partes
universi et tali ordo quod partes superiores habent influ-
entiam super inferiores scilicet quod illa pars que tenet
gradum superiorem habet influentiam super illam que tenet gradum
inferiorem. In universo autem sunt iste partes scilicet substantia spiritualis
et non corporalis in corporalis et corporalis vel non corporalis incorporalis sic corporalis
[illegible] habent influentiam super unum corporale scilicet super corpus grave
et corruptibile [illegible] unum motum eadem forma ergo et
non spiritualis habet influentiam super totum universum corporale [illegible]
id est quod naturam et corpora recipiunt aliquem motum locale
ergo debet corpus et quod corporale in quantum spirituali creature.
Secundo probatur [illegible] eadem de [illegible] quod de
divina sapientia [illegible] fines primorum principiis secundorum.
Et alibi quod divina sapientia regit inferiora ergo quod
[illegible] aliquam influentiam habet anima super corpus. Secundo
videndum est utrum anima sic moveat corpus quod quelibet anima
possit movere quodlibet corpus puta unam speram totam
celestem vel terram. Et [illegible] dicunt quod sic [illegible] primo
quia [illegible] anima vel non spiritualis de movere corpus quod est superior
pars in universo [illegible] operatur [illegible] anima. Ergo quelibet
anima potest movere quodlibet vivum celeste. Unde dicitur quod
quelibet potest movere terram de loco suo. Secundo quia in-
[illegible] anima [illegible] omnis potest movere celum quod est
maius quam aliquod corpus ergo potest quodlibet movere corpus
quodlibet et anima potest movere quodlibet corpus puta totam terram
de loco suo [illegible]. Et hoc sic probatur quia nulla vi-
[illegible] pars universi potest movere universum vel [illegible]
quia pars non est [illegible] universi [illegible] anima potest movere
totam terram de loco suo anima [illegible] et movere
totum suum universum [illegible] [illegible] [illegible]
universum quod est in [illegible] ideo anima non potest movere to-
tam terram. Et eadem ratione potest ostendi quod non ad partem.

ad cuius motum sequitur transmutatio universi [illegible] non
movere unam partem puta unum motum et alia parte
ad cuius motum non sequitur transmutatio universi vel [illegible]
[illegible] et [illegible] possunt solvi rationes alterius par-
tis. Ad primam dicendum quod [illegible] quod [illegible] anima
est superior quolibet corpore verum est quantum ad dignitatem [illegible]
non quantum ad influentiam motus et specialiter ille motus
ad quem sequitur variatio universi vel dicendum quod anima est superior
quolibet corpore et ideo potest movere quodlibet corpus [illegible]
non [illegible] totum. Ad aliam dicendum quod anima potest mo-
vere celum [illegible] movere [illegible] iste motus est [illegible]
nil [illegible] est quod [illegible] universi sed magis ad [illegible]
[illegible] [illegible] in universo. Ideo non est [illegible]
[illegible] celi et totius [illegible]. Ad eius motum sequitur variatio
universi. Et [illegible] dicitur quod [illegible] anima
movere celum de loco suo et ferre [illegible]
unam speram [illegible] aliam speram et ponere [illegible]
[illegible] aliam speram et [illegible] [illegible] [illegible]
anima non potest facere. Ad hoc non sequitur [illegible]
universo et sic [illegible] primum quod anima potest movere
corpus localiter et quod [illegible] primi articuli.
Secundus articulus utrum materia celestis obediat anime
quantum ad motum formarum [illegible]. Et [illegible] apud
Avicennam [illegible] quod sic et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod anima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ideo est quod [illegible] agentis est forcius et activius [illegible]
plus [illegible] [illegible]. Sed anima est agens fortius et
activius quam aliquod corpus [illegible] corpus potest formam [illegible]
imprimere ergo et cetera. Adducunt ad hoc [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] est de anima quod sola [illegible]
[illegible] alterat corpus ad febrem vel ad [illegible] (infirmitatem)
[illegible] et ad lepram. Item de infectione
[illegible] [illegible] [illegible] aspectu super [illegible] (eius infectio)
[illegible] [illegible] plus quam potest anima super corpus
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] ergo et cetera. Item
[illegible] de [illegible] xviii de [illegible] quod non solum
[illegible] hominum sed [illegible] [illegible] vel [illegible]
alias [illegible] possunt quod [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movere et [illegible]
[illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] activitate
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible] de
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] localis [illegible] ad [illegible] [illegible] movere
[illegible] vel ad corpus [illegible] ad [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] anima potest imprimere formam [illegible]
[illegible]. Ad aliud dicendum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] per oculos [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] et sic inficit [illegible] tenellum [illegible]

per motum localem vel circa motum localem. Sed veniunt et pone-
tur ita more aliarum vetularum et suggerere ve-
nenum pueris. — Et ideo ad questionem dico tria. Primo quod
angelus potest movere corpus ad omnem formam consequentem quamdam
dispositionem et per consequens potentiam sicut ad formam artificialem
vel figuram. Unde possunt facere domum et talia si-
milia. Ratio est quia omnes tales forme conse-
quuntur ad motum localem quia sunt aut ordo
vel situs quarumdam partium. Et ideo cum angelus possit movere
localiter ut visum est possunt omnes formas tales
facere. — Secundo dico quod angelus potest mediate movere
corpora generabilia et corruptibilia ad formas substantiales
et accidentales quia per motum localem possunt approximare
activa passivis ex quibus sequitur actio realis
positiva. Verbi gratia si proiciat ignem et stuppam in domo sequitur
combustio et hoc modo ipsi non [illegible] [illegible]. Sed
ipse sunt manifesta. — Tertio dico quod angelus non
potest immediate sic movere ad formam realem cor-
poralem [illegible] sicut ignis producit calorem quod probatur
primo ex parte angeli. Sic si angelus posset immediate mo-
vere ad formam realem aut hoc esset per actionem
actus, scilicet aut per actionem vel non actus. Quia actus non
agit nisi quod dignitate in agendo. Unde in omni creato
agente per actionem, quia adhibet ad quod sic potentia actionis
quod immediate agit vel actus digniter. Unde actus consequen-
te omni actu non producit formam realem sui intel-
lectus per se et per actionem. Quia si angelus non agit
ex necessitate nec per actionem [illegible]. — Item in omni actio-
ne naturali oportet agens et patiens convenire in ali-
qua forma, quia agens assimilat sibi patiens
in aliqua forma. Sic sol primus illuminat [illegible] inferiora
quod agat in ea. Et quod agit in ea immediate [illegible] re-
cepto lumine assimilatur ei in forma. Sed et [illegible] celum
agat per virtutem non immediate lumine, quia dicere quod illa
inferiora primo recipiant tam formalem [illegible] celum
agat in ea. Et sic agens et patiens adhuc con-
veniunt in aliqua una forma. Sed angelus et sic corporalia
non possunt in aliqua una forma. Sed angelus et sic corporalia non
possunt in aliqua una forma communicare. Ergo etc. — Item
sic ex parte effectus derivatis [?] de necessitate requiritur
de necessitate agens certum determinatum determinata virtu-
te. Sed angelus non possunt esse tales, tunc vel habere virtutem
determinatam ad productionem hac forme realis quam esset
determinatus. Ergo etc. [illegible] [illegible]. Celum cum
sit universale agens de [illegible] non potest producere aliquam
formam vel [illegible] nisi concurrente aliquo determinato
inferiori agente. Unde si vermem producere potest
non concurrunt actiones aliorum disponentium nisi
celi adiuvante. Et sic ad hoc agere vel sua
speciem quam [illegible] adiungit virtutem agentis supe-
rioris. Sic et aurum generatur in visceribus terre et hoc
per virtutem partium [illegible] quoniam tamen non est eadem

specie cum auro. Sed hic est quod agit in virtute celi.
Et ideo Thomas dicit quod corpora celestia non agunt supra suam speciem
immo motum ab angelo possunt habere effectum supra suam [?]
quia ut moventur ab angelo sic [illegible] ut [illegible]. Sed non
intendit Thomas quod angelus imprimat formam [illegible] infusius
immediate quia angelus non dicit corpus movere nisi localiter. Ergo
patet maior. Quia effectus determinatur requirit causam determina-
tam. Minor patet quia influentia angelorum est magis universalis quam influ-
entia celi. Ergo in angelis non est causa particularis vel ad
productionem alicuius forme determinate. — Sed contra istam ratio-
nem quidam dicunt. Primo quia dicit quod effectus determinat
requirit causam determinatam. — Contra motus localis est effectus
determinatus et distinctus contra motum ad formam et tamen est ab
angelo immediate. — Dicendum quod effectum esse determinatum
contingit ex duobus vel quia ad numerum et ad speciem
vel quia ad numerum et similiter non [?] producere formam realem.
Determinatus effectus utroque modo quia respicit corpus in [illegible]
[illegible] est. Sed motus localis sic effectus determinatus
quod ad speciem et tamen indeterminatus quantum ad similem quia
respiciat corpus aliud et potest competere omni corpori. Et ideo in
talem effectum potest angelus [illegible] quod est angelus.
— Alia instantia est quia vel divina est ultissima [?] sim-
pliciter [illegible]. Ideo potest ad determinate producere non sicut
virtus angelica et humana. Unde non est simile de deo quia est virtus
infinite in agendo et non quod agit per determinatam media
vel per [illegible] et [illegible] determinatum modum agendi quia hic agens in
illa virtute. — Tertia ratio sumitur ex parte effectus vel ex
[illegible] nec sicut in [illegible] est quod duo agentia [illegible]
alterum sufficiat. Sed non fiat [illegible] primo
vel secundo de celo alterum aut celum agentium simpliciter
[illegible] alterum per se est sufficiens. Sed in celo est sufficiens
vel ad producendum vel ad productionem eius forme quam
potest educere de in per alterationem. Omnis enim forma que
educitur de potentia [illegible] in virtute activa celestis in vir-
tute primi alterantis. Ergo angelus non habet virtutem nisi
quod possit movere in [illegible] alterando ea ad formam.
— Instantia est contra maiorem quia gravia et levia per se et
immediate moventur a generante quia [illegible] et
immediate possunt moveri ab angelo ut dictum est.
— Ideo videtur quia motus quo moventur gravia et levia
a generante est determinatus ad unum locum determinatum. Sed motus
corporis gravium et levium ab angelo est quod motus vel est
[illegible] et ad omnem locum determinatum. — Alia instantia est
contra maiorem quia mures et alia animalia producuntur et generantur
immediate a celo et a solo in [illegible] sicut mures generatus
virtute celi potest alium murem producere. Sed maior
[illegible] facile est solvere. Dico quod mures ge-
neratus per putrefactionem et generatus ex simili mure [illegible]
non sunt eiusdem speciei. Sed si dicatur quod sunt eiusdem speciei et difficile
est solvere. Ideo dicendum quod potest quod virtus celestis immediate producat
aliquem effectum [illegible] sed semper medium est ad agentem
certum primum. Unde quod producatur mures [illegible] [illegible] in [illegible]

ꝯtrit ibi d' agenti .s. celi et mus i q celi pduc
mune n i mete sz ime mune vl' mag ...
mus suppo uite celi cong'. sic qn pduci
mus p putfcon ꝯtrit i duo agenti celi et
elta. vel ptes elto elemtoꝝ ꝯmixtal' ad
hi. i q agit ptie se hr sic p' se habar mus
q mune ꝯsiderat. hui. n. agit pcdare p'
ꝯmixto agencu pri n solu dispont m'is
et educat form coadiuuante u'te celi. Sz
nu ad hs z du' q adhibet celi senia ...
p putfcon possit gnari. Sz ad hc z e dic'
q n anl' p i mete ... i mot lole. vn q
possit i form realie. q p h q anl' inq cor'
p' pduce form q se ad motu lole q n z a ...
ordo pcau vl' acq noua iso mt anlu mo
uente et ie motu fora' reali' reqre nouu
fudamtu. g nova for pus pduca ab anlo
si q form fudat iso .a. ita a' iso n fudat
in anlo reali. Sz infor pducta et sic for reali'
noua i mete pduca ab anlo q fuda illa iso.
Solo si dicat q ead cet iso mouentis ad
mot et motu ad mo. facile cet solue q
dcet qn anl' d novo mot ad acq form n z i
fra acq noua iso. Sz p iso mo' elevatur. i q
pus erat i anlo iso mot. mo z iso moue
tis mouens ead. Sz tenendo q sit a' iso. q
q hec nouum sit et dicam q tunc ad
noua sit reali' realr q sufficiat salte ad
pncipiu. Et si tu dicas q pmot lole n acqrit
for. vn z absolutus aso vl' ꝯpom faciens.
Sz notando sic form. hui acqrit for pmotu
locale sic intell' dcm phi q celu pmot lole
n acq form. vn z absolutu. Sz hc sic. No
q agit pcle ad pfcus sua fue pduce p'
qn adiuuat agite supiore. et h ... tho. q
... q exposit d' q thom cor' qn
acquit iuuite anl' ad pfcus pduce possit.
Ad rones ad pdco q mot local n z p
fecc alis q ad cetu mot. vn i mot ...
sic tu ... aliq mot sit pfcores. q hr tm
pfcorem. Sz mot lo z pfcor rec sy mo ...
q hr q sit ... z ...
ad dico q int anl et cor z actus ...
Tu anl' moueat cor solu p intellm et
volunt. vl' etia reqrit i anl ps motiua a'
pc intes. ... q p pom motiua
... z mo
ue cor' distictu et separatu ꝯiunctu. Sz ... p
moue cor' ꝯiunctu p sola vole et intellm. req
alia pō motiua exeqns mot q z i nuis et
i musculis. g ... anl' inq cor' separatu p sola
volte et intellm. vn si anl'. Ad si anl' moue

cor p intellm et vole seqre q p ... distantia
posit moue ... cor'. Sz h z inquens ... p ... pso
ma. q volts anl'. ... psens anlo ... moue
... cor'. ... q p nime tom ...
Ad intelle velle sut actus i ... ꝯmen
moue a' z act cnsens ... g moue et
velle id z in anlo. ... q sic intellcus n
facit ad n dirige i mouendo. i volts n
facit n impare motu. mo p' diroq in
tellcus req' alia pō motiua. ... olm
sut ... g p' vole impante motu re
qrit alia pō exeqns motu. ... ꝯsiste
art c ... pisius. dicit q ... anlu
moue p solam vole erroz z. Alia z op
hec et verior q anl' p intellm et vole ...
a ... pom ... q pbat ... pc sic. ... nos
... de ... sepates p ead exprimur in
nob. Sz i nob n ponimus n dies pōs pri
nentes ad pte intellcuam. .s. intellm
et volte. ... ꝯiuncti organo cor'li
alligate et qua for cor'ls. ... n anl' ... d
pom n due pos. .s. intellcus et volts. Sz
sit ... ꝯtitus ... qn separata n z ma ... s
simplicis q anl'. Sz i aia separata n pomit
n due po .s. intellcus et volts salte actua
... forte remaneat po ... in radice q
z dicit. q qn aia relinqt cor' ... exibunt
i actus suos. ... z dec d' pō motiua. g
i ... n sit n due po intellcus et volts.
... Z. sic sils ... anl intellcus ad mas
pōs ... motiuas. Sz anl' p ...
... ꝯsider q q nos cognoscere possum
p intellm et ... pos ... motiuas.
g sola volts p' ... nos possum p a ... pos
opatiuas et motiuas. ... q h opinio q
c tho ... q ... phs ponit i intellcua ...
n intellm et vole. ... huic opini
possum solue rones ad pma. ... q aia z
... anlo. ... pote ... et ... n
... si aia n pt moue cor' ꝯiunctu q ... anl
p sola volte n posse moue. ... q ... aia
aia n c in nuda ... opione uiorem. ... n
... z mo. Sz ꝯiunctu ... i aia n n z ...
pō motiua ... n volutas ...
q ꝯiunctu reqrit motiua q z in nuis et in ...
musculis exeqnte motu motu. Sz i aia
... n c n volutas. ... ad ... motiua exequta
c ... et ... n hes q i ai sit
... q pō q moueat cor' n sola volts
motiua ... c sic ... mcta nuis et
... vl' ... q ai z ... ad ...
et ... g ples pōs regt ad ductos act'

~~sic hic~~ pl'es pos requirit ad diuersos actus · sic
pl'es pos cognitiuas ad cognoscendu intelligibilia
et sensibilia · et eadem ro pl'es motiuas pos · s. uolu-
tas imperatiua motiua et executiua actus est
et motus aui' a' sic vna hic cognoscendo et ī v-
na ī mouendo ut q probat. — Ad 2 dicendum p(ro)ut (7 ad pº ɔgitam i)
exemplum tangit · aul' non potest mouere corpus corpus est ex
quo distans cui sit idem a distancia et qua
commutare loca nec sequitur p(ro)pter uelle mouere · quia p(ro)pt(er)
mouere que ipsius sic vna po q uult et q pt.
sicut p(ro)pter intellectum nec est vna po in eo q intelligit
q intelligit · quia uult · quia intelligit non sequitur.
Et est vna po q aut uult mouere et q mo-
uet tamen non quia quis uult mouere moueat · pls
· n · req ad mouere q uelle · mouere · s. p(ro)p(or)tio
mo' · uel saltem ordo uolitis ad mobile sic i
simili declarari potest · In sole sunt duo actus ex vna
vite puta a luce et lucere et illuminare · lucere quod est
actus manens · quia est in celo · sol semper lucet · non sic
est de illuminare quia semper sit a sole · quia ad illuminare (sic)
plus requiritur · quia est actus transiens in materiam ex-
teriorem · et ideo requiritur puta obiectum illustratum et de-
bita distancia · quia sol non possit illuminare id quod ab
eo distans infinite · Immo et ad possit finite
tamen distare a sole quod non possit illuminari a sole.
Et ideo sic est de luce et illuminare · quia lucere est a
sole sed illuminare quamuis sit a sole tamen non est (7 7 i sole)
in sole · et ideo non semper sol lucet quamuis illuminat.
Eodem modo est in anglo quia ab eadem po sit uel-
le mouere et mouere · plus tamen requiritur ad mouere
quam ad uelle mouere · quia mouere est actus tran-
siens · s. in p(ro)pinquum mobile ad uolitum requiritur
uel est ordo uel p(ro)portio uoluntatis ad mouere quam ad
uelle mouere · uelle · n · est ab anglo et in anglo
motus a' ab anglo non tamen in anglo. ~~motus a' ab~~
~~anglo non tamen in anglo~~ et ideo req est ordo mobilis
ad mobile uel mouentis ad motum. — Ad
3m. quando dicitur quod intelligere et uelle sunt actus immanen-
tes · dico quod si intelligatur quod sunt actus immanentes
quia ad ipsos non sequitur ex intellectum fore est
quia ad intelligere sequitur uelle · quia ad cognitum intellectum
et ad uelle delectationem · sequitur motus. Sed dicuntur actus
immanentes quia sunt ideo quod denotant p(er)fectionem
agentis calefacere autem et mouere dicuntur actus transe-
untes quia non sunt ideo quod denotant p(er)fectionem
agentis · sed in passo quia motus est in mobili. In-
telligere autem denotat in intellectum p(er)fectionem a
gentis et est in intellectu · sed ad intelligere bene sequitur
alius actus · ita dico in anglo quia intelligere est
in intellectu angli et est actus intellectus · et tamen bene ad
ipsum sequitur alius motus · s. uelle et aduelle etc.
— Ad 4m dicendum quod intellectus angeli est po distincta
q ad omnia intelligibilia et sensibilia et sunt uoluntas est mo-
tiua que ad imperium et executionem · unde dicendum quod quamuis
sit p(ro)porcio uoluntatis quia plus sit requisitum per pl'es pos
motiuas — Ad 2 dicendum quod si forte intelligatur
actualis angelus non mouere corpus per intellectum et uolunt(atem).
sic quamuis plus requiratur quam sit ut patet · quia re-
quiritur p(ro)portio motus et ordo et p(ro)porcio uoluntatis ad mo.
Utrum angelus operetur corpus assumere et factio
dictam inter angelus bonum et malum. Et vi-
detur quod non · quia omnis assumptio terminatur ad actum vnitur.
Sed angelus non operatur vniri corpus sicut ut forma · quia non est forma
corporis sicut ut motor · quia hoc non sufficit ad assumptionem
aliquam angelus assumendo omne corpus quod mouet quod falsum
est etc. — Item si assumeret hoc esset per indigenciam
operacionis · sed propter hoc non quia ille assumat corpus · quia (7 cu)
uirtus excedit omnem uirtutem corporis nec indiget
corpore eo ipso quod non est forma vnita ei. — Contra
Gen. Abraham uidit tres angelos in corpore assump-
tis · sicut dicitur aug. et hoc uult dicere non nisi quod angeli ad
nos uenientes assumunt corpus ex aere. Dicendum etc.
— Dicendo ad quest(ionem) duo p(re)mitto · primo quod assumptio
corporis potest intelligi · uno modo sic quod corpus assump-
tum uniatur assumenti sicut fit in unione
et hoc modo angelus non assumit corpus · quia non potest uniri
in naturam angeli nec forte hoc deus non possit facere · Alio modo
sic quod corpus assumptum consecratur in unitatem suppositi assu-
mentis sicut in illa beata assumptione quam verbum huma-
nam naturam assumpsit · nec isto modo potest angelus corpus
assumere quia nullus creatura habet aliam in unitatem
suppositi assumentis et per ut in primo in sentenciis est. Tertio
modo potest intelligi assumptio alicuius corporis ab angelo
quando formatur ab eo aliquod corpus ut in eo appareat
aliquid p(ro)prietates et operaciones assumentis exterior
exteriorem hominis. Et hoc modo angelus dicitur corpus
assumere. — Secundo p(re)mitto quod hec assumptio est
modo accepta sic describitur. — Assumptio est
corporis quo modo ab angelo deriuata formacio ut ideo
appareant p(ro)prietates seu operaciones angeli exterius
hominis. — Per hanc autem descripcionem distinguitur
assumptio ab animacione · uexacione · formacione · uel
figurata uisione quam omnia attribuuntur angelis.
— Primo autem per hoc quod dicitur deriuata formacio dis-
tinguitur ab animacione quidem · quia non semper formatur (7 amocoe 7 vexacoe)
corpus quod mouetur puta celum. — Item ab uexacione
quia demon non format corpus quod uexat. — Per hoc
autem quod sequitur ut in eo appareant p(ro)prietates seu ope-
raciones assumentis · distinguitur assumptio a
formacione simplici · sicut quando facit et format
serpentem potentiam in potencia non apparent operaciones
et p(ro)prietates assumentis seu angeli. — Per hoc autem quod
subiungitur ut appareant exterius homini distinguitur
assumptio a uisione figurata sicut per hoc quod angeli

mox facta et reponitur ea in sensu communi quod in-
ducat de rebus quarum per hoc species representantur. Ac si essent
presentes sicut quando aliquis dormiens videtur comedere dul-
cia. quia habet speciem dulcis in sensu communi. sicut et
quando fiebat visio imaginaria quibus ut magis ut
apparebit. propter hoc ergo quod sic operatur angelus circa fantasiam vel
circa species que sunt in fantasia. per modo de fantastica assumere
quia non est opus exterior sed interior et sic patet quid est assumptio.
= Et illius ad quod patet quod angelus corpus assumere bene-
mor[?]. dicitur quia non. quia nunquam assumunt vera corpora et dicit quod
scriptura de ista assumptione vel apparitione angelorum
exponit totum de visione imaginaria. Unde dicit quod
iste visiones non sunt nisi imaginarie quia visiones
sic demon potest movere species sensuum particularium et sensitiva
re sensu communi ut speciem saporis et odoris et sic ta-
lia indicantur proinde sicut fit in frenesia et in
phreneticis. hoc autem tamquam erroneum non est a-
ssensum a doctoribus. quia non ut imaginaria visio
solum apparet ei cui fit visio et non [illegible] ut ab aliis.
Sed angeli in scriptura leguntur apparuisse omnibus
hominibus. Unde illos tres angelos de quibus dicitur
Genesis non solum videbat Abraham sed et uxor et alii
qui ministrabant eis. Et angelus Thobie apparuit et
aliis hominibus. ergo non fuit ibi solum visio imaginaria.
Sed vera corporis assumptio. = Et ideo ad questionem
dico duo de assumptione ista. primo quod est possibile. secundo
quod est decens. primum patet sic. angelus potest movere cor-
pora et per consequens potest omnia facere que consequuntur ad mot-
bile. scilicet condensare et rarefacere. aerem et per modum carnis
et ossis et talia et colorare diversis [illegible] ex aliqua
condensatione et incorporatione colorari sicut fit in
nube ubi apparent diversi colores secundum dispositionem
variam nubis. quia ergo angelus novit omnes istas com-
positiones figurare et colorare cum sic ipsi volunt et hoc est as-
sumere corpus dicitur modo per assumptiones declarentur ali-
que actiones angelis extrinsecus. quare et cetera. = Secundo probo quod
sic decens et primo sic. quia secundum Dionysium [illegible] tradit divina
sub figura corporum. ut scilicet [illegible] perficiat
in dei cognitione. et quia hoc perfectibilis est ab angelo
non solum interius quantum ad illuminationem interiorem.
Sed et exterius quantum ad exteriorem admonitionem et quia ad
visum. ideo ad adhibentur scilicet visiones corporee
sicut et sic requiritur angelo ad pulchritudinem [illegible] vel per
humanam interiorem. vel per imaginariam visionem que co-
ordinat fantasiam [illegible] per novam speciem sicut antiquas.
Sed per condicionem [illegible] et per exteriorem admoni-
tionem. et sic decet [illegible] in similitudine loco [illegible] et visibilia
ostendit. [illegible] non potest nisi corpus assumat. quare et cetera. = Secundo
quia sic deus locutus est nobis in novissimis. et [illegible] suum [illegible]
[illegible] ad amorem suum [illegible] in ve[illegible] per
angelos. Sed sic locutus est nobis in filio suo qui assumpsit na-
turam humanam visibilem. ergo congruum fuit angelos quia

corporale visibile assumendo eo modo quo assumitur persona-
liter visibilis. = Ad argumenta. ad primum dico quod assumptio
dicitur ad unionem que per modum motoris repre-
sentati in mobili. quia corpus assumptum representat angelum
quo ad intellectuales proprietates non per modum unionis
que est in forma motoris ab[illegible]. = Ad aliud dico
quod angelus non indiget corpore exterius sibi. sed propter nos

Tertium angeli in [illegible] corporibus assumptis.

Vide quomodo istam

In prima parte quod exerceant opera vite. = Videtur quod sic. quia [illegible]
ponere angelum non est ad frustra esse vel ad frustra
si non exercent opera vite. frustra non haberet corpus
assumptum. oculum non deberet videre et sic de
aliis organis. ergo et cetera. = Item ambulare co-
medere bibere [illegible] sunt actus viventis.
Sed hec angeli faciunt in corporibus assumptis sicut
et demones et cetera. = Contra est opera vite sunt
opera animati. sed talia corpora non sunt animata. ergo et cetera.
= Ad evidentiam questionis premitto duas conclusiones.
prima est quod operationes vel operationes motus vel actiones que
sunt in primo et distinguuntur penes terminos sicut
sic illuminare et calefacere [illegible] distinguuntur
penes eos et sunt in primo vel in [illegible] et
est actiones distinguuntur penes principium et que
penes terminos. sicut motus ignis et lapidis
sursum. quia ignis habet talem motum per principium.
Sed lapis per violentiam. ideo tamen convenit in mo-
tus [illegible] tamen motus [illegible] sursum. Ex
dictis [illegible] huius actionum distinctiones. quia dis-
tinctione penes terminos faciunt actiones
differre specie. motus siquidem et actio sumunt
speciem a termino. Unde illuminatio et calefactio differunt
specie. Sed distinctio penes principium facit actiones
differre secundum naturale et violentum. motus quo ignis
sursum est naturalis. motus vero lapidis sursum est vio-
lentus et in illis [illegible] et in [illegible] se te-
nent ex parte principii [illegible] principium motus
physici. Sed verum est quod motus quia dicitur [illegible]
[illegible] actio a passio [illegible]
[illegible] intelligentia [illegible]
[illegible]
[illegible] naturale et violentum [illegible]
[illegible] quid specie [illegible]
[illegible] sursum [illegible] et lapis violenter [illegible]
motum [illegible] quia ista [illegible] sursum.
non absolute sed [illegible] et violenter et [illegible]
[illegible] = Secunda conclusio est quod in actionibus
animati [illegible] dicta [illegible] non sunt a principio animato [illegible]
[illegible] ad animatum. sicut sentire. comedere bibere
et videre et ista omnia ab anima vel a principio alias
et [illegible] alias. quia sunt operationes immanentes.
= Alie sunt operationes que requirunt principium animatum

7 ista

7 ista [illegible]

et terminantur ad aliud extra. Sic locutio habet aliquid intra principium quia est sonus aeris respirati ab anima et terminatur ad aliquid extra quia ad motum et ad figurationem aeris exterioris. Alie sunt actiones que immediate terminantur ad exterius non tamen que sunt in interiori principio animato, sicut generare in viventibus quibus est agere que actu non vivunt sed sunt in potentia ad vitam. Ex his dicendum quod angelus in corpore assumpto non exercet opera vite que sunt a principio animato et terminantur ad exterius nec quantum ad speciem actus nec quantum ad operationes nec quantum ad veritatem, quia sic secundum speciem actus sunt speciem et [illegible] et veritatem a principio interiori ut dictum est. Unde nec angelus in corpore assumpto nec videt nec vivit quia eius talis operatio requirit corpus animatum non potest talia opera facere. Secundo dico quod angelus in corpore assumpto exercet opera vite que sunt a principio animato et terminantur ad extra quantum ad speciem actus non quantum ad veritatem actus sed quantum ad principium, ut locutio quam format angelus in corpore assumpto est eadem specie cum locutione nostra quamvis differat quantum ad veritatem. Ratio est quia est sonus aeris liberati et figurati sicut figuratur per locutionem nostram. Sed locutio illius locutio nostre secundum speciem quia realiter non est ad locutionem nostram quantum ad liberatio et figuratio aeris. Sed angelus in corpore assumpto liberat et figurat aerem sicut nos. Ergo etc. Et potest esse et similiter si manus et pedes possunt sic figurare [illegible] per impressiones suas hii figure erunt eedem secundum speciem cum his que procedunt [illegible] sic in [illegible] locutio una est per speciem sed differunt per veritatem quantum ad principium quia in locutione dicitur motus actus ab imaginatione et ad exprimendum conceptum mentis. Et sic dicendum de locutione et de comestione et de talibus et hoc si comestio solum dicatur actio cibi [illegible] in ventrem. Sed si dicat conversionem cibi a principio animato et terminatur ad exterius et sic angelus non potest vere comedere in corporibus assumptis. Tertio dico quod angelus in corpore assumpto potest exercere opera vite que terminantur ad exterius et non sunt in interiori principio animato et quantum ad veritatem actus et quantum ad speciem. Sed tamen in [illegible] non potest agere ut generare quia per transmutationem seminis [illegible] agere. Illud tamen semen prius recepit angelus in alio corpore assumpto ab aliquo generante et sic conservavit in debita virtute constellationis [illegible] [illegible] semen et novit. Et hoc semen per transmutationem in vas debitum et [illegible] quo fit progenies et sic producit animatum. Sed productum non est filius demonis sed generantis a quo processerat semen. Et sic exponitur illud Genesis: videntes filii dei filias hominum quod essent pulchre etc.

Sed illorum generaverunt gigantes quod exponitur ad litteram aliquando de filiis Cayn et filiis Seth qui genuerunt gigantes quia cum tunc non esset terror ut post [illegible] et [illegible] et ad hoc fecit [illegible] Ioseph et Augustinus dicunt quod hec semina fuit a demonibus et mulieribus quia plures inveniuntur et [illegible] demon apparebat in specie mulieris et erat succubus. Infestabat enim homines qui cohabitabant secum et accipiebat semen illius hominis et postea in eodem corpore transformabat se in speciem viri et sollicitabat mulieres et erat incubus et transfundebat in eam semen viri quod habebat et sic a succubo prebebat. Sed plures non debebant attribui demoni. [illegible] Salomon cum semen [illegible] ad [illegible] ad [illegible]. Cum dicitur quod corpus assumptum fuerit habere oculos non habere opera vite, dico quod corpus assumptum non habet oculos sive [illegible] nec tamen pedes et sentire quia est opus vite solum [illegible] ad hoc [illegible] sunt in pedes [illegible] [illegible] gravia [illegible] angelorum designant et hoc [illegible] [illegible]. Ad secundum dicendum est de comestione et [illegible] quod [illegible] possunt [illegible] in corporibus assumptis quia non est [illegible] [illegible] locutio.

De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut iam dictum est supra.

[illegible] ista corpora assumpta ab angelis sint vera corpora. [illegible] in quibus [illegible] sunt illa corpora [illegible] apparent. [illegible] erant corpora humana sicut videbatur non erant illa [illegible] [illegible]. [illegible] quod non. Quia corpus unius hominis [illegible] est, [illegible] hominis et non alterius [illegible] illa corpora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hominis et non alterius [illegible] illa corpora [illegible] [illegible] non hominis et non erant corpora illa [illegible] [illegible] appellabantur [illegible] [illegible] [illegible] assumptio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Lazari resuscitati fuit possibilis [illegible] [illegible] quod esset [illegible] corpus assumptum ab angelo. [illegible] [illegible] corpora [illegible] in [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et statim [illegible] quia solum erant [illegible]. [illegible] solet talia corpora disparere [illegible] [illegible] esse talia [illegible] apparent disparere [illegible] [illegible] cum fetore ut [illegible] animalis assumuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum odore [illegible]. De [illegible] autem utrum essent corpora [illegible] non [illegible] dico quod sic quia fiebant ex [illegible] non [illegible] solum [illegible] [illegible] sed exterius condensato et figurato ut dictum est iam supra.

[illegible] [illegible] [illegible] una [illegible] angelorum [illegible] [illegible] sic quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] etc. [illegible] angeli non [illegible] distinctio [illegible] [illegible] [illegible] illuminant [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] illuminari ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

89

que duo distinguntur in angelis 3 hierarchias et 9 ordines
et nihil respiciunt ea que in uno ordine sunt et continentur ergo
etc. — Questio ista supponit et ad quod supponit
scilicet quod in angelis sit hierarchia. Et quod non nisi una secundum [illegible]
[illegible] et tamen sunt tria. primo quod sit hierarchia. Ex quo
et secundo patet quod in angelis 3 hierarchie. Secundo distinguntur hierarchie
inter se. Tertio distinguntur ordines in quantum. — Circa primum
sciendum quod Dyonisius celestis hierarchie describit sic
hierarchia est ordo divinus scientia et actio deiformis
quantum possibile est simulans et ad imitationem sibi divinitus
illuminationes proportionaliter in dei similitudinem ascen
dens. — Ad cuius evidentiam sciendum quod 6 sunt de ratione
principis hierarchie, dicitur enim hierarchia quasi sacer princeps et ar
chos quod est princeps quasi sacer principatus. In omni
autem principatu 6 requiruntur. scilicet princeps sic
dictus et finis ad quem scilicet victoria et medium per quod
scilicet quod dicitur in hoc fine ordinantur scilicet gentes et seruitium
et in hiis tamen incideo exercitum. Unde in exercitu sic prin
cipatur in angelis. hoc ergo est. Hoc enim tanguntur in
diffinitione predicta. Cum quod dicit divinus innuitur
princeps principalis angelorum scilicet deus per hoc quod dicit ordo
tangitur subditum quia ordo est plurium. Item in exer
citu sic principatu tangitur deinde finis. Unde cum
hiis predictis quod angeli accedunt in principium angelorum quod recepto
divine illuminationis dicitur a quo imitatio divino. Et hic
tangitur per hoc quod dicit in forme quantum possibile est similans
vel assimilari ei imitando suprasubstantiabus. scilicet gratia et
virtutis intentis in sua finis. quia quod vult recta
puritas ad eam tamen infirmitas in alium per quod dicit et ad
imitationem sibi illuminationes in dei similitudinem proportionaliter
ascendens. vel in hierarchia et hic quia sic aliquis superior
recipit illuminationem a deo in hiis apparet similis
esse deo quod receptas illuminationes in alium transfundit.
— Item in exercitu sic principatu est considerare medium
quod subditum ordinatur ad finem et hoc dico in actionibus
per intellectum primum est scientia dirigens per actus
exequens et hoc dico exprimitur cum dicit scientia et ac
tio. sic igitur patet quid est hierarchia. — Ex hiis patet quod in
angelis est hierarchia. quia in eis est quod requiritur ad sacrum
principatum ut visum est. — Secundo videndum est quod tamen angeli
non est nisi esse per unam hierarchiam. Sed tres. Secundo est quia
finis hierarchie est recipere illuminationem a deo et transfundi
re in alios. Ex quo patet sic argumentum. Angeli qui
non recipiunt illuminationem a deo secundum unum modum
communem non sunt de una hierarchia. sed omnes angeli non
recipiunt divinam illuminationem secundum unum modum communem
sed secundum triplicem. ergo in angelis non est tantum una hierarchia. sed
tres. minor patet. nam declaratum quod sicut beatus Dyonisius
qui doctus fuit ab apostolo in angelis sunt tres modi
recipiendi illuminationem. quia quidam immediate illuminantur
a deo tamquam a primo illuminationis et isti sunt
sunt de prima hierarchia. alii autem illuminantur a deo
mediantibus superioribus. sed hic sic est dicendum. illud quod

angeli illuminantur ab angelis quod ad actus illos
qui respiciunt totum universum et isti sunt de secunda
hierarchia. vel quod ad actus determinatos qui respiciunt
aliquam provinciam vel personam et isti sunt de tertia hierarchia.
— Simile autem invenitur in terrenis principatibus
in regno. Nam inveniuntur aliqui homines circa
esse regem immediate. ut assessores consiliarii
cubicularii et isti respiciunt primam hierarchiam. alii
autem habent aliqua officia ad regimen regni
in communi. ut iudices omnium causarum magnates
regni et de regali curie et isti sunt similes
angelis secunde hierarchie. alii preponuntur in aliqua parte vel p[...]
vincia regni et isti sunt similes angelis 3 hierarchie.
— 3 videlicet distinctio ordinum. Ad cuius evidentiam
sciendum est quod sicut distinctio hierarchiarum accipitur penes <u>diversitatem illuminationis sic distinctio ordinum</u>
diversitatem actionum quia non sunt de prima hierarchia sic <u>accipitur penes</u>
immediate illuminantur a deo sic actus speciales habe
re dicuntur a quibus denominationes accipiunt. Horum
autem actus sunt tres scilicet tentio que respondet
spei visio que includit fidei et fruitio que respondet
caritati a primo denominatur ordo thronorum / et thronorum
et inquantum deus sedere dicitur in requie quia eos in se facit
quiescere. Unde dicitur habere actum tentionis est ipsorum
sicut huic autem est ordo cherubin quia visio per / sessionis /
sessionem sessionem non est nisi per contactum. Visio autem
cognitionis cognitionis est per formam et per hoc est
maior. cherubin autem interpretatur plenitudo scientie.
Unde a suo actu qui est visio hic ordo denominatur.
Sed huic est ordinem seraphin quia vehementior / et est
et maior est unio per dilectionem quam per cognitionem. Sera
phin autem dicuntur ardentes vel incendentes.
quia est dilectionis actio actu qui est fruitio vel
dilectio denominatur. — Simile huius invenitur
in terrenis principatibus quia nec actus suos exer
cent prope regem. quidam sunt assistentes
solum regalis magis proximi. sic consiliarii.
tertio secretores sicut cubicularii. — Sed sciendum quod
angeli quidam denominantur a dono quod receperunt ex
cellentius. sic cherubin a dono scientie non quia
scientiam excellentius habent quam seraphin. ipsi / meliore
perceptione sed quia inter dona que receperunt scientia
precedit vel precellit. sic magister medicorum scientie
dona sua debita per [illegible] iustitia et ve
tula plus inest. Sed ideo non capio. quia
nec impedito habent caritatem et non visio vel
scientia non indigent in uno modo cognitionis est modo
dilectionis. ideo non ordo qui denominantur ab hiis
donis in se. ut cherubin dicatur a scientia et
seraphin a caritate. quia plus habent de caritate quam
de scientia sed sicut angeli in fieri. quia nunc perfecte habent
donum caritatis. — Consequentiae autem hierarchie sic pro
dicit et ponens actus suos qui sunt circa regem [illegible]

tom. — Circa .n. regnum perfectum ad .3. tantes
tres actus concurrunt. primus est diffinire et ordi-
nare ea que agenda sunt et hic pertinet ad ordinem domina-
tionum. secundus est plena facultas ad implendum scilicet hos-
tes repellere. et hic pertinet ad virtutes et faciunt
mirabilia et arcent demones ab hominibus
obsessis. Tertius actus est providere et sanare
quod ea que sunt precepta et diffinita executioni
mandentur et pertinet ad potestates. Simile et hiis
invenitur in vitiis principibus. principes .n.
regni aliqui .n. sunt magistri et consiliarii cu-
rie qui ordinant ea que agenda sunt in toto regno
et isti sunt. alii duces militie prebentes
operam ad exequendum ea que superiores ordina-
verunt et isti autem sunt iudices sanan-
tes de hiis que precepta sunt quantum executioni
mandantur et vocantur iudices curie. primi
[illegible] qui sunt similes dominationibus. secundi virtutibus.
tertii potestatibus. — Ordines autem infime partis
qui recipiunt illuminationes ab angelis si vocabiliter.
ad effectus determinatos distinguuntur. scilicet penes
actus determinatos quos habent. quia vel actus
eorum limitatur ad unum particulare et sic sunt
principatus. unde daniel x. princeps persarum etc. vel
actus eorum limitantur ad unum [illegible] tantum pro
bono communi et sic sunt archangeli. unde gabriel
est qui nuntiavit matrem fore archangelus. vel
actus eorum limitatur ad unum particularem hominem
et sic sunt angeli qui et singulares homines custo-
diunt. — Simile et in vitiis invenitur principi-
bus. In regno .n. deputantur aliqui ba-
livi per diversas regiones et provincias et per-
tinent ad ordinem principatuum ut dictum est. Item
deputantur aliqui sollempnes nuntii et
vocantur nuncii regales et hii quo ad archangelos.
Item aliqui deputantur ad singulares executiones et
pertinent ad angelos. — Ad [illegible] ad primum dicendum quod
[illegible] imperfecta est [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] tamen imperfectum et diminuit et ideo
[illegible] non sunt tres [illegible] quia [illegible] non
sunt [illegible]. — Ad [illegible] dico quod distinguitur
penes magis et minus illuminare. sed penes diver-
sos modos generales illuminationum.

[illegible] unus angelus alium illuminet [illegible]
angeli superiores illuminent illos qui sunt
de media [illegible] vel de infima et [illegible]
in angelis non ponitur [illegible] lumen. scilicet [illegible] et
glorie. [illegible] unus non dat alii lumen nec [illegible]
[illegible] ideo [illegible] [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] nec glorie [illegible] et ideo glorificatur etc.
— [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] nec [illegible] unus angelus [illegible]

illuminat etc. — Contra dicit [illegible] angeli
sedere [illegible]. purgantur illuminantur et perficiuntur per angelos
[illegible]. — Circa istam questionem dicendum quod videtur primo quod angeli
superiores perficiunt purgant et illuminant inferiores per quod
apparebit quod [illegible] per illos actus hierarchicos. — Sed
per quem modum unus illuminet alium. — Et primo [illegible]
sunt tres [illegible]. prima est quod in receptione alicuius forme
[illegible] in [illegible] se [illegible] hec ad formam recipiendam. quia non
[illegible] [illegible] sub forma contraria. ut qui de albo fit
nigrum quia sub dispositione contraria. [illegible] non sub forma contraria
ut qui ex [illegible] [illegible] non fuit sub forma contraria.
quia forma [illegible] non [illegible] contrarium sed dispositionibus contrariis. [illegible]
quia [illegible] et sola [illegible] forme ut qui [illegible]
illuminatur. non .n. fuit prius sub forma contraria luci. nec sub
dispositione contraria. — Secundum est quod in tali [illegible]
[illegible] forme receptibile quia est [illegible]. ut qui [illegible]
fit albus et sic de aliis accidentibus formis quia plures
[illegible] ut in [illegible] forme [illegible] [illegible]
[illegible] et in visione [illegible]. primo est receptio
speciei postea [illegible] vel [illegible] de [illegible]. — Tertium est
quia sic est in [illegible] forme [illegible] [illegible] suo modo in
[illegible] spiritualis [illegible] [illegible] de [illegible]
in [illegible] quia non [illegible] sub forma contraria scientie.
ut qui detinetur errore vel [illegible] [illegible]
expellere quia sub dispositione contraria. ut qui occupatus
est negotiis [illegible] vel exterioribus per quod impeditur
[illegible] quia [illegible] [illegible] sub [illegible] negotio
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] cum non [illegible]
[illegible] doctrina. — Ad [illegible] dico quod in angelis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicent
et non detinentur errore saltem [illegible] [illegible]
[illegible] possunt errare [illegible] [illegible] [illegible].
ut quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] angeli [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] divina [illegible] [illegible] aliorum
non dico [illegible]. quia quo ad illuminationes [illegible]
ad aliquid [illegible] [illegible] [illegible] unus
[illegible] unde multa que alii non [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] post [illegible]
[illegible] [illegible] et divinum [illegible]. — Ex hiis patet
quod angeli superiores perficiunt. purgant et illuminant
inferiores. [illegible] actus sunt [illegible] forme [illegible]
[illegible] [illegible] tenebras nescie illuminat
[illegible] infundit [illegible] [illegible] ordine [illegible] ad [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] perficiunt [illegible] [illegible]
[illegible] alie [illegible] [illegible] ignorantie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] expellere
ab eo [illegible] illuminare [illegible] [illegible] posse
recipere lumen perficere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reducere [illegible] [illegible]. — Ex
hiis patet [illegible] [illegible] concordant doctores. [illegible]

superiores purgant. perficiunt et illuminant inferiores
unde dio. 6. cel. ie. [illegible] dicit quod [illegible] plene de
monstratur celestium sicut ornatus a supremis
mentibus [illegible] diuinitas signans et hoc in primum. Ad
[illegible] unus angelus alium illuminat et per quem
modum. Circa quod sciendum quod [illegible] modo. Et primo propter [illegible]
quod quilibet angelus respicit illa que angeli superiores
inferiorum de nullis celestibus uel spiritualibus misteriis
[illegible] respicit cognitionem quod tali [illegible]
superior reuelationem cognitionum sicut inferior de
istis que cognitionibus sunt locutiones [illegible]
[illegible]. Dicunt ergo alii quod angelus superior illuminat
et ponunt [illegible] et perficit inferiorem [illegible] uel
ipsius ex [illegible] conuersione uel applicatione sui
ad illum, id est quod [illegible] aliquid quod prius non uidebat
uel saltem eodem modo perfectius. Et hoc probatur dicens
quod secundum augustinum hoc facit ordo in spiritualibus quod sicut facit
in corporalibus. modo in agentibus corporalibus uidemus quod ex
conuersione uel approximatione situali agentis [illegible]
perfecta ad recipiendum formam fortificatur [illegible]
agentis in perfecta. sicut ex approximatione magis
calidi ad minus calidum plus calefit [illegible]
ergo similiter ex conuersione uel ex approximatione superioris
angeli ad inferiorem fortificatur intellectus [illegible]
inferioris ut possit intelligere quod prius non intelligebat
uel perfectius intelligere quod prius imperfecte intelligebat.
Sed contra [illegible] conuersio,
[illegible] conuersio non uidetur esse [illegible] non per hoc quod angelus
superior influit lumen in angelum inferiorem [illegible]
[illegible] declaratur [illegible] conuersio quod
superior influit in inferiorem. dicit [illegible] quod il
luminatio fit per [illegible] inferioris [illegible]
[illegible] prius
[illegible] ad [illegible] angelus per [illegible]
[illegible] ad alium [illegible] quod prius non intellige
bat uel quod prius non poterat intelligere. unde quod [illegible]
et alii doctores [illegible] obscure et [illegible]
[illegible] per [illegible] sic forte uoluit
[illegible]. Sed contra istam opinionem [illegible]
primo [illegible] angelus inferioris ex conuersione
superioris non [illegible] nouum lumen,
uel [illegible] intensionem. Et uel ex conuersione
[illegible] angeli superioris et inferioris resultet effectus
[illegible] sicut unus homo [illegible] non [illegible]
[illegible] sibi [illegible] et [illegible]
[illegible] impossibile uidetur. [illegible] quid est
[illegible] quod conformatur intellectus angeli inferioris
per infusionem noui luminis per [illegible] superioris
ad ipsum [illegible] angelus non mouet ad formam in
mediate ut [illegible] ad motum localem mouet
et si infundet nouum lumen inferiori [illegible] non influit
ut uidetur. Sed si dicas quod [illegible] quod angelus non [illegible]

ad formam in corporalibus [illegible] in spiritualibus [illegible]. [illegible]
[illegible] non per [illegible] in [illegible] nullo
[illegible] in [illegible] spiritualibus. Ex hoc [illegible] sibi [illegible] ei
[illegible] quod [illegible]. Et ponit [illegible] sibi [illegible]
[illegible]. Sed quia in [illegible] ut quod non
possit esse ad lumen [illegible] intellectus uel species.
[illegible] in [illegible] ad [illegible] angelo [illegible]
[illegible]. [illegible] conformat
intellectus inferioris [illegible] in eo in
[illegible] forme [illegible] noue
forme producto uel saltem [illegible] forme.
[illegible] infundere angelus superior [illegible]
ad formam ut [illegible] forma et [illegible] forme
unde quod non potest formam influere [illegible] forme.
Sed ipsi dicunt quod [illegible] forma intendi [illegible]
[illegible] non [illegible]. Sed hoc non intelligo. quia forma
non potest intendi nisi ad nouum producatur. [illegible]
[illegible] lumen intellectus [illegible] in [illegible] infideli
[illegible] uel intendere non [illegible] potest
[illegible] uel [illegible] intellectus [illegible] species suscipiunt [illegible]
[illegible] ut [illegible]
in angelo eodem [illegible] modo [illegible] eadem
dispositione [illegible] non intenditur forma sicut [illegible]
[illegible] solis. [illegible] intellectus [illegible]
eodem modo [illegible] dispositione ad speciem [illegible]
et speciem infundens [illegible] eodem modo [illegible]
[illegible] ex conuersione utriusque angeli
resultet effectus [illegible] posset [illegible]
[illegible] actus [illegible] non [illegible] actus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] ad duobus agentibus [illegible] ut
a duobus effectiuis [illegible] non potest intendi ex
[illegible] talium duorum agentium. [illegible]
[illegible] ad [illegible] et intendi.
ut si [illegible] nauis non posset esse a duobus
[illegible] nouam [illegible]
[illegible] non posset esse [illegible] nauis a duobus agenti
bus [illegible] actus [illegible]
[illegible] intellectus non potest esse a duobus agentibus [illegible]
ut a duobus effectiuis [illegible] duo [illegible]
[illegible] non potest intendi talis actus per applicationem
[illegible] angeli. [illegible] causa [illegible] uel [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] alium [illegible] ei
[illegible] non posset [illegible] sibi [illegible]
[illegible]. Sed tu dices quod
angelus [illegible] non [illegible]
[illegible] inferiorem et [illegible] actus [illegible]
[illegible] intellectus
inferioris angeli [illegible] superiore et inferiore.
non sic a duobus agentibus [illegible]

et primi. — Sed modo non videtur quod quantum ad duo ... Vno modo sic accipitur illuminare ab aliquo tanquam ab agente. Sic agit pater illuminat ab aliquo tantum dicitur agere quod agit ille sed ... non cognoscit in omni actione agentis principalis sicut dicitur in omni operatione dicitur ... suum. Sed angelus superior non agit sic ad illuminationem inferioris. Secundo angelus superior non habet rationem causae illius inferioris. — Secundo ... et eorum non cognoscit principium. Non solum concluditur accipere differentiam non in manere ... De quibus, inferius illuminat illum ... maior lumine ut candela ... confortatur plus lux quae ... dico quod candela ... et habet lucem et illuminare modo ... lumen illuminare quod actus ... illumina ... perfectione maioris luminis non quod ad lucem ... sed intellectu. Sic autem quod ad actum ... intellectus non potest conferre aliud quam actum ... in angelis. Ergo ... — Ad 2. dico quod ... angelos ... ex eo quod superior illuminat inferiorem sed ... ut diceris. Secundo ut videlicet — Ideo ... aliud modo quod superior angelus illuminat inferiorem ... illuminationis quod manifestat ... alie ... sic magister dicitur illuminare discipulum quando non per productionem novae speciei intellectualis discipuli sed per solam ordinationem speciei ... quae sunt in mente discipuli quod magister non facit species ... ad lumen sed ... ordo specierum ... quando habet multas species ... ex quibus ... nescit elicere veram conclusionem aut habet multa verba latina sed nescit ordinare illa. Sed ... ex illo ... et sillogistice ordinare sicut tu facis. Vno modo ... et eo ipso quod tu facis talem ordinationem ... et ... modo innotescit ... vel per tuam loquelam vel alio. — Ideo dicitur quod tu illuminas me et ... signum aliud ... quod tu ... ignorantias in me. Sic angelus superior facit ... videns pluralitatem per unam speciem quam inferior per plures determinat se ad unam illarum et illud ponit sub signo illi noto angelo inferiori et tunc angelus inferior videns quod prius non videbat ... ponatur quod ... in arte medicina habeat ... et ... species ... sed tamen ignorabat ordinem ... ad hoc in ... civitate sed magister ... in medicina doctor ... ordinem talem magister dicitur illuminare talem discipulum. Sic angelus superior illuminat inferiorem. Angelus non ... per speciem ... videns plures ... in eadem ... inferior per eandem speciem ... in verbo. ... aut sic angelus superior determinat se vel ad unum vel ad aliud ... ad hoc quod videat ... et ponit sub aliquo signo noto angelo inferiori et statim ... aliquo quod

... et ... ad modum ... magis ... et ... in ... sicut ... adhuc ... — Sic non se habet speciem ad oculum corporalem sicut species vel verbum ad angelum. Sed non possum videre faciem in speculo sic quod determinate videam nasum eius et non totam faciem eius ex quo totum relucet in speculo. Secundo non angelus superior potest se determinare ad unam aliquam speciem vel in verbo ad ... ex quo plura ... in verbo et per ... repraesentatur. — Sed tamen ad hoc dicitur quod ... videat totum et in verbo et in ... speciem. Potest tamen aliquam sub signo noto determinare ponere ... inferiori angelo quod fit per locutiones angelorum de quibus dicetur xi. distinctione. Sed quod ... xv. capitulo ... una quaeque ... intellectualis data ... adiungere uniformem intelligentiam ... dividit et multiplicat ad inferioris ... intelligentiam. — Ad argumentum ... quod angelus superior non ... illuminare inferiorem non ... speciem in intellectu angeli inferioris non infundendo novum lumen ... respondetur ad formam.

Utrum omnes angeli mittantur. Quaere in scripto et prima quaestione capitulo xxi. — Utrum angeli deputantur omnibus hominibus ad custodiam. — Utrum doleant de damnatione custoditorum. — Utrum ... quaestiones ... per ... angeli ... quaestione capitulo xii. ... angelus ... iudicium ... quod ... intellectu ... intellectu ... cogitationes cordis ... Sed ... actus cogitandi vel cogitatio comparatur ad intellectum sicut figura ad ceram ... sicut cera ... figuram ... diversis figuris sic nunc intellectus diversis speciebus vel cogitationibus. Sed angelus cognito corpore cognoscit figuram. Ergo similiter cognito intellectu cognoscit cogitationem eius. — In oppositum ... Ieremiae ... pravum est cor hominis et inscrutabile etc. Et ... illud ... scrutans etc. ... — Circa istam quaestionem ad invicem doctores dicunt et ad invicem discordant. Ideo tres sunt articuli in quaestione. Primo quid ... Primo ... in quo doctores conveniunt. Secundo pone unam opinionem ... dubiis et in quo doctores discordant. Tertio pone opinionem aliam. — Quantum ad primum ... uno modo ... in intellectu ... alio modo ... et ... omnes quod angelus cognoscit cogitationes nostras et aliorum ... Cum enim ... intellectus angelicus ... humanus ... in me ... per ... iudicat de affectionibus ... etc. — Unde dicit Augustinus ... daemones

alii homis cogitacões p spēs n̄ solū uoce pla
tas. vnī 7 cognitacōne acceptas intus q̄n p
sig̃ aca extius exprimit̄. ul' ordinat̄ i cog
declinacōnes tō facultē pscuit sic ēē qnlz mo
tib' feitr demon bn̄ ofteurat q' hō cogitat.
q̄uis tn̄ ill' ruccionū dicat hoc n̄ ēē simpr
assendū. ul' dicat se n̄ uide q̄ mō h̄ fiat.
Si uo cognucō consideretur q̄ eā ēē q' h'ō
tius inq̄ z uit limites intellcus 7 uols. s.
uolicō ul' intellcō. sic ad is d' pt intelli v
no mō q' ad pn̄ sunt q' ē spēs intellis. sic
ad huc dnt oms q' an' ofstat oms cogita
cōnes. i. omia pn̄ cogitacōnu q sunt intellcu
mō 7 s. 7 aliox. sed z q illa n̄ ē au q'og
nito sibo ogeat ō actii q̄ ... prin; ad pfeg
sū. ul' q̄ ille secunt sbm. tale a' actu z spēs.
suppo mō q̄ spēs requirutur ad intellcē. ec sic
ignis n̄ pt hre sua opacōn n̄ me' cal ōē.
sic et anglus indz an' ul' etiam intellig. i
7 ōs spēs q̄s hr̄ in se ul' apd se. Alio mō pt
osideri cogitacō ut actualit ē in intellcu sic
in sbo. sz q̄ alio exterori sig̃ puta q' an'
cogitat actu z cogitacōm suam n̄ exprimit
p ad signū extius. 7 sic accipi cogitacōm
ē discordia apd doctores. Io tenus an'
ē pone vna opiōne cū suis dubiis. dnt g'
q̄dam q' an' n̄ indz cognicōm sic accipi 7 io
ē q̄ actualis cogitacō depend; ab impio
uolis. s an' n̄ pt uide uols actū. s solus ds
7 ideo cogitat q̄ 7 ē ma. pz inde declat
q' sol ds z q̄ ingz uolē 7 opat i uolē. io so
ds z q̄ indz uolē 7 n̄ an'. 7 hoc q' dnt ē i c
limites uolis. Et adduct silē d' cuue qz
sb rege 7 sb z 7 ppoito. s ppoito q' ad ad
tiatū regi aut q' ad omia mō h ppositus
sciat in quo eius ē sb ē sibi 7 ad pt
ipm moue n̄ aut ad id pt moue i quo
sb est regi. Sic in mete moui arere. i est
in ppoito. q' aut 7 hō inmete q' ad . ug
re tamē dō. 7 io in mete pt osta ul' moui an'
ab an' n̄ a dō. Conclusio ē ista. s io opio
nis uir ēē ncē. q̄ q consequentia. minor n̄ ug
cludit. cū n. dr q' so ds ingz uolē 7 opat
in uolē i mete. dico q h pt dr intelli. vno
mō sic q' solus ds mouet uolē te. i. uolis
a solo dō pducta ē i mete 7 h vna z. s ex
hoc n̄ sequit q' solus ds indz cū uolis in
deat impiū uolis. Argua alii sic solus
ds pduxit celū an' 7 celū celi. g' so ds oget
utriq q' alū ē. Ie certo q so ds osfceret ac
uolis elicit q̄ z uelle q depend; ab ea. n̄ tn̄
te. g' solus ds oget impiū g' Si solus ds
pduxit uolē nō tn̄ sequit q' sol' ea ogeat.
So pt intelligi solus ds ingz uolē. i. so
lus ds facit uelle in uolē 7 sic sol' ds indz
uolicōz q̄ ē in uolē. Sz tc n̄ uir uīa abec
q. ds n̄ uidetur face aliam uolicōne
i uolē q' illuiacōm in sole. sic n. illuiare
ē a sole. q ds dedit sibi uirtute illuiatiua.
sic uelle ē a uolē. q dedit pn̄ i me tal'
opatius. 7 io uelle n̄ z plus a dō. q' alii
actus. Cui pbo ē q uolicō ul' z actus
ul' passiue a uolē. si actiue. tc n̄ z a dō
n̄ sic alii actus. ut luci. si passiue solū
tc ds n̄ facit alr uelle a uolē q' ipe ds
facit luce in aere. Sz ad huc dico
q solus ds sic moueat uolē ul' facit ea
uelle 7 opat uelle in ea n̄ pp h sē q sol'
ds osfceat uelle. sic n̄ sequitur solus ds 7 celū
mouet. g' solus ds ognoscat motū
celi. nulle. n. sic sequit. sic an' q pfce
osfceit motū celi q' tn̄ nō mouz celū.
Et silr nulli alii sunt q osfceit actū uolis
q tn̄ n̄ mouet ad actū uolī. 7 eod' mō
actus cogitacōnis. vn q'uis ipe solus
creet spēs q sunt in intellcu an'. tn̄ ipe sol' n̄
osfceat eas. ppam 7 silr quilz an' sic
osfceit spēs i intellcu an' in sicōs 7 in in
tellcu uo. z. pt intelligi solus ds mouet
ul' opat celū uolē. i. solus ds dedit liber
te uolentis ita q' libtas uolis z a solo dō
7 io solus ds mouet actū uolis libtas
q est p impiū uolis. n̄ oz q si libtas repug
nat coaccōni q n̄ tn̄ cognicōni. vn ul' phus
illud q ē liberum ēē cognitū. 7 id cognito
q̄ z liber nec pt ognosci ab an'. Simile
7 q' adducit n̄ uz. q vna z q' alr nte sbe
ē q̄ in ppoito. q implicz tn̄ si rex nuctir
seruū ppoito pt inde uir suus ipleat
mādatū dō regis. sic ut ipleat man
datū ppum. Et io n̄ h'r q' an' posse
face ēē uolē id q' ds faceret i ul' falte osf
cē q̄ ds facit i. Io z a opio q' pt ocede
egit intellcu an' pt oppiti ad ea. s. ad
sbm q' informat. ad ob; q' repñtat.
7 ad id q' inclinat. Se opatur ad sbe
q' informat. sic n̄ z ad osfcē cogitacō
q' uide tale actū ēē in intellcu. sic uide
albedine ēē in pete 7 sic dnt q' an' pt
tal' osfce cogitacōnes alterius ps dico.
pō q' sl' ē q intellia 7 i mli a. si vnū p m ali
osfce 7 reliquū. s z actus intellendi ē
uno mō uir ēē intelligibilis q' spēs. q
actus a mō ... maior h' actualite 7 celū

? pancus est vide albertus

q̄ spēs ī q̃ spēs ordinat̄ ad actū ⁊ ıō
q̄ rōne uidʒ aīl spēm ead rōne ꝑ uide
⁊ actū ⁊ sic uidet actū cogitandi. Jt̄
q̄ ūbū q̄ loquit̄ sibi aīl mutuo eo
cuiꝫ eoꝛ notū ē ille. ſʒ ꝯ ūbū ē eius act⁹
cogitādi ⁊ sic ē in aīl eis act⁹ notus sibi
⁊ ead rōne oīs aliq. ꝑ aūt q̄ ē sicut
talis act⁹ n̄ act⁹. et ē eq̄ ī ītellē sic
act⁹ ⁊ ꝑ aūt. ī ūn intellē sic qꝫ ā cogi
tacō. ⁊ ıō actus actum intelligem ꝑ
q̄ ī ē sic qꝫ aīl ꝑt uide eciā alteri⁹
sic ⁊ actū uł cogitacōēꝫ. Sꝫ ꝑ ꝯpat
cogitacō ad obiēm q̄ repūtat ⁊ sic ꝯnoscit
cogitacōēꝫ ē q̄ sicut rem q̄ repūtat co
gitacō mētis ꝯuīcōne ⁊ sic ad ꝑ dnt.
q̄ aīl uidēdo cogitacōēꝫ uidʒ rē q̄ repn
tat talis cogitacō. sic q̄ uidʒ spēm ta
uidʒ q̄ repūtatur in speculo. ita q̄ uidʒ
spēm. uidʒ q̄ repūtat̄ ꝑ spēm. ⁊ multo
mag̃ q̄ uidʒ actū uidʒ rē ꝯ q̄ ē act⁹.
⁊ sī aīl uidʒ q̄ intellect̄ uidʒ ē cogita
cō ꝯ asino. uidʒ ꝑ illam cogitacōēm a
sinū cogitatū. Sic ego q̄ cogito differē
tem. q̄ ille q̄ cogitat uidʒ ī mēte alīq
ꝯ q̄ ē cogitacō in mēte dico ex pte obi cog
niti. n̄ ī mēte ex pte mei q̄ uo q̄ si uide
at illud ꝑ mediū q̄. s. ꝑ spēm. n̄ tn̄ ꝑ
mediū uis. sicut si dicerē q̄ ego uideo
pietem ī medio q̄ uideo eū solū ꝑ me
q̄ s. ꝑ suā spēm q̄ facit in oclō meo. Sꝫ
qn̄ uideo pietem in speculo n̄ uideo eū
medio. q̄ uideo eū ꝑ mediū uis. aīl
g° q̄ cogitat uidʒ rē ī mēte. q̄ solū ꝑ
mediū q̄. ſʒ aīl q̄ uidʒ cogitacōēꝫ uidʒ
rē ꝑ mediū uis. s. in ipā cogitacōē aīl
cogitantis. It̄ alia assignat̄ dūa.
q̄ aīl q̄ cogitat uidʒ rē mag̃ ꝑfēe q̄
ille q̄ uidʒ cogitacōēꝫ. ⁊ ſʒ plerūq̄ ꝯti
git aīl uidens cogitacōēꝫ ē aīl inferior
⁊ aīl cogitans ē sup̄ior. q̄ sic sīor ꝑ
fect⁹ uidʒ ꝑ eandē spēm mag̃ illam. sic
ipē sup̄ior cogitans ⁊ uidens ī medio rē
rē uidʒ ꝑfecti⁹ eā q̄ aīl inferior uidens
cogitacōēm pmo ⁊ mēte cogitacōne rē
ſʒ ut cogitans ē infior ⁊ uidens cogitaci
com ē sup̄ior n̄ tenet. imo sp̄ angelus
sīor ꝑfecti⁹ ꝯsicit. Sꝫ tn̄ ipi dnt q̄
imo sp̄ aīl cogitans ꝯsicit ꝑfecti⁹ q̄
media paucōra. lʒ aīl sīor ūe illi ꝑfcī
ꝯsiciat res q̄ inferior ꝑ spēs rē mag̃ uł ēs
q̄ hēt apud se n̄ tn̄ ꝑfecti⁹ ꝯgnī res ex sola
ꝯuīcōne cogitacōis. q̄ tal' cogitacō sp̄

tur. ꝑ ipā media. ıō ut uīr sp̄s ē sup̄ior ⁊ aīl
ꝑfecti ꝑ ex phi. ıō media uidʒ q̄ q̄ uidʒ uisibilē
ī mēte clarius uidʒ eā q̄ qui uidʒ aspiciēdo
agīn. q̄ pmus uidʒ ꝑ media pauciora. Sꝫ
ıō n̄ cogit. q̄ ūn uīa ē il mediū q̄ facit
distanciā in cognicōne. ꝑfcī⁹ uīr ꝑ pau
ciora media. Sꝫ sicut n̄ ē in aīl imo aīl ita
ūn intelligit rem remotam sic ꝓpinquā.
Ergo ad huc aīl sup̄ior ꝯsiciens cogitacōēꝫ
inferioris uidʒ ꝑfecti⁹ cognoscit rem ꝑ talem q̄ ł cogitacōēm
ipē inferior cogitans. Sꝫ cogitacō ꝑt ꝯpari co
gitacō ad uolūtē q̄ inclinat ⁊ sic ꝯnoscit
cogitacōēꝫ ē cognoscere inclinacōēꝫ uolūtis q̄ ē ex
tali cogitacōne. ⁊ sic ad ꝑ cogitacō ꝑt
inclinare uo[illegible]te. dr̄ uł hītualr̄ uł actualr̄
ꝑma inclinacō uolūtis ex cogitacōe n̄ ꝑ uide
angelus uidens cogitacōēꝫ. imo nec angelus
qui cogitat. q̄ inclinare hītualiter ē ī illē
ad q̄ postea actu inclinabit. ⁊ sic nec ipē nec
nulla creatura ꝑt uide n̄ solus deus. nulla
. n. creatura ꝑt uide ad q̄ postea inclina
bit cogitacō q̄ mō heo hītualr̄. Cuiꝫ
cā ē. q̄ incertus oīo adūitʒ n̄ ꝑ ꝯ de uide
dētāte essēm. n̄ q̄ uidʒ ꝯtacōēm cause
ſʒ act⁹ q̄ ē eius ex cogitacōne mea mo
dernā est mea aduētibilēr. s. ipp̄io uolūtis
ñ ꝯ ꝑt scīri ex cogitacōne mea q̄ mō co
gito ⁊ sic ꝑt q̄ n̄ ꝑt scīri ad q̄ inclinat sꝫ
ipē actualr̄ hītuāt ip cogitacō. Sꝫ solus
de ꝓꝑie ē hec scire. Si aūt inclinat
actualr̄ adhuc n̄ ꝯsicit eā. ut sic nec ipē
nisi cogitans. ⁊ ⁊ dꝫ ⁊ n̄ alius. n̄ expsso
signo. sicut n. q̄. aliqs cogitat defonē
⁊ uult cogitare uidʒ nec demon ad q̄ in
clinatur uolūtas talis cogitantis. utrū
. s. cogitat ut detestet̄ uł ut ꝑsequat̄.
uł ut solum ꝯsiciat eā uīa. Dnt isti
q̄ ūn uidʒ cogitacōēm demon. q̄ uidet
q̄ tal' cogitat defonnitatē. uidʒ ⁊ q̄ uł
uult cogitare. ſʒ ad q̄ finē n̄ uidet. sic
si ego cogito uide uł moue lapidem fini
motoris ꝑt ē uł ut ꝓuiat uł ut edificem
uł ut ꝯsū. q̄ ad hoc intendā ꝯ mō n̄
uidʒ. Et ꝓ ꝓbatur dupl̄r. ꝑ sic. effect⁹
q̄ ꝑt ꝓduci a plibus causis ⁊ aliqʒ ꝑfēe
ꝑse ⁊ opl'e n̄ ꝑt sufficient duce de[illegible]
in cognicōēm alteri⁹ cē. Sꝫ cogitacō q̄ ego
cogito defonnitatē ꝑt ē a plibus causis finā
libꝫ. q̄ uł ꝓpt detestacōēꝫ uł ꝓpt cogitacōēꝫ uł
ꝓpt ad aīl sīr uelle moue lapidē q̄ adꝑ
aīl n̄ plus dependʒ uł detinet̄ ad q̄ sit
ꝓpt edificare uł ꝓpt pūire. g° demō ꝯsicit

cogitatione non videt ad quem finem et sic non videt ad quem finem
inclinat voluntatem et quo voluntatem inclinat. Probo sic illud
quod obiectum in differentibus et eiusdem speciei et eiusdem rationis, id est, plura
non dicunt certitudinem cognoscere aliquem cor nisi mediante
signo addito sicut imaginem cognoscit speciei et rationem re-
praesentatis non dicunt certitudinem in cognitionem alterius. Sed
actus cogitandi puta velle movere lapidem et obiectum
eiusdem rationis et speciei quod ad speciem nec est illorum plurium
sic cogitare de forte eadem speciei et rationis est. Sicut cogitare
ut praesentatur sicut ut retenderetur sicut aliter. Quia actus
specie ex obiecto. Obiectum autem est idem et ideo angelus videns
cogitationem non videns finem ad quem inclinat nisi sic
eo expresse quod solus deus cui omnia sunt praesentia
videt actualem inclinationem voluntatis ex tali cogitatione.
Et ex hoc statim salvatur illud quod dicit quod solus
deus potest videre cogitationem. Glossa intelligitur sic quantum ad in-
clinationem voluntatis. Sed ad hunc dicendum est, haec sunt actus
talis sunt speciem ex obiecto sicut actus [illegible] a fine
quod unus actus cogitandi est et naturalis et moralis diversis
rationibus. Manifestum est quod demonstrat videre actum cogitandi
ut habet speciem naturae non autem ut habet speciem moris.
Item sic angelus formet actum cogitandi de obiecto et
forte actum illum propter aliquem finem verbi gratia sicut
cogitet de lapide ita cogitat propter hoc vel propter
illud. Ergo sicut cogitat actum et obiectum et finem.
Ad primum respondetur quod de perfectione huius tal-
[illegible] cogitatione [illegible] sed non est de perfectione
eius nisi cogitatione ordinationem in finem supernaturalem
vel coordinationem a tali fine supernaturali. Modo in
angelo non ponunt cogitationem talem in illa quod re-
quirit perfectio [illegible] vel sua perfectio propter non extende-
dere se ad supernaturalia vel gratuita non [illegible] re-
ducuntur ad illa per aliquod signum. Unde [illegible] quod res
[illegible] gradationem vel deordinationem a fine si-
bi non cognoscunt. Et hoc forte est quod Thomas dicit volens
quod dixit quod [illegible] angelus non videt actualem
cogitationem alterius, quia [illegible] cogitationum excedit
limites et ordinationem naturae intellectualis et propter hoc
forte [illegible] movens [illegible] in nullo
affligitur propter poenam damni quia non scit de para-
diso [illegible] et quia cogitare actum est [illegible]
le et videre ordinem ad finem est supernaturale. Ideo angelus
[illegible] quod videat actum cogitandi alterius
quantum ad speciem [illegible] quod videat ipsum quantum ad
speciem moris. Ideo [illegible] Sed ad [illegible]
respondere est difficilius [illegible] non potest
cogitare cogitationem esse propter talem finem sic cognoscit
eam esse de tali obiecto difficile [illegible] dicatur
sicut [illegible] vel cogitatione non se extendit
ad gratuita vel spiritualia quae finem respiciunt. Ergo etc.
Rationes ad primam [illegible] intellectualis
[illegible] quod cogitationes ut respiciunt in-

clinationem [illegible] voluntatis [illegible] sunt [illegible] intellectus non
sic autem cogitationes. Ad aliud de figura
et corpore aliqui faciunt de hoc [illegible] dicentes
quod sicut unum corpus non potest simul figurari diversis
figuris [illegible] etc. Sed contra angelus [illegible] videt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
informatur duobus actibus qui sunt [illegible]
Ideo dico quod [illegible] corpus et figura et intellectus et [illegible]
quod ad informationem non tamen quantum ad [illegible] quia figura
sequitur corpus illud et [illegible] figura [illegible]
cum corpus. Sed non est sic de cogitatione [illegible] intelle-
ctu [illegible] [illegible] quod angelus cogitat cogitationem
sed non quod cognoscat inclinationem voluntatis quae sequitur
cogitationem ut finis.

Utrum in angelis sit locutio. Et videtur quod non [illegible]
[illegible] quod si nuda et inrecta [illegible] unive-
rsus [illegible] moribus [illegible] cogita-
tionum alterutrum panderent. Sed in angelis
non est velamen corporale quo occultentur cogita-
tiones. Ergo locutione non egent. Item locutio
requirit aliquod signum commune ut loquenti et
illi cui loquitur. Sed in angelis non potest esse tale si-
gnum [illegible] signum sensibile quia cognitionem non
habent sensibilem [illegible] intellectuale quia hoc signum [illegible] ig-
notum esse sicut conceptus angelus manifestandus
ergo etc. Contra ad Corinthios xiii. si linguis hominum
loquar et angelorum etc. In ista quaestione [illegible]
videndum primo quod sit locutio angelorum et qualiter [illegible]
ab illuminatione sicut ex hoc patebit [illegible] in angelis
locutio. [illegible] ingreditur de signo commu-
ni [illegible] quod fit [illegible] locutio. Circa primum sciendum quod
angelus [illegible] quod cogitationem cum occultam
ponit sub signo illi noto alteri angelo et hoc ad
manifestationem cogitationis vel [illegible]
[illegible] est locutio. Unde nota quod ad locutionem angelicam
tria concurrunt sicut ad locutionem nostram. Primum
est quod loquens habet [illegible] vel notum ad [illegible] potest [illegible]
esse [illegible] quia [illegible] locutio frustra. Et ideo
[illegible] ad [illegible] datus nobis sermo ut per eos
fiat [illegible] nostri iudicia. [illegible] quod sic ad
signum commune [illegible] et nostrum. Et propter hoc [illegible]
[illegible] vel [illegible] loquitur [illegible]
est ordinatio occulti sub signo noto [illegible] quod
formet illud signum commune. Sic necesse est re-
praesentare occultum et ista [illegible] in angelis
sicut in nobis. Et [illegible] in angelis aliquid notum uni
quod non alii. Sic cogitatio [illegible] [illegible]
[illegible] alterum ad finem vel [illegible] revelatio
divina facta uni et non alii. Item signum commu-
ne ut postea videbitur. Item angelus potest ordinare
cogitationem sub illo signo et ideo in angelis est locutio.
Ex hoc patet quod locutio et illuminatio [illegible]

dr p^o q ad alia · qr illuminacio · solum d si
milibus cognitis · vel iniuito · vel p revelacionem ·
id illuminacio est solum inferioris a superiore · sed locucio
solum est de cogitacionibus de quibus ita primum congruit
superior inferiori sicut econverso · i · quod potest esse locucio i
nferioris cum superiore et econverso. — Item dicit quod ad
modum · quia illuminacio est per ordinem eo modo quo
dictum est supra distinccione ix · sed locucio potest sine
ordine quia cogitacio ponitur sub eo signo con
ueniente [illegible] has dictas in scripto · et in prima par
te questione · C · vi · articulo tercio. — Secundo modo
est in angelis est locucio · et per hunc modum primum sic
probatur quod quia perfectius videtur dici perfectius et
nobilius reperiri in angelis · sed locucio pertinet
ad perfectionem humanam · ergo etc. — Secundo modo sic
probatur dicit quidam quod forma quod forma perficit
subiectum suum dupliciter · primo in habitu et imperfecte · secundo
perfecte quantum ad actum in manente · secundo quantum ad ad
extrinsecum · sicut calor quando perficit ... calefit
imperfecte quando in perfecte ut calescat ipse · tercio
perfecte ut alium calefaciat et hoc tercio modo species
intelligibilis perficit intellectum angeli · primo loquentis
et hoc modo species intelligibilis perficit intellectum angeli primo
habitualiter et hoc primo species est in intellectu angeli et dum
actu non intelligit · et ideo dicitur in esse habituali et in
perfecte non vero intelligit · sed vero actus ut calidum
semper est in actu vero sibi non tamen vero alii · quia non semper ca
lefacit · sed semper calet ... — Secundo perfecte et ac
tualiter quando intuetur actu speciem ad intellectum
et formandum conceptum in se aliquid dicitur. — Tercio
intelligit speciem ad manifestandum conceptum formatum
alteri quod fit quando conceptus et dicit omnis doctor
quod sicut ... quod est id quod dicit quod sicut conceptus
nostros exprimimus quandoque per litteras quandoque per voces
prolatas vel est ... figuratas quandoque · quandoque
fit cum motu et figuracione quandoque interualli
vel saltem in intencionali · sic correspondenter glosarum idem in
celo empyreo figurando in intencionaliter celum
empyreum · sicut in usu est super ipsa distinccione
sicut in angelis dicit quod locuntur formando quasdam
litteras · sive quasdam caracteres vel figuras
intencionales in celo empyreo. — Sed hec
opinio simpliciter falsa est · ... quia hec quod pertinet
ad naturam angeli est in eius conceptu omnium correspondenter · sed
locucio pertinet ad naturalem perfectionem angeli et cetera
vero [illegible] · ergo etc. · minor · probatur quia angeli fuerunt creati ante
corpora [illegible] vel saltem simul cum ipsis poterunt et ideo
angeli conceptu corporum omnium suas naturales perfecti-
ones habent et quod quod ad eorum perfectionem pertinet — Secundo
quia ipse dicit quod angeli in maiori consilio ipsi non
possunt in uno modo loqui · sed figuras quas fa-
ciunt · non aliqui faciunt in celo empyreo · Item

sed ille forme · sicut nos vivam formam faciunt in aere
et speciem · sic correspondenter glosarum in celo empyreo faciunt
quia species est vna forma ut in principio hujus est · ergo etc.
— hoc tamen id non videtur · quia angeli possunt facere potentiam
sic est in corporalibus · sed in uno et in ... in corporalibus quia celum
empyreum non est in mobilibus locis et per consequens non est figurabile
— quia ad hec non evadunt difficultatem · quia per
hec figuras et caracteres formatas in celo empyreo
exagerat vnius aliquid ad conceptum eo similiter et dicitur
per hec figuras. — Ergo aliter dicitur et melius quod sicut
angelus est vna suimet sibi intellectualis ita illud signum
est ad intellectum · scilicet quidam nutus vel quidam actus
quo vult hoc illi in alio videre ita quod sicut homo
per dictas voces exprimit loco conceptum · quia scilicet primo per
intellectum formavit conceptum · postea ad alium formatum
conceptum ostendit per voces · sic angelus primo vnam formam
conceptum formavit et sic loquitur sibi ipsi et ad al-
terum conceptum ordinat et sic loquitur alteri et hu-
ius exprimens sic intellectualem conceptum alteri · dicitur
lingua angelorum. — Ad argumentum ad primum dico
quod basilius intendit excludere ab omnia locucione vocale
non autem intellectualem quoniam in angelis ut dictum est. — Ad
· ii · dico quod est in eo signum intellectuale vel nu-
tum et hoc est forte actus conceptus autem quod ad
illud quod superius requirit non est nisi ut
dictum est supra in questione · et in me per accidens.
tum fit una in inferiori superiori in me per
accidente et vero quod sic possunt proporcionatur actus et
forme · sed est vna forma coniunctus celi et inferiori ·
quando una potest ... — quando quis dicit in genere eodem
dicit in ... · sed dicitur esse dicitur in eodem genere · similiter · ergo etc.
— Contra quando dicit in ... sunt adiunge transmutabilia
inferiora non sunt transsibilia ... etc.
— Circa istam questionem sunt tres opiniones et ideo tres
articuli · primus dicitur quod superiora et inferiora in vna ma-
teria et declarant hoc tollendo ea que videntur
impedire vnitatem materie hoc est · secundum hoc solum negatur
vna materia superiorum et inferiorum · quia non est ad invicem
transmutabilia · sed hoc non impedit · ergo etc. · probo minorem
quia dato quod sit vna materia superiorum et inferiorum · adhuc
hoc celum non esset transmutabile in infinita · probo quia ideo
non sunt contrarie active et passive in quibus
non sunt transmutacio materie. — Secundo quia forma celi saciat
et tenet appetitum totum materie et cum transmutacionis
quia ideo corrupcionis est privacio in ... ut in inferiori
maneat semper privacio alterius forme non tamen et ... in supra-
bilibus · quia ... hoc carent contrarie debitum esse.
id dicit hoc propter ... adhuc non est adiunctione
transmutabilia quod etc. — hoc opinio ... implicat · probo
quia dicit quod in celo non sunt qualitates active et passive
quod non videtur verum · ... quia hoc potest
passive nil ... actiua nil · sed in ... est

sb' for · contraliu[m] puta sb' for lig' z p[otenti]o p[ro]xima
n[on] ad form[am] celi · g[rati]a alicui z p[otenti]o passiva
activa n[on] s' contrarius · s[ed] h[oc] p[otenti]o n[on] p[ro]p[ter] ee n[on]
n[on] inc[on]t[ra] g[rati]a z p[otenti]o activa n[on] p[er] q[uod] p[ro]p[ter] m[ateria]m q[uam] z sb'
for lig' fecit · sb' for celi · g[rati]a [et]c · maior p[atet] p[er]
[contrariu]m · q[ui]a · n · p[otenti]o passiva est frustra n[on] subiect[um]
eet p[otenti]o activa n[on] · It[em] sic p[otenti]o passive absolu[te]
inde p[otenti]o activa similis · [illegible] p[otenti]o simili in
de p[otenti]o activa n[on] · maior declaratur · q[ui]a n[on] p[ro]p[ter] ee
in p[otenti]o passiva in m[ateria] n[on] dx · s[ecundum] p[ri]ma vel p[ro]xima ·
p[ro]p[ter] z ipsa p[otenti]o celi m[ateria]m q[uam] saparatur p[er] posse p[er]
[illegible] d' sicut celi · [et] id sic in ponis eande[m]
m[ateria]m ee inc[orruptibile]o [et] infer[io]ru[m] · i[n] ea pones eand[em] p[otenti]am
passiva[m] p[ri]ma[m] · vn[de] i m[ateria] lig' z p[otenti]o passiva p[ri]ma
ad form[am] celi · si e i ead[em] m[ateria] · cu[m] m[ateria] celi · It[em] m[ateria]
sb' for lign[i] z p[otenti]o p[ro]xima r[espectu] forme celi · q[ui]a p[otenti]o
p[ro]xima n[on] e[st] n[isi] q[uando] qualitas q[ue] eius n[on] p[er]fecte ee
vel p[ar]ti · vn[de] p[otenti]o p[ro]xima passiva n[on] z ee q[uando] q[ua]li-
tas · q[ua]n[do] m[ateria] nata z spoliari ad recep[tionem] ee
forme puta celi [illegible] · cu[m] h[abe]t q[ua]litas sic i[n] m[ateria]
ligni r[espectu] celi [et] celi [illegible] n[ecess]e z pone in ce[lo] p[otenti]am
activa[m] vel q[ua]l[ita]tem [illegible] ex spoliante [illegible] q[ua]lit[at]e p[ro]p[ri]a
[et] for lig' ead[em] [illegible] for celi [et] sic i[n] m[ateria] lig'
par[tem] ee for celi n[on] lic[et] q[uod] z absurdu[m] [et] sic
erit [illegible] q[ua]lit[at]e active z passive · si z i[n] ead[em]
m[ateria] cu[m] istis inferior[ibus] · Sed ad [illegible] g[ene]r[aliter] or[tu]
n[on] ipo[te]z q[uod] for celi d[icitu]r [illegible] q[ua]litas [illegible]
form[am] · ut cu[m] [illegible] s[ed] forme q[ue] [illegible] i[n] m[ateria]
[illegible] tales q[ue] possu[n]t i[n] m[ateria] succedere [et] i[n] ead[em] [illegible]
[illegible] ee succede[re] ut p[atet] in for[m]is inferior[ibus] · g[rati]a for
q[ue] [illegible] i[n] m[ateria] [illegible] h[abe]t q[ua]litates p[er] q[ua]s possu[n]t [illegible]
m[ateria] succedere · i[n] celo [illegible] sunt q[ua]litates iste si sit
ubi ead[em] m[ateria] · It[em] o[ste]ndo q[uod] si in celo sit ead[em]
m[ateria] [et] n[on] sunt i[n] q[ua]litates iste q[uod] ignis induc[it]
form[am] sua[m] i[n] m[ateria] lune · q[ui]a [illegible] [et] [illegible]
m[ateria] [et] [illegible] distantia [illegible] [illegible] p[er] [illegible] [illegible]
[illegible] for q[ui]a ad [illegible] n[on] req[uiritur] [illegible] q[uod] m[ateria] sit
[illegible] p[ro]pone ad form[am] · s[ed] luna p[er] [illegible]
in [illegible] distantia ~~ad form[am] s[ed] luna [illegible]~~
ad form[am] ignis [illegible] n[on] h[abe]t q[ua]litate[m] [illegible]
[et] h[abe]t eand[em] m[ateria]m · g[rati]a ignis [illegible]
[illegible] form[am] sua[m] i[n] m[ateria] lune [illegible] introducere [illegible]
est · g[rati]a [et]c · maior p[atet] · q[ui]a [illegible] p[er] [illegible] se
h[abe]t ad [illegible] · q[ui]a solu[m] req[uiritur] ad [illegible] dist[antia]
[illegible] si ignis [illegible] [illegible] m[ateria]m
[illegible] distantia [illegible] n[on] [illegible] · ignis [illegible]
tim induceret form[am] sua[m] illi sic luna [illegible]
to recipitur in [illegible] g[rati]a ignis sic [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ lune · [et] n[on] sic [illegible] distantia i[n] luna i[n]
[illegible] form[am] sua[m] q[uod] z inconveniens · Sed impug[na]
tur [illegible] q[uod] dicitur q[uod] celu[m] z incorruptibile q[ui]a
[illegible] m[ateria] [illegible] ad form[am] ce[li] · q[ui]a for ce

[illegible] p[er] successio[n]e[m] m[ateria] [illegible] om[n]es for[mas] · [illegible]
m[ateria] sb' for celi [illegible] h[abe]t ee form[am] · Hoc
n[on] [illegible] ee p[ro]p[ter] multa · p[rim]o q[ui]a appetitus m[ateria]e n[on]
[illegible] n[on] h[abe]t omne illud ad q[uod] z in p[otenti]o
[illegible] quo z in p[otenti]o · s[ed] m[ateria] sb' for celi n[on] h[abe]t [illegible]
form[am] eo mo[do] q[uo] nata z h[abe]re · s[cilicet] [illegible] · s[ed] [illegible]
[illegible] · g[rati]a [et]c · m[aior] · p[atet] · q[ui]a sic m[ateria] appetit form[am]
q[ua] nata z eam h[abe]re ita appetit eam [illegible]
[illegible] · q[ui]a sic nata e[st] eam h[abe]re · sic · n · p[atet] z i[n]
p[otenti]o ad frigid[itatem] [illegible] i[n] ad magis i[n] m[ateria] [illegible]
q[ui]a utrumq[ue] tenetur h[abe]re [illegible] · q[ui]a si m[ateria] celi
e[st] [illegible] cu[m] m[ateria] inferior[um] · [et] sic m[ateria] inferior[um]
~~sic m[ateria] inferior[um]~~ nata z h[abe]re for[ma]s inferio[rum] for[mas]
n[on] solu[m] [illegible] [et] m[ateria] celi · s[ed] n[on] h[abe]t eas n[on] sola
[illegible] i[n] [et] m[ateria] celi · s[ed] n[on] h[abe]t eas n[on] sola [illegible]
[et] m[ateria] celi · s[ed] n[on] h[abe]t eas n[on] sola [illegible] · g[rati]a [illegible] h[abe]t
eas eo mo[do] quo nata [illegible] eas h[abe]re · s[cilicet] [illegible] · id no[n]
saciat[ur] appetit[us] [illegible] · It[em] si saciaretur
p[er] h[oc] q[uod] h[abe]t eas sola [illegible] · [et] z [illegible]
[illegible] q[uod] q[uod] h[abe]t form[am] alterius [illegible]
sic ignis aera[m] [et] eo[rum] · cu[m] q[uod] posset ad [illegible]
Sed q[ui]a for celi adveniens m[ateria]e n[on] tollit [illegible]
[illegible] s[ed] mag[is] p[er]ficit · s[ed] n[on] m[ateria]e z [illegible] sb' una
for [illegible] p[er]fecta ad huc appetit ee sb' [illegible] · q[ui]a
q[uod] z [illegible] m[ateria] appetit ee sb' omni for · g[rati]a [illegible]
q[uod] [illegible] sb' for celi n[on] saciabitur appetitus [illegible]
3[o] q[ui]a [illegible] p[er] eos z una m[ateria] o[mn]i[u]m · tunc cor[pus] ce[lestium]
[illegible] se ee una [illegible] · vn[de] cor[pus] ce[leste] puta
luna n[on] [illegible] in se virtute form[am] superioris
[illegible] puta form[am] solis [illegible] mag[is] [illegible] · g[rati]a [illegible]
n[on] z saciat[us] appetit[us] m[ateria]e q[uod] z sb' for lune · g[rati]a ad
huc appetit ee sb' for sol' z sic appetitus
e[st] z frustra · p[ro]p[ter] h[oc] appetit m[ateria]e in celo ee
[illegible] n[on] [illegible] in celo z q[ui]a [illegible] m[ateria] ee
[illegible] ee sb' for celi [illegible] [illegible] z e[st] m[ateria]
celi · [et] cu[m] n[on] z [illegible] · g[rati]a appetit [illegible] [et] [illegible]
g[rati]a ad huc remanet appet[itus] m[ateria]e [illegible] · 3[o]
[illegible] [illegible] opinio [illegible] ad h[oc] q[uod] d[icitu]r q[uod] i[n] m[ateria] q[ue]
z sb' for celi n[on] remanet p[ri]vo ad alia[m] form[am]
[et] [illegible] q[uo]d remanet p[er] h[oc] q[uod] [illegible] z · q[ui]a z p[ri]vo q[ui]a p[ri]vo
z [illegible] forme vel p[er]fectionis [illegible] nate [illegible]
m[ateria] ista for q[uod] n[on] h[abe]t m[ateria] celi [illegible] [illegible] z [illegible]
i[n] ee ead[em] z m[ateria] superior[um] [et] inferior[um] · g[rati]a z i[n] p[ri]vo ·
s[ed] forte q[ui]a [illegible] q[ui]a e[st] sb' forma p[er]fecta
h[abe]t p[ri]vo[n]em forme p[er]fecte · n[on] q[uod] [illegible]
for celi z p[er]fectissima · g[rati]a [et]c · Hoc n[on] z ·
q[ui]a sic [illegible] ee in [illegible] p[ri]vo · q[ui]a [illegible] n[on]
[illegible] ad aliq[ua]m [illegible] n[on] ee in p[otenti]o ad
alias for[mas] q[ue] s[unt] imp[er]fectiores q[ui]a n[on] ee p[ri]vat[i]o
eas [et] sic [illegible] q[uod] [illegible] z · id [et]c · It[em]
si m[ateria] sb' for [illegible] nobili[ssim]a h[abe]t p[ri]vo[n]em z i[n] p[otenti]o ad for[mas]
nobiliores [et] n[on] [illegible] · [illegible] q[uod] m[ateria] sb' for lune z i[n] p[otenti]o

[illegible]

[illegible]

v[e]l for[ma] sol[is] et sic ul[terius] h[abe]t p[ro]p[ter] q[uo]d fi[er]et i[n] lunam co[n]-
[tra]r[ium] n[on] ȝ [con]ven[it]. g[ra]o opi[ni]o ȝ simp[licite]r f[als]a. = Sis
aruiculus o[mn]i[u]m sam opinione q[uod] ȝ [con]ven[it]-
es q[uod] d[icitu]r q[uod] [su]p[er]iores et i[n]f[er]iores n[on] ȝ una m[ateri]a. s[ed]
a[lia] et alia ut b[ea]t[us] q[ue] p[ro]batur sic. Qu[ae]c[umque] ȝ
una m[ateri]a possunt ad inuice[m] t[ra]nsmutari.
q[uia] h[abe]nt [com]mune[m] s[u]b[iectum]. s[ed] celu[m] et i[n]f[er]iora n[on] s[unt]
ad inuice[m] t[ra]nsmutab[i]lia. g[ra]o [et]c. = Mo[do] q[uod] d[icitu]r
ponit[ur] sic. q[uia] [secundu]m ph[ilosophu]m p[ri]mo ph[isicoru]m m[ateri]a [con]gr-
cit p[er] analogia[m] ad form[am]. et io [per] diu[er]sitat[em]
forme [con]cludit[ur] diu[er]sitas m[ateri]e. s[ed] for[m]e dist[in]-
guunt[ur] p[er] act[us]. cu[m] q[ui]s uideat q[uod] for[ma] celi
sit i[n]corrupt[ibi]l[is] q[uia] n[on] ȝ ad e[ss]e et n[on] e[ss]e. q[uia] tu[m] c[on]tr[arium]
in i[n]f[er]iorib[us]. s[ed] solu[m] ȝ ad ubi io [con]cludit[ur]
aliam e[ss]e h[ic] et i[bi]. = Sz n[on] ita opi[ni]o f[ui]t r[ati]o[n]es
r[ati]ones [con]tra et antiq[ue] h[abent] diffi[cu]lt[at]es. p[ri]mo q[uia] [con]iunct
re[rum] s[e]c[un]da uirtute [illegible] n[on] duo p[er]fecti-
ssime distan[t]. p[ri]m[um] s[cilicet] et ultimu[m]. m[od]o ordo na-
ture p[ro]cedit a p[ri]mo [ad] lineam rectam p[ro]pt[er]
p[ri]mo ȝ q[uo]d ȝ p[ri]m[u]s p[ro]c[ede]nte s[u]p[er]iores p[er]fe[ct]a-
tores. p[er]fe[ct]a m[agis] p[ri]ma. Et io in h[oc] ordine
n[on] sunt n[isi] duo extrema ultima p[er]fectissi[m]a. s[cilicet]
d[eu]s et m[ateri]a p[ri]ma q[uae] ȝ imp[er]fectissi[m]a. et io plato
dixit m[ateri]am e[ss]e me[diu]m int[er] ens actu pur[um]
et n[ihi]l. io n[on] ȝ n[isi] unu[m] infimu[m]. Si au[tem] tu
ponis duas p[ri]mas m[ateri]es. una i[n] ce[lo] a[li]a i[n] t[er]-
ra. erunt duo infima [con]t[ra] p[ri]ore q[uod] ȝ i[n]-
[con]ue[niens]. g[ra]o [et]c. = It[em] n[on] p[ote]r[it] i[n]t[er] illa maior u[e]l
minor p[er]fectio q[ua]l[is] e[st] i[n] m[ateri]a i[n]f[er]iori [et] s[u]p[er]iori
n[on] distinguunt[ur] ab a[liis] n[isi] p[er] nu[meru]m. et io si e[ss]e[n]t
[illegible] distinctu[m]. q[uia] q[uod] una plus dist[at] ab a[li]q[ua]
a p[er] gradu[m] e[ss]e[ntiae] p[er]fectionis q[uod] e[st] i[n]c[on]ue[n]ie[n]s. q[uia] t[u]nc
n[on] e[ss]e[n]t q[uas]i infima. = Sz si tu dicas q[uod]
distent p[er] disp[ar]ia actuu[m] et forma[rum]. q[uia]
distinguunt[ur] p[er] diu[er]sas h[abi]tudines ad diu[er]-
sos actus ut dixi. = Non u[alet] q[uia] tu[n]c m[ateri]a q[uae] ȝ et
s[u]b for[ma] ac[ti]ua. q[uia] eode[m] m[od]o distinguunt[ur] m[ateri]a ig[nis]
et m[ateri]a a[qu]e p[er] diu[er]sas h[abi]tudines ad diu[er]sos
act[us]. = R[espon]det ad h[oc] q[uod] n[on] q[ui]a ordo ad form[am]
uelat m[ateri]am. s[ed] ordo ad form[am] in g[e]n[er]e. q[uia]
n[on] oportz dicta [illegible] ualeat m[ateri]am. s[ed] illa q[uae]
e[st] p[ro]p[ter] g[ra]d[us] [illegible] corrupt[ibi]lis i[n]corruptibile. et io
p[er] aliam h[abi]tudine[m] ad ac[tu]s et ac[tu]s form[am].
g[ra]o ȝ a[qu]a et a[qu]a m[ateri]a. for[ma] au[tem] ignis et a[qu]e n[on]
de[bet] [illegible] for[ma] celi et inf[er]ior[um]. io n[on] u[alet].
= Io addu[n]t q[uia] [illegible] m[agis] difficil[is] [illegible] io
n[on] diu[er]sificat m[ateri]a[m] [illegible]
[illegible] et h[abi]t[udo] m[ateri]e ad form[am] ȝ q[ui]d[d]am [illegible] lo-
g[ic]o n[on] ualet h[uius] h[abi]tudo n[on] p[re]supponit
[illegible] p[er] g[ra]o p[er] m[ateria]m ȝ diu[er]sam i[n]
ce[lo] et inf[er]ior[ibus] q[uia] sic diu[er]sificet h[abi]tudi[ne]s. = Sz
b[e]n[e] uide[tur] ȝ q[uia] m[ateri]a b[e]n[e] i[n] n[ost]ra [illegible] p[er] h[abi]t[udin]e

sb for[ma] ig[nis] diff[er]t ab a[qua] q[ue]st[io]

Variet[as]

ad form[am]. s[ed] n[on] c[on]tinetur n[isi] h[abe]t e[ss]e p[er] illa[m] h[abi]-
tudine[m] cu[m] supponat e[ss]e[ntiam] m[ateri]e. g[ra]o [et]c. = It[em]
n[e]c io eq[ui]u[o]c[e]. q[uia] q[uae] du[n]t q[uod] q[uae] [com]municant
i[n] m[ateri]a sunt t[ra]nsmutab[i]lia ad inuice[m]. et q[uae] n[on] n[on]. = Co[n]tra
luna et sol [con]ue[niun]t i[n] m[ateri]a celi. et t[ame]n n[on] s[un]t ad inuice[m]
t[ra]nsmutab[i]lia. Sz tu di[cis]. h[oc] io ȝ q[uia] n[on] h[abe]nt [con]trarietates
actiuas et passiuas. Dico q[uod] id[e]o n[on] u[alet]. q[uia] si h[abe]r[en]t [con]-
cand[em] m[ateri]am. n[on] deduc[er]e[n]tur ad t[ra]nsmuta[bi]lia
. s[cilicet] q[uod] t[ra]nsmutabilia erunt. p[ro]babile ȝ q[uod] si h[ab]ent
m[ateri]am e[ss]e q[ui]b[us] corpus ce[lest]e h[abe]t p[ro]p[ri]am m[ateri]a[m]
et diu[er]sa[m] ab a[li]a m[ateri]a. alterius t[ame]n nullus appe-
tibilis m[ateri]e sic si[mi]l[i]t[er]. g[ra]o ȝ t[er]tia opinio [com]-
m[un]is q[uod] d[icitu]r alia [illegible], q[uod] d[icitu]r q[uod] n[ull]a m[ateri]a ȝ in celo
s[ed] [illegible] = Ad cu[ius] eui[dentia]m scie[ndu]m q[uod] m[ateri]a s[ecundu]m eu[m] et s[ecundu]m
ph[ilosophu]m m[od]is d[icitu]r. uno m[od]o uocatur s[ecundu]m [illegible]ut
i[n] m[ateri]a cu[m] for[ma] ȝ e[ss]e o[mn]ium accide[n]tiu[m] q[uae] sunt in ea.
a[li]o m[od]o uocat[ur] altera p[ar]s [com]positi et e[st] de [com]po[si]ti-
o [illegible] m[ateri]a et for[ma]. n[on] si uocem[us] m[ateri]am s[ecundu]m sic
in celo ȝ m[ateri]a. q[uia] in celo ȝ sub[iectum]. q[uod] ȝ subi[ect]u[m] [illegible]
s[ed] accipi[en]do [illegible] m[ateri]am q[uae] ȝ altera p[ar]s [com]positi. u[e]l que
e[st] in p[otenti]a ad e[ss]e s[u]b[stanti]ale. sic in celo n[on] e[st] m[ateri]a. s[ed]
ȝ i[n] s[u]b[stanti]ale s[ecundu]m simp[li]c[ite]r e[ss]e [con]tinetur. u[e]l infor-
[illegible] q[uia] n[on] p[ote]r[it] d[e] for[ma] q[uia] n[on] informat.
sic [illegible] p[er] d[e] for[ma]. et h[oc] sic p[er]suadet[ur]. In uni-
u[er]so ȝ ad q[uod] ordo ȝ simp[li]c[ite]r. s[cilicet] d[eu]s q[uia] n[on] h[abe]t a[li]q[uo]d
[com]positum in sua s[ub]st[anti]a. s[ecundu]m ȝ ad q[uod] h[abe]t in se [com]positio-
ne[m] et actiuitas sic an[ima]l. sicut sic p[otenti]a et e[ss]e-
[illegible] sic e[ss]e et g[ra]o. Sz [illegible] n[on] [con]tingit ad r[ati]o[n]es
. s[cilicet] [illegible] ȝ. ȝ ad in uniu[er]so q[uod] ȝ [com]posit[um]
ex s[e] et actiualib[us] et [con]tingit eiusd[em] r[ati]o[n]is
sic celu[m]. s[ed] n[on] e[ss]e et for[ma] q[uia] [illegible] p[er] diu[er]sa- 7 m
e[ss]e. e[st] ȝ ad m[od]u[m] uniu[er]sa q[uae] h[abe]t o[mn]es tres
[com]po[siti]ones. s[cilicet] ens corruptibile. g[ra]o p[er] p[ro]cess[um] uniu[er]si
n[on] ȝ in ce[lo] [com]po[siti]o m[ateri]e et for[me]. = Sic p[ro]bat[ur]
r[ati]one. sic m[ateri]a ȝ q[uod] ad p[otenti]a e[ss]e et n[on] e[ss]e. s[ed] m[ateri]a ce[li]
i[n] q[uan]tu[m] ȝ ex m[ateri]a q[uod] io q[uod] h[abe]t m[ateri]a p[ote]r[it] h[abe]re
aliam form[am] f[ac]ta ead[em] r[ati]o[n]e. et io si in sole
e[ss]et m[ateri]a et luna poterit h[abe]re eius form[am] et
sic erunt tu[n]c celestia corruptibilia. m[od]o celu[m]
p[er] ipsa p[ro]bat[ur] incorruptibile s[ecundu]m ph[ilosophu]m. g[ra]o [et]c. Sic
u[alet] si dicat[ur] q[uod] no[n] h[abe]nt [con]trarietates actiuas et pass[iuas]
ut dictu[m] fuit. q[uia] si h[abe]ret m[ateri]am p[er] sua[m] p[otenti]a[m]
e[ss]et corruptibile. = Sic p[ro]bat[ur] forcius. si[c] p[o]n[er]e-
mus i[n] celo m[ateri]am p[ro]pt[er] mot[um]. q[uia] si o[mn]e m[ateri]e. In
o[mn]i eo q[uod] mo[uetu]r [illegible] m[ateri]a. g[ra]o si [illegible]
7 q e[ss]e p[ro]pt[er] diu[er]sum mot[um] ponenda e[ss]et i[n] [con]ue[n]ie[n]s
m[ateri]a in celo n[on] inuenit[ur] motus n[isi] ad u[bi]. cui
sufficit p[ri]ma m[ateri]a. s[ed] ita cu[m] [con]tinet. g[ra]o in ce[lo]
n[on] e[ss]et a[li]a m[ateri]a n[isi] s[ecundu]m eu[m] [con]tinet et n[on] m[ateri]a q[uae] ȝ al-
tera p[ar]s [com]positi. q[uia] illa respicit mot[um] ad
form[am] q[uae] n[on] ȝ in ce[lo]. = Sz e[ss]e opi[ni]o sunt q[ui]-
da[m] dicta p[ro]p[ter] [illegible] p[er] [illegible] ponere. q[uod] i[n] o[mn]i corp[ore]

mo cum universal materia. sed ipse glosator ponit
quod unum quod mole habet materia et ordinem suum maior
est sic mole ad formam. et quod habet materiam que possit
diversitates formarum recipere. non autem sit solum mole ad hoc
sufficit quod habeat materiam que possit recipere diversitatem.
et sic secundum simpliciter cum quante potest habere diversitas
Aliud dicit quod quantitas est in materia extra animam
et sic est. sed quantitas apparet in toto. g. ergo etc. = Sed
ad hoc primo dicitur quod quantitas non ... materia non sit ... conditio
ratione materie. immo est accidens. sic quod quod est actus vel
forma. in qua consequentur forma non ratione materie. = Item
in cum forma sit causa omnium accidentium physicorum ... quod
quantitas se teneat plus ex parte materie quam ex par
te forme non. forte dicas quod accidentia que se tenent ex p
te forme sunt propria actiones alicuius ... sed non
accidentia que se tenent ex parte materie et quantitas est
talis quod se tenet ex parte materie. g. etc. = Non videtur
... quantitas est in materia propria dimensiones
... si quantitas non sequitur ... ratione forme vel aliquid q
... = ... quantitas
... visionis passive ... post sic co
... non ... sequitur quantitas ... sic
supponebatur. = Item ad hoc dicitur quod quantitas sequitur
... materie quod solum sequitur formam communem quia sola
forma materie. formas non separate ut sunt anime non sunt
forme tales. et ideo sic ... dicitur sequi
in materia ... actu ... quantitas de
sequi formam communem vel talem. = Item quantitas sequitur
formam communem ... in quo ... cum omni forma
ad. n. est de quantitate et qualitate ... quia ... veri ...
in omnibus formis ... non ... quia diversas formas
sequuntur diverse ... et ideo ... quantitas sequitur ...
ratione materie ... ratione est ... in forma
... distinguentes = Tertio dicitur quod celum
non habet ... quod habeat ... vel nobiliorem operationem
quam homo. ideo ... quia nobilitas sic arguitur ex in
dependentia a materia. ideo anime sunt nobiliores quam forme
... non dependent a materia ... propter suum ...
si autem celum habet nobiliorem ... quam homo. g. et
nobiliorem operationem. Et quod ... quia forme celestes
recipiunt ... ut ... percipiunt ... sic
et forma ... et ideo per ... celum non per ... mente
ideo habet nobiliorem operationem celo cum ... apponitur
sic dicitur ... propria forma. g. etc. Si ... terem
quod celum esset animatum. ... quod anima sua esset ...
... homo habet nobiliorem operationem. Sed tamen
ponendo quod celum non sit animatum sic dicit ... nam
forma sua erit nobilior omni forma vel anima humana
cum minus dependeat a materia. ... forma ... habet
esse per se subsistens et possit separari ... sic
anima humana aliqualiter ... posset quod esset nobilior. quia
nullo modo dependeret a materia. sed non ... ideo ... primo dicitur

quod sufficit. quod forma nobilior habet esse nobilius
non nobiliorem operationem. immo forma ... habet no
bilius esse. f. esse non dependens a materia sed non no
biliorem ... nobiliorem operationem. quia non potest intelligere
per suam formam communem nec est animatum. = Sed hoc non
videtur sufficere. quia cum arguitur operationem ex esse.
Si celum habet esse nobilius quam homo. g. et nobilio
rem operationem. Ideo si in hoc celo ponemus
unam animam facilius esset sustinere ... opinionem.
= Ad rationes ad primam dico quod forma contraria
non est eiusdem rationis. hec et in celo non loquitur
realiter autem est alia nisi secundum analogiam.
= Ad aliam ... quod que sunt in eodem genere
... sunt in ... Sed illa solum sunt in genere
logico. ideo non valet. ..

Tertio ad fiat quod voluntas dei vel divina. ... ...
quod non. quia ... agunt que cum voluntate
vel ... id quod cum voluntate potest ad ... sed deus
est agens potissimum. g. etc. = Item ... in
... est non solum malum sed facere. sed ... alias
... Sed deus ... non
mittit ... ad malum. g. etc. = Contra ... doc
quod multa mala sunt que ... voluntati divine oppo
nuntur. g. etc. = In questione ista duo sunt
videnda primo ... suppositiones ... ad quest. = Est
primum accipiende sunt ... suppositiones. prima quod deo
... distinguitur ... voluntas. f. beneplaciti et signi. ... sed
quod sic ... de deo ... et alique ... puta
... de deo proprietates que sunt ... ut ...
... et talia ... sic ... de
deo proprietates ... vel ... similitudines ...
habet ... ut ideo deus ... ignis ... consumens
quia sic ignis consumit lignum. sic deus ...
... et sic de talibus. sic ... est de voluntate di
ad ... de velle ... et ... et sic ... voluntas
beneplaciti. ad ... solum velle quod habet se ad
... volentis quia ... sic ille qui vult
ad ... quod fieret. ... habet ... scriptu
... deus ... abrahe et fidem ... precep
... ut immolaret filium suum. sed ... considerare
ad quod fuit voluntas a deo voluntate beneplaciti. f. quod deus
simpliciter voluit ... fidei et obedientie abrahe. ad
est quod deus voluit voluntate signi ut abraham immo
laret ysaac. signum ... sic fuit preceptum de immolatione
... = Secunda suppositio quod ... voluntate be
neplaciti et voluntas signi. quia ad hoc quod voluntas be
neplaciti sit vera. ... quod illud quod precedit impleatur
sed solum ... quod intenditur. v. g. videmus in ... Sed ad hoc quod voluntas ... quod ... precendit impleatur
intellectus ... ad hoc quod sit verus de re ... quod
quod conformetur ei. ... quod illud quod ... intellec
tus de re sit ... sed ... solum sunt ...
... non ... quod illud ...

[illegible]

p̄tendit ub̾a sic illi · ꝫ solū iᵈ q̄ intēdit
sicut illud q̄ signa inuenit · ut inueniunt
sibi regē ⁊ talia sic inpoͦ · si d̄s uult
uol̄te b̄n̄plati q̄ ego honorē patrē ⁊ m̄rē
h̄ q̄ uol̄ts īpleatur ī me · oꝫ q̄ faciam
illᵈ q̄ p̄tendit h̄ uol̄tas · s · p̄nc̄om h̄i
p̄cepti · sic aūt n̄ ē de uol̄te signi solum ·
un̄ n̄ oꝫtuit ym̄oᵈ ysaac ad ꝯplecōm
uol̄tis dīne p̄cipientis ymolacōe · ꝫ opor-
tuit p̄bari fidem abr̄he · q̄ h̄ n̄ int̄ndebat
uol̄tas dīna · ⁊ suppō ꝫ q̄ uol̄tas signi n̄
diditur in omīq̄ sic uol̄ts dīne q̄ st̄ op̄o
p̄missio · p̄ceptū ꝯsiliū ⁊ p̄hibicō · un̄ v̄.
p̄cipit p̄hibet p̄mittit consulit ī ples.
hoc sustin[illegible] sicut accip̄r · q̄ uol̄tas d̄i
dicitur ī anc̄edente ⁊ ꝯn̄te · uol̄tas aūt
ꝯseq̄ns uł ē r̄ boni ⁊ t̄c signū tal̄ uol̄tis
ē op̄o · q̄n̄ s · d̄s ī alr̄ op̄at̄ boni · uł ē r̄
mali ⁊ sic signū ē p̄missio q̄n̄ s · d̄s p̄
mittit mala fi · uol̄tas ꝯ anc̄edens uł ē
r̄ boni ⁊ tūc signū h̄i uol̄ts ē dx · q̄ uł
iᵈ boniū n̄ ē nc̄c̄m · ꝫ solū utile · ⁊ tūc sig-
nū ē uol̄t̄s ꝯsiliū · uł ē nc̄c̄m ⁊ sic ē
p̄ceptū uł anc̄edens ē r̄ mali n̄ fiendi ·
⁊ sic signū h̄i uol̄tis ē p̄hibicō · Alr̄ ac-
cipitur melius clare suffic̄ta ist̄or · q̄ uo[tas]
dīna uł ē r̄ p̄ns uł r̄ futi · si r̄ p̄ntis uł
mali ⁊ sic dr̄ signū eiꝰ p̄missio uł boni
⁊ sic op̄o · si r̄ futi uł mali ⁊ sic p̄hibicō
uł boni nc̄c̄ij ⁊ sic p̄ceptū uł solū utilis
⁊ sic ē ꝯsiliū · ē suppō ꝫ q̄ nc̄c̄e ad ee
ꝫ uol̄te dīna ⁊ p̄t uol̄te dīna [illegible] sic
aūs iusti · l̄apis ꝫ uīn sua m̄a de-
cessim ꝯ uīn suam · ꝫ p̄t uīn sua al-
tas ad ꝑtinet ī eo facta · Ex h̄ijs ad
q̄oꝫ d̄cm̄ sr̄ ē qīn ꝑᵒ q̄ lo͛ d̄ uol̄te dīa
anc̄ete ⁊ b̄n̄plati mlta fiūt ꝯ uol̄te dīna ·
q̄d ē q̄ uol̄tas anc̄edens ut sup̄ d̄cm̄
ē respicit boniū ꝯmune uł n̄c ꝯmunis
⁊ remedia ꝑ q̄ d̄s uult uol̄te b̄n̄plati
hoīes saluari uł · ꝫ multa sūt ⁊ fiūt ꝯ
boniū n̄c humane · q̄s ut q̄n laico suggē-
ditur · It ꝯ p̄cep̄ sic multa fiūt ꝯ uol̄te
dīna anc̄edente q̄ ē uol̄tas signi · idē
q̄ multa sūt ꝯ p̄cep̄ ꝯsilia ⁊ p̄hibicōes
dīna · hoc tn̄ dr̄ uol̄tas signi anc̄edens
q̄ ⁊c̄ · ē dico l̄o d̄ uol̄te d̄i ꝯn̄te q̄ ē
uol̄ts b̄n̄placiti n̄l fit ꝯ uol̄te dīna · q̄ ta-
lis uol̄tas [illegible] d̄i fiūt · inuē pensans oīb̄
ꝯstēuīs ⁊ ⁊c̄ · ē q̄ ꝯ uol̄te sic q̄ ē ꝯ
tanto n̄ fit ꝑ · q̄ op̄o n̄ ponit ee ua d̄
ee · ꝫ q̄ d̄s op̄ē ī op̄one c̄ate ⁊ c̄atura
n̄ agat sūt op̄o · uł q̄ d̄s agat ad ⁊ ē c̄ra
illud destruat sūt op̄o · q̄ⁿ n̄ ponit n̄l ē ·
c̄āut aūt n̄l si fiet ad ꝯ uol̄te d̄i ꝯtīg̃e q̄ ē uol̄tas
signi q̄ ē op̄acō · ut p̄ꝫ · q̄ ⁊c̄ · ē q̄ n̄l p̄t
fi ꝯ uol̄ts diuina ⁊ signū q̄ ē p̄missio · q̄ q̄
fit uł ē boniū uł malū · si boniū n̄ ē ꝯ uol̄te
dīna · si malū n̄ ē ꝯ p̄missioꝫ dīna · q̄ ī mal-
lū dicēt fiūt · p̄missio dīna · q̄ ⁊c̄ · Ad
aliᵃ ad p̄ᵐ d̄r q̄ ꝯ dīna uol̄te pensans oīb̄
ꝯstēuīs n̄l fit ⁊ sic p̄cedit id ⁊ intelligit
malor · Ad · 2 · d̄r q̄ uol̄tas d̄i ē ī nocētissia
⁊ id p̄hibet omīa mala · ꝫ quod n̄c r̄glis
incipientis hanc p̄hibicōe relinquendo nīn
hūanā ī libertate arbitrij ⁊ sic p̄ h̄ ꝯ p̄hibēs
dīna malū fac̄e ·

[illegible] p̄ᵒ fiūt p̄ducta in forᵐᵃˢ · ⁊ in · q̄
sic · in 2ᵃ aūt · 17 · ꝯ · Duo ferunt toc
uiui ꝑe ee ⁊ aliud ꝑe uł · illᵈ aūt q̄ ē ꝑe
n̄l ē m̄ sine oīn forma · It si m̄ fiūt for-
ta · aᵃ h̄ebit forā mixti aūt elemti · n̄ mix-
ti · q̄ ꝫ tūc for̄ mixti p̄cessissꝫ formes elemti n̄
ut eli · ꝯ uiuū elīn n̄ ē · ex aᵃ ꝑou aūt ipm̄ sic
corp̄ p̄p̄ū ꝯ ē elāt ex m̄ ꝯ ⁊c̄ · If
ē ꝫ a for̄ · m̄ n̄ potuit p̄duc̄i n̄ h̄oc ee q̄
⁊c̄ · Ego q̄d m̄a p̄t h̄re duplicē intellēm
q̄ s q̄ ē q̄ for̄ eē d̄r informis ꝯ op̄o · p̄ᵐᵒ
p̄t accipi ī for̄ꝫ ꝑ carentia formositatis ·
⁊ t̄c ē intellēs q̄d uis m̄a fiūt p̄ducta ī
for̄ · l · n̄ distincta ꝑ formas · L̄ p̄ in-
tell ut p̄a fiūt p̄ducta ī formis · l · sīn oīni
for̄ · p̄m intellēs p̄uꝫ ad sēpt̄e q̄ꝫ · q̄ q̄
uec̄ res n̄l p̄ducte fiuūt ⁊ distincte · id inco-
n̄ ac̄tabit · m̄o no c̄tabitur q̄d q̄ adiu-
tal̄ia · ꝫ n̄ ē duplū dūᵘ d̄ ꝯ ꝯuenit l̄ d̄ for̄ · q̄
m̄ fiūt p̄ducta sub aᵃ for̄ · ꝫ m̄ potuit
p̄duci sīn oīni for̄ d̄ū ē · ꝯp̄z obieci s̄r h̄
· ē intelligenda · p̄ᵐ op̄ione p̄ū ua · Sō dr̄
ē m̄m op̄ioꝫ · ē op̄io ua · ē · soluent
rōnes op̄inionis ꝯ̄ie · Cū s̄ d̄r q̄ q̄a
dr̄ q̄ m̄ p̄t ⁊ potuit p̄duci uirtute dīna
ī r̄e n̄ sīn aūt for̄ q̄ m̄ ut dr̄ h̄r ꝑ ē ꝯ
q̄ uocant ē ē aūm sine ee ꝯtrac̄e ⁊ h̄
ē ut dr̄ uirtute dīna p̄t op̄ē m̄c sine
oīni forma · q̄ h̄ h̄r ī m̄e ad p̄ ē ꝑ ꝯ-
petit m̄c ē ee ꝯpletē for̄ · q̄ nata ē rec̄i-
pē oēm for̄m ⁊ h̄ ē ꝯpetit ei p̄ se ip̄am sīn
oīni for̄ · ꝫ aᵈ h̄ essentie h̄r · ē ē ee
fundamentū ꝯpoīn ⁊ illud ꝯpetit m̄elius q̄ p̄s
ꝯpoīti totū in fulcat p̄ulꝫ suis · uł q̄ ē ꝑ ꝯ
p̄ᵒ intelli · ī ꝯposito recep̄e ꝯ ē ⁊ h̄ ē n̄ ꝯpetit
m̄c sine for̄ ut dr̄ · q̄ m̄ n̄ ē actuꝰ ꝑ ꝯ-
ponit · n̄c fundamentū ē sīn oīni for̄ · S̄ q̄ ad

7 remedia p̄ q̄
i sm̄ ē q̄ mlta fuit ǭ uo dīna

Ʋ materia duat entita[tem] [illegible] p̄ima [illegible] a forma [illegible]

[illegible]

ad primum dico quod deus potest facere materiam sine omni forma
ut dictum est. Et si probatur contradictionem potest sic materia repug-
nare ut esse sine forma quia actum esse sine omni
modo [illegible] est quod deus facit et facere potest actum
sine omni modo. Nec potest in faciendo alterius. Ideo etc.
Maior patet quia quanto ad minus distat aliquid extra
causam in ente repugnat quod esse per se. Materia autem minus
distat a [illegible] entis quam accidens quia facit unum
cum forma per se. Unde magis est per se quam accidens. Si autem
accidens. Ergo etc. — Conceditur ergo supposito quod
esse dicatur alio esse. Quia doctor qui ut [illegible] quod esse
et esse dicitur. Dicit quod deus non potest facere materiam sine
forma. Unde arguit sic. Deus per doctorem potest supplere in
esse omnia que per materiam et formam inherent. Sed supposito
quod esse dicatur alio esse, esse non est materie ipsius. Ergo
[illegible] sine forma ipsius. Sed [illegible] esse
est actus et forma ipsius. Ergo etc. Et sic quia pri-
ma forma ut in ente [illegible] cum forma sic per se esse.
Forma non est materia sed forma ipsius esse. Deus igitur potest facere esse
sine omni forma. Et sic illud quod deus in materia potest
producere potest conservare. Sed deus in materia solus esse
materie producit. Igitur potest in ea ipsum esse conservare
sine omni forma. — Contra. Sic prius ordine non potest sine
posteriori in ente. Deus conservare. Unde doctores
deus possit [illegible] sine omni accidente conservare. Sed potest
materia sine omni forma in [illegible] ordine nec potest
esse materiam [illegible] quod forma in ea [illegible]
[illegible]. Ideo etc. — Secundo causam sunt duo. Ergo
[illegible] et sunt causa vel causator quod non dicit
de [illegible] et quod materia potest [illegible] esse sine alia sine
omni forma. Quia est in materia [illegible] non [illegible]
in materia potest ad [illegible] esse [illegible] duplex vel
effective vel [illegible] ut figura [illegible] esse [illegible]
[illegible] effective. Sed [illegible] potest [illegible]
[illegible] effective [illegible] non [illegible] esse in materia
[illegible] quia non possit facere figuram [illegible] sic dico
quod esse [illegible] in materia ad effectum non [illegible] in materia
[illegible] ut [illegible] quod dico quod [illegible] eius
est in cum forma. Unde deus non potest facere esse in materia sine forma.

Item quod dicit quod materia [illegible] quod sit capax forma-
rum et sine omni forma [illegible] potest intelligi dupliciter. Uno modo sic
quod scilicet per [illegible] quod possit recipere formas
et sic materia est quod materia est capax formarum [illegible] ad
[illegible]. Secundo modo potest intelligi effecti-
ve quod materia est [illegible] capax formarum quod efficit se [illegible]
formis per se ipsam et sic falsum est quia ab eodem [illegible]
[illegible] et quod sit capax formarum vel [illegible] forme
quia [illegible] esse et esse [illegible] et sic materia non [illegible] esse.
Sed ab alio. Sic non [illegible] esse capax [illegible] sed ab alio [illegible]
~~non [illegible] esse capax [illegible] sed ab alio.~~ — [illegible] causa esse
[illegible] materie non distinguitur [illegible]
materia non [illegible] esse sine forma [illegible] — Item quod

[illegible] quod materia est fulcimentum [illegible] vel [illegible] dupliciter
quia materia est illud quod [illegible] ei quod [illegible] recipit [illegible]
[illegible] esse fulcimentum sic esse [illegible] capax
[illegible] ei quod [illegible] capi vel [illegible] fulcimentum
quia est una pars [illegible] cum [illegible]
et sic non potest esse sine forma quia ad [illegible] quod sit quod
[illegible] materie et forme. — Ideo
[illegible] est quod sic [illegible] opinio quod dicit quod deus
non potest producere materiam sine omni forma [illegible] repugnantiam
ex parte materie. Et si [illegible] primo ex parte
distinctionis [illegible] ex parte materie, tertio ex parte forme
accidentalis. — Ad cuius probationem [illegible] est
quod potentia dicitur dupliciter. Uno modo ad dicendum duplicem
potentiam obiectivam. Alio modo subiectivam. Potentia obiectiva
[illegible] illud quod [illegible] est in [illegible] sic cum dico
[illegible] est in potentia ad colorem
[illegible] dicatur [illegible] in actu [illegible]
[illegible] in potentia ad [illegible] formam sic [illegible]
et actu est in potentia ad colorem et distinguuntur
[illegible] et possibilia. Quia potentia [illegible]
solum ab agente [illegible] in cuius productione
[illegible] Potentia autem subiectiva dependet a forma
ad agentem. — [illegible] et quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] est in potentia ad esse. Hoc
intelligitur de potentia subiectiva quia materia non est in potentia sic
ad esse. Hoc intelligitur de potentia subiectiva. Quia materia non
est sic in potentia ut capax [illegible] forme. Quia ad [illegible]
[illegible] recipiat a forma actu
esse. — Ex hiis [illegible] potentia obiectiva solum
[illegible] agente. [illegible] potentia [illegible] ad agentem et ad
formam. Sed [illegible] potentia [illegible] sit [illegible]
[illegible] potentia subiectiva esse [illegible]
[illegible] et forma dante esse. Materia est in potentia subiectiva.
Ergo etc. Maior patet [illegible] quia aliud perficit
agentem [illegible] et aliud forma. Quia agens de se [illegible]
[illegible] in passum. Unde pictor de se [illegible]
[illegible] Forma autem per se ipsam perficit [illegible]
[illegible] ut [illegible] sufficit agens
sine forma ad potentiam in [illegible] reducendum
ad actum. Sic [illegible] est in potentia subiectiva ad
[illegible] quod fiat [illegible] materia autem est in potentia subiectiva respectu forme.
Ergo non potest [illegible] esse sine forma. Et hoc vo-
luit [illegible] quod [illegible] lignum est in potentia
ad formam lecti [illegible] ad formam et [illegible] lignum
non fit lectus nisi recipiat formam lecti. Ideo non
fit actu [illegible] forma [illegible] — Secundo ideo [illegible]
ex parte alicuius actus [illegible] quia [illegible]
ad [illegible] ut [illegible] actu non [illegible] sit actus
[illegible] actu. Sed materia non est actus. Ergo non [illegible]
[illegible] actum sine forme.
[illegible] quia [illegible] implicat contradictionem scilicet quod aliquid
sit actu et non sit actus vel [illegible] actu.

[illegible]

per tunc faceret quod ad dare esse formaliter sine forma ... esset album sine albedine quia est impossibile ... non est actu non

Et si dicas quod immo deus potest facere. Sed non est intelligendum
quod materia sit actu esse istius sicut ymaginantur [illegible]
... dicens quod licet materia sit producta
sine forma actu, sed tamen sine esse absolute
et sic specificatis, sed deus universaliter quod tamen non est actu
esse actu, quia sic esset ipsa et forma non faceret ad
unum. Unde non est esse quod ad sit, sed quod ad potest esse, sed
non ipsa cum forma sit aliquid in composito. Tamen esse composi-
tum ipse solum ideo quo ad potest esse. Item
potest fieri extra terminum, sicut quantum ad continentiam
ipse et esse et ille, quia ad unum potest operare. Et
naturaliter tamen cum contrarium sibi possit esse, sicut contrarium natu-
raliter operatur esse decursum, sed contra potest operari per
violentiam. Sed si operaretur secundum esse talis, nullo modo
oppositum possit sibi operari, quia esset non separata.
Ad item sed modo operatur ille et esse quod sit
cum in potentia et non in actu, sed communiter quod dicitur quod materia
substantiatur per posse. Si autem esset actu sine
forma, iam non esset [illegible] potentia, sed esset esse
actu et pura potentia. Ergo deus non potest sibi dare
oppositum, scilicet esse sine forma. Item non sumitur ex com-
positione forme naturalis ad accidentalem, sicut esse simpliciter
ad formam naturalem. Sed esse sic quod non potest convenire
alio sine forma accidentali, ut quod album sit album
sine albedine, ergo nec simpliciter quod est esse [illegible]
potest convenire materie sine forma naturali. Dico ergo quod ista
ratio deus possit ei dare esse forme sine forma, tamen
ad hoc probabile est quod non. Quia magis ad huc
admixtum est esse forme ipsius quod res diversorum
predicamentorum, modo figura et quantitas que sunt res
diversorum predicamentorum et tamen modo non potest sine
quantitate. Unde alio et tamen videtur esse unius
ad invicem quod forma et esse forme. Ideo deus non potest da-
re esse forme actualiter materie sine forma speciali. Et ergo
solvende sunt rationes opinionis contrarie. Ad primam
dico quod ad potest intelligi distare a prima ente
dupliciter uno modo quod distet ab eius prima entis
vel secundum distantiam hoc et hoc modo plus distat actus
a primo ente quam materia, quia actus non est prima presentis
sicut materia a Deo in materia aliqua distat a prima ente
id est a prime presentia entis. Et hoc modo potest distare
materia a prima ente quam actus, quia materia presentis ens
entis quantum ad actualitatem non est dependens
ab alio quod nulli repugnat [illegible] cum sit
quidam actus. Potest autem plus dependere
quam actus. Ad aliud [illegible] solvitur dicens
quod deus non potest supplere vicem materie et forme in-
herentis et ideo quia lignum est in potentia ad albedinem
sicut ad formam inherentem, deus non potest facere lig-
num album sine albedine, modo est in potentia.
Ad primam scilicet ipsa forma quia materia in forma est forma
non sit actus, quia non informat esse ... Sed dependens

absolute ente sicut a sustentante. Item deus licet
possit supplere vicem sustentantis non tamen inherentis
et quia materia dependet a forma sicut ab inherente, ideo
deus non potest facere materiam esse sine forma. Sed licet unum
dubium, quia in corpore mortuo hominis ut ei non habet ipse esse.
Sed compositum totum, unde probat quod deus potest sustentare
esse sine forma. Sed cum in homine dubium est, si dicatur esse ab
eo, quia esse formale est in anima sola. Immo in composito
quia anima separata retinet totum esse suum quod prius habebat
[illegible] Non sed actus migrat ideo esse est in anima
sola, sicut in filio et ideo quando dicitur filio quod ei gerat
suum esse corporis non est hic in illis dubium [illegible] si ergo esse
et esse ... dicitur deus potest in uno dare corpori esse aliud
sine anima. Sed si esse non daret ab eo. Dico quod et in
homine non est in ipso formaliter ad esse sicut ad formam
ex qua sit ideo. Aliud potest dici quod certo quod
possit ipsum producere in suo sicut non ideo se deus potest
facere quantitatem sine subiecto, ergo potest sic producere
quantitatem in ... vel deus potest producere colorem sine
superficie, ergo potest hic in ... non sequitur quod cum hoc
cuius corporis sicut in proposito vel possit dicere ad hoc
quod deus non potest supplere vicem omnis sibi sicut non potest facere
figuram sine quantitate nec terminum sine magno potest illu-
minatorem in ... sine dyaphono nec eodem modo esse
sine forma. Ad secundum tamen quod dicit deus potest immediate producere
producere sine forma, dico quod immediate potest intelligi dupliciter
vel ex parte efficientis vel ex parte sui. In deus potest
immediate producere nullum efficiente. Sed non ex parte sui
nullum ut potest immediate ut efficientis, quod tamen non
potest ex parte sui, sicut dico quod non potest in immediate pro-
ducere nullum sicut quod nullum sit immediatum ... ipsius
esse. Sed medietas forme ut totum est. Ad [illegible] quod
nullum sicut [illegible] deus non potest plus absolute a positione
sicut forte non possit quod sine actu figurare vel aliter.
Dico quod illud quod est prius sicut productum potest esse
sine posteriori non tamen quod est prius productum, secundum quod
quod producatur. Sed quantitas est prior figura sicut pro-
ductum ideo non est simile. Ad rationes principales ad primam
dico quod nec sunt producta sine forma omnium eorum, tamen
sine forma unius eorum tamen sine forma mixti, sed sine
formis omnium eorum. Et ... ad sequentem
tamen res non sunt producte et distincte per
[illegible] et ... quod sic esset quia unum vivit mer-
[illegible] ... partes vivunt sunt ...
... quod una non vivit esse sine alia forma non respicit
partes vivunt ~~sunt quere in quo una in videtur~~
~~esse sine alia forma non restituit partes vivunt~~.
Ergo etc. Contra dicit auctor quod maior est scriptur(e)
auctoritas quam cuiuslibet ingenii humani perspicaci-
tas. Sed scriptura exprimit productionem celi et formam
prodiere in vialla. Ergo etc. In ista questione duo
sunt videnda primo quod omnia sunt producta sub

7 q̄lr n̄o. Circa q̄d sciendum q̄ inter ea q̄ sunt
in scriptura hystoria sac̄ ad p̄tin̄ ad fidem p̄se
7 dicere ut deum ēē trinum 7 unum 7 sic de aliis
articulis fidei. Alia u̇ in dicere ut p̄phetia q̄ ad p̄tin
concordant simpliciter doc. Sed circa hystoriam aliqua 7
concordant q̄ ad ea q̄ scriptura exprimit. Sed circa
sidum inquirunt. ideo sunt opiniones circa p̄mum
scriptura. ii. narrat p̄ductionem etc. unde quidam dicunt
omnes q̄ omnia p̄ducta sunt de novo 7 distincta
7h 7 exprimit scriptura. Sed dicendo discordant ab
aliis. unde s. simul p̄ducta sunt. ut p̄ sucessionem
vi dierum. alii discordant ab aliis q̄
ipse solus dicit q̄ sic p̄ducta ē informis in
illo instanti creationis q̄ statim fuit sub distinctis
formis elementorum 7 p̄ q̄ sub distinctis formis inter
torum 7 aliis. Similiter dicunt q̄ prius ... in isto p̄
ē diversitas q̄ illud prius s̄ ali. dicit solum
nec ordine q̄ q̄ prius non fuisse elementa quam mixta
7 aliam q̄ accidentia. Alii aut̄ dicunt q̄ [illegible]
prius dicit ordine temporis. Alia de z it
aug. 7 alios q̄ ista q̄ p̄ducta debuit a
deo in mente omnia simul s. q̄ p̄ducuntur n̄ p̄
p̄ut secundum hec sm aug. fuit tunc p̄ducta
simul tempore a deo. Alia aut̄ q̄ p̄ducuntur p̄ p̄ius
secundum non fuit tunc p̄ducta. Sed post utique ē.
alii aut̄ dicunt q̄ 7 plante 7 ā sucessive p̄ducta
fuit. Hec aut̄ opinio sa li sic d̄c n̄ cum uī
p̄babilior. q̄ s aū. si gen. ad lit. i. maye
debemus in expositione scripture intentionem
tenere in fide. in isto de isto ut ēē ponere i ēē suc
nem in p̄ductione ut cū d̄s agat in ista.
io an d̄ exponit illos septe dies q̄ alii
dicunt q̄ q̄ uitat fuisse vi dies sibi invice
succedentes. Sed aū. uult q̄ fuit unica di
es ie 7 illa. uno accipit i d̄ies me[illegible] sue
s. plurie spuli q̄ aū dicit g q̄ res sil p̄de
te fuit ut existens in se 7 in re ē 7 in mente
angelica ut cognosceret eas 7 io sunt illorum dierum
n̄ z ad q̄m sunt cognitionis an d̄ res s vpm aug.
prima d̄ dies fuit cognitio an q̄ habuit d̄ se
ipso. Et h̄ z fiat lux. Sc̄a q̄ h̄uit de firmamento
7 d̄ corpib; celestib;. 3ᵃ q̄ h̄uit de terra 7 aq
7 aē. 4ᵃ q̄ h̄uit d̄ omnib; luminibus celorum
s. luminaribus 7 stellis. 5ᵃ d̄ formacione eorum q̄ p̄tin
ad ornatum s. aq 7 aeris ut; piscib; 7 avi
um. Sexta q̄ p̄tin ad ornatum terre s.
bestiarum 7 terre nascentium 7 hoies. 7ᵃ cognitio
d̄ omnib; istis an h̄uit cognitionem 7 in verbo 7
se 7 p̄ h̄ dicit q̄ quelibet dies h̄uit mane 7 ves
pere ut mane referatur ad cognitionem in verbo q̄ z
clarior 7 vespere ad cognitionem rei in se q̄ z obscu
rior. Ad rones. Cum dicitur inde ad p̄m

ēē q̄ ad s̄m matie n̄ tn̄ q̄ ad s̄pem fo.
Ad aliud dico q̄ multa secuntur ēē p̄
ducte q̄ n̄ fuit in p̄ductione ē. Ad ad
dd q̄ scriptura narrat fecit n̄ exprimit
modum uitē s. s ordine temporis ut n̄ indem
tū tho. in ista q̄one ad maiorem securitatem.
tum lumen h̄et ēē reale in medio.
7 ut q̄ n̄. q̄ lumen eodem mō ut recipi
in medio 7 in organo s. tone dyaphanitatis.
Sed in organo n̄ h̄t ēē reale. quia tunc nō in
deceretur q̄ sensibile positum supra sensum n̄ sentitur 7 d̄
aia. g. 7c. Item q̄ dat alii ēē n̄ h̄t ēē — 7 reale (margin)
reale. Sed lumen in medio dat colorib; ēē intentionale
q̄ facit eos uidi intentionaliter. g. ipm
lumen magis h̄t ēē intentionaliter 7 io n̄ reale.
Item forma q̄ dat ēē reale alicui n̄ i
diget sibi continua p̄ntia conservantis. Sed lux
in medio indiget continua p̄ntia conservantis s.
illuminantis. g. 7c. In oppositum. forma
z p̄ncipium actionis realis h̄t ēē reale. Sed lumen i
medio z cā realis calefactionis. g. 7c. Item forma
q̄ h̄t solum ēē intentionale n̄o denominat
subm ipm sic species colorum in medio s. albi
nō denominat aerem album. Sed lumen denominat
medium realiter illuminat. g. 7c. In ista
q̄one magis ē difficultas quo ad ulta 7 modum
loquendi q̄ quo ad rem q̄ quid unus uocat reale
alius uocat intentionale. Dico ergo ad evidentiam
q̄onis primo p̄mitto tres suppositiones seu dis
tinctiones 7 post ad q̄onem. Prima est
suppositio z q̄ ista dicuntur s. lux lumen radius
7 splendor. lux n. d̄r qualitas corporis lucidi
s. q̄ ē in suo corpore d̄ p̄prio ut in sole ut
luna 7 h̄ ubi s̄ omnes h̄t ēē reale. lumen autem
dicitur s q̄ z in suo [illegible] ut in medio. io
dicimus q̄ aer z illuminatus n̄o lucidus.
radius aut̄ s q̄ directe p̄cedit a corpore illuminan
te. splendor aut̄ d̄r reverberatio lucis quia s
q̄ radius incidit sup corpus politum 7
tersum tunc reddit splendorem ad oppositum.
Secunda suppositio z q̄ forma in suo p̄t h̄re t̄p
ēē reale 7 intentionale. Esse reale h̄t forma — 7reale (margin)
in suo qui conservatur in suo medianentibus
qualitatibus realib; activis 7 passivis. 7 h̄t
in suo oppositum realem. i. q̄ n̄ operantur contra
suum contrarium ut albedo in nigro sic h̄t ēē reale.
Esse aut̄ reale d̄r h̄re duplex s̄ ... res
d̄ d̄r. uno mō res d̄r realiter 7 tunc ēē
reale z q̄ h̄t res p̄ter operationem intellectus 7
p̄ oppositum ēē intentionale ē q̄ n̄ h̄t res
h̄re cosepta operatione intellectus. Sic ēē reale
ē in istis realibus ēē aut̄ individuale reale

quod per actum anime. — Secundo modo dicitur res a rati-
tudine, id est firmitate, et hoc modo dicitur res habere esse
reale quod habet esse fixum et permanens non depen-
dens a continua presentia conservantis ut color
in superficie. Et per oppositum intentionale ut habet
esse fluens et dependens ex continua presentia agentis
ut lumen in aere, color in medio, figura in aqua,
et sic dicitur esse intentionale sicut dicitur esse reale.
— Et ex hiis suppositis patet quod esse intentionale est triplex.
Primo dicitur esse intentionale quod dividitur contra re-
ale dictum a realitate prout intentio logica
ut esse speciem vel genus quod fit per operationem intellectus
in quantum est ab anima, non tamen in ipsa anima. Quia actus
qui est ab anima et in ipsa anima res est et similiter species ut
est in anima que est forma realis eius. Sed illud quod ponitur
in re ex actu anime non est res sed intentio ut
esse universale vel unum, quod eo solo quod actus
anime est circa talem rem acquirit talem predicandi
modum: puta esse genus vel speciem vel individuum.
— Secundo modo dicitur intentionale quod distinguitur
contra reale dictum a ratitudine vel firmitate
et sic eius intentionale [illegible] per intentionem vel
per operationem intellectus. Sed non est firmum et stabile sed
indiget continua presentia agentis, sicut impressio sigilli
in aqua. — Tertio modo dicitur esse intentionale quod dividitur
contra esse perfectum quod est esse imperfectum in eadem specie ut
lumen et color in medio. Et dico esse imperfectum in eadem
specie, quia species coloris in medio non est alius color
imperfectus qui reponitur in eadem specie cum colore
in obiecto. Et similiter lumen in medio est in eadem specie cum luce
in corpore lucido. Sicut manifeste patet in luna, licet non
solis et lune sit eadem species et tamen lumen est in luna
sicut in medio non quod [illegible] perfectius in luna quam in medio.
— Ex hiis ad questionem dico tria. Ex primo non sup-
ponit hoc quod ipse non querit de luce sed de lumine.
Dico ergo primo quod accipiendo esse reale et intentionale
primo modo lumen habet esse reale in medio non intentionale
quod probatur primo sic: quod habet esse circumscripta omni
operatione intellectus et anime habet esse reale. Sed lumen habet
esse etc. — Secundo quod est sic in medio [illegible]
[illegible] reale. Primo modo lumen in medio est [illegible] ergo etc.
— Item quod est principium actionis realis est reale et habet esse
reale. Lumen est huiusmodi, ergo etc. Minor patet quia lumen in medio
est principium videndi lucidum. — Item quod est perfectio sive rei
facientis operationem cum eo est reale. Primo modo
lumen in medio species sensibilis et species intelligibiles [illegible]
intelligendi in anima sicut hic [illegible] ergo etc. — Secundo
dico quod accipiendo reale et intentionale secundo modo
scilicet intentionale quod a continua presentia conservantis dependens
suum sic perfectum in alia specie. Sic non lumen habet esse in-
tentionale in medio quia indiget continua presentia illuminantis
sed reale esse ipse non dicitur intentionale. Quia sic lumen

habet esse intentionale in luna quia non dicimus quod lumen
in medio [illegible] qualitates active et passive dicuntur habere
talem esse intentionale licet corpora [illegible] dependeant a continua
approximatione celi vel a sole [illegible] conservantis et similiter aliis
et omnis creatura dependet a continua approximatione dei, tamen
dicitur esse [illegible] intentionale sic ergo lumen isto modo
non habet esse in medio intentionale. — Tertio dico quod accipiendo
esse intentionale tertio modo quod est esse imperfectum in eadem
specie sicut odor habet esse imperfectum in medio respectu odoris
in corpore odorifero, sic lumen habet esse intentionale in medio respectu
lucis in corpore luminoso. Quia lux et lumen pertinent
ad eandem speciem. Tamen lux habet esse perfectius quam lumen
sicut color quam species coloris cum [illegible] eadem ratio
est de luce et lumine [illegible] contrarium [illegible]
non eadem qualitas in corpore [illegible]
[illegible] lumen et ideo [illegible]. Quando sol fuit productus de
novo [illegible] nube clara [illegible]
[illegible] plus fuit luminosum [illegible] lucidum [illegible]
[illegible] de colore et eius specie [illegible]
[illegible]. Nec color dicitur esse in corpore [illegible] per
apertum et species coloris in diaphano [illegible]
et ideo sicut se habet species coloris ad colorem sic lumen
ad lucem. Sed species coloris dicitur habere esse imperfectum et in-
tentionale respectu coloris, ergo et lumen respectu lucis. — Ad
rationes. Ad primam dico quod lumen habet esse reale primo
modo in medio et in organo, sed tamen habet esse inten-
tionale tertio modo. [illegible] tale esse [illegible] ponitur super speciem
[illegible] facit speciem non [illegible]
[illegible] sentire [illegible]
[illegible] vehementem impressionem et ideo si habet esse
debile sed reale facit [illegible] ut patet de specie [illegible]
[illegible]
non est [illegible] sensibile, sed est [illegible] tamen. Lumen autem [illegible]
[illegible] est invisibile immo est ratio videndi [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] est reale in medio et organo.
[illegible] — Ad aliud dicitur cum
quod dicitur quod lux et lumen percipiuntur [illegible] intellectu
[illegible] sic quod lumen videatur sine [illegible]
corpus lucidum videatur [illegible]
quod videt sic [illegible] modo [illegible]
[illegible] agunt non [illegible] in actu [illegible] forme [illegible]
[illegible]. — [illegible] quod lux [illegible]
videatur sic quod lux [illegible] in organo [illegible]
[illegible] quod lumen diffunderet se per medium usque ad organum
[illegible] lumen quod est in organo videatur [illegible]
[illegible] non reflectuntur [illegible] et ideo non potest videre lumen quod
[illegible] oculum. — Tertio modo potest intelligi quod lux videtur
[illegible] sic lucidum [illegible] in organo
est ratio [illegible] lumen luce sola [illegible]
[illegible] species coloris est ratio videndi colorem
[illegible] sed lux sicut colorem
[illegible] species coloris est ratio videndi colorem [illegible]

videt

ut. Sed lumen est quod uidetur [illegible] et uidetur et omnino quod lux et lumen sunt in eadem specie duarum secundum perfectum et imperfectum. — Ad secundum dicendum quod lumen bene dat coloribus esse spirituale, licet habeat esse in se [illegible] non est in [illegible] sed in uirtute celi. Sed hoc non [illegible] contra. Quia in tenebris colores multiplicant se in medio intentionaliter et tamen [illegible] facit uirtute lucis cum sint tenebre. Et ideo aliter dicendum est [illegible] quod id quod habet esse reale bene potest dare esse spirituale. Sed esse spirituale dicitur duobus modis: uno modo dicitur esse spirituale esse elongatum a materia ut esse animale, et tale esse non potest dare [illegible] reale. Alio modo dicitur esse spirituale idest intentionale, scilicet esse imperfectum in eadem specie, et tale esse potest dare id agens quod habet esse reale et perfectum in illo [illegible] puta lumen coloratum in medio [illegible] tamen lux est intentionale. Tertio modo dicitur esse tamen coloris in medio et esse imperfectius quam esse lucis. — Ad tertium [illegible] bene probat quod lumen non habet esse reale in aere, idest firmum et stabile, quia indiget continua presentia illuminantis, et hoc non contingit [illegible] indigeat presentia conseruantis, non tamen habet esse intentionale. Similiter et in primo sigillum in cera et lumen in luna que sunt forme reales tamen [illegible] agentis dependentes quia [illegible] non manent in illis, non est simile quod sunt forme intentionales. Sed quia in dispositionibus [illegible] ad recipiendum. — Ad quartum [illegible] ad primam dicendum quod lux est causa coloris [illegible] et cum [illegible] non agit nisi per lumen [illegible] tenebris. Quia [illegible] nulla res destruitur [illegible] opponit [illegible] ut oppositis. Sed contingit lunam [illegible] destitui lumine quando [illegible] eclipsatur. Ergo non agit mediante lumine. [illegible] et [illegible] eclipsi quod fuit fluxus et refluxus maris quod causatur a luna. — Et [illegible] dicendum quod ubi [illegible] attingit ibi lumen attingit, non [illegible] scilicet in uisceribus terre generatur aurum et alia metalla uirtute celesti. Sed [illegible] quod ubi non potest attingere lumen attingit [illegible] Sed illud non ualet, quia [illegible] dicta [illegible] quod illa sola [illegible] totum facit sine lumine. Quia [illegible] fieret [illegible] per [illegible]. [illegible] una [illegible] sufficit [illegible] penetrare [illegible] addit lumen. — [illegible] ad idem quod [illegible] quod lumen sit [illegible] sufficiat quod habet esse reale [illegible] dicendum [illegible] — Ad [illegible] in medio. Ad [illegible] dicendum quod species coloris in medio denominat aerem, licet [illegible] denominat non [illegible] impedit [illegible] et tamen medium [illegible] opinione [illegible]. Similiter lumen bene denominat medium illuminatum [illegible] lucidum. Similiter species alicuius denominat [illegible] et aliter medium [illegible]. Quia [illegible] denominat coloratum sed [illegible] denominat [illegible] denominatione [illegible] et sic et species intelligibilis denominat et intellectum, quia informat ipsum.

Utrum in eadem parte medii possint esse duo lumina eiusdem [illegible] solo numero. Et uidetur quod sic. Quia idem [illegible] est de duobus luminibus duorum luminarium et duabus speciebus duorum alborum. Sed duo alba faciunt duas species in medio. Ergo et cetera. Maior probatur per [illegible] dicit. Quia si duo alba non facerent duas species in medio [illegible] album directe oppositum oculo et album [illegible] uisu [illegible] laterale, sicut ergo [illegible] duo alba non faciunt nisi unam speciem in oculo uidentem [illegible] et [illegible] album [illegible] tamen [illegible] quod [illegible] si duo alba non facerent nisi unam speciem in oculo [illegible] non [illegible] album et [illegible] indicaretur [illegible] — Contrarium [illegible] Sed eadem pars medii [illegible] et unum solum. Ergo non erunt in duo lumina [illegible] luminaribus. — [illegible] in ista questione sunt due opiniones [illegible] quod duo corpora luminosa nec [illegible] faciunt in medio duo lumina [illegible] possunt unum facere. Et hoc probant [illegible] [illegible] eorum [illegible] quod si duo luminaria [illegible] facerent in medio duas [illegible] ut ad [illegible] corpus opacum [illegible] duas candelas [illegible] quod [illegible] causaretur ab utraque candela et cetera. — Secundo sic. [illegible] due forme [illegible] non [illegible] se in eodem subiecto [illegible]. Quia forme sunt [illegible]. Sed duo lumina in medio [illegible] sicut [illegible] species albi et nigri in medio possunt [illegible] se in eadem parte medii [illegible] — Tertio [illegible] conseruatur res in esse [illegible] distincto. Sed accensis duabus candelis in eadem parte medii lumen in medio [illegible] dependet ab utraque candela [illegible] quod si [illegible] una candela [illegible] lumen quod [illegible] non tamen [illegible] attenderetur [illegible] lumen quod [illegible] Ergo lumen in medio ab utraque candela conseruatur in esse distincto, quia duo lumina sunt a duabus candelis in eadem parte medii. — Sed hec opinio non uidetur esse uera. Et eius [illegible] [illegible] rationes alterius opinionis. — [illegible] alia opinio [illegible] quod dicit quod impossibile est duo lumina esse in eadem parte medii numero distincta, et hoc probat [illegible] dicit. Primo sic. Sic impossibile est [illegible] quod aliquid fieret tale [illegible] sine aliqua forma ut album sine albedine. Sed impossibile est quod duo distincta fierent sine distinctione, quia distinctio est per formam. Unde non possunt [illegible] quod [illegible] distincta in se, quia non [illegible] distinguens. Sed non potest dari distinguens duo lumina in eadem parte medii. Ergo et cetera. Maior [illegible] minor [illegible] quod non est [illegible] distinctio informis [illegible] uni [illegible] ut una [illegible] secundum speciem [illegible] alia [illegible] secundum [illegible] et [illegible] forme non sunt [illegible]

[illegible] (margin, left column): ..., maris, ...
[illegible] (margin, right column): ita [illegible] ... lumen [illegible]

ista disp̄o actū ex ꝑbis nō exagerꝑ ut ꝓbatū
et io n̄ ponit lumē celi' uirtus q' lumē sit celi
corpus n̄ restat dist̄ d ꝑ unū. cū g' ꝑ sic
unū et lumē ē unū. Et ꝫ simile. Ad' in q̄ ꝑ
facie q' ꝑ tres ꝑtes distictas et n̄ heat
ptē qd pte. q' dist̄ ipprie ꝯtrarietatis solū
ꝑ q' q' una ꝑs ꝫ qd ꝯ. Sic in ꝓpo q' ꝑ
n̄ ꝓpt facie q' duo lumina sunt distīcta
nīq et nō heant alia dimensia ꝑ q̄ inuenit.
cū g' ī ead' pte mei ꝯ n̄ het ꝑ q̄ inueniatur
n̄ potunt ibi ēē duo lumina. Ad ꝑpla
id sic. ꝑ id ē q' id' actū uno sic indiui
sis ꝑbis. ꝫ q' diuisa actū uno sic ī ead' ꝯo
ꝫ inꝑo ꝫ q' unū actū uno sic ī diuisis
ꝑbis g' et inꝑo ꝫ q' duo actū no heat
inuicē ꝑbo. ꝫ ab efficiēte sic ī ꝑ mai'
duoꝝ luminū q' distinguat ad nob' luces
Et io possunt ēē in ead' ꝑo ꝑti ead' rōne
dicam q' id' actū pt ēē ī diuisis ꝑbis ꝯ
n̄ ꝑ illiaꝯ ꝑbo ita q' ꝑ istos duo ꝯ
illuēnt. ꝑ me ita unū ut una candela
illuīauit duo mea. et io sic ꝑo ꝑlura
ēē lumina. tu debes ponē unū lumē diuisis
ꝑbis ꝑ unū illuīantis ꝫ ī ꝫ inꝑossibile g'
et ꝑnū. Et ead' rō ꝫ duoꝝ albor q' si diui
sificant ex ꝑbo. ꝫ ego et tu uidentes illa
duo alba n̄ hab' ead' ꝑem d ill' Sic e
ꝑ ꝑo ēē n̄ potuit ēē d' ī ead' pte mei. ꝫ
mo plus dicit q' ꝑs albi et nig ī me n̄ ꝑ
due. ꝫ una tm̄ n̄o. q' for' reales q' ead'
ordinis n̄ ꝯpatiunt se ut d' adores ī ead'
pte mei' ul' sic ꝫ ꝑs albi et nig ī me
sunt ꝑde ordinis sic ꝑs duaꝝ albor
differentes solum ꝑ ꝑem et ꝑ ꝑem et io sic
albedo et nigdo n̄ ꝯpatiunt se ī ead' ī ꝑs
albi et nig. n̄ dicas q' ī me. q' albedo et ni
gdo n̄ ꝯpatiunt se ī ēē ꝯpleto. Sꝫ ꝑs ear
diff' solū ad incompletū ī ꝑ ꝫ n̄ edo
q' n̄ ꝯpatiunt se ꝑ ēē ꝯpletū n̄ et ꝑ ēē
ꝑfcm. ꝫ edo q' resultat ī for' q̄ media
inter ꝯtrariaꝫ. Ad rōnes ad ꝑn
cipale q' dicit q' ꝑs albi diuisa et ꝑsulis
attingit oculū ēē ꝑ ꝑs inꝑlicare se sic
lum io sic ꝑs luis ꝫ fortior ꝑ attingit
duce et facit ī fortiorem ꝑssionē q' ubi
attingit oblique ita ꝑs diuisi facit fortiorē
ꝑssionē ī oculo q' ꝑs ꝑsulis. io ꝑsu
sit albi ut ꝑ diuiū. Sꝫ in' ꝫ q' ꝑs
saltē uidi debē ꝑsulū debilis sic debili
ꝑmitur. io edo q' n̄ ꝫ q' ꝑs ꝑsulis ꝑ
ꝑat et uideat usq' ad locū iudicij uisus
q' iudiciū n̄ sit in pupilla. ꝫ nig ī ꝫ

nisi q' d' opticus ī aliq' ubi uisio ꝑs diuisa se
obstaculo. q' in uere totū ꝑximū. ꝫ ꝑs ꝑsuli
n̄ ꝫ posset ꝑuenire usq' ad pupillā. tn̄ n̄ usq' ad
istū locū. s. nuū. Et ē q' cū uere aliq' in
ueniunt ꝑis obstaculū. Ad aliā dico q'
albū uidetur ꝑle ꝫ ī albius simile. q' ꝫ albi
et albioris sit una ꝑs ꝑ se tn̄ ꝫ plus unia'
Et io de umbra d' ꝫ. q' cū ab ead' imagi
ne fiunt d' ꝑile ꝑ diuisum aspectū ad corp'
luiosū ut ꝑ duas fenestras aliq' io diui
sitas uiuiū n̄ ꝫ ꝑ ex diuisite luiariū. ꝫ ubi
ex diuisite aspectū. ubi due candele lū ꝯiūcte
ul' ꝑ ꝑpinq n̄ faciunt duas umbras. Ad
aliam d' q' ī nō q' n̄ ꝫ ꝑ q' distiguant
ex q' sic ī ead' pte mei n̄. tu sufficit agens
Ad aliā dico q' ꝑ ad ēē ab ꝯ dimitte
et restitue. q' effectue ē ab agēte distictive
uo albo in' albo. et io ꝫ ista luis sunt adiu
sis agentib. tn̄ q' ꝑ in ead' ꝑo n̄ sunt duo
distincte. ꝫ sunt unū.
Ut̄ū eor' certa sit ꝯ generationis et corru
ptionis ī istis ī ꝑ ꝫ ī ꝑ q' n̄. q' ad eund'
effectū n̄ ꝯcurrunt plura agentia. q' ū aliq'
sufficit. ꝫ ī talibus actionib' sufficiūt agentia ī
feriora ut ignis. sufficit ad gnōe ignis. g'
n̄ oꝫ addere ꝯ celi. Ꝭ ul' agit ꝯ
sua ꝑem. ē g' ꝯ n̄ sit alia ꝫ ꝑ ꝑs ubi
alias q' ad forma. g' n̄ ꝑ ēē ꝯ gnōis for'
aliarum. Ꝭ sic se h̄t motor ad motorē sic
mo' ad mo'. ꝫ ī ꝫ q' ꝫ motor celi ꝯ
h̄t ī ꝑ sic alam in' ꝫ q' mo' cor
poris. g' sic cor' celi sic cor' ꝑ. Contra
dictis solaris d' ꝑo. ꝫ de ꝯ. no. ad omī
umeram ꝑ celi et eius ꝑ ꝑ
ꝫ ꝑ duo sunt uidē. ꝑmo q' ꝯ ꝫ ꝑ
generationis et corruptionis ī istis inferiorib. ꝫ ꝑ
ꝑ uere sit ꝑ uel ī ꝑ ēē. ꝑmū cō
ditio ꝑ ꝑ ꝑ ꝯ generationis et corruptionis
q' gnā et corrupcō ī istis inferiorib' ꝫ
ꝑ. h. ē n̄ pt ēē n̄ ꝑ ꝑ g' ꝫ. ꝑ ꝫ ꝑ
ꝑ. g' ꝑ et ꝑ d' gnōe. Et ꝑ ꝑ
q' io ꝑ ꝑ for' h̄re. ad h' ꝫ ꝑ ad
aliā formā. cū g' ꝫ ꝑ n̄ sit ꝑ. g' ꝑ
forme q' albi ī ꝑ succedat ī ꝑ ꝫ io
q' ꝑ q' ī ꝑ ꝑ ꝑ ꝯ
n̄ ꝫ n̄ ꝑ celi g' ꝫ. ꝑ. q' ꝫ ꝑ ꝑ
ēē cū ī ꝑ ꝑ ī ꝑ tn̄ n̄ ꝑ. ꝑ
ꝑ ꝑ et ꝑ ut ꝑ
ꝑ sunt. io ꝑ ī ꝑ ꝑ
mō ī ꝑ ꝯ gnōis n̄ ꝫ. ꝑ q' ꝑ
ī agens ꝑ et ꝑ. gnō ꝑ ꝑ
ꝑ. Ꝭ ꝑ ꝑ n̄ agit ī ꝑ mō ad

form̄ ut sup̄ patuit. Item si celum generaz n̄ e cā unius spēm̄ q2 cā sūt determīata ad unū sic ig̃ ad calidū 7 sic de aliis 7 sic q̄ēer cā t̄ corpus 7 sic unig̃ eēt alteraz uterq̄ cla ceciri in mem̄ cā utrorz .s. gn̄onis 7 corruptōnis. Item q2 agnz 2 p̄manens passo. forte etiā ē i p̄pe sit sol mṅari 7 io q2 q̄ p̄pet̄ tas gn̄alis refacit in celum celeste. q2 7 celū agit de nc̄ce uc̄ q̄ n̄ fiat angelus 7 r̄ q̄ n̄ fac celum 7 nobili ōmibz gn̄abz 7 corrupt bz q̄ sic educta d p̄o m̄c q̄ n̄ hz 7 celum 7 disfoēt q̄ ad ut̄ iōne multitudis 7 diusitatem in motu 7 in uirtute. 7 io ē cā p̄petuitatis gn̄onis 7 corruptōnis. Et h̄ ē q̄ d̄r̄ ph̄s .2. d̄ gn̄one q̄ motus solis .s. in toto corpis celestis in circlo obliq̄ ē cā gn̄onis 7 corruptōnis. Sed h̄ p̄bal ide supra. q2 p̄pe qualitatū actiuaz 7 passiuaz q̄ s̄ in sba omis gn̄onis 7 corruptōnis in h̄oz. s celū ē cā qualitatū actiuaz 7 passiuaz. tot̄e. ma. p̄z p̄ p̄hm .2. d gn̄one. mīo rem exprimit p̄ p̄hm .2. u. d. ylle decla q̄ 7 dispōnē sic causatū ignem ē terris ut cetis in agere. Sed aut̄ ē uide q̄l' cā sit celū gn̄onis 7 corruptōnis in istis inferioribus ut̄ sit infi ut̄ in eē. Ad cui euiqz p̄mitto q̄s suppōnes p̄a ē q̄ ē q̄dam cā infi q̄dam in eē. cā infi d2 a q̄ dependz effc̄ q̄ ad sui p̄ductōnē n̄ q̄ ad q̄suatōz. cā in eē d2 a q̄ dependz effcūs n̄ soli q̄ ad fi. s̄ 2 q̄ ad durāōnē sil ad q̄suatōz sic. sol ē cā luis in ae̅ 7 p̄o ē cā de sigillo in aq̄ quiescente. sz in p̄mo sca in aq̄ ei sigillo q̄ dependet in eē ei sigillo io ē cā in eē. 7 sic aut̄ ē de domo 7 construcatoris. io ē solū cā in fi. Ex q̄ p̄z statim q̄ cā in eē ē ul' p̄t eē cā infi. s̄ n̄ ecō. Cui io ē q2 q̄ p̄t rem q̄suare p̄t eā p̄ducere 7 n̄ eē. eē aut̄ cam q̄suatiuā ē eē cam in eē 7c. Dico aut̄ ē in' p̄t eē cā infi q2 h̄ ds q̄suet res tn̄ n̄ ē cā in mētis i istorz infeiorz infi q2 h̄ cōs p̄s ꝑ virtutē sim. Sed p̄mitto q̄ cā q̄suatiua ul' q̄ in eē ē d̄. q̄dā .s. q̄ sic totū p̄t p̄ducere sit 7 eo q̄suare i mēte sic ds. alia ē q̄ sic n̄ p̄ducit totū i ie q̄suet totū. q2 q̄pōnit p̄ se sit p̄ se ut sol n̄ p̄ducit aerē. s̄ aerē illuīat 7 io q̄suat totū lum in ae̅ nō tn̄ totū gen. Et io d̄ d̄ sigillo i figure in aq̄. 2 p̄mitto q̄d tn̄ impedimēta sint q̄ impediunt q̄ alia cā n̄ sit cā in eē. s̄ infi tn̄. p̄mū ē q̄n cā cem̄o operandi h̄t actōm ē re fienda n̄ ē re facta ut domificatoris p̄ domus 7 p̄r p̄ filij. Doctor n̄

n̄ agit n̄ dolando 7 secando ligna. q̄ n̄ agit eē domū fienda nō iam factam q̄ q̄ n̄ ē cā q̄suatiua. Sc̄ p̄z agit solū de riando ul' deducēdo semē 7 io n̄ agit n̄ sic semē q̄ nō agit n̄ q̄ diu resit n̄ q̄n factū est. Eēt aut̄ cā q̄ p̄ h̄re actōz n̄ solū ēe re fienda ē cā q̄suatiua ut p̄z de sigillo in aq̄ in p̄mo .n. ulla q̄suatur a sigillo q2 sigillū agit ad hui impressōne 7 p̄uāda eā 7 io d̄ de sole 7 luis. Sm̄ impedim̄ ē q̄n cā suppōit impressōnē ul' in effcū aliq̄ tam retinente id q̄ i p̄mt ut carpentator suppōit in ligno dispōz q̄ n̄ aca ē retine agentē q̄ impmit 7 s̄ sed durātiā in cultello 7 io fab 7 carp s̄ ē infi 7 nō in eē. s̄ q̄n n̄ suppōit tale dispōm imo mag̃ q̄tiū ut sigillū in aqua. q2 q̄ s̄ p̄mis sit aq̄ ad h̄ ut figa eius maneat 7 io ē q̄suatiua in eē. 3. impedim̄ ē q̄n effcūs sic p̄ducit ab una cā q̄ stati poss h̄re ordinē ad ait̄ q̄suans in mēte ut p̄o gn̄atus a forte h̄t in mēte ordinem ad cē ul' addīt. sic ad q̄suans n̄ aut̄ ad p̄rem suū 7 io ē solū cā in fi 7 eē. si stati h̄zet ordinē ad cām p̄ducente sicut ad q̄suans. tc̄ eēt cā in eē n̄ solū infi ut si eent due lune una oriente iux̄ sole 7 alia in occidente opposita soli. tc̄ illa q̄ eēt in occidente ē cā q̄suatiua sic 7 p̄ductiua luīs in illa q̄ eēt in oriente 7 n̄ sol. q2 luna q̄ ē in oriente n̄ p̄t h̄re i mēte ordinē ad sole sic ad q̄suans. s̄ p̄ h̄ret in mēte ordinē ad illā. sz p̄ recipe lum ab ea q2 alit̄ n̄ poss illuīari. Sz si sol i mēte influet i p̄pm lunā in oriente 7 q̄suaret tūc eēt ad. Ex hiis ad q̄o dico duo p̄mū q̄ celū est cā in eē ul' q̄suatiua i inferiorz nō solum infi. Sed q̄uo debemus ymaginari hui effcūz. p̄mū p̄batur sic. id ē cā in eē ad q̄ occurrunt oia q̄ n̄ neccessaria ē i eē. s̄ sic ē de celo i inferiorum generabilium 7 corruptibilium. g̃ 7c. p̄b. ma. q2 celum h̄t oia q̄ debent eē q̄suatiue. p̄mo .n. h̄t actōm ē in facienda 7 iam p̄ducta. It nō requirit in passo dispōm retinentē formā impssā. It effcūs p̄ductus a celo h̄t in mēte ordinē ad ip̄m ip̄m. g̃ celū ē cā q̄suatiua istorz inferiorz. ma. p̄z ex supposito. mīo h̄ic declarat q̄ ad oia tria. p̄o q̄ celum h̄t actōm ē oīa.

in inferiora iam producta. quia bene contingit quod id quod primo agit et ad suum motum agit peracto suo motu sicut ad hoc quod sigillum agere formam suam in aqua oportet quod per motum contingat aquam vel aliquid aliud. sed postquam contactum est supposito quod aqua stet manet impressio sine motu. Similiter magnes primo attrahit ferrum cum motu sed tamen postea tenet ferrum contactum sibi sine motu locali. Sed forte si alterat ipsum ut credo. Sic dico ad propositum quod licet celum ad productionem inferiorum agat per motum suum ad hoc tamen influat et ea [illegible] non moveat ea manentes [illegible] et celum [illegible] gerendo quod magnes vel [illegible] a sua causa.

Sed declaratur scilicet quod celum non supponit in passo aliquam dispositionem retinentem impressionem eius quia debemus ymaginari quod sicut esse de se tendit in non esse et de se non habet per quid possit retinere esse sed conservatur virtute divina in esse impressio [illegible] in aqua a sigillo indiget continua presentia sigilli ad sui conservationem quia aqua de se non habet retinere impressionem. Sed magis similiter ad propositum esse illius impressionis sicut est et [illegible] forme que in de se tendit ad non esse quia non habet aliud per quod possit retinere suum esse ideo de se indiget continua presentia forme. Ex hiis patet ad [illegible] quod in actione sua attingit [illegible] non supponit ad impassio quod retineat formam in passo. sed celum [illegible] inferiora attingit ad [illegible] quia producit formam [illegible] in [illegible] venitur [illegible]. Et [illegible] ista [illegible] bene operit [illegible] agentibus particularibus que esse in [illegible] quia mediate bene attingunt ad particularia [illegible] scilicet eam ad formam sic [illegible] per [illegible] nis [illegible] sed alie due conditiones non operiunt [illegible]. Et [illegible] quod in inferiora iam producta [illegible] ordine ad celum non solum quod ad [illegible] sed et [illegible] ad esse et non ad aliud considerans. quia in [illegible] ordo effectuum ad eam quia ad producendum et quod ad esse [illegible] non [illegible] in [illegible]. Ita est ordo effectus ad causam considerat [illegible] quod consimilat effectus [illegible] autem istorum inferiorum est per qualitates activas et passivas modo iste qualitates non habent ordinem ad celum sed ad celum sic habent ordinem ad solem in [illegible] quia ad illuminandum.

[illegible] in [illegible] ideo habet per quod possit formam conservare [illegible] formam in [illegible] qualitas ita quod qualitas [illegible] sicut retinet formam ignis in [illegible] et humiditas et frigiditas formam aque et sic de aliis [illegible] sed non retinet in [illegible] quia forma [illegible] sufficiens retinere qualitatem [illegible] qualitas non retinet formam [illegible] et ideo [illegible] ignis retinet caliditatem in [illegible] ad [illegible]

forme retinentes se ipsas in [illegible] ad formam [illegible] in [illegible] ad esse considerans qualitate in [illegible] autem [illegible] esse celi quia [illegible] celum et celum [illegible] conservativa. Et [illegible] plus sic non [illegible] quod [illegible] maiorem habet causalitatem super suum effectum quia esse super omnia generabilia et corruptibilia. modo [illegible] in inferiora habet aliquam virtutem conservativam suorum effectuum. sic magnes [illegible] et sigillum in impressionis in aqua ideo etc. Sed quod celum sit causa in esse quod est [illegible] quia cessante non dico motu celi sed influentia celi cessaret omnis generatio mixtis inferioribus vel alteratio. Quomodo autem ymaginanda sit ista conservatio. Dicunt quidam quod [illegible] celum habet diversas stellas quarum una naturaliter est calida et alia frigida. et ideo habent iste stelle diversos effectus secundum diversitatem [illegible] caliditate et frigiditate [illegible] fiunt diverse alterationes hic inferius et tales scilicet effectus conservant. Sed illud non videtur [illegible] quia exceptis stellis paucis que sunt iuxta polos. [illegible] super emisperium [illegible] sicut [illegible] stelle [illegible] causa alterationis hic inferius. [illegible] stelle [illegible] in emisperio inferiori. cessaret alteratio in [illegible]. Sed ipsi [illegible] ad hoc et dicunt quod non est [illegible] quod stelle ut sol et luna sunt in emisperio inferiori. attamen bene possunt illuminare illos qui sunt in emisperio superiori et ideo si non directe indirecte tamen mediantibus illis possunt causare alterationem et conservare in emisperio superiori sic inferius. Sed illud non [illegible] [illegible] omnes [illegible] se [illegible] mercurium vel [illegible] ad mercurium [illegible] mercurio existente super terram in emisperio superiori et [illegible] luna in emisperio inferiori [illegible] luna [illegible] debet [illegible] in mercurium quia umbra terre [illegible] que impedit ne aliqua stella et sol qui est maximus attingat ad lunam per [illegible] quam [illegible] alia stella est in umbra terre et sic luna non potest illuminare mercurium et per consequens non mediate ipso influere in istis inferioribus vel alterare. Sed tu dices quod alie stelle [illegible] plus distant stelle que sunt inferius [illegible] que sunt superius vel a nobis quod iste que sunt super emisperium distent solum a nobis [illegible] ille que sunt directe super nos in [illegible] distent quod apparent nobis valde modice et radius [illegible] et ideo dato quod radius stellarum que sunt inferius usque ad illas que sunt super [illegible] post reflexionem quam radius veniunt ad nos [illegible] non possent ad alterare in [illegible] non possunt venire usque ad nos. Et ideo [illegible] quod celum habet influentias [illegible] inferius [illegible] generationis et corruptionis

tes provenit non solum per planetas sed et per stellas fixas
unde tamen quia actio stellarum fixarum multum iuvatur per
planetas et ideo convenientibus fixis stellis cum planetis
in eodem eminentio est maior alteratio ut convenientibus stel-
lis fixis cum planetis calidis est maximus
estus et in die frigore multum conveniunt stelle fixe frigide
cum planetis frigidis. ideo tamen est maior alteratio
ab alio per se scilicet aplanetes per se vel a stellis fix-
is per se. Et ideo ergo mediocritas celi stellati et materias
figurat. ut est sub orizonte in circulo obliquo scilicet zo-
diaco. ideo ... stellarum frigide sunt eminentie in g-
eneratione. Et ideo patet quod calor et calefactio ad terram et alteratio
inferiorum sunt sui. Dico ergo quod planeta calefaci-
ens sit secundum eminentiam tamen stelle fixe aliquid poterunt
calefacere superius ideo perpetuitas est hic influit. Ad ratio-
nes ad probandum cum dicitur ubi unum agit sufficit non
adhibentur duo. dicunt quidam quod verum est de agentibus
eiusdem ordinis sed non de agentibus diversorum ordinum ut quando
unum est ut ad primum sicut celum et ignis se habent.
Sed illud non videtur valere quia ex quo unum per se sufficit
alterum superfluit. Et item agentia diversorum or-
dinum tamen possunt concurrere ad actionem unam quod agit
unum ordinis supposito quod utrumque unum agit per
se sufficienter. Ideo alii dicunt concedendo maiorem dicen-
tes ad minorem quod non est vera. quia inferiora sine istis
celi et ideo non sufficiunt ad actiones per se sine celo.
Sed hoc non videtur quia productio ignis non excedit virtutem
ignis. Et ideo patet de aliis scilicet quod duo agentia possunt concurrere
ad actionem unam actione quorum utrumque per se sit sufficiens
dummodo tamen unum concurrat sub efficacis ad sic concurrens
virtute efficaciori sed si utrumque concurrit ut agens solum al-
terum superfluit. Ad secundam dicunt alii quod supposito quod ce-
lum sit non est alteratum sicut per prius ad hoc patet ad hoc per-
ducere formam alterari inquit est virtutem intellectuum. Sed hoc
non videtur verum. quia celum ab intellectu non recipit non motum
localem. quia intelligentia movet non potest movere ad formam
motu aut localiter non est per hoc ad formam realem et ideo non
est quod si celum sit instrumentum intelligentie et quod possit producere
alterationem. Et non potest concepto modo quia non agit nisi per
motum non motum per motum. quia per motum naturalem formam ac-
quirere. Ideo alii glosant aliquid magis dicen-
tes quod celum est instrumentum intelligentie per se scilicet diciturque dedit
in creatione celi celo talem virtutem quod possit agere ad
formam aliam et planetarum. Sed aliquid videtur ad hoc
et dicunt quod verus est alteratio ut solum bene agit ad producendum
alterationem. Ergo et celum. Dico quod non sit alteratum. Dico
quod non est simile quia solum deinde agit nature generati-
ve et ideo quia agit simile agit se toto et quod patet ideo
et generatum quod patet et ideo alteratum generat solum compositum
alteratum. Sed hic sic non est de celo. Si non potest alterari quia
sic tunc non debet ei competere ut non quod debet corpori ad hoc
non quod debet corpori ut corpori. sed solum bene debetur ei ut vere

a virtute illius et ideo ergo quod celum habet actionem liberam et non ex-
necessitate nec illa quia potest in productione alium. Ad
aliam dico quod non est simile de intelligentia et anima intellectiva
et de celo et corpore humano. quia anima est in corpore
intellectiva sic intelligentia. corpus enim humanum est complexum
et celum bene influit super corpus humanum tamen
in complexione sed complexio. Dico quod intelligentia non influit
et in aliquo quod est in complexione sic intelligentia. Ad
celum est ad actum eius et intelligentie non sicut corpus
et anime. Ideo celum stat per se non sic corpus humanum
Ad secundam dico quod celum est causa et quod addit et quod ad
esse inferiorum. quia sicut deus est causa conservativa omnium
in quo omnia conservantur dependent ab eo. sic deus dedit
celo causalitatem et omnium inferiorum quod scilicet conservantur
ab eo. ita quod si virtute celi inferiora non permanerent per cursum naturalem quin non est. Unde prima
intentio in illis scilicet forme et dispositiones
naturales dependent a celo. Et ideo non valet.

Circa illam realem aquam sit super firmamentum vel supra celum
= primo quod intelligitur nomine celi in fore
pro aere et sic faciliter est ponere aquas super celum
prius pluvias vel generantur nubes. Sed ideo non
convenit scripture. quia sic dicitur scripture. Divisit
deus aquas que sunt sub firmamento et cetera. firmamentum est celum
stellatum secundum bedam et cetera. Ideo alii dicunt quod
sunt in ea aque et clares quia non videntur in nocte
non quod moventur infinitus cum sint contrariis. Sed ideo
dicunt quod non oportet quod videntur quod ideo corpora ipsa diversa
convenientia habent diversos motus ut oleum quod in
aere descendit et in aqua ascendit. In die quod hic aque
sub firmamento illis fluant et descendunt sed
tamen illis poterunt cessare virtute contrarii.
Primo modo nimis vehemens bene impedit
motum naturalem ut patet in toto dum stat sine pede
deorsum propter fortitudinem motus equi vehementis
et sic possunt aque cessare sub firmamento propter velocitatem
motus firmamenti. Secundo quia motus gravium et levium
ad locum est propter virtutem loci quod plus autem quia motus
gravitatis magis est prope ad locum suum naturalem tanto ve-
locius movetur et ideo si mobilia essent in loco ita
distantia quod virtus loci deorsum non attingeret
ad illa inde descenderet. propter hoc si essent super celum
et aque in supremo non oportet quod descenderet. quia ubi
non potest attingere virtus loci deorsum. Sed hic
Augustinus in opere sex dierum dicit quod non quia deus faceret
possit. Sed quia convenit per cursum et naturam non est non
est dicendum quod deus potest facere sicut vellet asinum facere stel-
lam sic firmamentum et aquas. sed ut oportet videre
non est. = Ideo notandum est dicitur. ad primum
dico quod aqua modo ad locum generatur naturaliter ut
aer et etiam et ideo primum aquarum elementum levior
est quod sit aqua. ideo ascendit sed aqua ideo ad primum

tresquam gravior e aere · io descend' in aere
& velocius ad medium. — Ad 2m dico q velo loci n z
ca motus gravium & levium & probas q i mo · q
motus citro magis accedit ad locum sibi
fortius mo. dico q unū ē · sz h n z ppi velo
loci attingendi · Quia si dico lapides eius
quantitatis descendant simul unus a loco
altiori q ali · tunc ille qui movetur a lo
co altiori est qui e vix aliquam q descend'
a loco inferiori mo' velociori qm ille q nunc de
sursum descendat · & tamen tunc eque dista
bunt a loco suo sibi · g° illa maior velocitas e
ppt aliam causam n ppt appropinquare ad locum solum
& h causa vir ee diviso medii · mi · q facit ad
velocitatem motus s q e magis vel minus rarum vel velo
cius · n · mo lap in aere q in aqua & in aere qm
h ventum pse q qm h ventum q · vi ventus
impedit audium soni · in sive · qm primo
incipit descendere parum impellit aerem · sz postea
qm plus mo tanto magis aere cum eo mo & io
quanto magis minuat motus in med' suo qm e pe
rem · ita q velocius mo ppt suum locum
silem n ppt virtutem loci attrahentis solum · sz
magis ppt commotionem maiorem aeris in fine q i
pn°. — Io dico ad quonem cum dicitur q aq i te
no sit ut aq i mechanica qualitatem · i · ide divisi
nis · sed aleius ppter calores sic ee empi.
dicitur igneum ppt splendorem n ppt calorem.
Tertium ad intellectum nostrum requirat species
exenter. ar q n q intellectus z q dea pa
p phm · sz si species intelligibil' ee nec ad in
tellectum · et intellectus ee agens · ph · iii · q t ea
mente spe producit actum intelli' sic ignis
mente calore producit actum calefaciendi g° &c.
Item si species req. & z nec ad actum intellectus q z
ee q · requiri sic obm · vel sic sili obiecti
ut ipm representat vel sic dispositio intellectus n spe
obiecti in se · q sic prius ee intellectum q obj
q fin e · it sic silitudo obi · q · ipe act in
tellectus mag represent obm q species intellectus
cum pfce g° sufficiunt species · n sic dispositio intellectus
q intellectus de se nat z intellectus · an & aia
separata intellectus sine spe & sz z om · g° species
nullo mo e nec. — Con 2 d aia de · qd
e locus specierum. — In ista questione sunt · z · opio
nes & procedunt ex eadem radice diversitate in
tellectus i · q intellectum q comitans i manentis q
aliq dicit q operatio i manens e effective a
solo in q e. — Alii ei dicunt q n. — Ista
g' aia · i · tres opiones & quem addunt. — Est
g° prima opio q dicit q species necessario requirat
ad actum intellectus i producit q intellectus q z act

manens in agente e effective ab intellectu potentia & h
mente spe sic calefactio z ab igne mente calore.
— Et h plicat primo sic unumquodque operatur p q e i
actu · ita q eadem forma e q pn. ceendi & oppda
ut calor z pn. ceendi sibi calidum & calefaciendi alterius.
sz intellectus potens e in potentia ad intellectum · g° q q
aliq formam fiat in actu q qde forma sit prin
intelligendi · h a z species · g° &c. · ma · ph · 2 · ph
ini decl' · q s 2m. aia e in potentia ad intellectum.
sic in ad formas sr · pro n anq recipiat formas
recipit dispositionem ad formam · g° aia anq intelli
gat rem recipit speciem eius. — Sed sic agens
i dum & i decla · n quere i opionem declarata
n declaretur p ad. Intellectus e inductus ad in
telligendum hominem & asinum vel ad oppositum · g° req. ad
declarans ipm ad intelligendum ad particulare · h
aut declarans e species · g° &c. — 3 · sic omis
cognitio sit p assimilationem cognoscentis ad cognitum.
sz h assimilatio sit intellectu p speciem &c. · ma ·
e ph · ini · decl' · q aia nostra n potest ee silis v
nivitur vel p ea sic antiqui ph volebant
dicentes q terra cognoscit terram &c. · g° h silitudo
attenditur p speciem. — Et sic intellectus in
actu & intellectum in actu unum est · z · d aia · i q
o ipm unum intellectum · h aut unio n potest
esse p eam · q lapis n z i aia ee · g° h z
p ad q a lapide · i n vir ee aliud q species
lapidis · g° &c. — 4 · sic id indicium vir ee
de cognitione sensitiva & intellectiva & mo intelli
sz sensus cognoscit sensibile p speciem sensibilem informantem or
ganum post sensitive sic visus videt p speciem coloris
in oculo existentem · g° et intellectus intellectum p spe i
ntellectus i unde existente · ma · ph · ini · decl' · q species
coloris eodem mo e in visio oculo & in medio eius
e aut p omnes decl' · q color z in medio p speciem · o
g° in oculo p speciem & id indicium z de aliis. — 6 ·
z ph · 2 · d aia · aia anq adiscat z i po · e pe
addiscere & e i po · sz ah &c. · q eum addiscat
in pura po · sz postquam intelligit est i habitu &
potest exire i actum qm vult · g° p quem aia intelligit
ad h remaneat ad i actum q potest intelligere · sz illud
vir ee species · q sic aq p h q recipit formam calo
ris potest calefacere · ita intellectus informatus spe pt
intelligere qm vult g° &c. — Secunda opio z qd
q intellectus effective n z ab intellectu potentia · sz pp
h mente aliqua spe · sz e ab obiecto · denominat in
tellectum p modum actus i manentis · & h declarant
p sic · Dicunt n · q eadem forma s q diversimode consider
tur facit denominationes diversas · ut calor q
dr ad calidum & calidum & calefaciendum. Calor in de
forma accidentalis ignis p q absolute consideratur · sed
q considerat i sito dat ee calidum p a q e act

ubi de calefactione sed quia est primum concaudi ipsum aliquid de
calefacit. sicut .n. albedo dat esse album formaliter et perfecte
effective. et calor dat esse calidum formaliter et hoc est calefacere
pro nunc agens calefaciens. — Ita dicit Thomas. Cum
.n. actus intelligendi sit quedam forma. ergo actio et forma
sunt idem respectu consequentis. ergo actio addit supra
ad agentis et omnis forma posse dicitur quod causa species sive [illegible]
quia non distinguitur inter formam et speciem actus intelligendi
postea dicitur species sit et forma. actio ergo intellectus est con-
78 tradictio. vel sicut se et sic species forma vel species intellectus
sed quia est intellectum [illegible] in suo dat ipsum intellectum
esse intelligens. vel sicut est primum forme actus dat in-
telligere. sicut albedo dat albere primo ita quod intelli-
gere est actus immanens sicut albere non est effecti-
ue ab eo in quo est sicut non albere quia est actus forma-
lis non effectivus. sicut lucere non est ad quod lucet hoc est
vel actum lucis. Sed tamen aliter quia comparatur ad obiectum
denominat ipsum per modum actus dantis in-
telligere ita quod obiectum intelligere facit sicut ipsos sicut
ignis calefacit. — Secundo ergo sicut istos ad actum
intelligendi non requiritur alia species ab ipso actu
immo sufficit ipse actus intelligendi cum obiecto.
— Et hoc probat rationibus et post contra non ponis speciem
in intellectu nisi propter actum intelligendi. ad hoc est non requiri
species etc. probo minorem. Quia suppono sicut tu ponis
quod species sit et conservetur in intellectu quod est ex parte
speciei [illegible] eodem modo se habet nunc et primo in instanti in quo
impressa fuit. et quod diu in est postmodum [illegible] probo
[illegible] intellectus variatur. vel et species
variatur per fantasma. et ideo nulla [illegible] aliter [illegible]
etc. sicut lumen non variatur [illegible] diu [illegible]
idem illuminans et eadem aeris dispositio. modo non semper in-
telligit intellectus quam habet speciem. quia etc. intelligeret plura
simul quia habet diversorum diversas species. ergo si species
non sufficit ad intelligendum quando diu [illegible] in intellectu
nunc primo [illegible] in qua inducta fuit. — Sed
tu dices quod hoc non [illegible] quia fantasmata variantur.
— Sed non hoc [illegible] quia tu ponis intellectum esse effecti-
ue ab intellectu post quam species [illegible] fantasmata nec facie-
bat ad hoc etc. — Sed tu dices quod requiritur in-
tentio [illegible] et [illegible] intendit [illegible]
[illegible] intelligit [illegible] non. — Contra [illegible]
tentio. vel est actus intellectus vel [illegible]
quia actus [illegible] actum intellectus et [illegible] in-
tentio precedit intellectionem. vel est actus intellectus.
quia etc. actum intellectus quia est [illegible] ad intelligendum [illegible]
[illegible] actus intelligendi [illegible] intentio [illegible]
ille actus non dat primum speciem. quia species non sufficit
ad illum actum quem precedit [illegible] species [illegible] nimia oc-
cupatio circa [illegible] alia. sicut non [illegible] quod alia
[illegible] intelliget [illegible] non. quia [illegible] non est [illegible] occu-
pata circa unum intelligere [illegible] — [illegible] est [illegible]

putat demonstrative sicut intellectus [illegible] idem [illegible] eodem [illegible] idem et
eadem ratione esse activum et passivum sed [illegible] quod [illegible]
et efficiens numquam in idem coincidunt secundum numerum.
2 physicorum. nam potentia passiva non stat cum activa
idem [illegible] [illegible] in [illegible] ma-
[illegible] non pati [illegible] [illegible] per [illegible]
tellere est ad recipiendum cum [illegible] intellectu
et [illegible] ad [illegible] [illegible] productum
effective. ergo [illegible] agentium [illegible] intellectu et species
est agens et patiens respectu actus intelligendi quod est [illegible].
— Sed dico quod non est inconveniens ad esse activum et pas-
sivum respectu eiusdem secundum diversas rationes. unde intellectus
ratione sui est receptivus. sed receptivus actus
intelligendi cum est [illegible] ratione speciei est activus
respectu eiusdem actus. — Sed hoc non videtur valere primo. quia eo
[illegible] quod agens et [illegible] non coincidunt in idem numero
non dicitur quod sit distincta solum ratione. sed sit distincta
re et [illegible] non sufficit distinctio secundum rationem ad
distinctionem agentis et patientis [illegible]
dicitur quod gravia et levia [illegible] movent [illegible]
[illegible] sua [illegible] et [illegible]
[illegible] cuius contrarium dicit [illegible] physicorum [illegible]
quod [illegible] non [illegible] se [illegible] [illegible] ipsum
primo. ergo [illegible] non [illegible] quod [illegible] ratione [illegible] a-
gat et ratione alterius patiatur. — Item [illegible]
[illegible] [illegible] agit et patitur quia [illegible] ordinate
sunt in [illegible] [illegible] immediate recipit [illegible] recipit [illegible]
mediate [illegible] sicut [illegible] recipit colorem mediate [illegible]
et aer recipit lumen mediate diaphanitate. nunc ista
se habent per ordinem intellectus et species sicut intelligere
sicut ergo intellectus immediate recipit speciem prius
mediate [illegible] recipit intelligere. sed mediate [illegible] agit
intellectum [illegible] [illegible] idem [illegible] agent et
patiatur quod est impossibile. — Item [illegible] sicut actio et passio
debito modo [illegible] in dispositione [illegible]
[illegible] agere et [illegible] [illegible] actio sine [illegible]
medio. sicut patet de igne et stipula. sed obiectum sufficit
[illegible] intellectum [illegible]
media. ergo etc. probo minorem. quia si species requiretur
ad [illegible] [illegible] requiretur ad unum
intelligibile et ad aliud. sed hoc est [illegible] quia [illegible] semper
intelligit se [illegible] sine specie [illegible] ipsam speciem [illegible]
sine medio intelligit. ergo etc. — Item quod agit et pa-
titur [illegible] sufficienter approximata [illegible] quia sic [illegible]
agit et fantasmata sufficiunt ad producendum speciem in
intellectu ita dicam quod sufficiunt ad ipsum intelligere.
vel dicas quare non. — Item sine specie quia est [illegible]
quod non habet speciem sicut deus et [illegible] — Item [illegible]
[illegible] agentis in passum et [illegible] quod recipit passum
ab agente est [illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible] esse
quia est [illegible] ergo [illegible] per [illegible] actum [illegible]
[illegible] — [illegible] sicut intellectus non est [illegible] efficax

i opone sua ppa quam quod res i rone habet sua
pri opinionis i perfecta sicut est entia nulla. sed a nulla
in natura recipitur ipsum formaliter actum abstractum
li qui excitat oppones alias. imo possunt se
ipsis ut calor per se ipso calefacit alia si qui ad reci-
piat. ergo si intellectus dicatur actu intelligendi vel
7 clia recipiet. sed nullam speciem ad intelligendum predicatam actum
= Dicendo secundum primum opinionis dicitur non dicitur esse res i
anima. sed species non est anima nec entium. ergo 7c. ma-
ior quod ergo sunt nobiliter expresse. minor patet de se.
= Dicitur ergo ista quod in ulla pro potentia vel in-
tellectiva rerum species pro necessariae agens. sed in potentia
ubi rerum a necessitate. scilicet per dispositionem organi quod est dya-
phanum 7 ideo ex sua dispositione illa est susceptiva
speciei. sed tamen ipsa receptio speciei i organo non est visio.
quia cecus videndum habet organum dyaphanum.
7 requirit spiritum ita tamen habet visionem ut est dispositio illa
vocare intelligentie visione quod non est proprie dicendum. tamen sic ut
loquitur augustinus. 7 de t. 12. c. dicentis quod ideo quod recipit
i oculo videntis non est adhuc quod visio ipsa ab alio.
= Alii autem dicunt quod intellectus non est ab intellectu. sed
solum ab alio radicatur. species i species est ab obiecto
7 est actu. 7 sublimatur nulla. scilicet requisitum ad faciendum.
7 doctrina 7 declarationem. Etiam sic persuadetur sicut est i agentibus
quae sunt i intellectu. modo in agentibus quod videntur quod
ignis calefacit sui instrumento ceteris ad hoc
corporis non quod non habet visionem primum sufficiens o-
perandi vel agendi ideo adhibetur colabitur sed videre
in forti quod una non tamen sit a sic igitur
non calefacit raresfaciendo i est extra pre quod olia
non habet visionem primum sufficiens ad actum intelligendi 7
forma digeritur specie 7 si quis quod dico quod est quod est
multo virtuosa 7 ideo non possunt exercere actum intelligendi
non primo speciem. sed est i. ideo a potest supponere
omnis agentis 7 ideo dicitur 7 a agendum i nulla non exercet
7 media spiritum. sed a agere specie. scilicet nulla 7 est reversus ad faciendum
quod sit dyaphanitas i aere non sufficit ad visionem
sine luce. i. sed species ad intelligendum sine faciente. = Ad
rationes ad primam dico quod quia actio est formalis quia
effectiva modo agit effective agit 7 ad distinctum
alicuius 7 ideo est i quod distincta forma quam agit agit alio
quod producit. Sed ut est actio formalis. non oportet quod sit distin-
cta forma quam agit agit ab ipsa actio sicut albedo non
distinguitur ab albedine sed per istam. quod albe significatur
per modum est. albedo per modum habitus. = Cum de fo de-
nominatione dico quod est non denominatio per a effectiveis ut p
ad informativa modo intellectus potest est i per ad intellectum.
i. ad hoc ista forma 7 ideo denominatur 7 per efficacius
7 per istam formam quam recipit. sed non oportet quod ideo denominetur
sic species. = Ad a intellectus 7 intellectum sunt unum
non est unum est formaliter. sicut a non est de esse dicta. quia ab os
ut sunt spiritus media i forma. sed sicut unum i ratione modis
7 mori 7 sic facit unum sufficit faciendum cum intellectus potentiali
non. n. potest esse maior coniunctio sicut quod dico esse mo-
vetiva 7 mota quam intelligentis 7 intellectum 7 ideo si dico
corpus possunt est vivum quod vivum agitur i a potentia faciendum
cum intellectum agitur movere intellectum potentiale ad intelligendum.
= Ad aliam est dicendum contrarium quia fit passio. dico quod
passio ista non attenditur penes speciem. sed penes ind-
... fit indicium de re tali quod est dico quod
passio fit penes actum non penes speciem. = Cum addi-
pea quod i sensu rerum species. dico quod in sensu est species non necessarie
...dius. sed per dispositionem organi dyaphani in-
dentis. = Ad a dico quod id est ex inclinatione habitus species
= Sed ipsum movet quedam dubia quod se. primo quod opinione
ista intellectus non est actio effectiva potentia ab intellectu
sed est quedam forma active denominans subiectum ut quia est quo
quod est ... vocatur actio quod forma. = Eodem dicentes
quod quedam est forma quam non indiget i subiecto extra primum agentis
7 hec nominatur forma quam adheret subiecto ... non solum sed forma
que est forma quam ... indiget primum agentis 7 hec est forma i ...
7 talis ... denominatur actio quod forma. Et ideo dicitur aer
quod aer fit lucidus. sed non est lucidus quia lumen i aere indi-
get primo illuminantis. = Aliud dubium movet
quod obiectum quod est primum effectivum actus intelligendi deno passi-
vum quod actu tali. Dicendo obiectum intelligitur 7 intelligens
quod est primum passivum denominatur active. Dico sic in
hoc intellectu. = Secundo quoniam quod actus denominat
suum subiectum active ut dico quod descendit 7 ideo est quod
talis actus dependet a primo agente unum tendit
i ad sicut ideo a quo dependet denominat active quod est
passivum. agitur quod est a quo dependet. 7 ideo denominatur a
... sicut id a quo dependet 7 i quod tendit 7 ideo denominat
ipsum agens passive 7 passivum active quod denominat
passivum ut tendens i alterum quod sonat i actione
7 denominat agens. sicut per quod tendit. scilicet tamen quod
depositive passive. quia ergo intellectus dependet ab in-
tellectu. ideo significatur ut tendens passive i intelli-
gibile ... Et ideo dicimus quod intelligibile intelligitur passive
sed quod tendat intellectum sicut id quod tendit. ideo di-
cimus quod intelligens intelligit active. sed regulariter
intelligitur secundum intellectum utrique ab alio effective.
= Ad rationes principales ad primam dico quod esto quod re-
quirat species hoc est quedam ordine videtur pati 7 agere
= Ad .2. dico quod species rerum per obiectum quod non sit ip-
sum obiectum. sed quod obiectum non possit causare suum intellectum
i intellectu nisi per speciem imprimet. = Ad 3. oppo-
situm dicitur intellectus est locus specierum expositum per aut. species v.
Utrum fantasma possit movere intellectum
intellectum potentialem alio sed quod intellectus agit ad ap-
mat i fantasmate. quia sicut quod non. sicut se habet lux ad co-
lores. sic intellectus agens ad fantasmata. sed colores
non possunt videri nisi lux ad ... eis per Com.
ergo 7c. = Item movens i ipso non fit movens i ac

non propter ad impossibile. sed fantasma absque intellectu agente non mo-
uens intellectum possibilem in potentia tantum. quare &c. Contra
communiter dicta. dicit anima. intellectus agens habet se ad intellectum
possibilem sicut artifex ad materiam. sed artifex dirigit et
in materia non imprimit formam. quare et iste agens solum imprimit
in intellectum possibilem et non in fantasmata. In ista questione diversi di-
uidunt. primo est una doctrina quod concedit et est quod fantasma non per se
movet intellectum possibilem non cooperante et concurrente intellectu
agente operatione. Secundum est de modo concurrendi. primum
probatur sic omne movens non movet intellectum nisi sit quod est in actu
sed ut est in fantasmate non est sufficiens ad movendum intellectum
possibilem sine intellectu agente. quare &c. maior patet. quia res non
movet intellectum ut est extra vel intra vel in suis causis
quia tunc et posse et in suis causis possumus intelligere si homo
fantasma est ut rosa quia non est possumus intelligere. Et ideo
opinio que dicit quod quiditas in universali est causa
et ideo quod movet intellectum. Sed est non intelligitur per se
dicere fantasma ut concurrit quiditas. fantasma non movet
movet intellectum. quia fantasma cum sit in virtute organica
non sufficit ad movendum intellectum possibilem inmaterialem sine ad-
iutorio intellectus agentis. et patet hoc de physica et de
anima. Quia intellectus agens est quo est omnia facere possibile
quia est omnia fieri. quia quod recipit debet esse denudatum
et hoc est primum. Secundum est de modo operandi et concur-
rendi et hoc sic. Est autem triplex modus possibilis.
Quidam enim dicunt quod intellectus agens cooperatur fantasmati
scilicet in imprimendo in ipsum quandam virtutem qua mediante fantasma per
modum intellectum possibilem cum per se non posset et declarant hoc per
simile de quo videmus enim quod quedam res habet virtutem motivam
vel inclinationem corporis intrinsecam et ipsa cum tamen non
habet quod non superius sit sed inferius virtute alterius
esse descendit illuc ad supplendum vacuum sed virtute
spere alterius habet ascendere. Item quando est factum ex
ponderis tendens est hoc dorsum attractum magnetis
magnetis vel magnetis aliud et ipsa a magnete impressum
sursum. sic dicunt in proposito quod hoc virtute ipsa fantasma imprimit
movere intellectum possibilem. cum virtute intellectus agentis
recepta in fantasmate spiritualiter. Sed ista opinio impugnatur.
primo quia ad id quod dicit quod intellectus agens imprimit virtutem
spiritualem fantasmati. Contra tunc spiritualis esset corpus non habens in-
materialiter operationem non modo locali vel ideo quia se ad modum
localem et non formam realem. Intellectus agens confert ei
etiam per quam sit spiritualis et immaterialis. quare mediante intellectu
agente non potest aliqua imprimere fantasmati virtutem talem que
esset quedam forma realis. Secundum quod hoc quia virtus
de sua spirituali separata est et esset quia talis non est de-
terminata ad corpus vel ad materiale. sed non sic de sua spirituali
coniuncta est ei. Secundum quod non videtur quod per hoc cum
intellectus agens sic imprimit in fantasmate non est flu-
ere in ipso. Secundo autem quod agens presentat et patet
per eius. sed quia et per hoc et de anima. Secundum si sic fantasma
agere in intellectum possibilem ut tunc de agente esset ipsum

bilis patet quod est in oculis. quare &c. probo minorem quia fantasma
in se consideratum et absolute cum sit quod communicat. universale
est intelligibile quod est quod spirituale et fantasma cum ista virtute
quam posset recipere creata est intelligibile. quare virtus illa
creata est cum recipiatur in corpore. quare &c. Tertia secundum modum
operandi sed modus concurrendi non autem ita est quod virtus
ista cum recipiatur in corpore quia cum fantasmate habet modum
concurrendi similitudinem et immaterialem. quare primo modus operandi
non possit quam agere nisi in ad corporale. cum quod intellectus
possibilis corpore non sit. sed res omnino spiritualis fantasma
et ista virtute mediante in ipsum agere non potest. quare di-
recte est opinionem. Secundum aliqui intelligunt hoc simi-
liter dicentes quod quidam est ut coloris quod fuit corporis
scilicet ut calidus vel frigidus et ista non potest agere
in spiritum. alia est quedam similitudo in corpore sed non est effective
vel corporis sed ut visus. sed per virtutem agentis superioris
et immaterialem virtutem per corporalem ut fantasma agere
in spirituale. Quarto ideo est. quia sicut pro quodam est actio corporis
corporis secundum modum corporalem aliquod in aliquam materiam in ista quod
in corpore aliquod spiritum secundum modum superiorem aliquid est et ideo fiunt in
spiritum. Et sic declarant hoc in simili. quia sicut fit
secundum modum magnetis per virtutem alterius superius impressam
non sunt moventia. Et fantasma virtute intellectus
agentis intra existente non aliter agere per intellectum
possibilem. quare sic modo virtutis agentis aliquod est in
ipso. In addunt ad hoc exemplum familiare
de virtute sacramentali quod est in aqua virtute in aqua
agit in animam producendo gratiam vel saltem caracterem
in pueri modo in quo est in ipsa [illegible] sicut mediantibus
Sed istud non videtur quia sicut creata aliqua creata
non recipitur in corpore quia sunt quedam corporalia quia id quod
recipitur recipitur per modum recipientis et non recipi-
tur. et ideo virtus intellectus agentis statim cum recipitur
in fantasmate habet modum agendi corporale. sicut et fantasma
et sic non agit in intellectum possibilem. Et quando dicitur quod
modus concurrendi sed modus operandi. dico quod sed forma
quia habet formam que non sua sed quia habet ex actione a-
gentis in quo sit non forma et corporalis. Agit modo
corporali certo et quia sit ab agente spirituali. &c.
Etiam est ab agente spirituali ut a deo et tamen
agit corporaliter. quia forma sua ex se est corporalis. modo
hoc virtus quam recipit fantasma ab agente sit
spiritualis tamen quia non sibi est corporalis et ideo non potest in intellectum
possibilem. Ad aliud de aqua baptismi et de igne infernali
quia affligit animas in quo et de uirtute in divine vir-
tute est in ipsa et anima alias videbitur. Ideo
et est opinio quod dicit quod intellectus agens cooperatur
fantasmati non in imprimendo aliquid in ipsum. sed abstrahendo.
quia causa actio in fantasmate non est primaria sed primaria
primordia. remota. videlicet a fantasmate illud quod im-
pediebat ne fantasma possit movere intellectum possibilem.
Quod sic declarant quia in fantasmate concurrunt quiditas

cum accidentibus individuantibus et ut sic non potest movere in-
tellectum possibilem. Sed intellectus agens quodam tactu spiritua-
li facit quod quidditas moveat intellectum possibilem et non
conditiones individuantes licet prius erant simul in
phantasia. Verbi gratia in lacte simul sunt color et sapor
et tamen lux sufficiens lacti facit quod color
moveat visum et non sapor quia lumen habet actionem
suam similem cum colore et non cum sapore. Primo videtur
intellectus agens est virtus quaedam spiritualis et divina
et ideo solum irradiando super quidditatem et non super condicio-
nes individuantes quidditas moveat intellectum
et non iste conditiones propter remotionem impedimenti.
Et ideo videtur esse intentio Commentatoris quod dicit quod intellectus
agens abstrahit quidditatem a conditionibus individuantibus
— Sed contra istam opinionem arguitur primo cum dicitur
quod intellectus agit aliquid in phantasmata non per actionem
positivam nec imprimendo. Contra actio realis
habet terminum realem. Unde nulla actio realis per-
fecte est solum remotiva quia actio realis per se
[illegible] quia ad aliquid vertit [illegible] eo [illegible]
[illegible] sit corruptione nec corruptio sine generatione nec
abiectio sine positione. Sed actio intellectus agentis
in phantasmate realis et non fictitia. Ergo necesse est actio-
nem positivam et per consequens ad imprimendum [illegible]
possibilem ad evitare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel non influendo. Si ergo est
realis opus intellectus agentis ergo ad imprimendum
et [illegible] non imprimit nec [illegible] et sic phantasma
non plus movet intellectum possibilem quam prius quod [illegible]
[illegible]. — Preterea actio necessario est in [illegible] sic in [illegible]
[illegible] aut agentis est actio [illegible] [illegible]
agentis ergo in phantasmate est quod operatur et sic ad in-
[illegible] [illegible]. — [illegible] cum dicitur quod intellectus agens
abstrahit quidditates a conditionibus individuantibus [illegible] abstrac-
tio non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quod
est in phantasmate [illegible] [illegible] ad intellectum possibilem quod
[illegible] [illegible] actio non [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] de potentia ad actum quod fit ut phantasma actu
possit quod prius non poterat et hoc non est intelligibile quod
non sit mutatum nec additum nec remotum esse
phantasma et quod possit quod possit quod prius non poterat
[illegible]. — Preterea ille [illegible] [illegible] quod [illegible]
nis intellectum agentem phantasmatis vel ad [illegible] in-
[illegible] [illegible] non [illegible] phantasma [illegible] quod
[illegible] Si potest [illegible] potest quod cum illa [illegible]
[illegible] in phantasmate [illegible] non [illegible] intellectum [illegible]
Si vel tu dices quod [illegible] intellectus agens
informabit phantasma quod non prius esse quia intellectus agens
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. — Preterea [illegible] quod [illegible]
[illegible] de lumine quod facit colorem et non saporem [illegible]
[illegible] quia si lumen requiritur propter colores [illegible] quod ad
[illegible] colori ad hoc quod [illegible] videatur. Si

ad lumen [illegible] requiritur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel ad colorem. — Preterea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod intellectus agens coadunat phantasmata vel
[illegible] cum phantasmate non influendo in ipsum sicut dictum [illegible]
[illegible] nec removendo sicut dictum [illegible] sed coassistendo ita
quod utrumque agit in medio intellectum possibilem vel speciem
vel intellectionem [illegible] ad [illegible] ita quod simul per se
agentis in speciem sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Unde a-
[illegible] [illegible] Sic [illegible] quod ista species vel intellectio
[illegible] ab intellectu agente movet intellectum possibile[m]
[illegible] [illegible] a phantasmate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectus agens [illegible] phantasma et [illegible] [illegible]
[illegible] ad alterum. — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de duobus hominibus [illegible] navem [illegible] [illegible]
se [illegible] [illegible] [illegible] absque influxu unius ad
alterum. — Aliud exemplum est de duobus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non recipit ab alio [illegible] lumen et
[illegible] [illegible] effectum ad quem [illegible] [illegible] suffi-
cere. — [illegible] est de sole et de homine qui [illegible] homines
absque influxu unius in alterum. [illegible] [illegible] in
proposito quod ex intellectu et phantasmate fit unum agens
[illegible] quod educit speciem vel intellectionem de potentia intellectus
possibilis et sic intellectus agens depurare vel irradiare
super phantasma et abstrahere a conditionibus [illegible] et in-
dividuantibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] a phantasmate [illegible]
ad intellectum possibilem. Sed [illegible] phantasma in [illegible]
[illegible] non [illegible] sed sic quod sicut lumen dicitur depurare
colorem propter hoc quod concurrente lumine cum colore fit
[illegible] [illegible] spiritualis in [illegible] medio vel [illegible] [illegible]
sic de intellectu et phantasmate est intelligendum. — [illegible]
[illegible] est quod depurare et irradiare non [illegible] [illegible] [illegible]
sed [illegible] [illegible] solum [illegible] modo intelligendi [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus agentis depuratio
[illegible] phantasmatis. — Sed contra opinionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est quod [illegible] quod [illegible] agentia
[illegible] vel [illegible] effectus [illegible] [illegible] [illegible]
per se attingere illum effectum [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
per se attingere effectum [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] attingeret [illegible] [illegible] [illegible] — per se attingere
phantasma non recipiat ab intellectu agente [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] attingere intellectum possibilem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. — [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] — intellectum possibilem
[illegible] sit [illegible] [illegible] spiritualis. Sed si phantasma agit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] spiritualem. Sed hoc est [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] ad aliquem effectum [illegible] duo agentia
[illegible] unum est [illegible] alio [illegible] [illegible] [illegible]
effectum producens. Sed phantasma [illegible] [illegible] intellectus
agentis. Ergo habet [illegible] [illegible]. — Sed [illegible] [illegible]
recipit [illegible] ab agente [illegible]. Ergo phantasma re-
cipit [illegible] ab intellectu agente quod est [illegible] [illegible]
— Ergo sic in possibile est quod ad sit [illegible] et agens

ratione eorum. Sed hoc secundum se ponitur et per totum quia omnes forme sunt ad intellectum ordinate in suo processu habent rationem sibi ultimatam. vel ita est quia iste forme sunt in aliis sunt intelligibiles potentia agens vero actu et ultima forma est species vel ipsum intellectum quia ista erunt in eodem suo individuali. Sic igitur fantasma cum intellectu agente facit speciem et intellectus agens habet rationem passi vel sui et illa species aggregatum est sicut activum et passivum respectu eius. Et quia difficile dubitatur aliqui quia ignorant dispositionem intellectus possibilis ad receptionem speciei sue intellectionis sed intellectus possibilis non recipit speciem vel intellectionem propterea quod dicunt intellectum agentem mediante in patiente et est sensus quia illud idem intellectus agens agit et est ideo agendum quia patitur. Ad primum ergo cum dicitur quod quilibet duorum agentium ad eundem effectum aptum est per se attingere passum dico quod hoc per se potest intelligi dupliciter uno modo per se id est non concurrente alio agente et sic non est verum. Quia ad eum eo quod sit solo non potest. Vnum mixtum supponitur virtute tunc quam sit tanta non potest sic dico quod fantasma non per se potest attingere intellectum possibilem. Alio modo dicitur per se id est per propriam virtutem aliquid recipientis virtutis et sic verum est quia ad iunctio sibi agente quam vis prius quod primo non potuit. Ad tertium dico quod illud quod dicitur spirituale dicitur id est effective spirituale est cum recipitur in suo modo et sit secundum nobis in me. Sic est intellectus agens potentialis et vocatus et talia vel virtute virtute possunt non forte dicta sunt in suo eodem alio modo dicitur spirituale effective et hoc dicitur vel quod per se secundum et aliud alio adiuncto potest agere in re spirituale et effectum spiritualem producere et tale dicitur spirituale. Quia fantasma vero virtus spiritualis effective quia coniuncta aliquid virtute agit virtute eius spirituale et producat effectum spirituale. Et hoc modo non est ingeneris virtute spirituale esse effective primo autem modo scilicet per se solum alio aut alio adiuncto non potest esse in corpore. Sic operans illi corporibus omnibus. Unde nota quod omnis quam esset adiuncta differentia magis alia perfectionis dicitur sanctus in quo virtus spiritualis attingit ad generationem anime rationalem virtutem in gignendo similitudinem. Ad tertium dico quod quando dicitur in perfectum est in nisum perfectius dico quod agens in perfectum dicitur duobus modis. Uno modo in respectu agentis et agens sic imperfectum est in nisum perfectum et recipit ad suum agens prius ut obiciebatur. Alio modo dicitur agens imperfectum respectu effectus quia scilicet per se non potest effectum producere sed cum alio potest et tale non est in nisum nunc quia quod ad recipiat sic est in proposito quia fantasma est agens in perfectum sed non secundo modo primo modo ita scilicet quod indigeat nova virtute recepta ab alio immo sufficit sola coniunctio ad intellectum agentem ideo non urget. Ad quartum dicendum quod id esse activum et passivum dicitur quia non est in genere quod ad sit activum et receptivum secundum diversas rationes. Quia intellectus agens cum possibili et est activum et passivum per se et absolutum est activum. Ad rationes principales ad primum cum dicitur sic se habet lux ad colores. Hec de luce et colore tertia est opinio. propter quod dicitur quod lumen requiritur ad videndum colorem non solum propter medium et organum sed etiam propter ipsum colorem ut faciat ipsum posse immutare actu medium. Sed istud non video quando foret possibile eius ut non possit habere rationem activum et passivum nisi lumen habet in medio rationem acceptivi et speciei coloris vel est ideo recipiendi colorem in medio. Et non habet ideo activum et ille colores. Ideo secunda opinio est quod lumen requiritur ad videndum propter colores non sic quod lumen det coloribus virtutem immutandi medium vel visum. Sed sic quod colori sine luce non esset obiectum visus sed ideo compositum ex colore et ex luce est sufficiens obiectum. sicut quod ex colore et lumine non color per se vel quod per se. Sed istud non est illo loco. quia sicut plurimum et dicitur alia colore est visibile per se sicut sonus est audibile per se et non sicut sonus potest movere auditum per se et esse sine luce in colore visibilium. Ideo tertia opinio quod lumen non est necessarium propter colorem sed propter medium et organum. Quia non medium nec organum potest recipere speciem coloris sine luce id est quod lumen in medio est sic disponens ut immutetur a colore. Ad rationes in oppositum dico quod sicut in obiecto non requiritur lumen propter naturam sed propter dispositionem organi quod est dyaphanum et potens luminis susceptivum. Sic et medium usque ad colorem quod est obiectum continuatum et non ipsum obiectum ad colorem huius color coniungitur nostro visui medio et sic lumen non requiritur propter colorem sed propter medium. Ad aliud dico quod ad id quod dicitur movens esse in potentia vel quod per se est in potentia ad hoc quod recipiat formam et sic verum est magis vel dicitur in potentia quia habet formam et vis per quam potest movere ita sufficienter sic intellectus noster intelligens est in potentia absolute et tale agens in potentia non est quod recipiat novam formam ad hoc quod reducatur in actum tale autem movens est fantasma. Et cetera...

Utrum paradisus sit locus habitabilis. Et videtur quod non. Quia locus qui attingit globum lunarem est in omnibus inhabitabilis sed paradisus attingit globum lunarem secundum Bedam. Et cetera.

Preterea iste est locus beatorum et hominum qui ad gloriam sed locus beatorum non est paradisus. Et cetera. Dicitur in Genesi de plantaverat autem paradysum voluptatis a principio in quo posuit hominem quem formaverat. Pro isto sunt diverse opiniones quia secundum quosdam paradisus est locus corporalis non spiritualis. Sed Origenes dicitur oppositum et ideo quod dicitur de illo corporali modo exponit mystice. Sed Augustinus et alii dicunt quod est locus corporalis. Unde dicit Damascenus quod paradisus est divina regio conveniens habitacioni hominis qui ad ymaginem dei est factus. Ideo dico quod paradysus est locus corporalis in quo productus fuit homo et secundum Augustinum. Ex hiis patet quod paradysus est locus habitabilis quia dicitur quod est homini conveniens. Sed utrum est paradisus

dicunt quod est sub equinoctiali versus partem orientis. Et
7 b alia littera nostra [illegible] probatur ad orientem quod ille
locus est temperatissimus quia non est in nimio excessu
caloris, quod probatur duabus rationibus. Prima quia quanto sol
citius intrat et minus immoratur super unum locum
tanto minor est ibi calor. Sed sol velocissime movetur
sub equinoctiali et minimum moratur in zenit capitis paradisi
ideo ratione [illegible]. Ergo ille locus temperatur. Maior patet
quia propter hoc redditur regio [illegible] dis-
temperata sicut quando sol frequenter [illegible] et magis immora-
tur sicut patet de ethiopia. Minor declaratur quia sol in
circulo [illegible] transit [illegible] sub equinoctiali [illegible]
circulis [illegible]. Sic enim est sub tropico quod est minor
circulus et ideo cum equinoctialis [illegible] maius spaci-
um oportet quod velocius moveatur. Ideo et minus immo-
ratur. Hec ergo facit regionem temperatissimam. Secundo etc.
Secunda ratio accipitur ex obliquitate vel obliquitate
zodiaci. Sicut enim illum locum super quem sol in zenit stat
[illegible] est maior calor. Sed sol minus stat sub equinoctiali quam
sub tropico cancri etc. Probatio minoris quia zodiacus flectitur
in tropicis et non sub equinoctiali. Ideo plus moratur sol in tro-
picis quam sub equinoctiali. Tertia ratio est quia sub equinoctiali
semper est equinoctium et ideo frigiditas noctis tem-
perat caliditatem diei et caliditas noctis [illegible]
diei cum noctes semper sunt equales diebus.
Quarta ratio quia habent duas estates et duas hye-
mes et ideo licet apud nos [illegible] tempores [illegible]
[illegible] absolute habent maximas duas
solis declinationes et elongationes que faciunt du-
as hyemes et [illegible] duas estates et illa re-
gio est temperatissima. Item illa regio est sicut me-
dium aeris [illegible] generantur nubes et pluvie et ac-
cidunt [illegible] et ideo non est minus calida pro-
pter [illegible] cum aer sit [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] est aer crassus et
spissus. Secundo [illegible] quod iste locus sit habitabilis. Unde dicit
theodosius et alii astronomi quod sunt ibi alique civi-
tates. Ideo paradisus videtur esse locus habitabilis et sub
equinoctiali. Et hoc dicit [illegible]
Alii autem dicunt quod est [illegible] tropicos sed inaccessibilis
propter montes et maria et non est sub equinoctiali quia re-
gio sub equinoctiali non temperata est, non ponitur paradisus
[illegible]. Et hoc probatur per duas rationes.
Prima talis est: quanto sol magis accedit ad
cenit capitis habitatorum regionis [illegible] tan-
to minus temperata est regio. Sed habitantibus sub equinoctiali
sol bis in anno accedit ad cenit capitis eorum
[illegible] et [illegible] etc. Maior patet quia quanto
radii [illegible] et reflexionis ut sic longius
[illegible] tanto melior est calor [illegible]
[illegible]
est sicut patet apud nos in estate quod ex reflexione talium

radiorum generatur [illegible] ut patet in speluncis [illegible]
ardentibus. Unde sunt quedam regiones in quibus radii
directe non accedunt ad cenit capitum quia [illegible] apud
eos umbre [illegible] ad [illegible] et tamen sunt distemperate ut separatione
sunt ethiopia, hyspania etc. Ergo multo minus est
temperata in qua directe accedit ad cenit. Minor patet.
[illegible] quod certum est quod sub equinoctiali sunt noctes equales
diebus. Ergo est regio disparata. Secundo sic illa re-
gio debet esse temperata que vicina est regioni temperatissime.
Sed multe regiones inveniuntur vicine [illegible] regioni
que est sub equinoctiali. Sed ille regiones sunt [illegible]
[illegible] quod sunt [illegible] distemperate vel [illegible]
quam alique remotiores. Ergo tu non potes dicere quod re-
gio que est sub equinoctiali est temperatissima. Ergo etc. Prima
opinio est melior. Ideo respondendum est ad rationes istius secunde
opinionis. Ad primam cum dicitur quod radius directe
causat maiorem calorem, verum est nisi aliunde recompensa-
retur. Tamen ibi fit recompensatio propter dictas causas. Ad
aliud patet. Ad rationes principales. Ad primam dicitur dicendum
quod beda loquitur metaphorice et similitudinarie quod [illegible] locus ille
attingit globum lunarem vel quia locus iste est multum
elevatus sicut globus lunaris vel quia temperatus et sine
corruptione sicut in celo non est corruptio. Ad aliud dicitur
quod non [illegible] quod ideo sit locus [illegible] corpus [illegible]
[illegible] est nobilioris complexionis [illegible] et ideo
potest habitare in regione minus temperata quam [illegible] nobiliores
sue complexionis. Et sic ratio non concludit.
Utrum corpus mulieris fuit formatum de costa viri. Dis
[illegible] quod non quia [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] Sed si eva fuisset formata de costa ade tunc fuisset
[illegible] ad [illegible] vel [illegible] quia vel adam habebat tot
costas sicut ego et si sic post formationem [illegible] remansit
[illegible] vel habuit plures et tunc fuit [illegible] etc.
Item [illegible] nocuit [illegible] sine do- divisio
lore. Immo dolor non potuit nec debuit esse ante pec-
catum. Ergo costa ade non fuit divisa ab eo.
Contra genesis [illegible] tulit deus costam de adam etc.
[illegible] quod eva fuit formata de
costa ade quia hoc exprimit scriptura et [illegible]
[illegible] non fuit decens ut formaretur de pede ne
nimius [illegible] de capite ne domina videretur
sed de latere ut tamquam socia [illegible]. Item hoc fuit
propter figuram [illegible] quia sicut de latere [illegible]
[illegible] formata fuit [illegible] de costa ade.
De modo autem est difficultas quomodo eva de ista
costa formata sit [illegible] novem [illegible]
[illegible] ille [illegible] fuerunt
tres opiniones. [illegible] dicunt quod hoc fuit sine
additione nove materie [illegible] dico [illegible]
de novo producte. Dicunt [illegible] quod deus [illegible]
modico [illegible] magnum facere [illegible]
facere. Et ideo dicunt quod eva fuit formata de costa

ade sui addicione materie. Ex quo a' non perficit ex quo modico quam magnum facere declarant primitus suppositiones. Primum est quod in nullo est dare minimum in mixtis quod elementis ut minimam partem carnis et sic de aliis per philosophum. Secunda suppositio est quod quantitates dum per terminum in quantitate [illegible] in materia et habent qualitates activas et passivas determinatas quas exigunt. Tercia suppositio est quod talem sunt secundum determinatam analogiam. Hec est quod ex uno pugillo terre fit tantum de aqua, puta exemplo pugillo terre fiunt decem aque, centum aeris, mille ignis in hoc digressione. Probo quod non possit facere de minimo magnum. Accipio unum pugillum terre quem est dare minimum per primam suppositionem. Ex hoc potest fieri ad aquam et hoc est per suppositionem secundam et sic quod rarefieret usque ad depletionem per terciam suppositionem modo unus pugillus terre faciet x aque. Accipio modo de illis decem aquis unum et dimitto aliam ix. Sic igitur ex uno terre fuit decem aque in ex uno aque ad terram non autem minus quam unus pugillus quia accipio pugillum primum. Et similiter ex quibus ii° aque fiet unum terre. Iterum accipio item pugillum terre et converto x aque et ex quibus illorum unum terre et sic multiplicando habebo ex uno terre x terre et sic continuando [illegible] potero facere de minimo multum in motu et quantitatem extensionem. Si ista opinio falsa est quia non fit quantitatis extensio derivatum ex derivato per philosophum et hoc patet ad primum. Secundum ad rationem in contrario cum dicitur quod in quolibet [illegible] est dare minimum. Verum est et tamen non potest. Potest tamen est tot dare partem ita modicam quod si divideretur non possit subsistere sed resolveretur in contrarium ut modica gutta aque posita in dolio vini statim convertitur in vinum. Sed non est dare partem minimam in continuo sicut mathematicus immo sic sunt infinite partes quantitative [illegible] et albedinis. Et sic de aliis illud quod quidem excludere per accidens secundum leges quantitatis per se. Et ideo sic illud parte habet partes infinitas in continuo per accidens. Sed ad tertiam dico quod [illegible] ad alteram unum est vel ad tertiam vel ad quartam quod est dicere quod equalitatem quantitatis exigunt excedere propter quantitatem in suo solum. Et cum dicitur non generatur minus quam pugillus, falsum est in toto et tu dicis non ad minus pugillo. Verum est in se sed in toto patet. Et ideo ex uno pugillo aque equale terre non sunt in se sed in toto et sic copulando totum illud ex x aque non habebis nisi unum terre et ideo non sequitur. Ad aliud oppositum quod dicitur quod eius fuit forma de contra per addicionem materie vel perimitis vel de novo producte. Dicendum quod alia materia augetur dicit quod illud implicat contradictionem sicut dicit [illegible]. Alia si tu dicis quod non fuit in addicione materie fuit tamen multiplex perimitis. Aliter contra

multiplex fuit [illegible] extensione vel sicut tantum addicionem. Sed [illegible] quod eadem materia in nullo sit in suis maioribus divisionibus. Hec autem non possit fieri in rarefactione. Quia hec est rarefactio magis quam subtilis divisionibus fit in maioribus. In rarefactione non fuit informe [illegible] quia corpus eius non fuit rarius [illegible] nullo gradu modo fuit in multiplo [illegible] quam fuisset in distinctione rarefactionis [illegible] non fuit in multiplo per eandem materiam. Quia eandem materiam non multiplicari nisi vel quia ista materia eadem augetur a minimo per vel de novo creata. Et ideo [illegible] implicat quod eius fuit de contra ade sui addicione materie. Hec autem deus non potest facere [illegible]. Item si in non fuit addo materie [illegible] eius non fuit miraculum quia est non potest facere ex uno magis per rarefactionem quia quod est ex parte forme [illegible] accidentium non repugnaret. Quia materie quod est sub [illegible] multiplex quod ad formam non repugnat modo quod ad formam quia illis forma est sub [illegible] multiplex et in motu. [illegible] est repugnantia ex parte accidentium quia [illegible] est forma cum omnia accidentia [illegible] est repugnantia ex parte accidentium non plus sit vel ex parte materie vel ex parte forme. Non est autem repugnantia ex parte forme ut dictum est. Ergo est ex parte materie quia accidentium montis plus requirunt de materia quam accidentium [illegible] multiplex. Ideo non potest mons ex [illegible] multiplex sine addicione materie. Ergo si non potuisset [illegible] de contra ade sine miraculo non fuisset in addicione materie miraculose producte. Et hoc est plus et plus modo si deus tollet a digito [illegible] accidentium [illegible] non [illegible] in digitum. Eadem ergo digito [illegible] per addicionem [illegible] plus et plus. Ergo est materie [illegible] plus et plus. [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] hominum [illegible] panes [illegible] segetes multiplicat ad fructificationem segetum contra ad formam eius. Constat autem quod multiplex [illegible] ex [illegible] est per addicionem materie [illegible] ipsi [illegible] et multiplex coste fuit per addicionem materie [illegible]. Aliud opus [illegible] et magnum quod dicitur quod deus formavit corpus mulieris de costa sine addicione et propter ipse [illegible] facere quoniam corpus quoniam magis [illegible] modico [illegible] aut fecit nescimus. Sed quod potuit ostendit philosophus. [illegible] est materie non est plus et plus ideo deus qui [illegible] materie eandem materiam potest [illegible] inducere formam quam vult sine rarefactione vel extensione materie. Probo [illegible] quod non est aliqua probabilitas non potest [illegible] plus et plus. Hec est per se non quod plus habet plures partes quam [illegible]. Sed est materie [illegible] nuda nulla parte est probabilitas quia probabilitas non potest esse non duobus modis

vel partium sicut extensionis quantitas una et perfectior quam sit corporis
forte quod in vel partium quantitas una non et perfectior quam sit quam
sit eadem totius. immo eadem materia non habet primam probabilitatem
ut scilicet quod si est in ea due partes quantitas una perfectior quam
alia. et tamen non esset quod sunt [illegible]. immo est
[illegible] ex materia et forma. — Sed nunc alia probabilitas quia est
eadem totius et ut est quantitatis in eadem si [illegible]
modo habet probabilitatem per partes nec partes ad modo
quantitatis cum non habeat partes in parte [illegible]
[illegible] vel solum quia est solum quantitatis quam habet partes
ita quod cuilibet soli debet habere partes vel probabilitatem quia
est solum quantitatis sicut partes debet [illegible] est solum
[illegible] et sic in eadem materia non ponentes probabilitatem
sicut in [illegible] vel ponere in seipsum [illegible] solum
debet partes plus et minus quia [illegible] et minus
[illegible] sic in materia plus et minus debet quia eadem est
materia [illegible] maioribus vel minoribus dimensionibus
[illegible] sicut ille qui ponit habet ponere
quod materia habet partes [illegible] in eadem sua quod tamen
[illegible] sua quantitate est quod est materia sit divisibilis et
quod sit una extensio materie [illegible] extensio
[illegible] et [illegible]. Et sic eadem materia
sit indivisibilis [illegible]. Cum [illegible] primo physicorum.
— Sed in eadem ordinatis [illegible] ordinatum
[illegible] ordinata [illegible]
[illegible] plus et minus. [illegible]
esse materie [illegible] et minus quia [illegible] quod [illegible]
passiones sunt longum breve latum strictum vel
[illegible] sicut grave et leve
[illegible] esse materie [illegible] plus [illegible].— Et ideo
[illegible] prima pars sumpta quod materia [illegible]
ma[gnitudinis] [illegible] quantitatis quia sic
[illegible] vel [illegible] extensio
[illegible] se. — Sed tu dices [illegible] materia eadem [illegible]
[illegible] se plus et minus in actu [illegible]
quia [illegible] actu [illegible] quantitatis [illegible].—
Ad hoc [illegible] plus et minus in [illegible]
[illegible] vel quia habet in [illegible] et per [illegible]
plus et minus. Et sic [illegible] reducitur
ad actum [illegible] in eadem plus et minus [illegible]
et [illegible] quod esse materie [illegible]. — O
[illegible] procedit ex male [illegible]
[illegible] rarefactionis [illegible]
[illegible] quantitas
[illegible] una parte
[illegible]. Et ideo cum [illegible] vel [illegible]
[illegible]. — Sed quia quantitas
[illegible] in parte [illegible] non per
[illegible] extensio [illegible] quod [illegible]
[illegible] in partes [illegible] plus [illegible]
[illegible] dilatarentur. [illegible] partes
[illegible] in esse [illegible] vel [illegible] rarefactio materie

quia [illegible] rarefactio non sit eadem materie
[illegible] sicut grave et leve. — Sed
non est [illegible] quantitatem [illegible]
[illegible] vel [illegible] producere in suo
[illegible] suo [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] suo [illegible]
et producere cum suo [illegible] et in suo [illegible]
[illegible] vivere producendo tamen
novam [illegible] expoliendo [illegible]
[illegible] et induendo [illegible] nova quantitate [illegible]
extensione materie [illegible]. — Sed [illegible]
[illegible] plus et minus in esse materie [illegible] ex
[illegible] sine additione materie et tamen non [illegible]
[illegible] additione materie [illegible] sicut patet in [illegible].
— [illegible] augmentationem [illegible]
[illegible] per additionem quantitatis sicut [illegible]
augmentatum [illegible] quantitatem additam [illegible]
— Sed [illegible] et [illegible] ad aug[mentationem] [illegible]
[illegible] alium et [illegible]
post [illegible] sine materia. [illegible] per additionem quantitatis
quantitates. [illegible] augmentum [illegible] quantitatis ad
[illegible] actu. — Et ideo [illegible] quod [illegible]
[illegible] non repugnat [illegible]
[illegible] cum eo ut [illegible].
[illegible] amputato capite [illegible] figura [illegible]
[illegible] sensibilis. Et [illegible] quod [illegible]
[illegible] et ideo illa [illegible]
[illegible] se [illegible] manet [illegible]
a post [illegible] manet [illegible] et [illegible]
[illegible] calidus puta caro [illegible]
quod frigidus. [illegible] sola
[illegible] sit [illegible] illa [illegible] quam habet
[illegible] caro [illegible] per [illegible]
ut calor [illegible] modo [illegible] ideo [illegible]
[illegible] et quia rarefactio non [illegible]
sequitur caliditatem sicut mollities sequitur [illegible].
Et ideo [illegible] per [illegible]
[illegible] per [illegible] ideo ideo [illegible]
modo [illegible] sicut patet in [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] calor
[illegible] et ideo [illegible] ad [illegible] materia
in [illegible] augere [illegible] prius
non [illegible]. — [illegible] prime opinionis male
procedit [illegible] prima [illegible] esse [illegible]
[illegible]. Et [illegible] plures [illegible] in [illegible]
materie sine additione materie [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] rarefactio [illegible]
quantitas [illegible] actu [illegible] et passiva
— Sed [illegible] materie producendo novam quantitatem
et [illegible] materie non est rarefactio [illegible]
[illegible] exemplis. Et ideo sic agit [illegible] non
agit ad rarefactionem [illegible] calefaciendo [illegible] extendit

minus non calefactus vel rarefactus. Ad 2m dico
quod longitudo magis consistit cum qualitate vel quantitate forte
vel breviori non quia habet plus et minus in essentia sua.
Contra. Dico quod non fiat ex genere multis modis
tamen. Et tu dicis quod non est repugnans ex parte forme
non ex parte materie. Dico quod sic et quia agens calefaciendo
et frigidando et ponit condensando et ideo non repugnat
ex parte materie sed ex parte qualitatis. Ad argumentum et
3m et 4m et 5m. Dico quod non oportet quod convenit quod produ-
centur due albedines una in uno et alia in
alio. quia deus hoc faceret potest. Sed hoc habet unum subiectum et in
alio est. Et deus facere posset. nec ergo due albedines
est illius et plures distincta ab accidente et
tollendo vel de essentia illius albedinis tolli et in
probabilitas tolli. Ideo sic in ista quantitate
quod non est plus et minus ita et per consequens in maiori sit
ens et ens plus et minus non habet esse. Sed ideo alteras et distinc-
tiones per partes et esse vel qualitate vel alteras a forma
distincto in partes quantitate. Et ideo quod duo manent
forma et et tamen duo manent alteras in
duo manent quantitas manent dicitur per partes
tas autem istas non remanet alteras non dicitur
plus. Unde quando tollis quantitatem tollis plus et minus. Sed non
tollis entitatem suam realiter sicut patet de albedine. Ad
rationes principales ad primam dico quod adhuc tenet con-
trarias quod ego et ad secundum unam et dicis quod
fuit in eo similiter. dico quod sic dicit philosophus 3o de albo
quod ad 3m similiter ... individuo quod tamen non est similiter
... ut semper et contra ista adhuc fuit similiter
... individuum non tamen fuit similiter ... spe-
ne. Ad aliud dicit aliquis quod ista contraria fuit
... sub dolore sic et ... sensus sed
dicitur et melius quod fuit ... sub dolore et
fuit ... adeo permixte.

Quarto in isto consequenter sic ponendo rationes semina-
les et utrum quod non. et ideo ... ad ... est
... et in ... et ... et ... in ... quod re-
... in ... recipere ... ad modum recipientis. ergo
etc. = Et ... materie de philosopho quod semen ... habet ...
... in ... autem non sunt rationes active quia est
materie et ... passive. ergo sunt rationes seminales.
= Contra ... sed ... omnia que ... et ...
... ... seminaliter in elementis.
= In ista questione ... de ... quod ... sunt ra-
tiones seminales. ... quod sic ... qui sic appellant
= Primum ... ponit ... sic. ideo seminales ... con-
... res ab ... extrinseco ... sed necessario est tale
ad ponere in materia ergo etc. ... per augustinum 3o de trinitate
... Dicit ... quod rationes seminales sunt ... vires
... ... sunt de ... in mundo iste
plenius ... actuis et passivis ... sunt
producuntur quam producantur ... principia ... et talis

... quod active et passive sunt in materia ista ... et mediate
quod ad patiens vel agit forma et in eo ... vel ... per
... si agit in materia ipse. vel per ...
si agit per se ipsum passive. ... in materia et ad quod
non forma agit vel patitur ... et ad quod agit
per ... sed per ... et sic agunt formam
et patiuntur primum. Et ad quod non agit et pa-
titur per ... sic primum principium agendi
et patiendi quia non in materia agunt per suas ...
sed per qualitates activas et passivas. ergo etc.
= Secunda ideo ... super ... et ... etc. dicit
quod ... donec ... convertere
maxime quod ad ista per quod ... se ipsas multi-
plicare et producunt. Ad autem tale quod ponere
in non quod ... in ... se ... vel
applicare et producunt. hec autem vocantur rationes
seminales. ergo etc. = Tertia ratio est augustini ... utrum
... quod ponere ad principia ... per quod agunt
et patiuntur. hec autem ideo sequitur et ... materia
... 3o ... de ... et principia et albedo.
Et ... ex quo ... plura et ... quod
ponere principium ... de ... dicitur ... sed
autem ideo seminales ... augustini. quod rationes seminales
... principia ... omnia producunt
ideo ... in sunt rationes seminales et hoc est primum
... = ... et vide quid sit et de ... opiniones. ... dicunt quod ideo seminalis est forma
preexistens in materia ... sub esse incompleto.
... forma quod ... producta ... preexistit
... sub esse incompleto quod esse vocant inchoatum
forme inchoationem et quod est ... incompletum. ideo
... quod per se producere ad formam. ... illam
formam in ... = ... forma ... et illa
inchoatione per ... reducitur ... Et ista
formam incompleta vocant rationem seminalem. i. formam
seminativam. = Et hec ... probant du-
abus rationibus. prima et ... principium ... est
... vel ... de forma ...
... esse ... nulla ... transmutatio
est ... = Secundo ... non ... producere
... si non forma preexisteret in materia ...
forma produceretur ex nichilo. ergo ... in
potentia. ergo etc. = Opinio ista ... in ...
dicit quod forma ... preexistit in materia
esse incompleto. ... vocatur illud esse
incompletum esse potentiale ... forma fit ex ...
et ... materie ... esse ... sed
non forma ... active ... et
... convertere ... in ... et ...
forma preexistit in materia ... incompleto ... ad
... forme preexistit. Et ... in potentia ...
... preexistit ... forma ... ipse

et sic forma generalis ex nihilo vel est educta de potentia et est forma
specialis in esse suo habebit partem et partem quarum una praeexistit
existit quae non et recipiet et in sua essentia mixtum et
mixtum. quia pars praeexistit incompleta per aliam completa
Secundo sequitur quod ad formam specialem [illegible] esse
mixti. quia ad eam formam habente latitudinem
potest esse mixtio. Quarto quia variatur quibus est ex quibus
quia ultimum quia variat formam lapidis [illegible]
et lapis. Et ideo ex quo praeexistunt variant aliquo
[illegible] formae in mixto quibus [illegible] et impossibile est
etc. De eo autem quod dicitur quod forma sic [illegible]
potest esse incompleta quia cooperatur agenti extrinseco.
Concedo conclusionem quia in modo loquendi et modo al-
terationis oportet esse distinctum movens et motum
non solum ratione etc. sed et loco et subiecto non dico supposito
unde dicitur communiter quod cor sanat quia cor sanum est
et quia una pars corporis sanat aliam. Et hoc ideo
est quia oportet alterans esse distinctum ab alterato quia
non distinctum. Et ideo dico de modo loquendi. Et propter hoc
[illegible] non modo [illegible] solum alterari quia
in ipsis una pars potest esse movens alteram [illegible]
[illegible] propter diversitatem organorum. Secundo quia
movens et motum esse distincta loco et sub-
iecto si forma sic cooperatur agenti hoc esset dis-
tinctum [illegible] in mota non tamen subiecto quia ponit
esse in mixto. ideo etc. Et ideo non est de intentione
communi. quod calidum radicale unius partis agat in
humidum eiusdem partis. Sed calidum unius agat in
calidum alterius humidum ut calor cordis [illegible]
humiditatem cerebri quia [illegible] alterius membri non in humido
suo non contrario. Et propter hoc dicit [illegible]
[illegible] homogeneum sicut lapis non habet partem corpo-
rationis suae [illegible] quia complexio unius partis non
excedit complexionem alterius. et ideo nunquam
corrumpitur lapis ab intrinseco. Sed totum
est homogeneum quod habet diversitatem organorum.
vel alias potest corrumpi ab intrinseco quia una pars agit
in aliam. Ad rationes ad primam dico quod
[illegible] est et [illegible] in motu [illegible]
[illegible] patitur passivum ut intrinsecum
[illegible] simpliciter [illegible] ut quando ignis instruit
[illegible] de [illegible] patitur passive [illegible]
[illegible] actum ut in modo gravium et levium. quia
[illegible] formam et [illegible] movetur
[illegible] motu sic. quia movens et motum non
esse distincta [illegible] Et propter hoc [illegible]
[illegible] violentum est [illegible]
[illegible] confert virtutem passo vel [illegible] non confer-
te respiciat [illegible] et [illegible]
[illegible] sic est [illegible] quod agens non confert passo aliquam
virtutem ad recipiendum et est violentum violentia
agentis. ut quando moveo lapidem sursum non est

[illegible] ad recipiendum talem motum. ideo iste motus est motus
violentus quia est ab agente distincto quod nullo respectu res-
picit agens. vel potest exponi quod non confert in
respiciat passum. id est quia passum de se non habet ali-
[illegible] virtutem ad hoc ut sagitta non habet
[illegible] virtutem inclinationis ad motum sursum. ideo motus
eius est sic violentus passum. modo hic ignis non confert
[illegible] aliquid quod non similiter in [illegible] tamen in
[illegible] virtutem habet ut [illegible] ab igne. Et
ideo motus est [illegible] passum. sed non [illegible]
agentis. sed gravia et levia modo [illegible] agit
quia generans [illegible] eis virtutem et formam per quam
inclinantur ad motum. Et ideo quia inclinatio
fuit [illegible] ideo motus est [illegible] in proposito. Ad
aliam dicitur quod [illegible] semper fit non forma et ideo [illegible]
non creatur. quia ad [illegible] praeexistit in [illegible]
[illegible] quod saltem essentia formae fit eo modo quod de-
[illegible] Et sic eo modo fit [illegible]
[illegible] quod creatio non est [illegible] praeexistit solum [illegible]
illud quod producitur non praeexistit [illegible]
[illegible] creatur. Et ideo dicit quod forma non [illegible]
quia virtute [illegible] producitur. Et hic est forma
producitur de potentia [illegible] forma quae dependet a ma-
teria [illegible] esse [illegible] [illegible]
et passiva est in [illegible] quod [illegible] producitur non per
[illegible] producitur per rationes seminales [illegible]
[illegible] non producitur de potentia [illegible]
[illegible] producitur de potentia [illegible] Propter quod [illegible] sic de-
bemus [illegible] formam produci de potentia [illegible]
passiva. sic de potentia activa agentis [illegible]
educi de potentia activa agentis non est [illegible]
[illegible] in passum [illegible] producitur per [illegible]
activas et passivas. Sed sic educitur forma
de potentia passiva [illegible] per [illegible]
et passivas [illegible] esse in [illegible]. Et ideo [illegible] forma
cedere in potentiam materiae non est ipsam redire in potentiam materiae
sic quod eadem remaneat. sed cedere accipitur pro
non esse sic producitur [illegible] ipsum prius non esse in ma-
teria [illegible] esse. in cedere incipere non esse. Et sic
[illegible] non est [illegible] forma quae [illegible] in potentiam materiae [illegible]
[illegible] possit educi in [illegible] quia agens [illegible]
non potest reparare formam quae cedit. [illegible]
non esse et ideo quod non est [illegible] non potest idem
redire. Sic [illegible] forma non fit de novo [illegible]
[illegible] praeexistat quia fuit in potentia [illegible]
[illegible] non fuit in potentia [illegible] Et ideo prima opinio non [illegible]
Secunda opinio est quod rationes seminales sunt [illegible]
[illegible] vel ordo [illegible] activitatis et
passivitatis ad [illegible] non [illegible] actuae
et passivae [illegible] activae
[illegible] et passivae et tamen non remanent
rationes seminales. [illegible] agat in ad

g° &c. — Ista opinio [illegible] quod dicit rationes semina-
les non esse qualitates activas et passivas sed illas vel
[illegible] virtutudines. — Contra. Ratio seminalis est ratio agendi
et patiendi secundum Augustinum qui dicit quod in operibus sex dierum
tunc ea que futura erant inchoata sunt in semine
vel quod sex diebus corporibus collate sunt rationes
seminales per quas alia erant producenda. Ergo si ipsum
ratio seminalis est principium agendi et patiendi [illegible] virtute
est principium principium agendi vel patiendi. Ergo principium principium
agendi vel patiendi est in [illegible] qualitas que est illius
[illegible] vel [illegible] &c. — Item dicit iste quod dicta
ratio seminalis est illa virtudo que post diem iudicii remane-
bit qualitates active et passive et non rationes seminales.
— Contra. Sic [illegible] non potest esse principium generationis in
corporibus. Unde deus non potest facere quod albedo tollatur
non plus albedo [illegible] tollatur. Ergo dicere quod
rationes seminales sunt virtudines et post diem iudicii
tollentur rationes seminales et non iste qualitates active et
passive dicere ista contradicunt. Ergo non potest tolli [illegible] tollatur
fundatum. Et ideo dico quod post diem iudicii rema-
nebunt rationes seminales que ad eam sunt qualitates &c.
Sed non quod ad [illegible]. Ergo vel [illegible] sunt non qualitates active et
passive. — Ideo est tertia opinio que dicit quod ratio seminalis est quedam
virtus in perfecta in [illegible] passivo ut cooperetur agenti
ad producendum formam non sui quod [illegible] permittendo
quod res habent [illegible] esse primum in [illegible] et sic dicuntur rationes
[illegible] vel [illegible] seminales. Possunt esse in [illegible] et
[illegible] esse [illegible] remotis omnium [illegible]. [illegible] dicuntur
rationes seminales sed est [illegible] et sic dicuntur
rationes formales non seminales. [illegible] virtute [illegible]
ab agente ad [illegible] quod producit. [illegible]
semen [illegible] ab [illegible] ita [illegible] ab arbore [illegible]
[illegible] in [illegible] est in [illegible]
[illegible]. Et [illegible] vocatur ratio seminalis [illegible] illa [illegible]
[illegible] [illegible] semen. — Sed ista opinio
est [illegible] quod dicit quod ratio seminalis est [illegible] ab
agente [illegible] &c. — Contra Augustinum [illegible] ad litteram dicit
quod [illegible] plante et [illegible] alia [illegible]
[illegible] producta sunt [illegible] rationum
seminalium. Sed constat quod non sunt producta [illegible] ab
[illegible] agente [illegible]. Ergo non [illegible] primum pomum
[illegible] pomo. Et [illegible] rana [illegible] rana. [illegible]
[illegible] ab [illegible] quod ista sit [illegible]. Ergo [illegible]
seminalis non est in [illegible] ab [illegible] agente [illegible]
[illegible]. — [illegible] quod [illegible] passivo cooperetur agenti
ad [illegible] esse in agendo in [illegible] secundum philosophum [illegible]
[illegible] quod [illegible] seminis [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]. Et [illegible] semen [illegible]
non [illegible] in [illegible]. Sed [illegible] semen [illegible]
in [illegible] in [illegible] sed [illegible]

Sed [illegible] formam [illegible] sed [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] et sanguis. Unde sic in ovo [illegible]
ad loco [illegible] ab [illegible] sit forte
in medio [illegible] quod [illegible] in semine non [illegible]
[illegible]. — [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] seminale. — Contra. [illegible]
[illegible] vel [illegible] seminale. [illegible]
[illegible] seminale. [illegible]
[illegible] seminal' [illegible] ratio
seminale et sic [illegible] in [illegible]. — [illegible]
[illegible] quod [illegible] in passo cooperatur passo
[illegible] et [illegible] et
situ [illegible] &c. — Ideo est [illegible] opinio que dicit quod
rationes seminales sunt active et passive et [illegible]
[illegible] sua in materia recipiat [illegible]
formam [illegible] sua in materia non [illegible]
ad [illegible] formam ab agente [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] digesta. Sed [illegible] formam [illegible]
vel [illegible] semen [illegible] agente in [illegible]
non in [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad talem formam. [illegible] talem [illegible]
[illegible] sicut [illegible] sua
sit in materia [illegible] figuram [illegible] sua
in materia [illegible] figure. [illegible] materie
[illegible] et impressiones materie [illegible]. Et iste
ordo non [illegible] [illegible] ex parte agentis [illegible] ex parte
[illegible] in passo [illegible]. [illegible] non [illegible]
[illegible] plus calefaciat [illegible] non [illegible]
non plus calefiat. [illegible] ordo ex parte [illegible]
[illegible] ex parte passi. [illegible] sol plus illuminat
quam calefaciat vel [illegible] plus recipit [illegible]
[illegible] lumen. [illegible] forma [illegible] alia [illegible] ex
parte agentis [illegible]. [illegible] ex parte [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible]
formam [illegible] non [illegible] induat formam sanguis.
[illegible] active et passive.
— [illegible] rationes seminales sunt qualitates
[illegible] rationes seminales
[illegible] virtute [illegible]
qualitates active [illegible]
Et [illegible] rationes semina-les
[illegible] ut [illegible]
[illegible] &c. [illegible] unde [illegible] rationes seminales [illegible]
nominantur. [illegible] dicit quod [illegible] denomina-
[illegible] apostoli [illegible]
[illegible] [illegible] est a [illegible] et sic
dicitur [illegible] ope [illegible]
[illegible]. Et ideo [illegible] seminales [illegible]
et [illegible] ideo denominantur.

rationes quae contra [illegible] — Alia est opinio huius dicentis quod ratio quae vocatur [illegible] sit in [illegible] quod [illegible] ratio [illegible] significat quantum [illegible] autem [illegible] vel ratio agendi ut [illegible] ratio agendi. Et ideo quia ista [illegible] agendi ideo dicuntur rationes seminales. — De eo autem quod dicitur seminales dicuntur [illegible] quia est [illegible] fit [illegible] alia [illegible] semen [illegible] Et ideo quia [illegible] productiva est semen ideo [illegible] ad [illegible] virtutes productivae seminales dicuntur. — [illegible] ideo est quia [illegible] in semine quod agit [illegible] non agit [illegible] sed [illegible] in [illegible] non producit [illegible] ut [illegible] virtute [illegible] — Ad [illegible] virtutes [illegible] ut puta [illegible] et ideo quia virtutes [illegible] valde [illegible] ideo dicuntur seminales vel [illegible]. — Ad rationes autem dicendum quod ratio [illegible] ad [illegible] vel [illegible] ad [illegible] sic [illegible] ratio [illegible] — Ad [illegible] autem [illegible] et [illegible] et [illegible] permutatio. Et ideo rationes [illegible] seminales sunt activae aliqualiter.

Utrum impassibilitas quae fuit in Adam ante peccatum in statu innocentiae fuerit naturalis vel gratuita. Et videtur quod [illegible] rationi [illegible] quia [illegible] sed illa [illegible] naturalis [illegible] Josephus [illegible] filius hominis [illegible] causa [illegible] Et [illegible] virtute [illegible] — Contra dicit [illegible] in [illegible] integra [illegible] propter peccatum [illegible] impassibilis [illegible] in statu innocentiae [illegible] — Ad quaestionem [illegible] tres suppositiones vel distinctiones [illegible] accipere [illegible] receptione [illegible] ut sit receptio sine omni abiectione [illegible] ut [illegible] quaedam passio. [illegible] ut sit [illegible] receptio [illegible] ut in [illegible] et [illegible] pati [illegible] ut [illegible] corpori est [illegible] receptio [illegible] Et [illegible] de pati [illegible] in [illegible] pati in [illegible] et [illegible] — Sed dicendum quod corporis [illegible] accipere

vel [illegible]

[illegible] calidi [illegible] corpus [illegible] in [illegible] corpori frigida in hyeme calida vel [illegible] vel [illegible] ut in [illegible] ut in auro quod [illegible] diu durat [illegible] contrarium [illegible] ut in [illegible] quia [illegible] elementa corporis [illegible] et [illegible] — Secundo modo [illegible] corporis quod est omnis [illegible] non [illegible] per [illegible] elementi [illegible]. Et [illegible] dico [illegible] ita quod una pars agit in aliam [illegible] ut [illegible] corpore [illegible] ab [illegible] corpore [illegible] in alio [illegible] corporis [illegible] quia una pars [illegible] ut [illegible] et [illegible] una pars agit in aliam ut calidum [illegible] partes in [illegible] alterius partis [illegible] — Tertio accidit corpori ab [illegible] puta [illegible] ad [illegible] — Et [illegible] quod ad [illegible] activae [illegible] vel passivae [illegible] — Modo dico ad quaestionem quod Adam [illegible] et [illegible] [illegible] alia [illegible] ut audire [illegible] et [illegible] sine modo [illegible] ideo [illegible] modo fuit [illegible] primo modo [illegible] [illegible] potuit pati primo modo. — [illegible] omnis [illegible] eo ipso quod [illegible] quod possit recipere [illegible] ab [illegible] ut ab [illegible] potuit sic pati [illegible] et sic pati [illegible] primo modo [illegible] — Secundo dico quod fuit [illegible] Secundo et tertio [illegible] quod [illegible] ad [illegible] potuisset recipere [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] agendo pati et patiendo agere ideo sic [illegible] potuit [illegible] ita pati [illegible] dico [illegible] potest [illegible] et sic potest pati [illegible] per peccatum [illegible] ad [illegible] remansisset integra [illegible] una pars agit in aliam [illegible] ideo dico [illegible] et sic potuit pati. Secundo tertio modo. — [illegible] quod ab [illegible] erat impassibilis et [illegible] in [illegible] dicit Augustinus quod [illegible] potentia [illegible] fecit Deus animam ut [illegible] beatitudine [illegible] plenitudo sanitatis [illegible] corporis [illegible] In statu innocentiae [illegible] quod [illegible] gratia [illegible] gratia [illegible] impassibilis [illegible] corpus [illegible] — [illegible] agentis secundum [illegible] ad [illegible] totum [illegible] Et [illegible] Et [illegible]

ad finē b̄titudinis q̄ corpus ociũ faciebat
p̄ce hūc. q̄rit gº q̄ imp̄a sui institutione
ad ȝ cō collatā fñ facit, p̄nor filiũ q̄ cepit
filius eē p̄ceptũ hec ñ potuit cū ponat̄ ex
q̄tuis q̄ ȝ cū corporibus i reb̄ unis ordinē in
sue huiꝰ ē collatū ut aīa q̄ gd tñ nobile
sue ordinabat ꝓ p̄tate sua ē dñe p̄ce or
q̄º tñ recipit eē ꝯ sui ordīn eē p̄ceptũ in q̄
carere ꝛ q̄ h̄ p̄tas aīe sup cor q̄sequatur
ex ordine ē in fine ñ poterat impedi e effectus
ñ ꝓ mortificatiōn eius ꝯ fine q̄ sic p̄co eē ñ
poterat. Et id h̄ ach̄. in so inqone ut
adam in statu innocē huit nā? mori.
De mō aūt i corporibus dicitur ē q̄ sunt
q̄ mori corporis ꝓa p̄in ē extrīsca p̄ciodi.
ꝛ isto in mīz ñ i corruptione [illegible]

[illegible]

qu(e)m. — Cu(m) p(ri)m(o) sc(itu)r q(uod) ad p(er)fectam n(ost)ram temptac(i)o(n)is
c(er)ta req(ui)runt(ur). p(ri)m(u)m manifestac(i)o alic(uius) dubii p(er) temp-
tans i(n)tendat ista(m) manifestac(i)o(nem) e(st). q(ui) i(n)tendat
manifestac(i)o(nem) sibi (et) alt(er)i q(uam) ignota e(st). et sic ho(mo)
temptat ho(m)i(n)em s(ed) d(eu)s. et sic tempto aliq(ue)m d(e) sc(ien)cia
volens exp(er)iri si sciat id q(uod) peto et h(oc) mitto et
dub(iu)m e(st) m(ich)i temptans si sciat id q(uod) peto. u(e)l
peto n(on) in(ten)do m(ani)festat u(e)l auditori(bus). — Con-
tingit aut(em) q(uod) i(n) temptac(i)o(n)e q(uon)da(m) sequ(n)t(ur) d(e) p(ec)c(at)a
q(uon)da(m) u(er)o u(er)u(m). Et sic duo(bus) modis temptat a(n)i(m)a
. n(on) i(n)temptac(i)o(n)e e(st) manifestac(i)o ip(s)i et te(m)p-
tac(i)o e(st) q(ui) temptat et h(ic) m(odus) d(e)s d(e) temptare ut
in temptac(i)o(n)e abr(ah)e de y(m)molac(i)o(n)e filii.
p(er) h(oc) n(on) manifestabat(ur) q(ua)l(is) e(ss)et fides et obedi(enti)a
eius. Et h(ec) manifestac(i)o d(eu)s i(n)tendebat. S(ed) tam(en)
d(e)fuit i(n) q(uo) p(ro)p(ri)e ill(u)d n(on) accep(it) aliq(ui)d d(e)
fide sua q(uod) p(ri)us sciebat s(ed) ea(m) manifestavit ali(is).
— S(ecund)a a(u)t(em) e(st) temptac(i)o i(n) q(ua) sequi(tur) u(er)u(m) s(ecundu)m p(ro)p(ri)e
s(cilicet) manifestac(i)o temptati et h(ic) m(odus) d(e) certo u(e)l
mundo temp(tat)ur q(ui) i(n) h(u)i(us) ma(n)ifestat(ur) co(n)sistat u(er)us
ut infirmitas e(ius) q(ui) temptat(ur). sic in bello de
militis. u(nde) ip(s)e i(n) pugnac(i)o(n)e vic(tor)is m(anife)stis
alio(rum) sic d(e) temptac(i)o. — S(ecundu)m m(odu)m d(e) exp(er)ie(n)cia
et h(oc) d(e) d(iabo)l(o) u(e)l q(ui) ex(te)r(ius) i(m)pugnat p(er) m(odu)m o(mn)i(um)
et sic e(st) i(m)pugnac(i)o i(n) mundo e(st) r(e)g(num) ho(m)i(n)es
alliciu(n)t(ur) ad p(e)cc(an)d(u)m. i(d) e(st) ex(ter)i(us) i(m)pugnat
p(er) m(odu)m eg(r)o(ta)n(t)is et (ad)h(e)re(n)tis ad p(e)cc(an)d(u)m et p(er)
suad(en)do et bl(an)dien(do) et h(ic) m(odus) d(e) e(st) tempta(cio) ad d(e)l(ectacionem)
et s(ed) h(ic) p(ri)(us) s(cilicet) q(ui) e(st) t(em)p(t)a(cio). — S(ecundu)m m(odu)m e(st) ut temp-
tet ut (in)ten(tus) app(etit). — Ad 1(m) d(icendu)m q(uod) ad
d(icendum) app(etit)e c(on)di(tum) u(e)l p(ro)p(ri)e s(cilicet) q(uod) h(abe)t r(ati)o(ne)m boni et f(ine)s.
u(e)l p(ro)p(ter) q(uo)d ut utile. Et h(oc) d(ic)it u(e)l q(uod) p(er) se ordi-
natu(m) e(st) ad fine(m). et tale p(ri)us app(et)i(tur) e(st) q(uam) p(ro)p(ter)
accid(en)s. et tale n(on) d(icitu)r app(et)i p(ro)p(ter) (con)sec(u)t(ion)is q(uon)d(am)
(Sic) talis q(ue) ordi(n)a(ta) e(st) ad fine(m) n(ec) p(er) accid(en)s o(mn)i(n)o ut
bibe(re) venenu(m) p(ro)p(ter) sanitate(m) n(on) d(icitu)r app(et)i ali(qui)d s(ed)
solu(m) cu(m) ordi(n)e q(uod) s(cilicet) i(n)ducat sanitate(m). — Ideo
dico de temp(tac)i(on)e. suppo(si)to q(uod) sufficie(n)s p(er) app(etitum). a(u)t(em)
n(on) ullo m(odo) ali(qu)o ali(qu)o(modo) s(ed) q(uon)do q(uod) m(u)l(tum) q(ue) p(er) se
ordi(n)at(ur) ad o(b)i(ect)o u(er)tutis et b(onu)m. — Ad r(ati)o(n)es
ad p(ri)ma(m) cu(m) d(icitu)r q(uod) facit ad manifestac(i)o(nem) u(er)itat(is)
d(icitu)r app(et)i. u(e)l e(st) si p(er) se ordi(n)e ad illa(m) mani-
festac(i)o(nem). s(ed) sic n(on) e(st) de temp(tac)i(on)e ut d(ic)tu(m) e(st). — Ad
a(liu)d d(icendu)m q(uod) a(u)t(em) ab(so)lute temp(tac)i(o) n(on) e(st) eligend(um) s(ed) solu(m) temp(ta)ri

Ut ignora(nti)a p(e)cc(a)t(u)m excus(e)t. Ar(ticulus) (secundus). Queritur.

Q(uod) n(on) q(ui)a q(uod) auge(t) pena(m) p(e)cc(at)i n(on) excusat
p(e)cc(at)u(m). q(uod) p(ro)p(ter) (pecca)t(u)m mag(is) p(e)cc(at)o s(ecundu)m aug(ustinum). q(uod) d(icit) q(uod) p(er) u(er)ita(te)m
p(e)cc(at)i e(st) et p(ri)m(o) m(odo). s(ed) ignora(nti)a auge(t) pena(m) p(e)cc(at)i.
q(uod) d(icit) i(n)c(ontinen)t(i)as q(uod) si eli(us) ex ignora(nti)a fac(it) ho(m)i-
cidiu(m) d(u)plici maledic(ti)o(n)e indig(nus) e(st). — (Item) p(eccatu)m
addit(um) p(e)cc(at)o n(on) excusat. s(ed) agg(ra)vat. s(ed) ignora(nti)a

e(st) p(e)cc(at)u(m) u(e)l a(n)i(m)a. q(uod) n(on) minuit. s(ed) auge(t). — Con-
t(ra) nulla(m) (con)sequi(tur) sit q(ui) ignorans fecit. g(lossa) (et)c(etera).
— Resp(ondeo) d(icendu)m q(uod) q(uon)da(m) ignora(nti)a excusare a(ut) e(st) u(e)l excusat q(uon)da(m)
a(u)t(em) nullo q(uon)da(m) n(on) aggravat p(e)cc(at)u(m). — Ad h(oc) e(st) aut(em)
i(n)tellig(en)d(u)m e(st) q(uod) d(ifferen)t nesci(enti)a et ignora(nti)a. q(uod) nesci(enti)a
d(icitu)r car(enti)a(m) scie(nti)e (con)ting(entiu)s. si(ve) debuit i(n) e(ss)e si(ve) n(on). et
nesci(enti)a sic accep(ta) h(abe)t c(ontr)a i(n) a(n)i(m)a(le). Ignora(nti)a a(u)t(em) d(icitu)r
car(enti)a(m) alic(uius) notic(i)e u(e)l scie(nti)e q(ua)m debuit i(n) e(ss)e (et) p(ro)p(ri)e
q(uod) d(icitu)r i(n) e(ss)e. — S(ecundu)m m(odu)m sic q(uon)da(m) distinc(ti)o(n)es d(e)
ignora(nti)a. p(ri)ma e(st) ex p(ar)te scie(nti)s et e(st) q(uod) q(uon)da(m) e(st) i(n)vi(n)cibil(is)
q(uon)da(m) i(n) vi(n)cibil(is). In vi(n)cibilis q(ua)n(do) cu(m) h(abe)t q(uod) ho(mo) nesc(it)
n(on) e(st) i(n) p(ro)p(ri)a sua scire. vi(n)cibil(is) q(ua)n(do) i(n) p(ro)p(ri)a sua
e(st) scire. Et ista s(ecun)da disti(n)g(uitur). u(e)l q(uod) i(n) p(ro)p(ri)a sua
e(st) scire s(ed) n(on) (et) sic ut ignora(nti)a q(ue) a(ut) ex h(oc) q(uod)
a(liqui)s n(on) vult audire s(er)mone(m) u(e)l lec(ti)o(n)e(m). u(e)l e(st) vi(n)-
cibilis. n(on) s(cilicet) n(on) vult s(ed) i(n) a(liqu)a ca(usa) ut ignora(nti)a
ebrii q(ui) nesc(it) q(uod) fac(it) p(er) vi(num). s(ed) q(uia) voluntarie i(n) eb-
rietate se p(ro)iecit. — S(ecun)da disti(nctio) e(st) ex p(ar)te sc(i)b(i)l(is) q(uon)da(m) sci-
bilium q(uon)da(m) tenet(ur) scire ignorans et sic e(st) p(er) p(ro)p(ri)e-
tat(em) ignora(nti)a ill(iu)s (con)tinue de ignora(nti)a iuris.
q(uon)d(am) s(cilicet) q(ua)li(ter) nesc(it) q(uod) ad statu(m) su(u)m p(er)tin(et). Et
ista ne(ce)ssa(ria) s(ed) divisi(ve) statu(m) p(ro)p(ter) tene(n)d(u)m scire
p(re)cept(a) q(uod) s(u)nt (com)mu(n)ia fidel(ibu)s. a(lia) e(st) ignora(nti)a illo(rum) s(cilicet)
eo(rum) q(ue) n(on) tene(tu)r ali(qui)s scire. u(e)l n(on) p(ro)(pter) et ista ap(ud)
d(octo)r(e)s p(ar)tis et aur(er)istis ignora(nti)a f(ac)ti. ignora(nti)a s(cilicet) m(u)l-
ta(rum) (con)sta(n)tia(rum) q(ue) sequu(n)t(ur) ad f(ac)tu(m). — T(er)cia disti(nctio)
sum(itur) p(er) (com)p(ar)ac(i)o(n)e ad actu(m). et e(st) t(ri)plex. q(uia) s(cilicet) e(st) q(uon)da(m) ig(nora)t(io)
ca(usa) f(ac)ti u(e)l a(ct)us ut q(uan)do n(on) vult scire q(uod) malu(m) sit
p(e)cc(at)u(m). ideo fac(it) p(e)cc(at)u(m). s(ed) si scir(et) q(uod) malu(m) e(st) p(e)c-
catu(m) n(on) fac(er)et. ut si q(ui)s acced(er)et ad nube(n)s
ignora(n)s q(uod) sit mat(er). s(ed) si adv(er)t(er)et ea(m) e(ss)e nu(n)c
n(on) acced(er)et. — A(li)a e(st) ignora(nti)a q(ue) n(on) e(st) ca(usa) f(ac)ti ut si
q(ui)s acced(er)et ad n(on) sua(m) ignorans q(uod) n(on) sit sua
ta(men) si scir(et) ad ea(m) acced(er)et. et ista sc(ilicet) h(abe)t p(er) (con)c(omitan)s
ad f(ac)tu(m). S(ecundu)m p(ri)ma(m) d(icitu)r p(e)cc(a)re q(ui)s ex ignora(nti)a ut
d(icit) ph(ilosoph)us. et(hicorum). Et sig(num) h(uius) e(st) ut ip(s)e d(icit) q(uod) p(e)nite(n)do
q(ui)a ip(s)e penitu(it) f(ac)ti q(uod) si scivisse(t) n(on) fecisse(t). q(uon)da(m)
a(lia) e(st) ignora(nti)a p(ro)p(ter) f(ac)tu(m) p(er) actu(m). et tal(is) p(e)cc(a)t ignorans
n(on) ex ignora(nti)a q(uod) tal(is) ignora(nti)a n(on) e(st) ca(usa) a(ct)us si(ve) p(e)cc(at)i
i(de)o n(on) d(icitu)r p(e)cc(a)re d(icitu)r ex ignora(nti)a. Et h(uius) sig(num) e(st) i(n)
p(o)s(t) d(ic)to q(uod) n(on) penitu(it). s(ed) d(icitu)r p(e)cc(a)re ignorans. — S(ecun)da
ignora(nti)a e(st) q(ue) n(on) e(st) f(ac)ti. s(ed) elec(ti)o(n)is u(e)l delectac(i)o(n)is q(ue) s(u)p(er)-
ve(n)it ex u(er)he(me)ntia actus delectabilis p(er) q(uod) ab-
sorbet(ur) iudiciu(m) r(ati)o(n)is. i(d) e(st) q(uod) n(on) u(er)o s(ed) magn(um)
p(e)cc(atu)m. u(e)l n(on) e(st) sic p(ro)p(ri)us sic p(er) ph(ilosophu)m. G. et(hicorum). q(uod)
u(er)he(m)encia delectac(i)o(n)is corrupit e(st)imac(i)o(n)e(m) p(ro)p(ri)e
q(uon)da(m) e(st) h(o)c q(uod) i(n)ge(nti)s et (con)t(ra)ria q(uod) s(cilicet) n(on) sit p(e)cc(at)u(m) u(e)l n(on)
mag(nu)m. — C(ontra) suppo(nit)u(r) e(st) q(uod) ignora(nti)a n(on) agg(ra)vat
n(on) p(e)cc(at)u(m) excusat n(on) s(ed) q(uon)da(m) a(u)t(em) et s(ecundu)m se(ipsu)m ad volu(n)t(at)e(m)
c(om)p(ar)ata e(st) voluntari(a) q(uod) si n(on) e(st) volu(ntari)u(m) n(on) e(st) p(e)cc(at)u(m) s(ecundu)m aug(ustinum). — Et h(uiu)s
d(e) a(u)t(em) q(uod) q(uon)da(m) i(n) (con)s(ide)ris ut ig(nora)tia excusat p(e)cc(at)u(m). d(e)

quia vel est ignorantia vincibilis vel invincibilis. si invincibilis et
ducta ex culpa ignorantis vel sine culpa est. si sine cul-
pa. si est eius qui debet iudicium rationis excusat a
toto nisi ad peccatum ut in furioso et ebrio. quia
sine culpa relevatur per fortitudinem vini vel quia debilitatem
sua nescit. Si vero non totum absorbet iudicium rationis
sed impedit. excusat eius peccatum sed non magnum. ut
si in plus quam in parvo incipiunt habere iudicium rationis
et excusat tanto sunt plus et minus. [illegible]
fortius plus et minus. Si autem ignorantia sit ex cul-
pa ignorantis. et hec secundum sequentis alleviatur sic
dicit non in illa que est per actum et culpa precedens
aggravat. ut si ebrius per ignorantiam occidit
alleviat culpa homicidii per ignorantiam ebrietatis
set tamen culpa precedens aggravat ebrietatis.
Si vero sit ignorantia vincibilis et respiciat pre-
cedenti quod sit iuris. vel quod est affectata sic est ullus.
ut si libens per non vult audire sermonem ne
habeat remorsum conscientie et hec peccatum quod est tale.
ignorantia que est alleviatum tamen ita affectio est sic
ut peccatum. vel sit affectata. sed neglegentia quedam
per tedium vel per laborem et talis ignorantia appropinquat
ad ignorantiam affectam. vel supina. ideo sed aliquid
alleviat peccatum sequens tamen est sicut peccatum per se
ipsa precedens. si vero sit ignorantia facti. et adhibita di-
ligentia sufficienti excusat a toto. ut si nolens lapidem proiciens percutiat per fenestram et nul-
lus transit. si vero tunc percutiat et per casum ad-
stat excusat ab homicidio adhibita dili-
gentia. non sufficienti excusat quod tanto non a toto.
Si vero sit ignorantia eius per actum et non facit
ad hoc. non per actum excusat vel aggravat.
Si autem sit ignorantia electionis vel delectationis
et alleviat sequens factum. sed primum est sicut peccatum.
Et forte vero est ignorantia ex vehementia delectationis
per consequentiam actus sicut peccatum est culpa precedens
cui sequitur quia est actus sequens sine culpa precedente.
Ad rationes est dicendum ignorantia auget peccatum quia
ebrius duplex maledictum meretur unum est vero fa-
ciunt inebriavit se ut alium occideret. tamen quia
prima culpa facit totum ignorantiam quia sicut esse occide-
re ignorantia per est et sequens ex ignorantia et tunc occi-
dens duplex maledictum meretur. id est penam duorum
peccatorum non tamen secundum gradum maiorem penam. quia minus
plus et magis quam addita peccato sicut [illegible]
sed tamen non facit magis. Aliter tamen dicitur post peccatum.
scilicet id quod inducitur per ullum gratis impune
non magis penam ebrio homicide per bonum gratis
ut scilicet inter homicidium per quod scilicet distinguitur gratis
vel destituitur. Ad secundum peccatum additum peccato mul-
tiplicat. dico est sed non aggravat vel facit plus

non maius. ideo non concluditur.
Utrum gravius peccavit Eva quam Adam. Et videtur quod non.
quia ut in finitis et per actum non excusat
non alleviat peccatum. nisi peccavit ex [illegible] non
est uni genere. Item peccare ipse est peccare
scilicet quod est peccatum gravissimum. Adam peccavit in se
scilicet [illegible] quia bonum videtur quod maleficiebat sed no-
lebat molestare delicias suas. ergo et cetera.
Contra Eva fuit causa peccati Ade. ergo Eva plus
peccavit. Prima dico sic Adam primo quod Eva plus pec-
cavit quam Adam vel primitus; quia licet unum pec-
tatum vel est possit maius esse et tamen circumstantias
peccati pensatas excedit ut maius et minus aggravare
et ideo licet Adam et Eva eodem peccato peccaverunt.
tamen excogitatur gravius peccavit Eva. Eo quod;
primo quia peccavit ex sola presumptione vel superbia gravius
est. quia peccare ex benignitate humana. sed Eva pec-
cavit ex presumptione quia credidit serpenti dicenti sic.
Eritis sicut dii. sed Adam ex benignitate quadam humana
quia non credidit illud quod serpens sibi promittebat et vero
sed noluit suas preces atque pessimas deli-
cias molestare quia et cetera. Secundo tanto peccatum
est gravius quanto fit cum maiori libidine. sed Eva
peccavit cum maiori libidine. quia appetebat
illud. Eritis sicut dii. Adam autem non. vel non tantum
ut Eva. sed noluit contristari eam ne ipsa sola di-
ceretur eidem quia tantum gustasse esset forte peccatum
veniale. Secundo videtur quod vero Adam potuit
non peccare. Et dicitur ex dono supernali gratie sic
et vero. sed vero homo in statu innocentie potuit non
peccare. Quod gratia non ceteri non potest peccare quod posset
contra regulam dirigere. non potest peccare quod posset
peccare. sed [illegible] conditio vel in statu inno-
centie non potest peccare quod posset contra regulam dirigere
quia sic non agentium sine cognitione et ut tendat in
suum finem per solam inclinationem et non agentium
per arbitrium ut voluntas; quod tendat in suum finem per le-
gem et ideo sic deus non possit peccare lapidi merito
non sua. ut quod dicitur lapis qui tendit deorsum
mouetur non sua. et non lex et. quia sibi dele-
tum posse divarie. Secundo non posse peccare est ex
ultima quietatione adeptum finem. ut ita vero quieti-
one est excitatur numquam. gratia homo sic gratiam impossibilis
tibus non potest peccare non posse peccare. Secundo quia
omnes predespectos et electos peccare caritate per
predestinatos per multum. magis vero prescito est non posse peccare.
sed non est peccata alia non vel caritate. gratia non fuit
ponere non potuit peccare. Ad rationes ad primam
dico quod multum est ideo peccatum quod additum sequens
est sic ad quod [illegible] caritate scilicet motum
ut dicitur est. Ad secundum dico quod peccare sine spe venie

7 x · 7 cu · 7 sic · 7 hoi · 7 dic tunc · 7 alium

18

n̄ ē p̄prie ⁊ s. se. Sȝ si hō considerat magis di-
ligenter p̄posito q̄ n̄ neg. ad eā. tunc etiā p̄ se i
s. s. eadē aūt n̄ sic p̄cipit. imo sb spē iuīe
id n̄ p̄cipiunt in s. s. sȝ q̄ id n̄ ualȝ.

In adiūt statu innocētie uideret deum
p essentiā. Et uidetur q̄ sic q̄ uisio p essentiā
uisio q̄ uidet clare res sūt enigmate. Sȝ adā tūc
uidet deum clare q̄ obscuritas [illegible]
ī̄ducta ē p̄ p̄ peccatū sȝ eius. g̊ ⁊c. Itē
summū bonū h̄re uel uidere ē desiderium. Sȝ adā
eā tūc uolūtas n̄ [illegible] q̄ desiderio. g̊ ⁊c.
Contra dicit modo uidet ī̄ enigmate g̊ ⁊c. Dicendum
est p̄ uidet p essentiam ī̄ medio ⁊ p essentiā existentem
ī uidente ⁊ p essentiā existentē ex uidente sic
lux uidetur p essentiā. Sȝ n̄ uideat extra lucis q̄ ē ī
oculo. Sȝ id uidet ad. s. colorē ⁊ lucē
est. Et id illud est n̄ ē sufficiens. Ad p̄d.
q̄ n̄ sic uidet lux p essentiā q̄ eadē lux n̄ uo
sit q̄ uidetur ⁊ q̄ uidetur. tū sit sufficiens ē d.
q̄ s. Ad p̄ uidetur uel p essentiā ut lux. uel p
speciem q̄ ē ī uidente ut color. uel p speciem q̄
ist ymagō in speculo enigmate. Ūn g̊
q̄ uidet ⁊c. uel tū q̄tus uidet deum p essentiā
p modū euidentis sic paulus ⁊ moyses. ⁊ tūc
uidet dicit q̄ sic. q̄ s. ds inmisit soporem
ī adā contēplationis tūc fuit raptus ut dicunt. Sȝ
h̄ sic in uidente deum p essentiā uolūtas n̄ p essentia
re uia n̄ uidetur ratiōis. Sȝ adā p soporē illū
erraret p̄cedendo. g̊ n̄ uidet deum p essentiā.
Si autē tū q̄tus uel ut sallet deum p essentiā
ī statu innocentie dicendum q̄ n̄. q̄ status innocentie
n̄ ponebat hōiem ex statu uiatoris nisi
si uidisset deum p essentiā fuisset cōprehensor. id n̄
uidet p essentiā. Itē uidet p essentiā ē uidet sūt
fauore adā ex intelligentia cū fauore g̊ ⁊c.
Ad p̄ uidet ds p essentiā quemadmodū uidetur s.
essentia. Et si separat uidet adā sic deum uidit.
Distinguēdū ē de medio. q̄ ē medium sub q̄ ut lux.
Et medium est ut spēs ⁊ medium ī q̄ ut speculum ī q̄
uidet ymagō ⁊ uidentis uel aliud. Et id
medium in q̄ ē medium uisu ut speculum uidet sic adā
ponitur. Sȝ deum uidet p medium. s. ī q̄ s. creatura p
speciem creatam. sicut uidetur in speculo ⁊ p medium q̄
ē p illā spēm creatam. s. intellectu ut sūt uel ex
rursū sic ē alius creatē. sic g̊ uidet deum
n̄ p essentiā sȝ p essentiā. multo tū perfectius q̄ nos.
Et sic intelligitur id q̄ dicit aūt. s. q̄ adā deum cōtēplabatur
q̄ limpidius ipm uidet q̄ nos uide
mus. Ad 2m dicendum p̄ dicit q̄ sȝ eū. ⁊ tūc ob
scuritas q̄dā q̄ ē omni intellectū creatū n̄
sic apprehendit deum ea limpiditate q̄ sȝ apprehendi

⁊ id enigmate ē ī̄ anl ⁊ hoīs. Sȝ ē n̄ sibi
apprehensio. sȝ eū discursu. Et ista obscuritas ē ī
hoīs n̄ aūt ī anl. Itē q̄ ē q̄ puerit ini
tiū eū ex corpe cōne assentit statim ⁊ ista ē sūt primi
Et eū tūc n̄ h̄uit adā p̄stare ī̄ innocentie sȝ p̄ peccatū.
Qu etiā dicit apostolus q̄ uidem nūc ⁊c. Itē medium
n̄ repugnet uisioni cōprehensorie tūc obscuritas
est. Ad 2m eū dicendum q̄ si dicentes q̄ ē n̄ ē q̄ uellet
uim ē. sȝ uoluntas sua erat ordinata. ⁊ id n̄ uo
lebat q̄ n̄ debebat uelle. n̄ debebat aūt uide
re deum p essentiā id h̄ n̄ appetebat.

Secundo queritur utrum intellectus creatus
uideat deum p essentiā ī medio. Et uidetur q̄ n̄.
q̄ p̄portio requiritur inter intellectum ⁊ intelligibile. Sȝ inter ite
h̄umanū ⁊ diuinā essentiā nulla ē p̄portio n̄ p speciem. g̊
n̄ ī medio intelligit. Sȝ p speciem. maior euidens ē.
q̄ n̄ q̄ intelligibile fiat unū cū intellectu ⁊ p̄portionatum
min. p̄batur q̄ ē diuina ē infinita. intellectus est fi
nitus. g̊ ⁊c. Itē n̄l fit de pō in actu sȝ nisi
h̄uaniis pō ē puri pō. q̄ pō uocat ē. ē d
anā. g̊ n̄ p̄t reduci in actum n̄ p ead informis
ipm. h̄ aūt n̄ p̄t ē ē diuina n̄ ī̄ uirtute
q̄ p̄t ē ē forma informis q̄ in cōpositionem n̄ uenit. n̄
huius q̄lic. q̄ nullo modo ē diuina. g̊ relinquitur q̄ p
speciem informet ⁊ p ipm uideatur. Itē ē
mouens nō actu forma ipm ī̄ passo ī̄
motu. sȝ ē diuina mouet intellectum creatū huius
g̊ actu formam. i. spēm in p̄ntur intellectū. ma. ē
euidens q̄ aliter eē sinūs actio actio q̄ n̄
pōt ī̄ eē. mi. p̄z. q̄ se h̄t in rōne obiecti. Itē
inter intellectum ⁊ intellectum ē rō. s. intellectus ad ī
tellectum ē eē. sȝ rō q̄ ē intellectus ad intelligibile. s.
ad eē diuina. q̄ q̄ fundatur ī eē. sȝ eū n̄ p̄t uide
fundari sūt eē diuina. q̄ nulla rō aduenit
eē̄ creature. g̊ q̄ q̄ fundatur sūt actu formā n̄
p̄t eē de diuina forma n̄ spēs. g̊ ⁊c. Itē quod dicitur q̄ p
p̄t uidet p speciem. q̄ spēs ē finita ds eē infinitus ē
id eē nulla ē p̄portio g̊ ⁊c. Contra intellectus huius
ē capax diuine eē ē eē̄ ī̄ cōcedit q̄ mai ē capax
q̄ apprehendere. Sȝ capax diuine eē modo sit id g̊ p̄
modū suū ē. g̊ ⁊ multo fortius ⁊ ea apprehende
re p ead fuim p̄ma p speciem. h̄ ē opinio g̊ ⁊c.
Alii ponunt contrariū ⁊ dicunt q̄ n̄o uidetur p aliq̄ similitudine
q̄ h̄ ē contra p h̄ beatitudine. sic dicit tho. p̄sp̄ere
nō ē. ē. Cū id ē. q̄ ad uerā beatitudinem
requiritur cōtēplatio p̄fecta. Sȝ si intellectus h̄umanus uideret
p speciem n̄ p̄fecte cōtēplaretur. g̊ si uidet p speciem n̄ cō
tentur p̄fecte n̄ ē ē beatus. ma. euidens q̄ beatitudo
ē status omni bonorum aggregatione p̄fectus. minor
q̄ q̄ solū h̄ret ē p̄ sua similitudine n̄ cōtēplaret sȝ n̄
ī̄ mediatur ē eam h̄eret. unū cōtēplatio consistit

Treah

Sel[illegible] ytteracōe sic p; d' amato q ñ generat ex h
q' qdz pecunia ul' hr eius ssl[ue] intē. ḡ qn̄ z
ī uo z ccra possone. It sin ulm dyo' p spēs
inferiores supiores ñ possūt intelli. ḡ impōt.
Sz ḡgz spēs cata inferiorz ee diuīa. ḡ zc. It
ee diua z suū ee. foē aūt oms cata. i. spēs
cū sic ī eo recep̄ ñ z suū ee. iut ista ar p̄ impōe
ḡ zc. It ee diua z in fita ḡz aūt ssl[ico] cata
z finita. finitū ar ñ pt̄ duce ī ḡg infita ḡ zc.
It ꝑ plim. p[er] z. cel[p]. ut[o] uirō ostitit
ī opōne pfectissima. Sz si intellcus humanū nō
uidet diuā p eēm. ḡ p spēm uel ostitet ī pfe
ḡo impōle z q' uideatur p eād ssline. ḡ et ee
diua p eēm uideatur. Sz in ssnna ḡ gentiles
lib z. oñe. lvii. z inf in me[re] d' lme. Ad rōes
ī ḡm ad p̄ma ocedo ma. q' uiw z ñ tñ ue in
eq̄litatis. ḡ ꝑporcōis. ad mi. p intemp[us] q ñ
ꝑporcōnat eē[n]e diue p spēm. ḡ p lum gl'ie q
req̄ ip̄ intellem ñ ip̄ diua eēm. ad pbōz q z ee
ī finita ocedo tn̄ eā ñ ꝯpheude. nō finito.
Et iō ī mō epphensionis z ꝑporcō h apphendit
ī se s' infinitū z ñ finitū. Ad sc̄q ocedo ma.
mīorē solus cū dr̄ q' intellus pot̄ iō pō dr̄ q
eā eā foē ostuit z ñ pugi fo. ḡrius aliq̄ h
ponat q uirō ostitit ī pacie z ñ in acciōne q
in statu uie q' intelles ñ pt̄ exire ī actū. h z q
ñ ht̄ obin suū pris z iō req̄ spēs q̄ faciat
obz p̄us s' suā ꝯñe q̄ qd spēs cū sic ad actū
ñ pt̄ p se ostitē z iō in foē intellem. ḡ eēm diua
sñ aēa spē pius z intellcū ss liue gl'ie q p ficit
intellcum z p se ostituit. Et iō ñ q ñ req̄ ḡa
spēs ee impōo spēm. sc iā in ocepis. q spēs
z fita z ī impōita obō ḡ zc. Sp s' de
lume q lum req̄ ip̄ intellcm spēs nō ip̄ obz.
— Ad z' cū dr̄ q oe mouēs zc. dō q ñ q ss
moz ss rōne finis. sic faciat eē diua. ul' a' p
intemp[us]. s. quā li. mouēs q̄ ad delectacōz act
z intellcz intellcus. q mouet ss rōe finis.
h uotis p ea. ylo. s. s' p mouēs q̄ ad ex
ercuū act. s. in ḡnali q ei ī e a ñ. ḡ p affecōes
gn̄ales z mouē. sic ñ z pfecōis cū q̄ mor
ī ḡnali z p mod effciens. Ad 4. ocedo q' n
eēm diua q z obz intellcus z intellcm z iō. vi[?]
z iouis z talē adueīre eē[n]e diue excipe r'
intellcus humanū excipere ñ z ī ḡerus. vñ ñ q' q
ma iob fuuē ss spēm. q iuf ee intelli z e
intellcm in ac z ḡtitudo. si ñ oz q' illa iō su
deī ss spēm p q' intelli. obin ut z intelli. Et
ip spēs si ponat̄ h huu[ue] ad obz. q ī c ī ḡg
ñ d nec z al' cod depēud. iō ḡ ista maior
ipīu fuun sit eēm diua ul' sup z iō maiz ut
uideīr eād difficultas. Ad 4. dō q d z ī

cepe z intellcē p spēm. q cepe se tenz ex
pte intellentis z insapientis z q i' z sic.
Sz spēs q̄ repñtat obz p q intelle ḡ
obin se tenz ex pte obz. vñ si sense h
ocl'm ut sumens uidet ut iuuens z si
iō si ponat spēs necō ē in ipōc obz eā
sic finita z p oñs obm p ipsam ī pfe ñ
p' ḡ s. z sic pz q' d'cā z ut ista.

t' morosa delecō cū actu[?] idem scelo
rem sit pccm mort[le]. Et uī q ñ. q
actus fornicacōis rōne delecacōis ñ z
mort'. ḡ rōe actus alic' exterioris. pbō q
delecacō maiz ī ac mai q̄ ñ ñ z mortis
Sz aīs poss ḡsentire in delecacōm cūctā
ostepto actu exteriori. ḡ zc. It h[o]m[icidiu]m z
mei' pccm q' fornicacō. ḡ delecacō in cog[itac]o
de homicidio ñ z mort'. ḡ zc. In oñm z
magr. Et ext q sic z de delecacōe z rōe
supiori z inferiori ī sn z d' pccō eade ī eue.
q sic se ht p ordine. spēs. Adā. Eua.
scd delecacō rō sup̄ioe z inferiorz. ḡ ḡspus uiri
psuadente mlie fuit mort'. ḡ ḡspus rōs
supioris in delecacōz suadente spu[tte] z morlis
— In ista oñe e' ar uidē. p[o] q z rō supior
z inferior. Sc̄o q sit morosa delecacō. 3'.
qd differes z ḡ q̄ sit. — Cir p'm sc̄d q
rō h' uocatur pō p eiu oñsionm ul' uideat
uocatis incluge. Ad ad psequd ul' fugiend.
nā obz apper sc ḡm ul' q z in appetere
ul' digerente uocat. aūt intelles p q soltō
indicat z rō p q' disserit z iō rō supior
z inferior ñ distiguitur ut d pe. q xij.
decit dr̄ q rō supior z infior ñ p eēm. ḡ p
duuia officia distinguunt. iō deūt p' rō
solū q pbat s'. — Eaq z pō p ec duus
p rōm solū q fcar ī me z in ulcim ut — Tinne
uocās z uud q z ad fine. Et intellcus
ī me z oñe. mō rō sup̄ior z inferior io mō
sc hūt v' ḡa dcām forcacōz et fugez
iocz oclusio p' declar p multa me a s.
p diua z hūg p huā sic. Augustini ī ho
nesto z secō' fornicacō z tull' dr̄ rō ī sup̄
ḡ zc. Io dr̄ au. q' rō inferiorz q̄ uiher
ī mulz humanis ad inspicienda ul' z oly
lendū. s. ñ. q' rō inferior ostiat ī sc de
speclatiua. Io dr̄. Qz uiher iob humanis
ī spēcis. s. q' ordinat ad op' uite dig
de pctra iō dr̄ ḡsulendis. — It p' plen
ī ea oclusio ā' p ibz dias sic. oīme q z s'
diuin pcpitiz fuge ñ uite. dāt so sup̄
q z q' fornicacō z q' pcepta di. ḡ zc.
De hac rōe sicut dr̄ au. q' in iudico sup̄

rationes divinas speculandas vel consulendas. Et
si in se sic est superiora. si per ductum in opere. sic ratio superior
est practica. et ratio superior et inferior non sunt diverse potentie
sed distinguuntur per diversos actus vel magis per
diversos habitus. quia ratio inferior iudicat secundum habitum scientie.
ratio superior per habitum sapientie ut dicit [illegible]. sed sapientia
est donum. scilicet quod est sapida scientia. Secundo est videndum
quid est morosa delectatio. Unde sciendum est quod morosa
delectatio dicitur hic non a mora temporis. sed quando videtur
rationi. unde si per totam diem esset cogitatio et non [illegible]
[illegible] ratio non dicetur morosa delectatio. sed quando
advertit et permanet vel post advertentiam tunc dicitur de-
lectatio morosa. Ceterum tamen non advertit vel non consen-
tit est solum non morosa. Tertio sciendum est quod sicut di-
cit ethicus x delectatio sequitur actum [illegible] ipsi
habitui vel [illegible] in potentia. Et delectatio
est de ea alio modo contingit quod delectatio oritur ex
cogitatione primo. et post hoc habet illam delectationem
pro obiecto quod sic subtilis cogitatio sibi complacet
et illam cogitationem habet pro obiecto in complacentia [illegible]
obiectum. quia complacet secundum [illegible] cogitatione [illegible]
tali. Modo est delectatio secundum cogitationem quando habet
ad pro obiecto quod ipsam cogitationem scilicet actum factum vel
fiendum ut iste cogitat de fornicatione et de-
lectatur non quia habet ipsam cogitationem pro obiecto quia com-
placet sibi quod sic cogitat. sed ad puta actum
factum vel fiendum. His suppositis sciendum est quod
[illegible] delectatio morosa quando attingit rationem
superiorem. sic peccatum mortale dico quod si est delectatio mo-
rosa de eo quod de se [illegible] non est peccatum mortale quia
[illegible] ante factum et post factum est mortale [illegible]
[illegible] in delectatione iocoso [illegible]
in delectatione iocoso quod est [illegible] tamen [illegible] non est
[illegible] non est peccatum mortale consistit in tali delectatione
Cum ideo est quia non est mali consistit in delectatione
quod in actu cum delectatione. sed in [illegible] iocoso
actus cum delectatione non est mortalis quia non est in mortalis
[illegible] delectatur vel in actu vel in delectatione non
est mortale. sed tamen veniale. Si autem delectatio sit de [illegible]
de se mortale ut iste cogitat de fornicatione
et delectatur in cogitando sic vel [illegible] delectatur [illegible]
cogitationibus vel [illegible] actus in se. sed [illegible] cogi-
tationibus quia cogitat de fornicatione et delectatur
in ea quod delectatio habet cogitationem pro obiecto tunc non est
mortale. sed veniale. si [illegible] vel [illegible] si de-
lectatur quia cogitat de peccato ut disputet et pre-
dicet. Si autem cogitando delectatur in se [illegible] quam habet
inflammare appetitum et [illegible] non contradicit
[illegible] consentit in delectatione. tunc est mortale [illegible]
[illegible]. Primo sic [illegible] ethicus [illegible] quod est iudicium
de delectatione et de operatione quia sicut delectatio [illegible]
si operatio est licita et delectatio oritur est licita. Et

Margin: 7 consentiat
Margin: 7 adde

illicita
si illicita est et eodem genere licita et illicita. suppositio quod
non possit plus. Si ergo operatio est mortalis et delectatio oritur est
mortalis. Si operatio ratione [illegible] delectatur est mortalis quia delectatur
non ratione cogitationis sed fornicationis cogitate
ergo si consentiunt in ista delectatione peccant mortaliter. Secundo
quia delectatio quando sequitur cogitationem ipsa sequitur cogitatam proveniens
ex hoc quod voluntas afficitur esse cogitatam ut
si cogito de amico delector de inimico non delector
tamen complacentiam deliberata in id quod est mortale est mortale.
Ergo consensus in tali delectatione quando non ratione cogitationis
est sed cogitatam est mortale. [illegible] Ad actum
exteriorem se habet per accidens ad hoc ut sit peccatum non quanto-
tenus redundet in actum interiorem. Et ideo si esset
possibile quod non plus delectaretur homo in actu exteriori quam
in cogitando de fornicatione non esset maius peccatum quam co-
gitare. [illegible] ratio mortalis est in [illegible] in deordinatione 7 ittus
rationis vel ordine voluntatis. Actus autem exterior non
facit nisi exequi. Unde si iste delectatur in cogitando
de fornicatione vult facere alius autem delectatur et non
vult facere possibile est quod iste qui non vult facere tamen
delectatur intensius et ideo tamen peccat [illegible] sicut ille
qui facit immo plus in aliquibus. Unde exterior actus
diminuit delectationem vel complacentiam voluntatis ut [illegible]
Thomas [illegible]. Contra [illegible] xii [illegible]. quod
totus homo dampnabitur si non solum [illegible]
operandi. sed est quando mente oblectandi [illegible]
[illegible] mediatoris non remittitur. tamen [illegible]
[illegible] non habet magnam latitudinem et quod est peccatum [illegible]
non est [illegible] ideo peccatum quod ex genere est mortale
[illegible] forte ei quod possit scire non tamen forte suppliciis est
in dampnatione non est omnibus predicandum. Ad rationes ad
principale dico quod est mortale ratione delectationis [illegible] de corpore
Et quod tu probas immo ratione actus [illegible] in ac-
tum [illegible]. dico quod illa delectatio non est mortalis [illegible]
est [illegible] debitam esse [illegible] sic autem non est [illegible]
Ad ad [illegible] quod est delectatio de homicidio non de cogi-
tatione de homicidio cogitatio est mortalis [illegible] 7 homicidium
[illegible] quod [illegible] maiorem delectationem
quod [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] vel palpitare et sic [illegible] ad illud.
[illegible] articulus: [illegible] cogitare possit [illegible] quod sic quia in-
[illegible] cogitare [illegible]
[illegible] voluntas cogitare [illegible] plus
[illegible] actum [illegible] cogitare [illegible]
[illegible] cogitare
Contra [illegible] cogitare [illegible]
pugnat [illegible] ideo et cetera. [illegible]
[illegible]
[illegible]
et cogitare [illegible]
[illegible] tendat illuc [illegible]
ut [illegible] lapis [illegible]. Cogitare [illegible]

inclinabilis et contra propriam inclinationem ut grave sursum. Sed supposito quod coactio quedam est impulsio quia vel est sufficiens et imperfecta et sic dicitur impulsio vel est sufficiens et perfecta et sic dicitur compulsio. Tertia suppositio est quod licet aliqui [illegible] voluntatis habet quosdam actus elicitos et quosdam imperatos. Elicitos qui sunt in ea et ab ea ut velle diligere. Imperatos qui sunt sicut actus virium sensitivarum. Ex hiis ad questionem dico primo quod licet aliqui [illegible] voluntatis quantum ad actus suos imperatos virium sensitivarum potest cogi ut quantum ad motum localem. Et hoc probo sic primo sic. Quia nullum potest cogi ad aliquid ab extrinseco fortiori potentia et [illegible] ad quod est contra suam

7 ad

propriam inclinationem. Sic autem est de voluntate quantum ad actus imperatos qui sunt actus virium sensitivarum. Voluntas habet agentem fortiorem qui potest trahere contra inclinationem propriam ad ut si volo ascendere aliquis potest me trahere descendendo [illegible]. Secundo quia in eo potest [illegible] cogi [illegible] potest actus extrinseci [illegible] contradicere modo videmus quod extrinseci [illegible] sunt a motore [illegible] violentia [illegible] et oculo [illegible] contra voluntatis inclinationem. Ergo voluntas [illegible] cogitur [illegible] oculus quia non imperat videre [illegible] etc. Secundo dico quod voluntas quantum ad actus elicitos non potest cogi et adduntur [illegible] rationes. Prima talis est [illegible] actus voluntatis est qui sit a principio intrinseco scilicet a voluntate [illegible] actus violentus [illegible] a principio intrinseco scilicet a voluntate [illegible] actus violentus [illegible] a principio intrinseco [illegible] vel passive [illegible] actu violento. Et ideo [illegible] quod voluntas ad velle et nolle cogeretur quia si cogitur est ab extrinseco et sic [illegible] non vult [illegible] ipsa. Secunda ratio [illegible] quia [illegible] actus qui operatur voluntas [illegible] [illegible] ab intrinseco et non posset cogi [illegible] [illegible] possit sibi operari aliquis actus ab extrinseco [illegible] motum deorsum ab intrinseco [illegible] ab extrinseco sursum [illegible] motus violentus [illegible] dicitur quod voluntas [illegible] unum actum ab intrinseco qui non cogitur et alium ab extrinseco qui cogitur. Tertia alia ratio [illegible] non potest cogi quia non potest [illegible] contra suam inclinationem quia si poneretur quod sic [illegible] habet inclinationem ad deorsum [illegible] inclinationem ad oppositum [illegible] ad quem locum movetur tunc non cogeretur [illegible] [illegible] sic est de voluntate quia voluntas de natura sua habet diligere omne bonum [illegible] intellectus [illegible] ad quod [illegible] inclinatur et ideo quodcumque bonum velit voluntas [illegible] est [illegible] inclinationem suam non contra et ideo non cogitur. Tertio ideo sequitur ex eadem materia [illegible] non potest cogi [illegible] etc.

7 ad

quia voluntas non habet nisi duos actus prosequi bonum et fugere malum [illegible] voluntas non potest [illegible] contra suam inclinationem [illegible] vel sequitur malum sub ratione mali vel fugiat bonum sub ratione boni [illegible] non potest deus facere. Sicut quod non colorem audiret et sonum videret [illegible] bonum et malum [illegible] visum et sonum ideo voluntas non potest bonum ut bonum fugere. [illegible] qui potest natura est [illegible] et ordinari per aliam [illegible] non potest cogi [illegible] contra illum ordinem. Voluntas [illegible] natura est [illegible] per bonum ideo non potest cogi [illegible] contra illum ordinem quod deus facere non potest [illegible] quia deus facere non potest quod voluntas ad velle quod ideo non iudicatur esse factum [illegible] facere actum sub ratione boni [illegible] voluntatis non [illegible] Et [illegible] quod voluntas [illegible] modo [illegible] ab intellectu [illegible] [illegible] et ideo deus non potest [illegible] contra illum [illegible] actus voluntatis [illegible] non potest cogi. Et ideo [illegible] [illegible] Si ad [illegible] non [illegible] voluntatem [illegible] [illegible] non [illegible] voluntatem. Dico tamen quod voluntas potest [illegible] primo quia voluntas [illegible] intellectum et ideo [illegible] intellectus [illegible] a principio [illegible] in voluntate [illegible] bono et [illegible] in [illegible]. Secundo quia [illegible] motor [illegible] movet mobile quam virtus motoris excedit virtutem mobilis modo summum bonum excedit capacitatem voluntatis ideo necessitat eam [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] non possunt non velle quod [illegible] posse [illegible] vel [illegible] [illegible]. Quia sicut intellectus sic et voluntas. Ad rationes [illegible] dico quod intellectus [illegible] [illegible] [illegible] et sic [illegible]. Ad [illegible] dico quod impedire actum non repugnat voluntati quia [illegible] [illegible] potentias [illegible] [illegible] cogere repugnat voluntati quia est [illegible] ideo [illegible] repugnat voluntati cogi [illegible] suum actum impediri qui dependet a potentiis sensitivis. [illegible] per [illegible].

Utrum gratia et virtus [illegible] Et [illegible] quod sic quia [illegible] operantur diversa et differunt. Differentia [illegible] virtus operatur [illegible] quia [illegible] perficit [illegible] et opus bonum et [illegible] reddit quod est [illegible] virtutis [illegible] etc. [illegible] non [illegible] per [illegible] ut [illegible] [illegible] in prima [illegible] non est [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] passio non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic non debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Contra si [illegible] et virtus [illegible] per [illegible] non posset [illegible] [illegible] [illegible]. Sed [illegible] quia fides et spes [illegible] [illegible] [illegible] possunt esse informes [illegible] etc.

Ideo in ista questione tamen sunt [illegible] primo ponitur una opinio que est [illegible] Secundo ponitur alia opinio que est [illegible] Tertio solvuntur rationes pro opinionibus.

Prima opinio [illegible] quod gratia et virtus [illegible] per essentiam quia gratia est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sequitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ad [illegible] infusas [illegible] [illegible] radius [illegible] [illegible]

7 velut [illegible]

[illegible]

Vn opio [illegible]

auctus acquisitus et eorum genere et ab infusis.
maior patet. quia omnis virtus perficit hominem adaptando in
ordine ad esse. virtus intellectualis in ordine
ad finem supernaturalem. Et ideo sicut virtus naturalis que est
perceptio vel derivatio alicuius nature, ita virtus su-
pernaturalis alicuius supernaturalis. Et sic patet maior. minor de-
clarata. — Secundo sic virtus est principium alicuius actus
determinati. sicut castitas diligendi et fides credendi et sic de aliis.
gratia autem non est principium actus determinati immo quod dat omnibus
actibus virtutum virtutem merendi et ideo respicit
omnes actus generaliter non sic virtutes. ergo etc.
— Tertia ratio est ista. sicut agere supponit esse naturale
ita agere supernaturale supponit esse supernaturale. modo
agere supernaturale est virtute supernaturali que est caritas. et
esse supernaturale est gratia. ergo virtus supponit
gratiam que datur. — Quarta ratio est ista. acceptatio semper
supponit donum supernaturale. ipsa quia acceptatur est dis-
positio vel dignum acceptari et sic in ordine acceptationis
donum est ordo donorum supernaturalium nam acceptatio
et opera supponit acceptationem persone quia probatur
per id Gen. 4. respexit deus ad Abel et munera
eius. id est quia primo acceptaverit Abel quam munera
eius. sed erant intentio. ergo sic respicere vel
munera que intentio et ipsa per quem eliciuntur a
dono supernaturali. id est primo respexit acceptationem
que donum. Sed acceptatio que fit per virtutem supponit
donum gratie et sic gratia differt a virtute caritate. — Quinta.
sic perfectiones distinguuntur sicut perfectibilia. gratia autem
est in essentia anime. virtus in potentia. ergo sicut differt essentia a po-
tentia id est gratia a virtute caritate differt. — Quod autem opinio
quod dicit quod gratia et virtus non differunt realiter sed ex
illa opinione per oppositum ad dilectionem. quia donum su-
pernaturale quod ad finem quod perficit de gratia per opera non
ad actum sequentem quod dicatur de virtus sicut calor
vel ignis de forma vel actus est virtus. — Ex hoc patet
per ordinem descendendo fundamentum eorum probando. scilicet quod in esse
anime non sit quasi habitus supernaturalis nec supernaturalis puta
gratia. quia habitus potentie mediante quo aliquis et aliquis potest se habere in-
bene se habere sic anima non est de esse anime vel alicuius actus
supernaturalis vel naturalis. ergo etc. maior patet. philosophus habitus est quo
quis bene utitur vel ad se vel ad alterum id est mediante
ad se ut sanitas disponit hominem ad se. ideo
est habitus bonus. ad alterum autem vel in agendis
vel operibus aliter et aliter se habens sicut anima potest se
habere aliter et aliter intellectus scilicet bene vel male et ideo
potest esse dignus. Sed in ordine regendi vel in
regendo aliud anima se habet uno modo. ideo non
potest ibi habitus. Sic ergo patet maior. quia habitus potentie in
quo quis potest se sic et aliter se habere. ut bene se habeat
in anima non potest aliter habere nec quantum ad esse sicut quantum
ad potentias nec quantum ad esse. tunc quia non habet potentias et potentia
sed habitus non respicit potentia. tunc quia esse anime simpliciter

sua esse et numquam amittet esse. aliter et aliter sicut homo nec quia possit
sed habitus respicit illud quod potest aliter et aliter se habere. — Tertio
non per oppositum ad potentias quia habitus in esse anime. quia ipsa
potentia oritur ab ea et quasi ordine. sed sic tamen oritur quod omnino
exuitur nec inquantum impletur est etiam quia fluunt
posita non ponitur habitus in anima nec habet se aliter et
aliter. — Item non per oppositum ad corpus quia licet corpus possit
se aliter et aliter se habere ad eandem non tamen anima quia
dispositio adminiculando corpus quantum ad non. Et ideo sicut
ex parte corporis ponimus habitum sanitatis ex parte tamen
anime vel corporis non potest esse habitus. — Ideo ipse dicit non potest
habitus in esse anime vel alicuius operibus sui naturalis vel super-
naturalis. quantum ad esse mediante potest se habere aliter et aliter
ut quod se habet aliter et aliter ad intellectum et non digesti-
ve modo sufficit quod ponitur habitus in eo ratione quia aliter
se habet aliter et aliter. sed alia ratione potest et ideo sufficit
quod ponat in potentia et non in esse. quia cum esse anime non se
habet aliter et aliter vel digerere ipse quod non potest habitus in ea vel
digerere in nec in esse vel intellectu. sed in potentia vel anima
se habet aliter et aliter. — Secunda ratio est ista habitus supernaturalis non potest
in anima nisi specialem ordinem quem habet ad deum super
alias creaturas. sed anima secundum suum esse non habet aliquem
ordinem specialem ad deum secundum esse per se quam ad esse.
ergo etc. maior patet quia dicit quod specialis ordo quem habet
anima ad deum est inquantum est ymago. propter autem est imago
quia potest esse capax dei. hoc est in potentia non in esse. quia in esse
anime sunt plures est ymago dei quam in esse lapidis vel
in esse bruti quam in esse depicti. Sed in natura quod
dei esse capax non per esse sed per dilectionem et cognitionem.
ergo habitus est in potentia non in esse. — Tertia ratio est ista
ordo anime ad deum quod ad esse et potentias est sicut ordo
tabule depicte ad representandum formam aliquam. sed quia
est quia tabula considerata picta non habet specialem ordinem
in ordine ad representandum socratem vel platonem sed solum
per picturam. ergo anima secundum esse non habet specialem ordinem ad
deum. sed per potentias. Et ideo sicut tabula non requiritur habitus
habitus non ponitur picture quia potest se bene vel male. ideo
potest requiri habitus non in esse. — Quarta ratio est ista potentie vel
infusa quam acquisita. sed eadem vel acquisita est principium
cognoscendi in genere moris et principium operandi. ergo eadem vel
infusa est principium cognoscendi in esse spirituali et principium operandi. ideo
etc. minor probatur quia virtus est principium cognoscendi et operandi ideo
ergo etc. — Sed ad hoc solet dici quod non est simile quia virtus acquisita
tollit [illegible] in potentia habitus. Et ideo dicitur non [illegible] na-
turalem. non [illegible] virtutum per potentiam. Cum virtus
est infusa non potest quantum [illegible]. Et ideo licet virtus
acquisita sufficeret esse simile. tamen virtus supernaturalis non sufficit
quia est perfecte immo requiritur esse gratie. — Sed ideo non potest va-
lere quia licet agens simile non attingat esse anime non dis-
ponitur. tamen dicitur quod ideo quia perditur illud nec tamen agens
sufficit ad recipiendum aliud. ideo licet ergo [illegible] non attingit
ad esse vel intellectus infuse tamen bene attingit ad dispositionem quam ideo

Marginalia: adherere non licet supernaturali ordine — virtus actus / merendi — V [illegible] — 7a op. — [illegible] opinio — [illegible] — [illegible]pale

illi dispositus absque ad esse supernaturali dicto aliquo modo po-
test homo recipere virtutem infusam sed etiam sic esse illi
quo ad actum. — Praeterea eos talem et inmediate recipit esse
illi et tamen non habent esse simile. sed et esse quod de
caritas. quae ergo non ponit quod caritas recipit in
mediate esse illi. sed et esse simile gratiae. non. n. ulli
vi haec privilegium. — Item sicut caritas est virtus su-
pernaturalis ita et fides et sic de aliis. actus supernaturalis dili-
gere misericordie modo ita est quod de non suppositum esse si-
mile gratiae quia fides non est sine caritate. ergo idem dili-
gere. unde quod habet informem. dico quod caritas est per-
fectior et ad ipsam plus pertinet requirit quam ad fidem.
— Sed unde non videtur. quia una forma non est perfectior quam alia
est tamen una sibi requirit dispositionem talem et alia
non est. ergo fides non est sine supernaturalis sed et esse ex quo
fides non requirit esse supernaturale. ergo non est. — Item
dicitur apostolus quod credidit gratiae operum omnes plus
omnibus laboravi non ego sed gratia dei mecum. — Item
videtur caritas perfectior quia ad esse omnes. Si enim tene-
ret unitatem nisi sua. ergo male dicitur quod perficiat
quia ad esse solum et caritas quod ad operari. — Ad
rationes ad primum cum dicitur. sicut se habet lumen ad
eam ... quidem. Dicitur quod non est simile pri-
mo. s. quia utrumque est dispositio finis actionis in
illa infusa de finis simplicis. Sed in alio est differentiae.
quia virtus actualiter diversa ratione sicut effectus ac-
tiones probatur quod in perfectione unius virtutis una cum frequentia
actus acquiritur virtus moralis. Sed virtus infusa
non est effective aliud gratiae. sed solum a deo immediate ideo
non est simile. sicut dicit Thomas. — Ad secundum dico quod ut
acquisita habet duplicem actum elicitum et imperatum. In ha-
bitibus acquisitis prius est perfectus omnium virtutum quam ad actum
imperatum. licet non quantum ad actum elicitum. — Item probatio
quod dicitur ... operat et diligere est actus de virtuti
licet non eliciat actus omnium. secundum dicitur ... quod est
perfectior omnium virtutum misericordie. sed diligendo. licet non elici-
tive. Quod igitur dicitur quod virtus est primus actus dei virtus
est eliciente non imperative. in gratia non elicitiva actu
omnium virtutum sed diligere ideo non videtur. — Ad aliud dico
quod agere suppositum est unum est quod agere formae suppositum
est ... formae non alterius est quod agere talem suppositum
est ... non est supernaturale aliquid alterius formae sed ergo
... in iudicio quod agere primae suppositum solum idem est
formae quod necessario requirit formam ut calefacere suppositum
est calidum quod necessario requirit calorem et sic agere caritatis
necessario suppositum caritatis necessario requirit caritatem.
— Et si tu dicis quod nihil est supernaturale. Dico quod
prius. quia per ipsum idem est supernaturale supponere ad esse
simile et ideo ad hoc sicut esse ... est caritas
suppositum esse tale et non est status. — Ad ... dicitur
acceptatio supernaturalis et cetera. unde est. Sed quando dicitur acceptatum
supernaturale non quia quod sit ... et ... in utroque acceptos

sufficit quod sic una illarum per quam ambo accepti
sunt. n. acceptatio alius tamquam virtuosus non sit
in eo actu ... sed quando acceptatur ad unum al-
ius sic acceptatio primo ab alio sic proximo. non quia
quod sit in utroque eodem tempore similiter. Immo ad ac-
ceptationem Abel et munerum sufficit ac-
ceptatio solius Abel. Et ut dicit quod prius respexit
ad Abel et per modum [illegible] ad munera eius. ergo in
quod prius fuit Abel ac[illegible]ceptus per gratiam et secundum
munera eius per caritatem. — Item finis per ... in
tentione et ideo dicitur deus primo accepisse Abel ac-
ceptaverit munera propter Abel. cum dicatur. Abel
non fuit propter acceptationem munerum sed e converso. ma-
gis quod sint vel fuerint in duae acceptationes non sic
finis et cetera quia est adfinem. — Ad aliud dico quod perfectiones
distinguuntur sicut perfectibilia concedo. et tu dicis
quod perfectibilia distinguuntur quia essentia et sua potentia
distinguuntur essentialiter concedo. Sed dico quod non quia quod
esse ... supernaturale perficiatur sola potentia
illa et per ... caritas perficiatur ... prima
opinio. — Ad rationes primas non quia respondendo
tenendo istam ultimam quia facimus per ea. [marginal: et quoniam]
tamen sic patet de ad eas. Cum tu dicis quod
differentia et differentia concedo ad placitum
... quia ... perficitur et cetera. Et licet fatur
et ... perficiuntur ... et alia ... perfic- [marginal: et sic | son]
in esse ... non perficiat tamen diverse
propter quod differentia virtutes non ... — Ad secundum
quod ... est ipsa ... sic ... . — Sed
... non ponit in ... ad quod non sic
... quod dico ... dispositio ... non ponit
de virtute. tamen non debet ... Et ideo virtus
Si ... impedit ... id ... virtute.
— Ad ... in oppositum quando dicitur quod ... et si
... id. et non patet unum sit ad esse ... Et
quando tu dicis quod in eo qui habet fidem informem
virtus non ... dico quod immo. quia sic habet ... sed
plenam. Sed gratiam et perfectam eo modo quo fides
... gratis data.

Utrum actus gratiae in ... mereatur vitam aeternam.

Secundo in quaestione principali est suppositus
quod dicitur ... de condigno et ... de con-
gruo. meritum de congruo est quando non est proportio inter me-
ritum et praemium. Sed tamen sic meritis facit quod ...
et quod ... praemium decet quod deceret. Et ... quod
miles in ... non ... tamen regem ...
dare ... meruit. Unde tale meritum de
congruo non ... aliquod ... sed solum liberalitatem dantis.
meritum de condigno dicitur quando est ... commensuratio
vel aequalitas inter meritum et praemium. — Sed dicitur
quod duplex commensuratio aequalitatis quod ... commensuratio
... aristoteles ... . s. ... meritum

sic et primum. Si p^r q̄ de geometria q̄m s.
dat cuilibet plus q̄ meretur. sed tamen proportionaliter
in q̄ alia p q̄ plus meruit alii. h. ut3 distare
dist^o 3 q̄ e dx iusticia s. cōmutatiua et dist-
tributiua. q̄. ceter^a. Iusticia cōmutatiua 3 q̄ uuat
in emptionib^ et uendicionib^ et respicit equalitatem
rerum cōmutatarum puta arismeti^ca. q̄ tantu[m]
uni q̄n^tu[m] alii. alia autem distributiua
3 q̄ respicit equalitatem [...] proportionis et h^3 prop^o
geometrica. ut q̄ [...] dat duob^ clericis du
as prebendas q̄ ei q̄ est ill' sufficiens simpl'r tamen
tamen sufficienter digniore prebenda. h. n. exigit iusticia
distributiua. Cum his ad q̄m dicit q̄ dat
q̄ sic p^r possumus mereri beatitudinem de condigno.
q̄ nichil de condigno 3 q̄ tribuit liberalitati deuotis
modo dato q̄ aliquis sit in gratia si faciat q̄ in se
3 dat3 liberalitate dei q̄ dat sibi beatitudinem. Si
ꝯ loqui de mero condigno. dico quod possum
mereri beatitudinem. actu meo et p actum gratie
formatum condigne. dico iusticia q̄ respicit iusticia
cōmutatiua. q̄ i q̄ q̄ sic proportio equalitatis utrius
meritum tamen et premium. h. q̄ n p^t esse i proportione
n. p^l u3 premium q̄m meritum. Si condigne
iusticia q̄ respicit iusticiam distributiuam 3 equalitas
proportionis. Et sic p actus bonos possumus. q̄ actus
gratia informatus ut dicit hugo aliquam proportionem
ad sui supplicium cum sit actus sibi nichil et ideo d^e
digno uitam dignatur meretur premium. Si
possumus uidere q̄ sit i actu condignitas respectu iusticie cōmuta-
tiue q̄ dicitur p^o q̄ u n p^t actus proportio q̄m actus
actus equalitas. neque proportionis neque equalitas ipsius
3 q̄ aliquis meretur de condigno. q̄ n p^t ostendere
q̄ debitore. uel ille q̄ n h^t gratiam p p q̄
strictè dum debitore. eti3 p os n et ille
q̄ h^t gratiam. proportio. q̄ omnis actus tu[us] 3 deo de-
bitus ad plus q̄ ualeat. Cum omnia bene fe-
cimus ad h^c sumus inutiles sumus q̄ debuimus
facere fecimus. ideo nullus actus nisi q̄ i ista
tus ostendit dum debitore. uel q̄ n3 3 ne actus
solonis. plus n debemus deo q̄m facimus
q̄ duo obuli ualeant denarium uim et si
actus solonis ipse n acquirit nouam obli-
gationem p3 q̄ n meremur actus condigne.
Si q̄ plus 3 aliquid satisfacere et acquire-
re nouum debitum q̄ satisfacere solum. sed n possum
deo satisfacere. q̄ dicit ph'us q̄ n possumus dijs
et parentib^ reddere equiualens. ergo multo minus p
sumus dominum ostendere de debitore nobis primum.
Vnde si aliquis esset regi q̄ ad omne seruicium n p^t
regem ostendere sibi i actu debitore. Si q̄
uit ei in actu inq̄ n3 3 obligare p^t ostendere
eum debitore. ideo meretur ex condigno. Si q̄ omnium

sic actus gratia informatus sit eius meritum ex condigno.
et ideo de condigno. Si dimiss3 q̄ 3 i q̄dam ordo. q̄ u
actus 3 sui q̄. nichil 3 de condigno. q̄ 3 imperfecte ideo
dat3 q̄ dat plus de premio h^t gratiam q̄ n h^t
q̄ h^t gratiam h^t actum perfectum ideo dat3 q̄ p^l
accipiat de premio gratis. ut3 ex de congruo.
Vnde n^o q̄ homo p^t omnia precepta implere
q̄ ad literam. uideas h^c alibi.
Queritur utrum alimentum conuertatur in ueritatem huma-
ne nature. et utrum q̄ n. q̄ i^o p^r ad ueritatem ne
q̄ p^r ad ueritatem speciei. sed alimentum n transit i
ueritatem speciei q̄ dicit ph'us .2. de ge. q̄ augetur p^s
et nutritur s carnem. n p^s s speciem. g^o et c. Item n^l
debilitatur p id q̄ transit i unum e. sed cum corpus n^l
debilitatur p sumptionem omnium alimenti. g^o et c. Item
anima .li. .q^e. ut mutabis i te sic cibum car-
nis. Pro dissolutione q̄ est .3. opiniones. prima
i po magistro et 3 q̄ n^l transit de alimento i ueritatem
humane nature. sed illud solum e de ueritate humane nature.
q̄ p̄fuit i adam et decisum ab eo in aliis. Et ideo
dicit iste q̄ illa sola particula q̄ fuit i adam resurget
i iudicio de q̄b3. n a^i^o q̄ aduenit p alimentum et
ideo s illos alimentum solum transit in fomentum ca-
loris n^l. ut n conuertit i humidum radicale. sed solum
p^o i ut resistat calori. illi sic stagnum argento
i liquefacere argentum et quia ut aurum ostiat
ab igne et n ut conuertatur i aurum. dicit tamen q̄
illa particula multiplicatur. et q3 et h^3 cogitium ponere
ut saluetur multiplicatio. q̄ illa particula n suffi
cit ad tantam augmentationem. Iste opinio n3
uera et impugnatur sic. p^o c^a q̄ d^e. primo q̄ i adam
q̄ dicitur q̄ i^o q̄ p̄fuit in adam p^r ad ueritatem
humane ne. Contra ingenit 3 dicere p̄m mi-
nima salte separata etc p ph'm p^o ph'orum et q̄ 3 dare
certe i parua q̄ minor subsistere n potest. Si
dato q̄ primi parentes desi fuissent i preciosi[...]
mas partes ig^r ad h^c n possit ad d illa n^e ce
i q̄b3 h^o^e q̄ fuit 3 et c. g^o et c. Si ipsi ruit
q̄ i^o mo^t m^ta ita h^o^e sui addicione ne. sic
ds multiplicauit panes sine addicione ne.
Et ideo q̄ d^o transfundi ab adam i q̄b3 posteros
ideo ualet p^l et p^l. Si n impote 3 q̄ p u^s n^e
i^o q̄ 3 cito prius dignior nichil i q̄b3 hoie n ra
resurgat. Si illa particula n resurrecte. q̄ e filii
minor operis et debilior parte q̄ n uidetur. Si
ipsi dicit q̄ illa multiplicatur fit miraculose. sed h^c p
miraculum possibile. certa non s^t. q̄ ante de eo. sed q̄
fit p uirtute nutritiua q̄ ut nichil, et n de eo q̄ fit
p miraculum. Item cum i uirtute nutritiua ordo
eum brutis. si op^o n^e fieri p miraculum i hoi[bus] p
ratione cum brutis q̄ nullus d^e. Circa dicitur q̄
alimentum. addit ut miscetur i ueritate n^e huane h^o

ut sit formatum calor naturalis. — Contra agunt inter se
in agendo repatiuntur. sed calor naturalis agit in alimentum ergo re-
patitur et per consequens debilitatur et sic indiget alimento
propter restaurationem non solum propter formam. — Ideo est dicendum
quod cum alimentum transit in naturam humidi naturalis per istum
modum quod aliqua parte recedente deinde ad quod manet
fixum per totam vitam et sic de perditione [illegible] est ut
naturalis et quod id non est sufficiens ad augmentationem
id addit alimentum quod facit ad virtutem naturae. in propositio sed
species ideo est tertium ut dictum est non solum propter formam
sed propter augmentum. quia id quod consumitur a partibus
per se non sufficit ad augmentum. — Si ista
opinio vera sed impugnatur et si ea quae ponit prius quod ad
id quod dicit esse ad figuram quod consistit a partibus
quod manent omnes per totam vitam. — Contra agunt inter
agentia sibi dissimilia et recipiunt etiam [illegible] est
passum. sicut calor digestivus naturalis agit in omne passum
humidum cum ergo humidum non sit passivum ab eo [illegible]
ergo agit non solum in alienum sed etiam in radicale et sic
deperditur humidum radicale naturale in membris per totam vitam.
— Ideo dicitur quod illud quod est de alimento primum
ad veritatem humanae naturae non primo sed post. [illegible]
[illegible] quod primo tempore est quod [illegible] per generationem sub forma
nutrimenti quod id quod advenit primum [illegible]. Si autem
[illegible] primo idest [illegible] ita quod in parte alimenti
pervenit ad veritatem naturae humanae quam quod experientia
deinde [illegible] et ita partes primo al-
imentum per conversionem ad veritatem naturae [illegible]
descendit a parte per generationem [illegible]
[illegible] solum primum ad veritatem alicuius quia
prius est sub forma aliqua [illegible]
non deveniat ad speciem vel ad individuum sed per formam
speciei vel individui sub qua incipit esse tempore conversionis
[illegible] sicut potius tempore quod accipit a cibo. tamen
ita non est sub forma media sicut illud quod accipit per generationem
a parente. ergo in primo pervenit ad veritatem naturae [illegible]
[illegible] — [illegible] de generatione [illegible]
[illegible] nutritionem [illegible] in vinum [illegible] conversionem [illegible]
aqua non pervenit ad veritatem naturae vini cum post conversionem
in vinum primum sit ita quod fuit aqua primo sub forma vini ergo
consimili ita erit in proposito. — Quod autem dicitur est dicit
quod alimentum est necessarium propter augmentum non solum propter for-
mam [illegible] vel restaurationem [illegible] et quia
indigemus alimento. non tamen hoc solum est tempore augmenti.
Sed est tempore status et decrementi. ergo male dicit.
— Ideo est tertia opinio [illegible] et melior quod dicit quod alimentum
convertitur in veritatem humanae naturae et primo ita quod primo
pervenit ad veritatem naturae sicut illud quod a parentibus
est. propter quod principio quod sub forma [illegible] remaneat humi-
ditatem [illegible] naturales [illegible] et [illegible] magis
forte lacte quod est unum est magnum et alia plus [illegible] et
id [illegible] quod [illegible] non [illegible] magna [illegible] in [illegible]

— Et hoc credo quod alimentum transit in naturam et quod
hic ad transit in veritatem naturae in eo cum aliquis quod in-
cipit esse sub forma illius. sed alimentum potest deserere formam
alimenti et accipere formam nutrimenti. ergo pervenit ad
formam nutrimenti. minor patet quia [illegible] non deveniat ad speciem
vel individuum quod per formam speciei vel individui per hoc ergo
pervenit ad naturam [illegible] quod induit formam est [illegible] patet.
quia primum debet quod forma possit [illegible] materiam quam primo in- 7 vel non intersit
formabat deserere et quod possit [illegible] materiam quam primo
non informabat formare. ostendit enim quod aliqua forma
naturalis [illegible] materiam quam primo informabat deserere [illegible]
[illegible] et [illegible] forma media
[illegible] nova [illegible] materiam informare et [illegible] cibo 7 sic
in alimento [illegible] forma informabat [illegible] alimenti.
— Sed [illegible] tamen [illegible] in conversio-
ne individui quae est generativa [illegible] speciei.
sed [illegible] generativa per eandem formam [illegible] in [illegible]
[illegible] non [illegible] inducere ergo et [illegible] per
eandem formam [illegible] materiam cibi [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] cibus in veritatem humanae naturae etc.
— Tertium est speciale in hoc sicut non est [illegible] quod forma ma-
nens [illegible] informans [illegible] materiam quam primo non informabat
quod forma [illegible] separata [illegible] materia [illegible] de-
[illegible] et postea non [illegible] aliqua forma [illegible]
[illegible] materiam [illegible] informat et ideo
forma [illegible] separata [illegible] per eandem [illegible]
in formaliter [illegible] transit in naturam huma-
nae [illegible] forma media [illegible] 7 ex
materiam cibi informare [illegible] transit in naturam huma-
nae. — [illegible] de generatione [illegible]
[illegible] ad [illegible] agunt [illegible] transit in [illegible]
[illegible] alimentum [illegible] ad [illegible]
[illegible] — Modus
autem [illegible] de alimento [illegible] post digesti-
onem [illegible] sanguinis in [illegible]
sicut sudor et [illegible] guttis et in [illegible] liquida
et hoc vocatur ros et [illegible] congelatur
in [illegible] lactis et hoc vocatur cambium et
[illegible] sanguis
[illegible] lactis. sicut quidam existimant de paulo
et est [illegible] dispositione ad membrum et [illegible] spoli-
atur [illegible] forma cibi et induit formam [illegible] et sic
fit nutrito. — Ad rationes ad primam [illegible] non
in speciem uniformiter in materia et [illegible] non [illegible]
speciem [illegible] formam [illegible]
[illegible] ad speciem pervenit ad [illegible]
[illegible] augetur
vocatur [illegible] separata [illegible]
et [illegible] non [illegible] species [illegible]
vivit. — Ad [illegible] primum ad [illegible]
quod debilitat etc. [illegible] quod [illegible] debilita-
tio [illegible] ex eo quod [illegible] conversio alimenti

no solu · sibi a[c]tu

q[uia] ... tunc in q[ua] tunc c[on]tra d[eum] q[ui]a ... ·dl g[ra]
u[e]r[e] postea [con]fessus · ... medi[cus] nutr[it] ...
nos p[er] panis et c[et]e[r]o q[uam] ... cibaria. — Dicit
q[uod] ... est [con]trarie alteratio[n]es cibi · q[uia] alimentu[m]
est [con]triu[m] et ... magis [con]ueniens ... magis alter...
... in uno q[uam] in alio et p[ro]p[ter] ... debi-
litatio n[on] est in uno mag[is] q[uam] in alio et p[ro]p[ter]
... [con]for[tat] et peior nutrio. — ... no-
tat sufficie[n]s q[uia] q[uia] cibi ... [con]trarius et dis-
similis alendo ... mag[is] et ... uni
plus debilitare q[uam] alius · nulli ... for-
tenere ... q[uam] alia est. — ... q[uia] est ex
[con]nexione f[or]tu[n]a ul' disp[ositi]o[n]u[m] q[ua]lit[a]t[is] cibi
diuisim · q[uia] sic una ... p[er] ... una
... m[edia] ... p[er] ... media ... de
dispo[siti]one ... alicq[ui] ... m[e]di[ci]n[a]e
... et id q[uia] disp[ositi]o[n]es ... ul' ...
... cibi sunt ... et ...
disp[ositi]o[n]u[m] ... · id p[ro]p[ter] ... et si-
miles ul' id ... alendo ... ex
ordine disp[ositi]o[n]u[m] similium.

Utru[m] ho[mo] possit diu stare in uno pecc[at]o
mo[rta]li quin cadat in aliud mo[rta]le. Et ui-
[detur] q[uod] sic · q[uia] ho[mo] n[on] cadit in mo[rta]le nisi p[er] actu[m] li[beri] ar[bitrii].
li[berum] ar[bitrium] ... in eo p[ost] lapsu[m] ... no
... in aliud mo[rta]le n[on] ... id et c[etera]. — ... id
... in intellectu cogit[ur] ... si ... n[on] poss[it]
uitare mo[rta]le intellectui ad id cogit[ur]
... n[on] imputaretur ... est ... et c[etera].

Contra ... q[uod] ... q[uia] ... mo[rta]li ...
... deserere malu[m] eligit · ... p[ro]p[ter]
... et c[etera]. — ... illa q[ue]stione ...
... dic[endu]m ... q[uod] ho[mo] n[on] p[otest] ...
ul' stare diu in pecc[at]o mo[rta]li q[ui]n incidat ...
et ... p[ro]p[ter] ... mo[rta]le ...
... d[iu]i[n]u[m] ... n[on] p[otest] diu
stare q[ui]n ... d[iu]i[n]u[m] p[re]ceptu[m] ...
... in mo[rta]le ... · ... ex ...
... ul' id q[uod] ... sciens
... extreme mo[rta]le ut ... facit ...
... mellu[m] ... n[on] fac[it]
... deliberatione ... sciens facit
... p[re]ceptu[m] ... mo[rta]le ...
... inclinat ... actu[m] · ... ut ...
... et deliberate fac[it] ... p[re]ceptu[m] ...
... uicio[rum] ...
... ul' ... ul' ... exigente ... q[ue]
... est ... · id ...
... inclinet ...
et sic ... mo[rta]le. — ... mo[rta]le ...
... deliberatu[m] · ... sic ho[mo] in mo[rta]li ...
... · ... ... p[er] ...

... deliberare n[on] uult ... n[on] ...
— ... d[icendu]m q[uod] ... ho[mo] ... ui-
tare q[uod] ... n[on] ... i[n] d[icendu]m ad
... q[uod] tal' in mo[rta]li ... possit uitare ...
... mo[rta]le · n[on] ... in malo
— D[icendu]m ... q[uod] ... li[berum] ar[bitrium] ... possit ...
mo[rta]le ... in ... mo[rta]l[i] n[on] p[otest] diu
stare n[on] ad simile ... ul' ...
p[otest] ambulare ... n[on] ... ligatis pedi-
bus n[on] p[otest]. — ... d[icendu]m ... inclinatione · p[ro]p[ter]
q[uod] ... tolli illa p[ro]p[ter] ... manente mo[rta]l[i] q[uia]
... p[ec]c[at]a ...
... sola ... d[icendu]m ... et sic
... mo[rta]li et ... cadit in ...
actu[m]. — ... d[icendu]m q[uod] in mo[rta]l[i] ... actus
... et ... seu inclinatio ... actu[m]
... q[uod] tal' n[on] p[otest] diu uitare pecca[tu]m mor[ta]le
n[on] ... ul' ... · ... ul' in cli-
natione in ... actu[m] · ...
... ad ... in ...
... q[uod] respiciat ul' respicit ... · ... q[uod]
respicit fine[m] morale[m] et sic ad ... cadit in mor[ta]le.
— ... id ... inclinat ... mo[rta]lis
... honeste ... ul' ... et
... in mo[rta]li p[otest] ... a mo[rta]li ...
... inclinat in fine[m] morale[m] p[otest]
... et sic ...
... a mo[rta]li ... mo[rta]li. — ... est ...
opinio ... q[uod] ... p[otest] ... de pecc[at]o ...
de pecc[at]o ... p[otest] ... n[on] p[otest]
uitare · i[d est] ... p[otest] ... diu-
ture · ... facile ... q[uod] ... q[uod]
... faciat ... pecca[tu]m ... p[otest] ...
p[ro]p[ter] ... pecca[tu]m ... p[ro]p[ter] ... modi-
co ... p[otest] a mo[rta]l[i] ... et ... est ... mag[is]
dispo[siti]o[n]e ad uitand[um] et sic ... p[otest] abstiner[e]
... mag[is] ... et sic
... q[uod] ... a mo[rta]li pecc[at]o omni.
— ... q[uod] ... n[on] requirit tanta[m]
deliberatio[nem] ... et ... q[uod] ... possumus
... uitare ... n[on] ... q[uod] ...
in a[rgumento]. — Ad r[ati]o[n]es ad p[rim]um d[icendu]m q[uod] li[berum] ar[bitrium] ...
ligatu[m] ... necessitate[m] ... peccandi. — Ad ...
d[icendu]m q[uod] ... p[ro] pecc[at]o ... ad ...
n[on] ... necessitate[m] ... et id q[uia] p[otest] p[ri]mu[m] ...
... et ... · id ... n[on] necesse et id
imputat[ur] ... si tu dicas q[uod] ... p[otest]
... ad ... · ... inclinat · ... n[on] ...
uel necessitate[m].

Utru[m] pecca[tu]m ori[gina]le traduca[tur] a p[ar]e[n]te i[n] p[ro]le.
Et uid[etur] q[uod] n[on] q[uia] anima n[on] traduci[tur] ... traductione
... pr[o]le ... q[uod] traduca[tur] n[on] est ...

originalis q̄ȝ i ee aūc sic i (?) ... .g° p̄tē ... alc
n̄ reduci. ‒ Item peccatū in deꝯ in spiratōe (?) .f. oīu
de q̄ exemplis uel exempl̄is nisi opōm n̄l'ē i re
ptand' ȝ ut dicit aūctate n̄ ȝ in spirand' ſʒ al
q̄sus. g° ꝛc. ‒ Contra ꝑ ꝑm peccatū mors in
trauit i orbē terrarū d' ap̄ ꝛ uocat mortē
ꝑfectiones ſecundas peccatū origi͞le. g° ꝛc. ‒ In
ista q̄one .ȝ. ē intelligēda ꝑ illo q̄ noīe reductionis
intelligatur. ‒ Sed q̄ ȝ orig͞le peccatū. ‒ Et tertio
q̄sitū. ‒ Et ꝑmū sciendū q̄ n̄ reductionis solū
ꝛ ꝑpe q̄ uniuoca q̄ generatur ad esse ꝑ u̾te
q̄ ȝ i a° reducto .s. i sēte ꝛ ideo ad h̄ q̄ aliquid
dicatur reduci ab a° quo recipiunt ꝑ ȝ q̄
reducti ꝑducunt ꝑducatur uel ꝑ ... iste originis
q̄ ... de reduci q̄ ꝑduci ꝑueniunt delicta i ad
ꝑo ... generandi asinū ꝑ cursū n̄c n̄ ...
n̄ illi q̄ descendit ꝑuenit n̄lē q̄ ȝ sem asini
ꝛ ideo ad h̄ q̄ ad reducatur ab a°. ꝑ° ... q̄ redu
catur ab i° ꝑrima n̄lis ꝑductionis .s. ȝ q̄ ... q̄
... ignis gene
rat ignē n̄ ȝ reductio. q̄ generat ignē n̄ ex
... .ſʒ ex m̄a ag̃ uel aeris .ſʒ cum h̄o generat
hoīem ī ȝ reductio. q̄ ab hoīe ... sem̄ meū ꝗ
sic generando. sic g° ꝑʒ ꝑmū q̄ sic reductio. ‒ Sed
uidendū ē q̄ ȝ peccatū origi͞le ꝛ d' h̄ .ȝ. s̄t opiniones
‒ ꝑa ȝ q̄ d' q̄ peccatū orig͞le ȝ q̄dā morbida in
fectio carnis reducta. ꝑueniente ... sic q̄litas
simbola ... ī ... ꝛ manʒ sic le...
... ... ꝑlem. sic ista infectio mor
bida ꝛ ... ꝑ ... culpe. n̄
aūt ꝑ h̄ ... fed... ꝛ ... sic
q̄ ... ab adā ... ꝑpagari ... carꝰ
feditate. ista aūt feditas uocatur peccatū orig͞le q̄
ꝛc. ‒ Sed q̄ ista morbida infectio q̄ d' peccatū
orig͞le ꝑ q̄ ȝ q̄dā infectio carnis inducta q̄ ꝑ q̄ causat
rebellionē ... q̄litates ad rōnem n̄ ꝑmo m̄ ...
... infectio ... ē ... peccatū q̄ ...
... ꝑ q̄ causat rebellionē ... ad rōnem. q̄
ista rebellio ē in hoīe i ꝑis ... q̄stitutio
ſʒ in istis n̄ ē peccatū orig͞le. q̄ ꝛc. ‒ Quia i
hoīe i ꝑis n̄lib' q̄stitutio ē rebellio ... ad
rōnem ... q̄ ... rebellio ...
ꝛ rōnis q̄ ē d' ... q̄ ... indigent ...
i ... n̄ ... d' ... uno indicat
... ita ... in foro ... m̄ ...
iudiciū ... ꝛ rōnis ... i hoīe i ꝑis n̄lib'
q̄stitutio. g° ꝑoss' i eo ē ... rebellio ꝛ tn̄ n̄
ē i eo orig͞le. g° peccatū orig͞le n̄ ȝ ista infectio ꝑ
q̄ causat rebellionē ... ‒ ꝑ° iudiciū ... ꝛ
rōnis ... i suo m̄ sic q̄litates ... ꝛ ...
ꝛ ... in hoīe existente in ꝑis n̄lib' fuisset rebellio
ꝛ q̄ ... actiuas ꝛ passiuas ...

... i ... q̄litas ꝛ rōnis. q̄ huiusmodi
... ista rebellio. ...
q̄ sic eū ē ... ‒ Item si ista morbida infectio
ē peccatū orig͞le n̄ ...
... n̄ h̄ ... peccatū ...
... in actōe n̄c n̄c a d' ꝑʒ n̄c amaritate
uel ade n̄c a° ... ꝛ ... q̄ fit
a ꝑo ... n̄ ȝ ... n̄ ȝ ... uno sic
i a° ... ē peccatū orig͞le reducte ... .ſʒ a
... uel a° alio ꝑo ... q̄ n̄ ... q̄
ꝛc. ‒ Item ... q̄ sic i aīa. q̄
aūt ē a ꝑo ... ut amaritate n̄ ȝ i aīa
g° ꝛc. ‒ Et ē d'. q̄ manʒ ut q̄litas
simbola. ꝑuta q̄ q̄litas simbola n̄ manʒ
una uno ... sic se h̄nt actiuis ... ad ...
i h̄ acq̄r ad h̄ ... .ſʒ ... n̄c n̄ ꝑt acq̄r
ē ... g° ... h̄ acq̄r uno ꝑt ē ...
Sed n̄ ȝ ... uno q̄... ... g° ...
n̄ manʒ una uno. ‒ Et ideo ȝ a° op° ...
q̄ peccatū orig͞le ȝ ... carē iustitie originalis
ꝛ ... q̄litas uel fomes. ‒ ...
... n̄ ... ȝ n̄ carentia ...
ꝑuat ... ut ... sic cecitas ...
... in oculo. ꝛ ideo q̄ culpa orig͞l' dicit collat
... orig͞le peccatū orig͞le ē carentia iustitie origi͞l'
formal' .ſʒ tn̄ ... fomes uel ...
q̄ id uocat peccatū orig͞le ... q̄ ... ȝ ...
... iustitie orig͞l' i ... peccatū orig͞l' ꝛ ꝑ peccatū
orig͞le .ſʒ ... ȝ ... uel fomes g° ꝛc. ‒ ...
... q̄ peccatū orig͞le h̄t rōnem ... n̄ solū culpe
ꝛ h̄ solū n̄ in adā .ſʒ i nobis ut in ꝑuulis
q̄ ... q̄ culpa uel pena ... ȝ q̄ malū
... ꝑ ... h̄ ... fuit i adā
... n̄ ... ꝑʒ q̄ fuit i adā peccatū.
‒ Item ꝛ in nobis q̄ sic ... uniuersi ꝑ ...
... ꝑ ... ꝑuulis ...
... ut ... in uolūtate ade ...
uel ... ꝑ° ... sic q̄ peccatū orig͞le fuit ...
... ... ꝑ ... sic n̄ solū de
... uolūtate .ſʒ ...
... n̄c h̄t rōnem culpe n̄ solū i adā
.ſʒ ȝ i ꝑuulo. q̄ ... dependet ab una ...
uolūtate .ſʒ n̄ uideo quō i ꝑuulo h̄eat rōnem culpe
sic i adā. ideo ȝ alia opinio q̄ d' q̄ peccatū orig͞le
ꝑ q̄ ȝ i ꝑuulo n̄ h̄t rōnem culpe. .ſʒ solū ē
reatus .i. obligatio ad penā q̄ ȝ ...
uisionis ... uel q̄ ȝ ... penales
... ex orig͞li ... ꝛ ideo ȝ q̄ ... n̄ ...
... culpe i eo ... n̄ ꝑt ē formal' rō culpe .ſʒ
formal' rō culpe n̄ ... i ꝑuulo. g° ꝛc. ...
... q̄ rō formal' culpe ȝ uolūtaria ꝛ ... orig͞li
uoluntas ade. Sed uolūtas ade n̄ potuit ...

paruulo sit quia iste. ergo non culpa. — Solutio. Dico quod peccatum
formaliter pactum actum a voluntate elicitum ex hoc sic arguo.
In eo non potest haberi ad rationem culpe inquantum non est actus
a voluntate elicitus sed solum imperatus quia actus
imperatus de se non habet rationem culpe nisi pactum
elicitum. ut si possem fornicari et non vellem et non vel-
lem formaliter talis non esset peccatum mortale unde illud
si inuitam me feceris violari castitas mihi duplicabitur ad
Sed nihil quod sit in isto paruulo preter potest habere actum
elicitum a voluntate quia non habet vsum ut ar. ideo non
potest esse ratio peccati. quare etc. — Secundo sic quod non est in nostra
potestate vitare non habet rationem peccati in nobis quia culpa
est ad imputabile. sed quod non est in potestate nostra non debet
nobis imputari. sed peccatum originale non est in potestate pa-
ruuli immo potest in paruulo apparere. non est in ipso
effectiue actualiter sed est alia ergo etc. — Contra. Sicut illud quod
fuit culpa actualis in adam vocatur originale in paruulo.
sed illud quod fuit in adam non potest habere rationem peccati in paruulo
quia etc. Probo minorem. quia voluntas ade non est voluntas pa-
ruuli. et ideo ad hoc quod sit imputabile paruulo non
sufficit quod fuit voluntarium in adam. sed oportet quod esset voluntarium
in paruulo. hic autem non est. ergo etc. — Contra. Sicut culpa
in eo inquantum est quod meretur aliquam penam. sed peccatum
originale in paruulo nullam aliam meretur penam ut supra
quia paruulus in originali nisi ad potentiam est quod paruulus
in patris filius quia dato quod sit ad potentiam addit
paruulo et meretur penam per peccatorum proprium
aliquam nisi quia alia est. quia paruulus descendens non
videt deum. non est in eo pena vel dolor. ergo peccatum
originale in paruulo non est culpa et hoc est contra
Aug. xi. de ciuitate dei. quod dicit quod malum culpe
est quod agimus. malum autem pene quod patimur. ergo
per eius materiam in eo quod sic patitur quod non agit non est
culpa. sic autem est in paruulo. ergo etc. — Respondeo. Dico
quod peccatum originale non habet rationem culpe in paruulo sed pe-
ne. vel quod in eo est solum reatus pene quia paruulus
portat hanc sententiam et ipse remansit in pueris
filiis et hoc est peccatum originale. — Et quia illud quod
in peccato sit remanet scilicet actus voluntatis eius in adam et pena
consequens. unde bene conueniunt dicere quod non habet
peccatum scilicet actum voluntatis. sed illud remanet scilicet reatum
et carentiam gratie de magna in peccato. sic nunc dico
quod non fornicatur actu dicitur quod est fornicator propter reatum.
et nisi absoluitur dicitur quod absoluitur a peccato et tamen
actum iterum auxilio habet ex quo est qui transiens. sed solum re-
atum. unde scriptura bene vocatur peccatum reatum
dicta quod non auferat actus vel auxilio sicut dicit apostolus quod
habitat in me peccatum. Sed dico peccatum originale in paruu-
lo potest esse reatum non culpa. — Et quod dicunt alii quod
debet esse ad voluntatem nostram est in eo in quo est. sed non oportet
esse non est culpa in paruulo. — Ad primum quod dicunt de mo-
tione mea et de vitiis dico quod sic quod modo est in
debitum non est culpa in eo. sed impeditur. Sed quia omnis quod per-
cepit originale transfunditur apparere ut ipse quod ad regnum
non quia propter peccatum patris bene punitur filius non quod sit
culpa. sed penale sicut et filius punitur pro patre in quod dam-
natur hereditate. sic ergo peccatum in paruulo non dicitur nisi
reatum. scilicet carentia ad bonum sensualis et mane in pueris
filiis. — De hoc autem quomodo inde transducatur dico quod sic
quia per modum vel originis transit apparere in ipso quod iste
non habet proprie tale transfunditur. in adam mansit
in pueris filiis post peccatum et hunc defectus nec sunt do-
no sensualis quia scilicet pertinent ad originem et ideo transit sic
viciata transfunditur. — Auctores [illegible] possent ad-
duci omnes nascuntur filii ire ut dicit apostolus. Et augustinus.
primus homo dampnatus pueros filios esse generauit.
— Ad rationes ad primum dicendum non tenet etc. — Ego non
voco actum potentiam peccatum originale. — Ad secundum dico
quod peccatum originale dicitur transfundi solum quantum ad reatum
quia traducitur non quia erat viciata sed obnoxia peccato.
Utrum per baptismum tollatur pena peccati originalis — Pro
secundo quod sic. Sed propter iudicium est quod sit pene peccati
originalis. — Et quod scilicet quod est dicitur pro quod pena interita
et quod accessoria. verbi gratia. iudex in suspensione latro-
nis vel decapitatione proprie intendit penam mortis. Sed
quod latro habet facere ad occidentem vel orientem
et alia que consequuntur pena principaliter intenta dicuntur pene
accessorie. sic prima et principalis pena originalis peccati est ca-
rentia originalis iustitie cui etiam est quia ut homo omnia au-
tem sic absoluit euenit per pena que intenditur est ca-
rentia luminis in pena adde fuit carentia gratie et iustitie
vel iustitie originalis. — Sed quia per quod tollitur per purgationem est
quod oppositum primum oppositum iustitie originalis carentiam iustitie originalis
quare etc. — Ideo quia impedit ipsam magnitudinem per quam
dei visio est domini gratia dei. adam fuit in gratia
ideo deus per se sunt in domini quod est iustitia originalis ca-
rentia. — Sed dico quod pene sunt sicut omnes defectus
naturales. naturales autem defectus dicuntur vel ratione quia ut
fames sitis et talia habent. vel propter formam scilicet quod respi-
ciunt proprie intellectum ut inuidia et talia. modo per
baptismum ablata est pena originalis scilicet carentia iustitie originalis
quia gratia que datur in baptismo est perfectior quam iustitia originalis
et ideo illa supplet. — Sed dico quod in baptismo fomes
non tollitur. sed diminuitur quia sensualitas non habet tantum dominium
in homine ergo post baptismum sicut ante. sed tamen in bonis in-
pugnantes pene propter modum sicut ergo. ideo fomes non tollitur
sed diminuitur. scilicet inquantum passionibus per gratiam melius resistitur.
tales autem defectus naturales dicuntur pena. — De aliis
autem que consequuntur ratione formae quae scilicet sunt in intellectu.
modo quod diminuuntur per baptismum. quia sicut gratia confertur in
baptismo in vnis gratie quod minuuntur. sed de aliis quae sunt
ex parte materie sicut fames et sitis quae non tolluntur nec
minuuntur quia baptismus purgat animam per non animam et ideo
defectus naturales dicuntur non tolluntur sicut fames et talia

D. 33

sed defectus gratie per actus minuitur. quod est non.

Tertium pueri decedentes sine baptismo puniuntur pena sensibili

dolore sensibili. — Et videtur quod sic. quia secundum vel summe

amara non potest esse sine dolore. sed pueri carent visione

divine essentie que est summe amara et cetera. igitur et cetera. — Item

infinitas actionis non minuit sed auget dolorem in

eo qui dampnatur. sed pueri sunt immunes a culpa et

dampnantur pro eternitate divine essentie. igitur et cetera. — Contra

dicit [illegible] quod [illegible] non patitur quia non puniatur [illegible]

quod meruit non potest. sed pueri non possunt mereri orginale

peccatum. igitur non debent puniri pena sensibili. — Respondeo quod non hic

dubium est quod pro pena que debetur peccato originali [illegible]

est quod [illegible] duo videntur. primum est vero peccato originali

debetur pena sensibilis. Et significatur in ad pueros

— Circa primum sciendum quod peccato originali non debetur sensibilis et [illegible]

[illegible] pena sic dolor spiritualis debetur

et [illegible] delectationi que est in peccato. sed in peccato originali non est actualis

[illegible]. igitur illi non debetur actualis pena sensibilis. magis

apostolus. quia glorificavit se et in deliciis fuit tan-

tum date illi tormentum et luctum. Et si dicitur quod dicitur quod peccatum

[illegible] conversionis que fuit in peccato puniuntur pena dampna-

tionis non conversionis que respicit dolorem puniuntur pena

sensus. — Contra quia in puero non est dolor. quia dolor sequitur

[illegible] est. sic [illegible] sed [illegible] non [illegible] puero.

igitur et cetera. — Secundo sic propter gradus perfectionum non adimitur

aliquod bonum naturale. igitur non debetur originali peccato quod est [illegible] propter

[illegible] perfectionem. [illegible] quia propter gradus imperfectionum

[illegible] aliquod bonum naturale. quia [illegible] defectus

[illegible] defectum naturale [illegible] defectum virtutis. non [illegible]

in [illegible] perfectionem. sed originale peccatum in [illegible] propter gradus

[illegible]. quia non est [illegible] non delectatur in suis [illegible] [illegible]

[illegible] possumus peccatum originale [illegible] [illegible] quod

possit facilius negari de fide. ut dicit quidam

magister est peccatum originale. ideo peccato originali non debetur pena

sensus. — Tertio sic nullus punitur nisi singularis

persona. non propter excessum singularem et personalem.

sed pena sensus respicit [illegible] [illegible] persona singularis

et non originale quod pertinet ad naturam. igitur et cetera. maior patet

quia pena [illegible] culpe et cetera. minor declaratur quia pena

sensus adimit bonum singulare ut calorem [illegible]

peccatum autem originale respicit [illegible] communis

naturae. [illegible] et [illegible] ipsum [illegible] [illegible] naturae. igitur et cetera.

Quarto sic [illegible] et [illegible] [illegible] omnis nullus pu-

nitur pena sensibili pro defectu quod hic [illegible] non in

actu. sed peccatum originale est defectus in puero in

[illegible] solum et non actu. igitur et cetera. maior patet quia [illegible] non

punitur pena [illegible] [illegible] [illegible] actualis

actu vel actu [illegible] quia ad [illegible] vel [illegible] ad [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]. minor et [illegible]

[illegible] [illegible] quia peccatum originale in puero est [illegible]

[illegible] non [illegible]. sed originale in adulto est [illegible]

[illegible] actu caro [illegible] [illegible] spiritum. igitur in

puero solum est habitus ad [illegible] non [illegible]

igitur non meretur penam sensus. — Quarto. sic omnis

pena sensus vel est inferni vel purgatorii post mor-

tem dico. sed puero non debetur pena inferni. quia

[illegible] sola [illegible] voluntas ardebit in inferno. pu-

eri autem non peccaverunt per actum voluntatis. igitur et cetera.

Nec pena purgatorii. quia secundum Augustinum illa pena est

maxima. gravior est quam pena sensibilis [illegible] hic

pena autem puerorum secundum ipsum est mitissima [illegible]

levissima. igitur non puniuntur pena sensibili et hoc

est primum. quia peccato originali non debetur pena

sensibilis. — Secundus articulus est applicare illud ad

pueros. utrum scilicet pueri sentiant aliquam penam

pro peccato originali. Et de hoc sunt due opiniones

quidam enim dicunt quod non. et ideo [illegible] [illegible]

dolore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] modo pueri [illegible] [illegible] illud quod amis-

serunt. scilicet visionem beatam. quia sunt in tantis

penis ignorantie quod non videntur se amisisse

illam beatam visionem. et ideo sicut non dolent

de pena sensus. ita nec de amissione visio-

nis divine. — Sed [illegible] peccato originali non debetur [illegible]

[illegible] nature. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] nature secundum Augustinum est defectus cognitionis. Ideo [illegible]

videntur plus dolere de defectu cogni-

tionis quam de defectu corporis. quia tanta [illegible]

[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] peccato originali

— Preterea pueri non magis puniuntur quam dampnati [illegible]

[illegible] autem non puniuntur pena cecitatis [illegible]

[illegible]. quia [illegible] remanserunt [illegible]. igitur nec

pueri ita sunt obtenebrati quod non sciant de

[illegible] suis. et de hiis que amiserunt.

— Ideo est alia opinio que dicit quod pueri pu-

niuntur pena sensus. ita quod dolent interius quia

amiserunt illa beatitudine. sed parum dolent.

quia sciunt quod non amiserunt [illegible] [illegible]

defectum suum. — Sed hoc non videtur quia dolor

de amissione tanti boni si percipitur. non

videtur posse esse parvus immo esset maior quam

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magna

dolor est quia amiserunt bonum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ideo si pueri habent dolorem aliquem de

amissione beatitudinis ille esset maximus. — Ideo est [illegible]

[illegible] [illegible] dolorem [illegible] non est maior quam dolor sensibilis

[illegible] ideo si pueri iudicant se habere amisisse

~~[illegible]~~ sed [illegible]. — Ideo est tertia opinio que dicit

quod pueri in [illegible] beatitudinis quam amiserunt [illegible]

dolent [illegible]. quia ideo [illegible] [illegible] non [illegible] si non [illegible]

ad [illegible] [illegible] [illegible] est solum dolor [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pueri

[illegible] videntur quod beatitudinem amiserunt tamen [illegible] [illegible]

quod fuerunt ordinati ad [illegible] [illegible] non [illegible] quia [illegible] [illegible]

[illegible]

1o

pena

2 pena

Si pena [illegible] [illegible] [illegible]

2o

[illegible]

[illegible]

97 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dolet [illegible]

1o op.

2o op.

3 op.

[illegible] [illegible] thome [illegible]

non potest affligi nec per actum ipsius quem non habuerunt. Ergo non dolent. Sed deputatur proprie ipsis magis dolere quam magis quantum proponunt acquirere per gratiam beatitudinem. Non sic parvuli quia nec per actum ipsorum nec per actum parentum quia habent per accidens ex quo non est in potestate sua. Ideo non dolent sicut dicit Thomas in scripto. Sed non video si parvuli sciunt beatitudinem esse et quod sunt ordinati ad illam et non per actum ipsorum sed per actum parentum quin doleant de amissione sicut si ego licentiam ordinis ad aliquid perderem habendum per culpam mei non licet non per me tamen dolerem si non haberem eam.

Iste opinio est contra Thomam. Unde iste dicit in questionibus disputatis quod parvuli non dolent sicut non sapientes quia non noverunt de ista beatitudine spirituali quia per lumen naturale non potest videri illa quia est spiritualis quam ad illam cum lumine fidei nesciunt. Sed est communiter. Sed parvuli non habent lumen naturale et lumen fidei, ideo non sciunt de beatitudine et per consequens non dolent de amissione eius. Secundo est contra parvulorum statum quod dicunt philosophi esse separate quae tamen in parvulis cum demonibus remanserunt integra. Philosophi autem non dant cognitionem beatitudinis et tales esse separate quae non noverunt eam. Ideo propter istud non habent plus dicimus potest dare quod similiter propter hoc non habent dare parvulis notitiam beatitudinis. Ideo dicit apostolus ad Corinthios quod oculus non vidit nec auris etc. Nobis autem revelavit per spiritum sanctum et sic patet quod cognitio beatitudinis non habetur nisi per revelationem supernaturalem quam non habent parvuli. Sed nunc potest parvulus saltem cognoscere peccatum suum peccatum suum saltem dicit quod non faceret in neque philosophi. Dico quod doctores dicunt rationes dicunt quod sic cognoscunt illi. Sed nunc postea vide peccatum suum in corpore glorificato. Dico quod sic quia doctores communiter posuerunt videre non solum lucem sensibilem et filii. Sed utrum sit clausus in limbo sive in cellario *[margin: cellario]* videtur non quia status parvuli est status non sed delicte. Sed autem non habent sed quod sic reducitur immo habent esse quam nostrum et pone esse eis penam sensus. Istud dicunt quia est sub pena sensus. Patet quod sensus non patiuntur licet habeant penam damni. Ad primam rationem dico quod parvuli cognoscunt deum et sine agnitio deum dilectionem filii non autem sicut filii. Ideo non cognoscunt eum ut amicum cum puniat ut glorificet quia non dolent. Ad quartum de communitas accipit etc. Dico quod licet parvuli deficiunt sed non est per actum ipsorum. Ideo non dolent spiritualiter quia non noverunt quod amiserunt.

Utrum peccatum pertineat penam diffinitam in fine et in ipso sic quaeritur habitu beatitudinis et adiacent ad iusticia post fines parte quia dicitur ab hereditate ideo etc. Istud non est magis recte amittere

proprio quod potest fieri. Sed ipsum punitur proprie ut patet de ipso etc. Contra sicut non poterit iniquitates etc. In ista questione primo dicendum est quod sicut dicit propter quod in libro capitulo iii in quo est principale singularis ratio est quid non habet aspectum ut qui ad ista quae perversione propter potentie est scilicet quod ad corpus est qui ad eius corpus et quia sicut nec aliquod gravitas est ad potentias quod ad corpus propter eius natura est. Non est ad potentias quod ad corpus est ad spiritus quod ad corporis sit condita quia est condita sine est ad potentias. Nec quod ad animam nec quod ad corpus nec quod ad spiritualia. Secundo primo quod sit peccatum est duplex carentia visionis divine et motus inferior sine defectus corporalis ut fames et sitis et talia que defectus in bonis spiritualibus. Omnia ad nostram quidem istius etc. Suppono quod peccatum sit determinandi et quod ad penam. Modo dico quod prima pena peccati quae est carentia visionis divine non terminatur in finem quia ideo non consistit aspectu in pleno quomodo nec in plena pena per actionem. Sed plus nec quod primo ad esse habet aspectum per accidentem principale a pena peccati respicit ipsum aeternum quo etc. Istud ideo est videatur de creaturis accepit et peccat actus quia et in infinito sicut non potest infinitum dicere sicut nec peccat nec per omnes penas principales. Sed bene finitum dicimus corporales et de tamen finitum quae infinitum principales in veritate aeternum sicut homo clausus erit clausum et dolore delectabile ista quae sunt incipit finem et clausura quod ad corpus ergo etc. Et ideo de spiritualibus etiam sicut infinitum inter sunt ad potentias quod ad spiritualia ideo punitur pro peccato potentias. Ad rationes ad primam quem dicit in maiori quod sicut punitur pro peccato. Unum est eo modo quo expositum est in alio. Ad secundum de ipso rege eodem modo solvitur. Ut quod glossa dicit in quantum punitur ipsi pro peccato reges non gerunt in peccato ipsius.

Utrum omne peccatum consistat in actu etc. Et videtur quod sic quia dicitur etc. Sed nihil est actus et ordinatur elicere sicut qui non et velle quia etc. In libro non nos memori quia et dicitur elicere scilicet peccatum. Istud etiam consistit actu per damnum. Sed ipsum peccatum interpretatur ergo etc. Contra distinguunt peccata omissionis et commissionis tale quia in actus et non etc. Ergo de ista questione sunt due opiniones et ideo difficultas est de peccato omissionis. Dicunt enim quidam quod omnes peccatum omissionis consistit in quo actu cum omne peccatum sit contra praeceptum divinum quod dicitur ab Ambrosio quod peccatum est preuaricatio legis divine et celestium obedientia praeceptorum nam mandatorum et sunt duo precepta scilicet affirmativa et negativa. Peccatum autem commissionis dicitur sit contra praeceptum negativum ut non occides dicitur praeceptum negativum si occides commissionis peccatum omissionis est dicitur contra praeceptum affirmativa

ut diliges dominum deum tuum. si non diliges omni-
bus. — Sed probatur quod actus voluntatis est duplex quidam scilicet a
voluntate elicitus alius vero ab ea imperatus sicut ire ad eccle-
siam. peccatum omissionis ut dictum est respicit actum
imperatum non elicitum. Sed videtur. Si non vadit ad ecclesiam
quando debet omittit. sed ad hoc quod omissio actus imperati
sit peccatum oportet quod circa ipsum fiat actus elicitus di-
recte vel indirecte. directe si volo non ire. indirecte
si volo ludere alias si nollem non ire non esset peccatum
quia secundum Augustinum peccatum est adeo voluntarium quod si non sit
voluntarium non est peccatum. ergo in peccato omissionis
concurrit actus voluntatis vel implicite vel explicite
— Sed quia peccatum omissionis est in obligatione pre-
cepti affirmativi [illegible] ut [illegible] ire
ad ecclesiam vel dimittere. Si video bonum faciendo
si non video vel impedimentum habeo impedimentum et
non est peccatum. Si impeditur habeo non [illegible] sed
volo ergo illud impedimentum eligo et sic volo non
ire et sic [illegible] est actus elicitus. — Et sic in [illegible]
[illegible] est superbia sed superbia consistit in hoc quod aliquis
non eligit obedire superiori ergo in peccato omissionis
est inordinata electio et per consequens actus elicitus. — Et
sic secundum Augustinum peccatum est dictum vel factum vel concu-
pitum contra legem divinam. hoc autem non fit sine actu sive
elicito. ergo omne peccatum et omissionis consistit in actu
— Sed contra quia dicitur quod peccatum omissionis non consistit
in actu [illegible] duo [illegible] omissionem. primum quod
omissio est dimissio actus ad quem quis tenetur. sic tamen
quod in potestate sua fuit hoc facere aliquin non imputa-
retur sibi ad peccatum. — Item est quod permittitur quod
non oportet quod voluntas semper cogitet de eo ad quod tenetur ut
[illegible] vel [illegible] vel ad [illegible] ad ipsum
possum velle ergo ad disputandum et [illegible] [illegible]
ad quod teneor [illegible] ex hoc concluditur quod peccatum omis-
sionis potest esse sine omni actu quia peccatum omissionis est
quando omittitur vel dimittitur id quod est in potestate faciendi
et ad quod tenetur. sed hoc potest aliquis facere sine omni actu. ergo etc.
[illegible] [illegible] declaratur quia [illegible] quod cogitet
de [illegible] forte est [illegible] quod declarare non co-
gitat de eo vel non ipse cogitet [illegible] tamen hoc non est
peccatum ad hoc quod ipse faceret peccatum omissionis. sed
[illegible] ex hoc quod semper movetur [illegible] etc.
— Dico quod [illegible] ad omissionem per actus non requiritur
necessario ad illud sed hoc cum peccato omissionis concurrat
semper aliquis actus tamen se habet per accidens ad illud quia non
oportet quod voluntas semper velit illud ad quod tenetur vel [illegible]
[illegible] non tamen cogitet [illegible] [illegible] ad [illegible]
ad illud et ideo se habet per accidens ex quo non habet [illegible]
ordinem aliquid ad quod tenetur. Et ideo hoc concurrat aliquis
actus ad peccatum omissionis non tamen requiritur quia se
habet per accidens. — [illegible] sic actus qui precedit
et bonus non necessario requiritur ad peccatum [illegible] peccatum non

sit [illegible] cogitata. sed sic est in peccato omissionis
[illegible] vado ad [illegible] actus est [illegible] sed
est peccatum omissionis quia divinis [illegible] inchoare
[illegible] et sic in peccato omissionis concurrit aliquis
actus scilicet [illegible] ergo non necessario requirit [illegible] sed solum
occasionaliter [illegible] actus bonus sic occa-
[illegible] — [illegible] sic si peccatum omissio-
nis necessario requireret actum [illegible] requiret actum [illegible]
[illegible] malum [illegible] bonum non exigit vel [illegible]
quia peccatum non requirit actum [illegible] necessario in
[illegible] malum quia stat cum [illegible] et bono
[illegible] peccatum omissionis non requirit necessario actum.
— Et sic [illegible] iste due opiniones videantur discor-
dare tamen si bene adverterimus satis concordant quia illi
qui dicunt quod non requiritur actum intendunt quod de necessitate non
requiritur. sed concurrit sepe. — Alii vero dicunt quod requiritur
[illegible] quia semper concurrit. Et hoc dicit [illegible].
quod [illegible] per accidens scilicet [illegible] quando cogitat.
[illegible] ad non [illegible] ipsum peccatum omissionis alio
[illegible] si non esset [illegible] in primo actu [illegible]
[illegible] — [illegible] procedunt viis [illegible] ad
[illegible] dico quod peccatum omissionis [illegible]
voluntarium quod in potestate [illegible] velle
[illegible] — ad [illegible] sufficit quod [illegible]
potuit velle — Ad [illegible] dico quod [illegible] facere
et non applicare voluntatem suam ad id quod [illegible].
— Ad aliud dicunt doctores quod in [illegible] peccatum
intelligi [illegible] omissum — Ad [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] omissione [illegible] et ideo si [illegible]
[illegible] non [illegible] ergo et peccatum quia plus requiritur [illegible]
quod ad malum. — Ad [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] actum quod est in sua potestate tamen hoc si cogitet
actum de [illegible] ad quod tenetur in potestate sua est cogitare
et ideo si omittit [illegible] est.

[illegible] bonitas actus moralis vel malitia
[illegible] consistat in actu interiori vel exteriori. Et [illegible]
quod in [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] actu [illegible] [illegible]
[illegible] et talia ergo etc. — [illegible]
[illegible] [illegible] actum exteriorem habet [illegible]
[illegible] et [illegible] actus interior ergo etc.
— Contra [illegible] in omni genere male-
factorum inordinata libido est causa — In ista
questione [illegible] consistit [illegible]
[illegible] vel malitia actus moralis — [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] vel [illegible].
— Et [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] dicunt quod [illegible] actus [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] actus [illegible] non [illegible]

inplere sicut dicit philosophus de anima perfectus in sensibile imperfectus. — Sed dicendum quod peccatum et culpa differunt. quia peccatum dicit deformitatem in actu. culpa autem addit inputabilitatem. Nam deformitas peccati quia provenit ex intrinseco agentis, sicut cum homo caret propter venialem negligentiam. quia et deformitas est in actu de se quia malus est ex genere. culpa autem addit inputabilitatem quae dependet ex sua voluntate faciendi, nam voluntate fuit facere vel non facere. — Dicendum quod actus prius dicitur exterior vel quia exterior explicatur vel quia exterior executur in facto. — Ex hiis ad questionem que queritur etc. Dico quod loquendo de actu exteriori actus imperatus deformitas primo consistit in actu exteriori. quia in actu voluntatis sicut in obiecto. precedit actum in deformitas in obiecto procedit deformitas in actu. Nam est deformitas in obiecto ex genere. in actu formaliter exterior et obiective consistens deformitas. Ergo quod ipsum formaliter sit actus deformis. — In sic actus voluntatis aliter precedit actus voluntatis in eo vel deformitas in voluntate secundum deformitatem in eo in velle actum formaliter quod deformatur actus exterior per fugam in voluntate et ideo prius ideo prius quam deformitas in actu exteriori imaginatio quod in voluntate et perfectus imperfectus et completur quia solum exteriori ... in voluntate et sic in exteriori. — Ad secundum quod inputabilitas et culpa deformitas sunt, in primo completive in voluntate in actu exteriori quae culpa non est ad imputabilitatem. Ergo hoc arguendum in eo et primo et perfectius imputabilitas et culpa in peccato quod in quo est per precepta. sed inputabilitas in voluntate consistit et peccatum in actu et per precepta. Ergo etc. quia dato quod actus exterior possit esse sine voluntate consensu non imputaretur nobis. — Secundum utrum actus exterior addat ad de bonitatem et maliciam actus interioris. — Et dico quod sicut bonitatem et maliciam exteriorem vel exterius quia voluntas non potest facere quod velle forte sit bonum. Et hoc est non et in quia actus exterior forte malus de se ex genere. Sed cum actus exterior sit inputabilis vel culpabilis et laudis vel vituperii ex interiori actu voluntatis. — Sed tamen quod dicitur meritum vel premium esse. Et actualiter esse quod respicit intentionem et hec actualiter respicit et gaudium bonus quia non solum voluit facere bonum opere sed et quia fecit in opere. Et similiter malum habent duplicem penam et esse et carentiam visionis dei et actualiter quia malum non solum voluntate sed et opere perficiunt. — Cum ergo queritur utrum actus exterior addat ad bonitatem vel maliciam vel bonitatem interioris. Dico quod iste facit malum et fecit et ille voluit facere aliter voluit facere et non facit quod tantum fecit plus. — Dico per hoc quod dispensatio voluntatis in eo duo vel cum essent vel in essent si essent ... sic plures ... in malice

in diversis vel sui muneris vel multitudine quia ille ulterius forma facit scilicet preterea non habet opportunitatem et cessat ex toto. Exemplum aliter autem ulterius primo postea non vult. vel postea vult et sic de aliis sic diversis quia ille vult per unam horam alter per duas horas sine intermissione. quia iste se extendit deinde quam ille. modo dicitur Thomas quod comparando quod peccatum ad penam essentialem tamen peccat unus sicut alius. si voluntates sunt equales quia culpa et meritum inputabile propter voluntatem. Ergo vel equaliter libido voluntatis perveniendi equalis culpa quod ad penam accidentalem ille qui voluit et fecit plus dolebit quam ille qui voluit et non fecit. Et ideo dico de merito. quia si iste vult bonum facere et facit aliud vult et non facit comparatur tamen meret unus sicut alius. Exemplum tamen voluntate habent sicut alius et quod sicut quod ceteris si voluntates intendantur propter continua actus quia sicut in actibus maioribus continua actus augent bonum in actibus minoribus continua actus augent delectationem et deus augmentat caritatem quantitate actu. Sed si non augentur voluntates non caritas tamen est meritum et premium essentiale in eo qui non facit actum sicut in eo qui facit et sic in eo qui minor crescit sicut qui scilicet. Si autem voluntates sunt inequales tamen plus meretur vel peccat ille qui habet maiorem voluntatem. — Secundum quod dicitur Thomas quod quando actus sunt quod non habent tempus delectationis in volendo sicut in faciendo et tunc magis peccatum et velle facere et facere quam velle solum sicut in fornicatione contingit. Alii actus quia cum maiore complacentia faciunt in volendo quam in perpetrando ut contingit in homicidio. Et tunc plus punitur volens et non faciens quam faciens et volens ex quo tamen de voluntate complacentia semper non mutat et de multum et de minimum prius respicit voluntatem. Et ideo quod dat actus exterior sed interiorem quia quantum ad premium vel penam accidentalem semper addit quantum ad premium vel penam essentialem vel addit penitus non quantum intenditur voluntatis ratione delectationis quam in actu. — Ad rationes ad primam dicendum quod actus non facit ad pulchritudinem iusti sicut dictum est. Sed bene facit ad denominationem quia denominatio fit a specialiori actus autem specificat voluntatem ideo etc. — Ad secundum dicendum quod deformitas est in actu exteriori propter actum interiorem voluntatis

Utrum voluntas faciat eodem actu in finem et in ea que sunt ad finem. Arguitur quod non. Quia impossibile est unam actionem eiusdem sed si voluntas etc. sed quod duo contraria inveniuntur eidem actui quia contingit istud quod est ad finem esse bonum et tamen propter finem malum vel dare elemosinam propter vanam gloriam. Ergo non eodem actu volo ut illa actus est bonus vel malus quia etc. — Item impossibile est eundem actum modo esse intensum et remissum. Sed actus voluntatis intensius fertur in fine

quando id quod est ad finem. ergo non est idem. — Contra vero unum per illud in utrumque unum. sed ea que sunt ad finem appetuntur propter finem ergo eodem actu appetuntur quo et cetera. — Respondeo duo sunt videnda primo est suppositiones secundo ad questionem. prima suppositio est quod voluntas similiter fertur in finem vel sicut quod idem est iudicium de volente et intellectu de intellectu. secundo est quod quando intellectus assentit alicui sicut evidenti in se sicut primo principio et talis actus eius vocatur intellectus. unde principiorum intellectus est principaliter autem non assentit alicui solum quando resolvitur in aliud per se notum [?] et tunc actus eius vocatur scientia et est discursivus. similiter dico de voluntate quod quando fertur in finem propter se quod solum offertur ~~offertur~~ sibi tunc libere et iste actus vocatur velle secundo autem fertur in aliquid propter finem ut volo bibere potionem propter sanitatem et ille actus vocatur electio. unde electio est eorum que sunt ad finem. — Tertia suppositio est quod stante iudicio rationis recto et in universali et particulari potest voluntas velle oppositum eius quod iudicat ratio esse faciendum omnibus existentibus paribus [?]. Alioquin essent duo iudicia ipsius contraria simul de eadem re. quod voluntas non potest velle nisi quod est iudicatum et probatum vel ostensum et sic de se certa [?] dico tamen iudicio rationis existente recto in universali et particulari quod contingit quod iudicium rationis in universali est rectum ut quod fornicatio est fugienda et tamen in particulari iudicat contrarium propter hoc quod in hora passionis ratio absorbetur et per hoc relinquitur iudicium universale et fit iudicium particulare. — Quarta suppositio est de hiis que sunt ad finem quod quedam eorum nullam rationem appetibilitatis habent de se. sed solum in relatione ad finem. ut potio amara. sed alia est que habent in se ut potio dulcis. — Ex hiis secundo videndum est ad questionem quod ergo quod inter et cetera. — Respondeo quod potest hec duplicem intellectum vel intellectus actus quo voluntas vult finem scilicet velle et quo vult ea que sunt ad finem in relatione ad finem scilicet electio. sic idem vel unus actus quo vult ea que sunt ad finem sic unus in se puta electio. si comparantur primo modo scilicet velle et electio sunt idem actus. dico quod non. primo quia ubi sunt obiecta diversa formaliter et actus diversi formaliter. sed obiectum actus voluntatis est bonum per se et honestum scilicet finis obiectum autem electionis est bonum utile. quia autem est ratio formalis utilis [?] honesti. ergo et actus differunt. — Secundo sic actus quo voluntas vult unum solum et quo vult plura non sunt idem. sed actus quo volo finem absolute est unius quo autem volo est duorum vel plurium scilicet omnium que sunt ad finem et ipsius finis. nihil est quo volo ea in relatione ad finem quam et cetera. — Secundo quod potest intelligi iste actus qui est electio quo vult non finem absolute. sed ea que sunt ad finem propter finem. sic unus et dicunt quidam quod quando id quod est ad finem habet aliquam rationem appetibilitatis in se ut potio dulcis tunc voluntas non fertur in ipsum uno actu. sed quando non habet tunc fertur in ipsum uno actu. Primum probatur sic quia [illegible] quod [illegible] propter curiositatem [?] propter sanitatem [?] id quod voluntas [illegible] et ut curetur sibi alia voluntas ut fertur in se [illegible]

sed unius fertur et aliud propter consequentes. sed quando id quod est ad finem nullam rationem appetibilitatis habet nisi propter finem tunc in illa duo eodem actu fertur. — Sed hoc [?] eodem actu uno fertur primo in obiectum suum et in id quod est ratio apprehendendi obiectum ut visus in colorem et lucem sed ratio apprehendendi ea que sunt ad finem est ipse finis. ergo simul fertur voluntas eodem actu in utrumque. non autem dicit contrarium. quia si video lumen propter quod et ibi unus actus. sed si primo video propter curiositatem et non propter finem sanitatis postea video in comparatione propter curandum sic essent duo actus. et sic intelligit auctoritas et ideo dico de fertur. et ideo cum quando vult eodem actu est propter naturalem similiter et moralem similiter voluntas fertur in ea que sunt ad finem. Dico quod sic. et hoc verum est ratione. primo quia actus quo volo que sunt ad finem non potest plurificari nisi electio plurificetur per primam suppositionem. quia electio est eorum que sunt ad finem modo electio non potest plurificari nisi dividi contingit dividere propter velle finem et illa que sunt ad finem. modo electio non dividitur per velle. quia sibi opponuntur ut dictum est supra et unum oppositorum non dividitur per alterum. sed hoc ipsum. — Secundo sic velle plura ut plura non est per unum actum. sed velle que sunt in fine in relatione ad finem est velle plura ut plura sunt. ergo et cetera. — Tertio sic actus voluntatis sequitur actum intellectus. sed intellectus potest simul cognoscere plura ut sunt unum per unum actum. ergo et voluntas potest velle finem et ea que sunt ad finem ut sunt unum ratione habitudinis quam habent ad ipsum. — Quarto sic idem motus numero vadit ad terminum per medium. sed velle id quod est ad finem propter finem est velle ultimum per medium. ergo et cetera. — Quinto sic eadem potentia non potest habere simul actus disparatos. sed simul dum volo potionem bibere volo sanitatem. ergo et cetera. si dicas quod consequens non valet quia isti actus disparati non stant simul. isti autem stant simul. ergo non sunt duo. dicendum est ad hoc. secundo probo quod sit unus unitate morali propter rationem. primo quia sic actus similes aliquis convenientibus habent unitatem ex obiecto similiter. quod dico quia possum ire ad ecclesiam propter deum vel vanam gloriam vel propter aliquam mixtam modo si vado propter deum iste actus est unus non solum unitate similiter sed et unitate morali. quia ratio obiecti scilicet finis est una. scilicet si plures tamen erat unus unitate similiter et potest plurificari moraliter propter diversos fines ad quos potest ordinari. sed cum volo que sunt ad finem propter finem in est una ratio obiecti scilicet finis. ergo et cetera. — Secundo sic ab eodem habet moralem actus unitatem moralem. sed actus moralis habet unitatem moralem a fine. alioquin actus

Marginal notes: et voluntas [?] · et ratio appetibilis [?] · quod plura non est per unum actum · ad finem non est velle · et per consequens est unus sic moralis [?] · et unitatem [?]

in diversis sicut levitate generata festuca non
potest esse iocosius vel iunctosius quam decem sensum. Item secundo
hec ad finem. Ergo tenetur a fine. Sed quod solo
loco ea que sunt ad finem propter finem est unius
finis. Ergo est actus unius moralis. Tertio
sicut actus virtutum in fidorum ordinatur ad
actum virtutis altioris sicut id quod est ad finem
comparatur ad finem sicut sustinere martyrium
quod est actus fortitudinis ordinatur ad caritatem
que est virtus superior ad fortitudinem. Sed actus virtutis
inferioris habet unitatem ab actu virtutis
superioris quia non sustineo mortem propter deum
ex caritate nisi unus actus scilicet martyrium
[illegible] sed si fiat non propter deum et proximi placendum
quia vel propter vanam gloriam vel laudem et sic
aliis ita quod deficit ab actu caritatis.
Sic iste actus quo volo ea que sunt ad finem
propter finem est unus actus ex unitate finis.
Ad rationes ad primam quod dicitur quod contingit finem
esse bonum et id quod est ad finem esse malum. Dico
dico quod finis quia propter duo bonum ex integra
causa et malum ex defectu unius est. Modo dico quod
si do elemosinam propter vanam gloriam licet actus sit
bonus ex genere tamen iudicatur simpliciter malus
quia propter malum finem et sic contraria non invenitur ea
immo talis actus erit simpliciter malus et non
bonus. Ad secundam dico quod iste actus non est in
tensus et remissus quo ad esse tale sed habet
quo ad esse moris sicut ut ad ecclesiam est unus
actus talis sed potest invenire moralitatem propter fi
nem quia possum ire furandi quia propter deum
vel mihi quia propter solum et tamen actus manet unus
unitate finis. Ideo ratio non valet.

Utrum intentio sit actus voluntatis. Videtur
quod non. Quia in anima non sunt nisi tria scilicet
scilicet potentia passio et habitus. Sed intentio neutrum
est non non est potentia vel habitus ut patet. Item passio
quia passio est in parte sensitiva non sic intentio
que est etc. Item nota intenditur finis quia agit
propter finem et tamen non habet voluntatem. Ergo intentio non
est actus voluntatis. Contra Augustinus 2 de trinitate
quod ad visionem requiritur intentio copulans potentiam
visivam cum obiecto. Ergo intentio est actus voluntatis.
Respondeo in ista questione duo sunt videnda primo quedam
suppositiones. Secundo ad quesitum. Prima suppositio est quod in
tendere est in aliud prius quam tendere. Unde
quia voluntas in aliud fertur quia non debet
intendere sed velle. Sed quia fertur in ad primum
sicut ille de quo dictum est intendit
eternam consequi per illud medium. Secunda suppositio
quod actus aliquis dicitur actus potentie vel est
sicut quia attribuitur potentie quasi elicienti vel principanti

scilicet quia actus unius potentie attribuitur alii quia
imperatur non elicitur sicut occidere attribuitur
voluntati quia imperat ab ea vel est quia actus
unius potentie reluceret in alia sicut si probum electio
est appetitus intellectivus [illegible] non decet
quod est actus voluntatis principaliter autem mate
rialiter presupponit actum rationis puta consi
lium. Ex hiis patet solutio ad questionem quia queritur
etc. Duo dico primo quod intentio est actus
voluntatis elicitive. Secundo quod est actus intellectus participa
tive. Primum probatur sic primo sic quia est intendere
elicitive et elicitive cuius est in aliud tendere per per
suasionem sed hoc est solius appetitus. Ergo etc. Secundo
sic ad eandem potentiam pertinet actus et obiectum. Sed
obiectum intentionis elicitive pertinet ad voluntatem ergo et
actus. Maior patet quia ad eandem potentiam pertinet
color et videre scilicet ad visivam. Minor etiam patet quia
obiectum intentionis est bonum sub ratione boni. Modo
bonum est obiectum voluntatis. Ergo et intentio est actus
eius. Tertio quia initium et terminus elicitive consi
stunt in actu voluntatis. Sed ista potissime con
sistit intentione quia [illegible] est terminus et initium
sed non terminum. Ergo etc. Secundo dico quod intentio par
ticipative est actus intellectus. Primo quia actus
est participative illius potentie cuius actum supponit
ut dictum est. Modo intentio supponit actum rationis quia
intendere est in finem tendere per tale vel medium
et illud supponit ordinem rationis. Tale non nisi
debet eligi a ratione ergo etc. Secundo quod ideo est
indicium perfectionis intentione et electione non quia
electio primo primo respicit ea que sunt ad finem
et postea finem intentio autem primo finem et post
ea ea que sunt ad finem. Ex hoc sic patet argu
mentum sicut se habet electio ad ea que se habent ad finem primo
et postea ad finem sic intentio primo ad finem
deinde ad ea que sunt ad finem. Sed electio est actus
voluntatis elicitive intellectus autem participative. Electio
non est propter [illegible] in conclusione [illegible]
[illegible] non nisi [illegible] quod est voluntatis
vult illud. Ideo est voluntatis elicitive intellectus autem
participative. Ergo et intentio. Ad rationes ad
primam dupliciter est solutio. Primo quia illud tenet
intelligi in tribus modis. Secundo quia intentio et omnis
operatio alia est contra passio. Unde et intelligere est opera
tio et de anima. Ad secundum quod intentio non
est [illegible] quia intentio dicitur terminus
directam ab intendente. In alia natura non
dirigunt in fines suos a se ipsis sed a alio
Utrum constitutio erronea liget agentem.

Sed arguitur quod non quia preceptum inferioris non
obligat contra preceptum superioris. Sed iudicium conscientie
est inferius iudicio divino. Ergo non obligat contra

cepit divinum aliter autem non errat ... ergo etc. — Iterum
peccat faciendo id ad quod tenetur vel obligatur aliquis
est perplexus quia si facit peccat, preterea si non faciat
peccat quia non tenetur facere, sed faciens contra conscientiam [illegible]
peccat sicut contrarium quod [illegible] suis et [illegible]
putabat se obsequium prestare deo et sic habebat
conscientiam erroneam et tamen sequendo eam peccabant mortaliter
ergo non obligabant. — Contra dicit autem qui
facit contra conscientiam edificat ad gehennam ergo etc.
— Dico quod sunt videnda primo quid sit conscientia et quomodo se habet
secundo [illegible] potest aliquis facere contra conscientiam etc.
tertio. — Circa primum sunt due opiniones. prima dicit
quod conscientia est actus voluntatis et non intellectus. pro-
batur tripliciter. primo sic quia omnes videmus quod [illegible]
magnam scientiam de agibilibus habent modicam con-
scientiam. sed si ita esset quod conscientia esset actus intellectus
cum sit scientia ergo etc. — Secundo quia remordere mollificare
et stimulare ad bonum est actus voluntatis. sed istud per-
tinet ad conscientiam ergo etc. — Tertio quia peccatum quod ad
publicum [illegible] est in voluntate sed peccatum potissime
dicitur esse in conscientia ergo est actus voluntatis. — Alia est opinio
que dicit quod conscientia est actus intellectus et non voluntatis et
probatur quinque rationibus. primo quia eo ipso est actus scientie
et conscientia cum [illegible] scientia. sed scientia pertinet ad intellectum
ergo et conscientia. — Secundo quia memoria [illegible] memoria est
actus intellectus. sed memoria pertinet ad conscientiam
[illegible] ergo etc. [illegible]
[illegible] conscientia [illegible]
[illegible] conscientia remordendo ergo etc.
— Tertio quia iudicare aliquid faciendum vel non
faciendum est intellectus. sed secundum Augustinum conscientia agi-
bilium pertinet ad conscientiam ergo etc. — [illegible]
[illegible] conscientia. sed [illegible]
actus intellectus [illegible] remanet [illegible] de
malo. ergo conscientia est actus intellectus [illegible]
tis. — [illegible] conscientia est [illegible] medicamentum
anime [illegible] speculabilium
ita conscientia agibilium. sic ergo patet primum scilicet quid sit conscientia
et cuius sit actus quia intellectus. — Qualiter autem
potest errare declaratur sic. dicitur quod [illegible] principia
agibilium et etiam speculabilium. sed principia agibilium
[illegible] absolute sicut aliquis cogitat quomodo
possit facere domum [illegible] quod non vellet facere eam
seu ex parte acceptione vel presuppositione finis et talia
principia respicit conscientia [illegible] conscientia [illegible]
[illegible] cum presuppositione finis. — Ad hunc sicut in spe-
culabilibus [illegible] alia principia per se nota, ita et in
agibilibus et sicut in principiis speculabilibus non est error
[illegible] in principiis [illegible]
dicit quod bonum est faciendum conscientia [illegible]
[illegible] bonum est [illegible] adveniendum
[illegible] et est error et [illegible] speculativa

errat in [illegible] scilicet in [illegible] principia et sic [illegible]
quomodo conscientia errat scilicet in [illegible]. — Rationes
autem prime opinionis que probant quod conscientia sit
actus voluntatis non valent. — Ad primam ergo dico quod conscientia
non est actus scientie absolute sed cum acceptione
finis plus [illegible] conscientiam [illegible] ex parte in a-
gibilibus habent plus de scientia absolute non tamen cum ac-
ceptione finis. ideo non valet. — Ad secundam dico
quod remordere et stimulare pertinet ad voluntatem [illegible]
[illegible] ad [illegible] sicut ad iudicantem [illegible] conscientia
remordet sicut iudicans ad non esse faciendum [illegible] etc.
— Ad tertiam dico quod [illegible] dicitur quod conscientia est
[illegible] in agibilibus quia conscientia dicitur peccatum esse fugiendum [illegible]
non est peccatum in conscientia [illegible] principium [illegible]. — De se-
cundo [illegible] aliquis potest facere contra conscientiam dicunt
quidam quod nullus potest facere contra conscientiam actualem
sed solum contra habitudinem. [illegible] habet conscientiam [illegible]
est [illegible] in vita hominis [illegible]
habent [illegible] conscientiam non possunt facere [illegible]
non possunt facere contra eam. sed [illegible]
scilicet quod non sunt faciendi mala [illegible]
depono [illegible] conscientiam actualem et faciendo
contra habitualem [illegible] vita hominis. sed loquendo
[illegible] deponere [illegible] in actu [illegible]
in [illegible] quia iudicium actuale de uno [illegible]
cum iudicio habituali de opposito. — [illegible]
[illegible] agere contra conscientiam habitualem non est
facere contra conscientiam [illegible] facere [illegible] conscientiam
[illegible] facere contra [illegible] faciens autem contra
habitualem conscientiam [illegible] actuale iudicium et non
facit contra [illegible] ergo non [illegible] facere [illegible] conscientiam [illegible]
[illegible] magis [illegible] conscientiam. — [illegible] facere contra conscientiam est
peccare [illegible] ex malitia non ex negligentia. sed [illegible]
contra conscientiam habitualem [illegible] ex negligentia vel in adu-
[illegible] ergo etc. — [illegible] non peccat quod dimisso iudicio
erroneo [illegible] iudicium et [illegible] in [illegible]
aliquis [illegible] iudicium erroneum conscientie [illegible]
[illegible] iudicium actuale [illegible] ergo
[illegible] peccat et [illegible] non faceret contra conscientiam [illegible]
contra habitualem [illegible] [illegible]
[illegible] iudicium actuale ad [illegible] quod faciat contra conscientiam
[illegible]. — [illegible] autem [illegible] quomodo [illegible] conscientiam
[illegible] aliquid scire vel iu-
dicare [illegible] in [illegible]
[illegible] iudicatur ad faciendum [illegible]
[illegible] omnibus [illegible]
[illegible] ad iudicare esse faciendum [illegible]
[illegible] potest [illegible]
iudicium [illegible] et error conscientie [illegible]
[illegible] iudicat [illegible] esse fugiendum [illegible]
[illegible] legem divinam [illegible]
[illegible] conscientia [illegible] esse [illegible]

sit humanus et carnalis quia iudicium contra legem divinam. Si autem sit spiritualis acceptabilis iudicium divinum et dicit quod non est faciendum mala ut eveniant bona, sicut quod iste faciat contra conscientiam. Aut in duo iudicia contraria quia per unum iudicium iudicat ad esse faciendum vel non faciendum in isto; per aliud iudicium oppositum in particulari et sic quia ad [illegible] et quantum ad affectum et ad iudicium non unit se tenentem [illegible] si male se conscientiam erroneam pertinet. Sic ergo patet quomodo conscientia potest errare sequendo iudicium particulare contra iudicium actuale universale et sic doctores hoc dicunt facere volentes et nolens in universali et nolens in particulari et in [illegible] quia scit se quod in se non scit quod melius est facere et ideo dicitur mixtum et mixtum interpretando [illegible] id ad quod plus afficitur quam ad aliud, ut delectationis fornicationis et tunc fornicatio iudicatur particulariter facienda contra iudicium universale rationis ita quod stant simul ista duo iudicia: fornicatio non est facienda in universali et est facienda particulariter in particulari. — De secundo, utrum faciens contra conscientiam erroneam peccet, dicunt omnes quod sic. Probo quia [illegible] exemplo et in ratione contra divinum preceptum peccat. Agens contra conscientiam est huius, ergo etc. Probo minorem: quia preceptum divinum non ligat istum nisi per quod per conscientiam venit notitia. Unde dico quod nec scit nec potest scire, non imputatur. Sed modo iste facit contra preceptum divinum quia conscientia dictat sibi quod levare festucam est preceptum divinum, ideo si facit contra istam conscientiam peccat mortaliter. — [illegible] non sequitur [illegible] peccat. Sed faciens contra conscientiam [illegible] iudicium rationis [illegible]. Duo iudicia [illegible] errans ad non et ideo [illegible] sequitur peccat quia si se errans peccat [illegible] non sequitur [illegible] regula [illegible] ideo etc. — Tertio sic, bonitas vel malicia actus dependet ex obiecto. Sed obiectum formale [illegible] facit contra conscientiam est bonum [illegible] sic bonum [illegible] ut [illegible] ideo peccat [illegible] iudicat [illegible] si conscientia dictat mortaliter peccat mortaliter, si venialiter venialiter. — Dico tamen quod aliter ligat conscientia erronea, aliter recta. Recta ligat simpliciter nec umquam est deponenda. Sed erronea ligat solum pro tunc et pro actu, quia per iudicium rationis erroneum et ideo est deponenda. Unde [illegible] faciens contra conscientiam rectam maius peccatum quam contra conscientiam erroneam. Sed tamen iudicium conscientie erronee potest [illegible] quod [illegible] peccatum [illegible] contra conscientiam rectam. — Ad rationes ad primum dico quod [illegible] conscientie erronee et rectam quia superioris

prelati quia dictat esse faciendum tanquam preceptum alicuius. Ideo ligat tanquam preceptum superioris. Sicut preceptum prepositi in persona regis ligat subditos supposito quod aliter non possit venire ad eos mandatum regis nisi per os prepositi, ita dico de conscientia. Unde dicunt doctores quod non est obediendum prelato contra conscientiam sic precipienti quia conscientia erronea resolvit ad preceptum dei. Ideo si obedit contra conscientiam dicentem preceptum dei quod in se est, peccat mortaliter. — Secundo dico quod immo tenetur obedire quia tenetur prelato suo obedire; obedientia autem resolvitur ad preceptum dei, ergo [illegible] tenetur. — Ad argumentum quando dicitur quod est perplexus, dico quod non est quia potest conscientiam erroneam deponere vel ex se resiliendo vel consilio aliorum acquiescendo, alioquin imputaretur. Sed sic implicatur fornicanti [illegible] ita forte sit absorptus quod non potest dimittere, tamen imputatur sibi multo quia voluntarie venit ad [illegible] et tunc potuit dimittere. In hac conscientia erronea potest conscientia absolute deponere, sed pro tunc forte non possit. Ideo non est perplexus simpliciter sed [illegible] ad aliud.

Utrum aliquis actus sit indifferens. Et videtur quod sic: quia actus medius inter bonum et malum est indifferens. Sed est aliquis actus qui est medius inter bonum et malum, quia dicit [illegible] quod bonum et malum [illegible] contraria mediata quia [illegible] neque bonus nec malus [illegible] ut videtur [illegible] ergo etc. — Item [illegible] in peccato [illegible] facere elemosinam. Sed actus talis non est meritorius quia fit in peccato, nec demeritorius quia [illegible] est bonus, ergo etc. — Contra: dicit apostolus omnia in gloriam dei facite; nullum tale est indifferens quia si fit in gloriam dei est meritorium, si non, demeritorium, ergo etc. — Pro solutione hic primo duas distinctiones, secundo ad questionem. Prima distinctio est quod refert: actus hominis et actus humanus. Actus hominis dicitur proprie omnis actus quem elicit homo sive deliberatus sive non. Actus vero humanus dicitur proprie quem operatur homo solum secundum quod homo, qui scilicet non procedit nisi a ratione deliberante. — Secunda distinctio est quod actus potest dici bonus vel malus bonitate vel malicia naturali vel morali. Naturalis bonitas actus est ex potentia; moralis autem ex obiecto vel ex circumstantia vel ex fine, sicut paganus ex [illegible] facit elemosinam. Hoc modo ex bonitate ex circumstantiis habet actus moralis quod sit vitiosus vel virtuosus; sed ex fine spirituali habet quod sit meritorius vel demeritorius. — Ex his ad questionem dico quod aliquis actus est indifferens qui hominis dicitur [illegible] sicut fricatio barbe quod fit sine deliberatione. Sed talis actus est indifferens ad hoc quod fiat moralis vel [illegible] ergo etc. — Secundo dico quod nullus actus humanus est indifferens quantum ad bonitatem vel maliciam spiritualem quia talis malicia vel bonitas dependet ex fine spirituali. Modo [illegible] nunquam est indifferens quia vel est in finem [illegible] et sic actus est bonus [illegible] vel in finem [illegible] et sic est malus

Tertio dico q actus humanus bonus est indifferens mo
raliter per se. s. ad obiectum quia licet illud obiectum sit actus mo
ralis indifferens tamen cum non habet deliberationem. modo sic
est de multis actibus ut de levare festucam
de terra quando non requirit talis actus deliberationem.
nec est obiectum eius. ideo talis actus potest esse indifferens
moraliter loquendo et obiectum. — Ultimus dico q nullus
actus moralis ex quo requirit deliberationem
vel circumstancias est indifferens nec in paganis et ergo
quia necesse debeat circumstancias. aut necesse
illis et sic est virtuosus aut non et sic est viciosus
et ideo est per ipsum. si aliquis det elemosinam respiciendo
ad malam circumstanciam ut per vanam gloriam suam
obmittendo debitam ut cum non oportet. aut quando non oportet.
et sic de aliis actus est viciosus quia debuit negari
talibus circumstanciis. Sed licet sic virtuosus vel
viciosus non tamen oportet quod sit meritorius vel demeri
torius sicut in pagano dicitur. non. dat elemosinam
non meretur. quia non est in statu gratie. sed non demeretur quia
bonum facit pauperi. sed in homine existente in gratia omnis
actus in homine gratiam esse viciosus vel virtuosus
ex circumstanciis sicut dictum est. in homine gratiam est meritorius si or
dinatur ad finem supremum vel demeritorius si non
quia quicquid facimus cum deliberatione totum debet
et ideo sic peccamus ordinando in fine indebitum vel
non ordinando ad finem debitum scilicet deum. — Et sic se habet
ex circumstancia in nullo ad hoc q faciat actum virtuo
sum vel viciosum. vel etiam ad faciendum actum meritorium
vel demeritorium. modo circumstancia facit actum hu
manum virtuosum si est bona viciosum si est mala. ergo
et etiam meritorium vel demeritorium tamen intelligendum quod
ad hoc q actus meritorius sit non requiritur actualis intencio
faciendi ipsum propter deum. sed sufficit habitualis. sic non oportet
q peregrinus semper cogitet de peregrinacione sua actualiter
immo meretur ex prima intencione quam aggressus est
viam propter deum. vel non oportet quod semper cogitet actualiter quando est
ad considerandum. sed sufficit q in principio cogitavit
et postea continuavit. sic per totum. ad orationem quando solu
toria vel imperatoria sufficit intencio actualis
in principio et postea habitualis per totum. sed ad ipsum quando est
huius refectoria requiritur actualis intencio. aliter
non servantur hominis delectaciones. nisi attenderit
ad rationes ad primam quando dicitur q hernia non est bonus
nec malus. verum est. stricte loquendo. s. civiliter. sed aliter
est bonus. — Ad .2. dicitur quando paganus dat elemosinam
actus est bonus moraliter. sed non spiritualiter. quia non est
meritorius eo q non est in gratia. ideo non valet. —
Utrum omnia peccata sint equalia. Arguitur q sic.
quia infinitum. non est maius. sed omne peccatum est ma
lum infinitum. quia privat bonum infinitum. s. deum et meretur
penam infinitam. ergo et cetera. Item illa sunt equalia ma
la que equaliter nocent. sed omnia peccata equaliter nocent. quia
quodlibet peccatum mortale tollit omnes virtutes. ergo et cetera.
— Contra quia dicitur non est. maius peccatum est illud. — Ad
questionem sunt multe. prima opinio fuit. Secunda opinio va
ria. distinguo peccatum. — Circa primam scilicet quod tullius
de paradoxis recitat q stoyci dixerunt omnia pec
cata equalia esse ex quo forte surrexit heresis. dicunt
omnia peccata et merita et penas et premia esse equalia
sed hoc est contra salvatoris dictum in domo patris
mei mansiones multe sunt. cum ista habeat .3.
rationes pro se. primo quia privatio non recipit magis
et minus peccatum consistit in privatione ordinis 7 mod
ergo et cetera. — 2o quia omnis peccatum dicitur q nihil habet de
bono sicut albedo q nigro immixta est. sed omne
peccatum equaliter habet de bono quia bonum virtutis
consistit in indivisibili. s. in observacione omnium circumstan
ciarum. et ideo cum omne peccatum tollit omnes circumstan
cias immo omnes virtutes tollit omne bonum et ita
sunt equalia. 3o quia peccatum est transgressio precepti. modo
ita transgreditur preceptum per unum sicut per aliud et - 7 quia
tamen meretur quod ad penam eternam ex quo in
gitur per transgressionem precepti sicut non esset pena
posita transeuntibus aliquem pontem vel unum ince
deret transiens cum uno pede sicut transiens cum duo
bus. vel in proposito. ergo omnia peccata sunt equalia.
Ista opinio est heretica quia dicit salvator ut
dictum est. in domo patris mei et cetera. supponit et
falsum. q bonum quod privat consistat in indivisibili
hoc est falsum quia medium virtutis quod privat peccatum habet
magnam latitudinem. vel quod licet forte perfectio virtu
tis consistat in indivisibili non tamen esse virtutis immo
habet latitudinem unde dicitur plus q modicum recedere ? et q esse in me
a medio. — 2o dato q virtus consisteret in indivisibili.
ad hoc unum peccatum esset gravius alio ratione actu
um quia unus actus potest habere plures malas
circumstancias et alii pauciores et per consequens unus actus
et peccatum q est in illo potest esse peius reliquo. — 3o
sic quia sicut felicitas et obligatio virtutis recipit 7 quia
magis et minus. maior. non felicitas est adeo sicut 7 ita et ? vicia sed felicitas recipit
minus quod sicut .v. ut dicitur. ergo et cetera. et hoc
est primum. — 2a opinio est vera. videlicet duo p
missa. primo quia duplex est privatio quedam pura nichil s.
tollit totum habitum. sicut mors est privatio vite et
tenebre lucis. alia est privatio non pura. sed tantum
in quantum tollitur habitus per partem ut infirmitas est
privatio sanitatis. quia non tollit totam sanitatem. ideo non
esset mors. sed peccatum et sic turpitudo est privatio
mixta. quia non tollit totam pulcritudinem. sed aliquid re
prima autem privatio dicitur inesse. sed ideo hoc est mixta dicitur et
magis. — 2o suppono vel primo q privatio pura
non suscipit magis et minus. quia privatio pura relinquit
de habitu quod privat. et ideo non dicitur maior vel minor. sicut unus
homo mortuus per x dies non dicitur magis mortuus

quod alius mortuus per unum diem si prius
non punita et iniuste recepit magis et minus quod non tollit
habitum per totum sed per peccatum et ideo sic habitus suscipit
magis et minus ita peccatum potest puniri per magis et
minus et sic habebit gradus. Ex his ad questionem
quae quaerit utrum peccata sint equalia. Patet quod in peccato
omissionis quod ad essentiam non potest esse magis et minus.
ideo est quia in eo non potest esse magis et minus quia est privatio
pura. sed peccatum omissionis dicit et ponit non
dicit ad positionem. Et ideo Ec. VIII est quod induere
potest hec gradus ratione precepti quod obmittitur.
Ergo in obmittendo maius preceptum tenetur
gravius peccatum omissionis et est ex parte precipientis
quia si quis precipiens est maioris auctoritatis
peccatum omissionis contra eum est gravius. Et
dico quod in peccato commissionis potest esse magis
et minus quia ad id quod requiritur dicere et ponere,
quia peccatum commissionis dicit et ponit requirit
actum. In actu autem possunt esse plures vel
pauciores circumstantie prave et sic peccatum est magis
vel minus. Item quia actus potest exerceri cum
maiori libidine. maior autem libido in
actu aggravat peccatum quod etc. Item
penes quod potissime distinguantur peccata.
Ubi sciendum quod diversa peccata potest sumi vel penes
intrinsecum vel extrinsecum. Si primo modo est intrinsecum
in peccato sicut privatio debiti modi et ordinis quia
forte in peccato sic potest distinguuntur se ipsis
et nullo alio sicut color visibilia et sonus audibilia
distinguuntur formaliter se ipsis et nullo alio. Et
et privationes distinguuntur formaliter se ipsis et nullo
alio et omnes res formaliter distinguuntur ab omni
alia. Unde cecitas et surditas se ipsis formaliter
distinguuntur et nullo alio extrinseco distinguuntur
ab alio per eadem. Unde peccata in ratione formaliter
distinguuntur se ipsis. Si secundo modo penes
aliud extrinsecum. tunc id extrinsecum vel est agens vel
exterius actus. Nota de extrinseco peccato quod se
gregatur ad peccatum non tamen est de esse peccati in quantum
actus. actus autem potest dici constitui vel quod ad esse
actus non accipitur ex obiecto vel quod ad agens con-
sistit ex agente et ex circumstantiis actus. Tunc dico
peccata quantum ad actum essentie et speciem actum
ab obiecto efficiunt et sic actus est efficiens
ab agente ut a Deo ab obiecto. Verbi gratia videre
audire et alia et sic peccata quantum ad speciem
distinguuntur ex obiecto. quia privatio est actus de-
terminat ad speciem et efficiunt ab obiecto ex quo
privatio sic ipse actus est quod est talis privatio spe-
cificatur ex obiecto efficiunt. Dicitur quod penes
accidentia actus et circumstantias est penes agens
et intentionem et ideo dicitur penes alia est formaliter

et specifica et non formaliter sicut in actibus. Ad rationes ad
primam dicendum quod hoc peccatum sit infinitum. tamen per ipsum bonum
potest privari et privatur bonum infinitum quia actu finito
bonum privatur bonum infinitum. sic et actu beatifico
finito bonum unum vel alias infinitum scilicet divina essentia et quod
tu dicis quod peccato debetur pena infinita. Verum
est pena infinita secundum durationem non secundum acerbitatem vel
intensionem. Ad secundum dicendum quod non omne peccatum est
equaliter nocere. Et licet quodlibet peccatum tollat omnes vir-
tutes non tamen habilitates ad omnes virtutes. Item
non quodlibet peccatum tollit dicere omnes virtutes sed so-
lum illam quam sibi dicitur opponitur sicut superbia solum
tollit dicere et per se humilitatem. alias non in
dicere et ideo ad hunc possent distingui penes
dictas virtutes quas tollunt dicere. Item licet omnia
peccata conveniunt in aversione quia deo adiungitur tamen
tamen in conversione ad tantum differunt et per consequens in pena
quae in deo redigitur. Et sic per hoc potuit distingui
io io io valete ...

Septem vitia capitalia sunt. VII. Viden-
dum quia vitium capitale dicitur ex quo alia descendunt et radix
sed radix omnium aliorum est cupiditas per apostolum. Ergo
est tantum unum vitium capitale scilicet cupiditas.
Item vitia capitalia opponuntur virtutibus cardinalibus
sed tantum sunt quattuor virtutes cardinales ergo etc. Ego
in ista questione duo sunt inquirenda. primo quid sit vitium
capitale. Quantum ad primum sciendum tantum est quod
dicitur radix peccati et peccatum capitale. quia non omnes
quod radix peccati sic peccatum et sic arboris radix dicitur
illud quod trahit arbor alimentum et fomentum. sic
in peccato illud ex quo peccatum nutritur et occasionatur
dicitur radix illud potest esse ad bonum. bonum est per se
occasio peccati. Sed vitia illa dicuntur capitalia ex
quibus omnia alia derivantur et ipsa in se sunt peccata.
Secundo sciendum quod caput triplex accipitur in scriptura quia
per deitatem unde in capite per quod dicit apostolus quod
vir orans aut prophetans velato capite deho-
nestat sic mulier debet orare velato capite per an-
gelos id est sacerdotes dicit glossa. Secundo caput per principium
quia ex capite significatur duae mortes et sensus a-
nimalis. Tertio pro ratione et precipue ut ibi capitu-
libus istis fratris est per principium autem in capite
omnium platearum. secundo modo dicitur sola id est peccatum
capitale ad sic capitalia quia peccata derivantur. Tertio
sciendum quod peccata dicuntur originalia ex
tribus modis primo ex parte actionis scilicet ratione
et sic omnia peccata quae sequuntur primum dicuntur
originalia a primo et sic accipitur hoc peccatum capitale
quia primum peccatum non est tantum hoc scilicet quod videtur in
ista peccata ipse sed magis est tantum sic removens
prohibens scilicet gratiam et hoc peccatum. Secundo dicitur peccatum
capitale originale ex parte inclinationis sequentis

actus [illegible] delectatio inclinat ad illicitum actum
in specie vii sic oritur unum peccatum ex alio sed in eadem
specie peccatorum capitalium demum gignit. ideo sic non ac-
cipitur. — Oritur unum peccatum ex alio per se multotiens
in [illegible]. sicut luxuria oritur ex gula et sic ad hoc non
accipitur hic peccatum capitale quia multotiens [illegible] non
ditur illud cum [illegible] ut gula luxuriam dicitur
non est. quia ex parte finis dicitur peccatum capitale illud quod
est finis aliorum sicut enim est furatus ut committat
mechiam luxuria dicitur peccatum capitale furti. — Et
ad quem dico quod sunt vii vicia capitalia quod distinguuntur
sic quia omne peccatum provenit ex corruptione spiritua-
litatis spiritualitas autem distinguitur per [illegible]
[illegible] irascibilis et concupiscibilis
autem tendit in illud quod est delectabile et se extra-
hit irascibilis pugnat contra illud quod impedit delecta-
tionem concupiscibilis. si autem peccatum capitale respiciat con-
cupiscibilem hoc est dicitur [illegible] in delectabile et se extra-
hit per quod fuit in [illegible] ad delectationem. si pro-
prio sic est avaricia quia bona temporalia afferunt
ipsi delectationem ad quam ordinantur. si per se et
absolute vel ad delectabilia per tactum et sic est luxuria vel per
gustum et sic est gula. si vero respiciat [illegible]
tunc est quod impedit delectationem sic est accidia vel
non est accidia quia ipse labor vel tedium retardat
ab eo delectabilium spiritualium et sic [illegible] rationes vel
[illegible] concupiscibilem. — Si vero vicium capitale respiciat irascibi-
lem hoc est quod ad id quod tendit [illegible] et sic est superbia quia
appetitus proprie excellentie [illegible] tendit et fuit
ducitur in arduum vel [illegible] tendit et fuit contra impedit
arduum et hoc dicitur vel inanis et sic est ira quia in palam
vindicatam vel occulte et sic est invidia et sic se-
cundum distinguntur vicia capitalia. — Ad rationes ad primum
dicendum quod [illegible] cupiditas est radix omnium malorum ergo
caput quia radix et caput dicitur ut malum est vel dicendum
quod cupiditas potest accipi [illegible] vel pro [illegible] ad con-
cupiscendum et ita non est peccatum sed radix omnis peccati
scilicet fomes vel pro actu inordinato concupiscendi et sic
non est speciale peccatum immo reperitur in omni peccato sed solum
potest accipi [illegible] bonorum temporalium et sic est peccatum speciale
et capitale et illis [illegible] per accipi [illegible]. — Ad
aliam dico quod pluribus modis contingit [illegible]
[illegible] rationis quia ipsum attingere [illegible]
[illegible] in augendo [illegible] in [illegible]
[illegible] virtutes.
Tertium peccatum in spiritum sanctum sic [illegible]
quia [illegible] peccati fit per donum gratie [illegible]
[illegible] et ad [illegible] gratiam contra quam peccatum [illegible]
magnum quia vel [illegible] delictum [illegible]
et [illegible] apostolus [illegible] etc. — Item maior [illegible]
[illegible] et caritas sed peccatum contra caritatem ut odium [illegible]
num est remissibile [illegible] quod est contra fidem ergo et [illegible] obstina-

tio quia est contra spem. sed obstinatio est peccatum in spiritum sanctum
ergo etc. — Contra in Mattheo dicitur quod peccaverit in spiritum sanctum non
remittetur hic neque in futuro ergo etc. — In ista questione
est videndum primo quid sit peccatum in spiritum sanctum. secundo quot sunt
eius species. tertio quantum. — Circa primum est quod opiniones
varie fuerunt omnium doctorum [illegible] Augustinus quod dicit
quod peccatum in spiritum sanctum est blasphemia dicta in spiritum sanctum
si teneatur [illegible] peccatum per modum actus
si teneatur per ipsum dictare quia [illegible]
per divina spiritus sanctus sic accipitur quantum ad blasphe-
miam contra [illegible] divina est peccatum in spiritum sanctum sicut quando
dixerunt iudei de Christo quod eiciebat demonia
in Beelzebub principe demoniorum peccaverunt in dei-
tatem Christi et ideo peccaverunt in spiritum sanctum [illegible]
[illegible] illa verba quod peccaverit etc. sed quando dice-
bant ecce homo vorax etc. peccaverunt contra humanitatem
Christi solum [illegible] et ideo tunc non dixit peccasse eos
in spiritum sanctum. — Sed contra Augustinus de verbis domini dicit quod tunc iudeos
quod infideles [illegible] baptismus et [illegible]
[illegible] ergo peccatum [illegible] dicitur
non est irremissibile. peccatum autem in spiritum sanctum est irremissibile
et Christus dixit iudeos peccasse in spiritum sanctum. sed quod pecca-
verunt. et si velis dicere [illegible]
[illegible] quod [illegible] peccatum in spiritum sanctum [illegible] pecca-
verunt in spiritum sanctum non remittetur ei etc. — Ideo aliter dicit
Augustinus de verbis domini quod peccatum in spiritum sanctum [illegible]
hoc [illegible] quod respicit [illegible] quia maior [illegible]
[illegible] post receptionem [illegible]
[illegible] maius peccatum et irremissibile. — Sed
contra hoc arguit Augustinus de verbis domini quod peccatum in spiritum sanctum
[illegible] infidelibus et tamen non [illegible]
[illegible] etc. — Ideo [illegible] quod dicit
quod peccatum in spiritum sanctum est speciale peccatum [illegible] spiritum sanctum
[illegible] primo [illegible] quod indefinite
in scriptura non est intelligendum [illegible]
[illegible] non venissem peccatum non haberent speciale peccatum
scilicet incredulitatis [illegible] sed habuissent alia mul-
ta peccata. [illegible] quod peccatum in spiritum sanctum non est quod
blasphemia [illegible] in spiritum sanctum sed speciale et determinatum.
— Secundo [illegible] quod peccatum in spiritum sanctum [illegible]
ad ea quod [illegible] spiritui sancto [illegible]
[illegible] spiritus sancti [illegible]
[illegible] et [illegible] sic non [illegible]
peccatum in spiritum sanctum [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] spiritui sancto [illegible] et [illegible]
[illegible] peccatum in spiritum sanctum — [illegible]
[illegible] fit peccatum ex [illegible] et tunc fit contra attri-
butum filii quia sapientia [illegible] ex infirmitate
et sic fit contra attributum patris quia [illegible] ex
certa malicia et sic fit contra attributum spiritus sancti quia
[illegible] bonitas [illegible] peccatum in spiritum sanctum [illegible]
fit contra attributum spiritus sancti quia [illegible] peccatum in spiritum sanctum

Et simplex blasphemia in spiritum sanctum ponitur speciale
peccatum. — Secundo dicitur quod peccatum ex certa malitia fit
vel ex habitu malo inclinante vel ex sola de
lectatione sciente vel [illegible] quod sciente et ex proposito
[illegible] recedit illa que possent eum vitare a peccato
ut auxilium gratie divine. Peccatum in spiritum sanctum quod vo
catur ex certa malitia. Nota certa malitia primo mo
do scilicet ex habitu quia habitus malus est in omni peccato pro
aliquis habitualis. Isto modo quod in omni peccato per
homo sciens peccare propter delectationem. Secundo modo
~~quod in omni peccato homo sciens peccare propter de~~
~~lectationem~~. Secundo tertio modo scilicet quando homo sciens recedit re
media peccati et hoc vocatur peccatum in spiritum sanctum et est speciale pec
catum quod hoc speciale nomen scilicet remedia peccati que recedit
sed unde que sunt eius species et sunt vi. que sunt
presumptio obstinatio desperatio impenitentia impugnatio
agnite veritatis et invidia fraterne gratie.
Sufficientia autem accipitur sic. Peccatum in spiritum sanctum est quando
homo recedit [illegible] quod possit eum retrahere a peccato. Homo autem
~~retrahitur a peccato~~. Homo autem retrahitur a peccato vel per
se vel per alium. Si per alium hoc est exteriore suppli
et [illegible] presumptio. dicitur [illegible] presumptuosi
[illegible] non facit eos ad desperationem vel amore [illegible]
et [illegible] desperatio quia homo diffidens pervenire ad
gloriam. Si autem homo retrahitur a malo per se [illegible]
[illegible] ad actum malum vel ad actum bonum [illegible]
ad malum vel [illegible] delectationem [illegible]
mali non proposito eam relinquere et [illegible] obstinatio
vel [illegible] ad bonum [illegible] delectationis [illegible] eum retrahere
et [illegible] impenitentia [illegible] non recedit a peccato [illegible] pen
itendi usque ad mortem [illegible] irremissibile [illegible]
autem bono [illegible] homo [illegible] indigendo.
Et [illegible] impugnatio agnite veritatis [illegible] solum
sciente [illegible] fidem negat [illegible] audit ad [illegible]
ad salutem respuit ut [illegible] et [illegible]
sciente ex proposito [illegible] rationabilitate eam [illegible]
[illegible] audire [illegible] necessariam ad salutem.
— [illegible] ad vitandum peccatum inclinando
et [illegible] ordinatur in invidia fraterne gratie [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse insuffragia [illegible] et [illegible] primum.
[illegible] [illegible] irremissibile dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] loco est remissibile et [illegible] irremissibile
[illegible] remissibile. Primum declaratur [illegible] primo [illegible]
[illegible] vel esse impedimentum ex parte remittentis
vel ex parte eius cui fit remissio. [illegible] ex parte re
mittentis [illegible] [illegible] patiens [illegible]
[illegible] ex parte eius cui fit remissio [illegible]
[illegible] vie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] loco peccatum in spiritum sanctum remissibile. — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible]
— [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

nos adducit. [illegible] [illegible] proprio [illegible] [illegible]
est [illegible] remissibile. — [illegible] [illegible] [illegible]
missibile et [illegible] [illegible] ex parte inclinantis [illegible]
peccatum est difficile remissibile [illegible] recipit excusa
tionem. Tale est peccatum in spiritum sanctum [illegible] peccatum ex certa malitia
non ex passione vel ignorantia. Sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
excusante vel [illegible] vel [illegible] [illegible] ex certa
malitia nullam recipit excusationem [illegible] etc.
[illegible] ex modo inclinationis [illegible] peccatum est difficile
remissibile [illegible] peccare [illegible] ad [illegible] [illegible] finis in
[illegible] [illegible] [illegible] errore [illegible] [illegible] incurabilis
scilicet difficile curabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] educi de errore [illegible] [illegible] errore
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic est peccato ex certa malitia
[illegible] illud est sciens et ex proposito adherere malo [illegible]
[illegible] ex [illegible] et illud est [illegible] et ex [illegible]
et [illegible] peccatum [illegible] difficile remissibile [illegible] sunt
ex parte [illegible] [illegible] ille morbus dicitur difficile cura
bilis qui generat tedium vel fastidium medicinae.
[illegible] sic est de peccato in spiritum sanctum quod facit recedere remedia
peccati etc. — Ad rationes ad primam [illegible] dicitur
quod [illegible] primo etc. [illegible] est [illegible] ex parte dei non est
[illegible] difficultas in remittendo [illegible] ex parte
peccantis vel ex modo peccandi. — Ad secundam [illegible] dicitur
quod odium [illegible] est remissibile quia est contra caritatem et [illegible]
heresis quia est contra fidem [illegible] est [illegible] non contra caritatem dei
recte [illegible] contra fidem directe [illegible] [illegible]
caritatem [illegible] peccatum [illegible] contra caritatem [illegible]
est curabilis [illegible] error non contra fidem [illegible] directe.
Utrum religiosus vel subditus teneatur prelato
suo in omnibus obedire. Videtur quod sic. [illegible] ad
[illegible] non [illegible] distinctio in quo [illegible] [illegible]
[illegible] prelati et [illegible] [illegible] non [illegible] tenetur in omnibus
obedire posset distinctio. Quod etc. — [illegible] sunt vota
[illegible] religionis paupertas castitas et obedientia
[illegible] ad votum paupertatis et castitatis tenetur in omnibus obedire
prelato suo [illegible] non solum dicitur [illegible] velle di
[illegible] [illegible] et [illegible] non solum [illegible] [illegible] velle
[illegible] [illegible] [illegible] — Contra [illegible] [illegible] dispen
et [illegible] prelatus [illegible] [illegible] [illegible] regula
etc. [illegible] votum religionis [illegible] regulam [illegible]
subditus religiosus non tenetur in omnibus obedire.
— [illegible] duo sunt [illegible] primo [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]. — [illegible] [illegible] [illegible] obedientia [illegible]
imperfecta [illegible] sufficiens [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obedit mandato in [illegible] [illegible]
[illegible] superioris. Imperfecta [illegible] sufficiens [illegible] obedit
in omnibus ad que se obligavit [illegible] [illegible] in aliis
hoc cum sufficiat [illegible] [illegible] imperfecta obedientia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subditus imperfectam
esse obedientiam que [illegible] [illegible] [illegible] perfecta et [illegible]
[illegible]

dens z qui e in aliis inq no te obedire et ta-
les leges nescio votum transcendit ut d(ictum) e.
Ad p(ri)mu(m) ergo q(uod) s(ecundu)m doc. mo(do) p(re)d(ic)tu(m) dicit vir quodam
(ser)vare regulam vel vivere s(ecundu)m regulam. S(ed) s(ecundu)m tho.
alii (pro)fitentur certius. s(cilicet) obedire prelato s(ecundu)m reg(ulam)
et z magna diff(erenti)a inter istos duos mo(do)s quia q(ui)
vovet s(er)vare regulam ex virtute p(ro)fessionis
te(ne)tur s(er)vare omnia s(ecundu)m regulam. i(d est) eo mo(do) quo ponuntur
sunt in regula. s(cilicet) sicut preceptum quod in p(re)ce(p)to sub p(re)-
cepto et tamquam consilium quod in p(re)ce(p)to ut consilium. S(ed) q(ui)
profitetur obedire prelato s(ecundu)m regulam non vivere
s(ecundu)m regulam non obligatur ad regulam immediate
s(ed) mediate precepto prelati ut ostendit formula profitendi
quia d(icitu)r (pro)mitto obedientiam et s(ecundu)m regulam. i(d est) in
hiis q(ue) precepit s(ecundu)m regulam. Hiis visis d(ic)o
q(uod) vel v(ide)tur ad q(ues)tionem. p(ri)mo q(uod) ad obedientiam professam
tantum non te(ne)tur quis immo tenere tale obedientiam in here(si)
et ideo z quia nullus te(ne)tur alicui nisi (con)tinens z qui obligatur
mo(do) in obedientia indiscreta non eadem obligatio (con)sulta
z obligatio inferioris q(uod) mandatum superioris directe
indirecte. Unde au(gustinus) s(ecundu)m id q(uod) potestati resistit dei or-
dinationi resistit d(ici)t(ur) nunquam obediendum z (con)tra (con)silium (con)tra
mandatum imperatoris non (con)tra quam invenit in discreta
obedientia nisi prelato (con)tra deum. Secundo dico q(uod) s(ecundu)m professam
obedientiam tamen sufficientem sufficiat q(uod) obediat
tantum in hiis q(ue) pertinent ad regulam q(ua)m professus z directe
vel indirecte nec in aliis tenetur. quia non te(ne)tur obedire
in virtute voti. S(ed) p(er) professionem non se obligavit
nisi ad ea q(ue) pertinent ad regulam directe vel indirecte. ergo
et c(etera). maior p(ate)t quia non tenetur nisi quia obligatur. tenet ergo s(ecundu)m facti
q(ui) se obligaverunt min(or). et p(ate)t q(uia) si profitetur s(er)vare
regulam teneretur vivere s(ecundu)m omnia q(ue) sunt in regula
suo modo ut in eo q(uod) s(unt) (con)silia sic precepta precepta (con)silia sic
(con)silia et ideo te(ne)tur ad omnia suo modo. S(ed) si profitetur
non s(er)vare totum evangelium. S(ed) obedire s(ecundu)m evangelium tenetur
te(ne)tur ad omnia que sunt in evangelio nisi s(ecundu)m q(uod) s(unt) precepta. et dico
directe vel indirecte quia non omnia sunt ibi expresse
quia aliqua sunt sine quibus non possunt perfecte s(er)vari re-
gula. q(uia) tamen non sunt in regula ut sunt mutuus ob-
sequiis et mutuus copulus ut in aliis q(ue) pertinent
ad obedientiam regule dato q(uod) non sint expresse ex-
plicata in r(egula) te(ne)tur subditus obedire prelato. quia est in
(ob)s(er)vare. et ideo prelatus non posset inter recludere
claustro precepto nec exire per obs(er)vantia obs(er)-
vantia regule. si timeret de scandalo. et ideo sicut pu-
to quod ipse posset precepto moniales recludere
sub periculum (con)versum. Tertio quia subditus te(ne)tur obedire
prelato sicut motor motori. S(ed) mobile non obedit nisi
motori esse ordinis. ergo et religiosis prelato
obediet nisi s(ecundu)m q(uod) subest suo ordini s(ecundu)m quod obliga-
directe vel indirecte s(ecundu)m regulam z ergo et c(etera). minor p(ate)t quia
celum non s(ecundu)m motum ad calefaciendum ab aliquo suo ordinis

sibi. s(cilicet) p(ro)posito q(uod) est et c(etera). id est pater matre q(uod)
ad non pertinet ad obs(er)vantiam regule nisi directe
vel indirecte sicut levare festucam non tenetur obedire
ideo dicunt b. v. sup(er) scriant plan et c(etera). et sic ideo
s(ecundu)m formam regule sua moderetur precepta et ideo
revelatur modus obedientie s(ecundu)m formam professio-
nis ut visum z quia non profitetur prelato obedire
s(ecundu)m regulam. tenetur p(ri)mo sibi tenetur quia imponitur
a prelato. ideo tho. dicit quod vel iste nostra obli-
gent nos ad preceptum nisi s(ecundu)m q(uod) cadit sub precepto
prelati s(ecundu)m q(uod) nos(tr)um q(uod) nos s(er)vemus id. Tertio dico q(uod)
in illo tenetur subditus obedire prelato q(uia) ad actum
interiorem. S(ed) solum q(uia) ad actum exteriorem. v(erbi) g(ratia).
vir tenetur ire ubi prelatus precipit. S(ed) quod illuc va-
dam exterior complacentia non pertinet ad precipere. iste z patet.
unde seneca errat qui estimat servitutem totum
hominem descendere immo superior pars est libera solum
corpus subicitur servituti. Unde solus deus potest in
interiorem (con)templationem respicere actum interiorem
nec sibi ipsi potest precipere quod invideam. S(ed) solum quod non
ligeram cellarios quod dico horas id est potest. S(ed) quod
invideat non. Quarto dico quod ad obedientiam habe(n)-
dam abundantem nullus tenetur ratione necessitatis. S(ed)
solum ingratitudinis. Ad rationes. ad primam
quando dicitur quod subditus non habet dis(cretio)nem de actu
precepti in voluntate etc. S(ed) bene potest discutere de actu
suo v(e)l clare non videt quod (con)tineatur in regula 7 no
Ad secundum dico quod castitas et paupertas habet
magis determinatum et ideo in hiis tenetur sic obedire
obedientia autem nimis lata habet magis et ideo non
est simile. Unde non quod secundum doc. supra p(osi)t(um). non
tenetur ad id nisi quod sic iussus. quia in (pre)cepto. S(ed) solum
quia precipitur a prelato. et hoc dicit forma
professionis que est s(ecundu)m regulam.

Explicit secundus liber. Incipit tertius.

Utrum incarnatio sit possibilis. ar(guitur)
quod non. quia incarnatio re-
quirit (com)positionem inter
incarnatum. S(ed) deus qui datum
non est (com)positio ergo incarnatio
non est possibilis. Item deus non z uterus corporalis
nec uterus in corpore. S(ed) si incarnaretur esset
sicut situs in corpore. ergo et c(etera). Contra z
difficilius est plures naturas in una persona quam plures
personas in una natura. Sed in divinis possibile est et sunt
plures personae in una natura. ergo plures naturae possunt
esse in una persona. ergo et c(etera). Ergo incarnatio in-
cludit unionem. ideo sic (pro)cedendo. Prima in quadam p(ar)te
quod z incarnatio fuit quod modi sunt unionis
s(ecundu)m diff(erenti)a quam de possibili. Secundo ad quaestionem. Circa primum
secundo quod incarnatio z ut vel quod natura z (com)munis

[vel suppositi]
in circumstantiam in supposito alieno consistere est non per
modum inherentis vel informantis sed per modum
sustentati. — Ad tertium articulum sciendum quod incarnatio [illegible]
[illegible] ad quod [illegible] modus unionis. Est tamen ad-
notandum quod licet persona divina possit induere assumere
creaturam, tamen non vocatur proprie assumptio vel in-
carnatio nisi quando assumitur talis creatura que sit
[illegible] suppositum. Quia incarnatio
dicit assumptionem carnis [illegible] caro [illegible]
[illegible] — Sed [illegible] ad quod est
de in supposito alieno. quod declaratur primo sic.
quia assumere est ad se sumere et ad suum esse [illegible]
[illegible] res assumpta [illegible] esse assumitur. Sed [illegible]
[illegible] altaris [illegible] sunt [illegible] [illegible] subsistere
quia tamen non assumuntur in unitate suppositi cum est
divina. ideo non dicuntur assumi [illegible] sustentato
in supposito alieno sustentante. [illegible] autem est
[illegible] in residuo diffinitionis. non per modum etc.
Secundo quia [illegible] dependentie ab [illegible] non [illegible]
[illegible] debet esse per modum inherentis et informantis
[illegible] suppositum divinum debet esse ei quod assumitur. ideo non
debet esse per modum informantis. sed sustentantis. scilicet quia
non simpliciter [illegible] non est [illegible] sed est assumen-
tis. Ergo incarnatio [illegible] etc. [illegible] — [illegible]
est videre modos unionis ut videatur [illegible] modus
est [illegible] unionis incarnationis. Sciendum ergo
quod [illegible] modi unionis. [illegible] aliqua [illegible] uni-
untur [illegible] unitur [illegible] inter se [illegible] con-
[illegible] quia [illegible] faciunt unum [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] in arbore vel unum
[illegible] ut [illegible] in homine. vel unum per genus
ut homo et asinus in animali. vel unum per analogiam
ut [illegible] et accidens in ente. — Sed unitur [illegible]
[illegible] et inter se. ut partes [illegible]
et [illegible] unitur [illegible] inter se quia [illegible]
[illegible] aliam [illegible] quia [illegible] consurgunt
[illegible] compositum [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] modus unitur [illegible]
inter se et [illegible] ut [illegible] et accidens. [illegible]
[illegible] unum [illegible] faciunt unum [illegible] per se ut [illegible]
et [illegible] modus [illegible] et accidens non [illegible]
[illegible] ad unum per se. Sed ergo quod modus [illegible]
[illegible] unitur [illegible] et inter se [illegible] aliquid in [illegible]
[illegible] ut [illegible] quia [illegible] [illegible] sup-
posito autem divino nihil [illegible] advenit. Sed
quia talia esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — 2a [illegible] quod non sit ad [illegible]
[illegible] huiusmodi unionis [illegible] modus unionis
[illegible] tamen [illegible] quod ista [illegible] unio [illegible] in-
carnatio [illegible] unio [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible] assumere.
quia [illegible] unitur [illegible] [illegible] plus [illegible]

[illegible] non [illegible] divine in unitate persone. Comparando quia
[illegible] assumitur et [illegible] assumptum [illegible] unio [illegible]
unitur [illegible] inter se non [illegible] quia non [illegible]
supposito sic quod non faciunt unum inter se ad [illegible]
[illegible] et accidens. — [illegible] [illegible] sciendum sic [illegible]
[illegible] quod [illegible] potentia [illegible] potentiam [illegible]
solam [illegible] [illegible] sola non implicationem
[illegible] contradictionis. scilicet solum obviet ut [illegible] [illegible]
[illegible] potentia quod [illegible] potentia per potentiam passivam et [illegible]
creature et [illegible] potentia [illegible]
plicationem contradictionis. [illegible] quia [illegible] huiusmodi [illegible]
dicitur [illegible] potentia quia [illegible] primo quia sicut se
habet potentia [illegible] ad potentiam [illegible] ad potentiam non [illegible] [hinc [illegible]]
[illegible] potentia [illegible] creature. [illegible] potentia [illegible]
[illegible] ad [illegible] potentia non [illegible]
per non implicationem contradictionis [illegible] — [illegible]
potentia [illegible] potentia. ideo potentia quia [illegible] supponit [illegible]
[illegible] potentia quia [illegible] potentia. [illegible]
tale potentia. [illegible] — [illegible] utrum incarnatio
sit possibilis. [illegible] quod [illegible] potentia [illegible] ad [illegible]
[illegible] primo [illegible] quia [illegible] non implicat contradictionem quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] ad hoc [illegible] quia incarnatio est [illegible] in
alieno supposito. [illegible] autem est possibile. [illegible] probo
quod sit possibile quia si esset possibile [illegible] esset [illegible] ex parte
assumentis vel [illegible] assumptibilis. non ex parte assumpti.
quia esse [illegible] subsistere et [illegible] [illegible] [illegible] [[illegible]]
[illegible] quod [illegible] quod non [illegible] [illegible]
[illegible] in existentie. [illegible] primo [illegible]
[illegible] esse subsistentie vel [illegible] in [illegible]
[illegible] quod non est [illegible] [illegible] persone
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] unio
esse [illegible] non est [illegible] persone [illegible] esse [illegible]
[illegible] non est [illegible] accidens. quia [illegible] facere
accidens quod [illegible] esse et non [illegible]
[illegible] subsistere non est [illegible] esse [illegible] quia non plus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible] facere quod
[illegible] in [illegible] et non subsistere. [illegible] ergo [illegible]
[illegible] vel esse dico quod sic in [illegible]
[illegible] esse accidentis [illegible] ad [illegible] [[illegible]]
non [illegible] accidens non [illegible] ideo non [illegible] dare
accidens non [illegible] [illegible] [illegible] dare [illegible]
esse [illegible] subsistere [illegible] esse [illegible] per [illegible]
ad [illegible] quia [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] facere
[illegible] non in [illegible]
non est [illegible] ex parte assumptibilis non [illegible] in potentia ex
parte [illegible] assumentis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] ex [illegible]
[illegible] ex parte non [illegible] quod est in alio quod [illegible]
esse in se. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non in se [illegible] [illegible]

g° et c. 3. Ad tertium cum (?) dicitur collatio (?) per ... sicut fa-
cit ordo in spiritualibus, quia sicut in corporibus, sed sicut facit
in corporibus quod diverse res inferiores et superiores in eodem
termino. Ergo similiter in spiritualibus. Et sic ergo solum ordine potest
plura stare in uno supposito unitatis et incar-
natio vocatur unio. — Quarto sumitur ex perfectio-
ne divina, quia perfectius ... divina esse et ordi-
natione quam una causa et alterius. Sed una natura
est ... in perfectionem per aliam ... ut sua actu-
alitas et c. — Ad rationes ad primam dico quod proportio
accipitur dupliciter. Primo est comparatio quantitatis
unius ad aliam sicut quantitas molis sicut proportio quan-
titatem virtutis ut impossibile sit esse proportio
ut infinitis et ideo modo non est sic. — Secundo mo-
do proportio dicitur habitudo duorum in ratione perfectionis et
perfectibilis ut est proportio materie et forme agentis
et patientis et talis sufficit ad unionem. —
Ad 2. dico quod ad primum ... incorruptibile secundum quod
nulla ... sicut est vel operationem incorruptibile ut potentie organi-
ce, modo sic quod operantur in corpore per tantum esse et
operationem sicut corporis et ... iustitia ... 3°. modo quod non
dependet a corpore nec quantum ad esse nec quantum ad opera-
tionem, sed per ... aliquam habitudinem ad corpus et sic
dixit philosophus quod intellectus est forma celi et sic potest
concedi quod est unita in corpore. —
Tertium potest assumi etiam incorruptibile ...
quod sic. Causa unionis ... sic in-
... et ... rationem ... sic et in ... de-
... — ... ad voluntatem in rebus
mutabilibus ... facientis. — Con-
... capax est ... causa ... et c.
— 3. ... opposito ... opposita ... 3°. ... ra-
tionis principium rationis. — Sed ... quod creatura ... divina
non potest assumere nisi irrationalem. Primo quia elevatio
necessaria ... ele... sed creatura irrationalis ad potest
non potest elevari ad operationem quam respicit unionem ... sed
ad visionem dei et fruitionem. Ergo non potest elevari ad esse
unionis. — Secundo sic non ... redundat quod ... est
in potentia si assumatur creatura irrationalis ... quod potest
esse ... in persona ... redundat
quod potest in esse. Ergo ... in potentia sed non
redundare in potentia non assumatur. Ergo et c. — 3°.
quia non potest ... sed ... non potest assumere
creaturam irrationalem ad esse gratie nec ad esse ... ergo
... quod non unita assumatur in ... gratia
et quod si irrationalis assumatur non potest ... assu-
mi gratia quia ... filius dei posset peccare ... quod non ...
... et c. Quarto quia ... assumptionis ... plu-
res causas rationales non habet pluralitatem sicut plures solum
sic in causa intellectuali. Ergo causa irrationalis non est as-
sumptibilis. — Alia est opinio quod dicit duo. Primo quod de potentia
absoluta potest assumi causa irrationalis et irrationali ... quod

effectum esse in ... non ... ordinata ... est
ex deliberatione ... et ... non ... as-
sumere. Primum declaratur ... quia non posset assumi
creaturam irrationalem de potentia absoluta ... esse ... expre-
... assumimus quod non est quia ... ex quo includit
omne esse sicut potentia una ... et alias
... esse ... assumptionis quod non est quia non
... potest ... creatura irrational...
rationalis. Sed ... potest ... assumere ... et irrationale.
— Sed quia sunt due opiniones sic ... disputare
et unam ... et alterius ex ... in-
... ad argumentum dicitur. Sed
de unione ... absolutum a
... unitas in ... in
gratia. Ergo unio ... esse sine unione et c.
... quia ... unitur in gratia et tamen non ... Ergo
... ad ... in gratia non potest argumentum
... sic ... et c.
3. Sic quia filius dei huiusmodi corpus assumpsit
duo ... et alterum. Et c.
— Si dicitur aliquid quod non est ... de corpore Christi et
aliis corporibus. Quia corpus Christi ... ad aliam
... quia ... esse ... per istos est
una ... corpus. Ergo idem est iudicium de corpore
Christi mortuo et ... quia ... ordine
et mediante ... per ... panis ... sensus
... animam ... forma ... corporis
... mortuum. Sed ergo ... per fidem ... potest
mortuum assumere et ... et irrationale potest
ergo quod nullus maior ordo remanet in ista ...
... corporis ad animam quod ad ... aliquid
... — Ideo dico quod de
potentia absoluta potest assumere creaturam irrationalem
de potentia ordinata non potest assumere nisi hominem quia
maior est similitudo in homine ... ma...
... est ...
... quod ... — Secundo expre-
... quia in homine ... sunt ... Et quia unio
... ad ... et c. Si dices quod ... un-
... est ... dico quod ... plures
... sic plures homines ... per ...
sic in divinis et c. — ... ex perfectione
unionis quia ... et quod fiat unio ad
hominem quia homo est microcosmus. Et ideo ... u-
nione ad hominem ... ad omnia ... quia
solus homo est ... ideo ... remedium ... et
... quod fiat unio nature huma-
ne ad divinam ... — Ad rationes
prime opinionis dico ad primam quod ... elevari
de ... ex parte ... sic ... et ... unionis
fieret ... et sic esse non potest elevari ... ele-
vatur ... et ... esse sicut

divinam. Secundo per elevationem potentie et operationis quantum ad obiectum
quia scilicet elevatur esse potentie per habitum in quo primo
non poterat, et sic per elevationem essentie et non potentie ut
in Christo esse fuit elevata ad visionem beatam
et tamen non potentia spiritualis, non obiectis videbatur defectum,
ideo etc. Elevatio in essentia non respicit obiectum
sicut elevatio potentie, ideo non valet. Ad aliud pro
[illegible] redundaret in potentiam quia est essentie [illegible]
[illegible] et essentie. Modo dico quod ista elevatio non
[illegible] ideo etc. Ad aliud dico per interemptionem [illegible]
[illegible] unione [illegible]. Ad 3 et 4 [illegible] una
per interemptionem [illegible] unionem per gratiam [illegible]
in gratia non est maior unio in non [illegible].
Aliud dico quod [illegible] in hiis que sunt ordinis non
[illegible] sed unio in non et [illegible] eiusdem ordinis.
Ad aliud dico quod Christus potuit assumere naturam sine
gratia et potuit peccare de potentia absoluta, sed impossibile quod
vellet, ita dicit Thomas. Aliqui dicunt quod pro pluralitate
voluntatum divine et humane [illegible] alterius, scilicet humane,
potuit Christus peccare. Sed hoc non intelligo quia in hiis que
inveniuntur ex quo [illegible] per aliud [illegible]
[illegible] in uno redundaret [illegible]. Voluntas
autem humana [illegible] natura [illegible] per divinam, ideo si
potuisset exorbitare, exorbitatio ista redun-
daret in verbo divino quod est indecens, ideo non valet.
Ad aliud vero [illegible] ad pluralitatem [illegible]
assumentis non assumpti [illegible]
non habet pluralitatem non impedit quin posset assumi [illegible]
assumitur ad pluralitatem suppositi [illegible]

Utrum beata virgo potuerit || Ad aliud
eodem instanti esse sine peccato originali et [illegible].
Videtur quod sic. [illegible] Anselmi [illegible]. Decuit [illegible]
quod ut [illegible] ea puritate niteret qua sub Deo nequit maior
intelligi. Sed si statim primo instanti fuisset in gratia
sine fuisset tante puritatis [illegible] ideo etc. [illegible]
cito post sanctificari [illegible] ergo [illegible] instanti
[illegible] et concludo. [illegible] bonum fore [illegible]
ad [illegible] malum, sed in instanti [illegible]
[illegible] ergo eadem potuit in eodem instanti
[illegible] non stant simul [illegible] culpa [illegible]
ideo etc. Pro quo [illegible] supponunt et [illegible].
Suppono quod beata virgo fuit concepta in peccato originali
et hoc primo declaro sic duplici ratione et auctoritate
[illegible]. Omnes qui descenderunt ab Adam
[illegible] generatione contraxerunt originale. Beata virgo
fuit huiusmodi, ideo etc. Secundo quia post Christum omnes in
[illegible] reparatione, ideo Christus vocatur caput,
quod influit omnibus et non recipit ab aliis. Si
autem beata virgo non fuisset in peccato originali non in-
[illegible] Christo [illegible]. Ad hoc [illegible] auctoritas
[illegible] de hoc primo [illegible] quod [illegible] fuit [illegible]
conceptus fuit sine originali. Hec de primo. Secundo

sunt opiniones [illegible] opinio [illegible].
3a alia opinio [illegible] opinio [illegible]. Circa primum sciendum
quod quidam dixerunt quod eodem instanti quo beata virgo
fuit in originali fuit in gratia, sed non in eodem signo illius
instantis. Et premittunt duo. Primo quod [illegible]
[illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]
et [illegible] [illegible] in [illegible] motu et in mobili
ad [illegible] ad quem et [illegible] a quo. [illegible]
quod in eodem instanti possunt accipi [illegible] signa ut in
corpore non albi est primum signum quod respicit expulsi-
vum expulsi fore [illegible]. Secundum [illegible] fore
[illegible] expulsivum esse [illegible] quod [illegible]
eiusdem instantis potest [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] sub gratia et sub culpa. Et probant primo quod
quod expellitur dum expellitur est [illegible] expellitur et quod
expellit dum expellit est [illegible]. Ergo [illegible] fore quod
expellitur et quod expellit in eodem instanti in diver-
sis signis sed non in diversis instantibus. Secundo [illegible]
[illegible] obviare [illegible] in eodem instanti est
[illegible] ultimum [illegible] et [illegible] primum et tamen non in
eodem signo quod [illegible] duos motus [illegible]
[illegible] media [illegible] [illegible] de dualibus [illegible]
[illegible] [illegible] dum expellitur et [illegible] et
est expellens dum est expellens [illegible] cum prima
[illegible] de culpa originali et de gratia [illegible].
Sed contra [illegible] quod [illegible] opinio est impossibilis [illegible] quia [illegible]
esse simul [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse stans et [illegible] fluens [illegible] esse [illegible].
Et sic hoc est impossibile. [illegible] magis repugnant
in eodem [illegible] albi et nigri quam magis albi et minus al-
bi, sed magis et minus non stant simul, ideo etc. [illegible]
quod prima repugnant [illegible] non [illegible] pro
eodem tempore [illegible] magis et minus albi. [illegible] sic
[illegible] a quo et ad quem [illegible] stant simul [illegible] ad quod albi
[illegible] a quo [illegible]
et [illegible] motus [illegible] ad [illegible] et ab albo [illegible]
[illegible] in nigrum sic [illegible] albo in magis album
et [illegible] in nullo gradu se [illegible]. [illegible]
quod [illegible] non [illegible] et culpa non
[illegible] modium [illegible] in [illegible] 2a [illegible]
[illegible] [illegible] simul [illegible] quod
[illegible] in [illegible] quieto et [illegible] cum eo solo in-
[illegible] non [illegible] sed [illegible] solo ad facere
instanti et hoc est impossibile quia impossibile est [illegible]
esse solo instanti. [illegible] de illis signis
[illegible] quod [illegible] in signis [illegible]
quod [illegible] simplex [illegible] non [illegible] impossibile
[illegible] impossibile quod [illegible] in plures par-
tes [illegible] instans [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] simul in eodem instanti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit eadem

re absolutam non diversas proprietates vel diversos modos
re[a]les · quia non videretur distantia hinc inde · Et
locus [illegible] quantitas quam [illegible] sunt [illegible] re · immo
ista dicta non faciat quod contraria sunt [illegible] eadem quantitate [illegible]
id est [illegible] · Item contrarium [illegible] signum posse dici [illegible] alia
et si sic erit processus in infinitum · Sed non [illegible] [illegible]
indivisibile [illegible] eadem ratione et instans quod [illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] indivisibile [illegible] — Praeterea [illegible] quod
dicit quod id quod expellitur dum expellitur est et similiter
quod expellit est — Solutio [illegible] loquitur de hiis quae subito
expelluntur et quae successive expelluntur · Nam in hiis quae
subito expelluntur idem est expelli et expulsum esse
et non esse · Sed in hiis quae successive sunt aliud est expelli
[illegible] expulsa existat per partem · immo in motu
[illegible] expelli respicit albedinem quae in toto
[illegible] est expulsa [illegible] ad quod non est
albedinis nisi expulsam [illegible] albedo dum ex-
pellitur [illegible] · [illegible] ad [illegible] dico quod minor [illegible]
in eo quod successive expellitur · immo debes dicere quod
quod dum expellitur non est · Similiter quod expellit efficitur
dum expellitur [illegible] vim defortem expellente
[illegible] forma expellens non est quousque sit expulsum
esse penitus [illegible] faba [illegible] · Unde secundo
[illegible] quod [illegible] motus contrarios cadit quies me-
dia [illegible] tempore [illegible] alioquin [illegible]
dum est in [illegible] impossibile est quod ad-
hibeatur [illegible] efficaciens [illegible] quam sint
frigidans · Et ideo dum [illegible] incipiet
calefieri [illegible] motus contrarius sine quiete [illegible]
Solutio [illegible] erit quies in forma [illegible] in gradu
forme [illegible] in proposito quia faba non relinquit [illegible]
[illegible] ideo [illegible] mola statim incipit mo-
veri motu contrario ascensioni — Solutio ad hunc [illegible]
dubium quia in eodem instanti est ultimum ascensionis
fabe · et primum illius descensionis eius · ergo non [illegible]
esse aliqua quies · Solutio non oportet esse quietem in gradu forme
[illegible] in eo quod est [illegible] forma vel informis [illegible] · [illegible]
necessario quod [illegible] forma in tempore [illegible] gradu forme
[illegible] dico quod ad [illegible] in loco [illegible] mo-
tum in loco [illegible] quies in [illegible] loci ut
[illegible] faba quod quando faba ascendit erit mo-
tus continuus [illegible] ad molam [illegible] non
ascendit et postea descendit non est quies in [illegible]
[illegible] loci signata · [illegible] sic quies aliquando in loco
[illegible] esse quies in forma et non in [illegible] gradu forme
[illegible] ponere [illegible] opinionem [illegible] aliqui quod solum primo
in instanti beata virgo fuit sub peccato originali toto
tempore sequenti fuit sub gratia [illegible] quod non fuit sub culpa
[illegible] solum per instans. — [illegible] Responsio [illegible]
[illegible] quod eadem quod [illegible] non esse sub forma toto tempore [illegible]
[illegible] instanti esse et quod [illegible] quod non [illegible] esse sub forma [illegible]
in instanti peccata incipiat toto tempore non esse.

primum autem invenitur in generatione [illegible] [illegible]
esse per [illegible] tempore et post est in ultimo instanti
et per totum tempus sequens non esse sub culpa sed sub
gratia · Et sic erit sub culpa solo instanti
et sub gratia toto tempore sequenti · Item [illegible] subito
et in instanti [illegible] potest [illegible] postea
sed non est in eo aliquid [illegible] · ergo [illegible]
[illegible] dicatur solo instanti · Item [illegible]
[illegible] quod dum [illegible] [illegible]
[illegible] voluit · ergo potuit in [illegible]
[illegible] · [illegible] dum voluit [illegible] post instans
primum in quo fuit sub culpa. — [illegible]
non intelligo · primo quia [illegible] instans
[illegible] duplex instans [illegible] tempore omnium
et [illegible] dicitur instans · [illegible] temporis
continuum [illegible] et non [illegible] vel [illegible]
et per [illegible] · aliud est instans temporis [illegible]
quod est stans et [illegible] vel [illegible] —
[illegible] quod ad [illegible] tempore vel instanti [illegible]
intelligi directe et per [illegible] sicut [illegible]
vel indirecte per solam concomitantiam [illegible]
[illegible] quod [illegible]
tempore est [illegible] tempore vel instanti et [illegible]
directe vel indirecte per concomitantiam ex quo
[illegible] peccatum [illegible] cognoscitur. — Ex hiis
[illegible] quod deus non potest facere quod aliquid durat
solo instanti [illegible] quod beata virgo fuit
solo instanti sub culpa sic [illegible] quod fuit
et non [illegible] desiit [illegible] desiit esse · Culpa fuit
in beata virgine [illegible] et modo non est · ergo [illegible] de-
siit esse [illegible] · [illegible] sic [illegible] desiit primo in-
stanti quo fuit [illegible] secundo instanti [illegible]
[illegible] · non [illegible] vel in tempore non potest dici quod beata
virgo desiit esse sub culpa in eodem instanti [illegible]
fuit quia [illegible] esse [illegible] peccato in instanti
esse incepit sub culpa et non esse · quia [illegible]
[illegible] subito producitur id [illegible] tempore non
esse desinit esse et non esse · [illegible] incipit non esse
[illegible] per tempus · quia forma indivisibilis ad [illegible] non [illegible]
esse · [illegible] directe aut indirecte · non potest
esse [illegible] desinit esse in tempore · Culpa
[illegible] cum sit indivisibilis non desiit esse in tempore vel [illegible]
instanti [illegible] per concomitantiam [illegible] non
est [illegible] instans [illegible] vel
in instanti medio · Et sic fuit tempus [illegible]
ista duo instantia [illegible] inter [illegible] duo in-
stantia cadit tempus medium · Et sic fu-
[illegible] per tempus sub culpa et non solo instanti — Solutio
[illegible] est [illegible] per [illegible] successive
[illegible] subito producitur [illegible] semper [illegible]
[illegible] autem producitur successive impossibile est quod sic
in solo instanti · Ergo [illegible] ratio non [illegible]

efficacie. Sed prima sufficit rationes aliorum non v[alent]
quando dicitur quod impossibile est quod aliquid sit et cetera. Verum
est si sic accipiatur oppositum. Sed verum potest esse quod ad
esse solo instanti quod desinit esse in tempore. Verum
est dicitur tamen non sic in solo instanti sed potest
incipiat esse instanti et postea fuit per tempus et
tandem desinit esse in tempore. Sic ad potest incipere
in tempore. Ita quod in ultimo illius temporis est et non
desinit esse in eodem instanti. Sed primo non
per tempus et post instantia desinit esse. Quod
dicitur quod quam cum consistit subito dicitur repugnare
potest. Ergo quod aliquid durat solo instanti
dicitur quod in eodem tempore est et implicantur contradictionem.
Primo dico quod ad esse agens voluntarium
potest et cetera. Verum est si implicaret contradictionem expresse
effectus. Modo quod deus dedit verum esse per solum in
stantis implicat contradictionem scilicet quod sit et non sit.
Quaestio quid est quod beata virgo fuerit
solo peccato originali per tempus sit breve sit lon
gum quod probatur per hoc quod dicitur est quod nihil quod
dicitur solo instanti. Et generatio formata
est. Puto quod in tempore brevissimo fuit. Quod
vides ad primum dico quod beata virgo habuit
maius privilegium quam aliquis sanctificatus et ista fuit
sanctificata tempore brevissimo quia mater dei patris cata
est filius. Ad aliud dico quod sit incipiat in esse
in alio instanti non tamen in eodem instanti desinit
esse. Sic dico de bono et de bono. De sanctificatione vir
ginis vide Thomam. Tertio.

Utrum beata virgo ad egit efficaciter in
conceptione. Augustinus filii dei videtur quod sic. beata vir
go fuit vera mater. Sed hoc non posset esse nisi ad fe
cisset per ministracionem materie tantum. Non dicitur esse de
si materia ministraret. Item conceptus dei anima potest dicitur
perfecisse in spiritu. Contra dicitur sicut generatio ab ang.
quod virgo in conceptione ministravit materiam tantum. Et a con
ceptionis non fuit. Circa hoc sunt opiniones
et hic sunt duo media et tertia vera. Conceptus fuit
prima opinio dicit quod virtus activa est in muliere
sic in viro et potest esse quod sol non solum agit in
mixtum sed et ea in mixto agunt in se
mutuo. Et probat quo est solum. Sed
contra videtur esse philosophus dicitur alius et vide Thomam. Et
7 sc. propter istam opinionem quod multi quod in perfectio in
venitur in qualibet distinguuntur sexus distinc
nitur agens et patiens suppositum et sic in
plantis autem non hinc intelligas quod utrique sexus
sit in una parte plante sed forte est in una p
te activum et in alia passivum. Sic in pomo fore
te est granum in passivum aut totum potest et o
no illud autem quod est in vitello est activum vel
aut passivum sicut non videtur quod et in mixto sed d

genus et patiens non sunt distincta in mixto supposito
sic tamen non quia est in alio et alia parte. Alia opinio
dicit quod virtus activa est in muliere imperfecta tamen
non tanta quod possit fetum producere sed indiget
exteriori actione viri et hic probatur dupliciter. Primo quod
sicut in materia quam ministrat viri esse tamen potest passiva
generatio esse violenta sed nihil violentum in. Et ex
principio est ab esse. Item quia fetus frequenter magis
assimilatur matri quam patri. Sed non videtur quod sic potest
quod beata virgo ministravit solam materiam
retur quod beata virgo non fuit vere mater. Quia a
gens et patiens sunt distincta supposito ut primo non
sic esse non esse distincta ideo et cetera. Impugnatur prima
sic. Duplex est potentia et duplex est actus. Quoddam est potentia formal
cui respondet actus formalis et quodam potentia virtualis cui
respondet actus virtualis. Modo dicitur quod hec potentia for
et actus formalis non possunt esse simul. Et simul de
aliis duobus tamen potentia formalis et virtus actualis
possunt esse simul. Sic potest in semine in quo erit
potentia virtualis est potentia ad formam et actus virtualis.
Et actualis habet virtutem ponderum in virtute circu
in inferis. Quod videtur circa quod negatur in
dictis potentia virtualis et actus virtualis non possunt
esse simul. Et ego probo. Primo sic manum istam
ex parte sui sed quia potentia est aliquid imposito ad forma et ipsam
quod alteri ab agente quod est potentia virtualis. Ergo potentia
virtualis et formalis sunt idem. Sed parte potentia virtualis
non stat cum actu virtuali. Ergo nec potentia formalis.
Ideo sequitur quod nihil agit ad destructionem sui ipsius.
Sed si virtus activa esset in menstruo ageret et cum
ad destructionem sui in eo sic videtur paradoxa pro. Rationes
non valent. Quod dicitur generatio esse violenta. Dico quod
primo falsum quia violentum non solum dicitur a fore. Sed et quam per
quod modo motus est pluries dicitur. Ad aliud dicitur secundum
dico quod est propter forte imaginationem sic de virgis quas de
corticavit Iacob coram ovibus quae habuerunt forte
imaginationem. Et de puella nobilis quae peperit turpem ethiopem
ymaginationem turpem quod videat in camera. Ideo ista opinio
quod dicitur quod mulier agit ad dicitur non quod mulier duo
ministrat in generatione scilicet menstruum quod non est idem
menstruum quod emittit per mensem. Sed est purgatio
et illud menstruum est pure passivum. Sed menstruo
ministrat semen in quo est virtus activa. Et probatur
per experientiam quia gallina sine semine galli
per efficaciam esse facit et ovat. Et dicitur
ovum venti quia venit calefactis ingenitum. Ideo
non valet. Quia secundum philosophum et anselmum de
conceptu virginali. Et sic in relatione oppositi
Et in istis est potentior quod est possibiliter debemus
attribuere beate virgini. Et quod nobilitatis et perfectionis
et similiter virginitate quod magis non est in ea
in quod in semine ministrat sine sede corporis ...

n est tre n ponit de nate tollendu abtrav gine. — Ergo dr q loco d actone pn li. vel ligo n cogend tn cogit. — Ad cui eviden distigt q i acepne ista tx opio onsideratur. Et inde h septo ssp. i qoe 1a d 3. — Quito utr sic uit ist vide septu d 1a qoe. 1. ar. 1. ad ar. vide solones in septo ptorum.

Trum corp xpi fuit factum i istati n. q i p mane b; q fic n 3. ft d' dicat simpsit q erat. Et 3 — D. e d aia d 0 n q sitmon 7 iude insepto cu solone sua. — Ec cep h fca fuit p. s. s. s; spe seus cu sit ifinite s ds operatur i instanti loqte. — h st 3 uita pm e d in ista 7 vide insepto de 3. qoe. 4. 7 ap. 1. — Sed quo i ista ligae fotan 3 tot Et 3. utr g sit i oib; gl. 7 uide septu d 3 qoe. 4. ar. Tuc ulteris querite.

Trm xps possit d' fi fuit. vi q s e d xps e g; ho dextz 7c, 3 i septo d. e. ar. 7 q. ie fres dm; i ed pris. xpc vocit nos fres 3 ft pris e 7 nos. Jn oppositu e sic i septo ut s. h; inde st 3. primo opio f. po ipo e 3. opio vice 7 exh q xpc n pt d fi tri p cetos. Jt i p n; primo dico q x n pt dici filius tri. n q h ho sit fca. s; q i dnt dca. q pstat occoem errandi et gndm fily etna 7 7 tpale eo gndi etna q est ostu sion inte qda d. s. s. eidem d pat. 7 qda d pris. Et sic tx et gndm tpalem 7 ne xpc inq ho uideatur ee filius filis 7 pris. Di cunt tn qd ista ocedi pt. iste ho e fili tnitis q i li. i decliat h hom ut dicit 1o sd q ad natr huana ptinet exclido suppositu duin. Tercio dnt q n pt dici fi tnitis p ceto ad eiu errore cuiq qui pot xpm pura cara n p dm ut euitet error nestoriq q ait q. p s in xpo 7 vpes di ad l; xpm tn ee p gtm. 1o h v; pmo. n. n i pso ostio sion i suu ipi. qr n i altius. s; dicl ds sone dens i xpo i sui ipis. go 7c. pbo. mi. q xpc dr eql pris inq dr filius inegls in q ho. go equalis 7 i egls 7 sic d mlts Jt sic alie oppiones incurunt inxpo i oppo ista cina. s; pgatma inveniur. q tpale 7 eternale 7c. tp hau go 7 oppo istatua. — ad 1o q h; valet. e. ar q id e suppositu hueni 7 ditas i xpo. go omito supposito huai n pt excude suppo ditatis. d aos vide i septo. q 3da. — 3o. sa opio q sonat dcis aug 7 e q e n. m pot dici fi tnitis. i spo 3 va. pbatur d 7 dc latur d septo illo inasatur exgndone 7 gno tlat ad ql illi. e go ds fi aq h ec. s; fuit.

s; xpc n h ee atio tnit. q tc a spu sco 7 a se ipo hab ee. — Scdo q p dam. ft n d tlet nsm. s; ppm. s; in xpo gius sic duc i. n tn e n vna pa etna. go p est q xpc n pt d fi tnitis loqte. — qo. q n p cetos p d i pgm. vide rom in septo. q. ut supa. — Ad ar dico q n e sic q e h q v e tata e 7 ds. — Ad. 2. dico q fi n e v niuoca. s; analoga 7c.

Trm vnio fca fuit i n 7 vide p d i septo 7 oppositu s. q. ista. — Hic st. 2. d vita q 7 thur d septo. po q. e. indo d; fi. so q mots de vino. q d. primo qn ne; manet 7 talia sut quor fot e opo ut ordo ut actus lapidu 7 extitus 7 ite nu e indnus q inteliib poto ut conto vna n po i coupi a sa qn vini cor rupte 7 ad manet. sic qn gutta aq po in dolio vini 7 i 7 s; in verit. q ut n manet in xpo. — 3. qn ut; coruptz 7 g. sic in mixto 7 ia n q te collet simplic 7 i mutabilitas dic n. e qn fuit vnu p ntinuas sic vinu addit vino ed dolij. n s q tell dele coel; . ft d dta sic e. 1. qn fut vnu p oem scom 7 fot n ista i venuit q in eili ad hc rom po q n pt ee i xpo e ut; n sit fot 7 inpfco ee in xpo. sl hoc rom 7 ut; pris. Et io d q nulla fca e vnio i n. s; solu in pa inb tn vide septu 7 in solone eri loa.

Trm in xpo sit pla suppo. vi q s e d e in ao ing ipm resolunt. s; xpc pt resolui i pla suppo. q pt n; assumpta diuite. ipsa aut dimissa faciet suppositu. Jt gnd tlatur ad suppo s; tx st duc gndnes. g 7 d suppo. — Con deum d q h; in x ponecia pls e is. n tn pla suppo. — 3a st h vide po opo f 7 3 q qda volentes vitare errore nestoriq pot i xpo pls psis; pla suppo. — S q h ar. q p sona 7 suppositum s ide. n q pa d suppositu otu ad aiam ro e. n q st ide re multipli cato v multipli reliqu. si g i d st pla suppo 7 pls p q fm e. — Jo sic mul tiplicato suppositu multiplicat in fuis 7 e g logco realit suppositu e supius ad psa. g in po e q in xpo sunt pla suppo 7 vnica psona 7 h e primu. — Sm e vide dcam inte. nos q s multa. c. res n sla. p. h e qd suppo ppostis sint e pri inddum. — Deni d sic q ta tula dmun dmi d re p se subsistit 7 n

subsistente. quia per hoc dicitur res talis vel singularis vel particularis vel individua ut sortes vel aliquod occisum vel [illegible] [illegible] [illegible] hec ratio [illegible] aliquam. unde dicitur res de supposito quod non supposito. Secundo scilicet solum de individuo vel supposito in genere substantie. dicitur tamen sic quia individuum quod est in genere ad accidens ideo res non consistit in eo salvatur ratio substantie. ideo substantia proprie ponitur ad secundum. [illegible] quod est a non [illegible] ea. [illegible] in predicamento in se et divisum ab alia. ideo et per hoc individuum vel suppositum importans dignitatem aliquam scilicet nomine rationalis unde sub omni dignitate suppositum et persona dicunt solum sic grecum et latinum. ideo ideo nomen [illegible] unica. [illegible] suppositum in [illegible] ad ea quod in eo sunt suppositum non in alio positum. — Ex hiis ad questionem dico quod in Christo sunt plura individua particularia et singularia quia in Christo requirit plura [illegible]. sed non sunt plura individua singularia particularia esse in Christo [illegible]. — De [illegible] quod [illegible] pluraliter in Christo non ponit sed in plura supposita [illegible] vel [illegible] pluralitas et unum suppositum persone etc. in Christo est unica pluralitas [illegible]. — Ad rationes [illegible] resolvitur in [illegible] ex quo [illegible] solvit ideo [illegible] assumpsit hominem [illegible] solo quod unitur [illegible] [illegible] [illegible] duo non [illegible] ex hiis solo ista duo faciunt hominem. unde non [illegible] additum [illegible] et [illegible] homo ideo [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] dividet [illegible]. Ergo non [illegible] ideo [illegible] supposito. unde suppositum et non [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]. — Ad hoc ad questionem dico quod [illegible] resolvitur [illegible] suppositum [illegible] non habebat hunc modum [illegible] non [illegible] [illegible] supposito [illegible] supposito. — Ad secundum dico quod [illegible] ad suppositum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluralitas [illegible] [illegible] plures [illegible] non est. quod [illegible] plures [illegible] in Christo non [illegible] plura supposita quod dicitur [illegible].

[illegible] ista sit vera [illegible] plura [illegible] quod [illegible] plures [illegible] non [illegible] plures [illegible] [illegible] pluraliter [illegible] [illegible] dicit quod [illegible] [illegible]. — [illegible] quod [illegible] plura quia plura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] totius [illegible] [illegible] [illegible]. — Contra [illegible] non duo tamen [illegible] [illegible]. [illegible] primo tres suppositiones. [illegible] masculini et feminini [illegible] [illegible] non [illegible] subsistente quia suppositum [illegible] et totum

Et ideo ex quo res [illegible] vel in [illegible] [illegible] unde [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] albedo [illegible] non additur res [illegible] unde dicitur [illegible] — Sed suppositum [illegible] unum duo [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] in genere [illegible] ut homo albus. ideo [illegible] in genere etc. — [illegible] suppositum [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] non [illegible] totum [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] totum albus [illegible] pluribus [illegible] [illegible] totum [illegible] [illegible] totum [illegible] [illegible] totum [illegible] [illegible] simpliciter. — Ex hiis ad questionem dico [illegible] tres suppositiones. primo [illegible] unum [illegible] simpliciter [illegible] masculinum solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluralitas vel suppositum [illegible] non [illegible] plures. — Sed dico quod [illegible] [illegible] [illegible] plura [illegible] plura [illegible] [illegible] pluralitatem [illegible] [illegible] suppositum [illegible] [illegible] [illegible] ut sic [illegible] plura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unum [illegible] unum non plura [illegible] unum [illegible] suppositum simpliciter et unum [illegible] plures [illegible] suppositum [illegible] tale [illegible] [illegible] tale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suppositum [illegible] ad [illegible] [illegible] totum ad partes. Et [illegible] suppositum [illegible] [illegible] ad [illegible] divinam et humanam sicut totum ad partes. [illegible] [illegible] suppositum et unum simpliciter [illegible] — Sed ideo ad hoc [illegible] non [illegible] plures [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] plura [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] plura non [illegible] [illegible] non non [illegible] sic [illegible] humanitas [illegible] humanitas [illegible] [illegible] [illegible] Christo [illegible] plures homines [illegible] [illegible] plures [illegible]. — [illegible] pone opinionem [illegible] [illegible] ad [illegible] plura [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] simpliciter [illegible] plures [illegible] [illegible] plura [illegible] quid [illegible] plures [illegible] [illegible] plura [illegible] in Christo sunt plures [illegible] plura [illegible] simpliciter [illegible] — Sed [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] plura [illegible] non [illegible] [illegible] plures [illegible] [illegible] plura [illegible] distincta ut [illegible] [illegible] plures [illegible]

7 ma[illegible] ad[illegible]

vnu tm simpl' s; relicte n. xpc dei; pl'a. Ad
ad n cogt q. intell' aug. q' xpc de ad 7 ad p
7 ci alteratate nc. Ad rones p'ules ad p'ma dico
q' c ut sic. 7 n sic q; indis n pt d' p. 7 vna
n d plib; p'c. io dici q; c vnu q mod
pndi nc vnu. s; i xpo n ponr vna n lula
simpl' d xpo. io 7c. Ad ad. d; ad sq d; 7
p q' l' vnu z p alteratatem nate.

Tcu q' xpc sit antiqor iohe. vi q's. luc.
.i. l; missus e. s. 7c. i. a ioh h'abat a
mises qn xpc annunciat e. Cont q' p' me ven
an me fcus e. g° 7c. Pro due s' opiones
pd q' xpc s q' hoi; antiqor iohe. i q' x p fu
ho n p° cceptus. s; p° iohes. h; x. hoc et de
clarat p'mo. q. s' p'ma 7 au. q' plz coniugis
dnt q' fce in. xl. dieb; z fce lactis i p'a p
colore se'nus. p' u ngatur mstruu ab i° colore
7 c. si fce sag'ls. p' in nutr 7 idurat c
pca. ig. dieb; figat i ossa 7 c in vnitis.
x. dies 7. xl. aii. regent 7 ad l; dispo ad
anima s' p. xl. dies 7 s' sr. xc. Jtm pca
dispo ad rone p. xl. dies i q' in vniuso e
sep' xxxv. ita q' an n z fce ho l' ait ana
ro'li. in dideri hac sumat xpc f. natis
p. 2. n. ee i qnqnes. xl. 7 tm oriz mses
lunares e fetus in ucro anqm nascet 7 i p'ngo
miss' nat 7 e ho 7 sic opnuer aug' an s.
xpc te fuit natus qn annunciat z. s. unpr°
Gr miss. h; nl pna qnte forte i pna sic forci
vu d tho. q' qda mlr hint nilto fetos oio
fortos q n erat mat's mag force. modo
ut dnt qrxpc tco xpc fuit plus ho q iohs
q' inuenit annunciat xpi 7 asensu xpi i mo
tena. i q' iohs fuit ho i exultacoe elizabet
i mo exultio ista fuit natco iohs q fuit
modicu p' ptii. G. miss. Et sic x z antiqor
Johe s; i° n cogitur in actonib; si nq li
tetur ad instans q posse recedeu in an
c' pru tpe q debilite 7 fortitie nc in' agtnis.
io potiur ee q' p dies anos nate anqm
diceatur. Jt lege an sexti mse vi fetus
natari cu rol alloqu n reputare hoicida
q facit abortiuu an sextu mse q p'ne z rdi
ccs q' h; e p l'ntune ad aia; rone q lgnc
gnet 7 aiaruq q' tn n p' sufficere; G q
scptura n exprtur q' iohes n fuit natus
ncq in p'n° G. miss. q. exquo potuit nc
oz h; pone fnust anstur. io alie expontr. q
post me xe 7c. fcoe. f. q' respiat suppoitu.

Tcu i x sic pl'a ee in' q' s. q. q' li fce
sial' dcit ee i x q' pl'es fce singles n
dia 7 ata rol'. io 7c. Jo sic q' vnie vi
nctib' q' ee i x° sunt pl'es vnte. q' pl'a ee.
Cont s' om'e. e. me ee. ee z act. tres x
e vna ens. q' ha vnu ee. C. n in d
p'mo opio vna so a. s. ncordebunt ee.
c a opinio. Ce prima sca q' si ee ee
id cu ecn. C° ee solu. q; sic in xpo e
pl'es n. ita 7 pl'a ee. i° rtatur s opio
q' dicit q' dene. e g° na opio q' i x n
pl'a ee. p° q; i° q' dicte respicit suppo l'
pe; n plificant in s plis suppo l' p ee
dicte 7 p se respicit suppoitu. q. q' n z suppo
n de ee absolute. s; ee in q° solu. g. 7c.
So q; mag excedit ee q sic dcte ee diuinu
an ee sic ee acciiu s; ee sic dcte s
stenteat accn sic q' accn n hnt p'u ee
s; solu ee accn. q; hnt ee in aia. l; n. ha
bent an eem alia. n tn a° ee imo so
lu p l; q' een suu q' een coe unqo cu ee
sie. q; accn p eo solo nn iz sr entis
i q een accnciu e ee in. Tcio q; sic
ad e x ee fozlic q exitus p q'ti s fozlit
q; mo omia q' ecdit. qnta vl q'ta 7 s'la
por 7 color. C° nll o q s. sunt p vnit
ee q' in xpo z cironciu dce ee pl'a ee. q; si sic eent i pl'a suppo. q°
+ tu nd plies vniteitr ee in xpo n p v 9ria q ix° sut pl'a ee q +
nitatte suppoii. s; vnitas suppoiti n suffic
ad pbandu vnitate ee q; ee plicas suppo
ncfuit suffr plice ee q' p' z. q; indis
sunt pl'a suppo 7 vnicu ee. io 7c. g.
sic. agd plu suppoit ee. g° plitas i age
plicate i ee. s; in xpo plitas e actonis
lnene s. nc 7 dic. g° 7 pl'a ee ccu. s. 7
diuu. 3. q; q'do tiatur ad ee. s; i x°
sunt pl'es q'iones reales. s. 7 ecna g
7 pl'a ee. C sic i° d; ee mortuu q' pd
pmu ee. s; xpc fuit uc mortuus. g° xpc
pdidit pmu ee q' hebat. s; n pdidit ee
diuu. q; sp dicitus fuit quncta carni 7
aie. g° pdidit aliud ee q' hebat dn vi
uebat sl' cu dina 7 sic i x° sr pl'a ee. l;
e p. 3. z ncordeu opionu q e in h q'
e ee ecne q; id cu ecn 7 plific n i x fuit
sic 7 een 7 e ee een q; q' ad ee ecne
7 subsistetie. i q' ee ecne ei ee in ecne nd
dat n sm ciuota. q; ee ecne ndicat ee
q aiuz alr i ecne q' ngiat i° ee ecn
ee subsistetie iu n i a° q' ois ncordeunt
q' in xpo sint pl'a ee ecn 7 i ecne. ul' 7
ecne p plicate accnciu. sic i tub. q; x acce
pit nam huana cu accnb; sic ipm qnub
de ee aute subsistete intelligut ois q' e
solu vnicu in xpo cu rd z. q; ee subsistene

ei q in ee est etiam non inest alij. si a non est unum alij in esse est etiam coniunctum in christo. i. esse diuinum. ergo esse subsistentie coniunctum unico et sic multiplicatur per accidens et si replicat per idem an-tiqua. alie autem due rationes que volunt probare quod sic unicum esse non cogunt de eo esse.

= Ad primum cum dicitur sicut per suum esse subsistit ita accidens ita quod accidens non habet in actu esse suum. et im-mo sicut esse accidentibus ab alio esse sicut ita esse puto et quod quamvis forte sic modo dat esse.

= Ad aliud uero. quod id dicitur quod accidens non sunt entia nisi quia entis. et sic esse actiones et opus et imperfectum nunc esse per eundem ut non ammitte-re esse sic ita ut esse non amittitur esse. sic dicitur incompletum non valet. = Ad aliud omnia sunt ex-tensa una extensione. ergo omnia sunt continua id est. Solutio vere loquendo de extensionibus et extremis quia non sequitur omnia sunt alba una albedine ergo omnia colorata uno colore. vel quantitate una quantitate. immo forte est illud. ita dico quod extensio est forte ipsa et est in nullo extensis. id non est quod de sunt entia uno esse. principalis ergo et te-neda prima opinio quod ponit unum esse subsistentie in christo. alia quod ponit plura esse in christo. scilicet duplex esse existentie uel in essentie. et hi in multis diuersis probare solum. scilicet replicare plures esse subsistentie

7 la. Et ad hoc uidetur quod ratio. quod agere est esse non est suppositi esse existentie. scilicet forte unius quod non est esse subsistentie si existentie uel incomplete. et ubi necesse est quod est plura esse plura plurificatur. = Solutio. Quod primum cum dicitur quando ponitur eadem esse uti in existentie vel existentie non suppositi idem non plurificatur per hoc esse subsistentie. = Et de mortuo non probat. non quod amisit esse existentie per existentie quod habebat prius certum primum esse illum ut hic. scilicet quando cum corpore non tamen propter hoc amisit esse suppositi diuini. idem non ualet. = principalis et tenenda opinio quod plura sunt uirtute. unum. in primo quod sunt plura esse existentie. scilicet suppositio quod est et esse dicitur huiusmodi necesse est si unicum scilicet christi potuit accipere naturam humanam suo esse et cum sit suum accidentium. Dicit quidem quod non immo necesse fuit in christo plura esse existentie quod probatur multipliciter. primo quod perdidit aliud esse primum et acquisiuit esse nouum ut corporis et. si christi dimittit humanitatem hu-manitas acquiret nouum esse et per hoc et augmentum esse plus quod corporis hoc non dicit quod magis eadem humanitatis forte et quantitas et sic de aliis ergo et idem quod plus esse quod retinuerit in christo per esse diuinum

7 remaneret quod forte et per. = Solutio quod licet remaneret non acciperet quod remanet idem esse quod prius habebat si sit in christo esse solum esse diuinum. modo reciperet nunc christus in morte ergo per mortem non fuit mortuus christus. = Et

actum quod acquisiuit esse nouum et perdit per dimissionem corporis. = insuper alterius quantitatis perdidit primum esse et acquisiuit esse nouum. quod ipse subsistit. ergo non esset eadem quantitas prius. Consimiliter si per hoc non des. ergo sunt in puncto iudicio quantitas assumpta habet esse. = Quarto sic ita in intellectu sicut esse essentie sic per esse et actus potentie. sed plurificatur esse plurificatur per et plurificatur per plurificantem actus idem.

= Quinto uidetur eadem questio plura esse existentie in christo non inuenio quod per potentiam diuinam posset aliud esse quam quantitas que dicitur sic absolute. deus posset facere saltem unum sic aliud eadem in prima potentia. idem si existentie et esse dicitur quod uero sicut duo res alterius non inuenio quod deus posset assumere esse sicut esse sine esse existentie. Et sic in christo posset esse non humanitas sic esse suum si dicitur ab esse per oppositum quod modo suppositi. Et per consequens etiam questionem et sic in christo esse unicum esse. non solum subsistentie. sed et existentie per in existentie.

= probatio et in oppositum non cogunt. ad quantitatem tediose. = Ad primum cum dicitur quod amittit esse primum et cetera. Ista dicit philosophus non sunt accipienda quod id ipsum. et non sit sic plus poneret inquantum quod est differ et sic eadem auferri ab esse quod nos ponimus imm ponimus quod esse et esse possunt aduinuicem separari sed esse potentia esse intendendo alij esse. et quod ipsa potentia separari ab isto esse alieno et acquiret proprium esse. non diceret quod ipsum esse acquireret alienum esse generaretur nunc quando esse amitteret esse quod corporis accedo quando esse uel esset. quod per plenum quando directi ut respicit esse quod esse. quod augmentum uel non per plura non per esse in generatione. magis in acquirere nouum esse quod. scilicet esse antiquum acquirit de nouo et tamen non acquirit esse nouum esse. sed tamen noua esse et tamen plus uel quod in generatione et producendo essentie corporis et tamen non producit nouum esse. sed antiquum. idem et cetera. Si uel dicas quod generatione et corporis diuisa respiciunt esse. Dico quod si christus dimitteret naturam acquireret esse nouum esse idem diceret quod in alia generatione esse. Et tu dicis quando erit generata quod manet eadem forma et cetera. Dico quod licet quod manet eadem esse et non idem esse. quod ipse generatio respiciat esse quod non manet. sed acquirit nouum fit in generatione in quod quod dicis est quod et cetera.

= Ad secundum non corruptum quod retinet idem esse quod prius modo si christus et cetera. christus non esset mortuus. Dico quod corruptio magis respicit separationem prius esse illius accidentis scilicet omnis. non in corruptione hominis separatur cum accidente et tamen anima non separatur ab esse et tamen homo dicitur esse mortuus. quod scilicet separatur partes essentiales hominis. ut christus in triduo fuit mortuus et cetera. quod non fuit homo per separationem anime accidentis sed esse per unicum. scilicet dicitur idem non ualet. = Ad aliud autem quod acquisiuit et cetera. dicitur per dictum quod

generatio non habet esse per se per operationem, quia per se est actualis non sit assumpta quantum ad terminum, immo id esse quod habebat per primam naturam, et non assumptum ad esse divinum, sicut ostendit argumentum. Et ideo quantitas per operationem non concipitur vel dicit quod philosophus intellexit nec quia non novit processum conditionis in Christo. = Ad secundum dico quod licet divina potentia possit esse sine actione, non tamen in forma activa, habitionis. Ideo concedo quod necesse sit plura esse existentia et concomitantia esse, sed non in actu, immo ipsa potentia assumere natura humana secundum suo esse. Sed dicit alibi esse. = Ad rationes pro parte adversa solutio dicit esse unum et relicta supra nec. = Ad secundum unde in viventibus esse unum et esse.

Utrum in Christo sint plures filiationes. Videtur quod sic: multiplicatis causis multiplicantur effectus, sed naturas que sunt causa filiationis multiplicantur in Christo, ergo et filiationes. = Item nomen pendet productum ex productione, quod est causa, sed productus sit idem per unum suppositum, sed tamen productiones plura. Ergo plura referuntur ad productionem plurium; rationibus quia plures principia, ignis scilicet calore et splendore; ergo productum ubi sunt plura producta. = Item illud realiter et relatum in quo realiter et ratio ipsa realiter et non solum per se, sed et virginis, ideo etc. = Item sicut se habet diversus modus producendi active ad agentem, ita diversus modus producendi passive ad passivum, sed in parte principii due relationes reales, ergo solum et filius, sed et in parte [illegible] per diversum modum producendi, igitur multo fortius in parte patris et virginis per diversum modum producentis diverse sunt productiva. = Contra Damascenus: filiatio est proprietas personalis et unica, ideo etc. = Ad hoc ponitur in medio per quasdam suppositiones. = Et quod non quod relationes fuerint [illegible] sed idem sit in existere fundamenti sicut albedine fundatur et albedo. Similiter et hoc albus albi vel plures nomen prior et de albans etiam per de albedo sicut in principio. Eam et quando actualiter ex qua principiis fundatur, sed non quando transit et res non esse per non dicitur actualiter. Sicut cessante fundamento cessat relatio. Ergo sicut persona manet non tamen quando, sed ad aliud manens tempore vel quando sicut vis generativa quod fuit sibi actualiter quando vel ad alterum mutatur, patet et quod generatio. = Secundo suppono quod suppositum realiter non habet realitas et pluralitas relationis possunt fundamento. Unde licet in scientia relatio habet realem terminum scilicet scientiam realem, scibile ratione sciens tamen fundamentum non est reale. Fundamentum in scientia et res scita quod est respectus aliud et scitum est et rationis sicut esse intellectus. Ideo relatio solum et relatio rationis. Et quia relatio maxime habet unitatem et identitatem a fundamento et termino unitatem et pluralitatem. Unde sortes albus una relatione reali refertur ad omnes similiter albos per diversos fundamentos. Unde non albus et habens per plura esse fundamentorum secundum doctrinam Commentatoris per dictum Commentatoris magistro nostro per unum reale fundamentum. Doctoris non Commentatoris

eius et loquitur pluribus relationibus per pluralitatem fundamentorum. = Tertio suppono quod quedam relationes secundum quas attribuitur ut equalitas et equalitas quedam que dicuntur ut similitudo. Eadem actionem et passionem ut paternitas et filiatio. Et iste differunt quia in relationibus communibus et que dicuntur per esse idem fundamentum et similiter quia immediate sunt que fundamentum ut relationibus autem fundantur secundum actionem et passionem non est sic. Quia non est idem fundamentum et similiter non fundamentum immediate sed actio et passio. Sed secundum quedam alio fundatur vel quia est principium actionis vel ex actione derelictum ut patet ex suppositione. Et ab alio quod relinquitur ex pluribus actionibus eiusdem speciei in eodem modo et unum solum et per quod dico fundatur secundum unum et vincula et etiam quia ita quod relinquitur per quod pluribus actionum speciei et diversis in eodem modo. Ad non et quod ignis calefaciat aerem et quod multiplicat. Ideo relationes innascentes ex pluribus actibus eiusdem speciei sunt plures in eodem, per quod si generat mille filios. Et generationes sunt eiusdem speciei. Ideo pater supponitur et idem delinquitur et ponitur de una paternitas per omnium filiorum. Sed non per generationem spiritualiter baptismo. Ministerium in ministrando et veniunt due filiationes de patre non et matre per quod sunt due paternitas et maternitas per diversum modum producendi. = [marginal note: et carnali] Opinio et quod ponit in Christo tamen una filiatio realis, quia est de una filia vel ad duas et ad alia relationibus reales actionis et productionis; et ideo de nativitate suppositum tamen sed ad nec potuit. Unde in humana in Christo non dicitur filius sicut genitus productus. Sed in Christo est unum suppositum, sed due nature. Ideo est tamen unica relatio filiationis, sed habet plures in quantum genitus et productus quia a ratione de natura genitus et productus a patre et virgine, sed non filius. = Secundo quod supposito etiam non potest realiter ad virginem ex parte. Sed unum ad rationes. Sicut esse dominus et creatorem filius et suppositum eternum. Ergo filius ad virginem refertur ex parte non et relatio realis sed rationis tantum. Ita quod in relatio est una de parte de plura per rationem sicut pridem plura rationis homo et dextera homo et columpne. Dicitur tamen quod Christus realiter filius virginis. Ad non et denominatio est. Quod in non est realis relatio non potest in hereditario ad instantiam. Quod sufficit denominatur ad realis per modum suum et per modum eius. Sicut creator refertur ad deum realiter. Sicut due relationes sunt. Ds refertur realiter et unus creator sicut relationis creaturis. Unde in relativis vel relatis ad denominationem ut sortes quia deus sicut scilicet deus creator. Et quia Christus et relationis existens in matre scilicet matris. Ideo dicitur sed ut non tamen huius filiationis ut sicut et in denominatione obvia et ad

ē exemplat ul' sanati · 3° ꝯ · p° q̄ exactoib᷒
dantib' sic creant̄ rōnes diu̾se · sic cū sol ⁊
asinus gnat̄ asinū · ita cū p̄r carnalis
gnat ⁊ spūalis baptizat due sunt ī filiacōes
s; gnō etna pris ⁊ tpal' m̄ris plus distat
q̄ q̄ c̄ due accōnes ul' s; gnib' carnal' et
spūalis · gnō · n · etna ē id q̄ diuīa essencia no
spūalis ē q̄dam creatura plus aut̄ distāt ds
⁊ creatura q̄ q̄ q̄ due creature · g° sic ī
eod supposito gnō carnal' ⁊ spūalis ꝯpatiunt̄
75 se ⁊ due relac̄ · ī filiacō etna a p̄re ⁊ tpal'
a m̄re ma; due · Ex quo p; solō ad p̄d; rō;
cū dr̄ fili° ; rō suppositū vnū ē m̄re n̄ ꝯ
cep · h; · n · sic suppositū q̄ gn̄at carnalit̄
a m̄re ⁊ spūalr̄ a sacerdote ī baptismo · q̄ tn̄
h; for̄ ⁊ m̄ nll · ul' nllis ē ibi q̄cā for̄ spūl'
⁊ ī ingenito carnalr̄ ⁊ spūalr̄ dr̄ rō rel'
n̄ repugnat s' q̄ n̄ sit eidē rōnis sic; ī
xp̄o sit vnū supp° h; due n̄c max° diuse a
diuisis diuisi° supra erat ī due filiacōes
oīo dispar̄ ⁊ ma° q̄m tīli° finita sit alt̄e
⁊ etnā · g° bn̄ vnu; q̄ filia° s̄; supp°n
q̄ soli suppositum dr̄ fi' · vn̄ n̄ h; ī xp̄o
n̄ dicit filiacō sic creat · s; n̄ ē nauc supp°
q̄ n̄ possit plurificari in eod supposito mediant̄
diuisis natis · vn̄ credo q̄ solū suppositū x̄
dicat° filius · s; vna filiacōe fi' p̄ris · ad
filius fi' m̄ris · sic albū albū ⁊ musicū
dr̄ sīle psp̄ tn̄ rōnē · Sd rō n̄ v; · q̄ s;
supposito etno n̄ aduenat rō rel' ex p̄te
sl' ipm̄ ī m̄re fuit̄ p̄ q̄ rela° dn̄i ⁊ creator
sl' rōnis ī m̄re cū n̄ assump n̄ ; ī p̄cis ē
sic h; ī ista alt̄a · vn̄ s; rōe n̄c assumpte
fuit ex p̄te p̄ais colorat̄ et mortuus q̄
ē mal' q̄ rō · Ad ar° rl'm solō p̄ p̄dc̄a ·
Trin latria sit uitus cardinalis · vi; q̄ s̄ ·
q̄ offr̄ dō sacrificiū p̄ciū; ad latriā
S; h; fit p̄ omē op' ꝯ° q̄ sca in ītencōne a
git · Aug° de ci · di · g° ē vtus gen̄lis
p̄ exhibe dō reuerencia ē opus latrie · s; h; f
p̄ oīa opa vtutū q̄ debito mō fiūt
q̄ tunc sunt ī di glām ordīa · Conc̄ vo° q̄
ē cui opo vtutū spāle · q; ē ex · S; la
trie op' vtutū spāle · Pmo vid; q̄ e
sic latria · latria · n · ē s̄ cs mult' h; mō
reddendi spālē p̄ n ac° vbo declarato ī ipo h; ē
n̄ spāle · sic cuitas p̄ mod reddendi spālē
ī oppi ī n̄ naso p° n̄ gēle cuitas ī na
so dē s; mutas spāle ⁊ in tybia claudicans
obsequiū seu honor exhibito debet oī cā
tur idl' q̄ ip ē oppox vtutū ⁊ hō ē in
exhibicō reuerent̄ ī reli' vtutū · Illud a' obse
quiū spāli ⁊ sin° mō debet° dō q̄ ipe ē summa
⁊ vnus ītutū p̄ q̄ reuerent̄ dō exhib; n̄ spāle
idolatrie ⁊ dr̄ in gco latria ī latino iud cult°
vn̄ latria ē excellens reuerencia dō exhibita
⁊ p̄ signū ad exterius declarata sic ē ī genuflex
ions turificacō inclinacō ⁊ c̄ · Sm̄ ; q̄ latria
sumitur tpli l' s; p̄ re m̄ reuerencia exhibē
sic ē ethis p̄cis geniua · ⁊ s ; in vtutū
sic dicie in liberalitas · Dein ex p̄ actuali
exhibicōne ⁊ sic ; actus vtutū sic dare
actus liberalitatis · q̄m; p̄ptu q̄ s; dispone
ad dīa p̄mpte ⁊ delectabilr̄ fact° seu ex
cendit · Et sic ; vtus g° au° · e · dr̄ di ·
3° · ista ivus · G · mois p̄nonēt · Dr̄ n · pre
tes p̄ assen duocōs q̄ requirit ī corde de
cultus p̄ dilinctiam ⁊ attencōm q̄ dr̄ ēē mo
pone sic dr̄ excultr̄ m̄ diuit ⁊ studiosc̄ p̄pa
tur · 3° · dr̄ theosebeya · ī · cultus di · e° · euse
bia · ī · cultus boni · eo · n · ipo q̄ cultu; ; bo
n̄ sit ex p̄te intencōne · V° · dr̄ latria
· ī · finis q̄' ad opa q̄ exhibent · sic sunt ge
nuflexiones inclinacōnes · G · dr̄ religio
quo ad fine finis · n · oīo q̄ ēē dō relig°
⁊ reconciliatōi · Sed dulia ē reuerencia ex
hibita ēāte p̄ bonū vtutū ⁊ ipo induce
ad dm̄ · vn̄ reuerencia exhibita p̄ timorē l'
comodū tpale n̄ ē dulia q̄ n̄; vtus yp̄du
lia dicit̄ dulia p̄excellens q̄ p̄fca dulia ⁊ ex
cedens et sic dulia · vn̄ yp̄dulia debetur
huānit° x̄ ⁊ b̄te v̄gini p̄ eo; excellēncia
Sō m̄d an sit exhibenda latria dulia ⁊ yp̄du
lia · Supp° ista impetrat hēcem p° ex · laus
equit ⁊ honor sic dicit · q̄ laus ipe debe
at p̄ bonis q̄ h; ī m̄ ad d° · ut cū ds
facit opa sua ī q̄ laudat · vn̄ laus ipē
debet ul' actui ul' agenti p̄ele; q̄ actū
ad fine debitū ordinat honor ūo debet ip̄ se
ipe alie · vn̄ hor n̄ debē ar' s; ag'a ; p
p' p̄ se ⁊ p̄ se · So rōe p̄us q̄ ; ad agentis
3° · rōne repugnac̄ ⁊ p̄ h; latria debetur · 3°
p° ⁊ tunc debē ēē p̄ dīne ra in carnare
q̄ rō · Sd debē huānit° x̄ · q̄ ; ps dic ēē
p̄ se · n · debē ei yp̄dulia · 3 · p̄ illa deus ī q̄
xp̄e repend° · vn̄ dicit · Omnis aye ses v
silea ⁊ c̄ · In quib; signū ⁊ in' p̄ id hono
ratur cū p̄ro · s; p̄ se sca crux adoratur ·
yp̄dulia p̄ tactū xp̄i m̄ · huit spāle
ul' singlare ordine ul' excellēm in ordine
ad dm̄ · sic crux x̄ ⁊ bta uirgo · vn̄ dulia
exhibenda ē ō ī ēāte tellit' ē q̄ huit vtē ·
yp̄dulia aut̄ q̄ huit singlare ordine ⁊
excellenti in ordine ad dm̄ sic dr̄ xp̄i

ficta virgo. — Tercius est de gr(ati)a. Et mo(do)s
p(ri)mo est p(ro)p(ter) p(re)d(i)c(ti)o(n)es sic (iust)icia legal(is) q(ue) ordinatur cu(m)
omni virtute solu(m) r(ati)one deit(atis) q(uia) co(m)p(re)he(n)dit iusticia
legalis p(re)cipit d(e) omni virtute sp(eci)ali sicut p(ate)t
5 virtutis d(e) g(rati)a. — Sed de virtus gr(ati)a p(ro)modum
est ad (ex)cessum dantis est sic p(re)eminencia, q(uia) ip(s)a
dat omnib(us) alijs modum sui in(tr)i(n)se(c)um p(re)ce(den)s n(on) e(st)
q(uia) d(e) q(uia) e(st) in(tr)ic(us) i(n) q(uo) (con)sistit q(ue)l(ibet) virtus. Est n(on) i(n)
se virtus sp(eci)alis q(ue) sp(eci)ale obi(ectu)m q(uia) e(st) declarare
et dicere q(uia) e(st) eligibile q(uia) e(st) op(er)abile. Et q(uia) p(ro)modum
mouetis i(n) q(uantum) op(er)a est actus virtuti(s) et eius
et eos i(m)perat. sic magnifice(ntia) q(ue) magnos
ho(mi)nes et deridet et in villa et (con)t(ra) ip(s)ate in
uendo et e(st) v(ir)tus sp(eci)al(is) q(uia) est tamen sunt q(ue) n(on)
hereri ut vincere sinuere vel viuere ip(s)e se
exprimit e(st) intellectus i(n) q(uo) ordinat ad eam
actus plu(rim)um virtutum. Et actus e(st) p(er)elegit
actus virtutu(m) virtutu(m) sic magnificentie. n(on)
n(on) dignificat se m(agis) honor(e) quia indi(gnu)s
se virtuosu(m). — Ad p(ro)b(lema) (con)stat i(n) se e(st) sp(eci)alis
virtus. Et h(abe)t sp(eci)ale ~~obie~~ obi(ectu)m s(cilicet) d(omi)n(u)m ut d(omi)n(u)m
creatorem et sp(eci)ale actum s(cilicet) d(omi)n(u)m d(eu)m fecit
reg(na)re sic feodat(ar)ius e(st) dat d(omi)no feod(um) in re(cogniti)o(n)e (do)m(inii) — *in the margin:* os
tenent d(omi)nij. vnde e(st) q(ue)d(am) i(n) recognicio(n)e p(ro)p(ter) hec
p(re)m(issa) in(ter) alias virtutes sicut iustitie maxime
v(ir)tu(tu)m q(uia) p(re)rogatiue ad fortitudine(m) et debere eligere p(ro) p(ri)mo
ad liberalitatem et(cetera). Et sic e(st) virtus et(iam) p(ro)p(ter)
so(lum) e(st). S(ed) t(ame)n e(st) ad p(ro)p(ter) i(n) i(n)...
7 q(ue) b(?) — ind(?) ad ip(su)m p(er)ueniunt q(ue)dam virtutes sicut
7 a(d) g(?) — fides et spes quod repellendi cult(um) q(uod) affirmat ad
cul(tum) reuerentia exhibitio(n)e t(ame)n q(uod) n(on) est reuerentia ueri(tati)s
(con)t(ra) e(st) virtus virtus sp(eci)alis
Tercium x(ist)e ing(?) h(omi)o est d(eu)s. vn(de) q(uia) x(ist)us e(st) h(om)o
p(er) q(ua)m vnionis. s(ed) p(er) vnionis q(uia) ei p(ro) q(uia) h(om)o
p(ro)p(ter) et(cetera). — Sed x(ist)us p(ro)p(ter) q(uia) h(om)o e(st) d(eu)s. x(ist)us eius e(st) i(n)
h(om)o. q(uia) h(om)o p(ro)p(ter). — Con(tra) x(ist)us q(uia) d(eu)s e(st) ab eterno
s(ed) e(st) ab eterno n(on) (con)t(ra) ei i(n) q(uo) h(om)o. g(rati)a et(cetera). — Pro
7 suppo(sitio) (?) — supp(osit)o p(ri)ma e(st) q(uia) i(n) q(uo) sup(er)posi(ti)one reduplicat(iu)e
— *in the margin:* supposites. so in q(ue) q(ui)sque(?) — me(dia)te h(abe)t q(uia) d(eu)s p(er) q(uia) vel in q(uo) e(st) i(n) medie q(uo)
p(ro)p(ter) q(uia) s(ol)o ut d(eu)s enim in q(uo) illa disgregat
7 m(?) — v(ir)tus e(st) q(uia) disgregare q(uo) virtus alicui(us) me(ntis) i(n)
q(uia) e(st) q(uia) i(n) mediu(m) eius n(on) negat p(ro)p(ter) et s(ol)o actus
n(on) est e(st) vnionis sic me(n)tis in illo
(con)sistit affirmare. — Sed si supp(osit)o e(st) q(uia) e(st) me(ntis)
e(st) q(uia) p(ro)p(ter) s(ol)o. p(ro)p(ter) a(liud) q(uia) ab eterno p(ro)dij l(?)
p(ro)p(ter) q(uia) sic p(ro)p(ter) e(st) e(st) ad p(ro)p(ter). ut d(eu)s h(om)o q(uia)
7 e(st) — e(st) e(st) sentit ad sentire q(uia) se e(st) t(ame)n i(n)
alius disgregat ad disgregare se e(st) albu(m)
et e(st) s(ol)o et(iam) q(uia) sic p(ro)p(ter) eius incluso in eo.
et h(abe)t sic suppositu(m) significa(tu)m v(e)l sic actus i(n) s(ol)o
supp(osit)o e(st) q(uia) i(n) q(uia) sit. Et mo(do)s p(ri)mo r(ati)o(n)e s(ib)i v(e)l et(iam)
d(eu)s h(om)o q(uia) q(uia) op(er)at(ur) ex b(e)atis e(st) corp(or)alis v(e)l t(ame)n ut

d(eu)s h(om)o q(uia) q(uia) v(e)l(ut) e(st) ad s(e)c(un)dum d(eu)s v(e)l r(ati)o(n)e eius
ut d(eu)s p(er) q(uia) sit sor(tes) celebrat talis hereditas
vel r(ati)one sanctus ut d(eu)s deus h(om)o q(uia) ad l(ibertat)em
(con)c(or)dat e(st) modum e(st) eius. — Sed sit ista
du(o) p(ro)mod(um) eius ut d(eu)s h(om)o q(uia) colo(r)
e(st) visib(i)l(is) q(uia) e(st) tangibil(is) est iuxta et(iam) t(ame)n
(con)t(ra) i(n) h(om)i(n)e sic actus i(n) s(ol)o. — Sed p(ro)
modum q(ue) supp(osit)o e(st) i(n) se ip(s)o sic sor(tes) q(uia) s(ic)
e(st) indiuiduum vel simile et p(ro)p(ter). — Et et(iam) ista
r(ati)one n(on) ut d(eu)s h(om)o q(uia) i(n) e(st) al(ia) ista et h(abe)t
— Duo dicta ad q(uesti)o(ne)m. P(ri)mo q(uod) dicit x(ist)us q(uia)
q(uia) h(om)o e(st) d(eu)s. s(ed) reduplicatio cadere sup(er) hoc
r(ati)one n(atur)e humane. s(e)c(un)do e(st) q(uia) x(ist)us q(uia) e(st) denotatio
vnio(n)is q(uia) s(ed) e(st) i(n) h(om)i(n)e s(cilicet) in supposito. Sed sic
duplicit(er) fiat sup(er) h(om)o r(ati)one supp(osit)i. Cum i(n) x(ist)o
supp(osit)um humane n(atur)e sit id q(uod) diuine. vn(de)
n(atur)e supp(osit)o sit i(n) q(uo) v(e)l una e(st) ita x(ist)us i(n)q(uantu)m h(om)o e(st) d(eu)s.
e(st) q(uia) albus e(st) i(n) q(uo) x(ist)us q(uia) h(om)o e(st) d(eu)s. e(st) h(om)o e(st) q(uia)
h(om)o d(e) supp(osit)o i(n) d(iui)ne et e(st) d(eu)s. Et a(d) d(eu)m
e(st) q(ue) n(atur)e h(uma)ne albedine n(atur)e supp(osit)o e(st) indifferente
s(ed) e(st) et i(n) sic e(st) s(e)c(un)do sor(tes) q(uia) h(om)o succedat
i(n) hereditate p(at)ris i(n) ista x(ist)us q(uia) h(om)o e(st) d(eu)s. immo
q(uia) h(om)o h(abe)t. — Et d(eu)s q(uia) i(n) sup(er) e(st) p(er) se
— x(ist)us q(uia) iste h(om)o e(st) d(eu)s q(uia) ad i(n)tellectu(m) p(er) se
(con)ceptus sit q(uia) p(ro)p(ter) p(er) se e(st) s(ol)o r(ati)one totius
i(n) illo i(n) s(ol)o. s(ed) sufficit r(ati)one p(at)ris ut d(eu)s
h(om)o e(st) r(ati)onal(is) v(e)l mor(talis). s(ed) e(st) d(eu)m. s(ed) n(on) negat p(er)
se ip(su)m i(n) h(om)i(n)e denotatio e(st) r(ati)one totius (con)t(ra) n(on)
r(ati)one n(atur)e humane albedi(nis) q(uia) s(ed) e(st) r(ati)one supp(osit)i
q(uia) reduplicat ex vi denotacionis. Sed sup(er)
ista e(st) v(e)l. x(ist)us q(uia) iste h(om)o e(st) d(eu)s sic sor(tes) s(ed) q(uia)
iste h(om)o succedat i(n) hereditate re(a)li q(uia) fuit p(at)ris sui
— Tunc ad a(rgumen)ta sic m(ani)f(est)a s(un)t. et(cetera).
Tercium ap(er)tas hic n(on) p(re)dicte d(e) x(ist)o
ut q(uia) n(on) n(atur)e humane q(uia) q(uia) sit assumpta. S(ed)
h(abe)t n(on) de ip(s)e filio dei. et(cetera). Sic omnes ap(er)tas
hic n(on) e(st) q(uia) certu(m). s(ed) e(st) certu(m) n(on) p(re)cipitur d(e)
filio dei. et(cetera). — Con(tra) x(ist)us e(st) p(re)d(ic)a(t)us
i(n) n(on) dicit et una s(ed) d(e) eo p(ro)p(ter) d(e) q(uia) (con)uenit n(atur)e
d(iui)ne. Et h(abe)t q(uia) (con)uenit h(uma)ne. — Pro q(uia) in... — *in the margin:* 7 (?) 5
q(ue)dam supp(ositi)ones. P(ri)mo e(st) q(uia) i(n) q(uo)dam n(on) et supp(osit)o dicit
solu(m) r(ati)one et m(od)o s(e)c(un)do. sic d(eu)s e(st) dicit p(er)
et est d(iui)na et est id supp(osit)um et e(st) n(atur)e sic r(ati)o(n)es
(con)t(ra)p(ro)p(ter). vn(de) n(on) est e(st) (con)uenire vel q(uia) i(n) id
supp(osit)o e(st) est sup(er) et i(n) certa id ista
d(iui)na imp(er)dit p(er)sona(m) p(er)se ista q(uia) imp(or)tat
id supp(osit)o et n(on) vn(de) s(e)c(un)do (?) e(st) p(ro)p(ter). Et
certu(m) s(ed) e(st) eo(rum). Et e(st) q(uia) est p(ro)p(ter) q(uia) p(ro)p(ter)
p(ro)uenientis. Et ista n(atur)a i(m)p(er)at r(ati)o(n)es n(atur)e
supp(osit)i. s(ed) id n(atur)a(m) q(uia) significat n(atur)a(m) vel p(ro)p(ter) e(st) — *in the margin:* et(cetera)
supp(osit)o vel actus q(uia) e(st) n(on) impedimt(ur) vn(de) n(on)
d(iui)na e(st) d(iui)nis v(e)l d(eu)s et s(ed) p(er) se v(e)l e(st) d(iui)na e(st)

r(espon)s(io). Et h(oc) arg(uit) hanc q(uaestionem) q(uod) n(on) dicantur o(mn)ib(us)
7 q(uaes)t(io) a(d)iectiv(e) rel(ati)v(is) p(er)tinent d(e) fi(li)o dei r(ati)o(n)e q(uaestionem) h(abe)t n(o)mi(n)a
ex p(ri)ncipiis ad eas r(ati)o(n)es n(on) v(e)l p(ro)p(ter) q(uia) i(d)e(m) s(ecundu)m
opp(os)ite ut d(ict)um e(st) i(n) c(ae)t(er)is n(on) ta(m)en i(n) illis
certu(m) d(icitu)r si + supp(ositu)m c(ae)t(er)a(rum) salt(em) penes
co(n)notata · h(oc) n(on) penes i(d) q(uod) i(m)mediate i(m)portatur
q(ui)a q(uod) n(on) recipit p(er) p(ri)us n(ec) in abstracto s(ed) in co(n)-
creto tam(en) · ut soc(ra)tes e(st) ho(mo) n(on) h(uma)nitas
Soc(rates) · e(st) volu(n)tas n(on) voluntas u(e)l virtus n(on) virtutes
h(uius)mo(d)i iustus si(c) sic sapiens & sap(ientia) ut d(ict)um e(st) q(uod)
= s(ecundu)m supp(ositu)m q(uod) p(er) i(n)carnac(i)o(n)em f(a)c(t)a e(st) unio
i(n) u(n)o supp(osi)to ut · s(upr)a · i(d) e(st) supp(osi)tum uni-
cu(m) divine n(atur)e & h(uma)n(a)e n(on) dicit(ur) unio n(isi)
i(n) se u(e)l supp(osi)to(rum) i(n) se · = supp(ositu)m q(uod) p(er)
co(n)iu(n)ct(ion)em q(uod) s(ignific)atur no(m)i(n)e p(er)ti(n)e(n)t ad na-
t(ur)am ta(men) ut d(ict)o v(er)bu(m) s(ecundu)m d(e) q(ui)b(us) no(m)i(n)e ad-
7 q(uaes)t(io) h(uma)nitate(m) ut d(ict)o (christ)us q(uia) (christ)us h(om)o · n(on) p(er)so(na)
u(e)l sor(tes) · q(ui)b(us) no(m)i(n)e i(m)portatur co(n)iu(n)ctio ut h(uius)
n(atur)e n(on) (christ)us q(uod) v(er)bu(m) no(m)i(n)e d(e) s(ecundu)m q(uod) e(st) s(ecundu)m oe
(christ)us · q(uia) i(m)portat u(trum)q(ue) n(atur)a = Ad q(uaestionem) d(e) q(uo)
n(on) dica(n)tur o(mn)ib(us) sic(ut) a(d)iectiv(is) sic p(er)tinet d(e) p(er)so(n)a
p(er) s(e) · u(e)l fi(li)o e(st) i(n)carnac(i)o(n)e ita ut d(e) (christ)o
(christ)i & n(on) sic in abstracto sic in co(n)creto · v(er)bi
u(e)l e(st) i(n) (christ)o ut in(?) & eternitas · = d(icit)ur d(ice)ns sap(ientia)
sap(ientia) · ap(ostolus) · dei virtute(m) & dei sapientiam · i(d) e(st)
q(uia) p(er) i(n)carnac(i)o(n)em f(a)c(t)a e(st) unio sic i(n) divino
supp(osi)to p(er)fecte & r(ea)l(ite)r · s(ed) e(st) divina p(er)so(n)a
d(e) supp(osi)to divino & in abstracto & in co(n)creto
& (christ)us i(n) eo s(unt) tam(en) n(on) o(mn)es · ut d(ic)at p(ro)
supp(osi)to · q(uia) d(e) (christ)o v(er)u(m) e(st) divinu(m) s(ed) i(n) p(er)so(n)a val-
e(n)t(e) = Ad s(ecundu)m q(uia) n(on) h(uius)mo(d)i e(st) a(d)iectiv(e) sic(ut) i(n)
illis c(on)c(re)tis p(er) d(e) (christ)o i(n) c(on)c(re)to n(on) i(n) abstracto in
v(er)bo ho(mo) mortuus mor(tuus) · p(er)so(n)al(ite)r co(n)ce(n)tus
p(ro)p(ri)etas i(n)dividu(a)lites · i(d) e(st) d(icitu)r d(e) c(ae)t(er)a · (christ)us
e(st) deus n(on) bonitas · sapiens n(on) sap(ientia) · i(d) e(st) q(ui)a p(er)
i(n)carnac(i)o(n)em f(a)c(t)a e(st) unio supp(ositi) n(atur)e divine et
h(uma)ne ta(men) e(st) supp(ositu)m h(uma)n(a)e n(atur)e · sor(tes)
u(e)l p(la)to · q(uia) n(on) in illa e(st) sic a(d)iectiv(e) p(er)ti(n)et d(e)
supp(osi)to i(n) c(on)c(re)to tam(en) ut d(icitu)r p(er)so(n)a supp(osi)to · i(d) e(st)
d(e) (christ)o = s(ecundu)m d(ic)tum q(uia) ea r(ati)o p(er)so(n)a excludit
n(on) a(d)iectiva vi(delicet) u(e)l a(d)sump(tu)s c(on)c(re)tam i(d) e(st)
h(oc) n(on) dicat(ur) q(uod) n(on) h(uma)nitas u(e)l (christ)us sic vi(de)l(icet) u(e)l
a(d)sump(tu)s · ta(men) b(e)n(e) d(icitu)r ab(stra)cte in c(on)c(re)to · Q(uia) n(on)
se(m)p(er) u(e)l (christ)us · s(ed) d(icitu)r q(uod) (christ)us sic a(d)sump-
tus u(e)l vive(n)s u(e)l fili(us) dei · Cu(m) i(d) e(st) q(uia) ista
unio fit ad ad p(er)so(n)am & e(ss)e(n)tiam & q(uia) e(ss)e(n)tia u-
nu(m) vi(delicet) · u(e)l e(ss)e e(st) ta(men) i(n) p(ro)p(ri)etate subsiste(n)s
i(n) alieno supp(osi)to · i(d) e(st) h(oc) b(e)n(e) dicat(ur) · si ac-
cipia(tur) n(on) ta(men) e(st) u(e)l fi(li)o q(uia) i(n) fi(li)o dei i(n)c(i)-
pit s(ed) e(st) n(on) ta(men) e(st) = Q(uia) ea r(ati)o p(er)so(n)e ex-
cludit n(on) q(uod) i(n)dividua s(u)nt d(e) supp(osi)to & n(on)
d(icitu)r e(ss)e c(ae)t(er)a i(n)dividua d(e) supp(osi)to ut sor(tes)

c(on)c(re)ta & d(e) fi(li)o · ut d(icitu)r sor(tes) e(st) c(on)c(re)ta · h(uma)nitas sor(tis)
e(st) c(on)c(re)ta · s(e)c(un)d(u)m ut e(st) p(re)dicam(en)t(um) · ut sor(tes) e(st) p(re)dica(men)t(u)m
sor(tes) e(st) p(re)dicata n(on) e(st) s(ed) e(st) s(ecundu)m p(er) sor(tes) e(st) t(ert)ius · n(on) sor(tes)
e(st) t(ert)ia = Ad p(ro)p(osi)t(um) h(oc) una u(e)l sic · h(uma)nitas
e(st) p(re)dicata c(on)c(re)ta u(e)l s(ecundu)m una(m) e(ss)e(ntiam) alt(er)i(us) e(st) ta(men)
(christ)us e(st) c(on)c(re)ta p(re)dicat(ur) u(e)l s(ecundu)m n(on) a(d)d(it)ur cu(m) redu-
plicac(i)o(n)e q(uia) d(ic)to e(st) u(e)l s(ecundu)m d(icitu)r p(er) q(uo)d e(st) c(on)c(re)ta s(ecundu)m
u(e)l p(re)dicat(ur) e(st) i(d) e(st) · q(uia) q(uia) ad n(atur)am e(st) ad d(e)n(omi)n(a)t(i)o(n)e(m)
i(n) c(on)c(re)to & p(re)dicat(ur) n(on) d(icitu)r esse sump(tu)s · sic ecl(esi)a
ops n(on) d(icitu)r ab(stra)cte sump(tu)s s(ed) ab(stra)cte p(er) d(e)n(omi)n(ati)o(n)e(m) · h(uius) q(uia)
e(st) c(on)c(re)tum f(a)c(t)a u(e)l p(re)dicam(en)t(um) q(uod) p(er)ta apta n(atur)a
e(st) n(atur)ale co(n)i(un)ct(um) supp(osit)i & p(er) i · sola n(atur)a · i(d) e(st)
solus h(om)o d(e) c(on)c(re)to ab(stra)ctu(m) e(st) c(on)c(re)ta p(er)
o(pe)ra & r(ati)o(n)e supp(ositi) & r(ati)o(n)e n(atur)e & h(oc) q(uia) d(ic)itur
i(n) (christ)o q(uia) n(on) e(st) c(on)c(re)ta u(e)l r(ati)o(n)e supp(ositi) · s(ed) solu(m)
r(ati)o(n)e p(er)s(ona)e · q(uia) r(ati)o(n)e n(atur)e h(uma)n(a)e i(d) n(on) d(icitu)r c(on)c(re)ta
u(e)l p(re)dicat(ur) ab(stra)cte · s(ed) ta(men) cu(m) reduplicac(i)o(n)e (christ)us u(e)l q(uia)
h(om)o e(st) c(on)c(re)ta · s(ed) ab(stra)cte de n(atur)a co(n)iu(n)ct(a) nob(is) i(n)-
p(er)sonali unio(n)e p(er) r(ati)o(n)e(m) ge(ne)rali c(on)c(re)ta supp(osi)to
c(on)c(re)ta h(uma)n(a)e n(atur)e o(mn)ia p(er)t(in)e(n)t · d(e) (christ)o u(e)l fi(li)o s(ecundu)m de h(uma)n(a)e
t(ame)n (christ)us r(ati)o(n)e n(atur)e fuit || i(n) abstracto
nob(ilio)r(e) q(uia) Adam si(cu)t a(u)c(tori)tas d(icu)nt in eo
q(uia) p(er) i(p)se dupl(i)c(em) intellectu(m) · q(uia) p(er) q(uo)d d(icitu)r e(ss)e no-
bili(or) n(atur)a n(on) c(on)c(re)ta u(e)l generat(io)n(e) & h(oc) h(abe)t duos
actus p(er) u(n)u(m) q(uia) ad e(ss)e(nti)a(m) n(on) h(uma)na i(n) (christ)o fuit
nobilior q(uam) i(n) Ad(am) · s(ecun)do q(uia) ad generat(ionem) · q(uia) ad
p(ri)mu(m) d(icu)nt q(ui)d(am) q(uod) e(ss)e(n)t(ia) u(e)l (christ)o n(on) h(ab)uit nobilio(rem)
q(uam) i(n) Ad(am) s(e)c(un)d(u)m q(uod) e(st) Ad(e) · i(n) q(uia) e(st) (christ)o i(n) e(ss)e & i(n) ead(em)
sp(eci)e q(uia) plur(es) p(er) q(uia) h(oc) p(otes)t ar(istoteles) · d(e) · pone q(uod)
nos intelligam(us) p(er) s(e) u(e)l melius u(e)l r(ati)o(n)e i(n) ali(i)s
p(er) · v · p(otes)t facile c(on)c(re)te e(st) · q(uia) h(oc) e(st) pone vim
intellectu(m) i(n) oculis u(e)l pone e(ss)e(n)tiam i(n) e(ss)e · Et q(uia)
s(e)c(un)d(u)m a(u)c(tores) e(st) e(ss)e a(n)i(m)e Ad(e) q(uia) e(st) e(ss)e(n)t(ia) · = s(e)c(un)do
q(uia) p(ri)ncipio & r(ati)o(n)e ma(teri)a(li)ter i(n)t(en)cio(n)e(m)
& r(ati)o(n)e(m) i(n) ea p(er)fectio(n)e · i(n) d(e) sor(te) s(e)c(un)d(u)m p(er)f(e)c(t)a
e(ss)e(nti)a q(uia) i(n)tendi & remitti · i(d) e(st) n(on) e(st) (christ)o · e(st) nobi(lior)
q(uam) ad e(ss)e(n)tia(m) (christ)i · q(uia) (christ)us ad e(ss)e(nti)a(m) ·
= s(e)c(un)do · s(ecundu)m o(mn)ia d(icitu)r p(er) p(ri)mo p(hilos)o(phi) · Cu(m) h(oc) ge(ne)rat(ur) n(on)
cessat p(ri)us h(om)o(n)i(s) & p(ri)us sor(tis) co(n)p(er)ic(iu)ntur
g(e)n(er)o co(m)plecitur · Et q(uia) e(st) h(ic) p(ri)us & p(ri)us · = s(ecun)da
op(inio) dicat q(uod) e(ss)e(nti)a (christ)i i(n) (christ)o q(uia) h(oc) n(on) fuit
nobilior u(e)l ea · q(uia) h(oc) p(otes)t ar(istoteles) · d(e) · pone quod(am) i(n)
illis n(atur)e nobiliores alii(s) in h(uius)mo(d)i · eru(n)t
e(st) q(uia) cu(m) ind(ividu)a ind(ividu)itas q(uod) sic ex p(ar)te co(r)p(or)is
q(uod) h(oc) e(st) e(ss)e e(ss)e(nti)a e(st) i(n) o(mn)ib(us) h(uius)mo(d)i · q(uia) q(uia) i(n)-
dividitas e(st) ex q(uan)titate ex q(u)o sequeretur
q(uia) a(n)i(m)e differu(n)t sp(eci)e · q(uia) q(uia) e(ss)e(nti)a i(n) corp(or)ib(us)
diu(er)sa s(ecundu)m sp(eci)e(m) ut p(otes)t i(n) an(gelis) · Et q(uia) o(mn)is sor(tes) q(uia) i(n)
alio e(st) intendi & remitti h(abe)t la(titu)di(n)e(m) e(ss)e(nti)a(m) &
p(ro)p(ter) ad ea(m) p(er) e(st) mor(alis) q(uia) p(ro)p(ter) p(ro)p(ter) d(e)-
via · 1 · p(hilos)o(phi) · d(icitu)r q(uia) n(on) mor(alis) e(st) e(st) i(n) p(ro)p(ri)o act(u) · = s(e)c(un)do ·
q(uia) o(mn)is sor(tes) q(uia) intendi et remitti h(abe)t e(ss)e(n)tia(m)

q̃ mot᷒ ē actio ⁊ ad tal̃ ē mot᷒ mĩ neġ
q̃uit ĩ p̃tis ẽ ⁊ mẽ. — Solue ad arg̃
dicēt eas dẽ q̃ ocede. n̄ tñ intelligo q̃ uẽ
ĩ q̃ẽis ẽ ut e ẽẽ ẽplẽ ẽuẽ unde ẽ ad ẽẽ
lia — Ad. ẽ. Jn tñco ineffẽr aut ignoz
ĩ ẽa vm̃ ẽ eẽe ẽ n̄ ẽil. — Ad. q̃m lõ ẽ ũ
oõne q̃ ẽpliẽ fõ inreau luq ⁊ h̃ bñ ocede
l' pᵗ ocẽe iuitiõs ⁊ reniamõz q̃ ad dispõnes
ẽnẽ ptẽtes. Si uõ ẽrat qõ de nobilitate acci
h; q̃ ul' p̃ ẽie q̃ ad ẽpi ⁊ ugites ⁊ sic ⁊
exced' q̃m eẽtuiã sic p̃ea dĩcẽ ul' q̃ ad
tuo nobilitate oplenonis ⁊ sẽẽ n̄ pᵗ h̃ri dẽcõ q̃:
n̄ oz dẽã v̄ginẽ fuisse nobilissime oplenio
nis ⁊ p omẽ iun abeo nũstrã . h. f. f. totum
supplere potuit.

Tñ ista sit vẽ. Jste hõ incep̃ ẽẽ. vig
ẽ q̃ ex tp̃e nascitur incepit ẽẽ; ẽ hõ ẽ
mixto ẽpõ natus ẽ; ẽ v̄ge ex tp̃e. q̃ incep̃ ẽẽ.
ẽ ẽ hõ ẽ pñi ẽẽiã ex n̄ dina ⁊ hũa q̃ n̄ ẽ
fuit q̃ ẽn ĩcarnatõz. q̃ incepit ẽẽ ĩ tp̃e.
— Con̄ ẽẽ q̃ incep̃ ẽẽ ẽ ẽatura. xp̃e n̄ ẽ ẽẽatã ẽ
⁊ c. — ẽ. ẽ opiõnes. p̃ ẽ q̃ li. ẽ n̄ ẽ de
mĩrat n̄ suppõit ĩ ẽõñ h; noĩe hõ. ẽ suppõ ẽ
n̄ ẽ q̃m ẽ vñ. ẽ in xpõ sit ẽ vnica ẽ. ⁊
vñe suppõit ut uisũ ẽ. ẽ ẽ ẽ ẽ hõ incep̃
ẽẽ rõne suppõ. — Sẽ opio dᵗ q̃ h̃ vbũ in
cep̃ pᵗ noiare incep̃ ẽ suppõ sunp̃ ⁊ sic ẽ ẽ
q̃ ẽ suppõ n̄ incepit ẽẽ ẽũ sit ẽẽnũ. l' p̃ noiat
ĩ ẽpcõz ẽ suppõ n̄ ab sõ ⁊ c. ẽ rõe ẽẽ ẽ ẽ ẽ
ẽ v. sic h; ẽ vẽ albũ incep̃ hõs ẽẽ suppõ q̃
ẽẽ incepit ẽẽ ẽẽtũ ⁊ hodie de albatõ. — ẽ
ẽ ẽũ dẽ iste hõ ⁊ c. q̃ q̃ p̃tñ deẽ ẽlo l' rõe sui
ẽ actus ĩ ẽẽ ĩ ẽpõ. ẽ n̄ ẽ ẽ alẽ n̄ rõne
alie ptis n̄ ẽ ẽ includi ĩ eo. ẽ q̃ ẽ id ẽẽ
affirmare ⁊ negare ẽ eod. ẽ rõne tõa q̃ suppõ
ẽ ĩ ẽ hõ ⁊ c. negãd ẽ ista. iste hõ ⁊ c. ẽ alẽ n̄
ẽ ẽ ẽẽ. n̄ ẽ ẽ. albũ rõe alie includi ĩ ẽ ẽ
ẽ ẽ ẽ ẽẽ ẽ ẽ ẽ sunp̃ ẽ. — Ad ar.
scutũ albũ incep̃ ẽẽ hodie. ẽo q̃ ẽ ẽ sunp̃
q̃ ẽ ẽ ẽ quid ⁊ sunp̃ incep̃ ẽẽ albũ. ẽ incep̃
ẽẽ. vñ tñ ẽ q̃ scutũ incep̃ ẽẽ albũ. ẽ n̄ ẽ
ẽ ẽ ẽpõito ex drõnibus ẽ ẽ adiectiuo ⁊ de
termio. q̃: alterũ ẽ in portat ipm̃ suppõ. vñ ẽẽ
ẽ. iste hõ incepit ẽẽ q̃ suppõit. tẽpus ẽ
ẽẽ n̄ sicut scutũ. — ẽ. opio dᵗ q̃ ẽ ẽ ẽ
ẽ ẽ nobis nãtis ẽre suppõ ⁊ ẽ sic ẽẽtã
q̃ n̄ denoiat rẽ alẽ ẽtũ q̃n inẽ solũ rõne
ẽtis ẽ q̃ incepit ẽẽ n̄ denoiat hũc hõim de
minato xpõ. n̄ cũ addõne ⁊ redupticatione iste
hõ ĩ q̃ hõ sic ethiops n̄ dẽ albũ ẽ ẽ ĩ dẽẽ.
— Ad arg̃ sicut in scripto.

Tñ q̃ x fuit ĩ ẽã. ut q̃s ẽ ẽ ẽ ẽ

dẽs ẽẽ maĩ ⁊ maĩ ⁊ me. q̃ ma ẽ ẽ q̃
hũe ẽ n̄ fuit ẽtã. ẽ p̃ ẽ inh̃ens ĩo ⁊ c. ẽ ẽ
ẽ. ĩle. ẽ hõ factõ ẽ p̃ccõ oc̃ q̃ q̃
ẽ ẽ inẽ. q̃ cũ fuit ẽtã ẽ ẽ
ẽ ẽ debuit ẽẽ inẽ. — Con̄ nulla ca
cũ ẽ inẽ. ẽ x ẽ q̃ ẽtã ĩo ⁊ c. — ẽ. ẽ
initia. ẽ q̃ in xpõ fuit ẽ ẽtã q̃ ad pm̃ ẽ
ẽ ẽ quietiq ẽ. q̃ sint hũe ẽ x. ẽ
ẽ amore ⁊ ẽ ẽ q̃ ẽ oib; ẽtã ẽ ẽ
ẽ ⁊ ẽ q̃ sic ẽ q̃m ẽtam ẽ
duo ẽfẽs. ẽ ẽẽ ẽ ẽẽ similiter ẽ.
Scd̃s op̃ib; ẽ deĩe v ẽ ⁊ efficacia
p̃merendi uitã etiam. Ex q̃ ẽ ẽ dᵗ;
q̃ ẽ q̃m ẽ ĩ x fuit ẽ ẽtã. ẽ ẽ
ẽ ẽ ẽ ĩ duo ẽ ẽ oim ẽ.
Si p̃ ẽ ĩ ẽẽ ẽ q̃ ad ẽ ẽ
hũc ẽ ẽ ẽ q̃m ẽ ẽ ẽ q̃ n̄
n̄ ẽ vni ẽ ẽ ⁊ ẽtã ẽ ẽ vni ẽ
n̄ ẽ. ẽ ẽ pfectam ut; hũc. — Sẽ q̃:
xp̃e ẽ opa q ẽ me n̄ hũa ẽ mult
ẽ ẽ etiã. ẽ hoc n̄ p̃ccũ ẽ n̄ aĩa
ẽ ẽ informẽ ẽ ẽ ẽ ẽ finis ẽ
ẽ n̄ etiã ẽ n̄ me hũa ẽ. ẽ. n. suffic
vnio ad ẽẽ n̄le ad ẽ ẽ ut ẽ
ẽ Sẽ dico q̃ xp̃e hũit plenitudinẽ ẽre. Ee
q̃ nõ. q̃ plenitudo ẽre dẽ ex p̃te ip̃ ẽre q̃n
ẽ. hũe h̃ ĩ ẽ ul' in summo ẽ ẽ ẽ
ẽẽ ul' ẽ. l' q̃n ẽ ad ẽs ẽ ad ẽ ẽ
se extendẽ ĩ ẽ ẽ pᵗ h̃ri. Et unde ẽ
sic hũit ẽ ẽ arg̃. — Scd̃o arĩ plenitudo
ẽre ex p̃te efficacie ul' ẽ ⁊ c. ĩ. ẽ
ẽ plenitudo ẽ ⁊ ẽ effic. ẽ. suffic. ẽ. co
pie. ẽ. ẽ. ẽ. ẽ. ẽ pleĩo efficac
q̃n ẽ n̄ solũ h̃r ẽ ẽ ẽ ĩ ẽ ẽ ẽ
ẽ sic solũ ẽ. plẽ suffic q̃ sufficit ad in
du ẽ ẽ ⁊ tollenda p̃ccã mortalia. plẽtudo
copie ẽ nulla ẽ ẽ. plẽtudo ẽ q̃ n̄ ẽ
ẽ ẽ ⁊ ẽ p̃ccã ẽ. plẽtudo similis
ẽ q̃ se extend' ad ẽs ẽ ẽ ẽ ẽ ẽ
ẽ ⁊ ois p̃ccã ẽ ẽ ẽ ẽ. — Ad ẽ ⁊
xp̃e hũit plẽ h̃ ẽre efficac copie ⁊ singularis
ẽ effic ẽ vniõ. ẽ ẽ ẽ ẽ suppõ
ẽ ẽ dina ẽ omis ẽ effic ẽ ẽ. sic
lux a sole copie. ẽ nulla ẽ ẽ defuit.
plẽ ẽre ⁊ ẽ ẽ ẽ ẽ p̃ccõ ẽ
⁊ ẽ ẽ. ⁊ q̃ ẽ ẽ ẽ ⁊ ẽ
ẽ hũit. ẽ ẽ ẽ plẽ copie
ẽ ẽ ẽ ẽ ẽ ⁊ ẽ ẽ
ẽ n̄ ẽ. ẽ ẽ hũit ẽ suffic. vel
v̄go sola plẽ ẽ. — ẽ. ẽ q̃ n̄ fuit
ĩ ẽ ẽ loco. ẽ. n. dẽ dᵗ. ẽ ⁊ ẽ q̃
ẽ ⁊ ẽ ẽ q̃ ẽ includ'. Et h̃

nisi sola essentia [divina] infinita. Secundo modo dicitur infinitum in genere quia licet secundum suam essentiam sit finitum et limitatum, tamen aliquo modo infinitum, quia potest dici intellectus possibilis videtur. Secundo ipsa infinitas essendi et ipsa efficacia operandi. Et sic est in ea. Gratia Christi potest dici finita licet sit finita simpliciter primo ratione subiecti. Similiter non in genere tamen per divina licet in ea non humana creata ipsa quod dicitur infinita quia solo infinitum. Unita et coniuncta et ipsa modo essendi sic dicitur infinita quia producit ad perfecta quae includit omnem gradum possibilem realiter formis vel speciei et non accommodo limitate et contracte sic si produceretur aliud quod aliquid concludens quod gradum possibile inspecte alicuius secundo gratia includit omnem gradum possibilem. Tertio ipsa efficacia merendi quae se extendit illimitate ad omnem actum. Ad quaestionem responso.

Tertium Christus sit caput ecclesiae secundum quod homo. Videtur quod non quia caput est immediate influere, sed nunc gratiam non influit secundum quod homo quia solus deus. Et non mens humana solo deo immediate formatur. Sic dicitur collectae et perfectius capite quia caput est ipsius etc. Sed deus est non et perfectior Christo. Ideo etc. Contra Ephesios: Et dedit ipsum caput super omnem ecclesiam. Glossa secundum humanitatem. Ergo Christus secundum quod homo est caput totius ecclesiae. Tertio sciendum primum quod Christus dicitur caput ecclesiae ad similitudinem capitis physici vel naturalis ipsius quod invenitur primo secundum Christum ad cetera membra se habet. Caput autem ad membra comparatur dupliciter primo per se distinctum, secundo per se conformem. Et dicitur nomine quia caput ab aliis membris distinctum dignitate, alia regitur sagacitate et ipsa altitudine situs et ipsa plenitudine sensuum in capite quia omnibus membris influit sensum et motum quia sicut medici dicunt motus et sensus a capite originantur et ad membra derivantur. Ratione sagacitatis quia caput pro regimine et virtus est comprehensiva in capite residens omnium membrorum corporis dirigit. Secundo comparatur in ratione conformitatis. Est autem conformitas capitis ad cetera membra est quia est unius naturae cum aliis membris secundum et ordinis quia caput et cetera membra ei cohaerent et sic per descensionem exponitur. Secundo quaeritur caput non aliis membris in eodem corpore continua. Secundo ad quartum dicendum quod caput ecclesiae secundum divinam naturam primo dignitate quia sic in se habet perfectiones in duce. Secundo collective, quia omnem gratiam nobis influit. Tertio regere in quantum nos ad finem ultimum dirigit. Sed secundum naturam humanam quae immediate fuit dignissima sanctior et ratione influentiae quia mortem tollit et lumen fidei et fluxit gratia et virtus per ipsum Christum secundum [illegible]. Ratione rationis quia sua propria et conformiter nos informat. Capiunt illic facere et docere. Secundo dicitur caput ipsa ratione conformitatis secundum quod est solum ratione humanitatis ipsa quae est talis et nihil in se ipsa quod dicitur caput hominum non angelorum quia angelos non comprehendunt. Secundo ratione ordinis in spiritu ei deberet conformare. Secundo tenes ratione et secundum humanam doctrinam secundo ratione generationis quae sit per gratiam secundum sanctitatem cordis fidelium vivificat. Sic in corde nostro et spiritu vel et sic infideles

et peccatores membra sunt spiritu ducuntur quia vivit Christus non sunt. Ad aliud ad primum dicendum quod Christus ut homo non influit per se, sed meritorie quia secundum divinitatis iusticias in Christo et organum divinitatis vel dicendum quod caput influit ut recipiens ab alio secundum quod Christus ut homo. Ad aliud concedo Christum ut homo et esse membrum perfectionem sit totius ecclesiae quae colliguntur omnes homines vel esse membrum.

Tertium quod videtur quod cognitio divina comprehendit relinquit in ea. Videtur quod sic quia sicut anima videt intellectiva sed aliud non potest videre finitum cum sit finita et certum et verum ideo etc. Contra. Quaeritur quia quod videtur quod non ut omnia videt? Sed gratia est in illud videntem omnino ideo etc. Respondeo dicendum quod primo proponere opinio per ea ad quae secundum opinionem videri et rationes per opinionibus. Et primum capitulo videtur esse primo distinguit de duplici notitia quaedam est visionis et notitia visionis vel scientiae quae se extendit ad omnia quae fiunt et vel erunt in aliquo dicitur tempus in ad ipse de indicia quia ad eam videntem ideo vita quae est intelligens divinitate huius huiusmodi vel hic in se actu existunt de secundum scientia visionis licet in eo nudi sit esse divina potest habere notitiam. Secundo considerandum quod habere notitiam simplicis intelligentiae quae se extendit ad omnia quae facere sit vel erunt potentia licet non fiunt in re et de notitia talium notitia simplicis intelligentiae quia intellectus et ut legere et ea quae infinita sunt vel erunt esse divina cognitio ideo cognitio eorum de intellectu. Secundo dicunt quod anima Christi cognoscit essentiam verbi et in ea immediate videt. Ergo quaedam illam cognitio creatam in deo videat. Primo quia anima vitam post visionem vel cognitione ad ea rationes aliorum nulla cognitio de hoc est aliquid sed dicere et ratio cognitionis se ipsum et aliorum ratio cognitionis et sic ratio relatione ad divinam idem. Ergo intellectus creatus potest ipsum videre non in in ea rationem creaturam quia cognoscit ipsum et se in se et vide alia creatura. Secundo quod difficile et videre creaturae dicere aliunde et non diligere agere quam indi ut est quantum in se. Non est ut excellenter creaturam sed deus potest facere per unum ergo et sic et esse videre videbit et nulla creatura in eo et sic non aliud dicit et sic est intellectus videri quod sic ubi non et si non ubi non et de modo dicendo. Et quia certe relinquit in eo sunt omnes in perfecte in ea pro quod per cognitionem suam esse effectus est sui et dicunt in eo quia inveniri sicut clare vel minus clare videt essentiam divinam sicut licet ceteras videt plus vel paucores. Tertio quod dicunt quod non cognoscit ut cognoscit verbum scientia simplicis intelligentiae quia nullus intellectus potest facere quod ad quem potentia se extendit non essentiam ipsam comprehendat sed anima Christi et cetera aliis per divina non comprehendit dicitur cum sit quod cognoscit quod sit verbum scientia visionis quia anima Christi et in supremo gradu beatitudinis et divinam essentiam perfectissime contemplatur et ideo habet filii et videt omnia

creaturarum que potest cernere vel discernere vel perspicere sicut nunc.
Et ideo omnia que sunt fuerunt vel erunt sicut perspicit ille
qui perspicit sic dicta et cogitata et videt omnia que sanctis
sancta visionis videtur anima Christi in verbo et ista ut dicit
non sunt infinita simpliciter sed certum [illegible]. — Sed adhuc de quo
verbum videtur essentia divina videt videre quantum ex quo
intelligitur perfecto [illegible]. Cum autem verbum sit
omnino creatum et complexum quia verbum est status omnium
creatione perfectus ut dicit [illegible] sed similiter [illegible]
et [illegible] de [illegible] quo ad esse speciem
non est infinita quo ad omnem formam quo ad esse
quo ad [illegible] verbum videtur divina virtus [illegible]
[illegible]. — Sed quia in speculo visibile et corporale representatur
[illegible] non est extra speculum quia in eo videtur unum et non est
in quo videatur speculum alius eo quod relucet in eo
unum opposito speculo in pole[illegible] [illegible] illud speculum
et non [illegible] quod relucet in eo vel unde in speculo unum [illegible]
et non est. Supposito quod corporale representatur perfectas creaturas
in essentia divina relucet corporaliter. Sic non perfecto
[illegible] relucet et [illegible] in [illegible]. Sed et de perfecto
creature in eo. [illegible] extra [illegible] in [illegible] representatur
unum sicut et perfecto [illegible] non unum. [illegible] non
unum clare et ad obscure. Sed speculum album et
nigrum [illegible] et non unum [illegible]. Sed [illegible] speculo
[illegible] ipsum videt cum [illegible] in ipso relucet [illegible]
[illegible] in parte alie creature [illegible] essentia [illegible]
[illegible] videbunt creature et [illegible] creature quo ad esse
speciem non [illegible] impediat [illegible].
[illegible] videt infinita divine essentie et perfectiones
[illegible] unum [illegible] creature [illegible] videt creature plus
[illegible] videre in essentia divina et perfectiones infinitas
in ea [illegible] in meo [illegible] sapientia et [illegible]
intellectus [illegible] bonum [illegible] et similia necnon magna
quia [illegible] non [illegible] nullo [illegible] perfecte videt
in eo et omnes creaturas et possibiles. Dato quod multiplicio
creaturarum [illegible] sit infinita immo finitum [illegible]
quia [illegible] creature et non plures [illegible]
[illegible] una [illegible] non [illegible] istam
[illegible] videt essentiam divinam [illegible]
essentiam divinam [illegible] ex quo [illegible]
[illegible]. Cum [illegible] plures
[illegible] creaturas et infinitas. Si creature [illegible] multi-
plices [illegible] non [illegible] intellectum [illegible] videt
[illegible] in eo [illegible] videre speculum et quod in eo re-
lucet [illegible] speculum [illegible] alia [illegible]
[illegible] essentia divina et creatura quod relucet in ea. — Sed
[illegible] ista quod [illegible] videtur quod re-
presentatur in essentia divina ipsum tamen non comprehendit
quia [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] lapidis seu [illegible]
[illegible] quod [illegible] per [illegible] vel magnitudine
vel magnitudine. Sic [illegible] de [illegible] verbo videt essentiam

divinam infinitam. Ita quod non est [illegible]. Non tamen ipsam
comprehendit. [illegible] visionem infinitam. Quia non
[illegible] lumen [illegible]. Sic de se ipso. Quo
[illegible] videat essentiam divinam cum omnibus quae
in ipsa sunt non tamen eam comprehendit. Quia videt [illegible]
sic dato quod noctua videat in sole tantum quantum
aquila non tamen esset visio noctue visioni
aquile nec solem comprehendit. — [illegible] ista
quod aliquid sit quod non [illegible] relucet in essentia divina.
[illegible] sicut cognitiones creatarum et [illegible] quod in-
creaturis dependent et illa [illegible] et dona
gratie et glorie. [illegible] in [illegible] relucet
[illegible] quo ad essentiam non tamen [illegible] quo ad cognitionem quod
[illegible] [illegible] infinitum ut diceretur ideo.
Sed [illegible] divina [illegible] potest [illegible] quod ad
essentiam et [illegible] perfectiones non quo ad cognitiones
et [illegible] quod [illegible] revela-
tiones a deo ipsis [illegible]. Sic de [illegible] et
baptizandis de [illegible] sunt [illegible] et
de cogitationibus [illegible] et multis [illegible] et quod ad
talia [illegible] videt [illegible] aliqua creatura
[illegible] omnium [illegible] modo potest
esse creature [illegible] revelationem. [illegible] per [illegible] modum
[illegible] non sit [illegible] tamen [illegible] et [illegible]
nec omnium perfectionum esse potest in Christo. — [illegible]
[illegible] videt in [illegible] quod ille [illegible]
[illegible] et [illegible] speculum al-
[illegible] non videtur speculum [illegible] in eo quod relucet.
Non tamen [illegible] quod [illegible].
Sed supposito [illegible] creature videt essentiam divinam
[illegible] creaturas in ea relucentes non tamen
[illegible] in eo [illegible]
[illegible] quod videt deum non [illegible]
[illegible] creaturam relucentem [illegible] quod
[illegible] quod videat deus non [illegible] creatura
sic quod videat et non diligat [illegible]. — Ad
[illegible] quod deus est speculum voluntarium quo ad videndum
[illegible] videt essentie. Quia si vult [illegible] si non vult
non [illegible] non dat dona gratie et glorie [illegible].
Sed supposito quod se ostendat et videat videt non est
speculum voluntarium [illegible] sua quod in eo videt
creature clare vel non videntur sic ego [illegible] meum
[illegible] speculum voluntarium. Possum enim oculum meum [illegible]
palpebras claudendo vel non aperiendo. Supposito
tamen quod oculum [illegible] non est [illegible]
[illegible] videt [illegible] in meo [illegible] relucet. [illegible] videt
[illegible] [illegible] velit nolit. Sed [illegible]
[illegible] fiat mirum. — Ad [illegible] quod non est [illegible]
[illegible] quia [illegible] non in [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] videt. [illegible]
[illegible] et [illegible] relucet in eo omnis [illegible]

anime relucet omnis caritas pietas et dilectio vel ille
est de qua et caritas et de anime et prius precedente et
compassio ad hoc ipsum quam eo non tamen caritas sic
quam in primo. — Ad quartum ad primum dicendum quod [illegible] in deo in
sancta et iusto non [illegible] in [illegible] fit
— Ad [illegible] dicendum quod intellectus divinus possibiles
veritates [illegible] novit quam anima Christi.

7 dolor

Tertio queritur utrum fuerit maior [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
proprie dolor causatus dolor est maior
[illegible] ad compassionem quod [illegible] causatus. ergo dolor
anime de pena [illegible] quam [illegible] patitur ab
igne est maior quam dolor [illegible] peccatis
dolorem minuit. unde pueri in limbo non dolent
de carentia visionis dei quia sine culpa. sed Christus
qui agnus innocens passus est [illegible]. — Contra
[illegible] in persona Christi: videte si est dolor similis sicut dolor
meus. — [illegible] primo quod in Christo fuit [illegible]
dolor [illegible] sicut [illegible] ad finem [illegible]
[illegible] Christus et assumpsit [illegible]
[illegible] ut [illegible] pro nobis satisfaceret [illegible]
et satisfactione debuit esse dolor [illegible]
[illegible] delectationi quam fuerat in peccato. ergo in Christo
fuit verus dolor. — Sed quia sic dicto causatur
ex [illegible] contrariis [illegible] in [illegible]
[illegible] delectatio est [illegible] illam
[illegible] sic [illegible] dolor causatur ex [illegible]
noti et dissonantis [illegible] perceptione dolor [illegible]
est motus appetitus [illegible] perceptio [illegible]
[illegible] sensus tactus [illegible] proprius [illegible] igitur [illegible]
corporis [illegible] complexio [illegible] sensitiva [illegible]

7 m̃s

[illegible] calor et frigus. unde solus tactus [illegible]
[illegible] delectationes et dolores corporales. unde
in Christo fuit verus tactus et [illegible]
[illegible] sic [illegible] et [illegible] fuit verus do-
lor [illegible]. [illegible] quia [illegible] Christus assumpsit [illegible]
[illegible] et [illegible] penas [illegible]

7 q̃

[illegible] ut [illegible] indigentiam [illegible] et
[illegible] deberet [illegible] delicte
debuit sic [illegible] sitis et cetera. — Dicendum autem in
[illegible] penas quam [illegible] non [illegible]
tenuit ut [illegible] ad malum et diffici-
les ad bonum. Sed dolor [illegible] passio [illegible]
[illegible] delicta sine culpa. ergo non [illegible] potuit [illegible]
doloris [illegible] lesione sic fuit [illegible]. — Sed
[illegible] quod [illegible] dolor in Christo [illegible]
[illegible] omnes [illegible] patiebatur. [illegible]
[illegible] duo [illegible] dolore et [illegible]
duo [illegible] dolore [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
dolor et [illegible] ad [illegible]
dolore [illegible] dolens [illegible]
[illegible] ad repugnantiam [illegible]

[illegible] quod [illegible] unde causa dolore [illegible] do-
lentis [illegible] Christi [illegible]. — Sed quod [illegible]
perceptio quia in dolore est [illegible]
ut dictum est. In [illegible] [illegible] apprehensionis [illegible]
[illegible] et [illegible] quo ad ordinem quia [illegible]
[illegible] incipit ab exteriori et [illegible] ad interius.
[illegible] quia incipit ab interiori et redundat
[illegible] in corpus [illegible] ossa [illegible]
[illegible] passio [illegible] passio [illegible]
[illegible] vim [illegible] passio. — Sed non
quod non dolor [illegible] in [illegible] sic [illegible]
in appetitu sensitivo et in [illegible] non [illegible]
[illegible] sic in [illegible]. — [illegible] ad [illegible]
quod dolor [illegible] ad lesionem [illegible]
in Christo ad omnes potentias anime [illegible] radicantur
[illegible] in [illegible] dolor [illegible]
[illegible] ad [illegible] debita [illegible]
et [illegible] fuit in anima Christi
et in omnibus potentiis [illegible] in essentia anime radicatur.
quia [illegible] filius anime Christi sicut [illegible]

7 erat

in [illegible] et [illegible] omnibus potentiis [illegible]
sic [illegible] et [illegible]
[illegible] sic in [illegible] sic omnes potentie
[illegible] in [illegible]. unde [illegible] in
Christo [illegible] per mortem dolor sic [illegible]
[illegible] extendit ad omnes potentias et ad ipsam animam.
— Sed dicendum quod dolor [illegible] ad [illegible] fidelis sic
[illegible] maxime fuit [illegible] quia dolor
[illegible] ex sola [illegible] quia tactus [illegible]

7 [illegible]

[illegible] alii sensus [illegible]. Si non [illegible]
[illegible] quod se extendit ad omnes potentias [illegible]
[illegible] rationales in [illegible] in essentia anime radicantur
[illegible] per mortem [illegible] ad [illegible] anime et
[illegible] potentiis [illegible] debito [illegible] est [illegible] in
[illegible] et in [illegible] ut sint omnes potentie [illegible]
et [illegible] ut [illegible] et [illegible] quia [illegible]
[illegible] in [illegible]. — Ad [illegible] [illegible] ut
superior [illegible] ut [illegible] ad obiectum [illegible] dolor non
[illegible] se extendit quia obiectum [illegible]
[illegible] bonum [illegible] Christus non per mortem [illegible]
[illegible] contemplatione et fruitione dinge-
[illegible] videbat [illegible] sic [illegible]
[illegible] in [illegible] sic [illegible]
solum [illegible] in essentia anime radicabat
non autem per [illegible] ad suum obiectum [illegible]
[illegible] non impediebat [illegible]
Christus erat comprehensor. — De ratione inferiori
dicendum quidem quod dolor [illegible] non
solum ut radicabatur in essentia anime sed et per [illegible]
ad obiectum quia obiectum rationis inferioris sunt temporalia sic
[illegible] et sanitas corporis quod omnia Christus perdebat
per mortem [illegible] inferior [illegible] habebat [illegible]

Deum · ipse quod tristari debebat. Aliud dicit melius
quia quod primo quod malum aliter post est bonum et eligibile
in comparatione ad aliud sicut potio amara et mala
est in se · quia tamen in ordine ad finem · scilicet recuperationem
sanitatis erat optima · ideo id uult · Christus non timebat
sed de morte · in quantum experiendo potest adolescere
dolor iste solum fuit in uoluntate in ratione sed non in
in flore · comparando ipsa potest ad eam aliter fuit
in eius potentia alterius hoc fiebat per peccatum similiter
et omnia per est · unde dolor fuit in uoluntate
[illegible] gaudium fruitionis non per modum que
tamen quia iste dolor non tollebat fruitionem · postea quia non erat
de eadem comparatione dolor siquidem erat de morte
gaudium uero de fruitione sui in uisione diuine essentie
sicut filius gaudet de sanitate quam acquirit per dietam
et dolet de dieta uel potione amara · Et quando
ille erat sub gaudio · sicut in penitente quanto plus
dolet de peccato tanto plus gaudet et delectatur
in eo sic in proposito ipse gaudium Christi prouenit
ex passione quia nos liberabat et patri acceptus erat
Ad tertium · quia non erat ibi redundantia de [illegible] · non
est ita quod omnis tristitia per quandam redundantiam ipsa
est delectatio et est ista redundantia non fuit in Christo.
quia sua uoluntate fecit ut gaudium potentie sue infra limites suos
staret · quod gaudium fruitionis mitigabat dolorem
Quartum non est passio tribularet fruitionem · Item
magnitudo doloris capitur penes extensionem · per quam in
locis maxime sentientibus et nuosis partium impeditis
et manibus · secundo penes teneritatem complexionis quia corpus
eius fuit optime complexionatum sicut quod per miraculum facta
sunt sunt meliora aliis eiusdem generis · sicut de celo · Item
cuius corpus sustinuit per brachia · secundo ex
prolixitate doloris · in aliis non mitigatur dolor propter
per redundantiam uirium inferiorum sicut stephanus et lau-
rentius habebant consolationes spirituales uel per angelum que
eos sustinebat uel per spiritualium perturbatio excessus prouenit
ut quis non sentit dolorem · in Christo autem fuit
nulla redundantia nulla consolatio nulla perturbatio · sed miraculose
quod fuit perfecte in suo actu non influens aliam
in nullo perturbans alteram · unde ipse est potentie sui do-
loris passione durante · tertio ex uoluntate passus est
uoluntate · non sustinuit passionem ut satisfaceret pro
offensa peccati que erat grauissima · Et ideo eam
debuit quod sustinuit penam grauissimam · quarto ex
amissione uite sue · uita dulcis et bone
Quinto quia ipsa bonum maximum · et peccatores
et uitam suam ita odiunt ut de ibidem · Christi
fuit uirtuosissima et uita est maxime uirtuosa et
melior et ex ... angustie affligunt. Ad aliud ad
primum et ad secundum · in scripto.

Quarto de claritate et quomodo Christus in transfiguratione
fuit gloriosa · uel quod claritas gloria in ...

non abuerit glorificato · sed oculi apostolorum non gloriam in-
deuenit ista · grosso et cetera. Item secundum cuiuslibet glosse non est in
corpore humano · sed ista claritas non fuit in sola
in corpore Christi · sed et in uestibus et in nube lucida
obumbrante · ideo et cetera. Contra · est · in · de glo.
quod apparuit eis claritatem quam habebat per actu uidendo
sed et habebat claritatem ... ideo et cetera. Ad tertium in
primo quod claritas transfigurationis fuit uera non imaginaria
unde notandum quod figura dicitur · primo de sua ... contra
resultans extra ... · secundo quod dicitur quandam
tr... et figura spiritus · et eadem trangularis et ...
transfiguratum quod uariatur in sua propria · sicut
sicut aqua fontis posita in uase transfigurabitur quia
clauditur et figuratur ad modum uasis · sic non fuit
Christus transfiguratus quia eadem corporis lineamenta et
eandem dispositionem membrorum habuit quam habebat prius
et quam habuit postea. Secundo sicut dicitur id quod figura
secundum quod dicimus quod ceremonie et sacrificia ueteris
testamenti figura erant futurorum Christi euangelii ut
dicit apostolus · Omnia in figura contingebant
illis · et sic nomen figure sumitur pro signo ordinato
ad designandum et hoc potest esse uel res · uel · non res per
est signum · uel imaginatio aliquis · et sic dicitur trans-
figurari id quod assumit sibi rem aliquam per quam ad
aliud representat · sicut homo induens laruam
representans alium hominem uel bestiam dicitur se
transfigurare · et sic Christus fuit transfiguratus · quia
assumpsit claritatem sensibilem ueram et fecit ibi per-
te sibi representante claritatem gloriosam quam habiturus
erat cum sanctis in gloria. Quarto quod claritas
fuit uera non prestigiosa patet dicit primo quia augustinus
Si uerum corpus quod dicitur de Christo non fuit uerum pre-
tione ... aliorum. Secundo euangelium dicit quod ista
claritas fuit in Christo · resplenduit facies
eius · sicut sol et cetera. Quod si claritas non fuit uera sed presti-
giosa pari ratione nec moses fuit uel assensio ·
Item Christus inter ... factus posuit moysen
et heliam et claritatem istam · sed per glo. · luce · x ·
moyses et helyas fuerunt ibi non solum ...
alioquin non fuissent ueri testes · Quod autem clari-
tas ista fuit uera non ... alioquin non
fuissent ueri testes claritatis future. Secundo
de ista claritate utrum fuit gloriosa · Secundum tertium
opiniones primo hugo dicit quod Christus assumpsit
omnes dotes corporis gloriosi · corporis ad ... passibile
... sed in Christo non ... dotes
· scilicet subtilitatem nascendo de uirgine agilitatem
ambulando super mare claritatem in transfiguratione
impassibilitatem in cena cum corpus suum dedit discipu-
lis ad edendum absque quod diuideretur et frangeretur.
Contra quod dicitur quod dotes corporis gloriosi ... quod ...
... per ... sicut ... gloria in anima

illa q̄ claritas fuit tn̄ in isto ⁊ fluens. Sed q̄ dos
n̄ ꝯparatur secundum q̄litatē oppositā. u'r dos i passibilis
n̄ ꝯparatur secundum passibilitatē ⁊ mortalitatē. h̄ n̄ corꝰ glo
sum secundum nullā sui ueritatē sed passibile ⁊ mortale. n̄ tn̄
ut illud in dotibus impassibilis. Cū g° corpus x̄ā fuit
ꝯūe passibile. ille tamen dotem habuit. Et sic ꝯ
enī d' corpore uiuentia q̄ ibi n̄ frigidā l'ḡll fuit
ꝯ esse passibile. h̄ ꝯ deuiat glā. al. ⁊ n̄ ist
p̄pria ꝯditione ut dicit in q̄. Dyo. d' epla. q°.
ad Gaiū. x̄ ꝯ similit. n̄ hōīm erat ꝯ d̄uinū
uero n̄ ille petrus ad miraculi c̄renon
similitudinē ꝯuite ip̄ q̄ s̄ dyo'' claritas ī n̄ fuit
ex acttu p̄pe corporis. h̄ fuit ad ꝯ miraculose
cōmunis ī ꝯ sol fuit act' illis actu dotis.
Et ī ḣ sentit tho. i scripto. — Dan̄ d' q̄ ista
claritas ista fluxit ab aīa in corpus q̄ ꝯ sic
p aīa ī ꝯp' ad dyosconū. tenuit; ūs ꝯiē
glorie ut ab ip̄a redundat ī corpus ī mortalitatis uigor.
Et id d' a'' dotibus. Un̄ cū aīa xp̄i ab in
stanti sue ꝯceptionis fuit glosa dispē
satiue ⁊ miraculose fcm̄ ē q̄ gla aīe n̄
diuabat ad corpus ut. s. in carne passibili
opus nr̄e redemptionis ꝯplerāt ⁊ tn̄ ꝯ ī h̄
n̄ ꝯdidit aīa xp̄i potm̄ diriuandi gloriam suā
ī corpus. Un̄ ī ī transfiguratione diriuabat ad corpus
claritate al' tn̄ ꝯu̇ ꝯ n̄ h̄ illa claritas p
modum ꝯmanentis ⁊ ꝯsecuentis. p tn̄ transfiguratione
uo p modum fluentis ⁊ transeuntis. sicut raptus
pauli ⁊ uisio moysi cū dn̄o uidetur ꝯcessum. P̄
ista claritas q̄ ad ꝯm̄ ē ad rōnis ē cla
ritate corporis glorios h̄ forte n̄ ꝯ ꝯfecta. — Ad
au'' ad p̄ intell. ꝯn̄ corpus glorificum n̄ uoluit
se ostendere. — Ad. 2m d' q̄ illa claritas fuit
al' ⁊ al' in corpore ⁊ in uestib; ⁊ in nube sicut color
al' in colorato ⁊ in medio ...

Tu notatur q̄ q̄ q̄ ipse fuit ꝯformis
uolūtati dn̄e. Un̄ q̄ sic. ꝯ ratio uoluntatis cente
ꝯsistit in ꝯformitate sui ad dn̄m q̄ q̄ ē oīs ꝯtr̄.
uoluntas xp̄i fuit rectissima ī ꝯ. — Cont̄ aut.
q̄ in eūm. mih q̄ xp̄c aut n̄ q̄ ego uolo
h̄ q̄ tu. ergo se ad uolūtatem uoluntate huā ꝯ n̄
ꝯ ꝯformis uolūtate dn̄a. ꝯ ꝯ. — 3. ꝯ uidet̄ p°
q̄ d' dn̄s q̄ in xp̄o ꝯ ponere duplex uolū
huāna ē q̄ uoluntas ꝯ inp'' ꝯ actiuus ad
ꝯ rōnē d'. s. p ꝯcm̄ ⁊ p uiaꝯ ē q̄ rō ꝯceū
de rō intellectiua. rō p ꝯ uiaꝯ oīs aīa rō na
ta d'ꝯ ꝯ ꝯ. ē ꝯ sed ī a ꝯ ꝯ ꝯ
uoluntas ꝯ ꝯm̄. s. appetitu ꝯ sensitiue tenti.
ꝯ q̄ uoluntas ꝯ ꝯ sic ꝯ ꝯ q̄
ī hoc nat ꝯ uoluntatem ⁊ rō ꝯ ꝯ duplex
uolūtate ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ uolūtate dn̄a. ꝯ rō ꝯ
ꝯm̄ q̄ ꝯ ꝯ dn̄a. ꝯ. q. ꝯ. ꝯ rō n̄ ⁊ ꝯ

nes ipm̄ filii ꝯites. q̄ habuit ꝯ ꝯ hūā.
ꝯ ⁊ uolūtate q̄ ē ꝯ hōīs filii. q̄ ꝯ p° q̄ ꝯ
appetitus sic ꝯ ī q̄ rō experientia ꝯpor
ꝯatur ꝯ ꝯ. Sed rō ꝯtiuua uolū
tate ē q̄ ꝯ ꝯ mr̄ applicuit. ī q̄ ꝯ
ꝯ ꝯ appetitus ⁊ ꝯ alia intelli ꝯ appetitu
h̄ ꝯ ī subito ul' cū deliberatione. g° appetitus
intellectiuus ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ. ⁊ in h̄ ul' in ad
ꝯ ꝯ ꝯ una ꝯ ⁊ n̄ ꝯ ꝯ q̄ sunt ꝯ
nes uolūtas. g° uoluntas ē appetitus ꝯ huā.
Item ꝯ ē ī ꝯ in hijs q̄ sunt ad finem
ꝯ libe ⁊ n̄ coacte. h̄ ꝯ ad uolūtatem
ꝯ ꝯ. — Item sic ī xp̄o sunt uoluntatis p ꝯ
q̄ ꝯ ꝯ ul' appetitus ꝯ ī xp̄o n̄
sunt ꝯ ꝯ ad ꝯ huāne n̄ē sic
ē ad ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ intellectiuis ⁊
uoluntas ī ad ꝯ ē ꝯ al' ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ experientie. ꝯ oīs ꝯ
habuit xp̄c. — Sm̄ ē uide q̄ ꝯ ꝯ.
ꝯ ē q̄ ꝯ uoluntas ꝯ intellectum ꝯ uolū
tas ē ꝯ ꝯ ul' intellectus. ꝯ ꝯ ad
ꝯ se notum. s. ꝯ ad q̄ q̄ ꝯ resolue ꝯ
ꝯ ⁊ ꝯ ꝯ ꝯ resoluat ꝯ
⁊ dubitat. Un̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ fit ꝯ ad ꝯ. Sic uolūtas sim
ꝯ ad h̄ ꝯ ⁊ in hijs q̄ p se ꝯ ordine
ad finē ꝯ ad bonū. Un̄ ꝯ d' uolūtas
ꝯ ut n̄ ē ꝯ. s. ꝯ ꝯ ꝯ ⁊ ꝯ
sicut ꝯ ꝯ. Un̄ distinguitur ē h̄ p' fine.
ꝯ q̄dam ē finis simplr̄ ⁊ ꝯ ꝯ uolūtas
ꝯ sicut in beatitudinē. ad ē q̄ ꝯ finis. ꝯ
ꝯ ꝯ fine ⁊ iste finis n̄ ꝯsideratur simplr̄ ꝯ
ꝯ ꝯ ad a° sicut ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ad ꝯ ⁊ sic uiue ꝯ ꝯ,
ꝯ ad ꝯ dn̄ā. sicut ꝯ fine uolūtas ꝯ
ꝯ ꝯ. ꝯ id n̄ ꝯ ꝯ ⁊ ad ꝯ ꝯ
ꝯ. Sicut ꝯsideratur ī ꝯdine ad ꝯ ꝯ
ꝯ q̄ h̄ ad a° ē eligibile ul' fugibile sic
uide in xp̄o ꝯpone ad uolūtatem dn̄ā q̄ h̄
uolebat ut fieret salus nr̄a. Sed ꝯ q̄
xp̄c cū passione suam ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ suos q° ad n̄os defectus
⁊ ꝯ ī q̄ nulla erat ī redundantia ꝯ
ī rōn. ꝯ ꝯ. Sed q̄ ꝯ ꝯ sm̄ ordinē
debitū sm̄ ꝯ. — ꝯ dico ad ꝯ ꝯ
q̄ uolūtas ut n̄ ī ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ in uolito. q̄ id' actus ē q° uolūtas
ꝯ in ꝯ ⁊ ꝯ ꝯ. h̄ uolūtas
ut n̄ appetit ꝯ ꝯ ꝯ uiuentis
ꝯ h̄ ē bonū simplr̄ ꝯ. ꝯ ꝯ ꝯ uolūtas
ut n̄ ē uolebat ꝯ ꝯ ꝯ q̄ ī morte
n̄ ꝯ ꝯ uolūtati dn̄e. — Sed ꝯ q̄

voluntas xpi ut natura et ut omnis ratio sic conformabat
voluntati divine in volito. quia voluntas ut natura et ut
ratio renuit illud secundum dictamen et iudicium rationis. ratio
enim in xpo sic iudicabat quod esset conforme voluntati divine
quod videbat simpliciter melius esse quod deus volebat et
propter omnia quia mors illa fuit actio volita propter maius
bonum scilicet redemptionem humanam. ideo iudicabat
mortem eligendam et propter omnia ratio ut voluntas et
ut sic sequitur rationem volebat mortem propter bonum in
75 precipiens et refutabat. ideo quia nec debet. Et quod
velle ad pensatis omnibus circumstantiis est velle
simpliciter. velle autem illud secundum unam considerationem tantum est vel-
le secundum quid. sicut in exemplis. pensatis omnibus consideratis vult
[illegible] amputationem membri putridi propter maius bonum
corporis quod tamen illi refugit et tamen voluntas non vult
simpliciter amputationem. Sic xpus quia pensatis circumstantiis mortem
[illegible] omnibus pensatis et deo imperante mortem voluit
secundum illum instinctum ea refugeret. Dicit quod etiam et cum
quod voluntas se conformabat voluntati divine in omnibus quod vo-
luit voluntate simpliciter non in quantum ratio sic. De voluntate
secundum quid de sensualitas. non quia non conformat cum
scilicet sic dissentit ratione propria. Primo propter dictamen
voluntatis. quia non est voluntatis ratione. sic ut innate et
moderate vult. et quod voluntati a sensualitate sic
voluntas. Et propter efficaciam motum quo
sensualitas fertur in obiectum non expectato iudicio
rationis non consentiente. sic in multis peccatis. quia
redundancia motus sensualitatis rationem retar-
dat vel omnino impedit motum rationis. sic in
actu fornicationis absorbet iudicium rationis.
propter quod sensualitas dissentit a ratione propter vehementiam
7 dilectationis. Duo modi illi non fuerunt in xpo. quia non
sensualitas effrenate ferebatur in aliquid. sed secundum dictamen
rationis ferebatur. nec una per redundanciam fuit sic aliquid
ut eius actum impediret vel retardaret. sed propterea
fuit in eo quia sensualitas bene ferebatur in delectabile
secundum sensum. quod tamen ratio iudicabat [illegible] et in voluntas
non conformabatur voluntati divine in volito. Unde sensu-
alitas fugiebat mortem. quia et ratio iudicabat
esse malum sensui et fugiendum. Et sic patet quomodo
voluntas xpi conformabatur voluntati dei in volito et quomodo
non. Et rationes patent per dicta. Et unde scripto po-
[illegible] eius titulo.

Utrum in xpo fuerit tantum una actio. videtur quod
sic quia sicut est esse suppositi ita et agere. Sed in xpo est
unum suppositum et unum tantum esse. ergo et unum tantum
agere sive una actio. Item ubi est unum operans ibi est
una operatio et actio unica. Actiones enim sunt
operationes omnes in xpo. et fuit operans aliud non sic
cum leprosi et tangendo mortuum. Contra ambrosius. non potest
esse una operatio non diversarum naturarum. sed sic fuit in xpo
quia et cetera. Hic est duplex opinio. et secundum hec sic dicitur una
prima opinio fuit quod dicit quod in xpo fuit tantum unum agere
et hec est heresis dicentium in xpo tantum unam operationem
non divine et humane. Et hec probant dicentes primo
quia agentis principalis et instrumentalis est unica actio. unde
non fit ad modum contrario. quia est amoris actio et in-
strumentum passive. et sic eadem actio ab agente
principali et instrumentali. sic eadem est actio a securi et
artifice. sed secundum damascenum in xpo humanitas fuit
instrumentum divinitatis. ideo cum xpus tangendo curabat
morbos unica operatio erat a deitate sicut a
principali agente et ab humanitate sicut ab instrumen-
to. Item non magis habet imperium divinitas in operibus
factis in xpo quam voluntas humana in operibus humanis
sed eadem est operatio hominis quam voluntas imperat et quam
potentia exequitur. sicut motus manus vel ambula-
cio pedum. eadem ergo nunc quam voluntas imperat
et pes vel manus exequitur. ergo in xpo erit
unica actio divinitatis et humanitatis quia divinitas
ut movens et operans humanitas ut
exequens. vel quia iste due non habuerunt v-
nam actionem. Hoc improbat unica ratione
quia non quod habet plenum dominium sui actus est principium
productivum sufficiens sui actus sive ipsi 7[illegible]
sed non movetur solum ab alio ad sic instrumentum
ad principali agenti et non facit actionem aliunde
acceptam non habet dominium sui sive ipsi. sed
instrumentum habet dominium sui modum principalis agentis. quia
ille motus est ab instrumento. et instrumentum. sed sic humana
in xpo habuit plenum dominium sui omnium actionum
humanarum. quia non humana in xpo fuit perfecta.
ideo omnium actionum quas non humana habuit plenum dominium
in quo homine habuit et in xpo exceptis actio-
nibus pertinentibus ad peccatum. ergo non habuit fuit
in xpo principium productivum sufficiens naturalium actio-
num et propter omnia sic deitas erat principium activum actio-
num perfectum sicut infundens gratiam in humanitate et
propter omnia erat multe actiones. Ex quo patet secundo
ad rationes. Ad primam quando dicitur agentis principalis et
instrumentalis una est actio. verum est quando instrumentum non
habet propriam actionem a se ipso. sed quando instrumentum
habet propriam actionem. et prima actio est instrumento
et principali agenti et alia actio a solo instrumento
efficitur. ut secundum philosophum. patet de baculo ignito
et inflammato. sed una sit actio percussionis
communiter principalis et a baculo instrumentali. tamen prius
habet et alia a baculo principaliter et efficitur. sicut
combustio vel calefactio quam habet baculus a se
ipso inquantum ignitus vel inflammatus. et sic
in proposito non habet. sed in multis et in aliquibus est
idem dicendum. potuit tamen multas habere actiones
dictas. sic concede brevem et cetera. quia deitas non
erat principale agens. Per id ad secundum dicendum

e mod° q̃ uo̅ cal' quar ⁊ man̄ ⁊ pes exsist-
ent q̃ h̄ ; q̃ man̄ ⁊ pes n̄o h̄nt motū suffīc
a q̄ . ħ p̄ impim̄ uo̅ sic ; cōl̄ne celū in se
ul' ad tale . Et sic si h̄ua h̄t actas op̄ones
a se ip̄a in x̄po . alia t op̄o d . in x̄o p̄les
ēe op̄ones . ūn n̄o q̄ pl̄itas ul' dist° acto̅-
nū d' p̄t accipi . uno mō p̄es suḡc agn̄ ;
a° mō penes formas q̄ s̄ p̄n̄ agendi ⁊ -
dem̄ istā sic . q̄ existētē agente p̄ quē
plitas actōnū s̄btiuum . sic ā acti cōtin-
nuitate acto ⁊ h̄ mō d̄r n̄llo fortis an-
sione p̄sonis . Explicare uo̅ tñ q̄ s̄ p̄n̄ a
actōnū pueniūt dist° cap . s̄ spēm sic uisio
⁊ audicio d̄nt s̄ spēm p̄p p̄n̄ q̄ s̄ p̄o
uisiua ⁊ auditiua . Jt̄ obviāt q̄ ēe ēe
actus h̄re spēm ex obo . h̄ . n . uid t d̄ spē
spalissima . q̄ ead p̄o p̄ h̄re p̄les actus
d̄entes spēme spalissima d̄ntes p̄p obi
sic ; uisio albi ⁊ nig̅ . ħ d̄ua s̄ spēm ge̅
ul' subalternam . Et p̄ id p̄latur m̄ritum
r° p° sic . op̄ando n̄s ad formā magis
d̄nt due n̄e in una p̄a q̄ due p̄e in
eā . q̄ due p̄e in eā sunt ead gen̄s s̄m'
sic p̄o uisiua ⁊ auditiua p̄t sic ħ h̄ua
na ⁊ diua . ħ aliqam dist̄ p̄ōs . h̄z duas
p̄os h̄t dist̄as op̄ones . ig̅ q̄ due p̄e ad
unā actō n̄ possūt q̄ere . sic auditio
uisio . g° nllo fortius due in x̄o n̄e duas
op̄ones h̄nt i q̄ n̄ p̄t eis aā una actō
ōs ēe . Sed op̄ando op̄o ad n̄ā ⁊ p̄os g̅ .
Cū p̄a p̄cedit ab a° q̄dā ordine ēe
⁊ uso n̄ p̄t maior unitas ul' simplitas ēe
t uisio q̄ in p° ul' me° . Ēt . n . q̄ n̄ t
q̄ primū ; simpl̄r t effēu ⁊ n̄ eo° . ħ ista
ē p̄cessis eēl ⁊ n̄ q̄ p° t ēē ul' n̄ . so̅-
tis seu p̄o . ; ; op̄o . ħ in p̄o ; adiuo̅
ā se p̄cess flue unā uirtute seu potū . g° n̄
unā op̄om̄ s̄ dualiz naīs in x̄o q̄nq̄
due op̄ones . ; ; p op̄o ad n̄ ; d̄ina
sic . sicut indiuisibiliz p̄ t una n̄ . i ēe
in x̄o sūt due n̄e in una p̄ . Sed ubi p̄p
unā p̄ ; unā op̄o n̄ obstante p̄e m̄tiue
g° ēe in x° p̄p dualit n̄e ē dupx op̄a .
Ad arḡ in op̄oitū ad p̄mū q̄ t in-
sic ⁊ t ut n̄o ⁊ t ut sic q̄ sic ēe ; suppon
ita ⁊ agēz . ut n̄ q̄ suppōnit ⁊ p̄ncipiū
agendi . s̄ t unū . n̄ a p̄ p̄n̄ agendi ħ q̄ p̄les
q̄ p̄les n̄e plificant s̄ q̄ sic actū ; t acce
q̄ōnis actōnes penes n̄as . Ad s̄ dico
q̄ suppōt f'n . s̄ . q̄ fuit uniuq̄ op̄atū in-
caruōne l̄ep̄a imo dico q̄ fuit duo . s̄ .
racius ⁊ m̄idaco . ul' exp̄mo uo̅ ⁊ cuno

sic in in susitacōne si . n . sit a° signo q̄
eo hōm p̄meet . ħ fecissz uni ecludet ;
Ūtrū xp̄c ab instanti sue q̄ceptionis po-
tuit mereri . ūn q̄ n̄ . q̄ mereri ⁊ uiator
xp̄c aūt ab instanti sue q̄ceptionis fuit q̄p̄hēsor
g° ⁊ c̄ . Jt̄ instans se h̄t ad t̄p̄s sicut p̄nct°
ad lineā . s̄ o p̄ igr . ħ mo̅ le uitur eod
p̄ncto t̄rm̄ duob . i . ut p̄n° ⁊ t̄io linee n̄ō
incidit . quies mea . sic ; t̄ n̄o̅ reflexo .
g° sil' cū m̄ gl̄e unīt eod instanti . ut q̄uo
. s̄ . ut t̄io uni actōnis ⁊ p̄n° alteri° . n̄o
t̄i ēe . Ēt g° instans q̄ceptionis ē sic t̄s
q̄ceptionis ē n̄ p̄t ēē p̄n° medii q̄ incidat
q̄ues . i° ⁊ c̄ . Contra xp̄c ab instanti sue q̄-
ceptionis fuit uir p̄fectus . p̄ . s̄ . feīa eodē lib̄r
uiū . g° statī potuit mereri . Duo s̄ in d̄ta .
p̄ ; q̄ xp̄c potuit mereri ⁊ i° h̄t duos p̄ q̄ ;
t q̄ a req̄ritur ad meritū . S° utrū xp̄c potuit
mereri . Ad p̄mū n̄o q̄ ad meritū req̄rit
q̄ p̄mū t exp̄te merentis req̄rit actpendi-
meredum . s̄ . q̄ p̄ ēe t i° q̄ meretur p̄ meritū . n̄
sit p̄mū debitum q̄ ante n̄ debebatur p̄p q̄
nullus p̄p meret° i° q̄ iā h̄t . p̄ meritū a-
tendit quis ad p̄miū . i° n̄ us extr̄ i q̄ple
ne ⁊ p̄fec sibi ad meritū . Sc̄ ē exp̄te ac-
tōnis . s̄ . q̄ sit indino ⁊ p̄te merentis . cui° rō ;
q̄ n̄ laudat p̄o q̄ facit n̄o . ul' uiolen-
t ex in aliquis n̄o laudatur ul' uitupat
opus . n . in q̄atū d̄ ēe laudabile ; ; for
s̄ . n̄ls . s̄ . entas ul' ħ . cui° rō ; q̄ uendico
p̄miū p̄ mino ad meritū p̄um ut dēm fuit
ip̄so s̄n enti aut uisio q̄ ul' ēq̄litas p̄porcio-
nal . sic in uīrīa q̄mutā q̄ q̄sistit in emp-
tōnibz . sic tm̄ v̄z bladū q̄ tots q̄ p̄cii q̄
recap̄s ul' ēq̄litas p̄porcionis ē ; in distribu-
ut . s̄ . p̄porco tali' uit̄ distribu . et ⁊ recipitis dist-
buens q̄ m̄ḡ dig° q̄ p̄ . d̄ec . ul' cuiz ; -
n̄ dig . sic q̄p̄ te p̄benda meliorat dign̄ori ⁊ ⁊
m̄ p̄benda excedit m̄ dignores ⁊ hanc
p̄porcōm facit gr̄a . actus . n . in f̄ctus ħ ⁊ -
cal re meritū gl̄iam d' q̄digno s̄ ēq̄litas p̄por-
cōnis . l̄z . n . gl̄a excedat gr̄a . tali' tn̄ ; s̄
ruto q̄ plus h̄nt d' ħ maior debetur gl̄a .
Et h̄ d' p° . S° ē q̄ xp̄c mereri potuit . Et
p̄batur d' ħ ex suppōne p̄ma s̄ . q̄ h̄nt
d̄niū sui actus . a st h̄nt caritatē ⁊ gr̄am ⁊ s̄
aliquid sui . sic maior fuit mereri . xp̄c h̄nt
caritatē ⁊ gr̄am ⁊ s̄ h̄ ad sui h̄nt meretor . q̄ ħ
corp° . i° ⁊ c̄ . p̄bo minorē q̄ ad p̄te q̄ceptionis s̄ .
q̄ fuit infectu n̄ h̄nt illud q̄ m̄ debetur .
q̄ n̄ h̄nt dotes corp̄ . Sim sic q̄ . s̄ . ħ ē
i° q̄ p̄mz ad bene ⁊ n̄ ; p̄p h̄nt n̄ debitū

p ueniz et p' lectum mittit sulte o' nec credo p sub
mitto. sic at: d' dotis cor' expri meri. q p
alii instanti acceptus sit potuit meri. Et ibi
p uiceat toe sic. om pfecto spiritus q p^e eate
gratia fit x^e collata ab istanti sue acceptus
tal' pfecto e posse meri. maior ibi. p^o expte
merentis d'. p^o pp defectum grat pp q' dicit q^a i eod
i istanti q^e s mort pereg n p meri et p mo
istanti n p hre gr'm. 2 pp defectum n^c sit
puer pp defectum li. ar^a. q^e ead uiii. uenit
[illegible] defectum fuit in xo n pm fuit. n. q pleni
us q' 7. f. f. u 3s. q^e in istanti acceptionis
huit usu li. arb. fuit. n. ve opheno. 3° ex
pte operantis 7 merentis n fuit defectus q^m
istanti meritum. So n e defectus expte
actus meritorij q^a merito posse ee i inst^a.
Q' n. actus n pe ee i instanti q' eed'.
p^o q^a actus eeniuit' totum fuce et sic mo
tus lol' q' in istanti ee n p^e. sed q^e ad
act' p exigit ead. ad q' n patit' locu aclu
eod i instanti. sic p^o to q' igit' eate ee
locu iste n posit i uist^a sue eacons ee in
loco p^o q^a p exigit mot' lo' q' n p^e ee
sil' eu i inst^a sic eacois. nequo illor in
prod' q m ipe i instanti acceptus sic muit
fuu. n. q^a actus meritoru e actus lc. au l
q z i instanti. subito. n. 7 i instanti uol eo e
ligit ad ul' refutat 2 sic 2. q^e ad act
uolic n o p exigit n act appherie ueru tas q
z 7 sutta 7 instantanea. ut sic situua sui i
psona 7 max^e in xpo q' n indigebat deli
beracone sui osilio. uii eod instanti q' ee pot
ee applicatio unre 7 eleo uol. si. n. cogit i
cedo eleo; tpe. sz solu n. et n' ob sig q'u
x p^o instanti acceptus sic meri potuit.
Ad ar. ad p^o d q' h ee q plico q ad do
i. c at cu maior q' adad. f. cor 7 sic meri
potuit. Ad 2. d q' n z sile. Et e opas
puigeu ad unca i mot' 7 s. nc ad tps i
mot. te dico q' n z sile q^a puict nos acci
bis n p v rui linee solu aut acta ut ps
7 pi' i duo mouu. ul' sic accedo to q' m mo
tis i' ducte oppo 7 sic n c duluant sz q'u
n i' ducte opp. sz disparati n q^a sic in eod
pe clari mot' lol' 7 incipe mot' sanacois
s i uo. nc clari pt acceptio xpi. 7 i eode
nc potuit incipe meri.

Tunc fuit necia huane nature reparacio
pcms; z. vi q'n. q^a sol d' po^t huanam na^e
pare sit de necitate h' credo io 7c. Jt qro op
z in h^c nec tato nu' misco 7 mi h^a acone
digni op repacois nre mas; mico 7 do

grum qr' 7c. Con. p q. exaltai o; st^a hoi
uo o^l 7c. sz p exaltacoem uelli. ps. 2^c 7c.
Tria n^a p^m q' o^m fuit in dta huane
nature reparari. Et h p p^s de. p^o expte dei.
q^a i z q^m i n una dei 7 pos 7 sapia relu
ceut. sz z in p o^o relug. n. i una. q^e
eate infinita releuare n despexit. p^o q^a
om defectu n in sua ure repauit. Sed
q^a hom fine p o n finiuit q z beat uisio
Sed h p ex pte hois repandi q^a 1° q'
sese to z corruptu n p^e curari n ab ao
n p s infinita p sana curacoe. to huan
q erat corruptu. q 7c. z. expte v
niusi. n. n. decus erat uniuso aliq pto
d ee. l' e pte pu^a i pfecto remane. h o z ps
ad q^m cu om s pc ptes ordinant. Sim
e q' reparacio h debuit p mod satisfacois. 7
h o. ex pte dei q^e adiuuaret dei prim;
culpa p pena dele. So ex pte hois.
q^a elofus e peco cuire p p eincta z satis
tacom ei ar. Jt expte uniusi ad q' pau;
ut n' remaneat i ordinatu. malu pene
e p q' recordinat malu culpe. q^e 7c.
z. q fuit i necitas. Vn no q' q^a;
necitas coaccionis seu uiolencie. q^a auctē
i cutabulitas 7 q^a suppocionis. necitas mo
seu coacta i nulli cad' i deo. q^e uult; z a
gunt resistit. 7 maioris uirtutis necitas
est q^a q' i po^e z se hre ar. i z i uido r
diuio sic necim z dim ee bonu pode
7c. 7 tal' n z i alic eate. q^e ca lube p dut
to siuat necitas suppocionis q^a i gn do pdit
nullus uis alis ceteram declu^ac adfine
q' facit. sz ex suppoe alic q z i ipo sic
sic p scie 7 uolu. q^e sic p rud^t ee hec neca^e
ois n as humana repar h mo q^a sic ds
ea porderit reparare facturic. Sic expte
hois tn necitas pt attendi. f. elbe i cou
q ira uli hoi. sic nec e hom ee al' i moi.
7 sic n fuit necim repai. q^e reparacio n se^m
ex pn^a p n^a nc. q^e n ee e facultati nc sic
resistibile uel ad tale. Sed necitas coaccois
q z i cor q lo facit i 7 i ducit ab ao
forcior. ul' sumpt ul' p q 7 ista necitas
coaccionis i huana reparacone n fuit q^e ds
ad grm 7 gliam n cpellit. z. necitas
e ex suppone finis sic naus e necia tn
fretacom. sic necim fuit hoi repai q^a ad
d i uisioz admitti ar n poterat. Ad
ar. ad p^m dico q' i do n cad' necitas
p^o m n' so ia p' eate sic cu ar h; bm. 2°
m. Ad. 2 d q' v z d' necitas p^o so m sz n d'
necitas z mo

Tunc xpc resurgente die tertia. unde quod non est .n. est .d. .x. Sic fuit ionas in ventre ceti
tribus diebus et noctibus etc. quo ad nul surrexit. q. d. iste
dies incepit in ortu solis. et illa prima die cum
hic xpc resurrexit ante ortum solis. Jo. xx. Mane
venit ad monumentum cum adhuc tenebre essent.
et xpc iam surrexerat. ideo etc. Contra est. q. in
dem cum gen. et ad illud et elad etc. tertia die resur
rexit. Duo sunt iudicia quod congruum fuit xpm resur
gere tertia die. primo tertia die ut ... condicio
et humiles exaltare. xpc in morte maxime
se humiliavit. ps. cognovisti sessionem meam et
resurrectionem meam. Et ... psalmo sessionis mee
dedi ... [illegible]. Sed ... fides nostre
confirmatio. Ex glosa .n. ... confirmata est in illis fides
etc. xpi dicente paulo ad cor. 19. Si xpc non resur
rexit inanis est fides et predicatio nostra. tertio propter spei
sublevationem. id est .n. ... mortuus et ... ca
pitis et aliorum membrorum. xpc est caput ecclesie. Job.
19. Scio quod redemptor meus vivit et in no
vissimo resurrecturus sum etc. quarto propter salutis comple
mentum. Ro. 4. ... ut nos liberaret a malo
ita surrexit ut promoveret in bono. Ro. 4. e.
traditus est propter delicta nostra. surrexit propter iustifica
tionem. Sed dico quod congruum fuit ipsum resurge
tertia die propter duo. primo ad probandum mortis ve
ritatem ne si statim surrexisset non crederetur ve
re mortuus. Credit .n. vivum apparere mortuum
... tempore .s. per diem ... [illegible]
... usque ad diem
tertium ... mortuus ... [illegible]
... fuit post ... apostolis
ad probandum ... horas fuit in sepulcro
ad probandum ... .s. xl. horas .s. ...
per ... et ... horas diei.
Sed ... per ... et per
... usque ad auroram tertie diei ...
fuit per duas noctes ... propter ...
due noctes significant duplicem miseriam propter
quam ... tollenda ... .s. ... culpe et
pene. ... dies completa ... plenius ... per
cum venit ... diei ... .n.
... et ... in ... diei ...
... sic in corde terre. 3. d. et 3. noct.
d. ... sic ... pro toto ... die
... noctem precedente
tertium et 3. ... apte. ... nox p
cedens ... cum ... et 3. ... toti
... 3. ... nox ... cum aurora
... et 3. ... toci apte. et sic ... 3.
diebus et 3. noc. in corde terre ...
sic ... dies ... apte ... sic ...

7 ap[9] (margin)
7 dieb[9] (margin)
+ toci[9] (margin)

... apte ... et addendo quod dies ... inci
pit a media nocte durans usque ad mediam sequentis
noctis. Et sic feria sexta incepit a nona
durans usque ad mediam sequentis noc. sequentis. Et
fuit ... toci ... incepit dominica a
media noc. in cuius aurora surrexit et fuit ...
... toci apte. Et ... ut probabilior
et magis consona ... 3. dieb. et 3. noc. Et
... xpc 3. dies et 3. noc. ... fuit in sepulcro
... ut ... 3. ... Jo. dicit
quod venerunt mane cum adhuc tenebre essent. ...
quod valde mane orto iam sole. ... ...
... sic porphirius. d. ... e
... in ... quod ... 3. viii. ... scriptura
... in ... et in ... ione. ...
... quod xpc surrexit media nocte
ut ... Sanson(?) ... media nocte surgens ...
... dicit ... quod illa nocte sol ...
ortus fuit. ... in passione dominica ...
tenebre super terram ... die .s. ab hora
sexta usque ad nonam et ... radios
solis ... nos et sole.
... sol ... ad
punctum ... ut per aliqua
... modo ... in nocte ... sol ...
in medio puncto ... noctem ...
... ad medium punctum ... et fuit
super terram per tres horas ... dies ... habuit
de nocte cum nox sequitur ... die. et sic
... dies ... et ...
sol redijt ad locum suum et sic ...
.s. quod ... venerunt ad monumentum cum adhuc
tenebre essent. et tamen orto iam sole ... venerunt. 3.
horis precedentibus auroram ... iam erat
nox. et tamen orto iam sole ... horis ...
sol ... super terram ... dicitur fuit
... in ... quod fuit ... corpus
de loco ad locum ... per ...
... et ... sol ...
in ... ad ... ortum ...
... et ... et ... sol ...
sol ... super terram et postea ... redijt ...
ad hunc ... dicitur potuit ... quod
in isto modo quod fuit ... et per ... bre
vissimum sol retexit radios ... dum venit
et ... sol ... dum erat in medio
... et ...
... ad ... pulcherrimum et ...
ad probandum ... potuimus ... sol
sol ... super terram media noc. ... horis. ...
... sollicite ... mortis

7 toci apte ... noctem ... usque ad mediam noctem sequentis et sic denotando (margin)
7 lux[t] (margin)

sic eclipsis in sole et cetera. [illegible] h' n' z visibilis [illegible]
fuit tres dies quia horis illis tot numero [illegible] in
media illius per [illegible] dies istam [illegible] fuit per
tenuitatem quia sole existente in meridie [illegible]
dictorum. Unde [illegible] computatione toti [illegible].
dies incipit in medio noctis in quo [illegible]
sol [illegible] medio noctis. Dicitur nobis quo ad diem
naturalem et sic venit valde mane quo ad diem ar-
tificialem. [illegible] dies et [illegible] tamen recto
sole quo ad diem [illegible] quia in medio noctis [illegible]
erat illius [illegible] luce [illegible] in medio
[illegible] sol [illegible] et [illegible] venit [illegible]
[illegible] sol ad [illegible] ab [illegible]
[illegible] et tamen recto [illegible] sole quo ad [illegible] ad
corpus solare.

Triduum [illegible] suam probare [illegible] debuit
[illegible]. Videtur [illegible] quod [illegible]
[illegible] divinum lumen recipi
[illegible] fides autem est in nobis [illegible]
[illegible] lumen fidei recipiatur
in nobis [illegible]. Credo autem [illegible]
[illegible] fides [illegible]
[illegible]
[illegible] fidem [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
sit assentire [illegible]
et ad [illegible] inducit miracula [illegible] fuit
[illegible] humanum ideo inducit hominem ad
[illegible] in actore esse aliquem [illegible]
[illegible] in credendo [illegible] ad [illegible]
[illegible] et ad [illegible] divina auctoritas. Fides [illegible]
[illegible] auctoritatis [illegible]
[illegible] fides [illegible]
et [illegible] signa sensibilia [illegible]
audita [illegible] non [illegible] audiens
[illegible] primo debuit apostolis probari fides re-
[illegible] per miracula [illegible] per miracula [illegible] ad fidem.
Unde ad Cor. [illegible] signa infidelibus non fidelibus
data sunt. [illegible] autem apostoli in passione [illegible]
a fide [illegible] putaverunt [illegible] esse ideo post
[illegible] fecit coram eis multa miracula et [illegible]
scripture documenta ut essent in fide stabiles et
firmi [illegible] eos debuit esse firmi ideo [illegible]
[illegible] prophetas et scripturas [illegible]
[illegible] per signa sensibilia [illegible] fides debuit
per eos doceri et ideo esse illuminati [illegible]
[illegible] manus bibens et comedens cum
eis [illegible] fuit [illegible]
fuit ad probandum [illegible] fuit [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] vivens [illegible]

fuit in [illegible] quod angeli in corporibus assumptis
non loquuntur [illegible] formant sonos [illegible] similes
locutioni humane. Secundo quo ad [illegible] corpo-
ris [illegible] corpus palpabile probavit.
Contra [illegible] corpus [illegible] palpabile dicitur
[illegible] tactus [illegible] perceptivus [illegible]
[illegible] frigidi et cetera. Secundo [illegible] palpabile [illegible] tangibile
in [illegible] tactus [illegible] perceptivus solidi [illegible]
aer et [illegible] dicuntur impalpabilia et
[illegible] sic [illegible] palpabile non [illegible] esse [illegible]
[illegible]. Credo [illegible] celum [illegible] palpabile
[illegible] corpus solidum [illegible] tactui [illegible]
[illegible] corpus palpabile [illegible]
[illegible] gloriosi [illegible]
quo ad [illegible] quod [illegible] intravit
[illegible] ad eos ianuis clausis per [illegible]
[illegible]. Credo autem [illegible] probavit [illegible]
[illegible] quo ad [illegible] sicut comestio
comestio [illegible] vivi [illegible]
[illegible] in Christo fuit vera comestio [illegible]
[illegible] quo ad [illegible]
[illegible] in spiritu [illegible] sol.
[illegible] quo ad [illegible] apparuit eis in eadem effigie
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
Triduum id corporis [illegible] fuit [illegible] dicitur.
[illegible]
[illegible] assumpto [illegible] non esse [illegible] esse
corporis [illegible] formam [illegible]
[illegible] aliquis apostolorum [illegible] in die ce-
ne [illegible] fuit [illegible]
[illegible]
[illegible] corpus [illegible] hostia [illegible]
[illegible] hostia ma-
[illegible] corpus Christi
[illegible] vivum [illegible] corpus [illegible]
[illegible] corpus mortuum [illegible] forma
[illegible] forma [illegible]
[illegible] Christi [illegible]
[illegible] Christi [illegible] forma
[illegible] hostia
[illegible] corpus Christi [illegible] vivum
[illegible] forma [illegible] in Christo [illegible]
[illegible]. Contra [illegible] mortuum
corpus [illegible] vivum et mortuum [illegible] et cetera.
[illegible] opiniones [illegible] corporis [illegible]
fuit [illegible] vivum et mortuum [illegible] morte [illegible]
forma fuit [illegible] forma [illegible]
sola [illegible] forma [illegible] forma

7 palpa[illegible]
7 resister
7 no

putredinis quia non est de [illegible] id est forma putredinis
in corpore [illegible] in corpore eius quia non est [illegible].
Ad [illegible] unde corpus eius [illegible] inducta
putredinis forma non putrescebat quia non potest sine p-
mutatione eius creari forma putredinis. Quia [illegible]
forma illis non agat in passum [illegible] miracu-
lum. Sed si posito miraculo [illegible] dicendum quod non corpus
est in morte privatum [illegible] omni forma [illegible]
forma aliqua praeexistente [illegible] induci forma putre-
dinis quia miraculum debet poni [illegible] modo generationis. Ad [illegible]
sic quod poenas communes in natura humana pro peccato originale
Christus assumpsit ad opus nostre redemptionis, sicut
redemptio fuit completa in morte. Ergo non debuit
sequi forma putredinis quae est poena sequens mortem
pro peccato originale. Quia non est requirendum ad mi-
raculum ubi sufficit natura. Sed si potuit nova forma
induci in virtute [illegible] non potest unum corpus [illegible]
ut forma inducta miraculosa corporis. [illegible]
[illegible] ad novae formae inductionem [illegible]
[illegible] cum miraculo [illegible]
[illegible]. Ergo [illegible]. Secundum istam opinionem quae
ponit plures formas [illegible] fuit idem numero
[illegible] in morte [illegible]
formam [illegible] fuit idem corpus [illegible]
[illegible] corporis [illegible] in corpore
[illegible] opinio est impossibilis [illegible]
est in homine plures formas [illegible]
[illegible] nulla [illegible]
[illegible] duo [illegible]. Ergo in morte [illegible]
fuit separata anima [illegible]
[illegible] fuit [illegible] inducta formam [illegible]
[illegible] potuit conservari [illegible].
[illegible] debuit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hominis [illegible] actore [illegible] opinio-
nis est resolutio usque ad [illegible] et introductio
novae formae in morte [illegible]. Ad
[illegible] ad [illegible] quod forma putredinis [illegible]
[illegible] forma putredinis [illegible]
[illegible] forma [illegible] Christi et
[illegible] post mortem [illegible] forma
putredinis [illegible]. Sed dicendum forma putredinis
quae [illegible] putrefaciat. Et sic [illegible] forma non
forma quae inducitur in homine [illegible] in morte efficitur
corporis hominis putrefactio tamen quia [illegible] movet
se ipsum ad suam corruptionem [illegible] forma [illegible] in corpore
hominis [illegible] ad suam [illegible] agit ad [illegible]
corruptionem et est activum et passivum non erit dis-
tincta [illegible] Christi fuit
[illegible]. Sed quia ex parte [illegible] quod putre-
factus efficitur calor [illegible] extraneus [illegible]

non forma putrefacti. Ergo forma putrefactionis vel putrefactio
efficitur non fuit in corpore Christi. Secundo autem [illegible]
ista forma sicut patet [illegible] forma putrefactio-
nis [illegible] putrescens non [illegible] forma [illegible]
[illegible]
putrefactionis quae requirit talem dispositionem [illegible]
quod sit naturam putrefacti [illegible] et sic omnis forma generalis
et corporalis est forma putrefactibilis [illegible] qualitates
activas et passivas [illegible] putrefactibile [illegible]
corporale et ista forma fuit [illegible] in morte [illegible]
[illegible] potuit [illegible] dignitate et sic non [illegible]
corporale corpori sicut patet in corporibus gloriosis.
Ita non omne putrefactibile putrefit sicut in Christo fuit.
Ad secundum dico quod in morte Christi fuit comple-
tum opus redemptionis. Ideo quod post mortem nullam
poenam de novo illatam pertulit. Sed poena illata
in morte bene potuit perdurare [illegible]
[illegible] duravit aliquibus diebus et est
poena sequens mortem. Ideo dico de inductione
novae formae [illegible] poena non per mortem illata
sed in morte perdurans [illegible]
[illegible] mors est inductio novae formae [illegible]
poenae [illegible] quia mors di-
recte est [illegible] inductio novae formae et poena consequitur
[illegible] poenae ad poenam mortis sicut ad mor-
tem. Ad tertium dicendum quod nullo modo oportet recurrere ad
miraculum [illegible]
[illegible] corporis [illegible] forma
et inductio [illegible] ad corruptionem
forma et dispositio [illegible] in [illegible]. [illegible] opinio
[illegible] miraculum [illegible] formae
[illegible]. Sed opinio [illegible] corpus [illegible]
idem numero per eandem formam [illegible] remanentem
[illegible] quod [illegible]
agit non in [illegible] corporis sed inductionem alicuius
formae. [illegible] inductio formae [illegible]
forma non [illegible]
[illegible] forma [illegible] dispositio-
ne [illegible] ad [illegible] forma
[illegible]
corrumpatur [illegible] ad eam dispositionem [illegible]
per miraculum. Quia non [illegible] miraculum [illegible] hominis [illegible]
[illegible] in [illegible] hominis
et [illegible] forma hominis in morte remanet quia aliter corpus
[illegible] idem vivum et mortuum [illegible]
fides. Sed sic caro est caro per [illegible] formam
[illegible] caro in Christo mortuo fuit
eadem numero [illegible] et post [illegible] remansit eadem forma [illegible]
primo [illegible] et post animae separationem et sic corpus [illegible] caro
fuit eadem forma. [illegible] quia [illegible]
[illegible] forma carnis est forma [illegible]
quia caro sic [illegible] colore et [illegible]

exiuit patet per aug. quod de christo. Idem homo exiuit de u-
tero uirginis idem qui pependit in ligno. iacuit in sepul-
chro et die tertia resurrexit et ad inferos descendit.
Secundum tamen corpus carnem iacuit in sepulchro et fuit
secundum animam in inferno. Item probatur quia in eodem supposito
non possunt esse plura esse substantialia quia sequeretur si essent
plures formae substantiales idem esse. maior patet ex dictis [illegible]
licet enim in eodem supposito possint esse plura esse accidentalia [illegible]
tamen substantiale unum tantum. minor patet quia omnis formae
substantialis [illegible] dare esse subsistentiae. quia non
aliquid [illegible] tale quod omni [illegible] quod competit homini
in quantum homo [illegible] homini dare esse subsistentiae formae
substantiali in quantum [illegible] non [illegible] formae accidentali
quod dare esse simpliciter [illegible] quod substantiales
formae dant ab accidentalibus [illegible] formae accidentalis una uel
plures [illegible] quod nulla earum dat esse simpliciter [illegible]
[illegible] omnis forma substantialis dat esse simpliciter [illegible]
sola [illegible] alii. Ex quo ad [illegible] non se
in homine esse plura esse subsistentiae. [illegible] plures formae
[illegible]. Constat enim quod anima rationalis per se dare
esse subsistentiae cum sit perfectior omni forma [illegible] et
formae [illegible] partes [illegible] suppositum [illegible] esse cum eis
[illegible] anima rationalis [illegible] res [illegible] substantiae. Ad
[illegible] dicendum primo quod agens agit ad formam
inducendam [illegible] ergo uel complere illius dispositionem
[illegible] quod postmodum inducat [illegible] formam [illegible]
[illegible] agere ad ulteriorem dispositionem [illegible]
dispositionem et formam [illegible] quod [illegible] dispositiones corrumpuntur cum
[illegible] et [illegible] forma [illegible] et inducatur dispositio necessaria ad
animam rationalem [illegible] impeditur [illegible]
quod forma quae fuit dispositio ad animam rationalem non remanet
nec forte [illegible] quia [illegible] forma non manet [illegible]
dispositio. Et cum separatur dispositio necessaria ad formam [illegible]
formam eandem [illegible] dispositio necessaria ad formam [illegible]
[illegible] et ad animam. Ergo cum in morte [illegible] anima fuit sepa-
rata [illegible] corporis [illegible] dispositionum formae [illegible] potuit
remanere [illegible] = Ad 2. dicendum [illegible]
[illegible] caro et caro [illegible] animam [illegible] per formam mix-
tionis. [illegible] quod forma mixtionis dicitur [illegible] de forma
mixtionis qualitates mediae resultantes ex [illegible]
[illegible] molle durum et calidum et frigidum et sic caro [illegible]
[illegible] caro per formam mixtionis [illegible] forma mixtionis
est [illegible]. Secundo dicendum formam mixtionis omnem formam
quae in [illegible] suo requirit talem qualitatem [illegible] dispositionem
[illegible]. Et sic omnis forma [illegible] forma mixtio-
nis per formam [illegible] et sic caro et caro per formam
mixtionis. Secundum istam formam mixtionis non dicitur [illegible]
[illegible] et idem [illegible]. Tertio dicendum forma
mixtionis ad quam qualitates [illegible] attingunt
[illegible] et [illegible] et [illegible] caro sit
caro per talem formam [illegible] forma [illegible] talis
caro [illegible] caro [illegible] talis

forma sit in homine. Tertio dicendum formam mixtionis ad
quam qualitates [illegible] attingunt [illegible] complere [illegible] dis-
positionem [illegible] anima rationalis et a tali forma
mixtionis in homine caro et caro et [illegible] solum
[illegible] dicitur quod caro et caro per formam ad quam
aliquo modo attingunt qualitates [illegible]
[illegible] et frigidum [illegible] dicendum [illegible] aug. idem homo exiuit
de utero qui iacuit in sepulchro [illegible]
suppositum non [illegible]. [illegible] homo non
iacuit in sepulchro [illegible] corpus
non tota [illegible] idem [illegible]
carne. [illegible] eadem caro [illegible] suppositum fuit in
sepulchro et in [illegible] eandem.
= [illegible] quod idem corpus numero fuit uiuum
et mortuum [illegible] dicendum [illegible]
[illegible] suppositum et sic corpus [illegible] ui-
uum et mortuum fuit idem numero [illegible]
quia [illegible] idem numero [illegible] in eodem
supposito [illegible] album et nigrum in-
[illegible] album et nigrum [illegible]
[illegible] opposita. [illegible] esse eadem
numero in eodem supposito [illegible] primo. non erat
corpus quod fuit per animam rationalem sic [illegible]
mortem. = Secundo fuit corpus per formam [illegible]
in [illegible] et [illegible] duo fuit idem numero [illegible]
suppositum et [illegible]. Secundo dicendum corpus idem numero
[illegible] numero [illegible] eandem formam
numero nunc et [illegible]. Et sic corpus [illegible] non fuit idem
numero uiuum et mortuum. quia post mortem non
remansit in [illegible] sola [illegible] separata quia
[illegible] forte non [illegible]. [illegible] post mor-
tem fuit in corpore [illegible] forma non [illegible] quia
[illegible] fuit separata in morte. [illegible]
[illegible] ante mortem cum anima. quia in homine
[illegible] forma [illegible] fuit [illegible] forma de no-
uo [illegible] inducta et sic non idem corpus numero
[illegible] uiuum et mortuum. [illegible] in homine non
sit [illegible] animam [illegible] forma [illegible] patet quia [illegible]
[illegible] nobilius corpore [illegible]
[illegible] forma [illegible] et nobilius [illegible] forma [illegible]
[illegible] in [illegible] esse [illegible]
[illegible] in homine. Ergo corpus [illegible] esse nobilius
humano [illegible] quod [illegible] quod corpus
hominis [illegible] nobile et corpore [illegible]
non [illegible] corpore [illegible] quia [illegible]
[illegible]. = Ad [illegible] ad primum dicendum quod
non [illegible] in [illegible] fuisse plures [illegible]
[illegible] tamen fuit [illegible].
= Ad 2. dicendum quod corpus [illegible] mortuum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quod corpus mortuum [illegible] quod per mortem
[illegible] et tale corpus mortuum et cadauer

Cadaver non est corpus quia est corruptum iam
sed magis si generetur et tale corpus non esset sub sacro
sancte ypostasi non solum quantum ad materiam primam. Quarto
modo dicitur corpus mortuum quod fuit vivum quod per
mortem est corruptum et tale corpus mortuum idest
realiter quod homo mortuus et tale corpus sancte
ypostasi fuit in sabbato sancto sub sacro quod adduc
cas partes quas sibi anima rationalis et non prima quam in mor
te cuiuslibet hominis remanent licet divisim. Et si di
ceretur quod licet quod non remanent divisim si coniungeren
tur in sacro coniungerentur non tamen vivere unum
aliquid sicut forma per aliud unio non repug
nat morti sed sola unum ad dictum oppositum
in unione sancte ypostasi ad ... remanere
dicta in morte.

Utrum omnes teneantur habere fidem explicitam
de articulis fidei. Videtur quod sic. Quia per precepta legis
moralia vitantur peccata mortalia et per articulos
fidei errores hereticorum sed omnes tenentur explicite
scire precepta sic quod vitent peccata omnia.
Ergo omnes tenentur sic scire articulos contra
omnes hereses. Hoc autem non potest fieri nisi sciant eos
articulos explicite quia quilibet articulus est contra heresim aliquam.
Item si simplices tenent habere fidem implicitam
solum est quia ista implicatio sit in fide maiorum
idest scilicet quia credunt quod credunt maiores et docto
res ecclesie quod possit esse sine periculo quia maio
res possunt errare in fide quod vergit in dam
pnacionem minorum. Ergo quilibet tenetur habere fidem expli
citam. Contra explicatio fidei requirit non potest haberi
nisi per magnum studium et doctrinam. Sed non omnes
tenentur vacare studio et doctrine sed soli
maiores idest etc. Respondeo quod duo supponit
et unum querit. Supponit enim primo quod aliqui te
nent habere fidem. Secundo quod omnes tenentur ad fidem
explicitam quod supponitur quia tertio. Utrum omnes tene
antur ad eandem fidei explicationem. Et primi tangitur in quolibet
articulos. Primo utrum fides omnibus sit necessaria et utrum
omnes teneantur ad fidem. Dicendum quod
notandum quod ista que cadunt sub fide sunt in duplici
genere. Quedam non excedunt intellectum humanum
simpliciter et omnino sicut deum esse trinum et unum et glori
ficacio bonorum et dampnacio malorum. Illa sic
transcendunt intellectum humanum quod efficaciter
et demonstrative probari non possunt. Alia sunt que licet ex
cedunt intellectum alicuius hominis vel pro aliquo
tempore intellectum omnis hominis tamen vel non excedunt
intellectum omnis hominis vel saltem non omni tempore
sicut que demonstrative vel ingenio cum labore
sciuntur de deo sicut quod est unus modo et ut. Dico
ergo quod credenda ista quod intellectum humanum transcendunt
omnino est homini necessarium absolute et pro omni tempore pro

quia nullus tendit in finem sine errore et mixtura
nisi finis sit cognitus. Sic ergo modo cognitus per intellectum
et rationem homini autem necessarium est absolute ad sa
lutem quod tendat per amorem in deum in quantum re
demptor et glorificator est. Ergo necessarium est cognoscat
deum in quantum talis est. Sed hoc nullo modo potest fieri sine re
velacione et fide quia deus ut talis omnem in
tellectum excedit. Ergo homini necessaria est fides de talibus
simpliciter. Maior patet quia scilicet nullus tendit in fi
nem sine errore et mixtura etc. licet non in entia
que tendunt in fines suos sine errore sicut
grave deorsum leve sursum non tamen mixtura
quia diriguntur ab alio ut dictum est. Item licet bruta ten
dunt in fines suos sine errore et in fines
cognitos non tamen mixtura quia sunt cognito
et passionibus non propter rationem propter quod tendunt cum impetu
ut sic labe nec propter cognitionem mixture. Minor patet
quia secundum communem cursum patet homini hinc vel
tanti ut tendat in deum per amorem sine
errore. Et quod in istis ordinatis sicut in ceteris
quod ad propositum in superioribus duo concurrunt. Unum 7 motori
unum quod est superior potencia naturae. Aliud quod
per motum superioris sicut sicut aqua per motum proprium
et virtute modo deorsum ad centrum per virtutem
nec superioris scilicet lune modo circa centrum per fluxum
et refluxum. Sicut orbes inferiores motu proprio
moventur ab oriente in occidentem sed motu superioris
creatura non solum habet immediatum ordinem
ad deum quia finis eius creature est ut deo
parent in secundo et quarto sic plane et creata.
creatura non rationalis cognitiva boni universalis
et entis. Patet enim esse eius cognitive et esse boni
amative idest habet in medio ordinem ad
deum sicut ad suum primum. Perfectio quidem creature
rationalis consistit non solum in eo quod competit
secundum naturam suam sed eciam in eo quod attribuitur ei ex
quadam supernaturali perfectione bonitatis divine unde ul
tima beatitudo et perfectio hominis consistit in
quadam visione supernaturali ad quod homo potest pervenire
per unum sed per modum doctrine et revelacionis
propter quod dicit philosophus quod ex discipline credere
oportet. Scilicet homo non potest ad perfectam cognitionem et vi
sionem beatitudinis pervenire nisi credat multa
quae a deo sibi revelantur. Ergo fides talium
necessaria est homini ad salutem. Secundo dico quod ideo
quae possunt de deo ratione naturali demonstrative
probari sicut deum esse unum et immortalem non simpliciter et
ab omnibus sed ab aliis et eisdem scilicet ab aliquibus
demonstrationem non intelligunt et ab omnibus
antequam demonstrationes possint capere necesse credere et tali
a deo preambula ad fidem que non cadunt
sub fide nisi in casu scilicet quando aliter videri non possunt.

que talia

quia autem talia non cadunt sub fide proprie. Habuit
moysi .i. ignes patet per illud in ecclesiastico ... a-
libus. q. n. ii. et facile similiter et peregrinatores distinguere.
ideo talia que peregrinationum actum tantum circumstant
sunt necessaria ad fidem. oportuit quod caderent sub fide.
Secundo debilitas intellectus humani in suo pro-
cessu propter quod facile exire in actum. ideo credi-
bilia fidei ad talia necessaria ad salutem capi de-
salute per fidem. Tertio multitudo eorum que exiguntur
ad cognitionem quod ideo non potest nisi longissime scire et
cum hoc scitur apparentis. ideo oportuit de talibus
esse fidem ut omnes et cito possint scire sed necessaria
ad salutem. Et quia multi homines sunt tardi in-
genio ad credendum propter malitiam complexionis
ideo oportuit quod fide tenerent ea que possunt aliter
scire ratione. Quarto necessitas occupationum esse non
vacaret ... ex quo tamen provenit quod non possunt vacare
studio. ideo oportuit quod simpliciter crederent que addis-
cere et examinare non poterant. Est sententia. Sed
omnes tenentur ad fidem explicitam non impli-
citam ... in uno multa con-
tinentur. Explicitum ... actu consideratur
ista nota ... ad spiritualia
... aliqua in uno continentur virtute
dicuntur implicare in ipso sicut conclusiones in principio.
... conclusiones in principiis continentes
implicite. explicite non ... continentur ...
actu et sub propria forma. ... conclusiones ... sub propria
forma considerans dicitur eas cognoscere explicite.
Ad propositum ille habet fidem explicitam qui credit
in speciali articulum et sub propria forma sicut trinitatem. in-
carnationem et cetera. dico ergo quod omnes fideles te-
nentur aliqua explicite credere. primo quia hunc visum
... articuli ... parvulos et omnes fatuos baptizatos
quibus sufficiat ... passionis Christi ... ma-
litia ... actu. ... autem consistit in
actu virtutis. actus autem virtutis ... huius
... dependet a fide. quia fides dirigit
intentionem ad finem ... ad actum ... re-
quiritur actus fidei ... et ...
hic et esse explicite. ergo fides explicita est necessaria.
Secundo quia fides ... se habet ...
... sicut accipit discipulus a magistro ...
... discipulus explicite tendit in ...
ita fidelis ex fide perfecte ... ad opera vir-
tutum ... fide ... operando perveniat ...
venire ad ultimam beatitudinem. ideo ... ad
... opera virtutis. discipulus autem non potest
pervenire in notitiam ... nisi ...
... sub propria forma consideret. Et sic ...
ad fidem considerat actu et sub propria forma ...
actu explicite credere. Et ideo fidem explicitam

omnes fideles tenentur habere saltem de duobus ...
... et quod remunerator est illis qui ... ad
... Est sententia ... omnes tenentur
explicite ad fidem explicitam. Secundo quod ... fidem ex-
plicitam de articulis ... quo ad articulos ... et
veritatem ... quod fit cum homo credit articulum dis-
tincte et sub propria forma. Secundo qui scit ho-
... in articulo continetur ... est quia
homo scit veritatem articuli ... et ...
nationibus ... articuli ... Secundo non
quod ecclesia distinguit in tres. Quidam sunt mino-
res vel simplices sicut ... curatos
doctores ... Quidam superiores sicut episcopi
archiepiscopi et alii omnes cardinales ...
Dico quod omnes simplices tenentur habere fidem ex-
plicitam ... explicite ad ... de
... articulis ... de trinitate ... incarnatione passione
ne ... ascensione ... iudicio. Secundo quod
omnes de ... statu sunt curati ... doctores ...
tenentur scire omnes articulos explicite ...
de ... explicite ... actu et sub propria forma
quia ... regere non solum ...
... tenentur scire ...
... ad salutem ...
... fidei et in propria forma. Tertio quod superiores te-
nentur hanc fidem explicitam ...
... solum sciant articulos ... et sciant
ipsos defendere et hereticos impugnantibus ...
sic ergo ad fidem explicitam non omnes tenentur equa-
liter ... scire sed ... gradum et ordinem ...
... Ad argumentum ad primum ... in ...
... articulo ... Ad .2. dico quod minores debent
maioribus ... quod ... maiores ... doctrine
Christi ... illud apostoli. imitatores mei esto-
te. sicut et ego Christi. Deo ...
Tertio sufficienter assignentur articuli ...
... in simbolo fidei ... fides
quibus ... male ...
... et ... ad ...
... articulo ... opus ...
... remissio peccatorum ...
... male. In ... ordinatis et applicentur. ... duo
... articulus ... quidam fidei ...
... ordinata. ...
... articuli ... ordinati ...
... compatitur ...
... in ... humano ...
... debite ...
pedibus et manibus ...
ordinius ...

dupl(ex) · s(cilicet) cre(atio) mundi et celi · s. h. h. h. a(rticu)l(u)s dic(itur)
fidei in(quan)tum sunt distincte et debite ordinate dicuntur
articuli fidei · unde dicit(ur) quod in simbolo articuli fidei continentur
= Alia est distinctio p(re)dicta de [illegible] · d. articulis est in
tes individualis ... ad [illegible] nos ad
ad eternam · d. n. q(ui) articuli n(on) [illegible] et dicitur i
[illegible] · unde [illegible] q(ui) ... n(on) dicuntur articuli.
Et si [illegible] q(ui) [illegible] et [illegible]
i [illegible] dicuntur articuli qui excedunt [illegible]
[illegible] collectio [illegible]
[illegible] · unde [illegible]
[illegible] articulos [illegible] excedit [illegible]
[illegible] dependens. Et [illegible]
fidei [illegible] dicuntur articuli fidei et [illegible] distinctio-
ne tangitur [illegible] indivisibilis
veritas fidei · [illegible]
ad eternam. = Quia est simbolum [illegible]
simbolum [illegible] et collectio [illegible] · unde dicitur simbo-
lizare [illegible] ad [illegible] ad u-
num [illegible] ad [illegible] militis
sigillatim [illegible] et collatas et [illegible] simbo-
lum fidei [illegible] collectionibus [illegible] · p(ri)mo a
collectione multorum hominum in una fide. Secundo a
collectione multorum [illegible]
[illegible] ipsam fidem [illegible]
apostoli fidem predicantes · [illegible] seu fidei
simbolum [illegible] sic dicitur [illegible] articulos
a collectione diversorum articulorum ex variis locis
sacre scripture [illegible] ad salutem [illegible] et
[illegible] possunt [illegible] · Quia [illegible]
a deo nobis collata et collig[illegible] = Sunt autem
tria simbola · s. simbolum apostolorum quod sunt edita
fide [illegible] quod dicitur [illegible] et
sunt ordinata ab apostolis ad [illegible] fidei doc-
trinam [illegible] debuit [illegible] · id est cotidie
p(ri)ma et completorio · i. in p(ri)ncipio diei et noctis · [illegible]
quod omnis vita christiani [illegible] a fide incipere et finiri
in [illegible]. = Secundum est simbolum nicenum editum
a multis prelatis et [illegible] in concilio niceno
ad [illegible] fidei [illegible] · id est [illegible]
post [illegible] et [illegible] edita [illegible] fidei [illegible]
late = Tertium est simbolum athanasii · [illegible]
[illegible] · editum [illegible] fidei [illegible]
[illegible] in [illegible] et
[illegible] in [illegible] per [illegible]
tenebre depelluntur. Duo ultima solum
cantantur in diebus festivis et sollempnibus
[illegible] ad ecclesiam [illegible] = Ceterum
[illegible] de ordine et distinctione articulorum in simbolo
[illegible] articuli distinguuntur · primo penes [illegible] et sunt
[illegible] · [illegible] et [illegible]
[illegible] in se et [illegible]

sumpte · n(am) p(ri)mo sic h(abe)mus p(ri)m(u)m art(iculum) Credo in
deum · p(ro)p(ter) a(ppropri)atione p(otenti)e in r(ati)one p(at)ris et sic h(abe)mus .2.
s. p(at)rem omnipotentem · in r(ati)one filii · Et sic h(abe)mus .3.
et in ih(esu)m xp(istu)m filium eius unicum · in r(ati)one s(piritus) s(ancti) et sic
h(abe)mus .4. s. credo in sp(iritu)m s(an)c(tu)m · Si r(ati)one effec(tus)
[illegible] effectus p(er)tinet ad creationem et sic h(abe)mus .5.
Creatorem celi et terre · [illegible] ad donum gr(ati)e · s. ec-
clesiam catholicam s(an)c(t)orum co(mmun)ionem · [illegible] ad p(er)fectionem gl(ori)e
et sic · carnis resurrectionem et vitam eternam · articuli p(er)tinentes
ad incarnationem p(er) respectum conceptionem · conceptus
est de s(piritu) s(ancto) · natus ex maria virgine
[illegible] passionem · passus sub pon(tio) pil(ato) crucifixus mortuus et sepultus
descendit ad inferos · [illegible] ad resurrectionem · tertia die
resurrexit a mortuis · [illegible] ad ascensionem ascendit ad
celos · [illegible] ad iudicium · inde venturus est iudicare vivos
et mortuos. = Secundo distinguuntur articuli penes
apostolorum ordinationem et sunt xii · Petrus posuit · Credo
in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre · Jo(hannes) posuit
[illegible] filium eius unicum dominum nostrum · Jacobus
zebedei [illegible] articulos · s. de conceptione et nativitate · An-
dreas [illegible] de passione et descensu ad inferos
Philippus resurrectionem · Thomas ascensionem · Bar-
tholomeus adventum ad iudicium · Jacobus alphei
de sp(irit)u s(an)c(t)o [illegible] in [illegible] duo apostoli · Sy-
mon posuit effectum gratie in [illegible]
ecclesiam catholicam · sanctorum communionem · iudas iacobi [illegible]
[illegible] remissionem peccatorum · effectus glorie · mathias
[illegible] vitam eternam · [illegible] vide in septimo · ad
[illegible] sicut in septimo [illegible]

Tertium [illegible] spes [illegible] distincta [illegible]
[illegible] · unde [illegible] mortis [illegible]
timor [illegible] mortis [illegible] a malo · Spes ad
bonum [illegible] · [illegible] spes [illegible]
[illegible] in bonum arduum · [illegible] ad au-
daciam [illegible] · id est [illegible] = [illegible]
[illegible] spes [illegible]
aliis passionibus · [illegible] = Primo
[illegible] que passiones · unde
[illegible] passio accipitur · primo [illegible] receptio
et [illegible] abiectione [illegible] si dicatur [illegible]
[illegible] · Et [illegible] · Secundo
[illegible] passio receptio [illegible] abiectione [illegible]
[illegible] sic [illegible] receptio
[illegible] · Tertio passio receptio [illegible] abiectione
[illegible] sic [illegible]
[illegible] · et [illegible]
passio [illegible] modis est passio in anima quia
passio solius receptionis est in [illegible]
[illegible] abiectione [illegible]
[illegible] non patitur [illegible]
[illegible] = Secundo [illegible] actus [illegible]
[illegible] que [illegible] ad

fortitudine agentis et non contra. inclinatio autem ad re-
pellendum appetitus qui per actum contrarium. Contra per appetitum con-
trarium nives ut sunt in se ipsis. Esuriens enim appetit
cibum non propter [illegible] in generatione [illegible]. Sed utrumque
unum ipsis. Et predicte dicitur quod bonum et malum quan-
tum expectet sunt inferius [illegible] per contrariam [illegible]
[illegible] ad rem ut res in se est. Sed contrarium [illegible]
[illegible] penes se habet. Ipse quod [illegible] et [illegible] fuerit
[illegible] passio [illegible] actus appetitus [illegible]
[illegible] solum [illegible] concupiscibili et irascibili [illegible].
[illegible] Secundo omnis passio vel est in appetitu irascibili
vel concupiscibili. Penes concupiscibilem sunt amor et odium, fuga,
desiderium, delectatio, gaudium, tristitia, dolor. Penes irascibilem
sunt spes, desperatio, audacia, timor, ira. Distin-
guuntur autem sic penes obiecta. Obiectum appetitus est bonum quod [illegible]
[illegible] vel bonum simpliciter absolute sic convenientem [illegible]
Et sic pertinet ad concupiscibilem. Vel est bonum arduum vel
difficile [illegible] labore et [illegible] superiori sicut victoria est
bona [illegible] non [illegible] malo pugne. Et [illegible]
[illegible] vel ferus [illegible] bonum [illegible] quod [illegible]
[illegible] defendendo se contra invasorem et [illegible] bonum [illegible]
irascibilis. [illegible] passionum pertinentium ad concupiscibilem
[illegible] importans [illegible] appetitus ad
obiectum [illegible] motum in obiectum [illegible]
delectatam in obiecto experientia obiecti. Cum autem obiectum appetitus
sit bonum et malum [illegible]
dicitur quia [illegible] et [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] timoris [illegible].
[illegible] passio appetitus [illegible]. Et
sic odium [illegible] importat motum vel [illegible] boni et sic impor-
tat [illegible] mali et sic fuga sic [illegible] relicta
in concupiscibili experientia obiecti vel experientia boni et sic gaudium
et delectatio [illegible] delectatio in plus quam gaudium
[illegible] complacentia [illegible] appetitum experi-
[illegible] et [illegible]
[illegible] delectatio [illegible] corporalis et spiritualis [illegible] quod [illegible]
[illegible] delectatio gaudium [illegible] complacentia appetitus [illegible]
[illegible] quod gaudium est in homine non in brutis
[illegible] relicta ex malo obiecto. Sic et tristitia et do-
lor [illegible] opponitur delectationi. Dolor [illegible]
gaudium [illegible] et exultatio sunt passiones spiritua-
les. [illegible] effectus gaudii [illegible]
effectum gaudii [illegible] cordis [illegible]
et spiritus [illegible] quod gaudium est [illegible]
[illegible] spiritus [illegible] fletus [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] lacrima [illegible]
[illegible] vel dilatatio. Exultatio [illegible] dicitur
effectum gaudii in [illegible] corporis [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] quod irascibilis [illegible]
[illegible] deficit [illegible] attingendo bonum [illegible]

bonum aliquid et bonum simpliciter in modo [illegible] et ar-
duum et difficile [illegible] concupiscibilis [illegible] ta
est [illegible] irascibilis [illegible] quod irascibilis [illegible] supplet et iuvat
concupiscibilem in bono vel in malo. In bono, ut bonum
et difficile prosequatur; in malo, ut nocivum difficile
et arduum repellatur. Irascibilis [illegible] vel iuvat concupiscibilem
circa bonum apprehensum [illegible] quod [illegible] bonum
vel potest attingi et sic est ipsum spes. Spes enim
respicit ad arduum quod in futuro potest attingi
vel non potest attingi et sic passio desperationis
vel iuvat [illegible] mali [illegible] vel potest repelli et sic
est audacia. Audacia enim respicit malum
quod repelli [illegible] vel superari potest vel non potest repelli et sic
est timor. Timor enim est de malo quod vitari non
potest. Sed [illegible] concupiscibilis [illegible] ad obiectum [illegible] vel
bonum et sic non indiget irascibili [illegible] in obiecto
[illegible] delectatur non habet difficultatem [illegible]
[illegible] irascibilis [illegible] quod [illegible] nulla [illegible] irascibile
[illegible] sic malum et posset [illegible] re-
pelli et vindicari. Sic [illegible] appetit vindictam
[illegible] illata. Sic [illegible] sentit
se [illegible] irascitur et [illegible] sicut
leo vel [illegible]. Si autem non posset [illegible] re-
pelli sic passio [illegible] in concupiscibili [illegible]
[illegible] passio irascibilis. Ex quo patet quod [illegible]
non habet [illegible] passionem [illegible] boni et mali sicut
[illegible] non [illegible] possibilis repelli et non possibilis sicut
spes et desperatio. [illegible] et nota
passionum [illegible] accidentales [illegible] et [illegible]
[illegible] passionem [illegible] et sic zelus.
Zelus enim notat intensionem [illegible] amore [illegible]
quod non patitur [illegible] in amore concupiscibili
[illegible] concupiscibilia enim notat excedens
desiderium [illegible] quod [illegible] est ad vo-
luptatem [illegible] vehementia [illegible] est quod [illegible]
[illegible] totus. Exultatio [illegible]
gaudii [illegible] exteriora [illegible] 109
[illegible] gaudii quod ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] sed [illegible].
[illegible] excessum et
[illegible] spei et audacie [illegible]
[illegible] ire. Sexto [illegible]
passiones [illegible] sic. Cum [illegible]
passionum [illegible] sic bonum vel malum [illegible]
accidentales [illegible] boni et mali [illegible] passio-
nes per accidens. [illegible] passio est de eo quod
apprehenditur ut malum [illegible] et sic
[illegible] quod [illegible] de malo [illegible]
[illegible] et apprehenditur ut malum
[illegible] sic et invidia. [illegible] invidia [illegible]
vel nemesis [illegible] quod [illegible] fortuna

Accidia

caritas est
forma
finis
motor
eius virtutis

et malorum que est. Sed timor distinguitur exp-
te ... obiecti et ex parte timentis. Ex parte
obiecti ... accidit ei turpitudo vel vilis
scilicet vecundia de actu turpi et erubescentia de actu
turpe iam ingenito. Alio et verecundia erubescentia. Eru-
bescentia in futuro et est idem quod est causa turpe
iudicatur esse quod non sit in veritate. Ex parte
timentis attenduntur due actiones. Timor
stupor terribile in quantum excedit facultatem timentis
vel excedit in agendo et sic est segnities vel
ignavia que est timor futuri operis propter deum
vel magnitudinem et est p° propter defectus alterius
et sic admiratio que est timor procedens ex mag-
na consideratione. Sed propter inconsuetudinem sic est
stupor que est timor in assueta consideratione vel
propter incertitudinem scilicet agonia que est timor
in futuro et hic dicitur et dubius vel expulsatio. Sed ergo
hec quod species dicit ab aliis passionibus et quod
pertinet etc. Ad quartum unde septimum
in ista et etc. et aliorum similiter communiter.

Deinde caritas sic forma aliarum virtutum
quod non. Quod non forma vel est extrinseca vel in-
trinseca. Caritas non est forma exemplaris quia actus non est
forme intrinseca quod alie virtutes sunt distincte
a caritate. Item caritas est in eodem sicut alie
que sunt finis. Item effectus et finis non coincidunt
in idem numero. Sed caritas est finis alia-
rum quod finis precepti est caritas etc. Circa quod
operatur actus aliarum virtutum quod non est forma. Con-
tra illud quod caritas est alias virtutes informat et
in me etc. Dicendum quod ista primum est quod caritas
ad alias virtutes operatur ut motor vel efficiens. Circa
quod non quod dicit producere vel movere ad actum per
modum elicientis et per modum imperantis. Per modum e-
licientis producit actum proprium vel hic quod est principium in mer-
ito esse elicitive est alia virtute sicut actus a fide
sicut alia huiusmodi. Sed per modum imperantis potest motor
producere actum potentie inferioris quod ipsum regulat
sicut manus pergit eliciendo voluntatis imperando.
Item dico quod caritas movet omnes virtutes
per modum imperantis. Circa est alia virtus vel fide
quod hec sunt in omnibus actibus et potentiis quod consideret
finem ultimum ordinat et sic imperio
movet et regulat omnes potentias et virtutes inferiores
sicut patet in arte bellica que considerat finem ul-
timum scilicet victoriam ordinat cum scilicet militia
et et eis imperat et impono sicut voluntas de obiecto
est bonum quod hec omnium finis movet omnes et eas
imperat. Sed obiectum caritatis est finis de quo virtutum scilicet
summum bonum. Ideo omnes movet et eorum actus ordi-
nat et imperat. Ideo quod et dicitur mater aliarum virtutum sicut
enim mater producit fetum conceptum ab alio sic

caritas imperando producit actus aliarum ex conceptione
et suppositione finis que est causa et sic in obiecto. Sed
dico quod est finis aliarum ultimum quod in ipso ordinatur nobis
et prius est finis superiorum et finis ipse non
primum et in me sic finis finitive est militaris
vel equestris. Sed non finis primum sicut omnes virtutes caritatis
in potentia iurie dicitur imperium. Item actus ordinatur ad
eam ut ad finem. Tertio dico quod ipsa est forma aliarum vir-
tutum quod hec sic. In quolibet genere forma est id quod dat
esse tale. Sicut in phisicis forma hominis est anima vel forma
eius. Sed in virtutibus moralibus actus forma
prima est forma. Quod actus aliarum virtutum non sunt virtuosi
non quod habent ad ponendum vel bonus actus in iust-
te vel temperantie sunt virtuosis ut habent ad ponendum vel
bonus ... sic timeo quod ponitur a ratione et sic modo
sibi tenent ... et pro omni sic est de virtutibus et ...
fide et spe quod actus earum non sunt virtuosi simpliciter
sicut meritorii nisi habent ad caritatem et
non imperentur vel non imperentur a caritate et ordinentur
a caritate. Unde dicitur forma quod ex coniunctione adipiscitur
esse huiusmodi ac perficitur moralis et quod in moralibus
quod id quod dat forma actui vel virtuti in esse eius. Sed
sufficit hic quod habent actus hic in virtutibus
ad id sicut ad formam. Ad aliud unde septimum
in ratione ... etc. ... autem.

Deinde tertium dilige caritatis virtutibus
excellentie. Unde quod sic. Per dilectionem caritatis
...formium est deus a dilectione de ex caritate.
Sap. n. dilectio ... et dilectio res est caritas.
Item sola dilatio caritatis est meritoria. Sed dilectio
caritatis virtutibus potuimus mereri. Ideo etc. Con-
tra est ... leu. 19. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Dicit
glossa proximum non tunc principale signum. Sed societatis
rationis societatis et rationis solum habet ad nos
creatura rationalis quod etc. Pro duo sunt inquirenda:
primo considerent suppositiones quod etc. Item primo no-
tandum quod ... cadere sub actu aliquo hic vel
potentie quod est forte ratione obiecti vel hic vel potentie quod
potest ... ad sub actu huius vel potentie quod hic
ordinem aliquod ad eum formale obiectum. Sic quod
formale obiectum visus est lucidum vel coloratum
... hic actu ipse ... non per actum quod considerat
... colore ipse sic albedo et nigredo.
... non per accidens sic hominis aliquis. Sed
suppono est quod sic obiectum amoris in est bonum in
... amatur non bonum ... vel appetitur in obiecto
amoris spiritualis et obiectum spirituale vel bonum speciale
sicut obiecti amoris vel est ad bonum ut sicut ...
... vel ... et ... etc. obiectum ... amor ...
est bonum totus ... obiectum non amor quod est car-
itas ... et forte est ... quod ...
... potuit ... ad caritatis. Sed quod addit

amor

et ad beatitudinem aliquis ordinatur. — Tertio suppositio quod
philosophus 3° ethicorum amor dividitur. Est enim duplex amor scilicet
~~amor~~ amor amicitie et amor concupiscentie. Differunt isti
amores per hoc quod ad amatum sic se habet quod
volumus sic petimus vinum pecuniam. Non enim ama-
mus petimus vinum pecuniam volendo eis ad
bonum sed volendo ista alicui sicut nobis vel
proximis. Iste est amor concupiscentie. Unde amor con-
cupiscentie est velle ad sic bonum alicui ut pecuniam
volumus sic bonum nostrum vel alicuius alterius. — Secundo
amamus ad sic cui volumus bonum suum sicut
nobis et amicis volumus et optamus bonum
aliquod. Et hic est amor amicitie. — Tunc est et dico
duo. Primum est quod creature irrationales non possunt diligi
ex caritate loquendo de amore amicitie quod probatur ra-
tione. Primo quia id amatur amore amicitie cui volumus
bonum propter se non quia volumus quod sit bonum alterius.
Sed creaturis irrationalibus non volumus bonum propter se.
Non enim volumus petimus vel vinum esse bonum propter se.
Sed volumus ista pro nobis bona vel aliis. Unde vo-
lumus ista esse bona non ratione eorum ymmo nostri vel
amicorum nostrorum. Ergo ista non amantur amore
amicitie. — Secundo dicit philosophus 8° ethicorum amor amicitie
exigit mutuam redamationem. Ista amare amantem
amore amicitie sed creature irrationales amorem
amicitie habere non possunt. Hec non causa amoris dicitur
[margin: et amor] sunt. Sed tamen est amicitie sed concupiscentie. Ergo per hoc vel ...
ipsi ad bonum sic aliorum et cetera. — Tertio quia amicitia cari-
tatis non est nisi ad deum et ad creaturas capaces
beatitudinis. Tales non sunt creature irrationales ideo
et cetera. Minor patet. Maior probatur. Quia amicitia est velle bonum
alicui propter suppositum. Ergo amicitia caritatis est velle
bonum quod est obiectum caritatis. Quia actus potentie vel habitus
non se extendit nisi ad obiectum per se vel per accidens vel proprium
suppositum. Obiectum autem caritatis est eterna beatitudo
propter rationem suppositum. Ergo amicitia caritatis non se extendit
nisi ad rem capacem beatitudinis qualis non est creatura irrationalis. — Secundo
dico quod loquendo de amore caritatis quod est amor
concupiscentie creature irrationales possunt diligi sicut
virtutes et alia bona temporalia. Quia ad omnia se exten-
dit amor caritatis quod est amor concupiscentie que possumus
optare nobis et aliis sicut angelis et conferen-
cia ad beatitudinem conducunt. Sed sunt creature irra-
tionales. Ergo ideo et cetera. Unde quando homo amat sic in-
tuens ad beatitudinem conducant sibi sic amat perpe-
tuo res in caritate ad quam se extendit amor cari-
tatis que est amor concupiscentie. Sed non propter quod sint ad a-
mentum permissio isto ordine. Ergo si non amat
sic nimias sed vel ad ad beatitudinem conducunt ...
... est. Sed forte de ... et si contra propter de-
lectationem. — Ad argumentum quod concludit de amore concupiscentie
et hic concedimus vide septimi questionem. Sequitur post et hic ac.

tamen homo diligat seu diligere possit
deum magis quam se. Unde quod non. Quia causa precedit
effectum. Amor sui est causa amoris dei, quia ethicorum
amicabilia ad alterum veniunt ex amicabilibus que ad
se ipsum. Ergo homo non diliget deum plus quam
se. — Item quod est causa quod ... diligitur magis diligitur
hic est bonum proprium. Ergo unicuique magis est amabile
est bonum proprium. Ergo homo non plus diligit
deum quam se ipsum quia est bonum suum proprium. — Contra
propter quod unumquodque tale et illud magis. Sed homo debet diligere
se non propter se sed propter deum secundum Augustinum de doctrina chri-
stiana. Ergo magis diligit deum quam se. — Respondeo. Hic
invenitur prima opinio que dicit sic. Distin-
guit quod duplex est amor. Amor amicitie et amor
concupiscentie que differunt sic quia amor concupiscentie non
terminatur nec sistit in eo amato sed ipsum or-
dinat et refert in aliud sicut diligitur vinum dulce
non sistendo in vino sed ordinando et referendo
ipsum in dulcedinem quam facit in gustu. Amor
amicitie sistit et terminatur in amato sicut
amico volo suum bonum in hoc sistendo.
Et tunc duo dicit. Primo quod amore concupiscentie plus
diligimus deum quam nos ipsos quia plus quis
amat amore concupiscentie quod est delectabilius
bonum divinum quod est delectabilius quam bonum proprium
unde in bono divino plus delectatur creatura
quam in bono proprio vel in bono alterius creature
quia totaliter satiat appetitum. Ergo amore concupiscentie
plus diligit homo deum quam se ipsum. — Secundo di-
cit quod amore amicitie talis loquendo plus diligit
se homo quam deum. Unde plus diligit salutem esse vel
vivere sibi quam deum esse vel vivere deo. Unde quod si
esset possibile plus vellet deum suum non esse vel
mori quam se ipsum talis loquendo. Dicit tamen quod
in hiis ceteris elevant nimis super se ut merito
caritate diligat homo deum plus quam se etiam loquendo
de amore amicitie. — Ista opinio continet
duo falsa. Quorum primo dicit quod amore ~~amicitie~~ [margin: concupiscentie]
plus diligat homo deum quam se ipsum. Quia bonum
divinum est bonum delectabilius quam bonum propri-
um est falsum. Quia bonum divinum ut delectabile est
prius dicit accipi primo ex parte amati. Secundo ex
parte amantis. Ex parte amati sic. Sicut bibendo [margin: bibendo]
vinum amo vinum et delector quia sensatio in
bibendo. Sic beatus fruendo deo amat deum et
fruitionem quam habet de deo in quod sunt sibi duo
amata. Et unum istorum magis amatur est
deus quam fruitio. Si enim magis amaretur
fruitio quam habet de deo quam deus tunc poneret ul-
timum finem in creatura quia in actu fruitionis
in quo non diligeretur tunc deus non in ordine ad
fruitionem et propter ipsum et esset precise modo unum

ex parte sui amata delectatio que est ex eo quod est magis amata quam deus. Et hoc potest esse in caritatis plus non possum diligere quam delectationem quam sentio bibendo vinum quam vinum in se. Et propter hoc dicitur cui quam maxima [illegible] hominis perfectio est frui rebus divinis et vel fruendo quod fieret si amorem dei in se ordinaret ad delectationis amorem et tunc frui videtur et cetera. — Secundo potest intelligi ut diligatur bonum divinum ut delectabile ex parte diligentis vel amantis sicut sicut in bibente sunt duo scilicet sitim bibentis et delectatio causata ex potu. sic in homine diligente deum sunt duo scilicet homo amans et delectatio quam sentit in amando. modo impossibile est quod homo plus amet delectationem quam se ipsum quia amor suus est ideo ipse quantumcumque appetat delectationem tamen non amat delectationem nisi in quantum ordinatur ad ipsum et est ad bonum eius. Unde amor suus est finis amoris delectationis et sic bonum divinum non potest homo amare amore concupiscentie plus quam se ipsum quod quis supponebat opinio illa. — Sed licet assumit quod loco de amore concupiscentie quod homo plus diligeret se quam deum in inclinatione illa. Sed per caritatem elevatur ad contrarium illud est falsum quia inclinatio naturalis hominis in qua homo est non potest esse contraria virtuti. Sed caritas non tollit [illegible] sed facit et perficit naturam divinitus. Ergo impossibile est quod homo in quantum homo naturaliter inclinetur ad vitium et per caritatem ad oppositum. Minor patet per philosophum [illegible] quia homo est homo per rationem. ideo homo in quantum huiusmodi et ratione rectus naturaliter inclinatur in id quod est conveniens rationi. — Ad id etiam inclinant omnes virtutes et maxime caritas. Et ideo impossibile est quod homo inclinetur ad vitium et contrarium rationis naturaliter et inclinatio naturalis non tendit ad id. — Sed et est alia opinio quod dicit quod et naturaliter homo iudicat se diligere deum plus quam se ipsum quia amor finis est perfectior amore eius quod est ad finem [illegible] sed naturaliter homo iudicat deum debere diligi sicut finem ultimum se ipsum autem et omnia alia in ordine ad finem sed solum ut ordine naturae [illegible] amor [illegible] finis et ideo amoris eorum que sunt ad finem. sed non exprimatur [illegible] ad finem ut impossibile ordinatur ad perfectum sicut ad finem et non est [illegible] homo plus amat bonum totius quam partis [illegible] et bonum civitatis [illegible] bonum particulare et divinum [illegible] bonum divinum [illegible] ideo homo diligit bonum divinum naturaliter plus quam se ipsum. maior patet in naturalibus ubi manus se exponit pro

ipsa defensione capitis ex quo pendet salus totius corporis et in politicis ubi quilibet singularis exponit se morti ut illi gaudeo ipse consequatur bonum communis. Et ideo dicitur quod homo propter [illegible] naturaliter diligit deum plus quam se ipsum ita quod habitus caritatis non facit hoc sed illum actum determinat [illegible] ad merendum gloriam et facit deum diligi ut redemptorem et glorificatorem.
— Tertio est videndum in dilectione dei sit modus determinatus. Dubium facit quod Bernardus dicit libro de diligendo deum quod modus diligendi est modus sine modo. Unde notandum quod modus in actu aliquis potest intelligi primo ex parte principii a quo est sicut ut habitus mentis quo elicitur actus et sic est voluntas et caritas a quibus elicitur actus. Et sic est voluntas [illegible] diligendi elicitur actus deus sic determinate et sic [illegible] ipsius dilectionis modus habet in potentia et in virtutibus sed et limitata habet.
— Secundo actum modus in actu vel consistit ex ut scilicet fiat quando debet sicut debet et sic et dilectio dei sic habet [illegible] determinatum sic modus quod fit secundum rectam rationis et modus quo preceptum est a deo ut scilicet diligatur deus sicut precipitur ex toto corde. — Tertio attenditur modus ex parte mensurata ut scilicet non sit in excessu vel in diminutione quod dicitur quod virtutes morales consistunt in medio. Et quod si ascendit ultra sic est actus vitiosus et desinit esse dilectione quod quidem est actus dilectionis [illegible] est dilectio aliqua est actus imperatus sicut [illegible] in actione carnis ipsa dei amore ille actus bene dicitur habere modum. modus et medium. Unde ipse potest habere plus et minus. Sed actus dilectionis in se non habet modum seu mensuram in plus quia non potest deus nimis diligi nec dilectione pure spirituali quod dico ipse [illegible] esse sine [illegible] quia [illegible] potest appetitus finis [illegible] sine fine et [illegible] ita quod finis non potest nimis amari et quo magis attingit eo actus perfectior. Non sic de ordinatis ad finem [illegible] et modo ex [illegible] ne ad finem sicut in medico medicina et sanitatis est sine mensura et [illegible]. Unde sine proportione non intendit sanitatem quod potest non sic de medicina. [illegible] non dat [illegible] et modus. dilectio dei est dilectio finis dilectio caritatis est quod est ad finem. Et ideo dilectio dei non habet modum [illegible] scilicet quod possit nimis diligi quo ad affectum [illegible] non sic de dilectione caritatis. et sic [illegible]. — Ad argumenta unde sequitur quod [illegible] deus sic super omnia diligendus.
— Quarto in [illegible] vel magis dilectio inimicos quam amicos [illegible] quod sic [illegible] est maior difficultas in malo [illegible] et [illegible] difficultas est dilectio inimici [illegible]. [illegible] [illegible] magis [illegible] et [illegible] debitum [illegible] [illegible] dilectio inimici

magis libera est et minus debita quam alia ista etc. — Secundo actus meritorius magis meritorius sed dilectionis amicorum est actus melior. quia de meliori obiecto amicus enim secundum caritatem est melior inimico. — 3. [illegible] primo videtur inimicus sic dilectio [illegible] ad suppositionem. pro quo videtur magis meritoria dilectio inimicorum etc. 3º. utrum ad quod [illegible] se extendit dilectio que tenetur inimico. — Circa primum ponuntur tres suppositiones. prima est quod [illegible] aliquem diligi duplex potest affectu [illegible] nocere et sic diligo illos quibus nolo ad malum seu nocumentum et iste affectus benivolentie et sic diligo illos quibus opto et procuro bonum. — 2ª. quod bona et mala distinguuntur. Quedam enim est bonum quod caritas per se intendit et dicitur sicut bonum gratie et glorie. Et etc. quedam mala dicuntur opposita caritati sicut malum culpe odium [illegible]. Quedam non sunt bona que tamen respiciat per accidens magis talia [illegible] morum ad caritatem. quibus non retardat sicut bona temporalia et omnia bona fortune sicut omnis copia aliqua talia [illegible] quibus nocent [illegible] ad beatitudinem [illegible] per accidens non dicuntur [illegible] ad caritatem et sunt mala eis opposita sicut paupertas infirmitas odium aliorum hominum non dicuntur opposita caritati quia non impediunt salutem. 3ª suppositio quod inimicus potest considerari ut inimicus et [illegible] et sic [illegible] diligendus est quod ad [illegible] et ordinem ad [illegible] et sic [illegible]. Et tunc primo dico quod inimicus quo ad [illegible] diligi affectu benivolentie. [illegible] bona per se et directe respicit caritas [illegible] gratia et [illegible] procurare bona ita [illegible] [illegible] per eo. [illegible] tenetur diligere [illegible] [illegible] et ad finem [illegible] [illegible] ad [illegible] capax beatitudinis et [illegible] ad beatitudinem [illegible] non [illegible]. [illegible] bonum gratie et glorie [illegible] velle non absolute [illegible] inimicorum et procurare salutem [illegible] [illegible] [illegible] excludere quod possit inimicum [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] contra [illegible] et inimicis [illegible] impossibile est eos [illegible] non tenentur [illegible] sic personis et [illegible] bona ad que tenentur eos diligere et [illegible] nullo modo possumus eos velle que his opponuntur talia contraria. sicut gratie et glorie. Unde sic eos debemus amore [illegible] [illegible] salutem [illegible] quod nullus [illegible] [illegible] — 2º dico quod [illegible] amore benivolentie [illegible] et bona que respicit caritas per accidens [illegible] ut sanitas etc. [illegible] velle [illegible] inimico [illegible] ad beatitudinem [illegible] diligit. Dico [illegible] inter dilectio benivolentie [illegible] ad [illegible] [illegible] inimicum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] fidei vel [illegible] si non sit inimicus [illegible] [illegible] sic hereticus et [illegible] non [illegible] [illegible] seu [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad beatitudinem. Et ideo dico [illegible] inimico [illegible] [illegible] spes [illegible] sicut pagani. — [illegible] dico quod [illegible] affectu [illegible] si vellem [illegible] procurare [illegible] [illegible] quod inimicum diligere sicut [illegible] inimicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] et meritorius vel [illegible] [illegible] meritoris quando si ordinem ad beatitudinem [illegible] [illegible] si ordinem ad malum finem [illegible] [illegible] debito ordo [illegible] [illegible] inimico malum vel [illegible] [illegible] si malum accidat [illegible] si [illegible] ad beatitudinem [illegible] [illegible] malum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meritorius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] finis vel [illegible] ordo ad finem [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] pena debita sit [illegible] [illegible] optare [illegible] malum [illegible] non isto fine quod fiat [illegible] et ad beatitudinem ordinem [illegible] non [illegible] bonum [illegible] legalis sicut [illegible] [illegible] suspendium [illegible] bonum [illegible] — [illegible] [illegible] prima [illegible] quod dilectiones possunt comparari [illegible] actum vel [illegible] si comparetur penes actum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actum [illegible] magis et minus meritorius vel [illegible] penes ea que per se respiciunt actum [illegible] [illegible] actus et [illegible] vel penes aliqua que se habent per accidens ad actum vel actus sicut quod fiat ad ex maiori vel minori caritate [illegible] meliorem [illegible] [illegible] minori caritate et minorem ex maiori — [illegible] [illegible] actus penes ea que per se respiciunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] meritorius [illegible] quod sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] dico quod comparando dilectionem amici et inimici penes obiecta [illegible] amici melior est. actus enim [illegible] [illegible] et nobilior [illegible] meritorius [illegible] [illegible] dilectione [illegible] [illegible] bonum [illegible] magis [illegible] et [illegible] magis [illegible] — 2º dico quod comparando dilectiones penes meritorium et [illegible] quod habent [illegible] dilectio inimici est magis meritoria [illegible] primo [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] magis meritorium quod [illegible] ad quod inclinat [illegible] et [illegible] [illegible] sicut [illegible] dilectione [illegible] et inimici. — 2º [illegible] dico quod [illegible] diligatur [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maiori [illegible] [illegible] fine [illegible] [illegible] minimum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

7 q

7 no

7 et

7 no

7 et

7 si

7 h non faciat

q. Invenitur et uolens est dum delectatio in una que
sicut quidem delectatio in una contrarietas repugnans
et contrarium sicut calor uincit frigus [illegible]
[illegible] delectatio in una sit
magis uehementer quam alia tamen alia maiorem
[illegible] quod delectatio et propter magis
[illegible] sicut calor inducitur in ligno uiridi
sicut calor qui est in sicco tamen maior calor requiritur ad
calefaciendum lignum uiride quam ad calefaciendum
[illegible] lignum siccum [illegible] delectatio que [illegible]
[illegible] quod ad eam [illegible] delectatio
in una maioris uidetur. Si uero [illegible]
delectationes [illegible] ad [illegible] uel [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] uel [illegible] et tamen non cadit in
[illegible] est prudens et [illegible] si ea posset
[illegible] non posset [illegible] quod ea quod iudicatur
[illegible] fore esse in futuro non [illegible]
[illegible] [illegible] tenentur [illegible]
[illegible] delectatio in una et [illegible] delectatio
[illegible] [illegible] amico
[illegible] amico et non [illegible] de
[illegible] sicut in [illegible]
[illegible] delectatio in una.
[illegible] ad [illegible]
iniuria illata [illegible] odium
[illegible] in corde suo [illegible]
[illegible] effectu uel affectu [illegible]
[illegible] uel [illegible]
[illegible] iniuriante [illegible] in inferre iniuriam [illegible]
[illegible] cordis iudice et eundem recipere ad
[illegible] ad cordis rancorem [illegible]
delectatio et [illegible] iniuria illata
ad memoriam reuocat uel [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
de dilige. [illegible] logice
[illegible] cum alie [illegible]
[illegible] sic placatus et [illegible]
[illegible] et eandem [illegible] zelo
[illegible] in uindicte. Ad aliud uide capitulo
de [illegible] et [illegible].

[illegible] quod habetur
[illegible] quod sic [illegible] in [illegible]
[illegible] claui uideatur [illegible]
[illegible] plus [illegible] de gaudio quam [illegible]
maioris [illegible] et non [illegible]. Con
[illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] uel [illegible]
actus et [illegible] ut [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] de nouo [illegible] sic
[illegible] [illegible] habet [illegible]
sic [illegible] ad [illegible] ad actum [illegible]

[illegible] ad [illegible] actualiter [illegible]
sic alias est [illegible] actus [illegible] [illegible]
in sua [illegible] resoluendo [illegible]
[illegible] dispositiones habent [illegible]
facilitatem [illegible] [illegible] uero. [illegible]
[illegible] [illegible] uero [illegible]
[illegible] ad [illegible] sit [illegible]
[illegible] non [illegible] non accipitur [illegible]
[illegible] [illegible]
est [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] sic [illegible] separata.
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] ad [illegible] separata [illegible] homines
est [illegible] ad [illegible] uel [illegible]
[illegible] noua [illegible] ad ea que post [illegible]
[illegible] plus [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] non [illegible] sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] facit [illegible] non [illegible]
ad [illegible] sic [illegible] ignorata quod facit [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] manebit [illegible]
nulla [illegible] potest reducere [illegible]
[illegible] non [illegible] ad [illegible] habitus [illegible]
[illegible] in corpore uel [illegible] obliuio
uel [illegible] in [illegible]
[illegible] capitulo. Ad aliud uide [illegible]
[illegible] et [illegible].

[illegible] habitus sit habitus operatiuus [illegible]
quod non [illegible] operis [illegible]
[illegible] sicut [illegible] habitus operis [illegible]
[illegible] operis in [illegible] [illegible]. [illegible]
est [illegible] ad optimum [illegible] disponit [illegible] ad
suum finem optimum [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] uirtutes in homine. Con[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] habitus [illegible]
[illegible] operis [illegible] operans [illegible]
[illegible] habitus [illegible] quod habitus [illegible]
[illegible] habitus [illegible]
[illegible] potiore. [illegible] ad [illegible]
uel male [illegible] in ordine ad se ipsum uel ad alterum
[illegible] [illegible] ad res [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
non sic [illegible] et [illegible] uel [illegible] sicut
[illegible] et [illegible] et accidit. [illegible] sic [illegible]
quod [illegible] et [illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] et [illegible]. [illegible] sic [illegible]
quod [illegible] et habitum [illegible] non [illegible] et passio
[illegible] ad [illegible] actionis et passionis se habet [illegible]
[illegible] ad [illegible] uel [illegible] et [illegible]

contrarium propter quod species qualitatis que vocatur habitus et dispositio dicitur a philosopho v. metaphysice quod est ut medie quedam inter habentem et habitum et habitus medius. — Secundo modo principaliter habitus et per se dicitur id in quo disponitur ad bene vel male se habere ad se ipsum vel ad alium et sic species qualitatis quam dicitur habitus vel dispositio de qua dicit philosophus v. metaphysice quod habitus dicitur dispositio secundum quam bene vel male dispositum ad se ipsum vel ad aliud. — Sed tunc videtur quod habitus non sit prima species distincta ab aliis speciebus qualitatis. [illegible] quod habitus et dispositio pertinens ad [illegible] sola [illegible] ad [illegible] sicut sanitas [illegible] philosophus in prima specie qualitatis ponit. — Sed [illegible] in sola [illegible] sicut [illegible] qualitas [illegible] speciem qualitatis. — Sed [illegible] opinio quod habitus et dispositio differunt ab aliis speciebus [illegible] quod habitus et dispositio [illegible] per acquisitionem. unde sunt qualitates advenientes [illegible] quedam dispositio non [illegible] sicut sanitas non [illegible] sicut [illegible] nec sit frigida. sanitas autem [illegible] in prima specie qualitatis. — Secundo quod figura est in quarta specie qualitatis [illegible] figure sunt advenientes et per artem inducte. sicut patet [illegible] ergo non omnes alie species qualitatis [illegible] forme [illegible] quod habitus [illegible] potest ordinare ad actum. habitus [illegible] habitus potest ad actum [illegible] ordinatur [illegible] ordinatur ad actum [illegible] ad actum absolute exercendum sive bene sive male sive prompte sive cum difficultate. habitus vero [illegible] potentiam ad actum prompte et faciliter exercendum vel bene sit habitus vel male si sit malus et sic habitus et dispositio [illegible] prima specie qualitatis differunt ab aliis speciebus per hoc quod habitus et dispositio modificant illud quod est in ordine ad formam vel in ordine ad operationem prompte et faciliter exercendam. alie non sic quod species [illegible] modificant [illegible] in ordinatione ad operationem [illegible] passione ad formam [illegible] ad operationem [illegible] figura [illegible] patet quod habitus et dispositio [illegible] qualitas per quam [illegible] bene disponitur ad se vel ad alterum [illegible] dispositio ad se ipsum [illegible] vel aliquid sic proportionatum. — Sed quod virtus humana est habitus et habitus operativus.

[illegible] quod virtutes [illegible] vigore [illegible] possunt [illegible] virtuosi. unde potentie [illegible] sufficientes ad exercendum actus perfecte virtutes dicuntur. ideo potentie [illegible] dicuntur virtutes [illegible] Et ideo virtus humana est perfectio potentie [illegible] sicut [illegible] patet quod virtus humana est habitus [illegible] ad operandum prompte

et faciliter. de habitus id est virtus humana que potentie rationales non sunt sufficientes per se ipsas determinate ad prompte et faciliter operandum sicut intellectus ad intelligendum vel appetitus ad appetendum bonum. ergo virtus humana est habitus. — Sed quod habitus operativus perfecto in potentie operative et in ordine ad quod habitus operativus perficitur humana [illegible] que virtus humana est perfectio potentie humane vel hominis [illegible] potentie rationales [illegible] virtutes [illegible] sicut patet de intellectu et de [illegible] ergo virtutes [illegible] habitus operativus. — Ad [illegible] ad [illegible] actus [illegible] ad modum actus habitus [illegible] — Ad [illegible] dico quod [illegible] optimum [illegible] optimum simpliciter sed optimum [illegible]

Tertio omnes virtutes morales sunt [illegible] virtus speculativa [illegible] quod sic [illegible] ratione [illegible] omnes virtutes morales [illegible] decem [illegible] Item moralia [illegible] ex fine [illegible] finis omnium [illegible] beatitudo eterna. ergo [illegible] virtutes sunt [illegible] — Contra plures forme eiusdem speciei non possunt esse in eodem subiecto. plures virtutes sunt [illegible] sicut [illegible] mansuetudo [illegible] opinio [illegible] virtute [illegible] prudentia [illegible] virtutes [illegible] et regula actuum humanorum [illegible] prudentia informat sufficit ad regulandum actus humanos. ergo [illegible] prudentia [illegible] aliqua virtus superflueret. [illegible] actum humanorum obedientium [illegible] ad [illegible] sunt [illegible] obedit voluntati ad motum [illegible] Et ista fuit opinio Socratis [illegible] fuit sola prudentia [illegible] ut dicit [illegible] opinio [illegible] — Ad [illegible] in primo politice duplex est principatus [illegible] despoticus et politicus [illegible] principatus despoticus [illegible] princeps [illegible] dicitur [illegible] [illegible] et [illegible] principatus [illegible] principatus politicus [illegible] principat [illegible] principatus [illegible] principatu despotico [illegible] principatu politico [illegible] habitus [illegible] inclinationes [illegible] habitus et virtutes [illegible] disponant et inclinent [illegible] potentie [illegible]

q3 in ratione nec sunt alie virtutes. unde dicendum est sup
ponit s. quod spiritualitas obediat voluntati ad intel
lectum. — Patet unde quidam dicunt quod virtutes pes sola
sunt quod nichil est quia unde non quod quarto est dicitur virtutum
est virtuale per eam in quo est potentia et 10 est per
transpositionem quoniam est s. ratione nomine 3 inquantum per op
ere contrarium cum inquantum est virtuti. unde inquantum fortitudo
ita quod potentia sit in actibus huiusmodi digere
iustitia attributiones secundum rationem volunt facere. for
titudo firmat hominem et facit ipsum constantem
contra terribilia quae solent eum retrahere temperantia
solet retrahere passiones quae solent ad malum
impellere et inclinare. tertio quod est ad dictum ma
gistri. — Contra quod non quod ellude sunt duo potentie
et habitum. potentia ut 3 philosophus actus absolute habi
tus ut prius actus prompte et faciliter. Ideo patet
distinctio quoniam habitus virtutes a potentiis inquantum
sunt dona et scientia et patet distinctio quoniam habitus ab
actibus sicut posterius prius et est distinctio sunt potentie
ea quae faciunt facilitatem et difficultatem in actu.
Ista virtutes sunt ad faciendum actus faciliter
et tollendum difficultatem. — Contra quod finis
est in moralibus sicut principium in speculativis philo
sophi. — Patet quod 3 sed non et eadem ratione sequitur
possunt esse diverse sicut diversa principia ex quibus
eadem conclusio sequitur sicut philosophus
et aliquis demonstrat terram esse sphericam
per diversa media et potentiam generantur diversi
habitus ita eadem ratione non est diverses virtutes
tutes morales secundum quod ordinantur ad diversos
fines sicut in speculativis habitibus erat diversi
habitus ex diversis principiis generati. Ex hiis patet
sunt duo habitus. primo ut virtutes et vi
tiosos bonum. virtus facit bonum finis in relinquendo
impetum decordiam et finem et sum habitus
inclinantes ad finem debitum vitiorum. Contra ut
inclinent hominem in illud quod ipsum deordinat
a debito fine dicuntur vitiosi. alii dicuntur habi
tus faciliter quoniam faciunt esse obviam virtutis
ipsum bonum hominis quod est bonum ratione. Si est bonum con
sideratur vel prout stat in consideratione. vel prout
cadit sub opere. Si prout sunt in consideratione sic
est prudentia quae disponit intellectum ut prompte
et faciliter consideret quid agendum et quomodo.
Si est in operationes vel quia est ad alterum et sic 3 iustitia
quae inclinat ad prompte reddendum alteri. sic homo
tenetur vel quo ad se ipsum et sic homo indiget
virtutibus quia passiones quae sunt in duplici genere.
vel quia inclinant ad malum et est ad prompte
delectandum ordinant temperantia vel retrahit a bono
propter timorem et ad prompte aggrediendum ordinatur
fortitudo. Ista distinctio virtutum moralium
est

cardinalium. — Ad argumenta ad primum unde in respon
sione in eodem primo solutione argumenti. — Ad secundum dicendum
quod moralia speciem a fine et per in quo non convenit sunt
remoto. — tes insunt nobis a natura. — Quod
quinta virtutes ponit intellectus de primo virtutum.
Virtutes insunt homini a natura et per generacionem
generationem quam sunt perfectiones ordo ad perveniat sicut
figura humana et lapidis. sic virtutes insunt
a natura illud. Non est quod habitudinem inclinat non est quod
habitum perficiat non in natura et per generationem huius
sunt virtutes et intellectuales quia homo non est aptus
scire et morales quia homo et natura vult operari
bonum. Sed non homo per virtutes habitus perficiatur sicut
contrarie per deorsum. Ergo homo insunt virtutes generationem
generacionem nature. — Solutio patet quod sunt naturales in
spiritualitate vel secundum unum speciem quod inest ei secundum rationem per quod
inspicitur humana respondet virtutes. non intellectuales
sunt inspirate a natura rationalis per eam. morales non
rationalis per percipere. — tertio id patet de natura individui
ut est in hac specie individuum ad quod inclinant con
nes per ipsius individui sicut complexionis et cetera sic
3 de virtutibus. diversi. non ad diverses virtutes in
clinantur per diversa sue complexionis. unde quidam sunt dispositi
ad mansuetudinem quidam ad castitatem. — 2o
patet in multis inter sunt a natura. primum nature
et accidentia consequentes sicut calor ignem et patet quod non.
primo quod non insunt. — Solutio quod per actus consuetu
dine generantur. — Solutio ut sunt sunt a natura prout aliquis
medicatur est secundum sit ex solo verum. — Et sic v
irtutes sunt a natura patet virtutes infusas quia finis vel propter actum
gratie per virtute ne. virtutes morales patet infusas
ordinant hominem ad finem naturalem et carum. Ergo
finis et virtutes per quas attingitur finis sunt propor
tione. — 2. agens naturale distinguitur secundum novum et sic
virtutes non sunt a natura. non est ab agente naturali. Secundum autem non propter
quod actus qui non est proportionaliter agentis non 3 levi
ad quod intendo et accidentia virtutes morales homo
consequitur originaliter vero — hic autem ex intellectu et
novitate et non sunt virtutes naturales alias.
Quinta virtutes generantur ex actibus quoniam non
quoniam multa peccata venialia non solent facere vi
tium mortale. quia sunt imperfecta actus privatus
habitum sunt imperfecti ipsius et cetera. 10 et cetera.
in deteriorem sicut eam nobilior effectus actus
et habitus de actibus sicut actus generatur ex habi
tibus et non est ergo. — Contra malum non est fortius in
agendo quam bonum. Sed malis actibus generatur habitus
malus. Ergo similiter ex bonis bonus. — 3 sunt in ea
primum 3 quod virtutes generantur in nobis ex actibus.
et patet duplex. primo quod principium huius sunt in nobis non
a natura. Secundum per acquisitionem generantur in nobis ex actibus.
virtutes sunt habitus operativi quod sunt in nobis non a natura. Sed per actus

generantur in nobis ex actibus. Sed virtutes que habent operari
quod sunt in nobis non a natura, sed per acquisitionem, igitur generantur
in nobis ex actibus. Maior patet ex dissimilitudine per-
dicta. Minor probatur per philosophum secundo ethicorum. Dicit quod principia
operativa naturalia et acquisita in hoc differunt quod natu-
ralia non accipimus operantes, sed comprehendimus quod
[illegible] operationem non accipimus potentiam visivam prius de[illegible].
Sed habemus ipsam [illegible] prius. Nos acquisita
operativa accipimus operando. Ex quo igitur virtutes
sunt habitus operativi non sunt a natura. Ergo quod generentur in nobis
per operationes quia [illegible] contra positum. Secundo
quod in nobis est similiter et causantur per potentiam generate
in nobis causantur ex actibus nostris. Sed virtutes
[illegible]. Maior patet quia omnis virtus est habitus causatus
in homine per operationem intellectus practici et diligentis
quia virtus est per bonum [illegible] convertitur
rationem. Et sic hoc habitus [illegible] non habet a natura sed
per acquisitionem. Nec habitus virtutum qui ab intellectu
dependent. Et sic patet quod virtutes aliquae intellectuales
sicut ars et prudentia, et hoc constat quod causatur in nobis
et a nobis quia per frequenter intelligere et ratiocinari acquiritur et
acquiritur hic habitus [illegible]. Vel sicut morales in appetitu
et [illegible] virtutes non [illegible] ratione sed
actus [illegible] absolute [illegible] quod a
nobis sunt, et sic omnis virtus ex actu rationis
et intellectus dependet. Secundo videndum est quo
virtutes generantur ex actibus. Unde notandum quod [illegible]
[illegible] per [illegible] actuum ut calefactio per calorem
[illegible] per dispositionem passivam sicut cera figuratur per mol-
litiem et aer illuminatur per dyaphanitatem. [illegible]
[illegible] actionem sicut aqua calefit per calefactionem.
Ad propositum dico primo quod habitus intellectualis
non generatur ex actibus intelligendi. Et habitus
appetitivus per actus appetendi sicut per actiones
eo modo quo aqua calefit per calefactionem. Quod patet
primo, si ponatur quod actio [illegible] cum forma ac-
quisita per actionem [illegible] operationis [illegible] intelligendi
et habitus appetitivus [illegible] appetendi. Alioquin ces-
sante actu appetendi vel intelligendi cessaret
habitus appetitivus vel intellectualis quod falsum est. Secundo patet
[illegible] differt a forma producta. Primo quia [illegible]
[illegible] actionem cum forma [illegible]
intenditur vel producitur [illegible] calefactio
[illegible] calor producitur vel intenditur. Virtute
[illegible] producta per actus producta sunt pro-
ductione vel [illegible]. [illegible] impossibile
est calorem fieri sine calefactione et [illegible]
habitus autem virtutum [illegible] possunt in actu
sicut in [illegible] fides, spes, caritas. Secundo dico
quod habitus non generantur ex actibus sicut per dis-
positiones passivas [illegible] actuum non est dispositio
passiva alicuius. Actus autem sunt mag-

in actu [illegible]. Tertio dico quod habitus generantur ex
actibus sicut ab efficiente. Quia sicut species per
[illegible] species ab intellectu agente fit species
effective et mediate sicut actus intelligendi generatur
ita generatur mediate actu intelligendi producto et im-
primitur quaedam forma seu vestigium intellectus ad
similem actum [illegible] talis imaginatio
quod est inclinativa ad operationem et modum
operandi [illegible] actu [illegible]
[illegible] et habet aliquam actu determinatam et aliquem
modum operandi [illegible] quod ex actu relinquitur
in ipso vestigium quoddam inclinans ad similem
actum et illud vestigium per multiplicationem
actuum plus et plus firmatur in ipso [illegible]
[illegible] radicationem et [illegible] dicitur dispo-
sitio habitus. Quarto [illegible] videndum est quomodo actus
generant habitum. De hoc sunt opiniones. Prima
dicit quod plures [illegible] alia [illegible] vel quod
ex actibus [illegible] multiplicatis [illegible]
generatur habitus vel quod unus actus generat
perfectum habitum [illegible] actus plures [illegible]
[illegible] non habet perfectum et perfecte.
Alii vero actus eundem habitum augent et per-
ficiunt. Unde dicunt isti quod habitus habet complu-
[illegible] et sunt [illegible] perfectum
non [illegible] aliqui dicunt quod plures actus
[illegible] dispositionem quandam ad habitum non eundem
habitus [illegible] inclinationis actuum [illegible]
inclinatio ad similem actum. Unde [illegible] forma
et habitum non est medium [illegible] quod
actus generatur dispositionem ad habitum non ipsum habi-
tum. Alia opinio dicit quod plures actus non in-
ducunt de [illegible] habitus sed solum tollunt difficul-
tatem et dispositionem [illegible] talis habitus et [illegible]
[illegible] dispositionem contrariam [illegible] excludit
eundem habitum [illegible] et [illegible] habitum
inductum perficiunt et firmant sicut [illegible] dicitur in
ex calido fit frigidum quia primo [illegible] re-
[illegible] frigiditas [illegible] caloris.
Tertio augetur [illegible] lapidis
[illegible] disponunt se [illegible]
[illegible] augmentatur. Diffi-
cultas autem in [illegible] est ex
prima [illegible] inclinatione [illegible] ad delectabile
[illegible] consuetudine [illegible]
[illegible] opinio [illegible] opinio [illegible] probabilior
[illegible] agunt [illegible] ad-
[illegible] contrarietatis [illegible] introduc-
tione alicuius forme. Ad rationes ad propositum
dico quod actus peccati venialis qui est imperfectus
in genere vitii non habet [illegible] ordinem ad causandum
peccatum mortale sicut actus imperfecti [illegible]

uirtutes quod causam quia uirtualia fecit ex similitudine
et per debilitationem non procedunt ex electione secundum re-
ctam rationem ex qua procedunt peccatum morale. sed actus
quo causantur uirtutes procedunt ex principiis perfecte or-
dinatis ad causandum uirtutes sicut aliunde inter-
agentes et congrue principiorum id est sicut uel per-
dicit quia sicut uirtutes uirtualia sunt dispositio qua homo
facile labitur in morale sic actus precedentes
uirtutem sunt actus actiui .s. intellectus
agentis dispositio per quam homo prompte exercet
in actu uirtutis et talis potentia affirmatiua habet
dicitur uel ad perfectum quando dicitur imperfectum non est causa per-
fecti uel perfectionis. Dico quod imperfectum potest esse causa
perfectionis sicut in uirtute alterius perfectionis uirtutis
et sic actus imperfectus precedit uirtutem et causa perfecti
legitimus intellectus eius ipso generato. Alii dicunt quod
isti actus precedentes precedentes generationem uirtutis sicut
imperfectiores sequentibus quod ad promptitudinem qua
dicitur procedunt ex dispositione operantis tamen sunt
perfecti ipsa nobilitate. prima tamen secundo non uidetur
quia certo quod omnes actus causantes eadem specie ut po-
nuntur actus tamen sequentes habitum est magis intensi
sicut habitus sicut clarius uidetur quod ima-
ginans in speciebus id est illi alii maioris perfectionis sunt
maiorem promptitudinem in agendo. Ad 2. dico
quod habitus non generantur extensiue ex actibus
similibus quod posteriores generantur ex actibus prio-
ribus sicut expositum est supra per illud.
Utrum uirtus consistat in medio. uidetur quod non.
quia perfectus uirtus est in medio uirtutis est in
extremo quia uirtutes consistunt in extremo ut uirtus
et paupertas id est et cetera. Item omnis uirtus aut est ca-
thologica aut intellectualis aut moralis. theologice
non sunt in medio quia sicut deum est in modo diligens dicit
est modus sine modo. unde non habent medium nec intellectuales
quia medium est in sapientia. res autem intellectuales
superare non habent. nec morales. quia fortitudo est
circa maxima pericula. magnanimitas circa
honores maximos. magnificentia circa expensas.
Contra. Uero ex hoc uirtus est habitus electiuus
in medio consistens. Tamen sunt in quesita. Circa
primum nota quod bonitas et perfectio cuiuslibet habitus
rei et rationis consistit in adequatione et confor-
mitate ad illam suam regulam seu mensuram. regula
autem et ratio actuum humanorum est ratio recta. Item
in actionibus humanis et passionibus bonitas
attenditur secundum quod consentit rationi. quando autem
ratio recte rationis excedunt est in eis malum et
defectus. Sed nota quod uirtutes morales quia
sunt in quantum sunt circa passiones in quibus est excessus magis
et minus sicut superfluum et diminutum. quia ex delectatione
male uti uel insistendo in superfluo et

et sic diminuto. Similiter per plures medio et per plura et per sic
nimis actus excedentis uitiosus est non conformis
regule rationis recte. sed iste non est recta ratio indicet in quali-
tatibus et actionibus medium esse tenendum. medium dico
secundum rationem non uero. quia nec illi actus sunt uitiosi nec
generatiui uitiorum non sunt in medio. Sed quantum
uirtute intellectuali quia est potentia est medium sicut in uirtuti-
bus moralibus quia eadem est ratio uerum consequens et menses
et quia mensura et recta est ratio comparata potentie et uirtutis
bus moralibus respectu in potentiis. id est et cetera.
quod in aliis uirtutibus intellectualibus est medium inter affir-
mationem et negationem ut dicat esse quod est et non esse
non est uel non esse quod est et esse quod non est. Contra quod uirtu-
tes theologice non consistunt in medio quia non potest esse de-
fectus in magis et minus acceptio obiecti non consistit
modus uel medium excepto obiecto. sic est in uirtutibus
theologicis quia habent per obiecto deum quod est mensura et regula et
non ad mensuram conformem extimando deo et sperando in eo
excepto obiecto habent modum uel medium. sed ex
parte nostra uel in consueta. Ad argumenta ad primum
uide septimum. quodlibet solutione. et argumenta.
Et per idem solutiones ad finem.
Utrum aliquis habitus sit in uoluntate. Quod non uidetur
quia primum nota quod uirtus est dispositio perfecti ad optimum.
illud autem optimum est felicitas que est in intellectu. Item
similis est finis similis operatio in uoluntate ponere habitum
et causa est quia esset habitus necessarius quod potentia non potest actus
ducere uel saltem non perfecte et faciliter. sed intellectus et
uoluntas non possunt per naturam ducere actus quibus bene
spiritualibus attinguntur per hominem actuum ergo po-
ne habitum in intellectu et in uoluntate. quia sicut
in habitus precessit quia intellectus fides. quia non ex
puris illius potentie quod fides acquisita cum conce-
dant omne ille compossibile. In uoluntate et caritas
quia uel est in intellectu non magis dicatur uel imperat
amore informata caritate. Si forte dices quod
sufficit fides intellectus proponens bonum sensibile
appetibile ut uoluntas illud appetat non habitum
in uoluntate requirit sicut sufficit intellectus. omnis uo-
luntas ut uolutas posset id appetere.
Utrum sint 4 uirtutes cardinales. uidetur
quod non. quia uirtutes cardinales sunt ad quas alie re-
ducuntur. sed non omnes reducuntur ad istas. sicut theologice
morales quia magnanimitas. liberalitas. 2. ethicorum.
Item quod non est uirtus cardinalis non est communis. quia prudentia
habent omnes uirtutes non habent communitatem. Ergo et cetera.
Prudentia quam legem in libro meis et cetera. et cetera.
Contra Augustinus. et in libro de bono spiritu sancto
et in quarto. est uirtutes cardinales id est et cetera. Tamen
sciendum est prima est quod dicitur cardinalis dicitur a car-
dine. Cardo communiter dicitur in quo uertitur bonum et quo
totus motus homini per quem innititur in domum fundatur

// hic est quod ...
...

et in intellectu. Et ideo virtutes cardinales dicuntur quia sunt
circa illud circa quod vita humana principaliter versatur. Et sic quia
alie virtutes continentur et in istis fundantur. Se-
cundo patet quia in homine est triplex vita, scilicet sensitiva communis
cum brutis et contemplativa perfecta in qua participat
cum angelis. Vita activa seu politica est quasi media
que est propria homini secundum statum vite et vite moralis et
ideo virtutes cardinales dicuntur quia sunt circa illud quod vita
humana principaliter versatur. Tertio patet quia ad rationem
actus virtuosi sunt quatuor specialiter prerequisita. Primum quod ipsa
actio sit in se modificata, scilicet quod sit circa de-
bitam materiam et debitis circumstantiis vestita. Non
enim liberalitas non sit circa minus debitam ut si
det suum et alienum et cum debitis circumstantiis
dando quibus debet et quando et cetera. Secundo quod actus fiat
debito modo se habente ad obiectum, id est quod fiat in se
id est quod firmus sit et stabilis et iustitie, nam hic
est qualitas de difficili mobilis. Tertium est quod actus
sit debito modo proportionatus ad extra seu
debito modo ordinatus ad aliquem finem. Unde actus
bonus ex genere si desit ordo ad debitum finem
malus est ut si detur elemosina propter favorem et laudem
humanam. Quartum requiritur quod operans non ...
[illegible] seu interiore ageret per cognitionem seu in-
tellectum et voluntatem. Et hec tangit philosophus secundo ethicorum et cetera.
Quod ad virtutem non sufficit quod actus sit iuste modi-
ficatus quoad se, ut scilicet sit circa debitam materiam, sed re-
quiritur aliud, scilicet primo quod operans sit sciens quod per-
tinet ad prudentiam vel cognitionem quod sit eligens
quod respicit eius debitum finem quod firmiter operetur.
Alioquin non esset actus virtuosus. Et sic ista quatuor
in quolibet actu virtuoso sunt necessaria, sunt autem quatuor virtutes
que quasi circa ea adinventae sunt. Ideo merito dicuntur cardinales
et principales quia sunt de isto circa quod versatur tota vita et
operatio hominis virtuosi. Sunt enim virtutes sine
quibus alie perfecte esse vel perfici in vita non possunt.
Secundo videndum quare sunt cardinales virtutes quatuor. Primo
de prudentia. Prudentia enim est virtus cardinalis quia eius ipsius
principaliter dirigere in agendo quare rationis ideo agendum ...
[illegible]. Et ideo perfectionem dedicat omnium virtutum moralium.
Secundo idem patet de iustitia ordinante enim virtutes ad
debitum finem et propter debite coaptare se
aliis et iustitia principaliter quod requiritur in omni actu virtuo-
so. Tertio idem patet de temperantia quia moderando et refre-
nando delectationes in ordine principaliter ad temperantiam
non efficit delectatio loqui ... in delectabi-
libus que principaliter contrariatur actui cuilibet virtutis
inquantum homo ex bono opere accipit delectationem
nimiam et movetur in animo gloriose quod tollit temperantia.
Quarto idem patet de fortitudine que facit adherere bono
et prosequi bonum non obstante aliqua difficultate et labo-
re principaliter ad fortitudinem in omni actu virtutis est pugna

circa difficile. Pugna enim magna est sive circa valorem
studii ad acquirendum prudentiam et premiendo voluptates
carnis in utroque cuius quod suum et sui alienum bonum.
Sed quia caro oculos sit adversus spiritum. Ideo ...
aliarum virtutum relucet actus fortitudinis. Et ideo
iste quatuor virtutes dicuntur cardinales quia sunt circa ea circa que ver-
satur tota vita hominis virtuosi et actus earum
relucent in actibus aliarum virtutum que disponunt hominem
hominis ad felicitatem. Ad argumenta. Ad primum
dicendum quod sufficit ad hoc quod dicuntur quatuor cardinales
quod ut dictum est quia actus earum in actibus aliarum res-
plendeant. Vide infra supra. Ad secundum dicendum quod iustitia
applicata quod de ratione temperantie non est ut non impugnet
invasiones et temptationes sed ut eis resistat ne
prebeatur iudicium rationis. Et sic temptationis
consensum dona sunt virtutes vel acquiescat.
Quod sic arguitur per moralium expositionem libro primo.
Sancti sunt ... alii dicunt per ... Ad ... vi[r]tu-
tes scilicet sapientiam intellectum et cetera que sunt dona, scilicet sancti.
Ergo dona sunt virtutes. Item eiusdem est diffinitio
et diffinitum; eius est diffinitio virtutum per augu-
stinum bona qualitas mentis qua recte vivitur
qua nullus male utitur et cetera. Quod totum convenit donis
ergo et cetera. Contra timor pene vel ... non dona sunt
timor non est virtus. Ergo virtutes non sunt idem quod dona.
Ista sunt inter philosophos quomodo dona distinguuntur a
virtutibus. Dicunt enim quidam opinionem ... quod distinguuntur
a solis virtutibus vel partes nova divisione
quod scilicet eadem forma sunt que dicuntur virtutes per comparationem
ad opus quod mediantibus ipsis elicitur et dona per
... infunduntur et ideo dicuntur dona in superioris
dei scilicet a quo dantur virtutes vero in inferioris
operis scilicet ad quod ordinantur. Contra quia comparatio
ad dantem donum non potest esse nisi sicut ad efficientem
vel sicut ad obiectum vel sicut ad finem comparatio ad deum
sicut ad finem non potest distinguere dona a virtu-
tibus quia non omnia dona habent deum pro obiecto
sicut scientia que est de creaturis, fortitudo que est de difficilibus
contra difficultates. Item si comparantur ad deum sicut
ad causam efficientem vel sicut ad finem quia non ...
convenit omnes virtutes theologice et dona quia et
immediate efficiuntur a deo sicut patet in fide,
spe, caritate. Item tendunt in finem sicut inde
patet. Secundo quia secundum istam opinionem non posset ideo dari
quia dona non sunt virtutes. Sic donum timo-
ris et consilii. Dona virtutes non sunt dona sicut
iustitia et temperantia. Dona vero dona dicuntur
et virtutes sicut patet de sapientia et intelligentia. Secunda
opinio est quod distinguuntur dona a virtutibus
per hoc quod virtutes dantur homini ad bene operandum
dona vero ad resistendum temptationibus sicut
in ... quod superest bonum ... quod probatur per gregorium.

magna

vel cardinales

recte

male

notum

Sed

diffic.

Sagittib

Sed

so moralium . d . q . s . s . i mte s subiecta fort
pdencia forte iusticia tpancia et ea p.
vij . dona munit contra sillam teptaca
contra qz p virtutes qz disponit ad agendum
vnum et resistendum contrario sic ignes p calore
induit calorem et resistit frigori . h virtutes
tutes ut priu dictum est . disponunt hoiem
ad bonum operandum et virtuose . g° et disponit
ad resistendum opibus viciosis . vnde p tem
perantiam operatur quis tpate et resistit
teptacoibus . etc cap . g . ag multe non
potuit extinguere caritatem ip autem 3 q
maxime hoiem ad bonum operandum . 3 opio
q dicit q virtutes ordinantur ad operandum
bonum a peccatis dona vero ad sanandum ania
et qz reliquias peccatorum q plet p . eg.
. d . sap dat q ignorantia intellectus q hebe
tudine . timor q presumpcoem fortitudo q debili
tatem q sic peccata . h mgr reliquie peccatorum .
Contra primo qz in peccato non est nisi duo s. macula
culpe reatus et disposicio sui habitus ad similem act
q omnia tolli possunt p caritatem q tollit
in gracia condonat reatum eliminat ad bonum .
Ad qz oms defectus quos eliminat .
Ad p virtutes tolluntur peccatum . n . tollit
ignorantia qz humilitas sapientiam . spes timorem .
. 4 . opinio q dicit q dona sunt altiora
q virtutes morales . vnde no p° q in ubi .
actuum humanorum duplex modus . vnus
. s . q 3 mi et aliud . s . ro vel ad mi n
tm aliud mi . h alia est . s . diuina inspiro in
stigantis hoiem sic de ysa . q . dns aspe
ruit mi aurem ego autem non contradico p q d
pss in de bona fortuna q hijs q mouentur
p instinctum diuinum non oz consiliari . h sequi in
stinctum q mo altiorem et meliorem p° . et
h probatur distinctio donorum a virtutibus sic
i mo req etc alia disposicio p q adulsis mo
toribus mo . sic cera p aliam dispoem mo
ad formam sigilli qz p mollicien et p alia
aginante decesim . qz p caritatem z qto
mouens 3 nobilius tanto disposicio i° eius
e nobilior et altior virtutes vero disponunt
ut natus e mouens a ratione sui ad actus
humanos debite exercendos ut ho pmpte
obuiat rationi g° est h p° h in hoie
oz altiores et nobiliores virtutes pone p
qs ho pmpte et facilius obediat instinctui
et operatoni diuine q disposiciones dicuntur dona
vnde dona distinguuntur a virtutibus moralibus .
qz p dona homo pmpte obedit inspiracioni
diuine . P virtutes vero morales rationi
ite . Sm 3 videtur q dona . s . sca sunt necessaria . vnde no
q dx 3 p*fco* homis vna est . s . et ft finis tales
sic virtutes morales q s . u . et sit finis spiritualis
sic virtutes infuse vel theologice h alie virtutes
infuse theologice pfectiores sicut q ingrales acquisite .
tn acquisite pfectius hntur qm infuse seu
theologice qz ista in nra naturali pfcte hntur . Ex h fo
tur . talis ro hnt pfcte formam aliquam vel p v
tutem p° in opacionem debitam illi forme sui exterio
adiutorio non sic aut q hnt formam i pfcte
exemplum q pfco medico et eius discipulo in
pfecto q indiget motione et directione tam .
It ex q illuminacione solis et lune . sol . n . suffic
ad pfcte illuminandum . luna aut non nisi sol p
sencia vel influencia et consideracione virtutes
morales i nra possunt hnt ab hoie pfcte
g° p eas non indiget homo alia forma vel
disponere virtutes . u . theologice hntur i pfcte . g°
ad pmpte obediendum motioni diuine p
virtutes theologicas indiget aliis disposicionibus
adiuinfusis q diuina dona . s . sca q sunt necessaria .
3 . 3 videtur q mo et disposicione decenter sic dona
pficiunt hoiem ut pmpte et facilius obediat
i spiritui et motioni diuine a do natus e ho
moueri et q ad ronem et ad uoluntatem et ro in
v3 virtute qz dona pone . Ro° aut dividitur
i practicam et speculativam et vtraque considerat
apphensio veritatis et h pprie adinventionis q
ad apphensionem veritatis pficiatur ro spe
ad intellectum ro pratica p consilium q adiu
dicandum q ue apphensiva pficiatur ro spe
p sapientiam pratica p sciam appetitiva i hijs
q sunt ad alterum pficiatur p pietatem in hijs
q sunt ad se ipm q timorem malorum p fortitudinem q
inclinacionem malorum p timorem p timore
siquid do deduat omis concluso . Ad
contra unde scriptum . q . 3e . ar . 1° . Sine primi .
2 . 1 . argumenti .
Quia virtutes morales sunt connexe .
vt q n . qz virtutes generantur ex actibus
et obq p ronem determinata . h impossibile est omnia
sil exercere . g° impossibile est eas esse sil . It q
dam virtutes virtutem qua vnus sic hnt
magnanimitas et alia qua nec non sunt quidam
sunt et h possunt esse . Contra tullium
vnde de virtutibus cuius amissis necesse est
vel habite fateris g° sunt connexe . Duo
sunt in ista primum una virtutes morales intellectuales
et morales sunt connexe vel se . Sco una quam
morales inuicem connectuntur . Et p° no .
q qm q vnu virtutes intellectuales ut pdencia et
scia et ars sunt connexe cum intellectualibus

quod sit forte dominium et imperium id est quod qui habet omnes mo-
rales habet intellectuales et econverso. Primus [illegible] conexio per intelli-
gendo scilicet modorum [illegible] aliqui connecti dicuntur. Primus modus
primo essentialiter quando scilicet sic se habent quod essentia unius non
potest esse sine altero vel sine esse alterius. sic conne-
ctitur materia cum forma. Secundus modus connexio-
nis est dispositive. sic forma actus et dispositio materie
qua forma specialis est et recipitur in subiecto sicut
lux connexa in aere lumine et dyaphaneitate. Tertius modus
connexionis est ratione totius quod ab eis perficitur. nec
sine utroque esse perfectum sicut corpus et anima
et homo intellectus et voluntas ratione anime rationalis.
Quartus modus secundum usum non absolute. scilicet prout
ad alterum ordinatur. sic medicus prout indu-
citur per formam medicine sanitatem et infirmitatem modo
per virtutes morales inclinatur ad inducendum sa-
nitatem non infirmitatem. ergo homo incontinens quando
inducendum infirmitatem et nocendum alicui. Quintus modus
connexionis secundum maiorem perfectionem unius ad perfectio-
nem alterius quam sine ipso. sic calor et
siccitas. quia calor in sicco maior quam in humido.
Dico ergo primo quod inter virtutes morales et
intellectuales non est connexio essentialis absolute et distincte
loquendo. Cuius ratio est quia quod sic se habent quod mutuo
uno sine esse alterius non invenitur non sunt connexa essentialiter
sic est de virtutibus moralibus et intellectualibus loquendo
indistincte mutuo. nam [illegible] vel [illegible]
[illegible] non [illegible] in iudicio quoniam [illegible] habet sine quo
[illegible] debeat [illegible]. sic de habitibus pure specu-
lativis ipsis quod dicit philosophus quod tristitie vel delectationes non
corrumpit existimationem de triangulo quia non mutatur
iudicium scientie speculative. [illegible]
[illegible] et [illegible] virtute morali. ergo virtutes
morales et intellectuales non sunt connexe essentialiter absolute
et indistincte loquendo. Dixi autem in distincte
loquendo quia inter virtutes morales et aliquas intellectuales
[illegible] connexio est [illegible] scilicet inter virtutes morales et
prudentiam quod patet primo de prudentia quo dependet
a moralibus quia ab ipso dependet virtus essentialiter
sine quo potest haberi rectum iudicium principiorum prudentia
que est intellectualis virtus ut dictum est dependet
ex [illegible] ad quod virtutes morales [illegible]
[illegible] sillogizat prudentia scilicet finis accipit
id est sic principium quod bonum est liberaliter dare [illegible]
[illegible] vel ad talem quod [illegible]
[illegible] quod possit unum finem deducere vel [illegible] recta
estimatio de fine non potest haberi sine virtute mora-
li [illegible]
[illegible]
prudentia connexa est cum virtute morali [illegible]
principiorum [illegible]. econtra virtus moralis connexa est
cum prudentia et ab ea dependet ratione eorum que sunt ad finem

quia debita assumptio eorum que sunt ad finem dependet
et indiget consilio. consilium autem est actus prudentie
inquirentis et sillogizantis de convenientibus
ad finem. ergo virtus moralis indiget prudentia.
Sed quod istorum sit prius [illegible] est appe-
titus et delectatio eorum que sunt ad finem. Et
[illegible] appetere finis precedit quia actus — et non econverso
sic se habent quod unum est ratio alterius et non econverso. sicut
[illegible] actus quod est ratio [illegible] sic videre lumen — prior
prius quam videre colorem. sic sunt actus [illegible] appetere
finem est ratio et [illegible] eorum que sunt ad finem. ergo
[illegible]. Similiter est in actibus de estimatione finis
et consilio eorum que sunt ad finem et patet quod
estimatio de fine est prior ordine nature consilio
eorum que sunt ad finem. quia estimatio finis
est principium consilii [illegible] conclusio autem
posterius est [illegible]. Secundus modus con-
nexionis est quo una virtus dependet
ab alia dispositive sicut in aere lumen a dyapha-
neitate. sic dico quod virtutes intellectuales
quo ad actum [illegible] et recte iudicare
dependent a virtutibus moralibus. quia virtus intellectualis
dependet ex dispositione corporis et ordinatione [illegible]
sine quibus intellectus non intelligit perfecte [illegible]
[illegible] faciunt virtutes morales per
quas passiones sedantur et motus [illegible]
in ordinem ergo dispositive virtutes intellectuales
dependent a moralibus que efficiunt fantasmata bene
ordinata ut melius possit intellectus speculari.
Tertius modus connexionis est quia [illegible] virtutes se mu-
tuo exigunt ad perfectionem hominis complendam.
sic intellectuales sunt connexe moralibus et econverso
[illegible] virtutes speculative sunt finis moralium [illegible]
perficiunt moralibus ut tandem perfecta possit
speculativus. Quartus modus connexionis est quo una
~~dependet~~ dependet ab alia non quo ad usum prin-
cipaliter quo ad usum aliquem et quod respicit alteram
sic virtutes speculative sunt connexe moralibus quia
ars et scientia est [illegible] sicut medicina et
edificativa [illegible] ordinatur ad alteram [illegible]
[illegible] sic dictum est [illegible]
[illegible] talis sibi [illegible] finis. ideo sic virtutes
speculative exigunt moralibus. prudentia non et quo
ad actum essentialem quod est dictare [illegible]
in quo prudentia a virtute morali dependet ut
dictum est. Quintus modus connexionis est quo
ad actum maiorem perfectionem indiget virtutibus
[illegible] perfecte ex coniunctione
unius ad alteram. sic non virtutes intellectuales
dependent a moralibus [illegible]
sic [illegible] per virtutem moralem [illegible]
perfectam acquirentis et econverso morales dependent

tertio

ab intellectu quia perfectus [illegible] in intellectu qui
tertio [illegible] nocivi est bonum utilis et honesti quod in-
clinat ad fugam mali et prosequens boni. Ad secundum
dicendum quod virtutes morales non sunt connexe
secundum completum modum. Cuius ratio est quia sicut se habent
una pars habitus sive alio non sunt connexe sic et de
virtutibus moralibus quia sunt distincte in essentia
in principiis in obiectis in finibus propinquis que suf-
ficiunt ad habitum et actum moralem. Ad tertium
dico quod sunt connexe ad invicem. Et ratio est quia
quod temperantia impeditur in suo actu non cogni-
te [illegible] indiget eius adiutorio et ad-
miniculo. Sic est de virtutibus politicis ut sic necesse
quo adiuvetur [illegible] ut temperantia attingitur.
ideo et cetera. Nam [illegible] multum moderata [illegible]
venereorum [illegible] ex defectu temperantie [illegible]
gentium liberalitatis quia inclinabat ad dandum
ubi non debet et prohibet non dandum cum debet. Et quod de-
fectu temperantie facit recipit agere contra liberalitate.
Et temperantia cum liberalitate connexa est liberalitati.
Et ideo virtutes morales quantum ad esse perfectum sunt con-
nexe quia una dum habitum non perfectum actum per-
fecte sic expeditum est. Alius modus connexionis
est [illegible] temperantie que in utraque ve-
niat medium et extremitatis in uno eodem [illegible]
in aliis medium. Ad quartum ad primum sic in scripto
distinctione 36 questione prima articulo primo Colonie primo articulo.
Ad secundum sic in scripto. Vel dicas quod
paupertas non est virtus sed est modus habendi [illegible]
alia virtus que est in nutu sive plenum.
Tamen non oportet magnum [illegible] perfectum.

Utrum virtutes sint equales vel una maior aliis.
Quod non. Virtutes causant delectationem et [illegible]
in actu. Sed homo non est promptus ad opera diversa-
rum virtutum. Ergo virtutes in eo non sunt equales. Item
si virtutes in eodem essent equales quod excedit in
uno excedit in omnibus quod falsum est. De quibus [illegible]
legitur non est invenitur similis illi. Ergo et cetera.
Apocalypsis 21 dicitur quod latera civitatis sunt equalia.
Glossa per latera civitatis intelliguntur virtutes
ideo et cetera. Duo sunt videnda. Primo suppositiones
quidam. Unde notandum quod dicit quod equalitas una sit quan-
titatis sicut due linee pedales equales dicuntur.
Alia equalitas proportionis que est [illegible] dicitur
sic digitus manus [illegible] alie quantitate [illegible]
equaliter proportionis in [illegible]. [illegible]
in homine equitur equalitas proportionis. Ad [illegible]
dico duo. Primo quod virtutes sunt in equales aliquo
modo quia [illegible] ex parte virtutum in se quia forte
excellentissime sunt inequales secundum speciem. Secundo
ex parte duorum [illegible] et habitus [illegible] expe-
rte per obiectis que sunt diversa et inequalia in diversis virtutibus
sicut patet de se. Tertio quia prope et perfecte actus ad ad [illegible]

[illegible]
ordinantur virtutes non sunt equales et [illegible] inter [illegible] Ergo et
[illegible] Secundo dico quod virtutes in homine existentes
sunt equales secundum proportionem. Augustinus [illegible] sicut crescit una
crescit alius. Sed non tamen crescit una sicut alia. Sic
virtutes in eodem sunt equales secundum proportionem in quantum
crescente una virtute in homine crescunt alie. Sed non
tamen crescit una quam alia plus. Unde crescit ipsa
non quia liberalitas extendit se in operibus temperantie.
Et ad [illegible] locus [illegible] 12 de [illegible] quod
[illegible] sunt equales in forma [illegible] communiter omnes virtutes morales
non exeat talem actum in temperantie neutrum per
morte temperantie [illegible] actum illum. Immo virtutes
abstinencie et equali conatu et crescit cum temperan-
tia ut [illegible]. Ad quartum unde scriptum distinctione [illegible] q. [illegible]
et Colonie [illegible] articulo.

Utrum precepta sufficienter comprehendantur in suo
diviso. Vel sic 10 utrum non precepta ordi-
nentur ad [illegible] sed [illegible] quod ad deum et proximum
et ad se ipsum. Ergo cum nullum preceptum sit hominis ad
se ipsum sed ad deum et proximum ideo et cetera. Item sicut
ad cultum dei pertinet observatio sabbati ita aliarum
sollempnitatum. Sicut ergo in [illegible] de sabbato
debet esse de aliis festis. Contra deuteronomio
dicitur ostendit nobis pactum suum ut faceretis
et 10 verba que scripsit in duabus tabulis lapideis.
Duo sunt videnda. Primo notandum quod de numero et sufficientia
preceptorum [illegible] in [illegible] Exodi 10 [illegible]
in uno [illegible] ponit. Dicitur in glossa et dicitur prima opinio
que ponit 10 precepta ponens tamen quod preceptum de observatio-
ne sabbati non est de 10 preceptis sed non est observandum
secundum litteram sed [illegible] distinguit tamen 10 precepta
ad deum pertinentia. Ego sum dominus deus tuus et non
habebis deos alienos. Secundo non facies tibi sculptile.
Tertio non sumes nomen dei tui in vanum. [illegible] ad proxi-
mum pertinent. Sed primum de honoratione parentum. Secundo
non occides. Tertio non mechaberis. Quarto non furtum facies
quinto non falsum testimonium dices. Sexto non concupisces rem
proximi tui. Ista opinio deficit primo quia precep-
tum de observatione sabbati non minus continet [illegible] pre-
ceptum [illegible] preceptum vel si nullo modo ad precepta
pertineret. Secundo quia ad id preceptum pertinet ego
sum dominus deus tuus et non habebis deos alienos per
id non precipitur unum et prohibetur eius oppositum.
Secunda opinio est Origenis qui distinguit alia
10 precepta ponit quatuor pertinentia ad deum in quorum primo
est ego sum dominus deus tuus non habebis deos alie-
nos. Secundum non facies tibi sculptile. Tertium non sumes
nomen dei tui in vanum. Quartum diem sabbati sanctifices. Alia
sex ordinat sicut supra. Opinio deficit primo
quia facere sculptile vel ymaginem non prohibetur nisi
ut colatur sicut deus. Unde deus precepit fieri in tabernaculo
ymagines seraphin. Ergo non facies sculptile
et non habebis deos alienos non sunt duo precepta sed

vel prohibetur. Scriptile ut non legitur hic dicendum. Sed quantum ad
illud quod dicitur post: concupiscentia carnis et oculorum. quo ad
preceptum: non concupisces carnem et non concupisces car[nem]
Est opinio Aug[ustini]. ...ponens decem precepta pertinentia
ad deum. non pertinentia ad proximum. Dicendum quod non quod
sicut precepta legis humane ordinant hominem et per-
ficiunt ipsum civiliter politice, et sic precepta dei ordi-
nant et perficiunt hominem in civitate dei. Ad
hoc autem quod aliquis bene ordinetur in aliqua duo re-
quiruntur. primo ut bene ordinetur ad principem civitatis.
Secundo ut bene ordinetur ad cives. Et sic hec precepta dei
[illegible] ... primo ordinant hominem in compara-
tione ad deum. quedam vero in comparatione ad proximum. pre-
cepta ordinantia hominem ad deum dicuntur precepta prime
tabule. ordinantia vero ad proximum dicuntur precepta.
...tabule principi civitatis debentur tria: reverentia,
famulatus, fidelitas. fidelitas exigit quod homo
deo debitum ... non tribuat. et sic hoc est primum pre-
ceptum: non habebis deos. ad reverentiam pertinet
ut nihil iniuriosum in deum committatur. et hoc respicit
preceptum: non assumes nomen dei in vanum. ...
...famulatus debetur deo
in recompensationem beneficiorum eius. Et sic hoc datur
preceptum de sanctificatione sabbati in memoriam
creationis rerum. ad proximum autem ordinatur dupliciter
et specialiter quo ad illos quibus tenemur astricti quod est
principium secunde tabule. scilicet de honore parentum ...
generaliter ordinatur homo ad omnes ut nulli no-
cumentum inferat nec opere nec ore nec corde. opere
[in]fertur nocumentum proximo in persona propria quo ad naturam
quod prohibetur non occides. ... in persona coniuncta quo
ad propagationem quod prohibetur ne mechaberis. ...
... quod prohibetur dicendo non fur-
tum facies. Nocumentum oris prohibetur cum di-
citur: non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium. ...
prohibetur ... nocumentum cordis
duplex. primum respicit concupiscentiam carnis. non con-
cupisces uxorem proximi. secundum concupiscentiam oculorum
non servum non ancillam. Secundum est inde ordine
preceptorum. precepta dantur ut ordinent hominem
...
quod ordinatio inter homines ... ad
deum qui est finis. ideo precepta ad deum pertinentia
ponuntur et deinde precepta secunde tabule ...
...ponitur ... preceptum cum ... ad
... cultum dei ...
... preceptum fa-
... in fidelitate principis quod facit
... reverentiam ... famulatum ...
et sic tabule ... ordo ... primo ponitur
quod primo ...
honorare parentes quibus homo magis tenetur ad
omnes generaliter ... nocumentum operis. Et ideo

homicidium ... nocumentum
primo ponitur homicidium. secundo adulterium. tertio furtum ... oris et cor-
dis. Ad secundum dicendum quod in ordinavit hominem
... preceptum de se diligendo. quia homo ad hoc de se
naturaliter inclinatur ... et quod dictum est hoc preceptum
tum de se diligendo ... dilige proximum
tuum sicut te ipsum. Ad .2. dicendum quod observatio
sabbati ad ...
Tertio queritur de mendacio (sollempniter).
... peccatum. Videtur quod non. ... ...
requiritur ... peccatum. Sed obstetrices
Egypti remunerate sunt a deo ... ... mendacium
... ... domos. ... malum
... ... mendacium ...
... mors hominis ...
... peccatum. Contra autem ...
... de mendacio. ... ad genus mendacii
pertinet quod peccatum ... decepto[r].
... sunt in dicere primo quid est mendacium. mendacium
est vocis significatio cum intentione. Est quod
... voces sunt signa intellectuum. ad hoc ...
... ... naturalis ...
... significatio ... formalis ...
... voces ... ad quod vox ...
vel ... vocis ad rem ...
... vocis ad intellectum. Et si ...
... vox ... Si autem ...
... ad rem et intellectum ...
... mendacium ... dico ...
... ...
... mendacium ... formalis ...
intellectus ... mendacium ... formaliter.
Differentia ... mendacii ... respicit ... ...
... significatio
... cum intentione fallendi quo ad
finem. Secundum est inde de divisione mendacii. mendacium
... dividitur primo ... mendacium ...
opponitur veritati. Et sic dividitur ...
mendacium quod excedit veritatem ...
... ad iactantiam ... mendacium quod deficit
a veritate ...
... Secundo dividitur mendacium in quantum
... culpe ... culpam aggravat
vel alleviat. ... aggravat ...
tendat ...
...
... ... et utile et ioco-
sum. ... ... de ultimis mendacium ...
... religionis et fidei. Secundum
quod nulli prodest et alicui obest. ... quod prodest uni
et obest alteri. ... quod ...
... ...
... quod nulli obest et ... prodest ad ... ...

contra. Item vidétur quod mendacium sit peccatum. primo
quia malum ex genere non videtur peccatum. quia bonum ex circum
stantiis causatur. malum vero ex defectibus singularibus
secundum dyonisium de divinis nominibus. mendacium est actus malus
ex genere cadit super debitam materiam. Cum enim voces
sint signa intellectuum vocum quibus pronuntiatur quod
non habet in corde non habet. Item contrarium vitium est vicium
et peccatum mendacium contrariatur virtuti secundum philosophum in .4. ethicorum.
Ad autem ad primum dicendum quod non sunt re
munerate propter mendacium sed propter pietatem quia
pueros hebreorum liberaverunt. Ad 2 dico quod
pro interemptione quia non est incendium propter vitam
corporalem conservandam. non enim sunt facienda mala
propter bona eveniendam ut dicit apostolus.
Tertium utrum omne peccatum mendacii sit peccatum mortale
videtur quod sic. perdes omnes qui loquuntur mendacium.
Item mendacium prohibetur precepto divino secundum augustinum
libro de mendacio. Contra glossa. quia mendacium of
ficiosum committimus facile relaxabile scilicet quod non est peccatum
veniale idem et cetera. Due sunt opiniones una ponit
quod in viris perfectis omne mendacium est peccatum quod pro
batur primo quia ad illos mendacium contrarium
perfectorum proprium est non mentiri sed velle mori.
Sed quia minimum veniale propter contemptum fit mortale
ipsis propter perfectionem caritatis. Item enim gradus cari
tatis quod non peccat nisi ex contemptu. 3 ratione status
quia doctoribus veritatis fidelitas venit ad subversionem
fidei ut eis non credatur quod est peccatum mortale. Sed
opinio non valet. primo quia in non augeatur peccatum
in tantum nisi quod transfert in aliam speciem sicut in sac
rilegio vel furti. sed hoc pro non transit in aliam
speciem. Sed quia ratione status non est ad propositum
quia alii non ratione voti quod necesse est de hoc non propter
scandalum vel occasionem exponerent. Rationes
eorum non valent. primo quod enim in illa auctoritate loquitur de
lucido. unde exposito dicitur forte vel potest dici non debent
in scandalum. Ad 2 dicendum quod non oportet quod sit contemp
tus quia potest inde sequi quod non peccatum est
in eis mortale. 3 non valet. quia doctrina fidei non
creditur nisi quoniam predicant ea que ad fidem
pertinent. Ideo est alia opinio que ponitur sequentia. Certum
quod non quod peccatum mortale repugnat caritati per
quam anima vivit dicendum quod potest esse tripliciter. primo secundum se commodo
quo veritati repugnat fidei et cetera vel est
contra res divinas. vel ita quod tolletur veritate fidei per men
dacium occidat vel corrumpit et hoc est peccatum mor
tale gravissimum vel est falsa significatio est ad
pertinens ad bonum hominis quia peccatum est ad mentem
mortale sicut in predicando sit unum et est mortale in
principiantibus ad salutem. si vero sic est ad quod non
faciat ad salutem auditoris ut sic vel non sit
non est mortale sed de nullis exceptis et persuasionibus
Sed ex parte finis est mendacium mortale et generaliter est causa
cum finis mendacii est nocere alicui puta infamia vel
in rebus in tantum quod factum est mortale. 3 per accidens
ubi constat homini propter scandalum quod ipsis in
tantum scandalizatur quod propter hoc labitur in mortale.
Ad aliud. perdes omnes qui et cetera. non dicitur de
mendacio propter id ad finem quod prohibetur ut peccatum
catum mortale.
Tertium utrum iuramentum sit licitum. videtur quod non.
quia quod prohibetur precepto divino est illicitum iu
ramentum habet. idem et cetera. matthei .4. Nolite iurare
omnino. Item quod est a malo primo non potest esse licitum
quia non potest arbor mala fructus bonos facere.
hoc est iuramentum. quia quod apostolus est a malo est.
Contra deuteronomii. 6. dominum deum tuum timebis.
et non per nomen eius iurabis. Dico primo intelligendum
primum est videre quod sit iuramentum secundum augustinum. libro de
periurio iuramentum est in vocatione nominis dei in
testimonium. Cum quia vero quod iuramentum ad fir
mationem ordinatur. Confirmatio autem veritatis est
quod fiat per id quod certum et infallibile aliorum con
firmatio certa non esset. aliter enim fit confirmatio in speculativis
aliter in practicis et in agibilibus. in speculativis
enim fit confirmatio veritatis per rationem que concludit
aliquid primo per se noto. in agibilibus vero et his
particularibus non potest esse confirmatio per rationem necessariam. propter illa
enim ratione potest probari quod hodie bibam vinum vel
comedam et veritatis que confirmatio et certitudo per
testes. Sed supponendum est quod nullius certe testimonium
est sufficientis quod potest de humano quod potest auctoritate
deficere. Scripturas dicit quod omnis homo loquitur est mendacium sed
quia multa volumus confirmare que non cadunt sub consilio
quia non de preteritis presentia et futura consideratur. Ideo
dicit augustinus quia potest decipi vel errare propter omnimodam
considerationis. Item non habet omnium considerationem sicut co
gitationum et futurorum contingentium. Item iuramentum
est testimonium adductum ad confirmandum veritatem
particularibus contingentibus ad quod sufficere solus
deus et qui in iudicio errare non potest. et ei nemo
nihil potest subterfugere. ergo non iuramentum est invocatio
divini nominis in testimonium et sunt due species iuramenti vel confirma
veritatis vel asserit ad testificandum futura vel presentia. si presentia
est de adiuvatione si futura est de promissorio. Sin
est videre an sit licitum. unde nota quod ad hoc invenitur
vel illicitum vel est et aliter sicut confirmatio vel ratione ac
cidentis sicut contra in peccato vel tale quod per se est
in decens nullo potest bene fieri quia est indecens et
sequitur potest tamen bene fieri duobus conditionibus per
est cautela sufficiens ad intendum ut veri
tates sequitur recte propter deceptionem voluntatis quod non fit
bene ne caveat contra infamis aspersio. Item non sequi
tur scilicet veritas. Sed dico quod iurare per se

licite et honestum quod pro primo errore et radice quae introductum est ex fide qua homines credunt deum habere infallibilem veritatem et illam exigitur. Secundo ex fine quia finis iuramenti est litigiorum terminatio et [illegible] actus per se bonus licet debeat constitui [illegible] iuramentum est contra [illegible] quod habet comites quae sunt veritas, iudicium et discretio sicut quia ad iuramentum requiritur ex parte eius quod iuratur et sic requiritur veritas. Item [illegible] per deum testem confirmandum et necessitas ex parte eius per quem iuratur nec [illegible] et [illegible] deum testem inducat. Tertio ex parte iurantis discretio quae respicit iudicium alioquin non est [illegible] debita causa [illegible] ligat si sit iuramentum. Ad argumentum ad primum dicendum quod iuramentum non est omnino prohibitum nec per Christum nec per apostolos sed prohibita facilitas propter periculum ut scilicet non [illegible] iuret [illegible] iuramentum tamquam per se bonum. Ad secundum dicendum quod amplius est a malo. Ad illud autem non quod iuramentum sit malum sed ex malo et infirmitate procedit vel eius qui iuramentum exigit. Et sic de aliis.

Utrum omne iuramentum sit obligatorium. Videtur quod non. Quia iuratus non [illegible] sed iuratus est [illegible] [illegible] et ea imposs[ibilia] [illegible] illud quod iuravit. Item iurat quis male facere [illegible] quod non compellitur [illegible] iuramento ad [illegible]. Sed tales [illegible] articulo [illegible] de iure. c. viii. in ea questione. Contra. [illegible] reddes domino iuramenta tua. Vovete et reddite [illegible] reddere necessitatis. Tamen [illegible]

Et primum non dicendum quod quoddam est iuramentum assertorium quoddam promissorium. Et dicitur duplex. Quia iuramentum ~~pro~~ promissorium est de eo quod in futurum confirmatur fiendum sive ab ipso iurante sive ab alio. Iuramentum non assertorium est de praesentibus vel praeteritis vel per nos vel per alios. Et dicitur quod in iuramento assertorio obligatio cadit non super rem quae iam fuit vel est sed super actum iurandi scilicet iuret quod verum est. In iuramento autem promissorio obligatio cadit super rem quam iuramento firmavit. Unde obligat se ad rem [illegible] facere. Secunda distinctio est quod quoddam est iuramentum discretum quod scilicet habet tres comites de quibus dictum est, quoddam indiscretum quod vergit in deteriorem finem vel exitum. Vel quia est per se malum ut si iuravit se fornicaturum vel furaturum cum alio vel est maioris boni impeditivum verbi gratia quod non intrabit religionem. Secundo vergit in malum [illegible] de novo [illegible]. Tertia distinctio est quod quoddam iuramentum est liberum quod quis sponte iurat, aliud coactum ut captus iurat se daturum c. marcas ne occidatur. Dico ergo duo primo quod iuramentum promissorium coactum si fuerit licitum obligat quoad deum non quoad hominem verbi gratia latro vult captivum occidere nisi iuret ei se daturum c. libras et ei iusiurandum [illegible] duplex obligatio. Una qua obligatur homo illi cui promisit et ista tollitur per coactionem [illegible] violentiam intulit [illegible] meretur ut sibi competat actio repetendi in foro contentioso. Alia est obligatio qua captivus obligavit se deo scilicet quod illi det; tamen et ista manet. Cuius ratio est quia [illegible] plus debet damnum subire quam iuramentum frangere. Potest tamen iudicio repetere et iudex tenetur raptorem compellere ad restituendum et si spoliatus iniungat quod non repetatur [illegible] contra [illegible].

Secundo dico quod si id iuramentum fuit coactum sive liberum vergit in deteriorem exitum. Si id sit malum per se puta iuravit se fornicaturum tunc peccavit iurando nec est obligatorium immo peccat iuramentum implendo. Si autem fuit de actu boni maioris ad quod non tenebatur puta quod non intret religionem tunc peccavit iurando quia posuit obicem scilicet [illegible] non tamen peccat servando licet melius sit non servare. Ergo iuramentum obligat simpliciter quod est liberum et discretum. Quod non est coactum et discretum tunc obligat quoad deum non quoad illum cui fit. Tertio dico quod [illegible] iuramentum est obligatorium. Ad quod autem iurans intendit eum cui iurat decipere puta fodienti in vinea iurat quod dabit ei denarium intendens quod illi [illegible] et [illegible] iste [illegible] debita [illegible] et tunc iuramentum obligat secundum intentionem recipientis. Unde [illegible] quacumque arte verborum quis iuret deus tamen sibi qui conscientiae testis est ita accipit sicut ille cui iuratur intendit. Et quod intelligatur de iuramento doloso patet per id quod consequitur dicit sic qui et nomen dei iurans sumit et proximum dolo decipit. Si autem iurans dolum non intendat tunc in foro conscientiae obligatur secundum intentionem. In foro autem contentioso secundum quod verba [illegible] praetendunt puta promisit fodienti in vinea [illegible] sine dolo quod [illegible] non plus [illegible] tamen [illegible] quod sit [illegible] in [illegible] [illegible] talia [illegible] iudicet [illegible] Sed [illegible] talia [illegible] audiunt [illegible] exterius proferuntur. Ad argumentum ad primum quod quando iurans etc. vide solutiones aliorum articulorum in ista quaestione [illegible].

Utrum omne periurium sit peccatum mortale. Videtur quod non. [illegible] periurare per deum quam per creaturam sed periurans per deum [illegible]

fecit mortale. ergo non iurans sollempniter per creaturam
facit ipse periurium. hoc mirum videtur. in summa. ut habetur
C. q. 1. c. 1. in fine. sed hic non videtur de iuramento assertorio.
ergo illud fallit non est peccatum mortale. Contra
dicitur. preceptum divinum transgredi est peccatum mortale. hic
est periurium. levitici 19. non periurabis in nomine meo.
Duo sunt videnda. primo quod omnis irreverencia
est dei est peccatum. sed est in periurio. iurare enim est
deum in testimonium invocare et periurare est deum
in testem falsitatis invocare. manifeste exhibetur
deo irreverencia. et quia sic est dicitur quod deus vel non
novit vel quod velit testari falsum. ideo est periurium
est peccatum. Item sic est. videtur quod periuris est pecca-
torum. post quod periurat cum deliberacione consensus
se iurare et falsum esse quod iurat et tunc iurare
sollempniter sive non sive iocose sive seriose. Dicitur enim
quod est peccatum mortale. Cuius ratio est. quia venialia exigunt
et bona si fiant in dei contemptum sunt mortalia
est periurium deliberatum est in dei contemptum et irre-
verenciam. ideo etc. Si periurans iurat scien-
ter cum deliberacione consensus quod iurat non tamen consensu falsum
esse quod iurat sed falsum sit et videt si cogitaret et tenetur
dicere quod non excusatur a dei contemptu nec a peccato
mortali. Si iurans non advertit ad iuramentum
sed ex lapsu lingue et subito et falsum et tamen est sine
deliberacione et requisitus iurare non vellet. videtur
dicere esse veniale. valde tamen caveat. valde tamen caveat
ipse victus ad mortale. Item exigitur iuramentum quod
sit per deum sic iudex racione officii non facit. similiter
non sit per deum. immo exigit iuramentum racione sui non
officii si scit quod ipse periurat exigens mortale facit
etc. sic editor compellens editorem iurare. Ad
alia. ad primum dico quod est gravius peccatum si sollempni-
ter quam per creaturam quam si per deum nominatum sine
iuramento ipse sciat illum. tamen per deliberacionem quod est [illegible]
hic. in conversis quum est si quis per deum iurans
periurium quam si per iuramentum iurans per creaturam ad minus.
et sicut periurium periurus. iurans non considerans deum
et periurans. non curat divinam irreverenciam et ideo
non excusatur a peccato mortali. Item autem qui ex
lapsu lingue falsum iurat. si quidem advertat
se iurare et falsum esse quod iuratur non excusatur
a peccato mortali. nec a dei contemptu. si autem non
advertat sed est veniale iniciis iurandi.
et ideo a dictis per iuris excusatur. videte
Summa. et Solucionis alterius argumenti questione hac
in fine libri.

Circa sacramenta nove legis sit questio
an quod modo quod dicit quod non est vivificans
esse. nec sacramentum non est vivificans
ideo etc. probo minorem et propter quod non est gratie vivificans quia
est vivificans per formam secundum eandem formam per quod est in

effectu. modo gratia non est eodem modo in sacramentis et in anima. ergo sacramentum
non sunt causa vivificans sicut constat. probo quod effectus est nobilior
in causa quam in se ipso. modo gratia non est nobilior
in sacramentis quam in anima. immo magis econtra. ergo etc. In contrarium
est magister in littera. Et arguitur per Augustinum qui dicit quod sacramentum
est invisibilis vel [illegible] invisibilis forma. sed ut est similitudo
ita gerit et causat. Circa hoc videtur. prima
opinio magistri Victoris. secunda dicitur esse causam. tercia
opinio est solo racionis prime. Et primo sic.
quia quidam dicunt quod sacramentum sunt causa gratie per virtutem
aliquam existentem in sacramentis infusam. et primo probant
conveniens. secundo ostendunt modum. probant primum quia dicunt
quod sacramentum in nobis faciunt duos effectus. scilicet in
prime caritatem. id est quendam ornatum spiritualem
in animam et gratiam. tamen hic modo dicunt quod in sacramentis est
virtus. quia virtus divina spiritualis per quod ut dicunt sacramenta
attingunt divinitatem et effective. Ad primum effectum
scilicet ad caracterem sed ad secundum effectum quod est gratia non
attingunt divinitatem effective. sed solum dispositive. sic
agens naturale attingit solum dispositive ad animam ra-
cionalem. effective autem ad alias formas in
les. hic autem probant per duas auctoritates. prima
est Augustini. quod dicit quod aqua baptismi corpus tangit
et animam abluit. unde auctoritas expressa est ibi de
de sacramentis 10. venit Ihesus ad 10. ut baptizaretur
ab eo. vel dicit Beda quod Christus per tactum mundissime
sue carnis regeneratiuam contulit aquis. id est vis
ut dicunt non est nisi virtus divina quod est in sacro per quam
producit caracterem effective et gratiam dispositive
quam etc. Item probant hic ratione. primo quia non minus potest
esse ut instrumentum divine nunc in sacramentis quam possit in
sacramentum divine iusticie punientis. sed ut instrumentum
iusticie potest agere in spiritum quod est in igne vel in pur-
gatorio. ergo et instrumentum divine misericordie in sacro potest
agere gratiam et caritatem in anima. Secundo quia non minus potest
creatura ut instrumentum dei quam instrumentum alicuius creature.
sed creatura corporalis magis instrumentum creature producit
per Adam quod sic dicitur. Si Adam stetisset in statu
innocencie transfudisset iusticiam originalem
in posteros et hoc per virtutem quod fuisset in semine. ergo
multo magis virtus divina quod est in sacramentis potest
producere gratiam vel caritatem in anima. modo autem talis
positio aliis ipsis. quia dicunt quod causa efficiens quam distin-
guunt per oppositum ad effectum quum sic se per oppositum
et ad effectum. quia quedam est disponens ad effectum.
solum et ista non attingit effectum perfecte sed solum
dispositive. sic homo se habet in generacione hominis
vel anime racionalis. alia est causa perficiens et ista atti-
git effectum extremo id est quod ipsum producit. non solum
ad ipsum disponit. Secundo distinguunt causam efficientem
per se quia quedam est efficiens principalis quedam instrumentalis.
principalis que agit non motum ut virtute recepta ab alio

instrumentalem quod agit motu et virtute recepta a principali
quod instrumentum habet duas actiones, unam quae competit sibi secundum
se ut dolabrae dividere, aliam qua in quantum agit a principali
principali sic dividere attingit ad formam archae. Ulterius
sciendum quod ad potentiam esse in instrumento duplex quod ad esse et
permanens puta [illegible] quae debetur instrumento secundum se vel
in quantum constituitur et fluens puta virtus quae debetur instrumento vel
datur a principali agente in quantum agit principaliter in infusione
gratiae et deus qui posset si vellet sine sacramentis gratiam infundere.
Si tamen ex quo homo [illegible] iustificat non facit hoc per
instrumentum sed per sacramenta quae sunt causae characteris, sed non sunt
solum dispositiones [illegible] sed et non characteris
non sunt agentia principalia quia non producunt characterem per virtutem
talem sed instrumentalem quae per virtutem spiritualem infusa
in ipsis sacramentis. Sed ista virtus non est in sacramentis sicut esse
permanens sed magis in fieri et in quodam transitu. Sed contra
dubia est ista opinio, primo quia dicit quod sacramenta non
habent virtutem divinam quae est in se ipsis possunt ad producendum
in anima. Contra virtus motus corporalis non potest in effectum
non spiritualem, sed ista virtus cum sit in istis est corporalis.
Probo quia sicut virtus spiritualis dicitur non solum illa quae est spiritus
sed quae est dependens a spiritu et quae ad esse et quae ad fieri ut
lux sit corporalis etc. non solum quae est corporis sed et quae non potest
[illegible] nisi in esse suo corporali. Modo sic gratia vel sacramentum non potest esse
nisi nisi in anima in nisi ista virtus in sacramentis quae est
corporalis ideo est corporalis. Ergo non potest attingere in id quod fit in
anima. Si ipsi dicunt quod haec virtus corporalis et quae est virtute
talis non posset in spiritum, tamen virtus quae est corporalis solum quia est
in corpore non tamen actione sed a spiritu ut a deo vel per spiritum
et talis est virtus quae est in sacramentis sed id non videtur sufficere.
Quia aliquando fit forma corporalis sine actione sive a spiritu ex quo est subiecta
vel in corpore non potest agere in spiritum sicut patet in virtute celi
quia haec sit ab agente spirituali tamen quia est in corpore scilicet in caelo
ideo non potest agere ad animam quae est spiritualis ideo id non videtur.
Secundum dubium est quia dicunt quod ista virtus producit
characterem sed non gratiam nisi dispositive. Contra quia cum
duae formae sic se habent quod neutra educatur de potentia
sed utraque fit de nihilo, si ad non potest unam producere nec
aliam sic est de charactere et gratia. Ergo si virtus virtus quae
est in sacramentis non potest gratiam producere nec characterem poterit
nisi declaratur quia tamen gratia quam character est in obediential
aliae solum. Ergo etc. Si ad hoc respondent ipsi quod est gradus
in formis similibus sic in illis in quod sic agit naturale
attingit unam formam naturalem perfectam ut [illegible] alias solum
dispositive ut animam rationalem. Ita in supernaturalibus virtus sacramentorum potest solum dispositive ad gratiam
ad characterem autem perfecte. Sed illud non videtur. Quia ex parte
non potest agens naturale attingere ad esse animae rationalis
sicut ad alias formas pure naturales quia anima non habet
esse virtute pure naturali sicut aliae formae. Modo omnis
forma supernaturalis habet esse virtute supernaturali. Ergo cum virtus quae est
in sacramentis sit similis sicut potest in characterem et in gratiam

Si tu dices quod illud non excludit quia quaelibet istarum
similis potest in utrumque scilicet in gratiam et in characterem, sed non credo
quod haec sit illa virtus quae est in sacramentis, sed non video
quod probo ex quo est supernaturalis et potest potest in characterem.
Tertium dubium est quia dicunt quod ista virtus in quantum agit
instrumentale agit in animam non tamen in quantum est
in aqua absolute. Contra esse illud non potest agere
instrumentum esse quod non potest agere ut res quia prius
agit ut res quam ut instrumentum. Modo aqua
ut res corporalis non potest agere in animam quae est spiritualis
ergo nec ut instrumentum. Dicunt ad hoc solutio dicentes quod aqua
baptismi bene agit esse totum hominem compositum
ut res et illud sufficit ad hoc quod posset agere
esse partem eius scilicet esse animam in quantum instrumentum. Sed
illud non sufficit quia caelum bene potest agere in
totum id est in compositum et tamen propter hoc non dicimus quod
posset in animam ergo nec similiter in proposito. Item
dato quod aqua ageret in totum compositum non propter hoc
sequitur quod ageret in animam nisi in quantum sequitur leges
corporis et nisi in quantum est spiritualis quia ut sic non
sequitur leges corporis. Et quia character
sequitur animam in quantum spiritualis est et transcendens
leges corporales ideo non potest aqua producere characterem
in anima. Quarto quod dicunt quod virtus quae est in instrumento non
potest in esse permanens sed solum influxu. Contra
Contra quia ex quo duae formae possunt simul
stare in eodem instanti possunt et per totum tempus.
Sed ista virtus instrumentalis potest stare cum forma naturali aquae
dum homo baptizatur ergo et post baptismum potest ibi re-
manere. Maior patet quia repugnantia formarum
debet attendi ex natura earum non ex longitudine
temporis. Modo ex quo stant simul per solo instanti
ideo patet quod non repugnant sibi invicem ut non
poterunt postea simul stare. Ergo cum ista virtus simul
stet cum forma aquae dum homo baptizatur
poterit et post simul stare et probatur per ipsos ipsos
quia ipsi ponunt quod accidit formam pertranseundo de
esse influxu aquo quia ibi indiget continua
conservantis ergo cum deus posset istam virtutem con-
servare in aqua si vellet poterit ibi esse inquiete
non influxu solum. Quintum dubium est quod ymaginantur in instrumento duas virtutes, unam per
quam agit ut res aliam ut instrumentum
motum a principali agente sicut calor ut calor vel
calor habet calefacere et ut ab anima habet carnem
generare. Sed contra probo quod haec sit per tempus
totum quia nulla virtus creata agit nisi calefaciendo
vel infrigidando quia omnes aliae qualitates reducuntur ad
istas principales. Ergo calor ut calor agit in materiam
ad gradus carnis et ut hoc quod est eadem operatio
et [illegible] in alia operatio. Sed tamen ibi [illegible]
vel infrigidatio vel actio talis nisi non est [illegible]

ul' in frigefcio. q2 una qlitas n agit p alia
7 ex q calefcio — ut ignis n calefit p frigid. q2 q sit eade
opo instri ut instrm 7 res. — Et dubium
de exemplo q dnr q dolabra n h nisi
diuine. Carpentator aut facit archa
— pu^la — Contra motus localis n imprimit aliq
form q sit accois. s carpentator uidet
dolabre aliq formam nisi solum motum
locale. g sic form qua h ut dolabra
n h a carpentatore cito aliud quo opet
g instrm no e a uirtus q uirtus nil e.
Sed vid q illam uirtute eand h agere
diuersas q z iuncta i instro diuisis agentib
principalib sic calor q coniungitur forme
ignis h calefacere tm sm uo q coniungit
aie h carnem gelare. Ite q coniungitur
— sicco — humido h liquare carnes q coniungitur h
assare. Et simili actiones q coniungitur
forme dolabre h solum dide. s sm q
coniungit carpen^tis h sic dide ad constru
ctio arche. 7 io illud q dr q s. q in
strm n agit n motu a princip^li agente
n z sic intelligendu q instrumtu recipiat
ab agte uirtute aliqm realem q de se n
h. Sed q q coniungitur diuisis agentib
pt in diuisos effcus sic lumen solis q
coniungimus lune humectat sm q sole
no infrigidat 7 sic de alis 7 h solu prtato
q coniungit diuisis uirtutibus diuersis stel
lar. h z sm. — Quarta z ponit aliam opinione
q ponit q sacra causent gram n p aliqm
uirtutem i ipis existe subiectiue. s magis ex
quodam pacto ul' ordinacone diuina. s. q
a deo accepit ad sacra. sic dz in recipido
sacm n de ... n tn effectiue a sacris. s
a deo ... q h mellu recip n a
mello h solu signe. s a rege effectiue. i
recipiens aquam baptis^le recipit gram
a deo. Et probant h p auctore B. in ko de ce
na dni qui dicit q dyaconus p librum
7 eps p anulum conferunt sic diuisis sacris
diuse gre sunt annexe. sic g baculus
7 lib sunt signa p dccore sic sacra gre. Ite
p auctore mri in tex q mult q sacra sunt
signa gre. s aliud p q h mereur gram
e humilitas q h a qui sabbare in festiuibus
se s non ab i festiuib se. s a deo in sacris tm.
Rones 7 adduncur p ista pte q conces
sio antiquus conferebat gram. h aut n erat
causa. s ex eadem ordinacone 7 pacto di
no. g id sufficit ad sacra. minor p
q ut ve. rei. pepegit ds cum isl' d h z

pactum q obseruabitis circumcisionis in nobis
omne masculum q2 pactum meum irritum fecit.
ita nob dicit in nouo testamento n quis renat
7 c. — Ite p deam sic humanitas in xpo erat
instrm diuinit. i sacra ueteris legis erant in
strm noue legis. s p xcd humanitas opabat
miraculia p uirtutem diuinam assistentem humanitati
n inexistentem. g sacra dant gram p uirtute
assistente solum. io 7c. maior p q ibi n z
diuisa nisi in h q deitas z coniuncta humanitati
in xpo p suppositum n sic aut ipis sacris. s
tn ipsis z simile. q2 utrobique res distincte
essentie. g sic humanitas xpi fuit instrm
deitatis. sic sacra ve. le. noue. mo ecclesie dr
q deitas no inhelent manum xpi tangen
tes leprosum. g similr cum ds sanat p sacra
h n fit p uirtute diuinam insistente sacris.
s assistente. Ite z. sic se h lex no. ad ve
tus. ita sacra ad gram. Sed in h lex no. ex
cellit antiquam q illud q illa dicebat futurum
h dr exhibitum 7 h sufficit. g illi sufficit
q gra ibi figurabatur 7 pmittebat in futu
re h exhibita. i q sic lex noua n exhib
xpm esse. s solum dr exhibitum. ita gra dat
sacris n aut a sacris. ul' p sacra. s a deo.
Ite Et. figa dz inde uicari. mo locus n — naaman
erat n fuit figa baptismi mo i iordine n fuit
uis lauandi in sistens. s solum assistens g i
in sacris. — Ad rones ad ... cum dr aug.
Corpus tangit 7 aiam abluit. Dicitur
q deum q n operat de ca effectiua. s de ca sine
q non. i. n te abluens ds n infundere t ibi
gram. — Ad alia cum dr q ignis infernalis
diuine iusticie punit aiam uim z s p istos q
ignis n' imprimit i aiam. 7 io n sili sacra ut
dicitur. — Ad alia cum dicit q si iusticia oril
erat ut qdam coll' puta qdam sanitas. l'
obedia uirium inferiorum ad superiores. ita adam
potuisset istam transfundere. s si fuisset ipius a
aio spiritualis te adam n potuisset aliam illam
transfundere dco. s generasset filium 7 illi post de
disset ds illam infirmitatem originalem. — Ad
rones priles ad pmam dd q ista distinctio
de ca uniuoca 7 equiuoca datur de agente prin
n de instro. io n facit ad ppositum. — Ad
aliam agens est principalis perfectio. uni
est de prin n de instrumento. —

Item queritur primo quod utrum sacramenta conferant gratiam
quia Augustinus super Genesim xii. corpus non imprimit
in animam similitudines quibus conferat. multo
ergo minus aliquod corporale imprimit in animam aliquam formam
supernaturalem. Praeterea autem lex quae dicit quod deus in mente illuminat
animam hoc autem fit per gratiam. Praeterea Bernardus in sermone de cena domini
sic per librum abbas per baculum episcopus per anulum
investitur. sic divisiones gratiarum divisis sunt traditae
sacramentis. Contra magister dicit quod sacramentum est invisibilis
gratiae visibilis forma ut eius imaginem gerat et causa exis-
tat. Dicendum quod ut dicit victor primo dicebatur in lege veteri non
quod lex dicebatur occidere et transgressione aliqui alii et
peccatum tamen ostendebat. sed gratiam adiuvantem non conferebat. et
similiter esset de sacramentis novae legis si gratiam non conferrent quod est contra
apostolum ad Galatas 3. quicumque in Christo baptizati estis Christum indu-
istis quod est per gratiam. Unde dicendum quod sunt causa gratiae. causa autem
duplex est. una principalis alia instrumentalis. principalis agit per
formam inhaerentem. sed secundo per transeuntem. sic et est instrumentum
duplex unum coniunctum ut brachium sicut humanitas in Christo
secundum damascenum. aliud separatum ut baculus sic sunt sacramenta.
primo modo solus deus est causa gratiae cum sit secundo modo sacramenta in
virtute principalis agentis sicut et humanitas Christi ad solu-
tionem eiusdem curabat leprosum in quo erat virtus
divina secundum damascenum. sed 3. in utraque ista sunt modis aliis quod
nullo modo. primo quod instrumentum quod sua virtute attinge
aliquid attingit ad effectum sicut dolabra per virtutem
actionis artis est scamnum. sed sacramenta nullo modo attingunt
ad gratiam. praeterea ut disponunt quod 3. dispositio vel est
forma ad quam disponunt. sed actio sacramentorum non attingit
animam et tamen est in ipsa eorum actio. praeterea virtus illa aut
transit aut manet non corrumpitur quia non est dare corpus
sapere cum sit de magnis bonis. si manet ergo
postea sua forma liberorum per eandem aquam conferret
gratiam. praeterea transiens non potest esse causa stabilis. praeterea
autem est in aqua et est corporalis non potest in gratiam aut influxa
et non per modum recipientis recipere corporalis et sic
id quod prius. et nos quod ponunt quidam cum antiquis
qui dicunt gratiam ex ordinatione dei quod sic ordina-
vit quod sumentes se dentur tamen sic ex ordinatione
regis habens signum sui plumbeum. d. dentur. c. librae.
Contra tunc solum essent signa ut patet in exemplo et sic non
different a sacramentis veteris legis. Dicunt quod illa significa-
bant gratiam futuram ista sunt datam. Contra hoc pertinet
ad rationem quia illa non ad dignitatem sacramentorum.
Unde id tunc fecisset sacramenta novae legis et illo iam et
nullo modo addito per plenitudinem gratiae huius temporis.
Unde alii dicunt quod divina virtus consistit in sacramentis et
assistit confert gratiam. Contra ut sentit magister dicitur
quod hoc libitum est se sacramentis salutem quae in illis et
si non ab illis. sed potest solum non aliquis alius principaliter. Item
Augustinus dicit super Iohannem i. d. Contra autem expositione quod est
cuncta in qua aqua esse virtus ut cor tangeret et

esse abluat. Item dicendum non est novo modo creata
non per aliquem novum effectum illud ergo est alia ut
de novo in aqua recepta. dicitur quod non est aliqua
quaedam ordo ad gratiam. Contra ordo est
relatio et supponit ad absolutum. Unde dicendum
ut praeterea confert gratiam instrumentaliter. unde notandum declaratis
dubiis quod agens per instrumentum non potest attingere
aliquem effectum nisi instrumentum aliqualiter attingat
ut ignis per calorem. sed dicendum non est ...
sine medio instrumento. aliud autem operatur per in-
strumentum. sed cum instrumentum aliquid attingit effectum per se.
et per eorum effectus. aliud non per se. sed attingat ipsum
effectum aliud non per se nec ipsum effectum sed dispositi-
onem tantum. aliud nec per se nec per eorum nec per dispositi-
onem nisi forte per quandam consequentiam. Exemplum primi
aqua baptismi per se attingit ipsam ablutionem exte-
riorem. Exemplum secundi quod ipsa non per se. sed in virtute principalis
agentis attingit ipsum karacterem. Exemplum tertii
quod nec per se nec per eorum gratia attingeret gratiam
sed secundum dispositionem. hoc 3. ipsum caracterem ut dabitur.
Exemplum quarti. si fiat reiteratio baptismi nullo modo atti-
git. Ad primum dicendum quod potest in virtute principalis
agentis. Ad secundum unde sicut principale et per se agens
sed alia dispositionem tamen. Ad 3. loquuntur
insufficienter secundum quod sunt signa tamen. Ad obiectiones
dicendum ad primum quod attingit dispositive in quantum imprimit
caracterem. Ad 2. tangendo corpus attingit
animam per naturae colligationem esse sic et ut lo-
cuto attingit esse. sed ueniat ad aurem per naturalem
unionem ipsorum. Ad secundum unus transit et quique
cessante motu principalis agentis. Contra id
numquam cessat cum sit deus. Dicendum quod est tamen movet
cum assumat ea quae ad hoc requirunt quibus cessan-
tibus cessat ipse sicut in miraculo. Ad 4. dicendum quod
per talem agens in virtute alterius. Ad 4. dicendum
quod est influxa et recipere intentionaliter.

Nunc est si quod utrum gratia sit in sacramentis. Dicendum
quod sic. cum omnis effectus sit in sua causa per simili-
tudinem suam. hoc autem contingit primo quod similitudo
effectus est in sua causa per esse reale et per eandem ratio-
nem sicut in univocis agentibus. sic calor est in igne.
secundo per esse reale non tamen secundum eandem rationem sicut
in equivocis agentibus. sic in flores in sole et in cae-
lestibus. 3. non per se reale nec per eandem rationem. sed per
esse intentionale et esse quietum sicut similitudo ar-
tificiati in mente artificis. Et non secundum se reale
nec secundum eandem rationem nec per esse quietum. sed secundum esse
intentionale fluens sicut effectus instrumentis
quibus mediantibus fluunt formae actuum principalium. sic est gratia
in sacramentis et tanto minus quanto minus appropinquat res
ad ipsam gratiam ad quam diutius non pertingit. sed ad
actus sacramentales ad quos sequitur infusio gratiae.

incarnationem. hic queritur primo de sacramentis in
generali. postea de sacramentis veteris legis. in speciali post
nove. — Primo utrum sacramenta sint necessaria. quod non 1. ad
thy. iiij. corporalis exercitatio ad modicum utilis est. sacramenta
autem dispensantur in quadam corporali exercitatione. — Praeterea
Iuda 3a curavit. ergo homo peccavit videndo se curatos
[illegible] non [illegible] se liberos esse in sacramentis. — Contra sacramenta con-
ferunt gratiam sanantem illa autem est homini necessaria.
— Dicendum quod necessarium dicitur esse uno modo et ideo quod in
mutabile sic solus deus necessarius ad quod non est instrumentum
[illegible]. — Secundo modo sine quo non potest finis et aliter hoc non
potest sic non sunt necessaria. quia deus virtutem suam sacramentis non alli-
gavit. — 3. modo dicitur necessarium eo quod finis sit melius
et facilius habeatur et sic sunt necessaria quod patet ex 4. Primo
propter intellectus [illegible] est propter visibilia [illegible] ad intelligibilia.
[illegible] eruditio ergo in sacramentis. — 2. ratione affectus quia
peccavit subiciendo se visibilibus [illegible] se ipsa et medi-
ante [illegible] ideo debebat reduci in domi-
nationem se eisdem propter deum. — 3. ratione effectus quia in homo
occupabat se in corporalibus [illegible] ne divinum esse a corpo-
ralibus recedere. conveniens fuit ut exercitaret se licite
in eis licite propter divinum mandatum. — 4. ratione efficacie
principalis agentis. quia non principale agens intendit salutis
est verbum incarnatum. ut instrumentum esse conforme debe-
bat et esse [illegible] corporale sacramentum est et ubi instrumentum.
— Ad primum dicendum quod non est pietas. unde sequitur id
pietas est et cetera. — Ad 2. dicendum quod [illegible] non se habet homo
[illegible] subicitur eis propter deum.

utrum hoc ut sacramentum bene diffiniatur. — Dicendum
quod sacramentum dicitur a sacrando active. sic ornamentum
ab ornando. hoc autem potest [illegible] vel in effectu [illegible] et se-
res sacramenta ut passio quia est meritoria sanctificatio
nis [illegible] magistrum dicitur sacramentum vel significatio [illegible] et sic
diffinitio augustini quod sacramentum est sacre rei signum vel [illegible]
et sic diffinitur ab augustino et completur per magistrum sequitur
sacramentum est invisibilis gratie visibilis forma. ita ut eius
[illegible] gerat et causa existat. hoc est in medicina quia
sanitatem significat tamen in una efficit medicina. ergo in
fiat [illegible] vel [illegible]. — || efficiens. Dicendum quod sacramenta
utrum hoc utrum sit a deo | [illegible] sunt necessaria. in
strumentum autem respicit duo agentia. unum quod est principale
a quo est virtus. aliud quod est applicans per modum
ministri ad usum. nullum autem agens principale [illegible]
esse causa instrumentum cui [illegible] ipsum instrumentum
relinquitur ergo agens principale quod est solus deus. — [illegible]
ipse christus fuit minister dicendus et fuit [illegible] exequens
et applicans ad usum. — Dicendum quod unum est quo ad
humanitatem. ergo agens principale quo ad divinitatem
[illegible] quod patet quod apostoli cum fuerunt ministri tamen sic non po-
tuerunt eadem mutare. ita et sacramenta esse.

utrum hoc utrum habent efficaciam ex passione christi.
— Dicendum quod est instrumentum unum coniunctum sicut

verbum vel manus aliud separatum sicut baculus. sicut autem
ultimus separatum [illegible] coniuncti sic patet quod ideo modo ba-
culus est [illegible]. unde cum humanitas christi fuit instrumentum
[illegible] coniunctum per deum sacramenta ut separata. [illegible] quod
sacramenta sic ab ipsa per est [illegible] causaturam [illegible].
hoc autem fuit passio. unde in signum hoc fluxit [illegible]
aqua quo ad baptismum sanguis quo ad eucharistiam. — Et hic
principium sacramenta. unum quo ad necessitatem. aliud quo ad dignitatem.
utrum hoc utrum debuit esse in statu innocentie
— Dicendum quod prout sunt in remedium patet quod non fuerunt necessaria
quia [illegible] nullis morbis. sed prout sunt in eruditionem. sic
secundum quosdam fuissent cum homines conditi sint recipere a
sensibilibus. sed [illegible] opere dignitate illius status qui
dam non [illegible] fuissent [illegible] inferiores fuissent
[illegible] et corporibus [illegible] et ultimus omnia exteriora cor-
poralia quod ad perfectionem anime pertinet recepisset ab inferiora
[illegible] se sed ex influentia divini luminis. — Contra nihil [illegible]
et [illegible] habebat. — Dicendum quod per ista non accepisset. sed
scientiam experientiam accepisset. hoc autem sit in [illegible]
[illegible] cum se [illegible]. [illegible] tamen fuit et naturae officium.
utrum hoc utrum in statu [illegible] || non necesse sacramentum.
— Dicendum quod sic. Omnis enim opus hominis ab aliquo [illegible]
ne procedit alias non esset opus humanum. non sufficiebat
autem [illegible] illis ad salutem. sed necessaria fuit [illegible]
fides sed [illegible] est [illegible] sic non in [illegible] et [illegible] fides de
reparatore fuit necessaria post lapsum et ideo in illo
statu non tamen fuit necessaria opera dicta mus [illegible]. sed [illegible]
opera [illegible] protestationes fidei. sic oblationes deci-
me et hic quae fuit illi tempus sacramenta.
utrum hoc utrum tempore legis. Dicendum quod sacramenta protestantur
fidei et ideo sicut [illegible] et perfectionem fidei debuit esse quali-
tas [illegible] sacramentorum. et quia maximum profectum primo habuit
in abraham [illegible] ut per [illegible] separetur
ab aliis. unde ipse primo recepit sacramentum circumcisionis. unde
et pater fidei dicitur. sed quia tempore moysi crevit fides ut non
tantum in uno homine esset [illegible] familia. sed in [illegible]
[illegible] ideo et sacramenta tunc debebant sic plura et perfecta.
et post sacramenta [illegible] quo ad [illegible] expres-
nes. — || debuit alia [illegible] vel sic tempus gratie.
utrum hoc utrum || Dicendum quod sed [illegible] eadem sit fides
antiquorum et modernorum. tamen aliter significant pro
[illegible]. aliter ad presentia et futura. sic aliter signifi-
cat passio aliter passurus et ideo cum sacramenta sint qui-
dam protestationes fidei et nos non [illegible] sed aliter [illegible]
[illegible] quod [illegible] futuram. ideo et [illegible] debebant
precedere sacramenta quae erant protestationes [illegible]
[illegible] et hoc sunt sacramenta veteris legis. unde et in [illegible] in
[illegible] christi mortem completam [illegible] futuram.
sed in futuro non erit quia fides evacuabitur.
sacramenta autem sunt protestationes fidei. non debebant
esse ante christi adventum cum conferunt gratiam et ipse
attulit gratiam. Io. 1. [illegible] et debuit [illegible] [illegible]

x7

expiret se indigere morte christi in sufficienti lege.
Iuxta hoc intelligitur continuatur in ultimo. Dicit quod sicut christus
... primo ponuntur tres sanctificantes quam est verbum domini inde
applicatur. Secundo ex parte hominis sanctificandi qui sicut compositus ex corpore et spiritu sic etiam in [illegible] medicina
compositum quo ad ... per spiritualis quo ad formam
verbum quod spirituale elementum. Tertio ex parte verbi ipsius.
quia secundum augustinum in ... de doctrina christiana verba optinuerunt principatum
significandi et ideo effectus sacramenti exprimitur sicut per verba.
Quarto ex parte materie sanctificatur quod sanctificatur per verbum dei. i.
ad thimotheum iiii. || virtute deitatis res
iuxta hoc intelligitur res || Dicit quod multi sacramentorum
sunt duo. scilicet cultus divinus et sanctificatio hominis.
primum pertinet ad hominem per comparationem ad deum. secundo modo
ad deum per comparationem ad hominem. non autem pertinet ad aliquem
quod est in potestate alterius deitatis sed quod est iustitia et quod
sanctificatio hominis est in potestate dei sanctificantis. ideo non ad homines
sed ad deum pertinet res quas vult assumere. ideo quod
uti rebus que ab eo institutis. sed tamen aliquas res magis
sunt congrue quam alie propter aliquam similitudinem cum effectu
iuxta hoc intelligitur magis consistit || fectu sacramenti.
in quo vel rebus. Dicit quod sunt talis compositionis materia
et forma res magis est per formam quam primum cum non sit ipsa
forma et non econverso. et in sanctificatione cum res sit in ... verba autem
forma magis consistit sacramentum in verbis quam in rebus. unde augustinus
super iohannem. quid ... aqua etc. nisi fiat verbo non est dicitur
sed ... [illegible] ... quod ad ... de
verbis ... et quod ... supplet summus sacerdos de
fectum similium quam verborum.
Ad quod intelligitur sacramenta veteris legis iustificaverunt
quod sicut ... de sacramentis sacramentorum que fuerunt ante legem
et sub lege ... [illegible] ... effectum sanctificationis
... Primo erant sanctificatoria ut patet levitici.
... peccato. sed sacrificio non est sine gratia. Contra hebreos x.
impossibile est sanguine hircorum et taurorum auferri peccata. sed
sola gratia tollit peccatum. Dicit quod iustificatio est ex
opere operantis et opere operati. i. usu sacramenti et ipsum sacramentum
... adhuc iustificabant per huiusmodi. quo ad primum per
modum ... fiebat ... ad ... per
modum sacramenti. ... quod lex erat occasio mortis
... peccatum ostendebat. sed gratiam non conferebat per quod est sancti-
ficatio. unde ... in ... dicit quod ... sed erat
... [illegible] ... fuit ... et ...
... quo ad opus operans.
non quo ad opus operatum sicut ... ad opus et primum
... effectum operantis ... et sic et non
... operante. ut in ministerio ... sacerdotis. Ad
primum sua opinio fuit. Ad ... quo ad
opus operans. || cum circumcisione parvuli salva-
iuxta hoc intelligitur || rentur in fide parentum. Dicit quod
fides ... ad duo ad ... et ad ... ex parte
... non habebat salvare parvulum ... erat et

... ad ... sed ex parte ... erat ... illis
... et ... in ... ex parte ... et ... ideo
in ... non tollebat ... salutis ... .
non posset ... de fide ... per ... sed
quod ... de salute parvuli. unde ... ad
hoc ... erat aliquod ad ... quam hic ...
ex opere operato non operante tamen. sed et fides ...
... tali ... se ad ...
... sed ... ad hunc parvulum et ...
... ad quos magis
... ex quibus ... sicut et
... in ... || ... signo
... hoc intelligitur || Dicit quod non ... aliquos
ut fieret fidei ... sed ...
in ... quod sicut ... erant signa vel sacra-
... Ex quo fideles fuerunt adu-
nati ... ab infidelibus ad cultum unius dei.
... fuit quod fideles ... parvulis
... et ... in ... cum ...
... ad ... quod erat ...
significandum fidei. sicut ad ... ipsius ... et ...
iuxta hoc intelligitur || ... offerebat.
fuit ... Dicit quod fuit ...
... per ... ablatio ... quod ...
quo ... ad ... primo. quod ad ... fiebat per
quod ... Ex ... ad figuram ...
... et ... in ... et non ...
... ad dolorem. scilicet ... et ...
... Quarto ... ad ... effusi-
onem ... passio christi ... per ...
... fuit distinctio fidelium ab infidelibus et
... abraham fuit ... de
... ideo ipse primus accepit ...
iuxta hoc intelligitur ... Dicit quod ...
opiniones. quidam dicunt quod tollebat cul-
pam. sed non dabat gratiam. Contra ille ... non ad
... sine gratia ... ad ... in culpa.
... quod tollebat peccatum. sed sola ... dono
... Contra quod tollit peccatum dat gratiam.
... dicunt quod dabat gratiam ... ad ...
ut ... peccatum ... quo ad ... ut ...
... Contra sicut ... ita
... ita ... unde ... quod dabat gratiam
... quidam dicunt quod illa ... non sufficiebat ad ...
... et ad ...
sicut ... Contra ... et ... vel ...
... gratia vel ... sufficit ...
... et ad ... quod tamen ...
... et ideo ...
... christo. sed ...
... et ideo non ...
... conferebat ...

e. n. ult' vel p[re]sentis q[uam] spei.
Iuxta h[oc] ut[rum] deleret actualia. — Dic[endum] q[uod]
i[n] adultis i[n] q[ui]b[us] n[on] liberabat ab o[mn]i reatu
pene sic sicut i[n] bap[tismo]. Et id[eo] si h[oc] ex loc[o] n[on] i[n]troib[at]
i[n] reg[num] sic[ut] et bap[tismus]. S[ed] t[ame]n n[on] i[n]troducet q[uia] n[ec] bap[tismus]
an[te] passio[n]e[m] h[oc] fecit. S[ed] impedimentu[m] tollebat n[on] tu[n]c fuit
oblatu[m] p[re]ciu[m] q[uo] impedimentu[m] p[ost] removebat[ur].
Iuxta hoc ut[rum] circu[m]cisio fuit p[er]fectio et
figurata bap[tismi]. — Dic[endum] q[uod] i[n] bap[tismo] fit q[ue]da[m] p[ro]fes-
sio fidei et p[er] bap[tismu]m et h[oc] [con]gregat[ur] [con]gregatio
fidelium. Et q[uia] ead[em] e[st] fides n[ost]ra et a[n]tiq[uorum] s[ed] id
q[uod] illi ad ve[n]tur[um], nos h[abe]mus eu[n]d[em] sp[iritu]m fidei credimus
et circu[m]cisio fuit q[ue]da[m] p[ro]fessio fidei et p[er] ea[m] a[n]tiq[ui]
[con]gregabant[ur] collegio fidelium. Et t[ame]n ill[a] [con]g[re]ga-
tio erat i[n] figura. Id[eo] e[st] q[uod] circu[m]cisio fuit figurati[v]a
bap[tismi] et et sp[iritu]alis. U[nde] sic bap[tismus]. Jo[hannes] q[uia] p[re]cursor
fuit h[abe]t ad exercitiu[m] act[us] t[ame]n. S[ed] circ[um]c[isio] q[ua]nt[um] ad p[ro]fes-
Iuxta h[oc] ut[rum] circu[m]cisio de || sione fidei.
buit o[mn]ib[us] dari sic[ut] bap[tismus]. — Dic[endum] q[uod] bap[tismus] [con]ti[n]et
i[n] se p[ro]f[essi]o[n]e[m] salutis ad q[ua]m d[eu]s o[mne]s ho[m]i[n]es vocat
s[ecundu]m id q[uod] i[n] Thi. ii. Q[ui] vult o[mn]es ho[m]i[n]es salvos fi[eri]. Et
id[eo] bap[tismus] o[mn]ib[us] p[o]p[u]lis [pro]ponit[ur]. Circu[m]cisio a[utem] n[on] [con]ti-
nebat p[ro]f[essi]o[n]e[m] salutis. S[ed] significabat ip[su]m
ut fiendu[m] p[er] x[rist]um q[ui] erat ex Iudeor[um] p[o]p[u]lo
nasciturus. Id[eo] illi soli p[o]p[u]lo data e[st] et t[ame]n nul-
lis. Q[uia] circu[m]cisio e[st] q[uasi] o[mn]e q[uod] t[ra]nsivit ad sp[iritu]alia.
Iuxta h[oc] ut[rum] debuit fi[eri] cultello lapideo.
— Dic[endum] q[uod] cultell[us] n[on] erat de n[ecessita]te circu[m]cisio[n]is.
U[nde] n[on] i[n]venit[ur] tale i[n]strum[en]tum divino p[re]cepto
declaratu[m]. S[ed] co[mmun]it[er] Iudei tali i[n]stru[ment]o utebant[ur].
Sic n[ec] n[on] m[od]o ut[u]nt[ur]. Legit[ur] t[ame]n q[uod] a[n]tiq[ui] fecerunt
circu[m]cisionis cultello lapideo f[ac]t[as]. Sic[ut] Exo. iiii.
Tulit Sephora acutissima[m] petra[m] et circu[m]ci-
dit p[re]putiu[m] filii sui. Et Josue v. d[icitur] Fac tibi
cultros lapideos et circu[m]cide filios Isr[ae]l. Q[ui]a p[er] h[oc]
figurabat circu[m]cisio[n]em sp[iritu]alem q[uae] fac[ien]da e[st] p[er] x[ristu]m. De q[uo]
i Ad Cor. Petra aute[m] erat x[ristu]s.
Iuxta hoc ut[rum] debuit fi[eri] die octavo.
— Dic[endum] q[uod] dies octavus erat deputat[us]
t[ame]n p[ro]pt[er] mysteriu[m] q[uia] i[n] viii. etate q[uae] e[st] etas
resurrectio[n]is circu[m]cidimur sp[iritu]al[ite]r ab o[mn]i culpa
et pena. T[ame]n p[ro]pt[er] i[n]fa[n]tis teneritudi[n]e[m] an[te] octa-
vu[m] die[m]. U[nde] et d[icitur] alibi Levi. xii. P[er]
ii. et cap[itulo] cu[m] g[e]n[er]ata fuerit vii. dieb[us]
erit i[m]mu[n]da iuxta dies sep[ar]ationis. Die a[utem] octavo et dei[n]-
ceps offerri poterit d[omi]no.
Iuxta hoc ut[rum] octava dies fuit de n[ecessita]te
p[re]cepti. — Dic[endum] q[uod] i[st]a n[ecessita]s p[ro]p[ter] illud d[icitur]
v[e]l r[ati]o[n]e p[re]cepti v[e]l r[ati]o[n]e sacr[amen]ti. P[er] m[od]u[m] fuit de n[ecessita]te
et q[ui] omittebat die viii. peccabat et si cir-
cu[m]ciderent p[er] id. Lo. vii. circu[m]cisio[n]em accip[it] o[mn]is ho[mo]
i[n] sabbato ut n[on] solvat[ur] lex Moysi. S[ecun]do m[od]o n[on] fuit

de n[ecessita]te q[ui]a si aliq[uis] o[mni]missione viii. diem po-
tera[n]t p[ost]ea circu[m]cidi. Q[ua]n[do] a[utem] d[icitur] q[uod] i[n] mortis ar-
ticulo p[re]ventu[m] pote[ra]t sic ut sit de bap[tismo], s[ed] q[ui]a h[ic]
n[on] i[n]venit[ur] de sacre scripture n[isi] ex [con]suetudi[n]e
Iudeor[um] h[abe]t[ur] p[atet]. Id[eo] melius d[icitur] q[uod] h[oc] i[n] hu[m]. De viii.
q[uo]d i[st]a n[ecessita]te p[re]veniebat. Unde sic id. P[ar]al. iiii. v.
i[n]g[e]n[e]ravit eam. Glo. Abl[ativus] habebat filiu[m] n[on] circu[m]ci-
batur. Q[uia] an[te] die[m] viii. mortuus n[on] ferat n[on]
fuit n[isi] p[ro]p[ter] circu[m]cisus.
Veni ad sacra no[ve] le[gis]. H[ic] e[st] duo p[ri]ma de
sacris no[ve] le[gis] g[e]n[er]alit[er]. S[ecun]do de bap[tismo] sp[eci]al[ite]r.
Sp[eci]alit[er]. P[ri]mo q[ueritu]r q[ua]n[do] sacra no[ve] le[gis] debue-
rint p[ri]us i[n]stitui. Q[ui]a sic h[ab]u[it] d[e] s[e]c[un]do [in] sacra
q[uae] vera medicin[a] velit. S[ed] modic[um] diu p[ost]. — Sed
et medicus q[uod] p[ro]ma[n]e i[n]firmu[m] p[re]veniri. S[ed] [contra] d[i]c[i]t
Clemens. Q[uo]d ad ... — Ma[r]c. xiiii. q[uo]d a[d]do
q[uod] credidit sibi. — Dic[endum] q[uod] sacra s[un]t i[n] de s[e] h[abe]t
aliq[uem] defectu[m]. Ad eu[n]d[em] aut[em] q[ue] req[ui]runt[ur] iii.
ex p[ar]te i[n]firmi. S[cilicet] q[uod] modicu[m] sit a d[eu]s fuit adhi-
b[itu]m. Et id[eo] n[on] fuit i[n]stitut[um] i[n] ore s[ui]. — S[ecun]do q[uod]
i[n] ei[us] [con]g[re]gat i[n]firmitate sua. S[ed] n[on] fuit i[n]stitutu[m] n[ec] p[ro]p[ter]
defectu[m] n[isi] Romanis. U[nde] et declinabat ad ydola et p[ro]p[ter]
illu[m] defectu[m] suggess[er]it lex Moysi. V[e]l n[on] t[ame]n fuit
i[n]stitut[a]. — T[er]tio req[ui]r[itur] q[uod] i[n]firmi[tas] req[ui]rit i[n] p[ro]m[p]-
ptam alteri[us] medici[n]a[m] n[on] [con]tinet hoc n[on] erat i[n] lege.
U[nde] dicebat q[uod] n[on] d[e]erat q[uod] satisfaceret s[ed] q[uo]d p[er]iper-
telu[m] s[ecundu]m q[uod] i[n]firme leg[is] q[ue] e[st] i[n] adve[n]tu[m] x[rist]i q[ui]
t[ame]n potuit medici[n]a[m] attulit g[rati]a[m] quo adi-
p[ro]m[is]sionis virtute q[uo]d ad [con]c[eptio]n[e]m. Jo. i. g[rati]a et v[er]itas etc.
— Ad i. et s[ecundu]m d[icendum] q[uod] v[er]u[m] e[st] q[uod] i[n]firmus desiderat.
Iuxta hoc ut[rum] sacra sint i[n]stituta [contra] aliq[uem] def[ectu]m.
— D[icendum] q[uod] q[uan]tu[m] ad p[ro]f[essi]o[n]em r[ati]o[n]is ad app[osi]t[io]ne[m] ult[imam]
id q[uod] req[ui]rit ordo ille n[on] p[otes]t [con]siderare. H[oc] acc[idi]t
ad sublevandu[m] alic[uius] defectu[m] ille r[ati]o. Sic q[uan]tu[m] ad susten-
tatio[n]e[m] corp[or]is n[on] sufficiat alim[entu]m n[isi] addant[ur] aliq[ua] di-
gerentia. Sic[ut] et [contra] defectu[s] digestive u[ir]tut[is] exc[e]lle[n]-
tiva n[ec] n[isi] q[uo]d req[ui]r[itu]r ad cu[ius] p[er]fectio[n]e[m] n[on] d[icitu]r in-
fluens et g[rati]a et v[ir]tutes i[n]fluxe. S[ed] g[rati]a aliq[ue] res
c[or]p[or]ales ad sanctificatio[n]e[m] ho[min]is adhibent[ur] ex q[uibus] s[anctifi]c[ati]o-
n[e] ho[m]i[n]is sanctificatio n[on] depe[n]det[ur] sig[nu]m e[st] alic[uius] de-
fectus. Hoc aut[em] e[st] i[n] o[mn]ib[us] sacris.
Iuxta hoc cui[us] sit ille defectus. — D[icendum] q[uod]
e[st] d[u]pl[e]x sic[ut] et i[n] corp[or]alib[us]. Uno m[od]o corp[or]is e[st] debile
ex p[ar]te c[on]ti[nentiae] sic q[uo]d e[st] eg[rit]u[do]. A[lio] m[od]o c[on]ser[va]tio[n]e
ad n[ecessita]t[e]m p[er]fectio[n]is e[st] sic q[uo]d debile e[st] ad exercend[um]
op[er]a c[or]p[or]alia i[n] et i[n] a[nim]a. — P[ri]mo m[od]o e[st] defectus q[uo]d h[abe]t
p[ecca]t[u]m q[uod] e[st] q[ue]da[m] morb[us] sp[irit]ual[is]. S[ecun]do m[od]o q[uod] sic e[st]
debil[is] ad exercendu[m] op[er]a sp[irit]ualia. Et si sic su[n]t p[ro]
remedia q[uae] dant[ur] [contra] p[ri]mu[m] defectu[m] h[abe]nt r[ati]o[n]e[m]
ad tolle[ndum]. Et id[eo] h[abe]nt r[ati]o[n]e[m] p[ur]gatio[n]is. S[ed] q[uo]d q[ui]d s[ecundu]m n[on]
tollit[ur] r[ati]o[n]al[ite]r s[ed] ad adiuva[n]d[um] ut g[rati]a et v[ir]tutes
s[ed] h[oc] ip[su]m fit r[ati]o[n]e alic[uius] defectus et talia reme[dia] h[abe]nt
p[er]fectio[n]is s[ecundu]m d[icendu]m.

Iuxta hoc queritur si sit in remedium contra penam vel tantum contra culpam. Dicendum quod duplex est pena peccati quedam que pro peccato infligitur ut pena inferni et flagella que a deo temporaliter infliguntur quedam ex ipso peccato in mente consurgit et pronitas ad peccatum ordinat sicut debilitas ad resistendum peccato. Contra primas non datur sacramentum in remedium directe sed contra secundas ut fomes cupiditas et cetera que ex peccato consequuntur effectus scilicet pena. Sed contra primas datur directe ad sacramentum illa scilicet que sunt in remedium contra defectum consequentem expone hanc in satisfactione necessaria. Unde Iac. ultimo. Infirmatur quis etc.

Iuxta hoc queritur ad sacramentum detur contra culpam venialem. Dicendum quod duplex est opinio quedam dicit sic scilicet eucharistia et extrema unctio cum ista non detur contra venialia in modo. Sed hoc non videtur quia oratio dominica sufficiens est ad delendum omnia actualia et multo plus venialia. Unde et magister in tractatu de penitentia et legis de remissione venialium. Secundo quia non consequenter venialis ad … illa sacramenta erunt necessaria ad consumptionem … divisa. Secundo quia ad deletionem venialis non requiritur nova gratia infusa et sacramento nove legis infunditur gratia. Unde aliter dicendum quod veniale et culpa … disposito ad … culpa et … tolli per hoc sacramenta … collendum ordinaria … dispositio … remanet ablata culpa mortali et … tolli per illa sacramenta que ordinantur contra penam ex peccato relictam vel ad culpam inclinantem.

Iuxta hoc queritur si sint tantum vii sacramenta. Dicendum quod sacramenta perficiunt hominem secundum cultum divine vite et sunt contra peccatum in remedium. Et utroque modo sunt vii. Primo modo quia homo dupliciter consideratur in vita corporali vel sui ipsius vel societatis in qua vivit … Primo duplex … in qua accipit perfectionem vite vel in quo removentur impedimenta vite. Primo modo … accipit vitam per generationem et loco huius est baptismus quia spiritualis regeneratio. Item accipit augmentum et loco huius est spirituale augmentum quod est per confirmationem. Tertio modo conservatur per nutrimentum et loco huius est eucharistia. Et si ista sufficerent si homo corporaliter vel spiritualiter infirmitatem non incideret. Sed quia hoc non est … curatio … Primo sanitas … loco huius est penitentia. Secundo valitudo pristina reparatur et hoc facit spiritualiter extrema unctio. Si consideretur homo inquantum est in multitudine … quo ad … spirituale sicut est ordo vel carnale et sic est matrimonium. Sed si … ordinantur contra peccatum … contra carentiam vite spiritualis est baptismus. Contra infirmitatem … confirmatio contra labilitatem ad peccatum eucharistia contra peccatum commissum penitentia contra reliquias peccati extrema unctio contra dissolutionem multitudinis ordo contra concupiscentiam carnalem personalem et defectum multitudinis matrimonium.

Iuxta hoc queritur de convenientia ordinis. Dicendum quod sic quia … quinque sacramenta … que sunt ordo et matrimonium et tamen ordo matrimonium quia … quia … perficitur et sic post … cum duo que sunt penitentia et extrema unctio. Et tamen penitentia prius sit prius quia debet sanari qui accipere valitudinem. Item inter prima tria prius est baptismus cum non accipiat homo vitam. Deinde confirmatio quia perficitur. Deinde eucharistia quia confirmatur. Sed videtur quod eucharistia precedat confirmationem quia ad nutritur et antequam augeatur. Dicendum quod nutritur et ante et post et non prius precedit … secundum … sic facit … in vita.

Iuxta hoc utrum eucharistia sacramentum sit quasi nobilius. Dicendum quod inter omnia est nobilius propter tria. Primo quia in aliis sacramentis est quedam virtus … hic autem ipse Christus … ad unitatem ad quam ordinantur ordo quidem ad eius consecrationem, baptismus ad eius receptionem. Confirmatione vero reddit se strenuum … atali sacramento penitentia et extrema unctio ut ut digne suscipiat. Matrimonium et quidem … in sua significatione figurant coniunctionem … et ecclesie que coniunctio in hoc sacramento maxime fit … de corpore. Tertio est manifestum quia ordinata conveniunt … baptismi si sunt adulti … in eucharistia … consummantur.

Iuxta hoc quid attendat in alterius excellentia. Dicendum quod in via necessitatis baptismus est potissimum. Sed in via perfectionis ordo. Medio autem modo sunt confirmatio … sacramentum et penitentia et extrema unctio sunt inferioris perfectionis quia ordinantur sicut deinde … perficiunt ad vitam non … Item et sic extrema unctio ad penitentiam sic confirmatio ad baptismum … penitentia maioris necessitatis. Sed extrema unctio maioris perfectionis. Matrimonium autem excellentior … significationis.

Iuxta hoc utrum omnia sint de necessitate salutis. Dicendum quod necessarium sic hic loquimur dupliciter. Uno modo sine quo res nullo modo esse potest sicut sine cibo … Alio modo sine quo non ita convenienter esse … Primo modo sunt tria necessaria scilicet baptismus penitentia … et ordo … Secundo modo sunt alia necessaria quia confirmatio … perficit baptismum extrema unctio penitentiam. Matrimonium … ecclesie conservat.

Iuxta hoc quando sacramenta nove legis fuerunt instituta. Dicendum quod … post … ad … Christi passionem … quantum ad obligationem et necessitatem et sic non fuerunt ante passionem quia ante predicationem usque ad passionem simul currebant legalia et sacramenta nove legis … mortua … Sed quantum ad necessitatem … in passione … Sed quantum ad … et … illa … fuerunt … maioris necessitatis ut de penitentia patet … et de baptismo Io. … alia instituit.

Secundo querit a bap. jo. utrum debuit baptizare
quod non. quia missus fuit ut propheta. luc. i. Tu
puer propheta. ergo debuit predicare et non novum
instituere. — Preterea omnis ritus sacramentalis prius ad aliquam
legem. sed ille ad nullam. — Contra jo. i. qui me
misit baptizare in aqua etc. ergo debuit facere. — Dicendum
quod sic propter tria. Primo quia oportebat christum ab eo baptizari
ut baptismus consecraretur secundum aug. sup. jo. — Secundo ut christus
per hoc manifestaretur quod melius sic fiebat. quam
si per singulos sic discurreret. Unde ipse jo. baptista
dicit. jo. i. ut manifestetur. scilicet christus in israel propterea
ego veni in aqua baptizans. Unde sicut alios baptizando
in nomine venturi qui fuit sua forma sic ipsum met
christum baptizando christus manifestabatur. — Tertio ut sug
baptismo homines ad baptismum christi et allicerentur secundum glossam
in glosa omnibus. — Quarto ut ad penitentiam inducens
homines preparet ad suscipiendum baptismum christi. Unde be
da. dicit quod tantum profuit hec quod modo cathecismus
doctrina fidei. — Ad primum dicendum quod ipse plus fuit quam propheta
id potuit verbo et exemplo homines preparare ad legem
christi. — Ad secundum non fuit sacramentum. sed sacramentale et dis-
pones ad legem christi. Unde reducitur ad no. le. non
ad ve. sicut dispositio ad formam.
Juxta hoc utrum ineo deleretur peccatum. — Dicendum
quod ut doctrina et opus jo. fuit preparatorium ad
christum sic misit ad inferiora sacrificia et dispositivo
iter ad formam quod inducit prius sacrificium. Forte quod
christus et contenta fuit per christum. secundum jo. i. Ecce qui tollit
peccatum mundi christum forte est et id gratiam non conferebat sed tantum
disponebat. secundum hoc dicit. primo per doctrinam inducendo
ad fidem christi. Secundo per baptismum assuefaciendo ad ritum
baptismi christi. Tertio per penitentiam preparando ad suscipiendum effectum
baptismi christi. || utrum christus debuit baptizari. — Dicendum
Juxta hoc quod sic propter tria. Primo ut refunda
ret aquis. Unde ambrosius super lucam. baptizatus
est dominus non mundari volens sed mundare aquas
ut sanctificatas reliqueret postmodum baptizandis
sicut est dicit. — Secundo super cap. sup. eo. et si christus peccator
non esset tamen naturam suscepit peccatricem et simi-
litudinem carnis peccati propterea et si propter se baptismum
non indigebat. tamen in alio carnali non opus ha-
bat. Unde greg. nazanzenus. baptizatur et christus ut totum
veterem adam in aqua … — Tertio quia hoc aliis
imperaverat ipse et facere voluit. Unde dicit
christus. sic decet nos implere omnem iustitiam.
Juxta hoc utrum illo baptismo debuit baptizari
quo baptizari debuit. — Dicendum sicut dicit au. sicut
per baptismum dominus baptizat non baptizatus quo sit baptizatus
et cum baptizans baptismo ita quod non fuit baptizatus
baptismo suo. sed jo. baptiste. sed hic quatuor fuit propter
tria. primo quia non dabat gratiam cum non esset insignum sed
in aqua et hoc competebat christo quia ab initio fuit ple
plenus gratia et spiritu sancto. jo. i. et vidimus etc. — Secundo ut
beda dicit ut baptismum jo. comprobaret. jo. i. glossa na-
zarenum accedit ihesus ad baptismum jo. significat…
Juxta hoc utrum convenienti tempore fuit baptizatus || baptizatus.
— Dicendum quod christus xxx annorum fuit conveniens propter
tria. Primo quia illud est aptum ad regendum et do-
cendum quod intendebat christus. Unde joseph fuit
xxx. annorum cum suscepit regnum egypti. genesis xli.
Similiter secundum ezechiel in anno xxx incepit prophetare
ezech. primo. hic glossa fecit nec ante perfectam etatem
aliquis presumptuose predicare gradum et docendi
officium assumat. hec glossa nazarenorum specialis discre-
tione hic fuit concessum salomoni danieli et jeremie. — Secundo … peccare
per est. sir. iii. futurum erat ut per baptismum christi lex vete-
re inciperet. et id hac etate christus ad baptismum ve-
nit quod post omnia precepta suscepit ut legem servata
nullus diceret quod id legem solvit quam implere non po-
tuit. — Tertio quia etas perfecta indicat quod baptismus fa-
ciat viros perfectos. secundum id ephesios iiii. donec occurramus etc.
Juxta hoc utrum debuit baptizari in iordane. — Dicendum
quod iordanis fuit fluvius per quem filii israel
in terram promissionis transierunt. sic ad hoc baptismum christi
specialiter pre omnibus baptismis quia introducit in regnum dei
quod per terram promissionis significatur. Unde jo. iii. nisi quis
renatus etc. — Ad hoc et propterea quod helyas divisit
aquas iordanis quod erat in curru igneo
rapiendus in celum. iiii. reg. ii. quia sic transeuntibus
per aquam baptismi per ignem spiritus sancti patet aditus in celum
non … apperuit illi sicut quidam opinantur ab initio
venit … in … — Tertio
Juxta hoc utrum in baptismo debuit celum aperiri.
— Dicendum quod non legitur apertum fuisse quando eos baptizavit
scilicet jo. alios baptizans. sed quando christus. et hoc propter tria. primo
ut ostenderetur primum virtus ex qua baptismus christi efficaciam
habet quod quidem est virtus celestis. — Secundo apertum ad
efficaciam baptismi fides baptizati et ecclesie. Unde et baptismi
fidem profitentur et baptismus dicitur fidei sacramentum per fidem autem
videmus celestia que rationem et sensum excedunt.
Tertio ut ostendatur quod per baptismum aperitur introitus
regni quod per peccatum fuit homini preclusus de uoce
patris et columba. dicitur est in primo. d. xviii.
Juxta hoc utrum alii post christum debuit baptizari in
baptismo. jo. — Dicendum quod sic propter duo. et secundum aug.
sup. jo. si solus christus baptizatus fuisset jo. baptismo non de-
fuissent qui dicerent baptismum jo. quo christus baptizatus fuit
fuisset digniorem fuisse baptismo christi. — Secundo quia opor-
tebat per illum baptismum alios preparari ad baptismum christi.
— Dicendum quod tamen cum fuit baptizatus preparatio non compete-
bat prius non baptizaverunt. Item non gentibus
maxime. cum christus eos prohibuit … prius … a … et
Juxta hoc utrum baptizati baptismo jo. de || bue-
buerunt rebaptizari. secundum est opinio. non volu

ilis q̄ nescientes .s.s. ee ꝛ sp̄c ponētes
i illo bap. postea bapti sūt bap̄mo x̄. sꝫ q
sp̄c n̄ ponē. in bap̄ma jo. sꝫ imp̄cem ꝛ filii ꝛ
.s.s. debeant n̄ bapti. pca. sꝫ impone manum
ap̄lor accipiebat .s.s. h̄ uid ꝫ quo ad p̄ma
p̄cem. sꝫ quo ad s̄m dd q ꝫ pen̄e ure le. cū
cꝫ bap. jo. grām n̄ ꝯferebat. tunc q cara
n̄ imp̄mebat. sꝫ erat sol' tn̄ aq̄. ni. ni. un
n̄c fides n̄ spes bapti. h̄ supple potat. —
cꝫ qm obiut ad de eccul; n̄ ꝯs suppleri.
sꝫ colit inouai. sꝫ de uita bap. ē q fiet in
.s.s. q i. d. jo. nisi quis ꝛc. vn̄ p aug. n̄ jo.
ap̄li n̄ imponebat man ad effcm bap. sꝫ q.
— Verū debuit cessare ꝫ jo p ct. se. ui. || Emagōis.
q n̄ xp̄c n̄ ultim n̄ p̄mus fuit a jo. bapt.
p̄m n̄. sꝫ multi p̄cessuit. ut daret testimō. jo.
ultim n̄. q̄uia tc cessaīt. n̄ ꝯs aut lucif ia
n̄ occidē. apeute sole. sꝫ pau. sor cessare dou
ueras bu manifestet p. re.

Cū hoc uiddū ē. h̄ p̄mo querit q sit
bap. sc ex quibꝫ sit. p̄mo uit bap sit
ablutō sic ut in lr̄a. dt. ur q d n̄. q
ablutō tñ sit. sꝫ bap. maīꝫ. — p̄ au. sr. jo.
accedit v'bū ad elm̄ ꝛ fit sacm̄. — Cū bap
ꝯe lauere, lauue. ꝯ bap. ablud. — dd q
ē ꝯiectas i h̄ hug ꝛ magr̄m. — Circa qd
ꝯsid. q in bap̄mo sūt tā. vnū q ꝫ res tñ. s.
ꝯ ꝛ uirtutes. ad q ꝫ sacm̄ ꝛ res. s. carg
q ē sacm̄ tñ. s. aq̄ exterior ꝛ usus eiꝫ q ꝫ
ablugo. hugo ꝯ estimauit q aq̄ sit sacꝫ
ꝛ h̄ ui sonare vba ei q in ꝯ diffone sacm̄ dt
q ē mle elm̄ ꝛ in diffone bap̄mi dt q ꝫ aq̄ ab
luendis c̄nibꝫ sctificata p v'bū di. sꝫ h̄ n̄ ꝫ vnū.
q cū sacra no. le. sctificacōm opent i p̄ficit
sacm̄ vbi p̄ficit sctificacō. h. a. n̄ ꝫ in aq̄. sꝫ ꝫ
i ꝯ fluens v'tus sctificacōnis in hoīem q ē
sctificacōnis sbm. ꝛ io n̄ in aq̄. sꝫ i applicacōe
aq̄ ad hoīem p̄ficitur sacm̄ q applicacō ꝫ
ablucō. p magr̄m. ꝛ io melius d magr̄ q
sit bap. t. qd ē tinctō. i. ablutō corꝑ exterius
fca sb forma v'boꝝ p̄scripta. alie diffones p
dam. ꝛ dus. ing respicit rē sacri q sacꝫ
— ad p̄mū dd q res manꝫ. — qd s dd q sit
i applicacōne n̄ i re s n̄ sit vbo abluīt eor.

Iuxta h̄ uit debuit institui sacm̄. — dd
p quosdā q sit p̄ defcm̄ circūcisionis q no
debet grām. cōu h̄ deū ē nisi. vn̄ aliꝫ. q q n̄
debet grām sufficiēte ad resistendū ꝯcu ꝛ ad
faciend opa meritoria. — Cōu h̄ ē. q nūma ꝯ
h̄ facit. — alii q apt celū q n̄ facit cir
cisio. sꝫ h̄ n̄ vꝫ quia bap. tc fecisꝫ an passiōē
p q remot ꝫ impedimtū n̄. sꝫ p sacm̄ solū

remoue impedimtū p'. vn̄ dd aliꝫ q q ꝯs
fuit p̄p tā. p̄mo p̄p uitate q uaciente tib
ꝯs cede. circūcisio aut fuit figa bap̄mi. — 2o.
p̄p p̄fcom. q. n. p cessum tp̄is debebant p
fecta signa ꝛ ee. gcꝫ institui. cū aut ue
nit qd p̄fcm̄ ē euacuari d; q ex p̄te ē.
— 3o. rōne ꝯuenit q bap. omibꝫ ē cōmunis.
cꝫ ds om̄s hoīes uult saluos fi. circūcisio
aut n̄ nisi uno p̄plo deligabatur. ꝛ t'c eto die
Iuxta h̄ qm fuit insti || ꝛce vni seqm.
dd qd sacra ꝯinstitucōne h̄nt q ꝯfant
grām. vn̄ tūc uit sacm̄ institui. qm accipit
v'tutem ꝯdi sūi effcm̄. h. aut fcm̄ fuit.
qm xp̄c fuit bap. p beda. qui vi regīatiua
ꝯtulit aqs. sꝫ necitas recipiendi sacm̄ īmo
indicta fuit p passiōne ꝛ r'em. tn̄ q tūc
tūc cessata fuit legalia quibꝫ succedt
bap. — Alia sacra no. le. tn̄ q h̄ ꝯfigat
morti xp̄i in q moritur pccō ꝛ r'em in q no
uam īchoat uita. p'ns ꝯ debebat mori
ꝛ resurge q̄m indicebat necitas se ꝯfigu
randi. vn̄ p ꝯ ee p'u q necitas i. jo. iii.
ponat nascendi. n̄ quis renatus. q h̄ n̄ ad
illd tp̄c. sꝫ ad futiū refertur. — p io q dc
qd quo ad efficaciā institutū fuit in pas
sione cū eā passiōne ꝛ h̄nt efficaciā suā.
Iuxta hoc uit ipo instituto debuit cir
cisio ꝛ alia legalia cessare. — dd q ē
h̄ ē dx opinio. vna aug. q dicit q usꝫ ad
passiōnē xp̄i simul legalia currebant cū
sacris no. le. ꝛ uiguit. s; post passiōnem fuit
mortua. h̄ ē q n̄ p̄fuit usq; ad diuulgacōe
euāgeli. s; post diuulgacōe fuit ꝯ mortifa.
sꝫ io in h̄ discordat q dicit q etiā post pa
ne sitā fuit mortifa. p' meli ē. vn̄ ꝛ pau
lus q post passiōnem fuit circūcidit thimō. q
fuit filius iudee. ꝯ tr̄ no q fuit gentil' q
n̄ fecisꝫ q mortifa fuisꝫ. || rari. — dd q
iux h̄ uit bap. debeat itēri no. p̄p. q po
q bap. ē sp̄cal' grām n̄ aut gnat n̄ se
mel. — 2o. q bap. imp̄mit caracterem qui ē i
delebilis. cuius ē a' sacm̄ impom ē duos ee
caracteres. — 3o. q ꝯfigamur p bap̄m morti
xp̄i q semel tñ fca ē. — ē q ꝯcedat q oꝫ q n̄
Iuxta hoc uit sit p̄la bap. || reitentur.
— dd q bap. h̄t efficaciam a passiōne xp̄i.
ꝛ a. s. s. sic a p̄ma cā. licꝫ g'ra effcās depen
deat a cā. tn̄ cā sup excedit effcm̄ n̄ ab eo
dependꝫ. ꝛ io p' aq̄ bap. p' as ꝯseq effcm̄
eius ex passiōne xp̄i. p'tio. p xp̄o. p io ap.
vi. h̄n sūt q re. ex mag. t. ꝛ ead rōne
p u'te. s. s. ꝯs effcm̄ bap. aq̄ i ꝯ cor ac

mo ad eodem vel dilig[i] dm · vel perfedi
d pecc. S[upra] · Ps[alm] · iiij · Si abluit · dd 7c. vn
d[icitur] bap[tismus] pnie 7 sic sunt tria bap[tism]a. s. flum[in]is.
sanguinis 7 flamminis. al[ias] pnie. — Nota
tn q ultima duo qui cu baptismo aq in
effcu 7 n[on] in rone signi. 7 io n sunt sacra.

Item n imprimunt caracterem.

Iuxta hoc quis bap[tismus] sit potissimus. — Dd
q illa qui bap[tismus] ma[gis] efficiunt effcu bap[tismi].
aq. bap[tismus] a' aq efficaciam hr a passione x[risti]
7 a. s. s. q due cause excellent opant in
bap[tism]o sanguinis. na passio opatur i bap[tism]o
aq p q[ua]ndam figuralem repntacom in bap[tism]o
flaminis p q[ua]ndam affcom. Sz in bap[tism]o sanguinis
p imitacom opis. Sl[iter] s. s. operatur i bap[tism]o
aq p q[ua]ndam virtute latente in baptismo
pnie p cordis cmocoez. Sz in bap[tism]o sanguinis
p potissimum dilcoins 7 affconis fuorem.
P io. xv. maiorem hac dilcoz nemo 7c.

Iuxta h[oc] utr[um] i[n]mrsio sit nec[essaria]. — Dd q
ablu[ti]o e nec. illa aut p[otest] fi p aq n
solu p mod i[m]mrsionis. Sz 7 p mod asp
sionis l' effusionis. S[ed] io Eze. xxxvi. Ef
fundam 7c. 7 io qrus tucz sit in mgne
tn tn p[ro]pter multitudine bap[tizan]do 7 qn eet sic
act. ii. 7. 2 le[gitur] q vna die ccc. m. 7 v.
mil[ia] credidunt cu p[ro]pter paucitate aq. tn
p[ro]pter debilitate mi[ni]str[i]. tu p[ro]pter debilitate bap[tizandi] p[otest]
fi sn i[m]mrsione. sic 7 legr laur[enti]us baptizasse.

Iuxta h[oc] q[uae] ps debeat pfundi. — Dd
q p[rinci]p[alis] ps. quo ad exteriora mbr[a] z cap[ut]
i[n] q[uo] oes sensus vigent exteriores 7 iteriores. 7
io si totu corp[us] pfudi n p[otest] p[ro]pter aliq[ua] cam d[ebe]t
cap[ut] pfundi in q manifesta[n]tur p[rinci]p[a]liu[s] alis
vite. Nc obstat q oq[ue] tiifundr p mtra
gnonis q[ua] q ordinat[ur] bap[tismus]. ii q remissio
fiebat i. q. bap[tismus] e pnie ad mundand altez
illa p[ar]te q[ua] tu trasmuttit oale. 7 io d[ebe]t ee
illa pte i[n] manifestant[ur] opa aie.

Iuxta h[oc] utru tina in mrsio sit ne[cessa]ria.
— Dd q ad bap[tismum] pcise req[uiritur] ablu[ti]o. Sz qrt
vel sol[a] h[oc] e p accns se hnt. vn ex diuersis
cas iste mo[dus] qnz e vasatus. Nam i p[ri]m[i]s
nascentis ecce quid detinuere male sena
entes xp[istu]m purum hoiem dicunt 7 n de
filiu nisi p merit[u] mortis eius. 7 io n i in
vocacone trinit[atis]. Sz in ccmeroracom mortis
ei 7 vna i[m]mrsione baptizabant q reprbati
sunt i primitiua ecca. sic legr i canoibus
aplo[rum]. Si qs pbr. pbri tolerunt. Ali' eiro
donatistaz 7 alioz tina i[m]mrsione bapti
zauerunt sic d[icitu]r ai[n] xi[o] 90. 7 i decretalis iuoz
q hecut erat in calio tholetano fuit sim
plex i mrsio statuta. Sz q cessante ca cessat
effcus. io de c[on]suetur trina in mrsio. — P[ro]
cur alr fiunt ille bap[tismi] q[uod] alic bap[tis]t[a] in
ecc[lesi]a baptizat. — Ads 7 q verbu[m] suaau c[on]
figuratio. q[uia] in trina sunt pnr. 7 eodem mor
tis in vna vnitas ecc[lesi]e 7 vnitas mortis.
Hic d[ici]t e q[ue]dam. h[ec] declar. d bap[tism]o p
c[om]pem ad suscipites q[uia] i effcm facat,
7 q[uo]d duo s[un]t duos effcus. P[ri]mo ueru carac
terem sic ponit. in q[uo] n. q[uia] imprat signum. Sz p
ordm 7 pdencia q[uia] sufficit disting[uere] fidel' ab infi
deli. — P[ro] ii. s[ic]. ch. — ca sunt in aia. p[ro]p[ter] sanes
hrens. Ir caract. nullum hoz e. — Con[tra] dam.
li[bro]. iii. sigillu q in aquis impmit caracter q
dem e. — Dd q sacra ordinant 7 q[uae] pcom
7 ad pfica[n]d hoiem ad cultu dimic miterdos a
deputant ad ad c[on]ueniunt ad illa c[on]tigi i sic
q[ui]dam milites deputant ad militiam 7 sic
dimi ad vitu c[om]mutacoi[bus]. cu q[ue] mg ordi[na]t[a]
sunt spiritua c[om]mulib[us] c[on]ent deputari ad cultu
di 7 militant militantis ecce d[ebe]t ee ee 7c
c[on]signi. h[oc] aut fit p caracterem. — Ad p[ri]mu
dm e quo ad aliam iuram. Sz p caracterem
q ad ista. — Ad. 2. dd q pts le d iilib; tn
vel dic qd reduct ad pom.

Iuxta h[oc] quid sit. — Dd q cult[u]s ad q
ordinat s[ancta] c[on]sistit in q[uo]d actib[us]. act[us] a'
sunt p q c[on]dat sunt recipientes. alii c[on]fer
tes. — Ad recipi[en]d aut req[uiritur] pot[enti]a passiua. Sz ad
c[on]ferendu pot[enti]a actiua 7 io caract d[icitu]r pom pas
siua i[n] recipiente actiuam in c[on]ferente. — Nod
tn q caract cu sint aniis n z fort cople
ta. Sz incompleta sm ee debile ad mod quo
e i[n] instrumentis ulcis. 7 io n z p[er] se in gne. S[ed] p
reductor. [Q]uo gne sit. — Dd p[er] q[ue]dam

Iuxta h[oc] in [q]u[o] cu sic sig[na]t[ur] in rone. — Con
tra sp[ec]i[es] suppont ad alt. q n p[otest] ee aie
ecci. q sic c[on]uert oi[um] aie ad nlr. n z q[ua]lis h[ec] a[ie]
i quo fudatur qm ip ecci caractis. io alii
q i gne qlitat. Sz c[on]trarium q i[n] ti ta spes q[ue] ficet.
— Con[tra] p e figura. p[ro]pter Sz metaph. Sz p[ro]p[ri]e q[ua]li
n[on] ponit i gne. Alii q in p[ri]m[a] 7 e q[ui]a nc ir
disp[osi]tio 7 hitu q[uia] q[ui]a ti disp[osi]one i q[ua] dispoti
ad gram cu hitu q[ui]a indelebil'. — Con[tra] p[otes]t
uniterm tm pomnii. Sz p illa bn vel male
possimus. — Alii dicit q mtra. q[uia] uite spu
le passione. — S[ed] q[ui]a mtria sp[iritu]s prim[um] ac
pet spirituu. vi. phy. io dd q e i[n] q[ua]rta spe
q[ua]litatis p reductor q[uia] sic illa p ordinat ad
[no]iles effeus i[ta] ista ad sac[ra]m[en]tales.

Iuxta h[oc] utru uite in ecc aie l' pot. — Dd

quod cultus ad quem ordinatur in quadam actione consistit ad actum autem ordinantis potentia animae. sic est anima ad esse et ideo sic est etiam in ceteris. cum sit proprie esse spirituale ita character est in potentia cum sit principium operationis sacramentalis hoc est potentiae intellectivae in qua est et fides quae est radix cultus divini. — Ad argumentum quod potentiae distinguuntur non distinguuntur ab esse, proprie nominata [illegible] ignorantur potentiae. [illegible] in ista specie cum negetur causa [illegible] [illegible] eas ponere [illegible] in [illegible]

Circa hoc utrum sit ibi indelebiliter. Sed hoc videtur posse dici. Quidam quod sic. quia non est receptiva animae et recta. quod contraria. sed contraria ut calor et [illegible] [illegible] indelebiliter tenent [illegible] et anima. — Contra hoc est potentia. — Item non est [illegible] quod anima [illegible] [illegible] agere per quem digna esse [illegible] quia [illegible] posuit illa. Ideo alii dicunt quod quia non cooperatur ad recipiendum magis quam et caliter [illegible] ideo et esse non perdit. — Contra hoc est quod magis sic in partibus quia non ad [illegible] agunt nisi in his quibus [illegible] natura [illegible] incidit ut in paulo et tamen posuit [illegible]. — Ideo dicendum quod character est quaedam [illegible] [illegible] [illegible] in quo non sunt [illegible] sed [illegible] [illegible]. Et ergo duplicem [illegible] ad ipsum [illegible] et [illegible] [illegible] ut in celebilis cum non sit [illegible] [illegible] in [illegible] et ipse et sit sacerdos [illegible] [illegible] Secundo [illegible] adipere in aeterna [illegible] et [illegible] illa [illegible] et incorruptibilis. — Contra totum illud et operetur [illegible] et tamen [illegible] amictu. — Dicendum quod gratia est forma completa in anima et ideo recipitur secundum conditionem animae [illegible] [illegible] est. sed character cum sit [illegible] [illegible] magis respicit agentem principaliter [illegible] [illegible] [illegible] et ideo indelebilis.

Circa hoc utrum maneat in patria. — Dicendum quod sic quia non cum ibi nullus cultus sit et [illegible] esse, illa potentia [illegible] actu. — Contra [illegible] iam delebilis. — Ideo dicendum quod licet non sit cultus remanent tamen finis illius cultus et ideo remanent etiam in bonis quam in malis et bonis ad gloriam in malis ad ignominiam. sic et signa militantia remanent in eis post victoriam in [illegible].

Circa hoc utrum omnes imprimant characterem. — Dicendum quod non. sed tantum illa per quae homo [illegible] et deputatur ad aliquid [illegible] ad quod requiritur potentia et ideo cum per baptismum homo fiat potens ad suscipiendum alia sacramenta per ordinem ad collationem sacramentorum per confirmationem autem fit potens ut sic pugil et potens stare pro fide. ideo in his [illegible] tantum

Circa hoc utrum sacramenta veteris legis [illegible] imprimunt. — Dicendum quod non quia character cum sit [illegible] est potentia spiritualis. illa autem non [illegible] [illegible] spiritualem. cum ergo in illis sacramentis non fuit [illegible] [illegible] ut patet per effectus quae fuerunt corporales. ideo nullum impresserunt characterem.

Circa hoc utrum sit character Christi. — Dicendum quod attribuitur character Christo quia significatur [illegible] [illegible]. significat enim [illegible] duo homo ad [illegible] [illegible] quod fit per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] hoc fit nobis ex amore Christi. — Secundo significatur ad cultum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] character distinctus divinae [illegible] sacerdotio Christi et ideo attribuitur Christo

cum ille ad sit quod quidam [illegible] sacerdotii.

Consequenter [illegible] de his ex quibus consistit baptismus et primo utrum haec sit forma. Ego te baptizo in nomine patris etc. quod non. primo quia [illegible] [illegible] [illegible] proprie agentem non [illegible] male ergo ponitur ego. — Item verba non debent proferri ad non intelligentem. sed parvuli non intelligunt. ergo male additur te. — Item quia actum alicuius [illegible] non [illegible] quod eo faciat mentionem. male ergo additur baptizo. cum sacramentis appareat actus qui fit. — Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nomen [illegible] ergo [illegible] male. ergo dicitur in nomine. sed in nominibus. — Item propter [illegible] divinae et aliis nominibus distinguuntur sicut genitor genitus donum non ergo magis sic [illegible] quam aliter [illegible] [illegible] et filii et spiritus sancti. — Contra [illegible] [illegible] ordine tangitur. Ut dicit beatus [illegible] [illegible] et [illegible] eorum [illegible] baptizantes in nomine non dicit in nominibus. scilicet patris et filii etc. — Dicendum quod baptismus per suam formam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lavatur aqua in verbo vitae et [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod baptismus [illegible] evangelicus [illegible] et ergo quod in forma baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] tangitur. [illegible] cum dicitur in nomine patris etc. [illegible] cum dicitur ego te baptizo. — Ad primum dicendum quod [illegible] attribuitur sibi [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ego sit de ista forma. [illegible] quidam quod sic. [illegible] [illegible] quod per hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod dicitur baptizare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eos quos [illegible] baptizaverunt [illegible] [illegible] illud. Ego sum pauli ego apollo et ego cephe. Unde dicendum quod non est de ista forma. sed magis ponitur in ista forma ad maiorem expressionem. — Ad secundum dicendum quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] baptizatur [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] et [illegible] [illegible] est [illegible]. — Ad tertium dicendum quod [illegible] actus ille per [illegible] [illegible] [illegible] et ideo [illegible] quod determinetur per expressionem actus. [illegible] de ista forma [illegible] quod non est sacramentum per decretalem Alexandri [illegible]. — Ad [illegible] dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in baptismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in nomine singulariter in quo unitas exprimitur. — Ad [illegible] dicendum quod sic [illegible] [illegible] ad baptismum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad aliud [illegible] et illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in illa [illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible] in aliis nominibus [illegible] sacramentum.

Circa hoc utrum in nomine Christi possit dari baptismus. — Dicendum quod sacramenta habent efficaciam ab invocatione Christi et ideo si [illegible] ad eorum [illegible] [illegible] [illegible] sacramenti efficacia [illegible] non ex speciali dispensatione cuius [illegible] [illegible] sua sacramentis non alligavit. Christus autem instituit sacramentum dari in invocatione trinitatis et ideo [illegible]

desit ad invocationem plena trinitatis, potest tolli baptismus. Nec
obstat quod nomen patris intelligitur filius, vel quod nomine
uno plura intelligantur, quia sic intelligendum est, non sufficit
ad sacramentum ita et forte similiter ut vocaretur pater expresse
nominatur. Unde et in baptismo Christi assistit trinitas:
pater in voce, filius in humana natura, spiritus sanctus in columba.
Quod autem in primitiva ecclesia dabatur baptismus in
nomine Christi, licet non modo, hoc fuit ex speciali dispensatione
ut Christi nomen quod erat odiosum iudeis et gen-
tilibus tunc honorabile redderetur.

Iuxta hoc utrum forma possit valere vel
ei addi vel minui. Dicendum quod circa hanc mu-
tationes omnes in formis sacramentorum duo possunt
considerari. Unum ex parte proferentis. Et sic si addat
vel minuat vel aliter mutet ex intentione,
ut inducat alium ritum quam quem tenet ecclesia, non per-
ficitur sacramentum, quia non videtur intendere quod facit
ecclesia. Secundo consideratur ex parte significationis verborum quo o-
peratur sacramentum quod facitur. Unde si tollatur sensus de-
bitus verborum, non est quia non perficiatur sacramentum. Hoc au-
tem contingit vel minoratione vel diminutione. Unde si
tollitur quod est de substantia non perficitur sacramentum et dicit
in dicta in libro de spiritu sancto: sicut ita bapti-
zare ut unum de predictis nominibus pretermittat sine perfectione
baptizabit. Si autem subtrahitur quod non est de
substantia, sicut in ista forma baptizo ego vel forma eucha-
ristie, non tollitur sensus nec perfectio sacramenti, licet peccet
qui facit ex negligentia vel contemptu. Sic fit addi-
tione, ut si additur contrarium vel corruptivum sensus, sicut
si diceretur baptizo te in nomine patris maioris
vel filii minoris, tollit sacramentum. Si vero non aufert sensum
debitum, ut si diceret in nomine patris omnipotentis et filii
unigeniti sui, ad talium intentio vel finem ponatur.
Non perficitur sacramentum si vero addatur et in nomine
beate virginis forte non perficitur, si intelligatur quod ad
ad sacramentum operatur sicut cetera. Si intelligatur quod non
cooperatur ad sacramentum, sed quod plus baptizato vellet,
tunc valet tamen corripi, ut si sit insuper sacerdos non impe-
dit sensum nec sacramentum ut si de patres vel filias.
Sed si sit in principio, ut in nominis patrum, sed inde dicit
quod sicut in principio sic fine vel contrario triplici est, quod tollit
sensum tollit sacramentum. Quarto fit transpositione, unde si tollit
sensum locutionis tollit sacramentum sicut in negatione
preposita vel postposita. Si autem non tollit sensum nec
tollit sacramentum, sicut plures dicunt in illis patris quo nomina ver-
ba transposita idem significant. Quinto fit interruptione
vel interpolatione interpolatione. Unde sciendum quod si tanta sit
interruptio verborum quod interciperetur intentio pronuntia-
antis, tollitur sensus et per consequens sacramentum. Si vero sit
parva quod non intellectum nec intentionem interrumpat, non
tollitur nec sacramentum. || Que sit materia huius sacramenti.
Iuxta hoc utrum aliud || Dicendum quod ex institutione

divina est propria materia et hoc congruus fuit propter, quia per baptismum
est quidem regeneratio. Prima autem generationis viventium
est humidum. Unde quidam aquam dixerunt omnium rerum esse principium.
Item quia aqua lavat et refrigerat. Hoc autem baptismo competit quia
lavat a peccatis et refrigerat contra concupiscentiam fomitis et
propter hoc diaphanitatem est lucis receptiva quod competit baptismo
qui lumen fidei recipiunt. Tertio quia magis in aqua quam in
alio liquore possumus submergi et quasi in sepultura oc-
cultari. Unde per hoc configuramur sepulture Christi. Sexto ex
ratione communis. Unde potest haberi ubique et hoc expedit necessitati
ut hoc utrum simplex aqua || Dicendum quod || hoc sacramentum.

Simpliciter aqua vel puritas solvitur dupliciter: uno modo
per alicuius corporis admixtionem et ulterius fit et per arte
et per naturam. Non quidem tamen licet, diversa quod ars non faciat consi-
mile formam naturale ut apponit agens naturale sicut aqua
fecerunt serpentes. Sed si formam naturalem consimilem reperit
quoniam quod consumitur fieret per artem sui commiscendo
sui alterando non consumit species aqua. Unde in tali
potest si forte modica aqua admisceatur non in
vino, quia tunc magis est vinum quam aqua et aqua admixta erit
non magis quam terra quam aqua sicut luto. Similiter si per al-
terationem nec modo solvitur species, potest sicut in aqua calefacta
vel per admixtionem sicut in aqua turbida. Si vero solvitur
species sicut per alterationem aqua fit una non potest ex hoc per
error eorum qui dicunt in illum elementum purum in venire in-
terra, non potest fieri baptismus est et tamen quod elementa sub partes suis
corrumpantur non secundum totum sed secundum plurimum.

Iuxta hoc utrum in lexivio possit fieri baptismus. || Dicendum
quod in lexivio et in aquis sulphureis vel balneis
potest fieri baptismus quia tales aque non corrumpuntur corporibus per
que transeunt, nec per alterationem nec per commixtionem,
sed sola alteratione manet in specie, sicut et vinum manet
in sua specie quando per vasa transit per species fit clarum non
sit lexivium non est aqua fere. Sed licet fieri apponitur.

Iuxta hoc utrum in brodio ciborum vel aqua
etc. possit fieri. || Dicendum quod non est eciam admix-
tum non solvitur speciem aque sicut in decocto ciborum vel
aliorum corporum non forte talis fiat resolutio corporum liqua-
torum quod aqua plus videatur habere de aliena natura quam
de aqua quod ex spissitudine perpendi potest. Si tamen cali-
quore sit spissato exprimatur aqua potest sicut ex luto
si aqua exprimatur. Sed in luto non possit, quod videtur
non esse decurrens quam vere est non aqua quam aliena.

Iuxta hoc utrum in aqua || vel a ligno decocta
rosacea rosacea vel aquis alchimicis. || Dicendum
quod non, quia talis aqua non est non liquor ex corporibus mixtis
resolutis in quibus non est aqua pura. Nec obstat quod
alicui ex vite effluxit vel aqua non humor fleu-
maticus. Sicut quidam errantes dicunt quod in talibus
potest esse baptismus. Sed hoc factum fuit miraculose ut ostenderet
unum corpus fuisse ex quatuor elementis. Unde dicendum quod in illa esse
alicuius plante vel aliis potest fieri quia sit in vina

cum sit liquor non exanguis tamen, cum et bibentes vi-
num vinum non forte esset ex aqua, sicut in digestione
nec in sudore cadit ratione nec in lacrimis cum videatur
humor resolutus ex cerebro.

Iuxta hoc queritur in baptismo sit aliquis ritus hu-
ius. — Dicendum quod in sacramentis quedam sunt de esse.
sicut forma et materia et usus, ut hec: sicut ablucio in aqua.
Cetera sunt ad sollempnitatem et hoc propter tria. — Primo ad ex-
citandum devocionem hominum ad reverenciam sacramen-
ti. non fieret sine sollempnitate forte communis esset. —
Secundo propter simplicium instructionem, quia per picturas
ut res et similitudines talia instruuntur et ex hiis que in-
dent vel audiunt sollicitantur ad inquirendum
de hiis que per illa significantur. Tertio, quia per oraciones
et ammoniciones et benedictiones cohibetur vis de-
monis ab impediendo sacramenti illius effectum.

Consequenter queritur utrum baptismus deleat omne peccatum
quod non. Quia cum sit regeneracio que opponitur carnali per
quam solum originale contrahitur, igitur illud tantum delet. — Item
nullus inchoat novam vitam nisi peniteat eum veteris.
Augustinus. Sed puer quia caret usu peniteat precedens delicti
igitur delet baptismus. — Contra, Ezechielis xxxvi: effundam
super vos aquam etc. — Dicendum quod baptismus cum sit plenitudo
gracie et glorie aufert omne id quod excludit amicitiam vel
retardat et quia peccatum originale et actuale mortale ex-
cludit amicitiam, ideo illa delet. Peccatum autem veniale licet
ipse propter indisposicionem recipientis non excludit sed impedit
et tamen posset: non tamen est inpedens cum possit stare cum
gracia baptismi. nec baptisma ei opposita ducit. — Ad primum dicendum
quod donum dei plus est quam peccatum Ade. — Ad secundum dicendum quod
non revertitur non habet baptismum in voto explicite vel im-
plicite et in baptismo remissionem pleniorem accipit
quia ad liberacionem a tota pena.

Iuxta hoc queritur utrum remittat omnem penam. — Dicendum
quod est triplex pena, una eterna et hec aufert cum ex-
cludet amicitiam. Alia temporalis post hanc vitam in purgatorio
et hec et aufert cum retardet amicitiam. Tertia communis que conse-
quitur peccatum ut fames sitis et huiusmodi et hec non aufert
cum non excludat nec retardet.

Contra quare hec pena remaneat. — Dicendum quod licet
baptismus sufficiens sit ad omnem penam aufer-
endam eo quod per ipsum conformem passioni Christi que sufficit
pro omnibus penis, tamen remanent in nobis propter tria. Primum est
ut conformemur membra capiti, id est nos Christo qui hanc penam
gessit et ideo tamen in hac vita hic sustinemus. — Secundo
propter exercicium ut pugnatoriam passionum faciamus
nobis coronas. — Tertio ne propter hoc solo commodo moveamur
ad baptismum vel querenda sunt spiritualia. Ad Corinthios
xv. Si in hac vita tantum sperantes sumus in Christo miserabi-
biliores sumus omnibus hominibus.

Iuxta quod vero confert graciam et virtutes. — Dicendum quod sic sicut ex
precedenti gracia. Unde super illud Iohannis: lux ait Augustinus lxxx q.

quod a conferendo lumine quod fugat tenebras. Sic et facit
baptismus fugando peccata ut demum est quod sunt tenebre.
Et ideo confert graciam et ponit virtutes que ab ea flu-
unt. — Et patet quia spiritualia sunt magis ordinata que corporalia.
Sed in corporalibus accipitur in membra fluunt esse suum
vivere sensus et motus in et ex capite quod est Christus in nos
que effigiamur membra per sacramenta fluunt gracia per quam
vivimus et sensus virtutis et fecunditatis operis sic
instituti sacramenti. Sicut dicitur Iohannis x. De plenitudine eius
omnes accepimus que fuit plena gracia et veritate.

Iuxta hoc queritur utrum eundem effectum habeat in omnibus.
— Dicendum quod unus est effectus baptismi per se adequate
est institutus scilicet remissio culpe et collacio gracie et
iste in puero est equalis cum equaliter habeat se omnes ad
baptismum. Sed in adultis non, sed plenior in hiis
que cum maiori devocione accedunt. Alius effectus
est per accidens ut scilicet baptizatus quod postea non peccat
peccato post baptismum et iste non est equalis vel magis vel minus in
proximo peccato cum magis peccatis quibus acci cadat
post baptismum. Sed hoc fit per dispensacionem providencie di-
vine. Sic igitur puer confertur gracia et virtutes.
— Dicendum quod considerandum quod non sed remittitur originale
sed ille non esset dignus cum careat gracia et gracia dei vita
eterna nec dignus cum nullum habeat peccatum. Primum autem
quod puer virtutes in radice scilicet in gracia conferuntur cum
sed per eas in hiis fortasse nec fluunt actus. Sed huiusmodi
nesciunt dirigere et habitu et actu quia ligacio
potencie impedit actum non habitum ut patet in dormi-
entibus. Unde dicendum quod conferuntur habitus virtutum
sed ligati usque ad usum racionis.

Iuxta queritur utrum amentibus conferatur. — Dicendum quod
si fuit semper amentes iudicandum est de eis
sicut de pueris. Si non etc. Si habebant in voto quod
intervallum etc. recipiunt sacramentum et ideo et si tunc
invitum baptizentur quia illa resistencia preterita est vero
sed fuit etc. Si autem non habebant in voto non recipiunt.

Iuxta queritur utrum aperiat ianuam regni. — Dicendum
quod illud dicitur aperire quod removet obstaculum.
obstaculum autem regni est duplex: scilicet peccatum originale et per-
sonale mortale. Sed quia baptismus utrumque removet plene, et
plus quam alia sacramenta, ideo dicitur ianua regni celes-
tis.

Iuxta hoc queritur ad supplicat effectum
baptismi. — Dicendum quod effectus eius est quadruplex
remissio culpe, collacio gracie, impressio carac-
teris, liberacio a reatu pene. Primum et secundum supplet
et baptismus sanguinis et flaminis. Sed primus
in puero et in adultis. Secundum tamen in adultis.
Tertium effectum nullus supplet quia non imprimit caracterem.
Quartum etiam non est baptismus. Sed supplet baptismus
sanguinis tamen non est quanto valde utrumque.

Iuxta hoc queritur si ficcio impediat sacramentum.
— Dicendum quod ficticius est qui simulat quod non est. Sed per se

Et si aug(ustinus) q(uod) n(on) credit bap(tismu)s e(ss)e sacra(mentu)m d(icitu)r con-
tempn(er)e ipsum. d(icendu)m q(uod) n(on) fit s(ed) n(on) e(ss)e. Et baptiz(an)d(us)
indevote accedit: p(ro)p(ter) hoc impedit(ur) res et n(on) sac(ramentu)m
d(icendu)m velle accipe(re) q(uo)d eccl(esi)a facit s(ed) impedit
virtus cum contempnendo n(on) intendat recipe(re). 3. et
impedit virtus si vacent effic(aci)a. d(icendu)m q(uod) n(on) s(ed) n(on)
impedit n(on) habet mod(um) i(n) ea(m) te(n)tam impedi-
te sacr(amentu)m. s(ed) caracterem recipit.

Quarto q(ueritu)r utrum debeat recedere fictio-
ne. d(icendu)m q(uod) bap(tismu)s e(st) q(uo)dam creatio in
vitiis cum accepta fuerit p(er) gr(aci)am [illegible]
sequente mor(te) n(on) sit aliq(ui)d impediens sic p(ost)
i(n) eum ita et erit p(ri)ncipal(iter) sic e(st) i(n) remota p(ro)-
hibente statim modo res p(er)fectum. i(n) et remo-
ta fictione statim confert gr(aci)am p(er) caracterem n(on)
e(ss)e talis fictio q(uod) et caracterem impediret.

Quarto q(ueritu)r s(e)c(un)d(u)m q(uo)d debeat de bap(tis)mo
p(ro)c(e)ssere ... duo p(ri)mo
de ipso xp(ist)o. ut(rum) solus d(eu)s operetur in ...
effectum sac(ramen)ti. q(uod) n(on). dio(nysius) v. c. e(cclesiastice) hie(rarchie)
ministrorum e(ss)e et ... purgare et illuminare s(ed) p(er)-
g(r)atio ... et illuminatio p(er) gr(aci)am q(uo)d ... effe(ctu)s
p(er) a(qu)am e(ss)e abluit s(ecundu)m aug(ustinum) s(upe)r io(hannem). q(uo)d n(on)
minister ... Con(tra) ro(manos) ... de qui iu-
stificat. d(icendu)m q(uod) est d(uplex) agens p(ri)n(cipa)le et minist(eria)le.
p(ri)mo modo solus d(eu)s operatur p(ri)mo q(ui)a solus d(eu)s illa
... illa aut(em) res operatur ...
... q(ui)a ea gr(aci)a e(st) p(er) creat(ione)m q(uo)d soli d(e)o opo(rtet).
caracter autem ... a d(e)o p(ri)n(cipa)l(ite)r et p(er) se ...
sit ... ius ... ap(osto)li agente ...
agens minister ... ead(em) ... minist(er) et instrum(en)tum
... effe(ctu)s e(st)
... p(ri)n(cipa)l(is) agentis. Ad p(ri)mu(m) ... ad
hibendo sacra p(er) q(uod) d(eu)s operatur. Ad s(e)c(un)d(u)m ...
e(st) instrumentalis. // ... habuit potestate(m) s(e)c(un)d(u)m
utru(m) xp(istu)s ... // ... effectum. d(icendu)m
q(uod) xp(istu)s habuit ... d(eu)s et ... ho(mo). ... t(ame)n
a(u)c(tori)t(a)s ... q(uo)d d(eu)s habuit potestatem auctoritatis. s(ed)
... ho(mo) ... p(er) sua(m) passio(nem). ...
effic(aci)a ... p(er) mod(um) p(ri)n(cipa)l(is) agentis s(ed) instrum(enta)l(is).
... humanitas fuit instrumentum deitatis
s(ed) ... fuit ... et tale ... instrum(en)ta ... ut ... manu
et baculo ... q(uo)d ho(mo) habuit potestatem ...
ministrale ut aliis ... auctoritatis ut d(eu)s ...
utru(m) ... attendat // excellentiae.
potestas excellentiae. d(icendu)m q(uod) ... q(uo)d p(er)
sua(m) passione(m) sacra habent efficaciam. ... p(ro)-
... suo ipsa instituit ... q(uo)d ad invocatio(nem)
suum nomen sacra consecrabantur ... q(uo)d sine
sacris effectum sacri dare potuit. ... sic
ex ... ut patet.

utru(m) ... aliis potestate(m) hanc conferre potuit.
d(icendu)m q(uod) potestatem auctoritatis nulli conferre potuit.
sic n(ec) ... suam. s(ed) potestate(m) excellentiae conferre
potuit. ut videl(icet) eorum ministerio operaretur ad
sacri effectum. et ut ad invocatione(m) ipsorum nomin(is) sa-
cramenta sanctificarent. et in instituendo sacra. et
ut sine ritu effectum sacri conferr(et). q(ui)a ... tamen
... tanto ... separa-
to. ... glo(sa) i. cor(inthios) i. ... xp(istu)s potuit eis
dare auctorem ... quibus ... ministrum.
utru(m) s(ed) ... d(icendu)m q(uod) n(on) ... p(ro)p(ter)
hoc i(n) ... fuit ... fuit ... ne
spes poneretur in ho(min)e ... tanta ... excellentia haberet. 2. ne essent divisa sacra(men)ta
ex quibus in eccl(esi)a dio(nysius) moueretur ... ego
sum pauli. ego sum apollo. ego vero cephe.
i. cor(inthios) i. 2. ne essent plura capita i(n) eccl(esi)a. t(ame)n
si contulisset ipse fuisset caput p(ri)n(cipa)le. q(ui)a ...
... unitatem ... [illegible]
utru(m) ... aliq(ui)s conferre ... potestate(m) ha-
bere ministerii. d(icendu)m q(uod) e(st) t(ri)plex potestas. una
auxilii. hanc n(on) habent q(ui)a signum e(st) i(n) ... ex ...
eius cum adhibentur auxilium. ii. e(st) potestas
consilii hanc e(st) n(on) habent q(ui)a e(st) signum ... l(ibe)r(a)
... 2(a) e(st) potestas ... et hanc habent ... u(nde)
dicuntur cooperatores dei.
utru(m) hoc ut d(eu)s potuit eis conferre pos-
... d(icendu)m q(uod) n(on) s(ed) ... [illegible]
... cum ... ad ... vir-
tutis ... ali(qu)us q(ui)a ope-
ratur ... ad s(ed) disponere ... n(on) plus
illa res facere ... alia. sic et sac(ramen)ta disponu(n)t
ad formam ... p(er) ... formam. ... a(u)t(em)
dispositionem ... ad q(uo)d e(st) ... n(on) ... ita
e(st) ... in ... q(ui)a ad
ista operatur instrumentum. Ad p(ri)mum agens
... Ad s(e)c(un)d(u)m sacr(amentu)m. unde ista potestas n(on) solum
potuit ... s(ed) e(st) ...
Secundo q(ueritu)r de a(li)is ministris utru(m) mali
possint conferre. q(uo)d n(on). ... abi ... mundo
q(ui)s mundabit. ... nullus dat q(uo)d n(on) h(ab)et. s(ed)
... n(on) h(ab)et gr(aci)am. Con(tra) aug(ustinus) s(upe)r io(hannem). ...
... malus minister ... e(st) d(eu)s. d(icendu)m q(uod)
minister operatur ministrale ... e(st) ... minist(er)
et instrum(en)tum ... n(on) operatur p(er) formam
... agens modo ... in-
strumento ... formam ... ut ...
sic ... argentea ... lignea
... media ...
... instrumentum artificis et
q(ui)a p(er) ... n(on) ... ad p(ro)fectum ... [illegible]
e(st) ... bonitas ministri ad p(ro)fectum sacri. Ad p(ri)mu(m)

Respondeo quod ipse non mundat sed deus. — Ad illud quod obicitur quod iste non est minister nisi (?) in ministerio non in ordine.

Item si verum est quod possit esse minister. — Respondeo quod considerare oportet tria: sacramenti necessitatem et sic ministri (?) eo quod alii plures providere non potuerunt necesse est in absentia sacerdotum monachus ... sicut et omnis alius christianus (?). In necessitate baptismi et utilitate quod quilibet ... homo seculares facere. Sed et personam ministri ydoneitatem et sic aliqui sunt inydonei sicut illi qui non habent caracterem ut pagani, vel qui non habent ordinem ut laici et clerici, vel qui ab ecclesia precisi ut excommunicati degradati heretici, vel qui in mortali ut peccator de quo supra (?). Non tamen quod licet est maior minori quod non debet baptizare nisi ad sacerdotem qui presbyter preter episcopum.

Item utrum peccet malus minister conferendo. Respondeo quod peccatum sit et quantum sit, non quod ... per se ... ecclesie pecca[...] ... si sciat vel debet conformari domino cum sit eius minister pro eo Levitici xix: Sancti estote quia ego sanctus sum, et ideo peccat mortaliter cum ipse inter ... quod exhibet domino tamen quod contaminat sacramenta quod in ipso est. — Item quis excommunicatus cum sit obligatus precepto. — Respondeo quod non, quia potest penitere, sed non penitet et postulat ipsum esse excommunicatum supposito quod sit in proposito peccandi vel remanendi in peccato.

Dicunt tamen quod peccat in necessitate non ut ministro sed ut recipiens (?) Item utrum peccat recipiens ... et peccat.

— Respondeo quod aut tollantur sicut non, sed est degradatus excommunicatus vel suspensus, et si primo modo non peccat quia non ... ce..., si secundo modo peccat ... recipit ordinem. Sed a sacerdote sacramentum et in re sacramentum non in necessitate ... contrario peccatum recipere.

Item utrum aliquis possit baptizare. — Respondeo quod minister cum sit medius inter in... et agitur persone dicere cum ... — Aut autem cum sit ... sicut ... cum sacris ... Quod ... ad ecclesiam ... Hec autem respiciunt ista sacramenta tamen quod non limitetur virtute sua ad certos ... possit alios esse sic ad tria facit. Et ideo si aliquis baptizat esse baptizatum ... et templa ... legantur per ... sicut ... Michael ... quod esse rebaptizandi quia non presumunt quod intendit baptizare, sed ... tamen ... tenet homini ut dent in baptismo.

Item utrum aliquis possit se ipsum baptizare. — Respondeo quod non, ... unde primo quia baptismus est ... spiritualis ... ut generat se ipsum. Secundo quia non sufficit forma ... Ego te baptizo. Sed obiectur quod Innocentius dicit ... quod ... seipsum baptizans evolavit ad celum quia ... non ... ordinis non baptizantis.

Item utrum plures unum. — Respondeo quod ... quod non ...

... forma ... nos quia idem est quod ego et ... non ... quia possit ... forma ... et tamen ... magis ... in forma nostra. — Ideo respondeo quod ... unus ... unus baptismus ... et unum ... unus ... baptisma ... et ... esse ministri. Unde si plures baptizant unum ... unus ... baptizans ... esse ... baptismum. ... ego ... primo modo ... in ... ex... ... nullus ... quia ... nos ... plures non ut unus ... secundo modo ... pu... modo baptizandi ... non ... baptizare ... baptizare ... et ... sacramentum ... baptizant ... baptismum. Si non esset unus ... alii ... non possent ... non ... tamen. Unde quia ... non ... nos baptizamus. Sic qui ... non ... nos ... sed ...

Item utrum sit necessarius suscipiens puerum. — Respondeo quod ... ordinatum spiritualis ... qui ... puer nascitur ... et ... qui renascitur spiritualiter ... per baptismum. Unde ... III ... cum ... non possit ... necessarius est pedagogus ... de con. di. IIII c. ... necessaria ... sacramenti quia necessitate imminente unus solus baptizat sine levante. — ... quod non ... suscipere paganus cum non sit ... doctor ... sed paganus possit baptizare ... minister necessitate.

Item utrum talis teneatur ad ... — Respondeo quod utique obligatur ad officium quod sibi sponte assumit. Et quia accipit officium pedagogi non autem suscipientis, ideo est obligatus ad ... de salute pro loco et tempore. Si tamen puer habeat ... vel ... exequitur per eos. Sed si ... teneretur ... modo sunt sibi providere in his que spectant ad ... — Item plures possunt esse ... et sic ... disciplina. Respondeo quod unus debet esse ... tenent ... coadiutores.

Nunc quibus liceat baptizare. Hic determinat de actu ministrorum et ... duo: primo de baptizandis ... sunt baptizandi ... sacramentum fidei. Sed puer non habet fidem.

Preterea fiunt interrogationes si puer non ... eas. — Contra di. IIII c. ...

sic qui negant ad baptismum

dni nri dicites. s. apli pbaverut infantes recipi ad bapm. = dd p aplm. ro. vj. marce e donu x q peccm ade. cu g p peccm ade pui incurerint culpam 7 gfa sunt incolsi p donu di cu sit mai lilerandi s a culpa 7 introducendi i vita. h. q fit p bapm. = 2o. pz ee gen ut apparet in fide natu 7 nutu postea fu pris in ea pseuerat. pui. xxiij. ad. l. ix. v. s. 7 cu senuerit n recedz ab ea. hac pot dy. ult. ca. ce pat. = ad p h. qa n habit ecclia cu hr. = ad p n pls h p alios respodz q intelligunt.

ix utr pui iudeoz i uiu mris pents sit bapd. = dd q aut st lintes usu roni. aut n. si pmo mo possut cu 7 intio posse copleri 7 si sit sui iuris 7 iure di no 7 n uli. Si n lnt usu te st sb cura pentu pentu i oib iure hn 7 dno qui dni alr pui de n possut. vn 7 aug ras saluabitur i fide peruit 7 te n h. n 7 expedit qa p hoc q de facili possut redire ad i fidelite pp nile affcu ad pentes. = Cont n pentes uellz eos occide l' h facere pot pslibe. g mg dz eis subueniri i pnculo. = dd sic null' eripiend e q ordinem iuris cuiqs n sit adepnatus. i ut q ordine iui p'l tali iure sbiet pui penall.

ix utr pui i matris utis sit bapd.

= dd q n. qr sic g pluppoit n th ita 7 aug sprilis ille. vnt au. ad dardanu ne mo renascit n pui nascit. = h. qr cu bap sit ablucio sit sup dcm 3. qr q aqo mo tangat cor pui h q n pt n ul ad dicat q bapti mre oiua q sut i ea st bapti. t. h h n' e ta qr aia pui cuiz sacricaco z distictus ab aia mris. ta qr ipm cor pui aliam z ia acore mris distinctu. = dd ta n apparet caput pui egrediens n debet bapti. h si cuisnd totu egredit. h si timet in' mors te dsz bapti i cap 7 q mau 7 ad nbeniet i eo cs n mis q q dda. h p q q e melt e q sit 7 sacdos sbpu supplebit 7 n ei egeret relap q q dda h melt z q sit te hac fore n i ex bapizat 7 c.

ixta hoc utrum pecores sunt bapdi. dd q peccatores dr. ul p pcia pecca et sic sunt bapti cu bap ad h ordine ul ex h qd ht ppositu pcandi 7 te n 9 bapti. pmo qr bap de corpore xpo. liber n pt n incorporari pcco. = Sd qr sacra n qs adhibi fuit h. aut fit cu n peccati pat gram ad qm ordinat. 3o. qr sig de corde pcco sigto accedens aut ad bap sigt se uelle mori pcco. ta bapd e si fit.

ixta hoc utrum sit pccoribus i ing ad pna. dd q p bap incorporit xpo. in aut e q passio xpi fuit sacrificia. no solum p nris pccis. s 7 p pccis totius mundi ut dicitur. j. io. ij. 7 io nulli e alig sacrficio in iniugenda. qua hoc eet iniuria facere passioni 7 morti xpi qd de se n eet sufficiens. vn amb. s. Ro. xi. Sine pna sunt dona di. glo. gra di in bapo no requirit gemitu nz planctu. nz 7 op aliqd. h solam fidem 7 omia condonat.

ixta h utru confessio debeat pcede bapm. dd q e q e dupx confessio i. tior q fit soli do 7 tal' req q consistit i cor cone pccoz. qua n pt inchoare nouam uitam u. pe. e. vii. alia e confessio q fit i ministro. 7 tal' n requirit. = pmo qr tells pniz ad sacrm pnie q rcc bapm cu sit ianua sacroz. = 2. qr ille ordinat ad h ut absolut ligetur ad opa sacrificia q n sunt bapizadis iponda. = 3o. qr illa ht recondicu admixta q e gra 7 pena exterior.

ixta hoc utru ois teneant ad bapti. dd qd sicut pmu hois delict in ois transiuit p ppa. ita 7 pmu hois iusticia i ois iustificat. ro. v. nullu aut mbru pt viuificari n viuit capiti a quo e vita. bap aut e 7 p quem regenerant i uita. 7 p q incorporantur ipi capiti xo. = Hoc ta q uds aliqu pt deese d. ul' uoto 7 re. 7 sic n illo nulls saluatur. qr ille n mete sf corde e inuit. 2o. in ad re 7 n uoto. 7 talis saluat si re ar tcls. nec excludat. vn amb. de valentiniano dicit q regenerari 7 amisi. vn illi ille gratiam qm poposat. n amisit.

Utrum apli fuerint bapti. dd q quosda q rna. qr h n legit. h q qr ipi delebant alios deire ex. sic 7 ipe xpc p fuit bapz. = Con tile n fuits loci inclus q e q id. Ipm vos mudi estis. Jo. xvj. vn dd q bap x q aug ad selencianu v dt q xpc n venit mysteriu bapti tir h'e illos bapti tel. dis p qs ceteros bapiret q n veniut humilitatis ministeriu lauandi pedes. Sicut ob erat qd dr. as. iiij. q n ipe h disciplis ipius baptizabat. qr ipe n omnes h familiares bapti. vn ecta q 7 bta uirgo fuit bapta cu fuit familiarissima xpo 7 humillima. sf obderat q fuit sacrificata. 7 q n indiguit

absolute. quia est purificatione non indiguit. Sed quare ve-
le. tenuit non indigens multo magis tenetur. Iohannes
baptista sanctificatus fuit et tamen dixit ego a te debeo
baptizari. Mt. iii. Unde uidetur quod et ipse fuit baptizatus a
Christo. unde dicitur sine ...
Iuxta hoc utrum sanctificati in utero sint baptizandi.
Dicendum quod sic propter tria. Primo propter karacterem
qui non datur in utero. Secundo ut non solum mente
sed et corpore Christo incorporentur. Tertio propter necessitatem precepti
quod obligat omnes. Io. iii. nisi quis renatus et cetera. Unde
qui in utero sanctificati erant baptizandi propter ista et ut mem-
bris Christi conformentur.
Iuxta hoc utrum baptismus debeat differri. Dicendum quod
in paruis non. Triplici propter hoc quia non expectatur
... eis plenior ... tunc quam aliud eis conue-
niri non potest. Sed in adultis sic. Primo propter cautelam ut
decipiat et ideo examinandi sunt mores et fides. i.
Io. iiii. probate spiritus si ex deo sunt. Secundo propter eos ut
plenius in fide instruantur. Tertio propter reuerentiam
festi. ideo expectantur uigilia pasche et pentecostes.
et non festum epiphanie. sicut quidam dicunt propter hoc quia Christus
te fuit baptizatus. quia licet fuit baptizatus Io. non ... et ideo ista
festa magis apta. tamen quia commorimur Christo a
qui morte est efficacia sacramenti. tamen quia efficacia
est a ... baptizatus ... Io. iii. non ... re-
fuit ex aqua et spiritu sancto ... non habet locum nisi ... in-
struccioni uel quando timetur periculum.

Post hoc utrum intencio ministri requiratur. quia ... quia
instrumentum est et minister intencio non requiritur
propter agentis. Item non constat de eius intencione
non de puli salute. Contra quia est potius intencio est
causale. sed in operibus diuinis non debet esse causale.
Dicendum quod quam aliquis habet se in ... ad multa
quod ad ad unum determinetur. sed ... actus a
baptismi consideratus potest propter multa. uel propter mun-
diciam corporis uel propter ludum uel huiusmodi. et ideo debet quod
determinetur ad unum. id est ad sacramentalem effectum per-
tentes abluens. et hec intencio exprimitur per ista
uerba cum dicitur ego et cetera. Ad primum quod instrumentum in-
animatum non requiritur sed animatum. ut sic intendat se
siue per ... et facere quod facit ecclesia. Ad
... dicendum quod sufficit intencio ecclesie non ipse minister
baptizans exprimat exterius ...
Iuxta hoc utrum requiratur intencio. actualis intencio.
Dicendum secundum quosdam quod necessaria est et non deficit sed
supplet in paruis Christo ... baptizans. sed in adultis
fides et deuocio sed potest esse uiam quod ad ultimum effectum
quod est sanctificatio sed non quod ad caracterem quod non imprimitur
nisi per actum. Unde dicendum melius quod sufficit ex
parte intencionis ecclesie cum est minister non expresse ... Ita
... intencionis. non debet esse actualis intencio.
Sed sufficit habitualis ut primo intendat facere quod

facit ecclesia et postea rapiatur ad alia. Sed ... .
... ad hoc ... .
Iuxta hoc utrum requiratur recta intencio ministri.
Dicendum quod potest esse peruersa duobus modis. Uno modo ex parte sacra-
menti. ut non intendat facere quod facit ecclesia
sed deludere et hec euacuat sacramentum proprie. quam
... intencionis exterius manifestat. Secundo modo
... quod requirit sacramentum. sicut si baptizatur ...
ut ipsa abutatur. et hoc non dependet ab ...
ideo ista non impedit sacramentum. sed ipse ... peccat.
Utrum requiratur intencio baptizandi. Dicendum quod
per baptismum aliquis moritur ueteri uite et in-
choat nouam. nullus autem potest inchoare
nouam nisi ... ueterem uitam. et ideo sic requiritur ... propria
sit intencio ut inchoet nouam uitam cum per se
est susceptio baptismi in adultis. ... in paruis
aliena ut intendunt quod facit ecclesia. Alias
si ... quod de ... rebaptizandus esset sic. si non
es baptizatus et cetera.
Iuxta hoc utrum requiratur fides baptizandi. Dicendum
quod duo facit baptismus in aliis. sacramentum et caracterem
et ideo dicendum ad secundum. nichil ad baptismum uno modo sine quo
gratia stare non potest. et sic requiritur fides quia in iusticia
dei est per fidem Ihesu Christi. Ro. iii. Alio modo
sine quo caracter stare non potest. et sic non re-
quiritur fides. sicut non requiritur fides ministri.
... modo ... . quia non ... hominis. sed per uir-
tutem dei perficitur sacramentum.
Iuxta hoc utrum cathecismus debeat precedere
baptismum. Dicendum quod baptismus est fidei sacramentum. quia est
quasi professio fidei. ad hoc autem quod aliquis fidem
accipiat requiritur ut in fide instruatur. Unde Ro.
x. ... quomodo credent in illum quem non audi-
erunt. quomodo autem audient sine predicante.
Et ideo quamuis est ... baptismi cathecismi ... fit in-
structio de fide. Unde Christus premisit dicens docete
omnes gentes baptizantes et cetera. ... aures accomodare ... .
Utrum exorcismus sit necessarius. Dicendum quod
... sapiens uolens sapienter facere
opus suum. prius remouet impedimenta. Unde ...
... per exorcismos remouentur impedimenta
salutis quam ... per baptismum ... demonum ... habet ... hominem
... culpe ... uel actualis. Contra hoc
potest facere baptismus ... . Dicendum quod
baptismus aufert impedimenta gratie. sed exorcismus im-
pedimenta gratie baptismalis ... impugnacionem exteriorem ... exorcismus ... .
Iuxta hoc ad quod ualeat cathecismus. Dicendum quod
cathecismus est ... instructio ... .
instructio uita ... ... actibus

epo 7 pt euenire cuilibet post. uel alicuius fidei
propter aliquis dilatur ij. e de rudimentis
fidei qualiter se habere debeat bapti ad suscipi
sacra. 7 ista plura conuenit sacerdoti. pario i.
fidelibus ministris ut lectori. cathecismus.
exorciste exorcismus. 3a e uite christiane
illa conuenit patrinis post baptismum. e de
mutis fidei 7 dilitijs cum fidem talis. ex
officio 9t epo.
  Iuxta h ute q ibi aguntur sol' significant
  uel aliquid efficiant. dd p q stad.
q nl efficiunt. s; solum significant. Contra h
e q utimur v bis ibi vbis i patris. ut
cum de exi i inude ipse. Id alij dd q hunt
effectum aliquem tamen quam bap. q p baptismum det
plena remissio peccatorum. s; p istos exer
cismos remouetur duplex impedimentum
gre suscipiende in baptismo. vnum extrinsecum p ut
demones expelluntur p exsufflaciones.
ad extrinsecum qd habet homo i q sensus sui re
pelluntur ad percipiendum nuncia salutis. 7 id li
niuntur aures quo ad receptorem fidei. na
res quo ad approbacionem fidei. sal i os q ad
confessionem fidei. olei unctio e in scapulis
7 pectore ad aptitudinem pugnandi q demones.
Capite autem ungitur crismate post baptismum
p amb. ut sit paratus omni poscenti de fide reddere
rationem. vestis alba induitur si q alia non
habet vel. s; in signum glorie resurrectionis ad q
p baptismum peruenitur. vnde 7 in resurrectione christi an
gelus in stola candida apparuit. 7 ad de
signandum puritatem uite quam post baptismum
debet obseruare. ro. vi. In nouitate uite am
bulemus.
ii nunc de sacramento confirmacionis. hic querentur
  duo. p de quo p se. 7 quare uite confirmacio
sit sacramentum. vi q n. Quia n fuit i veteri
lege prefiguratum. p p sacramentum confirmationis
xpo. s; p istud non. q ipse n legitur unctus
Contra melchiades papa de cons. d. v. Sacro
te ptrique ee magnum sacramentum. s. baptismum 7
confirmacionem. Dd q sacramenta noue legis or
dinantur ad quosdam spirituales effectus gratie
in uita spirituali. 7 ideo ubi specialis occurrit effectus
ibi specialiter ordinatur sacramentum. sic g i
uita corporali. alius e effectus hominis in natiuitate. alius
i perfecta etate. s id. i. cor. xiij. Cum autem
factus sum uir euacuaui q erant paruuli p
q 7 alius e motus generationis 7 alius motus aug
menti. ita in uita spirituali. cum g p baptismum
homo spiritualis uite recipiat principium. oportet 7 aliud
esse sacramentum p q perducatur ad spiritualem etatis
augmentum. 7 h e confirmacio. Ad p dd q q
reuit necessarius prefigurabantur. n q erant
perfectionis cuius modi e confirmacio. q nl ad perfectionem
adduxit lex p apostolum. Ad s; n fuit unctus
unctione inuisibili tamen q inuisibiliter fuit unctus.
  Iuxta hoc q fuit institutum. Dd p quidam
  q nec xpc nec apli instituerunt. s; postea in
quodam concilio. Contra eccia constituitur
ex fide 7 sacris que sunt protestaciones fidei. s;
nullum concilium potest mutare ecclesiam ista g
nec sacra. Alij q apli q instituerunt prout ad
potestatem excellencie quam sibi xpc reseruauit.
id alij dicunt q xpc quam ipse imposuit ma
nus. q xix. contra uni. nulla mencio fit de spiritu s.
vnde illa post ingressus est. prime ad doctrinam cathe
cuminorum. vnde dd q xpc instituit istud no
exhibendo. s; promittendo. jo. xiiij. Si autem abi
ero mittam eum ad vos cuius tamen e q hic
datur plenitudo. s. q n erat deinde ante as
censionem. jo. vij. nondum erat s. datus. q n
dum erat ihc glorificatus.
  Iuxta hoc uite fuit necessarium. Dd q e
  necessitas absoluta. 7 h e in solo deo. alia
ex causa agente q e coactionis. h n; in
diuinis operibus ubi operatur s. q e diuinus
amor. 3a necessitas e ex causa finali 7 h dicitur
uel q sine h n potest haberi sic e necessarius bap. uel q
sine eo perfecte non habetur. 7 sic e necessaria confirmacio
cum pertineat ad perfectionem uite christiane.
  Item iuxta hoc utrum sit dignius bap. dd
  q vnum p esse alio excellencius ratione l ro
ne effectus. 7 sic bap 7 penitencia prefertur uel ratione con
tenti 7 sic e eucharistia. uel ratione signi 7 sic e
matrimonium. uel ratione ministri 7 sic est confirmacio 7 ordo.
cum conferuntur ab episcopis. magis tamen ordo cum po
nit hominem in gradum dignitatis.
  Iuxta hoc utrum habeat materiam. dd q in
  sacramentis deriuatur doctrina ueteris secundum quod o
peratur salutem. si g aliquod sacramentum e ad q homo ad
operatur sic e penitencia 7 matrimonium. i n; nec in
exterioris sumitur. s; sufficiunt ipsi actus. si autem ad
e cuius effectus tollitur est ab exteriori ibi necesse e
materia in qua diuina uirtus operetur. effectus autem con
firmacionis est hi gratia 7c.
  Iuxta hoc utrum apli fuerint usi materia. dd q e
  considerare in aplis duo primo quod receperint.
Vbi nota q n receperunt in ista materia con
s; in quibusdam similibus. s. linguis igneis q
istis correspondet. ignis. n. correspondet oleo
cum sit lucidum unde. n q ignis e actiuus.
oleum autem passiuum cum sit fomentum ignis 7 h con
petebat. tamen q p ipsos actiue debebat redundare

in alios ꝫ. s. s. lingue aut correspondet bal
samus. quia sicut lingua est communicatio locucionis
ita balsamus fragrancie odoris. sed non sibi competebat
ut essent ubique propter plenam et realitatem fundi.
Sed non quia propter propinquitatem illius status et
novitatem etiam descendit in alios per predicationem
communem. alium primarius impositionem imitando
se semper tamen cum aliquibus sensibilibus signis. et ideo tunc non
erat magis alia necessitas. sed quando signa non apparebant
videbantur communiter estimate unde dyonisius in .ca. ecclesiastice
perarchie. Quidam preterea opera que ductus sunt estimans
homines vident.

Iuxta hoc utrum oleum et balsamum sit congruens materia.
Dicendum quod sic. quia per istud sacramentum datur plenitudo
scilicet quod plenitudo significatur per oleum. unde et christus
dicitur unctus oleo leticie pre plenitudine. scilicet
quod habuit. hoc autem debet esse olive. tamen quia istud semper
frondibus virens signat virorem et misericordiam. scilicet. tamen
quia hoc proprie dicitur oleum. alia autem per similitudinem ad
rationem sit et primum uvis proprie dicitur vinum. tamen quia
christus in vinum et ad oleum assumit in supple
mentum huius vel non habetur ut supra. balsamus
autem admiscetur propter fragranciam odoris que re
dundat in alios. unde apostolus. ij. ad cor. ij.
bonus odor sumus et cetera. balsamus autem propter
primum habet odorem. Et quia in corpore preparat
et hoc competit confirmatis ut in confessione fidei
fragrantur.

Iuxta hoc utrum debeat esse consecrata materia.
Dicendum quod eius sanctificatio sacramentum ex ipso dignatur.
Unde notandum quod quedam sacramenta habent materiam conse
cratam. ipse christus usus est. et talis tamen ex ipso usu ap
titudine ad sacra acceperunt. sicut aqua baptismi.
unde est. dicit quod in mundi aqua baptismus preteritus omnium pur
gare potuisset non tactu divini corporis sanctificate
fuissent. Quedam ad eucharistiam panem benedixit et et calicem.
Unde in talibus non adhibetur benedictio quoad nec
cessitatem. sed quo ad sollempnitatem. Unctionibus vero
usus est christus non fuit unctus nec in unctione vincto
rum in uncionibus quod unctus fuit propter sordibus suis.
et ideo tam crisma quam oleum infirmorum per unde
dicitur quod adhibeatur ad usum sacramenti.

Iuxta hoc utrum conveniens sit forma. scilicet consigno
te signo crucis et confirmo te crismate
salutis. Dicendum quod sicut in illius forma debet esse
ita in sacramentalibus forma sacramenti debet continere quod per ti
net ad speciem sacramenti. In hoc autem sacramento datur spiritus sanctus
ad robur spiritualis pugne. et ideo in hoc sacramento tria.
sunt necessaria que continentur in hac forma. primo causa conferens
plenitudinem. scilicet trinitas. et hoc tangitur ibi in nomine patris et filii et
spiritus sancti. Secundo est ipsum robur quod datur per medicinam ad
salutem. hoc tangitur ibi et confirmo te crismate salutis.

Tertium est signum quod pugnatori datur sicut et tertium in
pugna corporali. et hoc ibi. consigno te signo crucis
in quo scilicet rex triumphavit ut dicitur col. ij.

Secundo queritur utrum imprimat caracterem.
et utrum quod sit. Et quia caracter distinguit. sed
hoc fit sufficienter per caracterem baptismi. Item ca
racter est potestas. sed ista sit passiva. quia ille est
per baptismum non activa. quia ille est ordinis. ergo et cetera.
Contra in omni sacramento quod non iteratur imprimitur
caracter. sed hoc est huiusmodi quia non iteratur. Dicendum quod caracter
est spiritualis potestas ad alias sacras acciones
ordinata. Dicendum autem est supra quod sicut baptismus est
quedam spiritualis generatio. ita et confirmatio est quedam
spirituale augmentum promovens hominem in spirituale
etatem perfectam. sicut ergo in vita corporali vide
mus quod alia est accio hominis statim nati.
alia cum ad perfectam etatem venit. ita et in
vita spirituali. cum igitur in baptismo accipiat pote
statem ad agendum ea que ad propriam salutem
pertinent. in confirmatione autem accipit potestatem agendi
ea que ad spiritualem pugnam contra hostes fidei
pertinent. quia dicit quod talis potestas quae non erat ante est. quam
caracter in confirmatione imprimatur. Hoc exemplo est
quod apostoli et baptismum ante missionem spiritus sancti in cenaculo
percubabant in orationibus quod sibi ipsis vivebant
sed post publice non verebantur fidem fateri. Ad
primum dicendum quod non distinguitur ab infideli quia habeat
caracterem baptismi. sed ab illis qui non sunt apti
ad pugnam sicut miles distinguitur ab ar
tifice. Ad secundum est ergo non tamen ad ordinem offerendi
dum. sed ad pugnandum.

Iuxta hoc utrum caracter confirmationis pre
supponat de necessitate caracterem baptismalem.
Dicendum quod sic. ita quod si aliquis confirmaretur
qui non esset baptizatus nil reciperet. sed oporteret ipsum
iterum confirmari post baptismum. Cuius ratio est quia sicut se habet
confirmatio ad baptismum sicut se habet gratie augmentum
ad generationem sicut est supra dictum. in autem est quod
nullus potest promoveri ad perfectam etatem nisi prius
fuit natus in corporalibus. Ita nec ergo in spiritualibus
aliquis potest confirmari nisi prius fuit baptizatus. Nec
obstat quod aliqui non confirmati pugnaverunt
pro fide. quia sicut dictum est. deus potest effectum omnium
virtutis sine sacramento dare sine sacramento.

Iuxta hoc utrum conferatur in confirmatione gratia gratum
faciens. Dicendum quod sicut dupla est vita naturalis
et celestis et cetera. omnis autem vita est per gratiam
gratum faciente spiritualis. quia in hoc sacramento datur spiritus sanctus ad
robur sicut datus fuit apostolis in die pentecostes.
Act. ij. Dicendum est autem in spiritu sancto. quod scilicet non potest esse
nisi in mente ubi per gratiam gratum facientem. et ideo
manifestum est quod in hoc sacramento datur gratia. unde magister dicit ibi

dicitur. Spiritus sanctus in fonte baptismi plenitudinem tribuit ad inno-
centiam, in confirmatione augmentum prestat ad gratiam.
Contra: due forme eiusdem speciei non possunt simul esse
in eodem subiecto. Ergo nec due gratie. Sed gratia data est in
baptismo. Ergo non alia gratia datur hic. Si eadem,
ergo hec non datur cum habetur ex baptismo. Solutio:
considerando essentiam non est alia, sed que prius
erat hic augetur. Sed considerando quantum ad effectum specia-
lem quod superadditur, cum hic sit effectus alius ab illius effectu,
sic non est eadem specie.

Utrum sit omnibus exhibendum. Solutio: quod sic.
Hoc est de intentione nature, quod omnis qui corporaliter
nascitur ad perfectam etatem perveniat. Ita de
intentione dei est quod omnis spiritualiter natus
ad perfectam etatem perveniat spiritualem, promo-
veatur cum hic non habeat iniquitatis imitator domini cuius
perfecta sunt opera. Deut. xxxii. Sed aut in corporalibus
impeditur ipse corporis corruptione, corpus quod in quibusdam non consequitur ipse
etatem in mobilitate. Cum est ista vita spiritualis, et ideo
sic in omni etate sive senectute sive in alio sta-
tu homo potest spirituale nativitatis consequi. Item et incremen-
tum sive senectute sive puericia potest consequi perfectam
etatem que fit per confirmationem, et ideo hoc sacramentum omni-
bus sive viris sive mulieribus sive senibus sive egris sive
pueris sive senibus debet exhiberi cum periculo in omnibus.
Omnis sexus vel etas spirituale miliciam gerunt.

Contra: mortuum non habet pugnare. Ergo eis
non est dandum. Solutio: quod est dandum ut in perfecta
etate resurgant et ut maiorem gloriam conse-
quantur. Sic hic maiorem gratiam habent. Sed contra,
quod sic non ipsum importent cum sit confirmatio et quod inve-
nit. Et sic Augustinus peccator ergo quia datur in baptismo quod ideo
non debet dari peccatori quia non habet gratiam. Sic et talis
nisi per penitentiam bone voluntatis accedat in pec-
catum habet eius confirmationem non habet plenam
recipere remissionem.

Utrum hoc unctio sit in fronte conferenda. Solutio: quod sic
propter duo. Primo quia accipitur hoc sacramentum ad
robur spiritualis pugne. Pugnator autem debet portare
arma sui domini in loco magis manifesto. Hoc autem
est in homine frons, quam tenus tegitur. Et ideo in
cruce in quo Christus triumphavit tamquam armis
illi recipere debent. Unde et apostoli quod propter latuerunt post
spiritus sancti missionem se manifestaverunt. Secundo quia
pugnantes quandoque deficiunt in pugna vel propter
erubescentiam vel propter timorem, et iste passio-
nes maxime apparent. Et statim in fronte. Unde
super primum ad Cor. Verecundantes rubescunt, timen-
tes autem pallescunt. Et hic fit propter pre magnitudine sangui-
nis adductus. Unde Christus dicit ad frontem autem
cum accordans, ut ergo nec propter timorem nec propter verecundia
Christum confiteatur, ideo signatur homo in fronte.

Utrum hic unctio confirmationis debeat alibi fieri quam in fronte. Solutio
quod hoc sacramentum datur ad robur pugne spiritualis.
Sic autem aliquis de novo natus indiget nutricto-
re de his que pertinent ad vitam. Ita et aliquis qui assumitur
ad pugnam indiget instructore de his que spec-
tant ad modum certaminis. Et propter hoc ille qui confirmatur ab
alio tenetur. Quare ab ipso instruendus est. Sed contra
quia hoc sacramentum datur ad perfectam spiritualis etatis.
Unde ab alio sustentatur quasi adhuc puer et imbe-
cillus. Sed autem potest solvere modo. In eis in vita dominum
modo et sic confirmatus quia non potest aliquis intere-
sse de pugna quod non est assumptus ad pugnam.

Utrum soli episcopi conferunt hoc sacramentum. Solutio: quod
sic in operibus artificialibus opera inferiora fiunt
per artifices inferiores, superiora per superiores. Ita in
sacramentis opera que non ponunt excellentiam vel
statum eminentem competunt ministris inferioribus vel
presbiteris. Opera vero que ponunt perfectionem vel excellentiam
competunt superioribus, id est episcopis. Talia sunt confirmatio
et ordo, quia primum ponit hominem in statu pugnatoris,
sicut miles dicitur induere tirocinio. Secundo ponit
hominem in statu dignitatis sicut dicitur clericus a clero.
Alia autem sacramenta non ponunt hominem in aliquo gradu
vel eminentem statum. Potest tamen ex plenitudine potesta-
tis committere sacerdotibus simplicibus ut confirment. Sicut
quandoque factum est, sed modo non fiat. Sic et potest committere quod
minores ordines conferant, sed non facit quia sic
soli apostoli leguntur confirmasse. Ita et ad illos tamen
pertinet qui tenent in ecclesia locum ipsorum. Et hii sunt episcopi.

Utrum hic unctio sit circa tempus observanda in confirmatio-
nibus. Solutio: quod tempus potest hic considerari dupliciter, et quantum ad
tempus communiter vel quantum ad diem. Si primo modo est sacramentum. Sicut
dicit Melchiades papa quod hec duo sacramenta, scilicet baptismus et confir-
matio, sunt coniuncta sunt ut alterum sine altero non morte
preveniente nullatenus possit segregari. Et unum sine
altero rite perfici non potest. Et ideo eadem competunt perfecta
baptismo sollempniter celebrando et hinc sacrandi scilicet
vigilia Pasche et Pentecostes. Sed quia hoc sacramentum tantum ab
episcopis datur, qui non possunt semper adesse, sic permittitur per
totum tempus, potest et aliis temporibus dari. Si vero
ad diem, est sub magna inultur. Et statutum in concilio
Aurelianensi ieiunus tantum debet tradi, et in concilio
Meldense a ieiunis episcopis accipi. Excipiuntur
tamen in concilio Meldensi infirmi et morte periclitantes.
Sed in pluribus diocesibus unus episcopus non sufficeret
ad omnes confirmandos. Ideo prohibetur et propter diuturna alia
in muneribus periculosa potest a non ieiunis et dari et accipi.
Ubi consuetudo non potest observari, a ieiunis detur et
accipiatur. Cum vero quod est hic in media, quod et crisma
ad baptismum in cena domini benedicitur. Tamen quia tunc
sacramentum corporis Christi ad quod omnia alia ordinantur quo-
dammodo fuit institutum. Tamen quia potest in vigilia Pasche

xi

in sollempniter celebratur bap. generaliter per dyocesim
presbiter destinari, sed olim omni tempore licuit cima ɔ
fici sic ex concilio martini pape habetur.

Post sacramentum bap. hic querunt duo. primo de
eucharistia secundo de eius forma. primo querit
utrum eucharistia sit sacramentum. videtur quod non. quia
sacramentum noue legis efficit quod figurat. sed species
ille non faciunt corpus christi. ergo ꝛc. — preterea ad eundem
effectum non ordinantur diuersa sacramenta. sed per dictum e.
ca. ecclesie s'ar. ad perfectionem ordinatur confirmatio
et eucharistia. ergo non sunt diuersa sacramenta. — Contra. glossa
dicitur in collecta. perceptio ut hoc tuum sacramentum non sit nobis
reatus ad penam. — Dicendum quod considranda sunt
hic duo. primo quod eucharistia sit sacramentum. secundo quod aliter est sacramentum
quam alia sacramenta. — Circa primum notandum quod sacramenta
ordinantur ad sustentationem hominis in uita spirituali. uita
autem spiritualis corporali tenetur conformiter eo quod corporalia
spiritualium similitudinem gerunt. In uita autem quod sic ad ui-
tam corporalem requiritur generatio per quam homo uitam accipit
et augmentum quo homo perducitur ad perfectionem uite.
et requiritur alimentum quo homo conseruatur in uita et
ideo sic ad uitam spiritualem oportuit esse bap. quod est
spiritualis generatio et confirmationem que est spirituale augmentum
et oportuit esse eucharistiam que est spirituale alimentum. — Secundo
notandum quod omne sacramentum dicitur ex eo quod continet ad
sacramentum. sed alia sacramenta continent ad sacramentum non
absolute. sed in ordine ad aliud sic bap. continet uirtu-
tem ad sanctificandum hominem. sed istud sacramentum con-
tinet ipsum christum absolute et ex hoc sequitur alia duo quod
alia sacramenta perficiuntur in usu materie sic bap. in
applicatione aque ad hominem. sed istud in ipsa conse-
cratione materie et ideo hoc post consecrationem manet sacramentum. Tale
non. unde post ablutionem bap. non remanet non aqua et
ex hoc sequitur tertia differentia quod in aliis id quod est res et sacramentum
sic in bap. caracter est in suscipiente et hic est non.
sed ipsum corpus christi quod est hic res et sacramentum est in ipso sacramento
— Ad primum dicendum quod hic non faciat ut sic faciunt.
tamen ut ibi sit. unde tenetur diu est quamdiu species
manet. — Ad 2. dicendum quod est differentia. una est ipso
homine ad quam perducitur ad augmentum. alia que est
ex adiuncto sibi extrinseca sicut ex cibo uel uestimento.
sic in spiritualibus ad primum ordinatur confirmatio ad secundum eucharistia.

Utrum hic uerbo sit unum uel plura. Dicendum quod cum eucharistia
sit sacramentum ecclesiastice unitatis et sacramentum significat
similitudinem eius cuius est sacramentum. Oportet dicere ipsum quod sic
unum. hic autem sic est. sicut non dicitur plura in uerbo. mensa. u-
num dicitur non solum quod est diuisibile. sed et quod est perfectum. sicut
cum dicitur una domus uel unus homo. Est autem unum per-
fectione ad cuius integritatem concurrunt omnia que requiruntur
ad finem eius sic ad hominem concurrunt omnes partes
domini cum hoc sacramentum ordinetur ad quandam spiritualem
refectionem. ad refectionem autem sic est in corporalibus in duobus

concurrunt duo. scilicet cibus et potus. ita et ad integritatem
huius cibi concurrunt duo. scilicet quod spiritualis est et potus
spiritualis. unde io. vi. Caro mea uere est cibus et san-
guis meus uere est potus. Est ergo formaliter et
perfectiue unum materialiter uero plura. et per hoc quod sic ex-
primitur pluraliter sicut in collecta. purificent
nos domine sacramenta que sumpsimus. et redit postea singulariter et perceptio
ut hoc tuum sacramentum ꝛc.

Iuxta hoc queritur utrum hoc sacramentum sit necessitate
salutis. — Dicendum quod in hoc sacramento est con-
siderare duo. scilicet sacramentum et res sacramenti. res autem est
unitas corporis mistici. sine qua non est salus. quia
extra ecclesiam nullus saluatur. sicut et extra ar-
cham noe quam significat ecclesiam. i. pe. iii. nullus
potuit saluari. sed sacramentum loquimur de ipso sacramento.
tunc percipi habet dicitur uno modo in re. et sic non est
necessitatis. alio modo in uoto. sic et finis
habetur in desiderio. istud autem sacramentum est consummatio
omnium aliorum sacramentorum. et sic est de necessitate
salutis. — Sed quia non sufficit huiusmodi cibum cor-
poralem in uoto non realiter accipiatur. ergo non re-
aliter habetur. non potest homo uiuere ergo nec hoc ipsum
sacramentum realiter accipiatur. — Dicendum quod ille
cibus nutrit per hoc permutatur in sumente.
iste autem econuerso per hoc quod sumentem mutatur in
ipsum. sicut augustinus. li. confessionum. potest autem aliquis mutari
in christum ex solo uoto. et ideo non est simile.

Iuxta hoc queritur utrum hoc sacramentum debeat
pluribus nominibus appellari. Dicendum quod hoc sacramentum
habet triplicem significationem. et secundum hoc tripliciter nominatur.
unam significationem habet respectu preteriti inquantum est representatiuum
dominice passionis. et secundum hoc dicitur sacrificium quia est
ipsam passionem. hostia autem quia ad ipsum
pertinet qui se obtulit in ara crucis. aliam significationem
respectu presentis habet. scilicet ecclesiastice unitatis que est significata
hic sacramento. et secundum hoc dicitur communio et sinaxis.
unde damascenus. li. iiii. li. quod dicitur communio quia per ipsum
communicamus christo et concorporamur. et unimur per ipsum
in unitate. — Tertiam habet respectu futuri inquantum est eiusdem
prefiguratio fruitionis. et secundum hoc dicitur
uiaticum inquantum nobis prebet uiam illuc perueniendi
et etiam dicitur eucharistia. i. bona gratia. quia gratia dei uita
eterna. ro. vi. uel quia realiter continet christum
qui est plenus gratia. dicitur etiam in greco metha-
lipsis. i. assumptio. quia in eam deitatem per hoc filii
deitatem assumimus.

Iuxta hoc queritur utrum conueniens tempore fuit in-
stitutum. Dicendum quod christus instituit hoc sacramentum
in cena quando a discipulis suis recessurus
erat. et hoc propter tria. — Primo ratione continentie
huius sacramenti in quo christus inest continetur in sacra-
mentis sicut ubi eius. quia ergo ipse christus in propria

ipse erat discessurus ab eis in sacramento ipse
se ipsum eis voluit relinquere sicut in absencia
imperatoris exhibetur imago eius. Et hoc
est ideo [illegible]. Secundo ratione fidei. quia sine fide
passionis christi numquam potuit esse salus,
et ideo omni tempore oportuit esse apud homines
aliquod representativum passionis sicut in lege
veteri precipue agnus paschalis. sicut igitur illud
fuit prefigurativum tamen passionis future,
ita debuit esse aliquid quod esset rememorativum
passionis preterite et ideo [illegible] fuit celebrato
prius sacrificio imminente passione novum
instituere quod semper illud et hoc est ideo [illegible]
[illegible]. Tercio ratione amicitie [illegible].
quia ultima ab amicis recedentibus dicta
magis memorie commendantur quia tunc magis
affectus inflammatur. et ideo quia magis afficit
tunc illa magis et profundius animo im-
primitur. et ideo ut in maiori veneratione
haberetur hoc sacramentum ipse suis magnificum in
ultimo discessu ad discipulos instituit. et
hec est ratio Alexandri [illegible] ad
ianuariam.

Iuxta hoc queritur. Agnus paschalis fuit
precipua figura huius sacramenti. Videtur quod [illegible]
in consecratione. Quia id quod est sacramentum tantum
scilicet panis et vinum. et sic quantum ad hoc potissima
figura eius fuit oblatio melchisedech
qui obtulit panem et vinum. Secundo id quod
est sacramentum et res scilicet ipsum corpus christi verum
et quantum ad hoc figure fuerunt omnia sacrificia
veteris legis et precipue sacrificium expiationis
quod erat sollempnissimum. Tercio id quod est
res tantum scilicet effectus eius qui est gratia. et quantum ad
hoc fuit precipua figura manna quod
habebat in se omnis saporis suavitatem
ut dicitur sap. xvi. sicut et gratia quantum ad omnia
in [illegible]. Sed agnus paschalis quantum
ad hec omnia prefigurabat. primo quantum ad primum.
ad primum quia immolabatur ab omni multitudine
filiorum israel. xiiii. luna quod fuit figura pas-
sionis christi. Secundo quantum ad tercium. quia per sanguinem
agni paschalis protecti sunt filii israel a de-
vastante angelo et educti de servitute
egypti. Sic et per hoc sacramentum liberat ab omni
adversitate et [illegible] servitute. et sic iste
agnus fuit precipua figura

Iuxta hoc [illegible] hoc sacramentum sit sum-
endum tantum a ieiunis. Videtur quod [illegible]
dicitur ad susceptionem huius sacramenti [illegible] uno
modo [illegible] et hoc [illegible] modo [illegible]

hec repugnant ad hoc sacramentum. Contra modo ipsa ec-
clesia precipit quod statuit a ieiunis sumi. et ipsa
hoc iiii. primo propter honorem huius sacramenti. unde augustinus
[illegible] ad ianuariam. placuit spiritui sancto ut in
honorem tanti sacramenti prius in os christiani dominicum
corpus intraret quam ceteri cibi. Secundo propter signi-
ficationem ut detur intelligi quod [illegible] res huius sacramenti
et caritas eius prius debet in cordibus nostris fundari.
[illegible] primum querite regnum dei. Tercio propter
periculum vomitus et ebrietatis quod quandoque contingit ex
[illegible] cibi assumptione. unde apostolus i. cor. xi. alius
quidem esurit alius quidem ebrius est. Quarto sicut de-
votionis que requiritur propter reverentiam huius sacramenti. [illegible]
quamvis aliqui habent se mortificatos propter frigiditatem
et ob hoc devotiores sunt post modicum cibum
assumptum calefacti spiritualiter tamen ut in pluribus ieiuni
homines sunt devotiores. et ideo a ieiunis debet
tantum sumi. excipiuntur tamen infirmi ne sine
communione discedant de corpore. Ad primum dicendum quod non obstat
quod christus in cena dedit. quia hoc fuit propter rationes
supradictas. non tamen precepit ut deinceps tali
ordine servaretur. sicut dicit augustinus ad ianuariam.

Iuxta hoc utrum medicina vel electuaria im-
pediat. Videtur quod sic. hoc est contra opinionem [illegible]
que dicit quod non [illegible] sumantur per modum medicine
et non per modum cibi. [illegible] phisici cibum
[illegible]. Sed hoc stare non potest. Primo quia cum
talia electuaria conficiantur ex rebus
que possunt sumi [illegible] nutriant. et precipue
[illegible] ex intentione medici [illegible]
[illegible] vel pro restauratione deperditi sicut ad
[illegible] est diapenidion et diadragaganton et huius-
modi. Secundo quia dicit augustinus quod iste cibus prius debet intrare
in os christiani [illegible] quod debet esse primus
cibus [illegible] sed [illegible] electuarium vel medi-
cinam plus nutrire corpus quam illa pura sacra-
[illegible] et sic ipsum sacramentum non esset primus cibus.
Si dicatur quod ista non impediunt quia
[illegible] nutriunt sed solum sunt ad alterandum.
hoc non est quia constat quod aqua simplex nu-
triret et secundum medicos solum est ad alterandum quam
sirupus vel mel zucharum et alie res [illegible]
[illegible]. Si ergo secundum eos sirupus non impedit
cum maxime per modum medicine aptus sit
sumi [illegible] potius impedit quod [illegible]. Sed si
dicatur quod [illegible] potius [illegible]
impedit [illegible] et sirupus cum sit potus [illegible]
non dicatur quod tamen aqua impediat [illegible] alius
potius quam [illegible] est. Placet valde quod di-
cunt [illegible] ista per modum
medicine quia non est [illegible] quis sit modus accipi-

b q n^a accepit uiri .s. sit cibz ul' potus. — Et
io e alia opinio q d^r qd impeditur. — Ad cuius
euid^a csid^e e q^d duplex ieiuniu s nat^e et eccl^e.
primu s nr impetrat puationem cuiuslibet cibi vel pot-
tus accepti, siue p modu medicine siue cibi siue in
multa q^{te} siue parua. siue misceatur p se siue cu
aliis. siue et n̄ nutriat dum modo sumgantur
p modu cibi. et tale ieiuniu req^r ad h^o sup
conem. — Aliud e ieiuniu eccle qd e ad
maceracom corpis institutum et tale p pocta
no soluitur. quia no nutriunt multu. s
mag^s sunt ad alterandu. et ppt h^o certa sumitur
i isto ieiuno et n̄ i alio b sumi i posset si vellet.
iuxta h^o q. utru sic ieiun^s sit post sumpt^m
vel statim comedendu. dd q ad assumpco-
nem cibz req^r maxima deuocio et reuerencia
effectus huius sacri. in g^e enim impedit^r deuo-
cio p precedencia qm pcedencia. et io mag^s
debuit institui ieiuniu an sumpcom q p^e.
dz tn aliq^d esse mora inter istu cibu et alios.
vn tn canones antiquos statutu fuit a-
clemente pp^a ut h^r de csec. d. ii. Si me-
ne dnica porcio editur usq ad vi. ieiunent
ministri q eam sumpserint et si tercia vel quarta
capiat ieiunent usq ad vesperam. b tc rar^o
dnica celebrantur. nc aut^o qr sepe mis-
sar sollepnia celebrant^r p sua csuetu-
dine e abrogatu. vn n̄ seruatur ieiuniu
post. Est aut b cputandu s cotem a me-
dia nocte. n re^ri. utru post dormiat vel
n̄ dormiat. digestus sit vel indigestus.
si aut post reliquie aliqu cibi remaneant
i ore et casualit^r transglutiant^r n̄ impediunt
sumpcom cu no p modu cibi. s p modu salue
transeant. et eadem ro e de reliquiis aq vel
vini quib^z os abluuntur dum mo transeant
n̄ in magna quantitate. s p modica saliue ac-
cipiant n̄ pt.
Secundo q^r utru h^o sit forma csicus sangui-
hoc e n. cor meu. et h^o e calix sangui-
nis mei. et utru q n̄ . qr ista n̄ e. s hic sit
cclusio pauus et vni^s q^o dz dici s^r n̄ e.
— Pt q n̄ e de sba forme n̄ dz poni. s h^o
. n. n̄ e de sba [illegible] male additur. — Con-
tra ut inst^r de sacris. csecracio sit vbis
et sermonib^z dm ihu. h^o aut sunt vba eius.
— Dd q forme dz esse cformis sacris maxime
cu sacra significant efficiat qd figurat. h^o aut
sacri in differt ab aliis pnc^r in duob^s. p^o q h^o
sacri pficitur in ipsa csecracione m^e n̄ in
vsu eius. sic aq^a cancta. — 2° qr i h^o sacro

nullu actus exterior e hic insit sicut h^r i aliis
sacris. s h^o h^r solam placom vbor et ppt
h^o forma huius sacri differt ab aliis formis. — Primo
qr forma n̄ exprimit aliqu usu vel appli-
cacionem mat^e s sola materie consecracionem. — 2° qr
vba pferuntur n̄ ex psona ministri sicut i aliis
n̄ ponitur. ego vel vbu ps ps. si ex p xpi.
— Ex h^o sec^r tria dicta h^o forme qr qr xpi
cui vba huius tn recitantur in vtute
apli agebat. ut puta huius iste dictum.
io n̄ fit mencio ministri e intencionis sicut in
aliis. — Ex his sequitur. qd dicit qr forme
exprimitur p vbu s^{dm} .s. et n̄ p oracionem
sicut bapt^o vel cfirm^o vel hi. qr ibi oz signi
actu ministri q h^o n̄ oz cu vel agat. — Ad
primu dd q i h^o sentencia ubi e sic et e
sic s. et io melius dr. e qd sit qr h^o z ul-
timus effectus huius forme. — Ad 2. dd q h^o
. n. ponitur s csuetudine romane eccle n̄ q
sit de sba. s qr importat continuacionem
ad precedencia obmittens m^i fecerit.
utru h^o q. utru xpus his vbis csecrauit.
dd q circa h^o sunt .iii^{or}. opiniones.
quidam dixerunt qr xpus ppt prerogativam excellencie
sui vbis csecrauit. et h^o vult sentire innocentius
tercius in gla dec^r. Sz h^o h^o e q eraure
dum qr benedixit et fregit. benediccio enim fuit
quibusdam vbis innocencie aut tercius vult
loqui mag^s opido qm diffiniendo. vn alii
dixerunt qr benediccio fuit ista quibusdam vbis
nob ignotis. — Sz n̄ h^o valet qr ista
vba pferuntur p modu recitacionis et sic
operantur. vn si n̄ fuissent dicta n̄ mo
dicerentur. n^c aliquid p ipsa fieret. vn
alii dicunt qr xpus p ea csecrauit. s pcet
secreto protulit csecrando. p^o manifeste.
— Ad instruend^m nos aliq csicere debe-
rent. Sz n̄ h^o valet qr superflua sit p
plura q q^d bn fit p pauca. xpus aut vel
uti ponit facere .s. csicere et aliis formam
csicrandi dare scilicet tm et manifeste pfe-
rendo. vn alii dixerunt et melius qr xpus
scilicet tm protulit et eis csecrauit. et ista
opiniones uenit ex h^o qr in xxvi.
dr q accepit ihc pa. benedixit et fre.
et dedit dis. s. et ait comedite ex hoc
omnes h^o z corp meu. et s^r d calice fecit
v uideatis qr p^o benedixit an qm h^o
vba dixit. s h^o n̄ z qr est cuersu
ordine ut geste s^r n̄ intendebant nisi
d formis sacrorum q^{es} oportebat esse

occultas spirituali virtute ut dicit dionysius in
fine ecclesiastice ierarchie. sed solum hystoria de christo
texit. — Et ideo dicendum quod christus non prius benedixit quam
ista verba diceret. nec tamen prius fregit vel dedit.
unde hoc participium dicit in preterito concomitantiam
vel circa actum. ut scilicet sit sensus. dum hec verba
diceret. scilicet hoc est corpus meum. benedixit. fregit. dedit.
discipulis suis. et sic illa non precedunt in ipso
hec instrumento.

Juxta hoc queritur utrum hec sit forma verborum.
hoc est corpus meum. — Dicendum quod forma importat
quandam conversionem panis in corpus christi. unde in hac
forma est triplex consideratio. Primo ipsam conversionem. Secundo tempus
a quo tendit terminus ad quem. conversio autem potest considerari
dupliciter. primo ut incepta. secundo ut in facto esse. non debuit
autem hic significari ut incepta. sed ut in facto esse. non de-
buit autem hic significari ut incepta. sed ut in facto esse
propter duo. Primo quia in naturalibus mutationes
non successivas idem est fieri et factum esse. ista autem
mutatio non est successiva. — Item quia forme sacramenta-
les cum efficiunt quod significant assimilantur formis
que sunt in mente artificis. ille autem non reputatur
efficere prius nisi ut reperitur in facto esse. sic domum
in edificatione domini non fecit. et ideo intellectus debet in
in facto esse quod fit. — De hijs ultimis nota
quod conversio in facto esse exprimitur per tria hec
scilicet in facto esse conversionis. terminus a quo et terminus ad quem. et
terminus a quo non sic. sed terminus a quo non manet post conver-
sionem. sed solum per accidentia que sunt in speciebus
et ad speciem definiuntur propter id terminus a quo convenit
exprimitur per pronomen demonstrativum relatum ad
accidentia que sunt manentia. sed terminus ad quem expri-
mitur per nomen significans naturam que post conversionem fit.
et ideo hoc est corpus meum. ideo conveniens est
forma hec hoc est corpus meum.

Juxta hoc queritur utrum hec sit forma conveniens sanguinis.
hic est enim calix sanguinis mei novi et eterni
testamenti. misterium fidei. et cetera. — Dicendum quod dicitur hic esse differentia.
una dicit quod de substantia forme est tantum hoc. hic est enim ca-
lix sanguinis mei. sed alii dicunt quod omnia que con-
sequuntur sunt de substantia predicationis scilicet corporis christi.
unde cum sit de substantia locutionis et forme sacramentalis
significando efficiunt. omnia dicta que sunt de substantia forme.
— Et ideo alii dicunt quod totum est de substantia for-
me. scilicet hec quecumque et cetera quod primus ad usum
sacramenti. sicut et in sacramento corporis cum premittitur
accipite et comedite et cetera. quod tamen non est de
substantia forme. et hic signum est quod sacerdos con-
tinuat et modo tenet calicem proferendo omnia verba
ista. — Unde nota quod hec omnia sunt de substantia forme
tamen in ista forma duo considerare possumus. primo id
quod significatur ipsa conversio. scilicet hic quod dicitur hic est ca-
lix sanguinis mei. dicit autem calix quod per intellectum dicitur in signi-
ficatione ut recipiatur continens pro contento
hic est calix. id est sanguis contentus in calice. vel
metonomice ut calix intelligatur passio
sicut dicitur mathei xxvi. transeat a me calix iste. quod passio christi
hic significatur quia in ea sanguis a corpore fuit separatus
— Item. modo nota quod verba ista importat virtutem
effusionis sanguinis que attribuitur vel primo per
passionem et sic dicitur novi et eterni testamenti. quod dicitur virtutem et
et de nova est exhibita et ideo dicitur eterni testamenti
quia ratione eterne predestinationis. et quia durabit
in eternum. — Item. vel gratie et sic dicitur misterium fidei. quia sola
fide creditur quod ibi sit sanguis christi. — Et in impedimentum
utrius quod est peccatum quod passio amovit. et sic dicitur
qui pro nobis. scilicet apostolis et pro multis. scilicet aliis pro quibus
offertur. vel pro nobis. scilicet iudeis et pro multis. scilicet genti-
bus effunditur in remissionem peccatorum.

Juxta hoc utrum omnia sunt de necessitate sacramenti que dicuntur
in missa. — Dicendum quod quidam dixerunt quod hoc sacramentum
possit confici per ista verba absque premissis precipue que
sunt in canone misse. sed hoc non est verum. — Primo
propter ambrosium qui dicit libro de sacramentis quod consecratio fit ver-
bis et sermonibus domini ihesu. nam per reliqua omnia
que dicuntur laus deo offertur et oratione petitur
pro populo. — Secundo non est idem canon apud omnes
et ideo dicendum quod sola verba supradicta sunt pertinentia hoc
sacramentum sine quibus non fit consecratio. unde si immi-
nente conflictu diceret sacerdos omnibus aliis
premissis verbis vel aliis que spectant ad sol- hijs
lempnitatem huius sacramenti perficeretur. sed graviter peccaret
ut patet nisi esset necessitas urgens. non tamen sic pecca-
ret baptizando. quod idem est sacramentum necessitatis. Item et ideo
unde defectum hic possit supplere quilibet manducando
in illo quod ea que hic requiruntur consecrare non possit.

Juxta hoc utrum in hijs verbis sit virtus locutio-
nis cum dicitur hoc est corpus meum. et hic est sanguis
meus. — Dicendum quod cum fuit opinio quod est virtus et per
incipiat in eternum corpus christi et verus sanguis
eius. notandum est dicendum quod virtus sit in ipsis locu-
tionibus. sed dicunt modo intellexit fuerunt v. opiniones.
prima est quod verba ista non accipiuntur significative. sed
materialiter quod in sermone christi recitativa. sed hoc
stare non potest propter duo. — Primo quia forme sacramentales
significando operantur. — Item quia eadem quod modus
est prima prolatio quam christus ea protulit significative.
— Unde est ii opinio quod dicit quod non est hic demonstratio ad
sensum. sed ad intellectum ut sit sensus hoc. id est signa-
tum per hoc est corpus christi. sed neque hoc valet propter duo. — Primo
quia tunc corpus christi non esset hic nisi ut in signo quod est here-
ticum. Secundo quia hoc possit esse ante sui conversionem. sicut possit
esse christus non ostendit quod forma conversionis in christo. — Unde
tertia opinio que dicit quod est quod est demonstratio et ad sensum

et est una prolatio in instanti locutionis. sicut cum dicis de-
ne racio finitis hiis verbis. quia hoc adverbium nunc
facit demonstrationem prolationis in instanti locutionis et non
esse facta. Sed hoc est non verum quia tunc hoc facit demonstrationem
eadem tantum conversionis quod est corpus Christi. sicut ibi nunc
facit demonstrationem conversionem in instanti. et tunc est sensus
corpus Christi praesens est corpus meum. Sed quia hoc locum non facit
cum et post sit unum. ideo iterum hoc locutio significat. Unde
est opinio quod dicit quod sicut in talibus miraculis dicimus
hoc quod fuit aer est modo ignis factum miraculose ae-
ris in ignem et in accidentibus hoc est quod fuit album est ni-
grum. et ista sunt vera propter [illegible]
facta miraculose. vel quia est hoc cum solum accidentia manent
eadem cum utroque termino quod est vera locutio et sic hoc
demonstrat ad accidentia sicut in eadem subiecto. Sed hoc est falsum.
quia in hoc non [illegible] quod id est esse substantiale et forma substantiale
sicut in substantialibus. vel accidentale sicut in accidentibus. Sed hoc
accidens non habet id esse substantiale cum corpus Christi quia non est
accidentale. Et ideo ista vera opinio quae dicit quod verba
ista cum sint forma conversionis et non significant tamen
comparantur ad rem significatam sicut intellectus perfectus
cum factivus. talis autem non praesupponit rem sed
facit eam ita et istius locutionis. intellectus
non praesupponit rem significatam. Sed facit eam sicut
hoc in instanti. ideo quod intellectus istam locutionem
Sed ultimum instans prolationis verborum. non tamen ita
quod hoc referatur ad terminum ad quem scilicet corpus. et tamen
ad quem scilicet panem quia novit illorum faciunt ista verba
Sed ad id quod est sub speciebus quod ad utrumque scilicet contentum in
generali sub speciebus. quia hoc faciunt verba ista quod conten-
tum sub istis speciebus quod prius erat panis sit corpus
Christi. et ideo utitur pronomine solo scilicet hoc quod significat sub-
stantiam generalem id est forma determinata. Unde glossa hoc est corpus
meum id est quod sub hac inde est corpus meum.

Iuxta hoc quaeritur utrum in hiis verbis sit aliqua vis effi-
cax ad effectum conversionis. Dicendum quod aliqui
dicunt quod nulla sit. Sed hoc est falsum propter duo. primo quia re-
pugnat dictis sanctorum. unde Ambrosius [illegible] de
sacramentis. si tanta est vis in sermone domini Ihesu ut
inciperent esse quae non erant quanto magis operatur
et ut sint quae erant et in aliud commutentur. Unde idem
dicit quod sermo Christi creaturam mutat. Secundo quia hoc
derogaret dignitati sacramentorum novae legis. quorum est
efficere quod figurant. Unde cum istud sacramentum sit
certe dignius necesse est dicere quod in verbis forma-
libus sit aliqua virtus ad efficiendum non principalis. Sed in-
strumentalis. Unde [illegible] ad originem huius [illegible]
quod sicut patet [illegible] non solum illa aqua nuda quae ipsum
contigerit fuit sanctificata ad sacramentum baptismi.
Sed et omnis aqua similis in ipsa. quod sanctificatur
in invocatione consecrandi dicitur. Ideo secundum quod
ad ipsam utitur quod in ultimo instanti prolationis

illorum praedicta verba consequuntur hanc virtutem in ordi-
ne ad praecedentia. et ideo hoc virtus est simplex in se
sicut [illegible] licet sit composita in prolatione illorum.

Iuxta hoc quaeritur utrum iste formae se expectent.
Dicendum quod circa hoc fuit duplex opinio. Una dicit
quod se invicem exspectant. id est quod forma consecrationis
panis non consequitur suum effectum nisi quando illa
consecrationis vini perficiatur. moventur autem
duabus rationibus. una est quia tunc corpus esset sine
sanguine quod modo non est dare cum non sit corpus
separatus sicut fuit in passione. Secundo quia in
baptismo post verba sola immersio non consequitur effectum
suum tertia. aliter esset iteratio baptismi. Sed hoc stare
non potest propter duo. primo quia tunc locutio non est vera. cum
dicitur hoc est corpus meum in non esset completa locutio. Secundo
esset dicendum hoc est [illegible] quod statim adoratur
corpus Christi et statim levatur a sacerdote quod sic
non deberet. Sed ad rationes corpus Christi in non esset rationes
et non valent quia sanguis est in sacro corpore
ex vi concomitantiae. Sed in sacro sanguinis ex
vi consecrationis. Secundum et non valet quia trina im-
mersio ordinatur ad unum simplicem
effectum baptismi. hoc autem quaelibet forma ordinatur ad
suum proprium effectum. unde istud sacramentum non est u-
num simpliciter sicut baptismus. Sed perfectione sicut dictum est
supra. et ideo est alia opinio huic contraria quae dicit
quod se non exspectent invicem. Sed quaelibet statim
sortitur suum effectum. Unde si deficeret sacerdos
ante consecrationem sanguinis remaneret tamen
corpus Christi facta consecratione panis.

Post haec sunt duae res. Hic determi-
nat de usu huius sacramenti. et primo de man-
ducatione. ubi sunt duo modi
manducandi. et ut ad nos quia [illegible] sunt
unus modus corporalis et spiritualis. Sed baptismus quia
regeneratio non sumitur nisi uno modo. Secundo hoc
sacramentum cum sit quaedam spiritualis refectio. Contra
ad Cor. XI. Qui manducat et bibit indig-
ne. glossa. duos dicimus modos manducandi
unum sacramentalem alium spiritualem. Dicendum quod
in hoc considerantur duo. scilicet effectum et ipsum sacramentum.
perfectus autem modus est quando ita aliquis hoc
sacramentum suscipit quod percipit eius effectum quod
est unio hominis ad Christum per fidem et caritatem.
Sed contingit quod aliquis effectum non
suscipit propter indispositionem recipientis. Sed solum
sacramentum. Sed et quandoque effectum recipit sine sacramento
ex suscipientis voto et quia hoc separantur
quia ad invicem. ideo ab invicem modi manducandi
distinguuntur. sicut imperfectum et perfectum. Perfectus autem
supponit et completus modus est quando utraque sunt ita
partes. Sed isto modo non distinguuntur ab illo. quia sic

icludit utrumque. — Ad primum dicendum quod conveniencius procedit ab ultima ut causa. sic hic sacramentalem spiritualem. — Ad secundum dicendum quod sacramentum est quod sibi distinctio per se esse.

Iuxta hoc queritur utrum cotidie sumendum sit. Dicendum quod considerare ipsum sacramentum et sic cum sit salutare omni die est sumendum. ut cotidie fructum eius percipiat. unde cotidianus dicitur ad tu sit sibi quod dicitur hic inter alios. unde sic vive ut merearis cotidie accipere. — Secundo modo ex parte recipientis. et sic cum requiratur magna devocio et reverencia non semper sit paratus sumere.

Nota tamen ex ipsa magis at magis perficit tunc cotidie sumendum est. aliter secus ut videtur. sed hic sit difficile tunc id videre. ut scilicet sumat ex quantitate deficit fervore quam differendum ne ex frequencia reverencia minuatur et ut postea fervencius ex dilacione sumatur. sic in modo hic iam gaudia sumitur.

Iuxta hoc queritur utrum melius abstinere vel sumere. quod utrumque sit ex causa honesta. — Dicendum quod reverencia hic exigit amorem et timorem scilicet filialem continet. unde ex amore procedit desiderium sumendi. sed ex timore consurgit humilitas abstinendi propter reverenciam utrumque est laudabile. sicut et hic quod Zacheus exceperit Christum gaudens in domum suam. centurio dixit non sum dignus ut intres sub tectum meum. sed quia amor et spes preferuntur timori. ideo laudabilius est sumere quam abstinere. unde dicitur timere cum amore quia ideo pertimescit ego sum tu dicit Christus noli amare volens amore.

Iuxta hoc queritur utrum liceat ordo cessare. Dicendum quod non propter duo. primo propter preceptum ecclesie quod non licet transgredi quod statuit ecclesia. — Secundo considerandum est Christi mandatum ut hoc facite in meam commemoracionem. — Unde non quod sumere non dicitur supplere ex voto. et sic omnibus necessarium. et sic ex non est talis. cum per baptismum ad hoc disponantur et per hoc Christo incorporentur. sed non sufficit eum non impleat cum ad est opportunitas implendi. ideo est ex necessitate est sumendum. unde Johannes vi. nisi manducaveritis carnem filii hominis etc. usque ad adultos utrumque est necessarium. scilicet baptismus et sacramentum hoc. sed non quo ad parvulos quibus aliud non competit.

Iuxta hoc queritur utrum corpus sumere || per baptismum dicitur sit sine sanguine. Dicendum quod ex quo perficitur. ideo dicitur ex parte ipsius sacramenti et recipientis. sed ex parte sumencium ar a sacerdote aliter de aliis. quia non per ipsum conficitur et perficitur sacramentum. ideo et sic recipere perficitur sacramentum. hic est utrumque. sed quia maxima reverencia est necessaria et hic sacerdos

et recipiencium. quidam sunt prudentes alii debiles alii imprudentes. ideo propter cautelam ne effundatur sanguis datur aliis corpus tantum et tamen hic non ex in consecracionis. tamen ex illi quod committantur ut utrumque sumat.

Iuxta hoc queritur utrum Christus ipsum corpus sumpsit. — Dicendum secundum quosdam quod non. sed aliis sumendum tradidit hic tamen videtur quia que aliis observanda instituit ipse primitus observavit. unde dicitur Actus i. cepit ihesus facere et docere. unde per quem alius baptismum instituerit prius voluit baptizari. sed ex baptismo non accepit sed ei in regularitatem offerre per bedam. unde dicendum quod ipse corpus et sanguinem sumpsit et deinde aliis tribuit. Johannes. ipse conviva et convivium ipse comedens et non comeditur. unde versus Rex sedet in cena turba cinctus duodena se tenet in manibus se cibat ipse cibus.

Iuxta hoc queritur utrum Iudas manducaverit. Dicendum quod manducavit utrumque modo scilicet spiritualiter in hoc sensit actualiter delectacionem spiritualis dulcedinis. sed ideo desiderio desideravi hoc pascha manducare. in quo recepit sub sacramento. si autem recipiamus spiritualem manducacionem prout recipitur augmentum gracie quod est effectus huius. tunc non comedit sacramentum spiritualiter. et si sacramentalem accipiamus prout aliquis percipiat veniente ingenuitate veritatis. sic et per sacramentum aliter sumpsit.

Iuxta hoc queritur utrum Iudas tradidit ei corpus. Quidam dicunt quod non. quia scelus ideo licet est considerata malicia Iude. sed quia non dedit eius malicie. ideo ne occultum proditorem proderet manifeste et dedit sibi. tamen propter hoc ne plan sumentis ex suo facti. tamen propter hoc ne ipse Iudas sumeret ex hoc occasionem peccandi. — Sed dicendum per intinctum panem tradit. dicendum quod secundum Johannem hoc fecit postquam cum aliis corpus sumpsisset.

Consequenter queritur de manducantibus. — Primo utrum Angeli manducent et videtur quod sic. psalmus panem angelorum manducavit homo. glossa. i. Corinthios xii. Ecclesiastes ille est ecclesie in predestinatis. sed angeli sunt presentes ecclesie et sunt membra ecclesie. — Contra. cibus dicitur esse comedentis proporcionatus. sed cibus iste presens corporalis. angelus vero spiritualis. ergo etc. — Dicendum quod Christum comedere non est ipsum nobis incorporari et vivere. sed nos sibi sed ideo non tu me mutabis in te. unde potest ipsum comedere dicit ut per est in usu ipse et sic comedunt ipsum angeli in quantum sibi vivuntur per caritatem et manifestacionem visionem sicut nos spiritualiter et ut considerantur aliquid ipsi in sacramento et sic ipsum comedere est ipsum in sacramentis recipere. et sic cum sacramentum percipiat ad eccelsum dictum non competit ipsi angelo accipere. quia cibus dicitur esse proporcionatus. — Ad i. dicendum quod angelorum est panis. sed aliter etc.

Ad sim. silr. sacra cu proportionat fidi tn
apte unioni cu uerbis sit osculacio.
Iuxta h. uer. solucius mandus. Dr
h quosdam q. is fact. sacralr. h. qn. aro
tangitur labiis peccatoris desinit i ee corp. x.
h. h. e erroneum. derogat. n. uirtuti h. sacri
ad qm ptinz q. tam diu sit ibi corp. qm diu
manet s. spes panis q. maius quouis pectore
sile digeratur. Et ido dr q. peccatores sumunt h ad
mortem no ad uitam. sic i finem uo codie
rz alz corp. vn. au. s. jo. vi. multi de altari
accipiunt et accipiendo moriuntur. Ep. sile de
mure et de infideli. h. in h. differ. q. peccator sunt
tn sacralr. h. mus neut. mo. q. n. h sic
aliu cibu. infidel. sile n forte intendat recipe.
Iuxta hoc uer. peccator peccet sumendo. Dr q.
sacrm e signum i. sce q z dr. sicut corp.
um qz res occulta et signata et sanctitas sce.
q z signa et no contenta. sil corp. xpi mutat.
accipiens g. sacrm eo ipo signat se unitu
i corporatum mebris xpi q. fit tm p fide formata
q. nulls peccator ht. vn sumens sacramente omn.
tn. uiscatio uiteris. Et incurrit sacrilegiu
tamq sacri uiolator. vn modice peccat. vide
et peccare q dixi h xpm h sacrm q ora sunt.
Iuxta h q uer. peccator n hns contricionem mor
pecci peccet sumendo. Dr q. h pe ee p
sua culpam qd no ht contricionem et sine
culpa sua. pmo mo sit dr. ut q h sit p ignorantiam
uanciam uis sic credit simpliciter sorenem
n ee pectm. ut p negligencia i examinacione
sui. et tc p ut h peccat. alio mo contingit sii
culpa sua et h dupl. ut p ignorantiam facti. ut
credens accede ad sua accedit ad aliam.
Alio ut q. n reputat se sufficienter contritu
h ht signa contricionis q s. s. b. ut. s. libere
audire uerbum di. Et promptitudo ad consequi
xpi. Et ppositu no peccandi. Et dolor de prius.
Et si e oblit. tolle pecm ut h p tc accede.
Iuxta hoc utrum cu osciencia mor pecti sit
grauissimu pecm accede. Dr q. ullu
pecm e a grauius dr. ut ex pte obi. vn mag
pecm q. omittitur h deu q. h hominem et sic
mal q. h diuinitatem ut infidelitas blasphe
pecca q. h humanitatem xpi. postea q. h sacra
eius. ut q. h caritas n proximu. Alio mo
ex pte peccantis e uiui grauius alio. vn pecm
ex certa malicia grauius q. q. ex ignorancia l' in
firmitate. h tn et grauius e uino ut cu ex actu
contemptu sumit q. in alio q cu timore et re
s. desphendat sumit. vn dr q z certe grauius n
Iuxta h uer. plus peccet ll tn grauissim.
sumens peccator q iudeus occidens. Dr
q tali sit reus s apstm. i. ad cor. xi. corp
et sanguis dni p sumere. n tn p occidentem
contrarietatem. vn n tm peccat q. p z exduob.
pmo q. id pecm erat h xpm p ut erat
in sua spe. h istud p ut erat i aliena
spe sic plus aliquis confunde. h male
tractatur in sua ueste q si in aliena. et
multes i suis armis q. in alienis. Pr.
q. illi fecerunt ex intencione nocendi. h aut h no.
Iuxta h. uer. plus pecz infidelis ut
peccator sumens. Dr q. infidelis pp
pp. in. pmo q. pecz peccat h xpm sacram
i se diuinitatem et sanctitatem et contempnens
uirtutem eius. Pr. q. sepatus e fidelis
a h aut sacrm e max. caritatis
sacrm. h peccator peccat solum q. n est sacri
recipiendo indigne. Et h n hic uam
caritate n tn caret ut infidelis h ecce.
Allegat apls. i. cor. xi. n diiudicans corp
dni. i. n discernens ab aliis cibis q. facit infidel.
Iuxta h uer. plus peccator peccet accedens
l' eius i lucu. pnciens. Dr q. h qda o
pinentur q. accedens p iniudicatam spiritualem
q. maior e corp. tn plus ut peccare pnciens p
ut. pmo q. ille facit ex intencione intuitam in
ferendi huic sacro q. no incendit peccator. Pr.
q. h peccator indignus sit tn. q. ho capax
est. q. ho mag e aptus ad h sacrm q
quecuq creatura irronal. ut maxime i ordinem
dicitur hoc sacro quiuis quibz pecca ut i lucu.
Iuxta hoc uer. liceat uidere h sacrm peccatori
tem. Dr qd licz n liceat accipe tn
licz uide cu id e. conuisus solum ptingit
ad spes sacramentales et no ad sbam corp. x.
h sumens cu spebus et sumit ipm xpm q
e indigni. vn nullis phibetur aduisi
one dni tm sic osequitur baptm. h infi
delis phibentur p diuu. inss. excepte pat.
Contra pus uidebantur penis licz peccatis
g. et iuste corp xpi. Dr h uni ee a reue
rentia corpis xpi sic sine panis. vn fide
tn uidz qn ht et peccat. h informe.
Iuxta h uer. contritus n confessus pecz.
Dr q. aut ht copiam confessoris
et tc n licz aliqm regaliter accipe
corp sacrm. h si n ht aut e nec inne ppll
existeus l' irne secul ut inchoauit
uicilium. et tnc n ht confessorem postea qm
pt in uoto tc pt h sine uoto peccat.
Si aut n iniuz neccitas. tc peccat.
Iuxta h uer. nocturna pollucio ipe
diat. Dr q. ad p donea recepcionem h
requirit e. s. mudic aie. Et mudicia

cor. Jt actus devocionis. Jdo cum ex nocturna
pollucione relinquitur quedam inmundicia cordis.
Jt quedam evagacio mentis. sil in devocione. Jt aliquando
hinc macula in anima ex precedenti causa vel ex quantum
complacencie. ideo impedit susceptionem huius sacramenti.
Sed quid dicit. Dicendum quod illo die si facta fuit et sine
peccato mortali. unde tellus invidus erat usque ad
vesperam. Deut. xxiii. sine necessitate et tamen festum
vel populi vel scandalum potest sumere.

Juxta hoc utrum de necessitate impediat. Dicendum quod
non impedit de necessitate nisi peccatum mortale.
Nocturna autem pollucio nunc est peccatum. nunc per se
considerata est peccatum mortale. sed racione sue cause. quia
causa quedam spiritualis extrinseca. scilicet illusio de
monum que si provenit ex mera nequicia demo
num volencium impedire assumpcionem huius non im
pedit de necessitate. sic de quodam legitur in collationibus
patrum. quod semper polluebatur in festis quibus com
municare erat et nulla causa aperta alia detecte
verunt seniores quod propter hoc non abstineret et
sic cessavit illusio. si autem provenit ex negligentia
debentis se preparare ad devocionem. tunc quia est
mortalis et impedit quando venialis tamen. Alia causa
est intrinseca spiritualis. scilicet cogitacio precedens que
et quando est mortalis. scilicet quando cum delectacione et ad
consensus. quando venialis si est sine consensu delectacionis.
sine quando de hoc debet predicare vel disputare et sic
cogitat. Tercia causa est extrinseca naturalis corporalis
que est sine peccato. si sit ex egritudine vel superfluitate
nec quando cum peccato. vel mortali vel veniali sicut si sit
ex superfluitate cibi vel potus.

Juxta hoc utrum coitus coniugalis impediat.
Dicendum quod si fiat causa prolis vel reddi
debitum. non impedit nisi sic pollucio que accidit
in nocte sine peccato. scilicet propter inmundiciam corporalem et distrac
cionem mentis ex quodam consensu. unde super Jo. re.
... Si ab hiis qui uxores tengant panes
propositionis comedi non poterant. quanto magis panis
qui de celo descendit ab hiis qui paulo ante
iugalibus herent amplexibus potest violari
et coinquinari. tale tamen iudico sub interdicto cum
sic consuetudinis sit racionis. G. Gregorius. in epistola ad
Aug. episcopum anglorum. si non voluptas animi
dominatur in opere. quod. Gregorius in fundo tunc prohibitum
debet nec sumas.

Juxta hoc utrum sacerdos debeat dare corpus
Christi peccatori qui se facit potentem. Dicendum
quod quosdam quod non. sed hostiam non consecratam.
sed hoc est erroneum. quia tunc faceret ydolatriare
adorantes ipsam. quia doctrina ficcio in sacramento ve
ritatis. Jtem Christus dedit Jude quem tamen novit peccatorem.
Jdo dicendum aliter. quia aut est occultus vel manifestus. si occul
tus si petit in occulto debet dissuadere et amonere
ne petat in manifesto. si petat in manifesto non est
denegandum cum nullus sit contra eum qui sit manifestum.
et tunc ipse inflammaret populum. postea tamen premittere amoni
cionem generalem ne aliquis talis accedat. sed si mani
festus est ut usurarius raptores vel excommunicatus
dendum vel per sentenciam iudicis convictus. vel scelerius est
potest denegare contra quod. quia petat debet cum quicat
in peccato dando in digne. Dicendum quod licet peccat re
cipiens tamen dare debet occulto ne preiudicando ipsius
a peccato ipsemet prius infamando.

Juxta hoc utrum dare debeat suspecto. Dicendum
quod est duplex suspectio. scilicet violenta. sicut quando in
venitur nudus cum nuda. solus cum sola in eodem
loco. suspectus cum suspecta hoc pro facto reputatur.
et tunc denegandum est sicut pro peccato. Alia est probabilis.
sicut solus cum sola loquitur tempore et loco suspecto. propter
hanc non debet. Alia levis ut si appareant aliqua
signa non tamen omnino certa. propter hanc et non debet.

Nunc vero aliqui. hic ostendit Christum nec con
tineri in sacramento. et quid primo. utrum ita sit.
quod non. vel quod si prius non erat. nisi sic illuc
motum. sed corpus Christi non movetur de celo illuc
quia movetur ad diversa loca cum sacramentum sit in
diversis locis. propter quod contra. Angeli cum sint in
celo non sunt intra. quare et corpus Christi cum magis compet
ad locum. Contra. i. ad Cor. xi. Panis quem fran
gimus. scilicet vivificacio tunc oblacio sanguinis et corporis
Christi est. Dicendum quod Christi corpus hoc esse sola fide tenetur
quod innuitur dicti et confirmatur. primum patet per ipsum
formam que dicit. hoc est corpus meum. et quod quod pro nobis tra
detur. Tercium autem fuit tum corpus eius. oportebat
patet ex parte dei quia quod vera quod ipse est causa esse.
et quod causa non solum debet ad esse corporis prosequi. sed
per realem unionem. et in omnibus aliis sacris virtu
tibus prosequi tamen. ideo decuit fuit quod in isto vi
veretur per realem presenciam. Quare. quia ex parte et cibus
celestis vel aut cibaret spiritualiter occidentis vel racione nisi
realiter vivitur in adiucamine recipiatur. unde Jo.
vi. Caro mea vere est cibus et sanguis. Secundo et verbo est
ita. Ex parte nostra et patet tercio. primo excitat caritatis
dum se ipsum nobis dat in cibo. Secundo. relevatur
spes ex tam familiari coniunccione sui ad nos.
Tercio. augmentatur meritum fidei dum multa que sunt
supra nos credimus. Ad primum non dicit sic sufficit quod
aliud sic mutum sicut hic patet. Contra panis
iste de celo descendit. super Jo. vi. dicendum quod hoc intelligere
secundum virtutem non quod ipsum corpus descendit. Ad primum uni
est per quas dimisiones sicut in angelis est ... .

Juxta hoc utrum sit corpus in sacramento. Dicendum quod ad est in id
vero non ex in consecracionis et sic est in est in primo in
venite ad quod consecracio dat. Tunc non est in id quod est ipse forte

exprimit q est ferma h' oilsionis et q̄ i tm exp
mit corp'. id tm corp est i' ex ui oseccõnis. Q°
in est i' ad ex fili ocolteriaa et q̄ illd q̄ reall'
est alia oiuctũ n̄ separatur ab eo n̄ osideracõne
qua. id q̄q̄ oiuctum est realit ipi corp i q̄ terat
oilsio id est i' ex fili ocolitanaq. h' m̄ est i' diuitas
et aia et p̄ out totus xpc i medio tm n̄ fuiss
i' aia cu fuit tunc realit' separata. Con' u'
est aia for' corp' qñ aia. Q° cu oilsio n̄ tunc
ad min p' exp' i aia ex ui osideracõis. qr et
omis uiuit p' respirat form ad qt est. R' q
uit et p' q̄ est for' n̄ p' q̄ aia. Jr q̄ panis
uert' in eis. h' h' caro. Jo. vj. Caro mea ve
caro a' n̄ est n̄ aiata. q° est i aia p'se. Jr cum
caro n̄ s' os n̄ uiu. q° n̄ corp' tot. R'
q caro recipit i' p̄ toto corp'. q̄ magis est ap
ta refectioni. ‖ tus sit sb utraq; spē. R'
Iuxta hoc uerit' co ‖ ud sit. h' a' et a' q̄ s'
spēs panis. sit diuitas et aia. Jr i' exil'
ocoiteria' i et sanguis et est sb spē vini. corp'
aia et diuitas i tridiuo tm fuiss corp' sn sangine
et sanguis sn corp'. n̄ aut alie ptes q̄ n̄ fue
rit separate p' id. os n̄ omunicans exco
h' q̄da i uite ignorant dicet q̄ ut fore oseccõ
nis fuit suspensa et q̄ n̄ potuit ex oseccões.
h' n' ulla auct' muni' mag' cu xpc fuit
sacerdos in etuum.

Iuxta h' uerit' vini debeat oseccri seorsu
sb a°. R' q̄ oueit fit h' pp̃ . p° q̄ h' sacr'
est rememoratiu dñice passionis p' id h' fuiit i
in ea omēde actor i q separari fuit vini sb eo.
yn in oseccõne sanguis fit meixco panis
i. qui p̄ ub' et c. ij. rõne usus q est refectio
sp̃alis. in cõll aut seorsum detur pot' actio.
iii. q̄ ad effcu. q̄ corp' exhibet p̄salute corp's
et sangis p̄ salute aie. q̄ aia i sangine est.

Iuxta h' uer' sit tot' i q̄l; pte hostie. R'
q̄ quoda q̄ sic. qu et actu diuis. id a' i co
et n̄ i q̄l; pte. qu et i diuis sic p' q̄ au. d' speclo
v' tot' sb q̄mes q̄ ptes. i tege speclo. et n̄ una
ỹgo i toto et n̄ i sin' ptib;. q̄ corp' x et est m
i ptib; qñ et i diuis. q̄ q̄ rõne n̄ est i una ead
rõne. n̄ in a' et sic n̄ i hostia. si q° n̄ et i co
h' q̄ pte q° est i' q̄ quite diuisiua. q̄ q̄ h' ptes.
Jr ex n̄ v; p̄ o. q̄ miltiplica' yatu sit ex di
ūa ruillicaõne q̄ multiplica' q̄ mis' sificacz
q̄ una est i utrēq speclo et mlt' i ptib; diuis.
h' a' et una oseccõ q̄ et est h'. un d' q̄ et tot'
i q̄l; pte. sic et tot' aei i q̄l; pte aei. h' q̄ totat
est n' pfte n̄ q̄ritati et q̄ta. Con' d'les d'
uisiones i uiff' mag' cu sit sn d'o. q° est i uisi'.
Dñi q̄ca qsit impo. sic et d'les sit i pō titult.

Contr' dcm est q̄ sit i' i actu ptb' i diuis.
q° totus q̄teris d'ies. R' q̄ n̄ n̄ et tres
et plies sb diuisiõis pius ac i diuis. Jr
meli' ut' R' q̄ eu fuiit diuisio' pair q̄
corp' sit d'les cuiz n̄ panis saluat p̄te i eis.
Iuxta h' uer' cor qntitas x sit i. R'
q̄ sit sba panis oueite sol' sin ipi q̄te
remaneat diuisio'. i et ex uj oseccõis
sola sba corp' x est i' i q̄ termat oilsio. h' q̄
corp' xpi n̄ et sn sua q̄tite pfca. id ex fili ocoi
tan' et i' q̄titas x co et o a' acct i q̄ q̄
q̄l; pte co cu sit i p̄ mod' sic n̄ mo q̄pi.

Eundo q̄ quo sit i'. uer' sit i loco q̄s
et repleet diuisiones. q̄ os est i uacuu.
Sp̄ples hostie n̄ p̄sint sil' ee in vno loco q̄
diuisiones n̄ replent. h' solu corp' q̄ ph' i
iiij. phi. q° corp' x cu n̄ sit i' a° est in loco.
Con' id corp' n̄ p̄ ee in diuisis locis sil' q̄
corp' x et in aeo. q° n̄ h'. R' q̄ ad corp' de
ee in loco uiq; oiunat se loco. cu loc' et lo
catum debeant ee eqlia q̄ ph' iiij. phi. q̄ qua
liqat ad q̄ ipa q̄te. cu q̄ corp' x n̄ sit i q̄
mod' sue q̄tita' h' mg' est ipi q̄titas q̄ ut
ocomitam p̄ ipu corp'. id n̄ et i. sic in loco
h' mg' p̄ mod' sbe. sic et panis pus fuit di
n̄ ut in loco. h' p̄ mod' sbe imfus acct'. h'
corpus ill' accit' n̄ afficiat sic panis p'.
Ad p̄mu R' q̄ femaitica est ymag° q̄
n̄ pus ead uacuu ut pane et acct'. n̄ cu
panis replebat ea ut tengit cu n̄ habuit
a' ultima n̄ ipas in; diuisiones. Ad q̄
R' q̄ diuisio nos bn repleuit si ponant se
pte q̄ ph' iiij. phi.

Iuxta h' q̄ uer' sit i diffinite. R' q̄ ad
h' q̄ ad sit diffinite in loco. d' requir'
viui est q̄ ei operet i ee. q̄ q̄ z i nullo loco.
n̄ loco diffinito sin est q̄ sit i loco q̄ mistro
sic q̄p ut' uicii. q̄ detm q̄ corp' biai' n̄
i loco cubi' q̄ q̄ aia n̄ et diffinit' i manu.
q̄ n̄ et i q̄ sicam tota ueite q̄ uer; R' n̄
diffie' in loco. angls aut est cu fuit sit
in eccl' x uite. corp' q° x h' sit i q̄ ubiq.
tu q̄ h' n̄ roue sin. q̄ ut rõe sue q̄t'
n° rõne uerts. h' rõne aliis q̄ oilite
i ipu q̄ panis est diuisiões mei; id n̄ et diff'.

Iuxta h' uer' moueat i loco. R' q̄ mou
i loco p̄ sinp' ee in loco et id q̄ q̄p
se n̄ et in loco. xpc a' n̄ et h' p'se i loco. h' p
accn' id n̄ p'se mo. h' p accn'. h' p
accn' q̄ d'. uno mo q̄ p accn' et q̄ i loco
sic for' q̄ sit p accn' mo. q° m. ad
est p'se in loco. h' tn mo p accn' sic nauta

in manu. — Primo tamen modo potest concedi de corpore Christi. Et de
aliis miraculis secundum Augustinum vel alteracionis contingat
quod nullo modo in modo cum non sua quantitate non qualitate sit
i. illa autem accidentia propter sunt corporis Christi desinunt tamen
esse et per accidentia propter hoc confecturi species.
Iuxta hoc queritur posset aliquis ab eterno corporali oculo vi-
dere. — Dicendum quod non propter duo immo quia nulla
res nisi oculo corporali non ... propter accidentia ...
accidentia non sunt ... per modum suum ... quod operantis
tactus ... vel in visu imprimendo. — Item
quia accidentia sunt ... per modum ... ista ... non ... videri
sed solum intellectu quia omnino intelligitur esse quod quia ...
... Contra sicut oculus se videt.
— Dicendum si concedatur quod videat tamen non ... de quo et
... quia ipse oculus ... visus ... et
non videt oculo corporali cum non habet ... et corpore
Iuxta hoc queritur videat oculo || intellectuali videtur
intellectu. — Dicendum quod cognitione ... visus intellectu videtur
non ... qui ... in modo ... spiritu. — ...
... corpore ... in virtute ... sed sic ...
et oculus illuminatus ... et ...
... oculo intellectuali. — Ideo dicendum quod ...
... in mysteria fidei ... oculo ...
... intellectu. Unde dicitur ...
... de hominibus spiritualibus ... nostra ...
... qui hoc ... autem ...
non ... tamen ... videt ...
illa. — Unde dicendum quod ... cognitione tamen ...
intelligitur videre potest. Et ... viator ...
fide ... assentire ... autem per fide non
... tamen ... non ... assentire ... vir
... evidenter ... viator ... angelus
autem et homo ... in speculo ... intuetur ...
Iuxta hoc queritur corpus Christi sit in || omne apparicione ...
... aliquando miraculose panis vel caro. — Dicendum
quod istud potest ... dupliciter ... expresse videmus in eius
oculo species illa ... et hoc ... videt ... aliter
non vel ... ad horam tamen et postea non ... constat quod
... nulla facta ... corporis Christi ... ad hoc
alio modo ... in ipsis
speciebus realiter ... et hoc fit quando ab omnibus ...
videtur et per longam horam et mihi ... dicit
quidam quod illa species est ipsa corporis Christi non ... obstat
quod vario modo ... corporis glorificati ... ap-
pareat ... vel totum vel in ...
te ... vel in ... vel in aliena ... non in
... duo ... species non ... res
... in uno loco ... differe ... corpus autem ...
... in celo. — Ideo ... talis apparicio statim
... dicitur ... evangelistis ...
... et ... exemplo ... tale ... po-
... reliquias ... et dicit. — Unde

Dicendum quod hoc fit divinitus miraculose facta ... in aliis
accidentibus puta figura colore et hoc manentibus dimensionibus
que sunt fundamenta horum. Et non manet ibi corpus Christi. — Contra
... cum sit ... non videtur posse mutari ...
... in Christo ... — Dicendum quod similiter ...
sanguinis videtur in calice ... alia figura
... tamen dimensiones. — Item non quod si non est ... alie
dimensiones ille possunt extendi ad quantitatem
panis sine rarefactione quod tamen non ... — Item panis
non esset desinet ibi esse ad ... per
... ut ... homine. Et ... dicit quod secundum Augustinum
... ad ... corpus sit ad
... nova non ... sic ... de
corpore ... nova ... accidentia cum ...
... panis ... legitur in ... quod pastores
quidam ... verba consecrationis super pane
... et statim apparuit caro ... dicitur quod ... non
fuit ... corpus Christi ... hoc ... non habent presbiterie.
Iuxta hoc queritur ... sumendum. Dicendum quod
quidam dicunt cum ... distinctione sit
dubium utrum corpus Christi sit ... ponendum ... relinquen-
dum ... videtur ... nullum dubium sit adoran-
dum. — Ideo dicendum quod autem omnibus ... et per longum tem-
pus ... seorsum ponendum ... non omnibus ...
... in ... species panis ... statim ...
... tunc ... sumere debet sacerdos vel ille
qui post sumere debebit alias non ... in forma panis
tamen ... et ad usum in ... sacer-
dos ... aliam ... et ... ...
iterum consecret de novo aliam hostiam
vel per alios ... a consecratione ...
... leges ... ad ea
que ... accidunt ... sufficit quod ...
spiritualiter ... melius est. — Ideo ...
modo ... ista apparicio ... secundum Augustinum ...
... cum fiat ad ... significandum. · xi · d ·
Iam autem ... hic determinat de modo ...
... et de ... — et ... duo ...
Primo ... remaneat ...
... in ... conformites ...
aliis ... et ... manent ...
... — ... imponitur ... manere ...
... panis manet ...
cum ... corpus ... facti
non ... Contra ... species
... panis et vini videtur ... ad ...
... Christi et sanguis post consecrationem ... — Dicendum
quod ... de ... opinio ... quod manet ...
... imponitur ... imponitur ... quod
... corpus ... panis non erat ...
... vel ... ipsam ...
... in domo ... panis non erat ... ...

defectum. vel non quod corpus in domo existit et ignis con-
sumatur. Sed corpus Christi de celo non movetur ad hostiam pro-
pter ea. primo quia non potest idem corpus moveri ad unum locum
et deserere priorem locum. Item quia omne corpus localiter
motum pertransit omnia media loca. 3° quia idem cor-
pus non potest moveri ad diversa loca simul. quia sic contingeret
cum simul diversis locis fiat eadem hora consecratio quod
idem in corpore esset non contingit. Secundo quia contraria ratio
sed quod post rationem ... sed illa consecratur quod non esset si
substantia panis remaneret. quia iam fumum remanet
nisi permaneret. Tertio quia conceditur forte quod dicit hoc
corpus meum. quia numquam substantia panis est corpus Christi.
Et etiam dicit hoc est corpus meum. quod non est substantia panis. sed cum
substantia panis esset. Quarto quia conceditur venerationem hoc
sacramentum quod adoratur adoratione latrie quod non deberet
ni sibi dimitteretur. hoc enim videtur esse si substantia panis
maneret. Ad primum dicendum quod non est simile. quia hoc est ipsum
realiter per conversionem in suum corpus. in aliis est
non est ipsum. sed virtus sua. Ad secundum quod illas opiniones
solvitur accidentia in virtute panis sicut post dicetur.
Utrum hoc vere substantia panis annihiletur. Dicendum quod circa
hoc sunt due opiniones. quedam dicunt quod non
annichilatur sed resolvitur in preiacentem materiam. Secundum
illam materiam vel in partes. vel sicut ipsa elementa in quibus aperta naturam
sunt resolvuntur. mixta autem huiusmodi est panis vel vinum.
Sed non potest dici quod in materiam primam. quia illa non potest esse sine forma.
Nec dici quod in elementa non potest hoc esse propter duo. primo quia si manerent
quod non potest dici quod manerent. quia non est dare in sensibus
in quo manerent. quia cum mixtus in quo primo est corpus Christo
toto tempore prius esset substantia panis. non ergo elementa in quibus resolvuntur
solum per eos. Item non primo illo instanti. quia hoc est per
instans in quo est corpus Christi et tunc est non sunt nisi elementa.
quia in ratione elementa manent et substantia panis prius manet.
Si autem non maneret. ergo cum sic corpus elementa descenderent
motu locali quibus ad sursum. quod dicere est inconveniens. Alia
est opinio quod dicit quod annihilatur. sed hoc stare non potest. primo
quia Deus non est causa tendendi in non esse secundum Augustinum. lib. lxxxiii.
questionum. Item non hoc forte dicit hoc est corpus meum non dicit hoc annichi-
latur. Item cum non sit in corpore non per aliquam conversionem quod
dicet quod substantia panis non annichilatur sed in corpus con-
vertatur. Concedimus per consequens quod substantia panis nec
ad nihil... non est ad quam conversionem ... vel.
Dicendum quod non est ad unum hoc est ... quod panis sit ad non
non est vel ... in ... ad ... corpus Christi sed hoc est vel
Utrum hoc quod vere panis || cum tunc est vel
possit converti in corpus Christi. Dicendum quod in tanto non potest
esse corpus Christi nisi per motum. vel vel per aliquas conditiones conver-
sione. quia quod dicere quod panis in corpus est conversa. sed ex
sic patet primo. omne agens agit in quantum est actu. quia
autem agens creatum est determinatum in suo actu cum sit
determinati generis et speciei et non est agens creatum
actio fertur sicut determinatum actum quia determinata quia

in esse actualiter omnium que sub forma. unde nullum agens
naturale vel creatum potest agere nisi ad immutationem forme
et ideo omnis conversio quod fit per leges nature formalis
sed Deus est infinitus actus sicut dicit 3 Metaphysice et ideo
actio sua extendit se super totam naturam
entis. non tantum potest facere conversionem formalem ut
sed una forma alteri in eodem subiecto succederet. sed
etiam ut tota substantia in aliam substantiam convertatur.
et ideo ista conversio non est vel. sed similis. nec ad
aliquam speciem motus pertinet. sed proprio nomine dicitur
transsubstantiatio. || tum nisi sacramento remaneant
Utrum hoc in || accidentia. Dicendum quod hoc quod non quod in
accidentia maneant sensu videtur. sed hoc in esse dicitur.
quia ... quod hoc vere et mirabiliter in ista conversione.
vel vere permaneant. Dicendum quod in talibus sacramentis
possit sensus decipi per ipsum. quod dicitur anima non ... in qualibus
corporibus sicut hoc sunt color et sapor et in omnibus quod per
se sentiuntur per ipsum ibidem. sicut est quantitas sed
ista post consecrationem ibidem existunt. et hoc rationabiliter per
divinam providentiam fit. primo quia non est consue-
tum hominibus crudam carnem comedere. sed horri-
bile valde. unde et discipuli dixerunt durus est hic sermo
et multi abierunt retro. unde proponitur nobis
corpus Christi sub illis qualitatibus quod sumimus in usu
comestionis veniunt scilicet panis et vinum. Item
ne hoc sacramentum ab infidelibus derideretur dum
dicunt quod deum nostrum sub specie manducamus.
3° ut dum invisibiliter corpus et sanguinem
domini sumimus. hoc proficiat ad meritum fidei. dum
scilicet aliud videmus et aliud credimus.
Utrum hoc vere remaneat forma substantialis. Dicendum
quod circa hoc est duplex opinio. una quod ponit quod ma-
neat et quod sola materia convertatur in corpus Christi. Sed
hoc non potest stare propter ea. Primo quia tunc solum
esset conversio in materiam corporis Christi et non in corpus Christi
totum quia est contra formam consecrationis quod dicit hoc est cor-
pus meum. Item quia illa forma aut esset in materia sua
aut in materia aliena. non in sua quia tunc esset substantia panis
nec in aliena quia forma non est in ea non ... corporis
sed in materia est ... quia tunc esset in esse actu
et ... quia tale sit huiusmodi forma ... separate.
3° quia accidentia maneret ut sub eis corpus Christi vi-
deatur et ... adoretur quod in continet
quod non est corpus Christi. Secundum ... est
quod accidentia panis remanent. ergo et forma panis
cum sit quedam accidentalis aut forma substantialem
non inducunt. Dicendum quod ars in ... per
instrumenta artis non inducit formam substantialem.
... hoc potest adhibens naturalibus agentibus similibus sicut
... vel serpentes possunt producere. sed
sit per ... scilicet ... et hoc exposita non ... forma

sed ex pane bene decocto.

Iuxta hoc. utrum conversio fiat in instanti.

Dicendum quod aliqua mutatio est instantanea triplici ratione. Uno modo ex parte formae quae est terminus mutationis, scilicet non forma talis quae recipiat magis et minus successive, cuius inductio est in instanti, sicut sanitas in animali. Alio modo quia omnis forma substantialis non recipit magis et minus, ideo subito inducitur in materiam. Et ideo dicit Philosophus quod generatio est instantanea, Physicorum vi. Secundo ex parte subiecti recipientis, quod successive praeparatur ad receptionem, sed si esset in ultima dispositione, sicut diaphanum ad lumen, tunc reciperetur in instanti. Tertio ex parte agentis, unde si agens esset infinitae virtutis, licet distantia possit sine dispositione et formam inducere. Unde dicitur [?] quod cum sit divina efficacia quod est ad operandum, aperire statim vel subito apertae sunt aures hominis et solutum vinculum linguae eius. Haec tria sunt hic, quia et corpus Christi ad quod ista conversio terminatur non recipit magis et minus cum sit substantia, et [?] recipiens quod orat dispositione, et haec virtus infinita dicitur. Unde non est aliquod instans ultimum in quo sit panis, sed est dare instans primum in quo est corpus Christi, quod est in fine prolationis verborum, et in toto praecedenti tempore est panis.

Iuxta hoc. utrum ista conversio assimiletur creationi vel alii mutationi. Dicendum quod haec est [?] conversio. Primo quod quantum ad aliquid convenit cum utroque. Secundo quod quantum ad aliquid cum creatione, et quantum ad aliquid cum aliis mutationibus, quia in hoc quod omnibus est communis ordo terminorum, ut scilicet post hoc sit hoc, sicut in creatione post non esse est esse, et in hac conversione post panem corpus Christi, in aliis una forma post aliam sunt sicut [?] accidentibus. Secundo quod cum creatione convenit in hoc quod in creatione non est dare aliquod subiectum commune utrique termino. Dico autem in creatione [?] cum esse differant ab esse [?], ipsa esse intelligitur indifferenter se habens ad esse et ad non esse, sed hic non est aliquod commune subiectum, quia tota substantia et forma convertitur in totum corpus Christi. Tertio quod cum aliis mutationibus in duobus: primo quia in utraque mutatione convertitur extremum in extremum, sicut aer in ignem; non autem sic est in creatione, quia non convertitur non ens in ens [hole] aliter tamen in ista conversione et in aliis, quia hic totus panis, scilicet forma et materia, sed ibi forma abicitur et materia aliam suscipit. Quarto [?] quod utrobique est ad [?] per accidens.

Iuxta hoc. utrum ista conversio [hole] sit miraculosior omni alia mutatione. Dicendum quod quidam dicunt quod creatio sit difficilior ista, quia cum omnis mutatio praesupponat materiam, sicut patet secundum Philosophum, in creatione nihil praecedit ex quo materia producatur. Hic autem quaedam pars materiae in corpore Christi [?] terminetur, quod ideo creatio sit difficilior. Sed dicendum est melius quod in ista sunt plura difficilia quam in creatione, quia quod aliquid producatur ex nihilo [?] quod nihil praesupponit, sed in hac conversione non solum est difficile quod totum convertatur in totum, ita quod nihil prioris remaneat, sed etiam quod accidentia remaneant sine subiecto et multa alia de quibus infra dicetur. Potest tamen dici quod conversio potest considerari vel quo ad terminum a quo tantum, et sic creatio est miraculosior, quia quod aliquid de non esse fiat miraculum cum sit [?] distantia. Secundo quo ad terminum ad quem, et sic etiam ista mutatio quae terminatur ad corpus Christi est maius miraculum. Tertio quo ad distantiam utriusque termini, et sic etiam in creatione est miraculum omnium miraculorum propter infinitam distantiam.

Iuxta hoc. utrum hic convertatur simul materia et forma. Dicendum quod quidam dicunt quod ista conversio differt ab aliis in hoc: primo quod extenditur usque ad materiam communem; secundo quod non habet subiectum commune; tertio quod [?] ad quod non terminatur per se sed per accidens; quarto quod hic materia in materiam et forma in formam mutatur, quod in aliis mutationibus non contingit, quia non extenditur se ad materiam. Hic autem substantia convertitur [?] per accidens, scilicet forma una abicitur, sed mutatur in aliam, non autem materia mutatur, sed manet sub una forma deinde sub alia. Sed haec [?] licet vera [?] dicendum quod non est dicendum quod materia in materiam vel forma in formam, quia sic [?] est conversio. Hic per accidens [?] totum per se, et hoc dicitur quod totus panis in totum corpus Christi convertitur. Unde et inter duo panes [?] in corpore Christi [?] in forma corporis Christi mortui, quia adveniente fuit conversa forma panis, sed quia totus panis in totum id corpus quod tunc iacebat.

Iuxta hoc quaeritur. Quibus verbis possit exprimi ista conversio. Dicendum quod ista conversio sicut [?] differt ab omnibus aliis [?] quia non habet subiectum commune, sed solum accipit duos terminos conversionis. Unde omnes illae locutiones quae important ordinem [?] ad terminum sunt concedendae, sicut cum dicitur panis convertitur in corpus vel transit in corpus Christi. Sed illae quae important [?] non sunt concedendae simpliciter. Sed sunt in proprio [?] et [?] sicut [?] in substantiis, cum dicitur panis fit corpus Christi, fit panis ut panis est [?]. Hoc est non [?] ad locutiones sicut cum dicitur nigrum fit album vel aer fit ignis, cum non nigredo non fiat albedo vel [?], sed quia subiectum nigredinis fit [?] sub albedine et [?] aeris fit [?] ignis. Sunt quaedam locutiones quae aliquid important [?] aliqui [?] sicut cum dicitur de pane fit corpus Christi, sicut de aliquo [?] ut dicto

fit cultellus. Alii ordine ut de mane fit meridies. i. post mane tales sunt distinguende.

Secundo quaeritur utrum panis et vinum sit materia huius sacramenti. Et videtur quod non. quia hoc sacramentum repraesentat passionem Christi. Sed ista repraesentabatur in veteri lege per carnes animalium que offerebantur. — Praeterea hoc sacramentum debet celebrari in multis terris que non habent vinum. — Contra Alexander papa: in sacramentorum oblationibus panis tantum et vinum aqua permixtum in sacrificium offeratur. — Dicendum quod secundum Augustinum in libro de haeresibus diversi errores fuerunt circa materiam huius sacramenti. Quidam dicti artotyritae offerunt panem et caseum dicentes a primis hominibus oblationes de fructibus terre et ovium fuisse celebratas. Alii dicti cataphryges et pepuziani de infantis sanguine quem de minutis eius punctionum vulneribus extorquent miscendo cum farina panem faciunt et quasi eucharistiam putant conficere. Alii dicti aquarii aquam tantum recipiunt sub specie sobrietatis. Sed hos errores excludunt per hoc quod dicitur Mathei xxvi. ubi ipse panem et vinum consecravit. Et hoc convenit ipsi sacramento. Primo quia hoc sacramentum sumitur ad spiritualem manducationem. Dicit Augustinus [illegible] quibus sumitur in cibum vel potum que sunt panis et vinum. sicut et ipse hoc aqua in baptismo quia spiritualis ablutio [illegible] quia aqua communis sumitur ad ablutionem corporalem. — Item quia panis cor hominis confortat. psalmus: vinum [illegible] letificat. hoc autem sacramentum [illegible] et vires confortat. unde et dicitur viaticum. [illegible] perfectionis et etiam letificat. unde dicitur bona gratia i. eucharistia. — Tertio quia cibus est ecclesie sicut quo eius constituitur ex diversis fidelibus. quia multi unum corpus sumus. i. ad Cor. x. Item panis ex diversis granis conficitur et vinum ex diversis uvis. unde et dicitur communio. — Ad primum dicendum quod non tantum consideratur repraesentatio. sed et cibatio corporis. — Ad secundum dicendum quod vinum non invenitur [illegible] portari maxime cum parum ad hoc requiratur.

Tertio quaeritur utrum requiratur determinata quantitas panis et vini. — Dicendum quod circa hoc due sunt opiniones. Quidam dicunt quod sacerdos non posset in mensa consecrare ut puta totum panem qui est in foro et totum vinum quod in cellario quia hoc esset ad irrisionem fidei et sacramenti. Sed [illegible] in pura [illegible] panis dicunt sicut [illegible] non potest consecrari [illegible] magna quantitas posset [illegible] in certo numero ordinari [illegible] ad duo [illegible] ad ipsum effectum sacramenti [illegible] ad abusionem [illegible] irrisio vel venerationis [illegible] non tollit [illegible]. — Et ideo [illegible] ad opus quod determinatur [illegible] omnibus [illegible] ad finem [illegible] ad finem eius quod est secundum [illegible] huius sacramenti usus fidelium. unde determinatur quantitas et [illegible] fidelium [illegible] numerum fidelium [illegible] sacerdos paucos habens parochianos non potest tot hostias

consecrare quot ille qui habet multos. Sed numerus fidelium [illegible] et quia ille est indeterminatus. ideo et quantitas est indeterminata.

— Ideo tamen quia in foro ponitur pro nomine determinatum. ideo posset consecrari. multum tamen esset conferre [illegible] ut sic [illegible].

Quarto quaeritur utrum debeat consecrari panis triticeus. — Dicendum quod sic. et hoc ex divina institutione. Institutum autem Christus ex hoc consecrari panem triticeum. — Praeterea [illegible] effectum quia talis panis melius invenitur [illegible] unde competit ad significandum excellenciam gratie quam huius sacramentum dicit. — Item ex usu. quia communiter illum utuntur. alii autem non fuit [illegible] defectum habet. unde et panis sumpliciter dictus intelligitur de tritico sicut oleum de oleo olive et vinum de vino vitis [illegible] a fructu [illegible] vi [illegible] unde et dicitur triticum eo quod [illegible] est [illegible] et [illegible] sunt [illegible] aliis annonis et hoc [illegible] huic sacramento cuius usus est in manducando. — [illegible] tenendum quod [illegible] frumentum comparat [illegible] Iohannis xii. nisi granum frumenti [illegible]. Et ideo de vero tritico debet confici. Videas autem hic [illegible] solum de primo [illegible] ad mixtionem. unde si alia grana in modico admisceantur transeunt in speciem tritici. Si autem equaliter non maneret sed fieret quedam media species. Si autem in maiori quantitate quam sit tritici tunc species tritici in speciem aliam [illegible] et ideo [illegible] panis ex colore sapore et huiusmodi. quia accidentia magna [illegible] consistit ad [illegible] quod [illegible] solum [illegible] per corruptionem [illegible] sic [illegible] quod solum species panis quia est [illegible] sanari per accidentalia. [illegible] et [illegible] tritico corrupto. Et ideo panis inde confectus non potest esse materia huius sacramenti [illegible] quidam [illegible] dicunt. si autem non solum species sed declinet ad corruptionem [illegible] conficere [illegible] peccat conficiens propter irreverentiam [illegible] huiusmodi sacramento.

Quinto quaeritur utrum debeat esse panis triticeus tantum. — Dicendum quod circa hoc sunt diverse opiniones. Quidam dicunt quod non triticeus. sed [illegible] de aliis granis. Sed ista [illegible] quidam dicunt [illegible] quia Christus [illegible] instituit quod [illegible] grano frumenti comparavit Iohannis xii. [illegible] dicitur esse [illegible] et [illegible] tritici tantum. Sed hoc [illegible] duo [illegible] ordeum [illegible] avena [illegible] alie species excludentur [illegible] Isidorus [illegible] et [illegible] et [illegible] ex hoc [illegible] tritico [illegible] conficitur frumentum [illegible] speltae [illegible] quod non [illegible] tritici [illegible]. — Alii dicunt quod sicut [illegible] in omni grano quod est [illegible] species [illegible] tritico. Sed et aliqui dicunt de spelta tamen maxime [illegible] tritice [illegible] conficitur quas dicunt esse omnes [illegible]

Item multi sancti viri fuerunt in Suevia vel de ea contrata in qua vix aliud frumentum reperiretur nisi vel (?) debet. alii autem dicunt et de spelta et de farre. Alii quod et de ordeo. quia omnia hec in aliquo different. tamen sunt eiusdem speciei. Sed contra figura maxime manifestat speciem. unde et antiqui aliqui ponebant figuram formam substantialem sicut patet primo phisicorum. hec non sufficit quia figura magis indicat proprietatem consequentem. sicut si canis et lupus propter similitudinem figure non sunt eadem species. sed potius alie. et ideo patet quod species hec non est. Et ideo alii dicunt quod generalis generatur secundum similitudinem in qualitate fit tamen aliqua dissimilitudo quantum ad accidentia alia propter debilitatem virtutis generative. alia propter naturam et ideo siliquastrum (?) quod ex semine tritici procreatur generatur sicut in malis terris ex tritico seminato in malis terris nascitur siligo. ex tali frumento potest fieri panis qui sit materia huius sacramenti. nunquam autem de in ordeo spelta vel farre. Sed quod dicis quod dicit esse omnes conveniunt. dicendum quod excusatur a tanto propter hoc quod diversi magis diversimode opinantur. de istis generibus non autem in toto quia debuit tenere certum et se non committere discrimini. Ad hoc quod dicit quod fuerunt ibi revelati. dicendum quod eo ipso quod illi sunt revelati de spelta vel alio. ideo debuissent tenere certum sicut et nunc faciendo ceperunt in illis terris. propter quod dominus excusatur propter ignorantiam. non tamen hec est quod nunc sacerdotes et alii sciverunt effectum sacramenti. quia hoc est potius de deo eorum sacro excedendo eorum.

Iuxta hoc movetur de azimo. Dicendum quod circa hoc possunt esse contraria. primo quod sit necesse. secundo quod conveniens. Et quod magis idonei. Quantum ad primum patet quod necessarium quod panis sit triticeus sine quo non conficitur sacramentum. non autem necessarium quod sit fermentatus vel non. quia utrumque potest confici. non tamen est defermento quod non panis corrumpitur. sicut et potest contingere per admixtionem alterius. sicut supra dictum est. Quantum ad secundum patet quod conveniens est quod quilibet eorum suum ritum servet cum quidam conficiant de azimo ut nos. alii de fermentato sicut ecclesia grecorum. unde sicut latini peccarent conficientes in fermentato sicut greci conficientes ut latinus. cum quilibet pluries ritus ecclesie sue servet. hec ut videtur et hec totum (?) secundum glossam. in registro quia in mea est offere azimos panes quia dominus sine ulla commixtione suscepit corporis. greca ecclesia fermentatum propter eo quod verbum patris induit et carne sicut et fermentum miscetur farine. Quantum ad tertium patet quod magis conveniens est ratione nostra. primo quia dominus instituit hoc sacramentum prima die azimorum ut patet Mathei xxvi. et Marci xiv. et Luce xxii. unde credit de azimo confecisse quia tunc indicebatur tamen apud iudeos. secundo quia hoc sacramentum magis representat corpus Christi quod sine corruptione est conceptum et quod dicitur ipse quod induta carne est sicut gratia moveret. tertio quia hoc magis competit sinceritati fidelium quam requirit ad usum

huius sacramenti secundum illud i. Corinthiorum v. itaque epulemur in azimis sinceritatis et veritatis.

Iuxta hoc movetur vinum de vite sit materia huius sacramenti. Dicendum quod sic propter tria. primo quia sic instituit quod patet ex dictis. primo quia per se hic genere semper (?) comparavit et hoc est tertio corpus. et sic vinum comparavit. Johannis xv. ego sum vitis. et cetera. quia autem institutionem huius sacramenti dixit Luce xxii. amodo non bibam de genimine vitis huius et cetera. secundo quia ideo proprie dicitur vinum quod est de vite sicut panis qui est de frumento et oleum quod est de oliva. alii autem liquores sicut malorum granatorum vel mororum per aliorum similitudinem sunt introducti in usum huiusmodi sicut alii panes in defectum tritici et olei. unde in defectum olei. unde de vino uvis tamen conficitur et vinum non deportetur quod sufficit ad sacramentum. tertio quia hoc vinum competit magis ad effectum huius sacramenti quod est spiritualis letitia. sicut scriptum est quod vinum letificat cor hominis. Ad primum tamen quod sit de pane non potest confici corpus nec de pane corrupto. in utroque de agresta quod est in via ad vinum nec de acero quod est corruptio vini secundum philosophum vii metaphysice. patet tamen de vino accescente sicut et de pane qui est in via corruptionis. et preter eum sunt propter irreverentiam sacramenti de musto tamen cum habeat completam speciem vini potest dici esse nunc secundum unum propter hoc esse indecens propter impuritatem suam.

Iuxta hoc queritur aqua sit de necessitate miscenda. Dicendum quod hoc circa hoc tria dicenda. primo quod aqua est miscenda. secundo quod miscenda non est simpliciter ordinatur in necessitatibus (?). quia creditur probabiliter quod Christus hoc sacramentum instituens miscuit aquam vino secundum morem illius terre. unde primo bibite vinum quod miscui vobis. secundo quia hoc est representationi dominice passionis. vel aqua cum sanguine fluxit. unde Alexander papa. non debet in calice domini aut vinum solum aut aqua sola offerri. sed utrumque permixtum. quia utrumque ex latere Christi in passione sua profluxisse legitur. tertio. idoneus signis quia per aquam populus intelligitur iuxta illud propter dicit. multitudo aquarum significat quod populus per eas universus intelligitur. unde secundo dicit. quarto. idoneus est illum effectum huius sacramenti quod est introitus in vitam eternam. unde et mansit et crescit (?) tertio et Iacobi i. gratia universalis est vita in medicina ad regnum quod est regnum. sed quod est per gratiam. quia gratia est vita eterna sine coploris (?). hoc autem continetur fons gratiarum. sicut et supra. unde Johannis ii. gratia et veritas per ipsum Christum facta est. unde Ambrosius de sacramentis redundat aqua in calice et salit in vitam eternam. Quantum ad secundum patet sed quidam dicunt quod miscenda sit et ex eo quod significatur. alio quia aqua requiritur ad signum panis huius sacramenti a fidelibus quantum ad hoc quod per aquam miscetur vino populus adunatur Christo. et hoc quod significat quod aqua effluxit de latere Christi a Iudeo (?) respicitur. quia propter hoc significat abluto peccatorum per penitentiam et credere. quia dicendum est supra quod hoc sacramentum perficitur in consecratione

me · et non in usu fidelium · quia licet non sit de necessitate sacra-
mento aqua non est de necessitate sacramenti licet preceptum sit apponendi propter
certe [illegible] · Nota tamen quod licet non sit de necessitate sacra-
menti tamen de necessitate est ut admisceatur saltem in con-
fectione panis quia non esset verus panis si aliquid aque
cum illis admisceretur · sicut dicit Innocentius · iii ·
in quadam decretali · meliore est pro pomo quam aqua et ro-
sacea vel aliud artificiale cum aqua non sit de necessitate sacramenti ·
Iuxta hoc notandum in magna vel parva quantitate debeat
apponi · dicendum quod est hic triplex opinio · Secundum doc-
tores · iii · in quadam decretali · et quidam dicunt quod aqua
manet · sed vinum tamen convertitur in sanguinem · sed hoc va-
lere non potest propter duo · primo · quia per consecrationem sicut ambrosius · in
de officiis · vel est non corpus et sanguis et [illegible] altar-
io quia non adoraretur veneratione latrie · si esset in eo
preter corpus christi · Unde alii dicunt quod vinum convertitur
in sanguinem et aqua in aquam que effluxit de latere christi ·
sed hoc nihil valet · quia tunc sacrum consecraretur aqua ne-
que vinum tertium consecratur apparere christi · Unde ter-
tia opinio que est probabilior quod dicit quod aqua convertitur
in vinum et deinde vinum in sanguinem · sed aut si non
possit nisi aqua in modica quantitate apponitur · unde tuta
est parum de aqua apponi et propterea quod vinum est debi-
le · quia si tantum de aqua apponeretur quod solveret
speciem vini non posset fieri consecratio · Unde innocentius reprehen-
dit quosdam qui ponunt tantum multo vel vinum in
[illegible] tantum sicut et in parte sacrificii aque
[illegible] et lavari et sic offendit · sed licet sufficiat quod vinum
fortius sit et fuit aqua mixtum · quia ipse celebrantes
debent apponi ad [illegible] ·

Item quod de accidentibus hic queritur de de-
accidentibus [illegible] sacramenti sunt quod sicut
accidentia manent sine subiecto · quia non · quia ipse
ad ista dimensione pluram et aliquid ei [illegible] · sed ac-
cidentia sunt in esse sibi · non mirum · quia accidunt per se subsistunt
[illegible] ista dimensione et [illegible] dimensionem sibi ·
= Sed in accidentibus panis quod erat ex quo est et esse · quia esse non
[illegible] esse · sed sibi · tamen propter post consecrationem sicut
[illegible] quod [illegible] sunt simpliciores forme accidentia sine
subiecto quod [illegible] separate · = Contra [illegible] quod [illegible] deus
facere quod intellectus [illegible] intelligere dimen-
siones separatas · ergo potest facere deus · = dicendum quod est hic
triplex opinio quidam volebant quod sua panis remaneret ·
et sic possit in pomo · sed hoc [illegible] sicut consistens in corpore christi ·
= Alii quod non panis et forma esse [illegible] · sed hoc [illegible]
[illegible] [illegible] forma non potest esse sine accidentibus · quia [illegible]
hoc ideo · = Alii quod forma remanet · sed hoc et [illegible] · quia panis
corporis est [illegible] · quod [illegible] et forma [illegible] forma potest esse [illegible]
[illegible] · nec [illegible] et de [illegible] · = Unde alii [illegible] di-
cunt quod sit in aere ambiente vel incluso · sed non
Unde dicendum · quia aer non est susceptivus talium accidentium ·
Item [illegible] et hoc accidentia [illegible] aer et simplex · Item

[illegible] species ut videtur [illegible] · [illegible] non ·
Item aer [illegible] accidentia et dimensiones sine [illegible]
non est · non ergo [illegible] · Item accidentia non augmentur
[illegible] distincto ad distincta · sed non [illegible] possit
per alios quod in [illegible] corpore et [illegible] · sic est vinum
et acetum possit eadem est quod [illegible] non est · sed [illegible]
ad hoc aliquid quod augetur sit eadem [illegible] rema-
neat · sed hoc est error · quia si non [illegible]
eadem [illegible] · ergo [illegible] corpus christi · quia [illegible] panis sic
[illegible] non manet corpus christi non [illegible] panis
= Item dimensiones [illegible] possunt accidentia cum quod [illegible]
esse non possunt cum repleat locum · sed accidentia et
sibi est locus · = Pro [illegible] digitum in aqua
[illegible] possunt efficere panem in aqua positum · non ergo sic
esse accidentia in aere · sed in aqua [illegible] · sed postea [illegible]
[illegible] ergo et [illegible] in aere quod [illegible]
est dicere · Item non possit condensari aer in tan-
tum [illegible] · = Item ponatur hostia in
clausa cristallo et [illegible] ubi superficies cristalli
tangeret superficiem panis · non ergo esset aer ut
erunt accidentia in cristallo · Item idem patet de dolio
vini consecrato · constat quod non erunt accidentia vini
in [illegible] dolio · Item includitur non est in quo loco
panis · hoc est corpus christi in quo non [illegible] · aer autem
[illegible] non movetur in motu locali qui deprehen-
deretur quod [illegible] est · Unde alii dicunt quod accidentia sunt in
corpore christi sicut in subiecto et [illegible] quod corpus christi quod est hu-
manum [illegible] [illegible] · [illegible] corpus eius
est [illegible] vel [illegible] cum sit glorificatum et
quod [illegible] accidentia [illegible] possit quod [illegible] est [illegible]
sed per esse [illegible] possit subsistere [illegible] accidentia
sed quia [illegible] [illegible] ego [illegible] volo · = Unde
dico quod accidentia [illegible] [illegible] et hoc sic de-
claratur · [illegible] et [illegible] · [illegible]
in [illegible] esse [illegible] · [illegible]
[illegible] in fluvium [illegible] [illegible] remanet [illegible]
in fluvius [illegible] · cum ergo [illegible] accidentia [illegible]
[illegible] ad [illegible] accidentia [illegible]
[illegible] · = Sed [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] efficientia vel formalis · sed deus
est efficiens [illegible] · Item deus non [illegible]
esse formalis vel [illegible] · sed accidentia [illegible] in [illegible]
[illegible] · = dicendum quod nulla [illegible] [illegible]
[illegible] suppleat [illegible] non [illegible]
est [illegible] cum [illegible] deus sic [illegible]
[illegible] ordine [illegible] · [illegible]
[illegible] · ut [illegible] [illegible] et [illegible] · Item
accidentia non [illegible] [illegible] ex quo [illegible] formale
cum sit [illegible] forme · sed tamen [illegible] et hoc facit
per [illegible] · = ad · i · dicendum quod [illegible] et [illegible]
[illegible] · non [illegible] · Unde non est [illegible] dimensione accidentia-
lis · [illegible] · [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

vn̄ dō q' distinctio illa ul' notificatio z ꝑ
ordinē illū ad eam ꝑxima ⁊ dz uerū ꝙ
apparītiē n̄ ꝑ actū sic ⁊ dz hō al' rōle in
mor^le n̄ actu mor' sic accītis apt̄ nat̄ū i
ēē sb̄e uō aptū natū ñ in ēē. Adꝫ dō ēē fa
cit cōformem cū eo q' ē qz g^o accītia p' n̄ erāt
q̄ z ꝫ sb̄m nc aūt sūt io sūt cōp̄ō ex q̄ ē ⁊ ēē
vnū nl' uult. pot' uō uī faciendū ēē tē sū
sbō q̄ ēē ī sbō. qr n̄ z sba n̄ corp' ⁊ cetus
dicit.
Utrum congruū sit ponē accīn
uxta h. u. sine sbō. dō q' ⁊ si sbz ē
posset q' tn̄ ɔueniē z ea ēē sn̄ sbō. p^o qz
accītia n' ad sig^d. n̄ g^o ēē. ad sbz. mgr̄ i^s
significatiz ⁊ in q^o ducit q' in q^o sic in panē
si ē ēēt ꝑ m duciit uitellem ceperetur cap
tiuo q̄ui ī corp' x. Is. qz ibi ead' ɔuenie ē
n' ul' vn̄ n̄ z ɔuenit ut eā eo sic cuz cōtis
⁊ io d' nl' uult. ꝑmanēt g^o illa accīn pse
exīa ad mīsterii ut ad fidē. qz
suffragant cb; cor' x hui' form̄ ⁊ n'situate
geratur.
Utrum qūtitas sit sbm aliorum
uxta h ut accītiū. dō q' sic. ⁊ h pz ex
tertibz. p^o qz ad sbm ap̄z i^a ad accītis
abstrāt. sic colorātū ⁊ h' in tactus aūt g^o
n̄ decipitur. h &̄ uī oclis qr̄ ēē. Is. qz
pt dicto uī ēē q̄titas p ɔuna gelatat
in l' ine. vn̄ ⁊ p^mū sbm coloris uī ēēt
ficies me^ce q' me sic sbtractio g^o sbo eo
to. s. sba remanz ꝑ sn̄ ꝑxim̄ ī h sacro q'
illis sbsistit. Is. qz q' ē ī dīdunas a^a i
ī q^o in dīduant ē corp' sbm. accn̄ &̄ a q
me^ce q̄tē n' ī dīduant pēa ⁊ n̄ ēē ipō pot
ipa ē sbm eē^rz q̄ a^a q'us sm g^l ī omi' parti
sps factar' n' mar ē uocabula q̄ an fue
riut. s. pan̄ ⁊ vini ex q' pz q' n̄ h' ē a^a
sbam ꝑ sbo qz illa ⁊ ñ panē ul' vinū nōiat.
Utrum h uī spēs ille possint ad īmutare
. dō q' nunq̄z agē ī h ē actu.
⁊ io sic ad h' sic ad ēē ī ⁊ ad agē. qz
g' diuia v'te dat ē ēē accītis pse sbsistē
dut ē q' ⁊ remaneāt uirtio agē. ⁊ io oēs
accnz q̄m poss' panis ul' vinū agē pse
anē ⁊ accītiū in quibz remanz ul' sic pan̄
⁊ vini. Con cessante pn̄^li agē cessat
acco uirtū. g^o cū remaneāt for' sbales
in q̄z uirtute agūt accītia n^c for' accīles
possit agē. dō q' sic sn̄ formis dat ēēs
ita ⁊ sn̄ eis dat eis agē ab eo cuz cū uirtus
bz agāt in uirtute for' sbalis.
Utrum h uerū posse corrūpi. dō q' corz
mor' de ēē ī n̄ ēē. ut g^o dat sic ēēs
ut remaneāt ī sbo ēē q' ꝑ h habeo sicut

ꝑus poterant corrūpi ita ⁊ nō. poterant & corrūpi
d'. uno mō ꝑ se a^o mō ꝑ accīs ꝑse sic ꝑ altera
tōni qūtatū ⁊ augm̄tū ⁊ diminuc̄. qz sic m̄z
me^ce ꝑ dīōne una diuisio cor' ⁊ fiūt due
ꝑ addicōz uō due fiūt una. Sil' cū q̄titas
sic sbm alī qūtatū sbi^lm. potē ēē ⁊ cor^o &̄ ꝑ
ipor accītiū alteratōm. A^o mō poterant corrūpi
ꝑ accīs ꝑ corruptōm sbi. ꝑ. ⁊ qz verit ēē ɔfor^e
sbo. io possit corrūpi actio agentē. sic corrūpe
batur sba panis ꝑ. h ꝫ fiet in me^ce ul' p̄ce
alteratiue. Cē h tn̄ distīg^d ē. qz & fiet
tal' alteratō in accītibz. s. sapore colore ⁊ al'
q' ⁊ soluta fuiss; si panis ul' vini. ul' ⁊ tanta
diō q̄ qz s. fuiss; puluizata tūc n̄ rema
net cor' x. si & n^c tanta alteratō. n^c tanta diuisio
q' nō sbsistetur sps panis ul' vini. tc ⁊ n̄ desi
neret ī ēē corpus ul' sanguis.
Utrum h uī posint ex eis aḡnari. dō
q' sic. sz corrūpunt. sic dcm̄ z. cor' &
vini ē gn̄o alterius. It ad sbm in diuis q̄z
vih ē gn̄ari l' ēntes. h quō fiat d h sunt o
piones. quidā dicūt q' fiat gn̄o ex aere cō
stante. h h n' vz. ꝑ qz si ponatur ī uase so
lido ī me^ce ɔstante ad h' fit. ⁊ tn̄ ille modic'
aer in clusus n̄ poss; corrūpi in solidam sbam
vmis. ut multorū cinerum. si multe sit hostie.
It ex aere solo n̄ gn̄atur nutrītū ꝑ ph'm. z. ce.
mū. vn̄ alī dūt q' red' sba pan̄. h h n̄ p' ēē.
qz ead̄ q̄ p' fuit n̄ redit n̄ ēē cor' x' recitat
ī panē q' z absurdum si dica dicatur q' alius
ēēatur. h n̄ pt ēē stare. qz in cō^o cpr̄ p^octi. ē ī cor
xpi. ip^o & gadmis z nimis. l' ē^o q' gn̄ante.
g^o n̄ z dare cpr̄ ī q' sic sba pan̄. Io alī dūt
q' in illō instanti redit n̄ sba panis ul' vini
h m̄ ēēatur sb q̄ erat forma ī ducta. Sz alī
dūt. q' qz ul' d' nouo q' ad cōcilia ēēatur q' sic
d'ptū z q̄^a q' sic p^mū sbm aliorū accītiū q' ē
p^mum me. ita ⁊ ꝑ eius n̄ nouo mirc^o. h dicitur
ꝑter miraculi ī ɔsecrōne dat z q̄n^a q' ex ea
ꝑt sic oē io q' ferā fuiss; ex sba panis ul' vini.
Sz q̄ ī re gn̄ata z m̄ ⁊ z q̄titas. g^o ex ead
q̄tē^ce faci n̄ p' sic utq; z. dō q' ī nō qz pse
h' ut faciat h'. h uirtute sic panis ul' vini
fit sba. h qz h ꝑ eos accīs ɔuntur. sō ī sbz
⁊ accīs ⁊ ē p^mu' mut^o. uī uī posse ēē m̄ n̄ ꝑce
dām cū m^a panis sit ɔuersa. io ꝑcedens opiō
aliquibz magis placet.
Utrum h uī posse nutrire. dō q' h ꝑce
ꝑmiss. sic n' ex eis pt ad gn̄ari ī q'
cadunt ī spēm aliquā. ī ⁊ in cor' hūani pos
sit ɔūti. h. n. ē nutri q̄n ad cibz ī sbam ɔūti
nutri ꝑ ph'z. q̄. d' aīa. Sūt & alī q̄ dūt

quod non nutriunt. Sed confortat quidam [illegible] nutritive sicut ex odore cibi aliquis confortatur et ex odore vini inebriatur. Sed contra hoc est quod talis confortatio non diu durat nec sustentat corpus quod hic accidit [illegible] si diu et multa recipiuntur.

Iuxta hoc queritur utrum possit frangi. — Dicendum quod circa hoc est triplex opinio. Quidam dicunt quod non est ibi fractio secundum veritatem sed tantum apparentia. Sed hoc non est cum [illegible] certa [illegible] non decipiatur ibi quantum apparentia quod unum sit duo. — Preterea [illegible] et sacerdotes qui viderunt frangere [illegible] in calice aliud videre. Unde alii quod fractio est [illegible] sed hoc est [illegible] quod videtur ab ipsis integrum et postea fractum. — Unde alii dicunt quod corpus Christi frangitur in veritate confessione Berengarii quam confessus est coram Nicolao papa et talis: [illegible] quod verum corpus Christi est in [illegible] sensualiter et manibus sacerdotis tractatur, frangitur et dentibus fidelium atteritur. Sed hoc non [illegible] sensualiter corpus Christi [illegible] Berengarius qui hic coactus fuit dicere quod male senserat de veritate corporis Christi in sacramento. Unde dicendum quod sicut alie passiones vel accidentia non sunt in ipso ita et fractio.

Iuxta hoc queritur partes fracte quid significent. — Dicendum quod fractio significat corpus Christi. Sed hic [illegible] triplex misterium. Si una pars mittatur in calice significat corpus Christi quod erat in resurrectione cum corpore et anima [illegible]. Secunda pars sumitur a sacerdote et [illegible] significat corpus Christi quod ambulabat in terris. Sed tertia pars que [illegible] significat corpus Christi quod iacuit in sepulcro. Sed sic accipiatur communiter: pars missa in calice significat illos qui iam corpore et anima sunt in celo, sicut beata Virgo et Christus [illegible]. Sed pars que sumitur significat illos qui adhuc sunt in via ista. Sed tertia eos qui vel sunt in purgatorio vel [illegible] in celo quibus [illegible] reservatur. [illegible] possit ad missam.

Iuxta hoc queritur [illegible] — Dicendum quod est triplex opinio quare dicitur quod [illegible] liquor apponatur [illegible] sacramentum quod parum et magnum [illegible] fiat eam. Sed hoc non [illegible] ad [illegible] non [illegible] ad [illegible] — Et ideo alii dicunt quod [illegible] apponatur non solum sacramentum sicut [illegible] aqua [illegible] si non aqua apponatur. Sed hoc non est [illegible] aqua [illegible] mutatur in [illegible] aqua [illegible] mutata in speciem panis. — Unde dicendum quod [illegible] corpus adipiscentes [illegible] modo [illegible] sicut [illegible] species panis vel vini [illegible] potuit [illegible] et nunc [illegible] Et ergo hic [illegible] distinguendo accipitur [illegible] ex parte liquoris [illegible] eiusdem speciei vel non. — [illegible] in magna [illegible] quantitate. Si ergo liquor apponitur alterius speciei ut aqua [illegible] si tantus sit liquor quod possit diffundi per totum

vinum fiet corpus Christi per mixturam. Mixtum est [illegible] et [illegible] sed sit coniunctum [illegible] et in hoc casu non remanet sanguis. Si vero liquor sit eiusdem speciei ut vinum [illegible] et diffunditur [illegible] non [illegible] sed nullo sit [illegible] qui rubeum vinum infundit in calicem [illegible] plus fundit album [illegible] non remanet sanguis. — Si autem id quod apponitur sit ita parum quod non possit diffundi [illegible] sit corpus in parte non in toto. [illegible] ad illas partes [illegible] remanet eiusdem speciei liquor et si id parum quod appositum sit alterius speciei [illegible] per plurimum [illegible] gutta aque multo vino permixta transit in speciem vini, sit ergo [illegible] non sanguinem sed species. — Et hoc non [illegible] mixtum vinum [illegible] corpus sit unum [illegible] liquor appositum manet [illegible] sicut ex duobus metallis [illegible] fiet unum corpus [illegible]. Ideo si mixta aqua apponitur [illegible] quando apponitur est vinum [illegible] et tamen sit vinum in calice. [illegible] in unum sicut si vinum [illegible] accidit [illegible] in .iii. in decretalibus [illegible] ad idem capitulo [illegible]

Secundo queritur [illegible] bus hoc sacramentum. [illegible] hoc sacramentum confert gratiam [illegible] non [illegible] quod [illegible] vivit spiritualiter. — [illegible] corpus Christi offertur pro salute corporis, sanguis pro salute anime. Sed corpus non est susceptivum gratie. — Contra: Panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. [illegible] — Dicendum quod confert gratiam [illegible] Qui manducat me vivet propter me.

Ideo hoc sacramentum est signum rememorativum dominice passionis. Passio autem Christi est fons et origo gratie. — [illegible] est cibus [illegible] auget [illegible] et delectat [illegible] Unde Ambrosius de sacramentis dicit quod [illegible] — [illegible] ostendit quod speciebus, quod sit illa res que ex multis constituitur scilicet panis ex granis, vinum ex uvis [illegible] nos qui multi sumus redigimur in unum [illegible] in Iohanne. O sacramentum pietatis, O signum unitatis, O vinculum caritatis. — Ad secundum dicendum quod nullus [illegible] gratiam [illegible] adultis

vel uoce eccl'e si e[st] puuul' cui g[rati]a eu[m] h[ab]et i[n] rea[lita]te
ip[su]m sumit. tu[n]c g[rati]a p[er] ip[s]ius v[ir]tut[em] p[ri]us
accepta augetur. Ad 3[m] d[icendum] q[uod] p[ro] salute
uiuor[um] et mor[tuorum] offertur cu[m] x[ristu]s totus sit ubiq[ue].
l[ice]t h[oc] dicatur p[ro]p[ter] q[ua]ndam similitudine[m] et co[n]ue[nienti]a[m].
no[n] sic s[ed] in mediatum. tu[n]c p[ro] redundanci[a]
recipit in eo effectu[m] g[rati]e et hic et in futuro.
Iuxta h[oc] uit[ur] effectu[m] e[st] sic ad op[us] g[rati]e. d[icendum]
q[uod] sic et h[oc] p[ate]t s[ecundu]m ex duob[us]. p[ri]mo ex p[ar]te
passionis x[rist]i q[uam] in h[oc] sac[ramen]to replicat[ur] i[n] cu[ius]
p[er]sonis u[ir]tute op[er]atur. p[ro]p[ter] passio[n]e[m] aut[em] ei[us] app[ar]e-
tur uel adit uite et[er]ne. un[de] et in co[n]sec[ratione]
sanguinis d[icitu]r noui et et[er]ni testame[n]ti. s[ecun]do
ex ea p[ar]te q[ui]a e[st] refectio sp[irit]ualis. cu[ius] aut[em]
adh[uc] sunt ut d[icitu]r p[ro]p[ter] ...amore et v[ita].
vn[de] Jo. vi. Siquis manducauit ex h[oc] pa-
ne uiuet in et[er]num. S[ed] h[oc] manna d[icitu]r et op[er]ietur in
altarib[us] et i[n] multi sumu[n]t q[ui] n[on] p[er]ueniu[n]t
ad gl[ori]am. Ad q[uod] sic passio e[st] ca[usa] suf-
ficiens g[rati]e o[mni]um et in n[on] o[mn]is p[er]ueniu[n]t
obice[m] po[n]entes. n[on] q[ua]m p[er]ueniu[n]t s[ecundu]m
p[er]ueniu[n]t. s[ed] p[er]us q[uod] ut sil' op[er]atum et p[ro]
...
...
...
...
bulauit. xl. dieb[us] et xl. noc. ...
Iuxta h[oc] ... p[er] h[oc] sac[ramen]tum || ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

duo. s[cilicet] ip[su]m sac[ramentu]m et res. ...
...
...
...
...
...
...
Iuxta h[oc] ... || ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
Iuxta h[oc] ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

valet pro modo sacrificii. Si in una missa sit plus
valeret quam homo qui in una alia eodem sumpto, quia
non fit nisi una oblatio in una missa, non sic autem
in pluribus missis. Sed cum hoc quod eis sumitur tantum per modum
sacramenti, non est ibi aliquis aliquid incrementum sicut fit
ab illis quorum est sumere, non offerre, et si plures sumerent.
Utrum hoc venialia peccata venialia impediant effectum
huius sacramenti. Dicendum quod possunt accipi dupliciter. Uno modo
peccata sicut nullo modo impediunt quia per ea praeter vel
cum talia devote accedere. Alio modo prout sunt ac
tu exercitata, et sic non impediunt effectum quia in ha
bituale gratia quod hoc confertur impediuntur. Sed actualem re
fectionem spiritualis dulcedinis impediunt dum
mente distracta accedit, non ex augmentum gratiae vel caritatis.
Oportet et quomodo utrum primum et cetera. Hic quaeruntur
duo. Primo de ministris conficientibus. Secundo
de rebus aliis ad confectionem pertinentibus. Primo
utrum soli sacerdotes possint conficere. Videtur quod non, quia conse
cratio fit virtute verborum Christi. Sed illa potest et aliquis non sac
erdos dicere. Praeterea sacerdos consecrat in persona Christi ipse
auctoritatem. Unde Chrysostomus super Matthaeum: omnis laicus est sacerdos.
Contra. Isidorus in quadam epistola et habetur in decretis d. xxv: ad
presbyterum pertinet sacramentum corporis et sanguinis Domini in altari
Dei conficere. Dicendum quod solus est sacerdos conficere quod sic
patet. Hoc sacramentum est tantae dignitatis quod non conficitur
nisi in persona Christi. Quicumque autem aliquid agit in persona alterius
oportet quod hoc fiat per potestatem sibi ab illo concessam. Sed sicut ille
est receptivus huius sacramenti qui habet potestatem receptivam ad
hoc datam in baptismo, ita ille solus potest conficere
qui habet potestatem confectivam. Sed illa solum datur sacer
dotibus in eorum ordinatione cum ponuntur in gradu eorum
quibus dicitur esse huius facite in meam commemorationem. Unde et
cum ordinantur dicitur: Accipite potestatem offerendi
sacrificium in ecclesia tam pro vivis quam pro mortuis.
Ad primum ergo dicendum quod sufficiunt verba tantum sed potestas concessa
ab illo qui potest. Ad secundum quod homo sanctus magis et uni
tus per caritatem ut amicus amico, sed non per potestatem
ut instrumentum principaliter agentis. Unde homo sanctus habet
spirituale sacerdotium, sicut quod dicitur sacerdos fit per se sacri
ficium Deo ipse et cetera. Et Rom. xii: exhibeatis corpora vestra
hostiam et cetera. Non autem habet sacerdotium sacramentale.
Utrum hoc utrum ad eum solum pertineat dispen
satio huius sacramenti. Dicendum quod sic propter tria. Primo quia ipse solus gerit
personam Christi, Christus autem sic consecravit ita et ipse in cena
dispensavit. Secundo quia ipse est medius inter
Deum et populum, et ideo sicut ad eum pertinet dona populi Deo
offerre, ita et eius est dona a Deo sanctificata populo tra
dere. Tertio propter reverentiam huius sacramenti. Unde sicut corpus non
contingitur nisi a re consecrata, sic et corporale et calix, ita
et solius sacerdotis manus quae tractaret debet tangi nisi
in necessitate aliquis recipiente episcopo vel presbytero vel si cadere
ret. Praeterea obstat quod beatus Laurentius sanguinem

dispensavit, quia non quod ipsum ipsum tangat cum
communicaretur in vase, et ideo diaconus tamquam proximus
ad sacerdotium et ad eum principaliter hoc operatur
non ex corpore sed sic de in necessitate.
Utrum hoc utrum plures sacerdotes possint unam
hostiam consecrare. Dicendum quod in quibusdam ecclesiis
plurimi vel multos fuit. Quod quidem non est ecclesiae con
veniens, et hoc patet ex duobus. Primo quia sacerdos cum
operatur in persona Christi et non in virtute propria. Multi
autem sunt unum in Christo, et non multum refert utrum
omni intentione debeant fieri ad idem ministerium con
secrationis sicut dicitur in Mathaei ubi. Secundo quia apostoli
in sua consecratione constituuntur in gradu eorum
qui acceperunt in cena potestatem consecrandi. Et ideo
sic ipsi in cena cum Christo concenaverunt. Et sicut quaedam
ecclesiarum consuetudine novi sacerdotes episcopo concele
brant in sua ordinatione. Nec obstat quod plures
non possunt unum baptizare, quia non legitur Christus sic
cum eis baptizasse cum officium baptismi committeret.
Utrum hoc utrum sacerdos ex necessitate ipse
secundum tenetur sumere sacramentum. Dicendum quod
sic, quod patet ex duobus. Primo ex parte sui huius sacramenti
non solum est sacramentum sed et sacrificium. Quicumque autem offert
sacrificium debet fieri particeps sacrificii, quia quod exterius
offertur signum est interioris sacrificii quo se ipsum offert
Deo, ut dicit Augustinus x de civitate Dei. Unde dicitur de consecratione d.
ii: Comperimus modis omnibus tenendum est ut
quotienscumque sacrificat corpus et sanguinem Domini
nostri Iesu Christi in altari immolat totiens perceptione
corporis et sanguinis perceptionem suppleat.
Vel ratione populi, qui non aliis dona dividens fe
cit ipse primus de perceptione sicut dicit Dionysius in ecclesiastica
hierarchia, quod ipse autem sumere debet quam populo dispensat.
Unde in praedicto capitulo: quale est sacrificium cuius nec ipse sacerdos
particeps esse dinoscitur.
Utrum hoc utrum liceat sacerdoti omnino a consecra
tione cessare. Dicendum quod circa hoc est duplex opinio. Una
quae dicit quod sic, nisi sibi sit cura fidelium commissa.
Sed hoc non valet, quia opportunitas offerendi hoc sac
rificium principaliter attenditur per comparationem ad
ipsum Deum cui offertur quam per comparationem ad fideles
quibus ministratur. Et ideo est alia opinio, quia non licet ei omnino
huiusmodi curam omnino cessare, quia unusquisque
tenetur uti gratia sibi data cum fuerit opportunum,
secundum illud Apostoli ii Cor. Hortamur vos et cetera. Sed saltem
videtur quod in praecipuis festis et maxime in illis in quibus
fideles communicare consueverunt nisi sit praesens ecclesiae
prelatus executione rite, ut ab Augustino colligitur,
vel quia sit in mortali vel infirmus. Dicendum ad primum
quod perplexus non est, quia potest paenitere et consecrare.
Ad secundum dicendum quod autem impotens factus ut potest
si careat usu linguae vel manuum etiam non obligatur

aut est habitu aeneum vel habitu tamen cadunt
vel quemcumque alienationem tantis periculum. Nichil
expedit periculum aut et lapsus. Quod non decet
in manifesto propter absolutionem. Sed potest in occulto
vel leprosus in valitudinem quam habeat perdidit in
potentia. || Utrum melius sacerdos possit
Iuxta hoc || conficere. — Respondeo quod peccatum quo
melius est aliquis est defectum potest facere
sacerdos autem sed consecrat virtute propria sed sicut
gerens personam alterius in cuius virtute consecrat. Sed
de fide autem eius esse ministri Christi ... quod et prode-
quia deo sicut non domino serviunt et boni et mali.
et ideo potest habere et bonos et et malos ministros.
quod ad eius excellentiam spectat. Unde apostolus prima
Corinthiorum iiii. Sic nos existimet homo ut ministros
Christi. et postea subdit vel in conscius sum. Sed non in hoc
iustificatus. Unde se ministrum. Sed non bonum ministrum
certitudinaliter sciebat. et ideo quemcumque auctori-
tates quod sed non esse melius sunt quod non possunt
sine peccato consecrare. vel si adveniunt eorum ministris
sed Christi cuius sunt ministri. et ideo dicendum quod possunt con-
secrare. sed in malum suum faciunt. maledicit
benedictionibus vestris dicitur in quo a malo prodit
et maledictione digna sibi.
Iuxta hoc utrum melior sit missa boni sacer-
dotis quam mali. — Respondeo quod in missa est con-
siderare duo. scilicet ipsum sacramentum et orationes que sunt
ibi sive pro vivis sive pro defunctis. Quantum ad primum
equaliter est bona a quocumque fiat quod sicut au. in
libro de corpore domini non in merito consecrantis. sed in
verbo perficitur creatoris et in virtute spiritus sancti. Quantum ad se-
cundum sed quod dicitur vel magister generaliter preces que in ordinibus non
solum in missa sed etiam et in omnibus ecclesiasticis offi-
ciis. et tunc ad hoc non est dicendum vel magister procedit ex de-
votione sacerdotis orantis ex quo et efficaciam
habet. et sic melior est melioris. Unde decretum i. q. i.
quanto sacerdotes sunt digniores tanto in necessi-
tatibus pro quibus clamant exaudiuntur. mala
autem persona oratio peracta est oratio infructuosa.
immo oratio eius erit execrabilis si quod dicitur Apostolus.
Iuxta hoc utrum heretici scismatici || excommuni-
cati et suspensi possint conficere. — Respondeo quod
circa hoc est duplex opinio quidam dixerunt quod non.
quia sine ecclesie unitate. Sed illi decipiuntur quia Augustinus
in libro de corpore pronuntiavit. Quod et ad opus non habent.
Quod et non receperunt. et illis ad opus non dare. Quod non recte
dare. et sic ille quod qui meruit ecclesiam consecratum re-
ceperunt potestatem in sua ordinatione consecrandi.
hanc quidem recte potestatem. Sed si postea separentur ab
ecclesia per heresim. vel scisma. vel similem sive recte vivunt
quod et sic separati receperunt potestatem ex ecclesia existen-
tes non recte receperunt potestatem ex ecclesia existentes

non recte receperunt si recte vivunt. Sed quod utrique habent pote-
statem per hoc patet quod si redeunt non reordinantur. Sed in suis
ordinibus recipiuntur et admittuntur. Unde tales con-
secrant. non tamen causa hoc peccant quia non faciunt ut oportet.
Idem iudicium est de degradato. Cum per degradationem
non perdat caracterem qui est indelebilis. et potestas confi-
ciendi caracterem ordinis consequitur. Sed quod dicitur con-
secrare. Sed hoc videntur ... sibi obstat quod
plus videtur amittere quam excommunicatus qui a-
mittit executionem tantum. Sed degradatus videtur
et perdere potestatem. Quia cum excommunicatio sit me-
dicinalis per ipsam amittitur executio recuperabilis.
Sed per degradationem non potestas sed et executio perditur. Sed
irrecuperabiliter et in perpetuum.
Iuxta hoc quid faciat hereticum. — Respondeo quod heresis
dicitur multis modis. quia quandoque prima adunatio fidelium
est per fidem ideo divisio ab fide specialiter heresis appellatur.
quia non nullus notatur simpliciter a dispositione. Sed ab
hoc per fidem ideo non quemlibet dividat ab fide. Sed qui
pertinaciter dividat propter hereticus vocatur. Unde ad
ipsum hereticum duo concurrunt. Unum scilicet error intel-
lectus quod et heresis intentum. Alterum scilicet pertinacia in volunta-
te quod est heresis complementum. tales quidem sunt heretici qui er-
rant in his que sunt fidei ad mortem pertinentia.
Iuxta hoc utrum liceat || cuiquam volentes
et bene possit eis licite recipere sacramentum vel
ab eis missam audire. — Respondeo quod quia istis
non recte utentes peccant. quicumque autem communicat alicui
in peccato. ipse peccati particeps efficitur. Unde in secunda ca-
nonica Johannis legitur quod qui dicit ei ave scilicet heretico
communicat eius operibus malignis. — Differentia tamen
videtur. quia heretici scismatici et excommunicati sunt ab ecclesia
executione privati. ideo peccant eis in hiis communicantes.
Sed alii peccatores qui non sunt privati executione privati.
et si ipsi peccent male utendo quia quod ad deum non
suspensi. tamen eum etiam esse possunt ab eis
sacramenta recipere et missam audire excipitur tamen for-
nicator cuius missam audire prohibitum est ab ecclesia.
sicut quod dicitur causa xxxii. dicitur. Nullus audiat missam
sacerdotis quem indubitanter concubinam novit habere.
dicitur autem indubitanter. quia sed intellige de noto
vel fornicatore. Notorium autem dicitur dicitur vel per sententiam
que fertur in iudicio vel per confessionem in iure factam.
vel per evidentiam que non potest aliqua tergiversatione
celari. sicut hoc fit potest hoc quod fornicatio sit pernicior ceteris
peccatis quia ad ea proniores sunt homines propter carnis
concupiscentiam. sic et ad detestationem eius.
Item dicitur quod utrum hoc sacramentum debeat consecrari
in loco vel domo consecrata quod non. quia veneratio
maxima est divine passionis. Sed sic passus est ex-
tra portam civitatis vel ... consecrat hoc sacramentum in taberna-
culo quod non erat consecratum. Sed adde post familias

[illegible]ratum. Con. 3 auctoritas ecclesie cum structura
ab ipso Christo ordinatur, de con. di. i. xxviii. Unde dicitur
vel tres. de con. di. [illegible] ubi sunt in nomine eorum. Dicendum
quod non est de necessitate sacramenti sed de necessitate precepti
ut non nisi in domo et consecrata regulariter cele-
bretur. Quod autem in domo, id est quod domus significet
ecclesiam, de con. di. i. c. iii. Sciat quomodo oportet te in domo
dei conversari que est ecclesia dei. Ecclesiam autem non
locus [illegible] sicut Aug. Sed quare debeat esse con-
secrata hic est triplex ratio. Prima [illegible]
sacri in quo Christus [illegible] continetur. Secunda ut [illegible]
[illegible] sacri. Tertia ad representandam sanctificatio-
nem consecratam in ecclesia per passionem Christi. Quarta ad sancti-
tatem significandam que requiritur in his qui sunt sacerdotes
propter deum. Ad primum dicendum quod non in ecclesie passus
est ne dicatur [illegible] passus est.
Sed est [illegible] ut sic corpus [illegible] domus se [illegible]
ad [illegible] est. Ad secundum dicendum quod licet in regulariter o-
porteat esse et consecratam necessitate precepti, tamen
[illegible] non [illegible] sicut [illegible] patebit.

Iuxta hoc queritur utrum oporteat esse altare consecra-
tum. Dicendum quod sic. Domus significat ecclesiam
et altare Christum. Unde et eius consecratio significat
sanctitatem [illegible] de quo Luc. i. c. ii. quod nascetur
sanctum vocabitur filius dei. Et apostolus ad Heb.
ult. per ipsum offeramus hostiam laudis deo. Id
est propter necessitatem precepti quod altare sit consecratum. Unde
de con. di. i. altaria placuit non solum unctione
crismatis sed et sacerdotali benedictione sacrari. Et quod
[illegible] Christi [illegible] sacramentum [illegible] necesse
sufficit altare consecratum [illegible] ecclesia
sine altari consecratur. Sed [illegible] fiat. Unde in eadem
dist. legitur missarum sollempnia non ubique sed in lo-
cis ab episcopo consecratis vel ubi permiserit celebranda
censemus. Sed tamen sine altari [illegible] consecrato.
Et in eadem concedimus ut [illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] vel [illegible] cum tabula consecrata
ceteraque sacra ministeria ad id officium pertinentia
afferantur missarum sollempnia celebrari con-
cedimus.

Iuxta hoc utrum [illegible] consecratio possit iterari.
Dicendum quod ecclesia altare et [illegible] consecrantur [illegible]
[illegible] spiritualiter [illegible]
[illegible] sunt divino cultui [illegible]
et homines sint peccatores ad divina [illegible]
[illegible] susceptiva. [illegible] in [illegible] iii. dist.
de [illegible] in loco et [illegible] consecratione hic loco
[illegible] et si paganorum vel aliorum in-
fidelium loco fuerit [illegible] cadaveribus
et [illegible] ut [illegible] in-
pellatur. Sic [illegible] baptismus non [illegible]
baptizari [illegible] consecratus fuit fidelis.
Sic legitur de con. di. i. et [illegible] de [illegible] qui

[illegible] ecclesiam consecratam consequitur remis-
sionem [illegible] et [illegible] benedice.
[illegible] benedictione dicitur [illegible]
[illegible] tamen [illegible] casus [illegible] igne [illegible] excidit.
vel sanguinis effusione vel cuiuscumque [illegible]
effusione polluta sit vel si [illegible] de con-
secratione sic ibidem legitur.

Iuxta hoc utrum altare debeat esse lapideum.
Dicendum quod sic [illegible] quia altare significat Christum
de quo dicitur i. ad Cor. x. petra autem erat
Christus. [illegible] Christi in sepulchro lapideo fuit
reconditum. [illegible] si [illegible] quod dicit esse in
[illegible] lapis autem et solidus est et [illegible]
de [illegible] Unde de con. di. i. altaria
si non sint lapidea crismatis unctione non conse-
crentur. [illegible] obstat quod in veteri lege man-
dabatur fieri [illegible] Exo. x. quod non de lapidibus
[illegible] ad ydolatriam removendam fiunt.

Iuxta hoc utrum calix debeat esse de argen-
to. Dicendum quod sic legitur de con. di. i. sacer-
dotes quondam ligneis calicibus utebantur
sed postea Zepherinus papa instituit pateris
vitreis celebrari. Sed post in [illegible] papa statuit
in argenteis. Sed postmodum institutum est ut
calix cum patena si non de auro vel argento
vel saltem de stagno habeatur. De ere autem
aut de auricalco non fiat quia [illegible] vini [illegible]
[illegible] et vomitum provocat. Nullus
autem in ligneo vel lapideo [illegible] presumat
[illegible] in quibus sanguis consecratus remaneret
[illegible] vel in vitreo propter eius fragilitatem celebrare

Iuxta hoc utrum corporale debeat [illegible] presumat.
[illegible] esse de lino. Dicendum quod [illegible] ad necessitatem
sacramenti sufficere quod sacerdos super [illegible]
cum [illegible] verba consecrationis proferat
[illegible] omnibus [illegible] sed [illegible] contra [illegible] ecclesie
facientes. Unde ecclesia ad usum huius sacramenti multa
statuit, tamen propter reverentiam sacramenti, tamen propter devo-
tionem [illegible] tamen propter representationem
passionis et aliorum que circa Christum fiebant [illegible]
in regula quod [illegible] in periculo [illegible]
ecclesia statuit id quod expressius representat pas-
sionem Christi. Et quia non [illegible] periculum esse corpus
Christi quod ponitur in corporali [illegible] sanguine
qui ponitur in calice. Ideo licet calix non debe-
at [illegible] periculum [illegible] Christi positus
fuit [illegible] corporale fit de lineo panno
[illegible] fuit corpus eius involutum. Unde Silvester papa
de con. di. i. consulto [illegible] ut sacrifi-
cium altaris non in serico panno aut intincto
quisquam celebrare presumat [illegible] ipso
lineo ab episcopo consecrato sicut corpus Christi in sindone

lucia iudea sepult' fu fuit. ɔpetit et h
cū p iudicia ad signand' puritatē ɔsciē cū
p laborem qui fit p q signat passio xpi.
Iuxta h utr h sacrm debeat ɔfici i
die. Dicendum qd qr celebratur i memoria
passionis xi. io a ut celebratur in hora
tercia in diebus festis qn crucifixus ē linguis
iudeorum ut dr. mr. xv. 7 illa hora ē descen
dit. s.s. sup discipulos. s3 hora sexta in
diebus p festis. qn in manibus militum ē crucifix'
ut dr. Jo. xix. s3 i nona diebus ieiunii. qr
tc clamans emisit spm ut dr. mt. xv. p tm
dicimus p hi qn sunt ordines. p lixe ut
in sabbato sco qn ordines inchoat. d. lxxv. ca.
q apostolus. h3 aut i nocte natal' possit ce
lebrari [illegible] qr xpc natus ē 7 i sabbato sco
eā [illegible] p h q surrexit cū ad hr tenebr'
[illegible] regulariter n in nocte s3 in die cele
brari d3 p h q ipse pus ē qui d' Jo. ix.
me oz operari opa eius qui misit me donec
dies ē uenit nox qn nemo pt operari q
diu sū in mundo lux sū mundi. i q pius dr
dici n sumatur [illegible] nocte. s3 qn [illegible]
solu in [illegible] s3 qn incipit elucere au
rora quia tali [illegible] uenerunt mulieres ad
monumentum. ut dicit mr. xvi.
d. xiiii. Ost h de pnia. hic querunt duo. p
de pnia p se. s° de eius effectu. primo
utr pnia sit sacrm qd n. qr s h hug. de
s. vic. sacrm ē [illegible] elm. s3 nulla in adhi
betur in pnia. p sacrm [illegible] sacerdote
exhibentur. s3 pnia pt haberi 7 absente mi
nistro. Cōn. vii. sunt sacra s magrm s.
v ɔiunat pniam. h aut n ee [illegible]
pnia. Dicendum qd pnia ē sacrm no. le. aliter
tamen qm alia. primum pz sic. qr s hug. sacra
sunt quedam medicine q [illegible] infirmitatibus
adhibentur. sic ergo bap ē sacrm eo q p
ipm purgatur [illegible] et alia q'
i 7 pnia cum pot' respiciat actus q h' dele
ctio sacrm. [illegible] q alr 3 sacrm q ad
sit. [illegible] medicine
sunt q ɔsistunt in sola receptione ut' passio
ne curandi. sic sermo [illegible] ut' appz em
plast' q'dā [illegible] in actu sū [illegible] ipe inf
mi sū aliquā [illegible] appone [illegible]
spuales medicine q [illegible] i bapismo 7 alr
sacris req' [illegible] sic aq l' a [illegible] pnia
[illegible] 7 [illegible] n req' [illegible] s3 soli actus humani.
Ad. i. dicendum q [illegible] n tm [illegible]
s3 7 [illegible] actus [illegible]. Ad s dicendum q pnia
n 3 sacrm [illegible] ɔpleatur p confessione 7 ab

solucionem ad q [illegible] ē [illegible].
Iuxta h utr pnia sit [illegible] s3 [illegible]. Dicendum qd [illegible]
ē [illegible] 7 remota sicut statue [illegible]
ē metallum remota [illegible] 7 [illegible] sacri
sunt ipi actus [illegible] qui cū sit ultimus [illegible] ipis
[illegible] quibus [illegible] q ɔfitemur [illegible] satisfacit [illegible]
[illegible] n accipienda. s3 [illegible] n dem
tienda. [illegible] 7 q cū pniam sit [illegible] actu[illegible] mo
uen[illegible] [illegible] de [illegible] ē pnia [illegible] ad [illegible] in
stitutum 7 [illegible] nra [illegible] de [illegible]
q [illegible] nra [illegible] n [illegible] 3 adh
[illegible] institutum de 3 [illegible] 3 [illegible]
ē ad h institutum. s3 bap. [illegible] q n 3 [illegible]
[illegible] de tali pnia [illegible]
[illegible] de [illegible] pnia de [illegible] q [illegible] de
temptacione. [illegible] dicitur [illegible]
Iuxta h utr pe [illegible] tabula post naufra
gium dicendum q pnia dr [illegible] tabula [illegible]
7 [illegible] primum sic pz. uidemus. n. q [illegible] q ē [illegible]
se [illegible] 3 [illegible] ē [illegible]
h [illegible] indiget [illegible] ut sic [illegible] augmento [illegible]
[illegible] s3 mediam n indiget [illegible]
s. [illegible] 7 [illegible] medi[illegible] s loci [illegible]
[illegible] 7 [illegible] indiget bap° [illegible]
[illegible] q 3 [illegible] 7 [illegible] q 3 [illegible] 7 [illegible]
q ē [illegible] i pnia [illegible] p actus. s. [illegible]
[illegible] indigent pnia 7 [illegible] illa [illegible] p pnia
h [illegible] loci. [illegible] s. sic pz q sit tabula. uidem
. n. [illegible] remedium [illegible] mare 3 [illegible] i naui
integra [illegible] s3 fracta naui [illegible] re
medium. s. ut aliam tabule [illegible] ad
[illegible] sic 7 mare h mundi [illegible] p [illegible]
[illegible] ē [illegible] integritate [illegible] s [illegible] peccat
q 3 naufragium [illegible] 7 p pniam ad [illegible] redeat.
7 sic pz 7 [illegible] q dr [illegible] tabula [illegible] q sit p
naufragium [illegible] s3 q [illegible] bap [illegible] 3 an nau
fragium [illegible] 3 p naufragium [illegible] remedium.
Iuxta h utr sit [illegible]. Dicendum q [illegible] pnia h°
[illegible] se [illegible] s. ut recipiens 7 ut agens. [illegible]
[illegible] p [illegible] [illegible] a deo 7 sic h°
[illegible] sacri. s3 [illegible] 3 agens sic [illegible] 3 [illegible]
[illegible] q n 3 [illegible] s3 tm actus [illegible]
[illegible] 3 q [illegible] q ut agat n [illegible]
[illegible] q [illegible] 3. [illegible] opio 3 q n 3 [illegible]
[illegible] s3 [illegible] laudabi[illegible] 7 [illegible]
[illegible] passiones [illegible] s3 h n 3 [illegible]
[illegible] c. [illegible] ē [illegible]
ē [illegible] electiuus cū [illegible] actus [illegible]
causetur tm ex passione s3 ex electione 7 [illegible]
nulla sit passio. io n [illegible] locorum.
[illegible] 3 [illegible] opio q 3 [illegible] loco [illegible] plz
[illegible] legis lator intendit facere ciues [illegible]

⁊ io pcepta legis dant̄ de actibus uirtutū.
pniā aut̄ ē in pceptis ꝑ i° . ml̄ . iii . pniā agite
utrū h' uir. sit uirt⁹ spālis. || Et
— ad qd ēē h' sūt . 3ᵉ . opiniones . una dr̄ qꝫ
penitē n ē actus spālis uirt⁹ . ꝫ omīs gnāl . ꝫ
h' stare n pt̄ . tū qꝛ spāle datum ē ip̄ pcep
tum sic dictū ē sup . tū qꝛ ad ē de rōne pnie
. s . ꝓpositum emendacōis qd n ē de rōne uirtu
tis gnāl . — ii^a . opio dr̄ qd ē spāl . ꝫ spcificatū p
h' qd detestatur ⁊ expellit pcīm alr̄ cōmissū .
ꝫ h' n sufficit . qꝛ tū uirtus sit gnā pccō . n̄ pōt
sīl stare cū pccō . qꝛ p qⁱlꝫ hītū uirtut expel
lit expellit . — Vn̄ tcia opinio ē qd spcificatur
p h' qd detestatur sb̄ spē uenie . ꝫ h' ē n sufficit
qꝛ nulla uirtus spcificat p h' qd ab alia uirtute
spcificatur sic caritas ē n ꝫ caritate imp̄at
dr̄ aūt sb̄ spē uenie ē ipam attinere qꝫ ē spes .
— Vn̄ . 4ᵗᵃ ē opio qꝫ ē spālis cū hēt spāle actū
laudabilē . spcificatur aūt p h' qd operatur
ad destructōz pcti pteriti inqꝫ ē offensa dī qꝫ
culpa offenditur pniā placatur ꝑ gōe .
— Nec obstat qꝫ ē ēē omē pcīm gnāl . qꝛ sic
magnanimitas ē spālis uirtus p h' qꝫ ēē inqꝫ de
uirtutū operatur magna . ita ⁊ pniā omē pcīm
expellit . n tm̄ formalr̄ . ꝫ qꝫ effectiue inqꝫ ē
utrū h' ad qꝫ uirtute ie || di offensa .
ducat̄ . — ad qꝫ uirtutū ē tr̄ gn̄ . qdā ꝫ
qꝫ hīt dm̄ ⁊ p obō ēē qꝫ agunt ⁊ ꝫ pfiue sic
theolo . s . fides . spes ⁊ caritas . ⁊ qꝛ pniā n hīt dm̄
p obō ꝫ pccā sic dictū ē sup . io n ē uirtus theol . n ad
actū eaꝝ reducit̄ . — Ad genus ē qꝫ qdā ꝫ qꝫ uo
hīt dm̄ p obō . ꝫ pfiue pximo sic latria qꝫ aliqꝫ
uirtutes sīl psecrationes hīt p m̄ . ꝫ qꝫ agunt
imedie ordināt dm̄ . ⁊ io h' n sic theol . tū sūt
eis ꝓpinquissime . Vn̄ ⁊ actus eoꝝ attribuitur
eis sic dicit Aug . qꝛ fide ⁊ spe ⁊ cari colit̄ ds .
— Alie sūt qꝫ n hīt dm̄ p obō n pfiue pxīo
ꝫ ultimo qꝫ hīt passiones p m̄ ⁊ hēre cū pfiue
pximo qꝫ uirtus ordinant in dm̄ . pniā aut̄ qꝛ ꝫ
dm̄ n hēt p m̄ hēt tū pfiue . Vn̄ sic iacet qꝫ
reddit dō debitum reducitur ad iusticiā . ita
⁊ pniā qꝫ recōpensat offensam dī ad iusticiā
reducitur ⁊ ex h' pꝫ qꝫ ne iusticia ē ī appetitu
rōnis qꝫ ē uocat ira ⁊ pniā cui ē displicē pcīm
cū ꝓposito emendē . — Vo tū qꝫ iusticia ꝑ phm . v .
ethi . ē dr̄ si simplr̄ qdē ē int̄ eqles ⁊ tale n ē it̄
penitente ⁊ dm̄ . ad ē iusticia ꝫ quid qꝫ ē int̄ ine
quales qm̄ . s . unus ē sb̄ ptāte alterius . sic ē pā
tris ⁊ h' ē . uł sicut seruus ad dn̄m ꝑ i° . ps .
sicut oculi ē . uł sic filii ad patrem . luc . xv . pat
pccaui in celū ł sic uiri ad uirū . ie . iii . tu fornicata
utr̄ h' uirt̄ pniā teneat̄ . — ad qd dē pniā || ēēt .

possimus loq̄ dupl̄r uł qꝫ ad hītū . ⁊ sic ī uirt̄
infusis . ad dō sīt ubi operāt̄ . pnt̄ . n tū sīc
uł cooperātib; ⁊ dispōite p actus acq̄ . et pos
simus loqui de pniā qꝫ ad actus qꝫ dō inqꝫ
cooperamur ⁊ sic ad pfectam pniam . qꝫ . cōc
urrit . p° opō dī cōuertentis cor . ꝑ i° tren .
. iii . cōuerte nos ad te ⁊ cōuertemur . — ii° . mot
fidi . s . actus mot timoris ꝑuilis quo qꝫ
more suppliciōꝝ aptātis retrahit . iii° . mot
spei quo sb̄ spē uenie ꝓpositum emēdādi .
— iiii° . actus caritatis qꝫ displicet pcīm ꝫ se ip̄m
ꝫ ip̄ suppliciū . — v . timor filial' qꝫ ip̄ reuerentiā
dī . uoluntarie offert emendā . sic ꝫ timore ꝑuili
ut remoto . filiali ut pximo pniā tenatur .
utrū h' uirt̄ pniā possit iterari . — ad qꝫ
ēē h' sūt due opio . una qꝫ dr̄ qꝫ pniā . eī qꝫ
n ꝑuit̄ ia . inia sīt mot eius ꝫ tr̄ . p° qꝛ
caritas qꝫ requiritur ad uerā pniā sic dictū
ē ip̄ uera efficacia sic hēta n pt̄ pdi . ii° .
qꝛ uera pniā requirit cōtinuacōz uitæ inqꝫ finē .
iii° . qꝛ pcīm post ueniam impetratā ī cōue
ecc qꝫ n ē pōē remitti . ꝫ h' stare n potest
⁊ sic erronea . p° qꝛ cōuocat efficacie sic
caritas . cū inititū ine flexibilitē tū . ii . gn̄
nō tollit quo se pt̄ uertere hō ad dō . — iii° .
qꝛ nulla uirtus expectat sui integritatē ī futurū
cū sic dēprimant; n de successiuis . Vn̄ ē cō
sil' . — iii° . qꝛ pt̄ pcīm sequit ēē leuius uł ꝑ
uius qm̄ fuit pmū . Vn̄ ē alia uirtas qꝫ se
pius pt̄ pdi caritas ⁊ oppositū repugnet dic
pōē ⁊ nūc qꝫ excedit ocm̄ nimiū ⁊ magnitudie
pccōꝝ ⁊ sīt nullo tīmd adē homīb; ī istam
ip̄ qꝫ ⁊ sbūi chaum repbāt ꝑ gn̄ . iiii . dixit
maiorē ie . in . qꝫ ut ac . meat . Vn̄ sic
re stat nūc aliquis ꝫ postea cedat . i ⁊ .
uirtute ē pniā in illo qui nūc penit cū ꝓpōito
nō peccandi . ꝫ postea peccet .
utrū h' uirt̄ debeat ēē aliq̄ pniā pubica .
— ad qꝫ aliq̄ dꝫ ēē publica ⁊ sollēpnis
ꝑ . iiii^{or} . p° ut pccā publicū hēat pniā . ii° .
qꝛ maxima cōfusione ⁊ inqꝫ inundo ē dignū .
qꝫ grauissimū zelus cōmisit . iii° . ut sic aliis
ad timorem . iiii° . ut sic ad ēē pdi ne dē
pctā qꝫ in cōsiliis pccat dimicatur . — Nota
tū qꝫ omīs pniā sollēpnis ē publica . ꝫ n
ecō . ꝫ aliī nimiū accipiantur p alio apud
doctores distinit cū ī . v . ꝫ . qꝛ sollēpnis
sit cū qdā sollempnitate ut inseqūtur . a .
patebit . n aūt publica . — ii° . qꝛ sollēpnis
a solo epō īponit̄ ad qꝫ spectat ⁊ ingredi eccl
cībacō publica et in ipō accadēs . — iii° . qꝛ sol
lempnis inponitur uiris ⁊ mulieribus ꝫ n clīcis

post scandala pulsatur sic expellitur primus de
cum baculo cubitus post et imponi dicitur. Secundo quod
sollempnis non iteratur quia figura expul-
sionis hominis de paradiso que semel facta pulsatur
autem et clauditur. Quinto quod sollempnis imponitur
non pro peccato quod commovit totam urbem pulsatur
autem pro minoribus. || ius imponitur. Ad
Iuxta hoc quare sollempnis quia hoc modo tempore
xl^e tales penitentes presentant se cum
presbiteris suis episcopo civitatis ante fores
ecclesie sacco induti nudis pedibus vultibus
demissis coma deposita et eis in ecclesiam in-
ductis episcopus cum omni clero vii psalmos penitentiales
dicit et per modum eis iniungit imponit. Ad
huiusmodi cineres spargit et cinere capitibus imponit
cilicio colla eorum operit et denuntiat eis lac-
rimabiliter quod sicut Adam eiectus est de paradiso sic
ipsi de ecclesia eiciuntur et ubi iussis ut eos
de ecclesia pellatur clero eos prosequente cum
hoc responsorio. In sudore vultus etc. In cena
domini quolibet anno a suis presbiteris in ecclesiam
reducuntur et ante ibi usque ad octabas pasche.
Ita tamen quod non communicabunt nec pacem accipient
et sic fit quolibet anno quamdiu est eis aditus ecclesie
interdictus. Ultima autem reconciliatio fit per episcopum
sic et penitens ad clericatum non potest assumi
nisi in necessitate dispensative ad minores potest non
autem ad maiores propter ipsarum dignitatem.

Secundo quare in vera penitentia augeat de pec-
cato mortale quod non. Hebr. xii. sed 1° non invenit
penitentie locum. glo. i. venie locum et benedictionis
per penitentiam. Secundo ii. Machab. ix. orabat
scelestus dominum a quo non erat misericordiam consecuturus.
Contra. Eze. xviii. in quacumque hora ingemuerit
peccator omnium iniquitatum eius non recor-
dabor. Ad quod peccata non tolli per penitentiam potest
dupliciter intelligi. Vel ita quod eis penitere non potest
sicut de demonibus et de dampnatis dampnatis
qui confirmati sunt in malo nec penitent de culpa
sed doleant propter penam qui dolor est penitentia in-
fructuosa et ypocrita sicut dicitur sap. v. penitentiam agen-
tes et pre angustia spiritus gementes propter duo.
primo quia repugnat flexibilitati liberi arbitrii quod potest inclinare
et ad bonum et ad malum. Secundo repug-
nat virtuti gratie divine que potest omni hora movere cor
hominis sicut prov. xxi. cor regis in manu dei et quocumque
voluerit inclinabit illud. Alio modo potest intelligi quod penitentia non
sit sufficiens ad delendum peccatum sed hoc est er-
roneum propter duo. Primo quia repugnat divine
bonitati de qua Joel ii. quia est multe misericordie et presta-
bilis super malicia. Unde quantumcumque vicerit deus
si sic vel sic peccatum deleret et deus hoc non posset. Secundo re-
pugnat virtuti passionis christi de qua dicitur Jo. ii.
quod ipse est propitiatio pro peccatis nostris et non solum nostris sed et to-
tius mundi. Ad primum etiam dico quod non penituit
sed lacrimas expressit quia post hoc dixit. Venient
dies luctus patris mei et occidam Jacob fratrem meum. Ad se-
cundum dicendum quod non doluit de culpa sed de pena.
Iuxta hoc queritur si sine penitentia possit peccatum mortale
remitti. Ad quod penitentia consideratur dupliciter
uno modo ut virtus et sic sine ea non potest tolli actuale mortale
quod sic patet. Peccatum mortale cum sit offensa dei eo modo
remittitur quo offensa hominis remittitur in cuius con-
tumeliam offensa autem peccati mortalis procedit ex hoc
quod voluntas hominis est aversa a deo per conversionem ad aliud
bonum commutabile. Unde requiritur ad remissionem
offense quod convertatur ad deum cum detestatione predicte
conversionis et proposito emendandi. Hoc autem est penitentia ut vir-
tus. Secundo consideratur penitentia ut est sacramentum quod per-
ficitur per officium sacerdotis ligantis et absolven-
tis sine quo deus quandoque peccatis remittit sicut patet in Ma-
gdalena? remisit sicut fecit adultere Jo. viii
xviii et peccatrici Luc. vii. Secundo etiam quod
originale sine penitentia remittebatur pueris in baptismo
nunc sine complacentia? circumcisione et sine dupli-
citer actualibus remittitur autem in adultis actuale
nec per baptismum confertur sine penitentia.
Iuxta hoc queritur utrum unum possit remitti sine alio
per penitentiam. Ad quod non loquendo de mortalibus et hoc
patet ex duobus. Primo ex parte gratie sine qua nullum remittitur
peccatum cum secundo quodlibet peccatum contrariatur gratie et ipsam
excludat non potest unum sine alio remitti. Secundo
patet ex parte penitentie ad quam pertinet ut peccatum displiceat
homini precise inquantum est contra deum super omnia dilectum cum igitur
quodlibet peccatum sit contra dei dilectionem et inducat eius
offensam quod tollitur per penitentiam tamen est quod unum sine
alio non remittitur. Tertio quia si peccatorum ... di-
cit perfecta esset opera dei ... unde etiam nu-
sedit totaliter misereatur. Unde Aug. in li. de pe.
quedam impietas infidelitatis est ab illo qui iustus et
iustitia est dimidiam sperare veniam.
Iuxta hoc queritur si penitentia tollat reatum pene. Ad
quod peccatum facit quod deus dicitur et quod est contra
amicitiam quantum ad effectum peccati et quod iniquitatem quantum ad in-
obedientiam legis quod est debitum satisfactionis. Sic ergo hec
duo in offensa inveniuntur et in recompensa-
tione. Sic quod pena per violentiam offendentem in-
fertur sit recompensatio iusticie sed non amicitie
quando autem vel placatur offendens offensam sine
satisfactione non restituitur sit recompensatio quantum ad
amiciciam non autem quantum ad iusticiam. Peccatum ergo quod
primo tenuit offensam ... pene
quod reatum ... cum ergo per penitentiam remittatur peccatum quod
ad offensam non oportet quod remittatur quantum ad totum reatum

Sed quia baptismus tollit culpam et penitentia cum in utroque agatur in virtute passionis Christi que sufficienter satisfecit. — Ad quod dicendum quod baptismus applicat virtutem passionis in baptizato per modum, scilicet quia applicatio que explicata sunt vel liberatus est sic penitentia penitentie per actus humanos qui ibi locum habent et ideo non omnibus simpliciter penitentie actibus quibus simul solvitur a reatu toto.

Iuxta hoc queritur utrum tollat reliquias peccati. Ad quod dicendum quod in peccato sunt duo, scilicet aversio a bono incommutabili et conversio ad bonum commutabile. Ex parte quod relinquitur dispositio in anima ad peccatum, si actus frequentetur, remoto autem peccato non oportet quod removeatur habitus cum habitus ...ex sui natura sicut patet in veniali peccato cum gratia per penitentiam removeatur culpa quia peccatum ad peccatum nec per habitus remanent dispositiones que remanent ex precedentibus peccatis que dicuntur reliquie, manent tamen debilitate magis per modum dispositionis quam habitus sicut et fomes post baptismum. Sed quia autem in hoc penitentia nichil eo aliquid sentiatur quod non liberatur totum, sentiatur in secundo quod tamen ab omni infirmitate et ad omni conversione et reliquias. — Ad quod dicendum quod contingit curat hominem totaliter sicut patet per quod surgens nunc virtute quod sicut cecum illuminavit, Marci viii, qui primo videt homines quasi arbores sicut et spiritualiter quod non statim totaliter sicut magna macula, Luce viii, quod successive primo per gratiam operantem removetur culpa, deinde per gratiam cooperantem reliquias peccati sunt ...

Iuxta hoc queritur utrum per penitentiam virtutes restituantur. Ad quod sic dicendum quod per penitentiam remittitur peccatum hoc ... non fit nisi per infusionem gratie sed quod nullum remittitur ex ... autem consequuntur virtutes gratuite sicut ex essentia anime fluunt potentie, et ideo per penitentiam restituuntur virtutes. — Considerandum autem quod gratie et virtutes sunt forte que recipiunt magis et minus, tales autem infunduntur et remittuntur secundum maiorem vel minorem dispositionem ... cum gratia motus liberi arbitrii sicut ... eadem gratia et contingat motus liberi arbitrii in penitente vel maiorem vel minorem quam prius vel et ... et penitens non requiritur ...

Iuxta hoc queritur utrum dignitatem ... Ad quod ... dignitas quam perdit homo per peccatum ... vita ... alia ... dignitas qua ... filios dei per gratiam et ista recuperat per penitentiam sicut ostenditur Luce xv de filio prodigo cui pater restituit stolam primam et anulum. Alia est futura, scilicet innocentia ... filius ... nichil magis ... Petrum hec non recuperat ... ad ... recuperavit ... Gregorius ... dux ... miles ... plus diligit qui post fugam ... hostem fortiter premit quam illum qui numquam terga prebuit et numquam aliquid fortiter fecit. — Alia est dignitas ...

... ecclesiasticas quas per peccatum perdidit sicut per peccatum ... dignitatem ecclesiasticas operibus ... reddi ... recuperare per penitentiam prohibetur ... primo quia non penitet ... si penitentiam neglexerit agere ... quod irregularitatem ... vel per homicidium vel ... cum ... scilicet ... publice per ... vel furto vel fornicatione vel ceteris criminibus ... distinctione l ...

Iuxta hoc queritur utrum opera facta in caritate mortificentur per peccatum sequens. Ad quod dicendum ... mortuum ... mortificatum. — ... vivere quia ... aliquid motum sine exteriori ... unde que intelliguntur que sentiunt vel moventur vivunt, et per quandam similitudinem dicitur viva ... esse que ... peccati currendi vel refugiendi operis ... vivere ... in vita spirituali principium est caritas que ... per quam ... vivunt; effectus autem ... perducere in vitam eternam et ideo ... illa opera dicuntur viva que fiunt ex caritate ... et talia habent perducere in vitam eternam; mortua autem dicuntur que fiunt sine ... scilicet caritate ... et effectum vite ... perducere in vitam eternam ... diligit ... in morte mortificata ... dicuntur que viva fuerunt sed vitam ... cum caritas ... non ... Et ... vitam eternam ... et per ... peccatum tollat ... est quod per peccatum opera in caritate facta mortificantur.

Iuxta hoc queritur utrum opera mortua vel mortificata per penitentiam reviviscant. — Ad quod dicendum ... operis ... dicuntur ... mortuus est ... mortificatus dicitur ... non per ... vivificari ... opera ... illa non remanent ... sed ... in ... perseverant valent ... opera ... Ad ... operibus quia ad ... mortuus ad ... mortificatus ... illa non vivificantur ... non sic ... vita operum ex vita operantis dependens ... mortuus est ... et ... caritas per penitentiam restituitur non posset opus precedens mortuum vitam restituere ... non informat ... non ... ab eo procedit; illi autem non possunt ab hac vel illa caritate ... eadem ... non possunt ut nova caritate vivificentur ... et ideo nullo modo vivificantur. — De mortificatis ... sic patet ... talia permittuntur ... in ... actu manent ... accepta ... et ... peccatis ... sic manent habent vim perducendi in vitam eternam, non solum ... actu ... peccatum autem ... mortificate

non simpliciter cum deo placebat quod eis peccatum auferre
non potest. Sed hoc quod inquantum peccatori non valet in vita eterna.
et ideo non simpliciter sed in peccatoris dicitur mortua.
prima quia licet victoris tollat impedimentum ex parte
peccatoris tamen. et sic dicitur remittere non simpliciter cum non
fuerint simpliciter mortua. sed in peccatoris remi
nisceri. sic removentur obstaculum luminis. dicitur non
lumen carere simpliciter sed lumini invito.

Ultra hic ut peccatoris effectus habere in quo ille
vel sacrum. Dicendum quod in peccato sunt duo. scilicet inor
dinatio actus ipsius et ipsa macula quae extra in anima
causatur et hoc totum culpe. sed hic est de remittere.
quia ex parte iniuria fit deo prima ex suo actu
hic respondet ad equalitatem iustitie dicendo et hic
facit inquantum est virtus talis quod effective hoc in ma
cule in anima remittitur vel prout gratia et actus virtu
tes quae informantur quia formaliter sic albedo nigredi
nem et sic et prima in quantum est virtus infusa tollit.
Et sic ex parte habitus quod effective tollit peccatum sic
inducens albedinem tollit nigredinem et sic tollit
prima inquantum est sacrum quia sacrum conferens gratiam per quam
tollitur peccatum. Et quod in ratione sit hoc. Dicendum
quod primus sit sacerdos in quantum dispensator sacrorum.
Item sic est principalis sic deus efficiens gratiam simpliciter
non in hoc sic alie est pene et quia omnis alii effectus
prime consequuntur ex ea in quantum peccatum remittatur sil
ro et de omnibus aliis effectibus.

Et sic de peccatis. hic ergo quaeritur de parte de
satisfactione in speciali. sed de est partibus in speciali.

Et utrum homo possit deo satisfacere. quod non quia magis
est actualis mortalis quam originalis sed primus homo pro aliis
non potuit satisfacere pro originali. pro eo quod hic sumus
et divini quibus est de sumus cum sumus ab eo etiam.
quo vel possumus representare. Contra deus in primo
capitulo impossibile. sed luce. dicit. facite fructus dignos
fructus penitentie. Dicendum quod certe hic est ex opposito. Adam di
citur quod cum in peccato sit duo. scilicet aversio a deo in quantum est finis
et conversio ad ad creaturam quantum est finis. quia ergo ad primum homo
non potest satisfacere deo cum satisfactio sit opus hominis et fit
in quantum est infinitum et ideo deus gratis ex illa parte peccatum di
mittit. sed ex parte conversionis potest. Sed si satisfactio
respiciat peccatum inquantum est offensa dei et hic habet ex
parte aversionis solum. Item est quod est satisfacere potest
quantum ad aversionem et hic ut ante vita Christi fuit
quidam infinitum. sed hic non sufficit ergo deo quod deus
incarnatus non fuisset ad hoc non quia dare homini posset
satisfacere et ideo ad illud dicendum. scilicet quod homo deum debitore fa
cit. scilicet ratione beneficii accepti et sic tenetur ad gratiam
acceptam quod puniri ad iacturam ad in eo ratione peccati com
missi et sic est ad satisfactionem in ista quantitate simpliciter. Sed hoc
est proprie quod attenditur in honoribus quod sic ad potentes
et deus simpliciter ut sic offensa et infinita existimatur

xv. d.

dine magnitudinis. ita et satisfactio ex infinitate dig
nitate prius est gratia informata. Ad primum dicendum quod originale
est totius nature infectio et ideo primus homo unus non potest expiare.
actuale autem est persone. Ad secundum homo est deus quod est sicut ipsius
ipse hic quod deus accepit hic ar. sic

Ultra hic utrum homo ex caritate existens possit satisfacere
pro peccatis prius dimissis in gratia. Dicendum quod
nullo potest satisfacere. unde et paulus. i. ad cor. xiii. de
caritate dicit quod est perpetuum opus meritorium. si distri
buero in cibos pauperum et si caritatem non habuero non pro
derit mihi nihil prodest. hic est sic patet. quia sic deum satis
factio fit deo non secundum equivalentiam simpliciter sed inquantum sibi
accepta est. quia est sic accepta. sola caritas facit
ex quo ulterius patet quod non potest satisfacere de uno sine
alio sic nec de in gratia. quia cum satisfactio tollat of
fensam non tollit est quousque peccato remanente. sic si homo
homini satisfaceret si per alapam unam se prosterneret et alte
ram daret. Sed contra nullus est deus de satisfacti
one sic non de caritate. et sic oporteret reiterare. Item
homo pro uno peccato sine alio facit. quia et de uno sine
alio satisfacere. Dicendum ad primum quod non oportet iterare quia et
penam non expiet existens in mortali dum satisfaceret
tamen si conteram mortale peccatum non habet excusatur de neg
lecta satisfactione. Ad secundum non est simile. quia peccata non habent con
nexionem in quantum uno dimittuntur. sed dum remittuntur
hinc per caritatem. Sed inquantum remanet est si contra hic.
Dicendum quod opera sunt ex quibus aliis effectibus relinquit et post
actus transit sic ex eis contrahimus sic ex venialibus ma
culatio cordis tales non remanent. quia quantum ad id quod magis
deo accepte sunt pro penam quia est et talia quantum
sunt et interior actus qui tollit transit et quiescit.
Sed quod de his et oratione et aliis mactatur vel
debilitatur cor. Dicendum quod id quod prius vel indicium.
Sed quod de horis in quibus tenetur alius de ho
ris quas dixit in x. annis quibus fuit in peccato
iterare. Dicendum quod non quia non dicitur per modum satisfactionis
sed per modum debiti executione statuto. ut tamen in quantum
post satisfactiones valent quia effectus ille est ita est
actus mortua cum non habuerit caritatem. hic tamen non diffi
nio non dicamus de eis sic de flagellatione immissis.

Ultra hic utrum bona opera sine caritate facta sint
meritoria alicuius boni. Dicendum quod est de opinio
quidam dicunt quod valent inquantum precedentis caritatem
et puniret satisfactoria. sed non quantum ad hoc quod sic in
tota vita eterne. sed hic non potest esse quia virtus ab ea
redit procedit. scilicet ex hoc quod sit in eo gratia quod per cari
tatem sequitur sic non potest. unde alii dicunt quod est contra
loco sic inter vim condigni quod dicitur recipitur magis.
recipientis fit dignus recipere quod debitum sibi et
dicitur meritum congrui quod dicit dantis tamen cum sit rec
piens non est dignus hoc deinceps decet dare. cum
sed aug. peccator non sit dignus pane quo vescitur

cuciat
eo qd' peccavit. amore dei q3 p'a ro deu di ido
q oia liberalit' dedit. io multo odignius talia op'a
n' sunt mitoria alicui boni ul' eterni ul' temp'alis. s3
tn' qr diuina bonitate dona u' in reni disposici q' t' adi
ciat p'ctoz. io multo ogui valent ad q'rend' ad
temporalium consecucione. s0 ad dispositio ad gram.
3° ad assuetudine bonoz opum. 4° ad diminuco
ul' elacoe dilacoz opuz pene sic p3 d' achab.
Re. 21. s3 qr h' mltu n' p'te dr. io nug' dr q' no
sint mitoria q'm qd' sunt.

Iuxta h' inter ad valeat q' fuit inte. Dr q'
q° ad futuram uitam e o'sid'e duo. s. pmiu
incelo 7 pena inf' i infno. q° ad pmiu. rc n' va
lent. qr ut in hui' vui introducendi i eam cu
eis n' mereamur. n' hebunt locu aliq' pmii.
si aliq' hui' talia opa exgn'e bona 7 pt pe
tenc' mortu' fuit. qr pmiu respicit rarum q
carent. Si us' ad penam inf'ni valent ad aut
ferendo pepetam om'i iam inde cu nulli' liberat
a pena n' sit absolutus a culpa q' illa opa
facte n' possunt. s3 velut diminuendo. Sz cc h3
ex opinio q'ola dicunt q' diminuitur n' subtrahendo
ad d' sua pene. s3 fortificando sbim ut melius sustinere
possit. h' n' v3 qr fortificaco e exablacone possi
bilitatis 7 illa e sem misera culpe q° n' collunt
talia opa. Alii dnt q' diminuitur q° ad d'
nne ostendit. n' q° ad igne. h' 7 n' v3 qr ut3 estur
culpe 7 io indicat d' ueq3. 7 io alii q' n' mi
nuitur pena nisi ul' mitigatur. s3 q' iusticia est
in q'ntu micia pene impeditur 7 h' dr. pmo qr
venam omissionis cuadit qui hui' opa pficit.
Sc' q° h' opa gra ind ad bonu disponunt,
ut ho ex maiori cotemptu pecca faciat 7 apcat
maiores p h' rethatur. vn' 7 pbl'e e q' minores
pene debitor sit q' alis id' pecm faciens. s3 n' ho
opatur ut q' 7 discretus sacerdos tali minore pnia3

Iuxta h' inter satisfacio de || d3 iungi q' ali
beat si p opa penalia. Dr q' h3 do ut
possit subtrahi. tn' pecca peccando q' inco 3 subtra
q3 ad honore di. 7 io cu satisfacio sit q'da reco
pensaco. oz qd' p ea subi ipi ad subtrahat q' ad
honore di cedat. h' aut' n' pt ee n' sic op' bo
q° ad honore di 7 penale q' ad peccore cu3
subtrahendus. sic. n. 7 do satisfacit 7 7 afirmitas
pfuatur i q° 3 penale qr p psim pene est medic.

Virtus o'ad q' bo nra te ca. s. oro ieiuniu
elia. p h' ur 3 pres satisfcois. s. bo aie bo cor
7 bo fortune. bo fortune subtrahitur p elam. bo cor
p ieiuniu. s3 bo aie q3 oro n' subtrahitur qr melius
e hoc ea q° carere. s3 tn' do ea colit subtrahitur.
Inde 7 nis velut h' cas peccez q' sit p' io. ocup
carnis ocupia oculoz supb' inte. cont' pnu

ieiu' qr p' elia. cont' tcium oro velut 7 ocra
suggestiones ul' gnia peccoz. qr oe pecm
ul' 3 q' dni ul' pxima ul' se ipm. cont' p' oro
cont' p' elia. q' tciu ieiu. 7 ad ista oi' sat
facco reducitur sic ad pmas pres satis
fcois n' integrales. s3 subiectives. q' i qlib3
pfecta. vn' u' afflicta cor' adiguntur ut
flagella pacient' recepta 7 h' opa mie
ad elam. opa spualia ad oronem q' h' sint
delectabilia s'pu tn' sunt satisfcoria in q'ntu
sunt penalia carni.

Iuxta h' q° hoz mag' sit satisfcoriu. s.
ela oro ieiu. Dr q' efficacia satis
fcois e ut h' s' sicut dicit tota pol' ip
tibi. q' quid opleta e i una pte. i alia q'
diminuit sic p3 d' col. 7 sbr' 7 regie 7 qui
pfcius icluditur i pfcoi sic regie iustitio
7 orm i intellectu 7 sic inter ista. elia h't se
ad alia dupl'ra rone. p° qr elia cu cu deleatur
o'mit debitore ad orand 7 ieiunandu p
eo q' dat. S0 qr ipa elia e q'da oblaco. v.
ph. i. g° eth. d'. bona opa hnt ad sic eod
et satis. obliq q' vim ordis h'r. 7 sic i q°
p elam subtrahit' i° q' ad sustentacoe cor' p
tinet. oium3 ut ee ieiu. 7 io pn' 3 eta. S0
oro q' oium3 ieiu ut icturc qr oro 3 actualis
intellectus in dm. tal' aut' debilitat cor. 7 io
q' ulis medi e elia p° d' lu. xi. date elia3
7 oia munda sunt nob. 7 i. thy. e. pietas

Iuxta h' inter restituco sit || ad v3h.
de neca' salutis. Dr q' inegalitas sit
opposita duob3 mod' origit. vno mo i reb3
exterio' b3 q' n' s. a3 ut alius mofert rapit
ul' tenz. 2° m° in actoib3 7 passioib3 sic
cu aliques alii malepatit ul' aliter offendit.
7 h' vtr3 dicimus q'n3 sil' sunt sic p3. repacco
aut' equal' q'ntu ad accoes 7 pas. d'r satisfaco
s3 q° ad res ablatas d' restituco. vn' n' ad
e restituco p ipm h' i petrat sic restituere q'a
tenco aliq' statue i possessione ul' dominium
sue i'. sic q' satisfaco 3 d' neca' salutis. ita
7 restituco cu ulis suare iustitia. ad q° 7
restituco requirit sic d' neca' salutis. vn'
aug°. n' dimittit pecm n' restituat ablatum.

Iuxta h' inter sic ps satisfcois. Dr q' ec h'
sit 3 opiones. q'da dnt q' sit ps satisfco
nis. s3 h' n' v3 qr restitutic n' g'd 3 q' ab offen
sa pam ablacoz cessare. h' a' n' 3 satisface
qr satisfaco retinet offensa remg' 7 apena
liberat. vn' alii q' e pambulu satisfcoz 7 h'
ut d'. p° qr restituco fit p'uo satisfaco aud
S0 qr satisfaco 3 in arbitrio sacerdotis restituco

aut non. Sed hoc non est quia peccatum eius in corde est et cetera
omnino sic et dilatio proximi in dei dilatione in
cluditur. Unde et satisfactio proximi coniuncta est
satisfactioni dei. Nec obstat quod non est in arbitrio sa
cerdotis quia hoc est ideo quod non est mercatus proximi sed dei.
Unde aliquid quod non est pars. Sed est preambula ad
satisfactionem non super totum [illegible]. Quia unde conce
dimus quod satisfactio proximo facienda est pars satisfactio
nis deo facte non tamen restitutio est pars satisfactionis
nec deo nec proximo facte sed preambula sic enim
quamvis tamen quamvis circa confessionem abiuncta precedat
de emendatione eius. quoniam [illegible] ii. [illegible] retinens
te alterius eo minus est hoc ipso peccat.

Iuxta hoc queritur quando fuit ablatum sit restituendum
vel plus vel idem. Dicendum quod restituendum est ipsum idem
ne in precium redditionis eidem vel [illegible] sunt
sed ulterius tamen stante ad illa que et in maiori se
manent tamen in effectu vel cum eius sicut lesio corporis
sione et in opinione hominum sicut est in infamia.
Si igitur id prius restituere tenetur. Si vero non vel [illegible]
non manent vel [illegible] non potest. Vel restituens non sufficit
de restitutione contra potest et considerans hanc
in conditionibus secundum iudicium probi viri. Unde si
famam iniuste abstulit sed crimen dicto verum de
se dicit falsum dixisse vel verum dicto. Sed credit sen
tentie confessionis premisso. Et non debet dicere se falsum
vel et verum dixisse. Sed iniuste infamasse. Quod si
et sic restituatur fame debet aliter recompensare
in pecunia vel honore secundum arbitrium probi viri. Si autem
persona iniuste [illegible] in persona. Et si nam sit
[illegible]. Tunc tenetur ad equale. Si non fuit [illegible]
tenetur secundum iudicium probi viri. Item si destruxit segetem
non tenetur quod fructus sed quod aliquid sperat valere consideratis
que fructus possunt impediri. Unde talis estimatio
quod est datum est in re plus datum quam non [illegible]. Item si de
bitum [illegible] debito non restituitur. Et lucratur est ex
pecunia tamen sed ex industria et labore. Ipsius per
fectus tenetur non quod lucrari potuisset. Sed quod accedit

Iuxta hoc queritur ei aliquo est [illegible] || [illegible]
receptum sit super restituendo. Dicendum quod restituendo
est quam adeptio sed et secundum non potest non ei quam non [illegible]
quod quando sunt est supplementum quod debet et ad hoc supple
tionem faciendam tenetur est ei restituere [illegible] est abla
tum. Sed autem valet vel valatio per et rex vel
Unde consideratur est quod cum omnia que possidentur cadunt
sub ratione utilis [illegible] quod ablatio eorum appellatur
depositum. Ideo furioso gladius non debet restitui. Sed
ad melius est conservari vel in alio convertendum.
Item si prelatus dilapidator esset et non solum
esset ut ad eius successorem [illegible] debet restitui.
Item si illicite detentum est nec [illegible] non est. Sed debet
in pios usus dari. Item si deo inutile est ad habita

diligentia debet impios vel vel pauperibus illius loci
dari. Si autem certus est si multum distat si magni va
loris est debet consuluit et cum dispendio. Si debet restituere
ei. Si quod non ipsi cui dispendium fuit ex ipsa dete
ctione. Si autem non est magni valoris debet consuli et si
significari. Si autem mortuus est debet heredi dari qui vices
pro eo cum ipso est. Si non habent pauperes sunt heredes.

Iuxta hoc queritur solum auferens debeat restituere
dicendum quod sicut multis possunt esse cause ablationis
in iniuste ita et multi possunt teneri ad restitutionem
qui his versibus continentur tenentur. Iussio consi
lium consensus palpo recursus. Participans mu
tus. Non obstans non manifestans. Sed horum v. sunt
tenentur ad restitutionem ordine quo dicitur. Primo iussio
id est qui iubet et est principalis. Secundus consilius. Si in eo sit quod rapi
na sit non per. Tertio recursus. Scilicet qui est receptor latronum
et eos patrocinium prestat. Quarto participans. Scilicet in crimine
et in preda. Quinto non obstans cum teneatur ut prelatus et
rex quorum redditur est quod stipendia in vicem sunt et
regni conservationem. Sed alii non tenentur nisi quando probabiliter
estimatur quod inde sit inde accepta substantia.

Secundo tamen quod sed omnes teneantur ad restitutionem sic
dicitur est tamen si principalis restituit alii non tenentur si autem
alius alius. Sed alii tenentur ei refundere quod eum per con
venire. Secundo et quod qui iniuste accipiens non solum
[illegible] de illius aliquo accepit. Sed et contra iustitiam ideo
pro restitutione illius vel prius iudex recipere eundem pro
accipientis condempnationem non autem et hoc tamen quod iudex
iniuste dictavit vel lex humana precepit. Sic in veteri
lege deliberatur. Et vel quadruplum. Sed hoc modo non
non servatur tamen fuit civitatis. Exodi xxii. Quod autem zacheus
dixit reddo quadruplum fuit supererogationis non necessitatis.
Unde premisse diximus et cetera.

In persona autem pure et cetera. Hic queritur que persona pura per se
potest se obligare et utrum quod non. Supra in prescriptione.
Sed pura non sunt ut ad satisfactionem quatuor et cetera. Per hoc patet
non habent que tamen est in [illegible] in vice quatuor pura. Cum
potest sunt expresso autem [illegible]. Sed pure persona ipsa [illegible]
explicari confessione et satisfactione quatuor et cetera. Iuxta hoc queritur
potest pure [illegible] assignari. Item utrum pura sit
de venialibus. Item utrum maiorem [illegible] possit dimitti
peccatum veniale. Item utrum peccatum venialem possit dimitti sine
mortali. Item utrum [illegible] remittantur de venialibus
peccatis. Item utrum teneantur confiteri omnia. Item utrum per vindictam
equale et aliquam vindictam remittatur peccatum vel [illegible]
dicendum ad primum quod quod potest vel est ingressus videtur quod habet per
tes in secundo. Sic in ad formam. Sic per [illegible] per hoc est.
[illegible] vel potest post in genere et tamen [illegible] in genere et
[illegible] unde virgini vel ex parte in que dicit [illegible] vel [illegible]
[illegible] est require [illegible] [illegible]. Sed in satisfactione pure [illegible]
[illegible] per [illegible] et [illegible] cum [illegible] [illegible]
tenetur ad peccatum pure. Scilicet contritio et satisfactio [illegible]

est quod satisfactio punitive pres habet. Ad 1 dicendum quod licet punitio sit satisfactio secundum se tamen [illegible] quod operatur [illegible] eo. [illegible] quod restituunt ad actus humanos non est [illegible]. Ad 2 dicendum quod non est [illegible] de punitione et [illegible] quod in punitione actus [illegible] possunt esse [illegible] [illegible] et [illegible] res sunt [illegible] vel [illegible]. Ad 2 quod dicendum quod in respectu offense [illegible] punitio non quod sola in [illegible] [illegible] iusticie sit [illegible] [illegible] recompensatione quod sit dei offendentis respectu [illegible] quod offenditur. Et ideo [illegible] [illegible] [illegible] quod sit per [illegible]. 2 quod se [illegible] arbitrio sacerdotis loco dei quod sit [illegible] et ideo [illegible] [illegible] sacerdos [illegible] pres punitive. Ad 3 quod dicendum quod punitio est [illegible] [illegible] ad expiandum peccatum quod debet [illegible] [illegible] [illegible] non tamen debet [illegible] [illegible] et [illegible] et ideo punitio [illegible] volunt [illegible]. Ad 2 quod dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde cum [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad peccatum [illegible] [illegible] tolli [illegible]. Ad 6 quod dicendum quod [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] habet ex parte [illegible] ex quo [illegible] [illegible] [illegible] non habet ex parte [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] remitti [illegible] [illegible] venialia non habet [illegible] [illegible] ex parte [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] ex parte [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remitti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] tollitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] per peccatum mortale non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad 1 dicendum quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] penitentie [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] spiritualis.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerus vel [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod sic [illegible] peccatum [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sufficit [illegible] [illegible] [illegible] in generali [illegible] in speciali sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] satisfactio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccato [illegible] non [illegible] [illegible] satisfactione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccati mortalis quod [illegible] [illegible] quod peccatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per sola [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] satisfactio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] satisfactio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obligat [illegible] ad illos quod [illegible] [illegible] quod [illegible] debeat. Unde sufficit [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] peccato [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Ad [illegible] quod et [illegible] Ad [illegible] dicendum quod peccatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] illa [illegible] sit [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dimittendi [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] ex parte [illegible] sic [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible].

[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] augeat peccatum et [illegible] quod non [illegible] [illegible] non augetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] remitti.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et augetur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum in alia [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum mortale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debeat [illegible] impedimentum [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] dicendum ad [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non sit [illegible] peccatum augeat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augere. Ad 1 dicendum quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. Ad 2 quod dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tollitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non mutat [illegible] [illegible] augetur vel minuitur [illegible]. Unde [illegible] [illegible] vel multum [illegible] [illegible] non mutat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] mutat [illegible] et [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad 3 quod dicendum quod [illegible] mortale [illegible] [illegible]. Unde [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] peccati mortalis [illegible] de [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] mortale peccatum. Ad 4 quod dicendum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] peccatum mortale [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] peccatum mortale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Ad 2 quod dicendum quod opera punitive [illegible]

prop[ter] quo[d] vana est sic honorare. Et ideo etiam non p[ro]pt[er]
hos [illegible] penitus ideo excluduntur. Et ideo dicimus
in p[ro]p[osi]to p[er]p[etu]o esse [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Ad
[illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] ludorum est [illegible] genera [illegible] ut [illegible]
[illegible] hi[nc] ut ludi [illegible] [illegible] age-
bant[ur] ad luxuriam p[ro]vocantes. Et hi sunt
ab omnibus vitandi. Alii habent ut [illegible]
et h[uius]modi ludi sunt laudandi [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et ideo [illegible] debitis [illegible]
[illegible] laudant[ur] [illegible] ad [illegible] penit[ent]e. [illegible]
h[uius]modi non debent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eis [illegible] [illegible]
q[uod] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eorum.
Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] et ad
p[e]cc[atu]m p[ro]vocant [illegible] [illegible] p[e]cc[atu]m et
[illegible] mortale [illegible] [illegible] libido adhibeat[ur]. [illegible]
a tali [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posse sine
p[e]cc[at]o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cor
[illegible] ad deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] officium militie et
negotiatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sine p[e]cc[at]o [illegible] posse.
Et q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in talia officia laudabilia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deum in mundo isto [illegible].

Item [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] ad iusti-
ficatio[n]em req[ui]rit[ur] [illegible] [illegible] et [illegible].

Alii vero [illegible] iustificati [illegible] se ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accept[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] accep[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] iustificati [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] ad iustificatio[n]em impii
req[ui]rit[ur] g[rati]e infusio. Item [illegible] req[ui]rit[ur]
[illegible] p[e]cc[at]o [illegible]. Item [illegible] iustificatio
impii fiat in instanti. Item [illegible] iustificatio
impii sit [illegible] [illegible] [illegible] mortali [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] dolor [illegible] debeat
esse maximus omnium dolorum. Item [illegible] posset
esse [illegible]. Ad [illegible] ad [illegible] q[uestionem] q[uod] [illegible]
[illegible] se [illegible] sine ulla [illegible] iustificare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad [illegible] d[icendu]m
q[uod] [illegible] [illegible] iustificatio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in [illegible] [illegible] in q[uo] [illegible] [illegible] p[re]cedit [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] d[icendu]m q[uod] op[us] acceptabile [illegible] op[us] [illegible]
et talem p[e]cc[atu]m non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] homo peccando deum offendit. Offe[n]-
sa autem nulli remittit[ur] nisi p[er] hoc [illegible] offensus placat[ur]
offendi. Et ideo p[e]cc[atu]m remitti [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] nob[is] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[ua] nos diligit. Dilectio
autem dei q[ua] nos diligit [illegible] [illegible] dei [illegible] et [illegible]
[illegible] ad effectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] divine dilectionis in nobis q[uod] p[er] p[e]cc[atu]m tollit[ur] [illegible]
homo sit dignus vita eterna [illegible] mortale p[e]cc[atu]m excludit.
Et ideo non posset [illegible] remissio culpe nisi fieret infusio
g[rati]e. Et p[er] [illegible] iustificatio impii q[uod] includit remissione[m]
p[e]cc[at]or[um]. Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] iustificatio impii [illegible] [illegible] mot[us]
[illegible] homo [illegible] [illegible] [illegible] quo ad [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] humana [illegible] iustificat[ur] [illegible] mot[us] [illegible] [illegible]
a p[e]cc[at]o et accedat ad iustitiam [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et desiderium [illegible] [illegible] [illegible]
ficatio[n]e impii sit [illegible] mot[us] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] detestat[ur] p[e]cc[atu]m.
Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] tota iustificatio impii [illegible] [illegible]
in infusione g[rati]e p[er] [illegible] [illegible] [illegible] et culpa re-
mittit[ur] g[rati]e. [illegible] infusio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispositione[m]
et [illegible] non indiget ad [illegible] [illegible] dispositione. Et ideo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad infusione[m] g[rati]e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ideo g[rati]e infusio [illegible]
in instanti [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad iustificat[ionem]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in deum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad detestandum p[e]cc[atu]m. Et acced[illegible] ad deum q[uod]
sit [illegible] [illegible] [illegible] iustificationis [illegible] [illegible] dispositio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iustificationis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible]. Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m
q[uod] [illegible] req[ui]runt[ur] ad iustificatio[n]em impii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] g[rati]e infusio
[illegible] mot[us] [illegible] [illegible] remissio culpe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dispositionis [illegible] mot[us] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mot[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] g[rati]e infusio
mot[us] autem [illegible] dispositio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[e]cc[atu]m
et in deum [illegible] [illegible] [illegible] mot[us] [illegible] remissio culpe et
ideo [illegible] [illegible] [illegible] in iustificatio[n]e impii g[rati]e infusio [illegible]
[illegible] mot[us] [illegible] [illegible] in deum [illegible] [illegible] mot[us] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remissio culpe. Ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad finem ordinat[ur] [illegible] [illegible] dispositio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mot[us] [illegible] [illegible] infusio.
Ad [illegible] d[icendu]m q[uod] dispositio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispositionem. Et ideo mot[us]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] g[rati]e infusione[m].
Ad [illegible] q[uestionem] d[icendu]m q[uod] ad op[us] [illegible] [illegible] [illegible] uno [illegible] [illegible]

[illegible] ag[illegible] et sic maxime et quod dicitur in [illegible] fit ad
[illegible] in ipso magis est quod sic et [illegible] iustificatio impii quantum
[illegible] ad bonum eternum [illegible] participationis et maior quam creatio
celi et terre. quod dicitur ad [illegible].
Ad .n. quod dicitur quod in omni peccato mortali est aversio voluntatis a deo ad peccatum et ideo
cum tollitur quod in omni peccato remissione peccati mortalis
fit actualis aversio a peccato ad deum. sed et aversio a peccato
contritio. [illegible] non voluntatis per mortale impeditur non tollitur
nisi per [illegible] voluntatis [illegible] quod contritio appellatur.
Ad .3. quod dicitur quod in contritione est dolor. unde [illegible]
quod [illegible] quod [illegible] disciplina et [illegible] consistit [illegible]
[illegible] alii [illegible] quod [illegible] dolorem [illegible]
[illegible] superiorum [illegible] quod [illegible] inferiores et
[illegible] dolorem. [illegible] dolor
[illegible] esse maximus [illegible] alium dolorem [illegible] contra ad
[illegible] placere tanto est oppositum [illegible] displicere
non tamen quod sit maximus in [illegible] doloris sic [illegible]
[illegible] sit maximus in suo genere sed non in [illegible]
et dolor [illegible] quod sit maximus [illegible] inferiores
[illegible] movent ad apprehensionem [illegible]
[illegible] tamen est non realis [illegible] naturaliter
ad [illegible] sed [illegible]. Ad .4. quod dicitur quod dolor [illegible]
non potest esse [illegible] oppositum potest esse maximus
[illegible] dilectio caritatis [illegible] dolor potest esse minimus sic [illegible]
[illegible] in hiis .ii. [illegible] appositum [illegible]
[illegible] sufficiunt ad eam [illegible]
in [illegible] contritio sit de necessitate salutis. [illegible] non [illegible]
[illegible] remissionem culpe ordinatur. sed [illegible]
[illegible] sufficit remittitur. ergo [illegible] Post [illegible]
[illegible] peccati venialis sed [illegible] non [illegible] contritio. [illegible] confes-
sione potest esse [illegible]. Consequenter videndum est de confessione [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] sit pro confessione.
Item [illegible] quod [illegible] tenetur ad confi-
[illegible]. Item [illegible] confiteri potest
[illegible]. Item [illegible] confessio
possit esse [illegible]. Item [illegible] confessio debeat esse integra.
Item [illegible] confessio debeat esse [illegible]. Item [illegible] possit
confiteri [illegible] vel [illegible]. Respondeo dicendum ad primum [illegible]
quod [illegible] et venie omnis peccati [illegible] actualis [illegible]
[illegible] et [illegible] et ideo a nullo peccato potest
[illegible] suscipere vel [illegible] oportu-
nitatis [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] actualis. sic baptismus [illegible] et ideo sic baptismus
[illegible] et [illegible] necessitatis. sic quod [illegible] baptismus
[illegible] ad quod [illegible]
[illegible] peccati [illegible] sibi
[illegible] ut [illegible] adhibeat quod facit
[illegible] peccatum [illegible] fit per confessionem [illegible]
et ideo confessio est de necessitate salutis [illegible] peccato mortali actuali
[illegible]. Ad .1. quod dicitur quod [illegible] sufficit ad
[illegible] remissionem. sed ad est [illegible]

[illegible] cum [illegible] vel actualis [illegible].
Ad .2. dicitur quod confessio ordinatur [illegible] sed non [illegible]
unde aut tenetur confiteri venialia [illegible] et [illegible].
Ad .3. quod dicitur quod [illegible] peccatore [illegible] confi-
[illegible] opportunitate sufficiens [illegible] sed [illegible] in anno
[illegible] cum [illegible] tempore [illegible]
[illegible] non [illegible] sed cum
[illegible] obligat [illegible] loco et
tempore. unde [illegible] quod [illegible] non tenetur confiteri
[illegible] in anno [illegible].
[illegible] quam [illegible] vult [illegible]
vel celebrare. Item [illegible] mortis. Item [illegible]
[illegible] quod dicatur [illegible] quod [illegible] teneatur. Item [illegible]
dubium [illegible] copiam confessoris [illegible] amplius
illo anno [illegible]. Item si habeat [illegible] de quo
[illegible] absolvere et [illegible] habeat copiam [illegible]
[illegible]. Ad [illegible] quod dicitur quod [illegible] accipere
[illegible] et [illegible]
[illegible] super [illegible] Christi [illegible]
est [illegible] et ideo cum [illegible]
confiteri [illegible] sacerdos et [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] sacerdoti
[illegible]. Ad .5. quod dicitur quod ad effectum duo
requiruntur. scilicet [illegible] et [illegible] debita [illegible]
suscipiente. et ideo ad effectum ligandi et solvendi
[illegible] potestas clavium quod est in ordine et [illegible] debita
[illegible] quod habet [illegible] vel ordinaria quam
habet [illegible] sacerdos [illegible]
peccatum [illegible] vel [illegible] legat [illegible]
[illegible] et ideo non sufficiat [illegible]
[illegible] mortis. Ad .6. quod dicitur quod [illegible] confessio
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] esse [illegible] quod [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] fructum ab-
solutionis [illegible]
[illegible]. unde debet iterare confessionem quam fictus [illegible]
[illegible] sua confessio. [illegible]
quod [illegible] confessionem esse integram [illegible]
[illegible] sacerdos cum absolvere [illegible]
vel non [illegible]
[illegible] nullo [illegible]
[illegible] est
[illegible] effectum [illegible]
[illegible] satisfactio [illegible] ergo [illegible]
[illegible] confiteri. Ad .6. quod dicitur quod [illegible]
[illegible] non solum
[illegible] unius morbi sed [illegible] infirmi-
tatis [illegible] uno modo [illegible]
[illegible] morborum [illegible] unde [illegible]
[illegible] confessio omnium [illegible]
confessio [illegible]. Ad .n. q.

Ad quartum quod sic. Sicut scientia habet derivari actu, sic et scientia derivativa actu; sic et scientia derivatur in nos et ideo sic
est ligandi ad intra et absolvendi actu
et clavis est in magis illis et in absolvendo. In sacerdote
ad magis ordinem sunt ista actus, ergo magis
efficiens ut in alio. Item quod ubi aliquis non
sit inductus et luxuriae ista, non est vera [illegible]
quod ostenditur quod non habet ligare; sic in neque
quod et claves ligare possunt sufficienter per se, etc., pro
quantum sine per inceptionem efficeret sed absolveret
ad sacerdotis, non est pro se; sed eius conferret per se [illegible]
[illegible] se sit non pertinet ad neque.

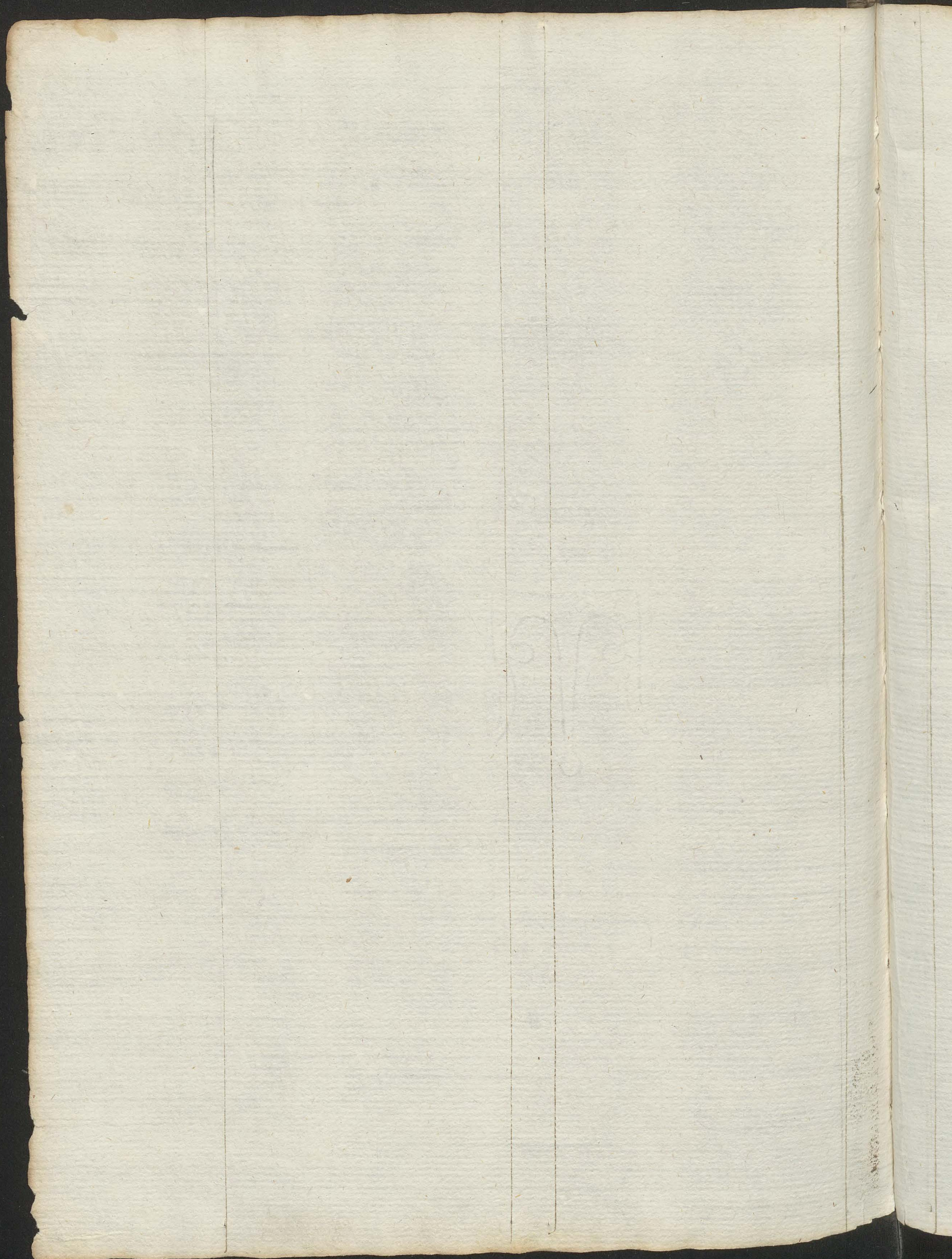
Item quaeritur utrum sit hic quod ut in sacerdotis
ut ille cui sit consensio ecclesiae debeat esse
claves. Videtur quod non, quia non incedunt in ecclesia
[illegible] sed est de hoc genere in [illegible] igitur
[illegible] habet claves ad quam [illegible]
[illegible]. Item [illegible] claves et capita apostoli
[illegible] habet claves regni caelorum [illegible]
[illegible] apostolis [illegible] successores [illegible]
[illegible]. Item quod non duo claves
sunt. Item utrum potestas clavium se extendat ad
remissionem culpae. Item utrum ad remissionem poenae.
Item utrum sacerdos [illegible] potestatem
clavium. Ad [illegible] clavium [illegible]
[illegible] regni caelorum [illegible] clau-
dit [illegible] potestas quae [illegible]
de clavis [illegible] potestas [illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] Item [illegible]
[illegible] claves. Item [illegible] potestas
[illegible] sacerdotum [illegible] claves [illegible]
Ad [illegible] gratia [illegible]
[illegible] Ad [illegible] applicationem
clavium per potestatem excellentiae [illegible] Ad
[illegible] potestas [illegible]
[illegible] remissio [illegible]
[illegible] actus [illegible] remissio peccati [illegible]
[illegible] digna [illegible] remissionem et [illegible] actus
[illegible] claves [illegible] et absolvendi
[illegible] ligandi et absolvendi [illegible] Ad [illegible]
ordinis claves sunt. Ad [illegible] claves [illegible] Ad
[illegible] efficaciter [illegible] ad remissionem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] et claves [illegible] efficaces [illegible]
se [illegible] si [illegible]
[illegible] ad remissionem [illegible]
[illegible] absolvendi [illegible]
claves [illegible]
[illegible] clavium ad

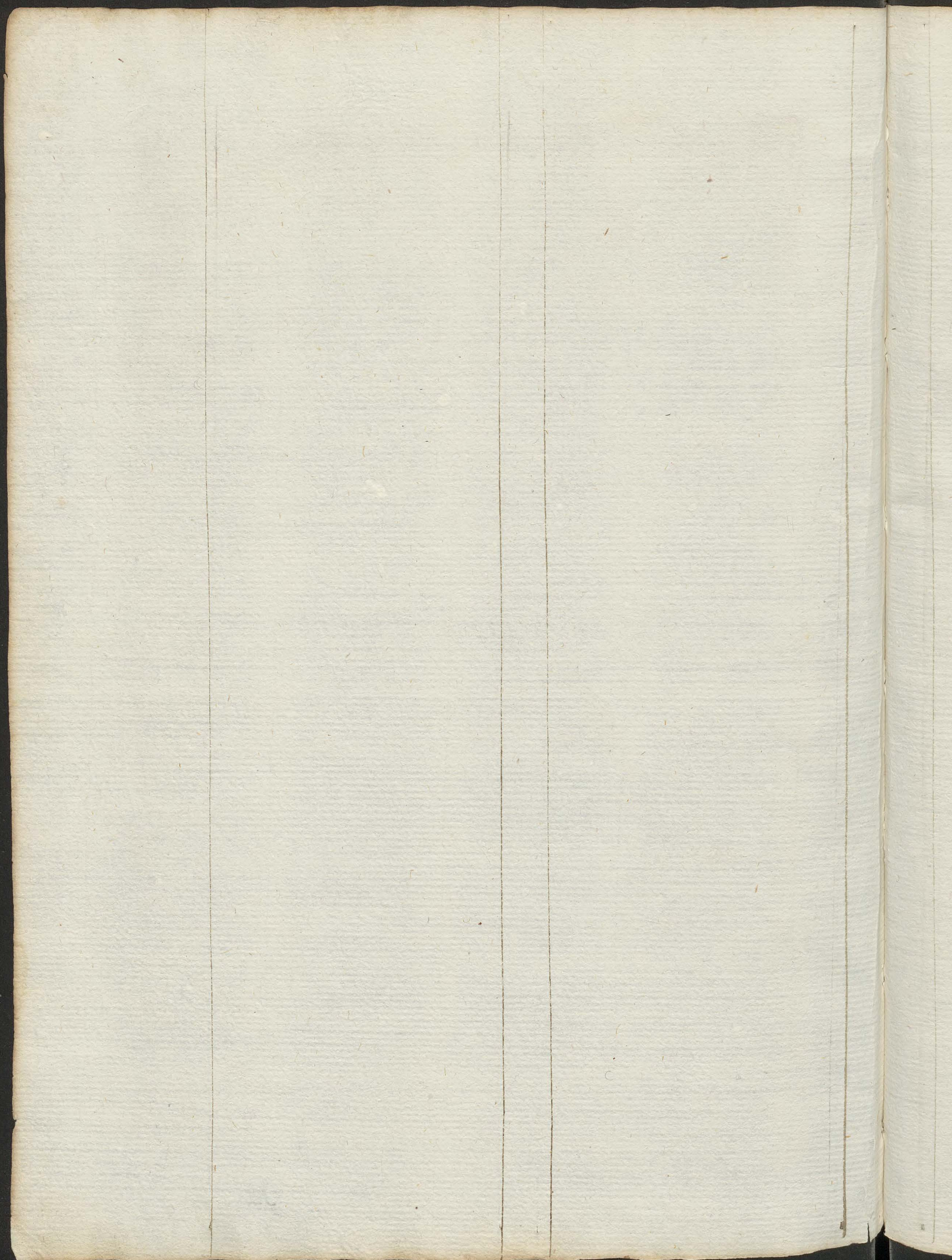
peccatis esset non [illegible] sed universalis. [illegible] sic et de [illegible]
sacerdotum super [illegible] Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] delere [illegible] sed [illegible]
[illegible] poenae [illegible] satisfactione [illegible]
[illegible] sacerdos [illegible] ad [illegible]
[illegible] regulariter
[illegible] poenae [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] remissio fit virtute clavium quae operantur
[illegible] Item de thesauro ecclesiae quod
est [illegible] clavibus [illegible] thesauris [illegible]
[illegible] Item [illegible] per
[illegible] sacerdos [illegible] in absolutione [illegible]
In [illegible] terra [illegible]
[illegible] si terra non [illegible]
[illegible] si [illegible]
si non [illegible] in absolutione sacerdotis
[illegible] peccatis suis et [illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible]
[illegible]
[illegible] canonice [illegible]

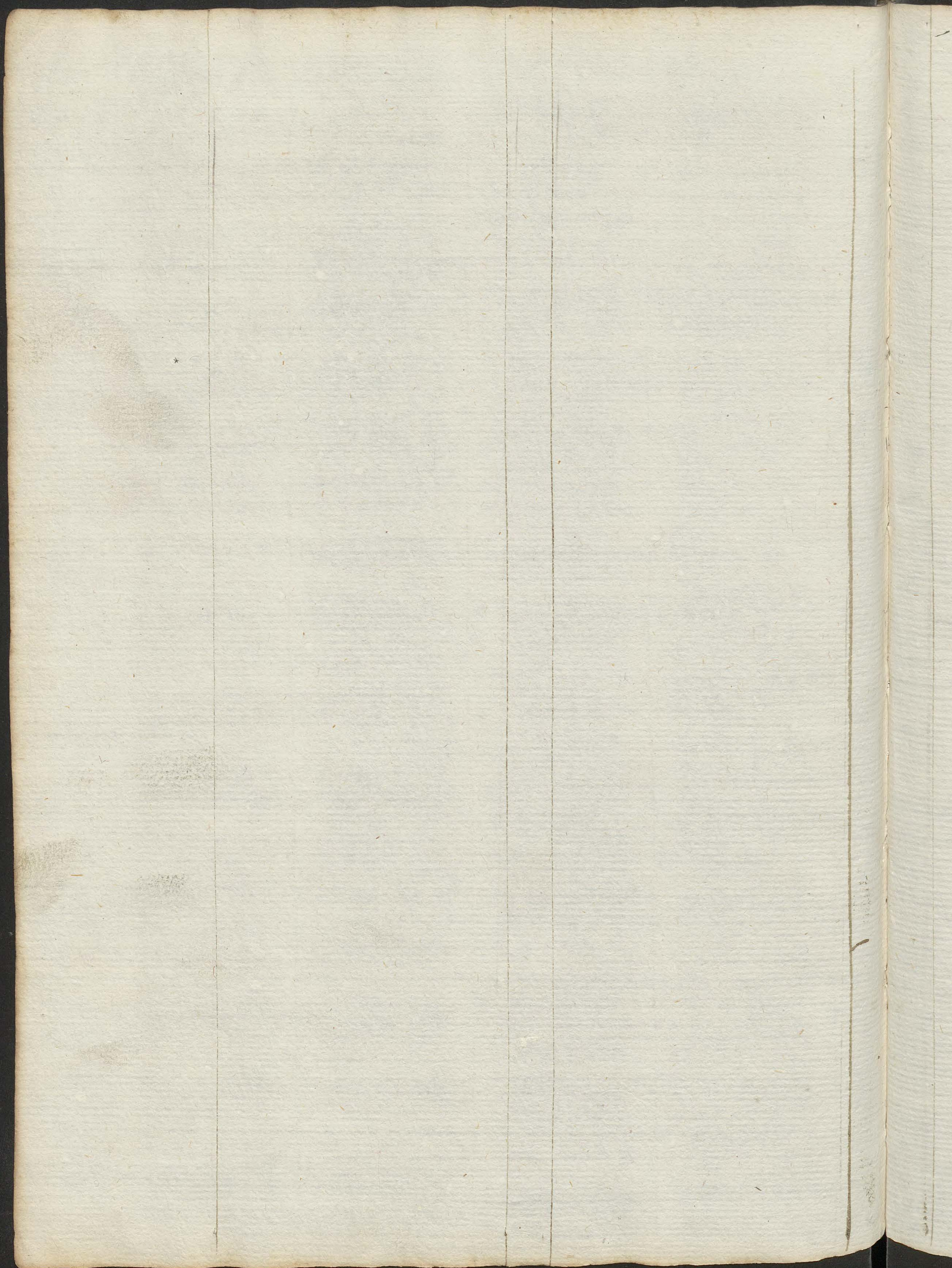
Hoc [illegible] debeat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sacerdos
possit [illegible] Item [illegible] maiorem se possit
[illegible] Item [illegible] Item [illegible]
[illegible] Item [illegible] sacerdos [illegible]
[illegible] absolvere possit. [illegible] Ad
[illegible] flagella [illegible]
[illegible] religio [illegible] a malo [illegible]
[illegible] in [illegible]
les ad deum [illegible]
[illegible]
et in [illegible]
flagella [illegible]
[illegible] religio [illegible]
[illegible] ad deum [illegible] Ad
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Ad [illegible] in
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] vocat [illegible]
[illegible] debeat [illegible] Ad
[illegible] quod absolutio [illegible] poenitentiae [illegible] deum

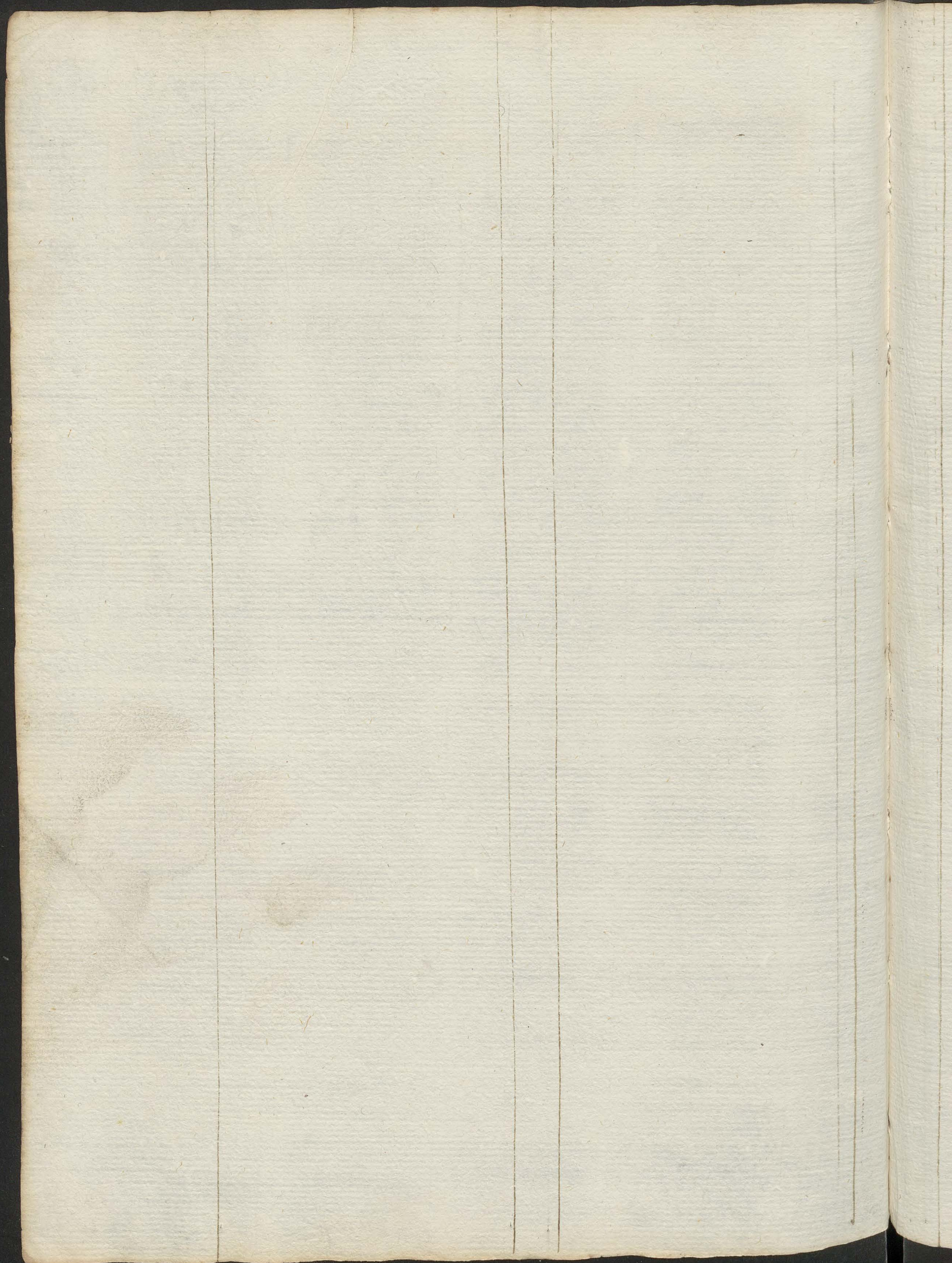
[illegible]

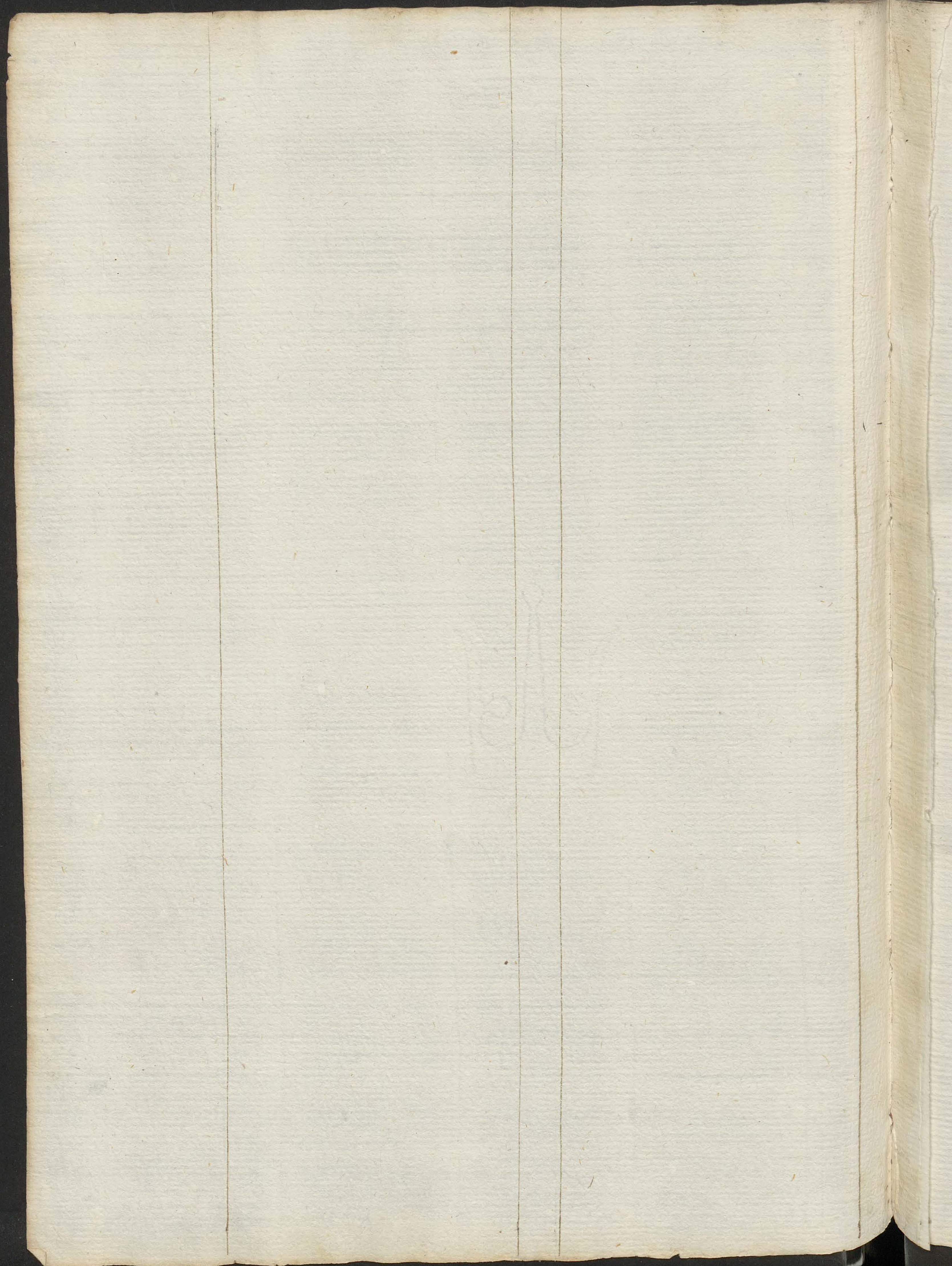
[illegible]

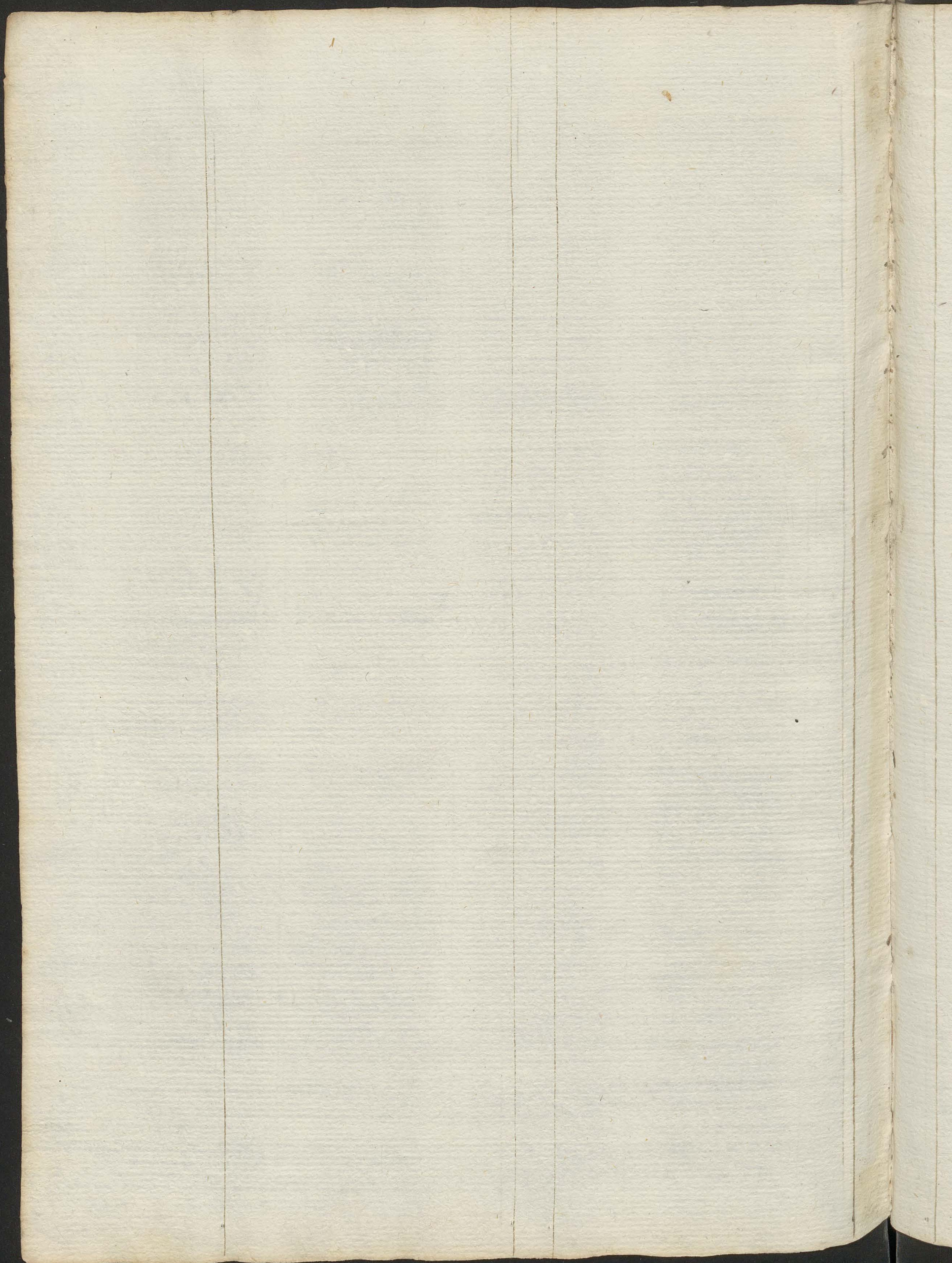

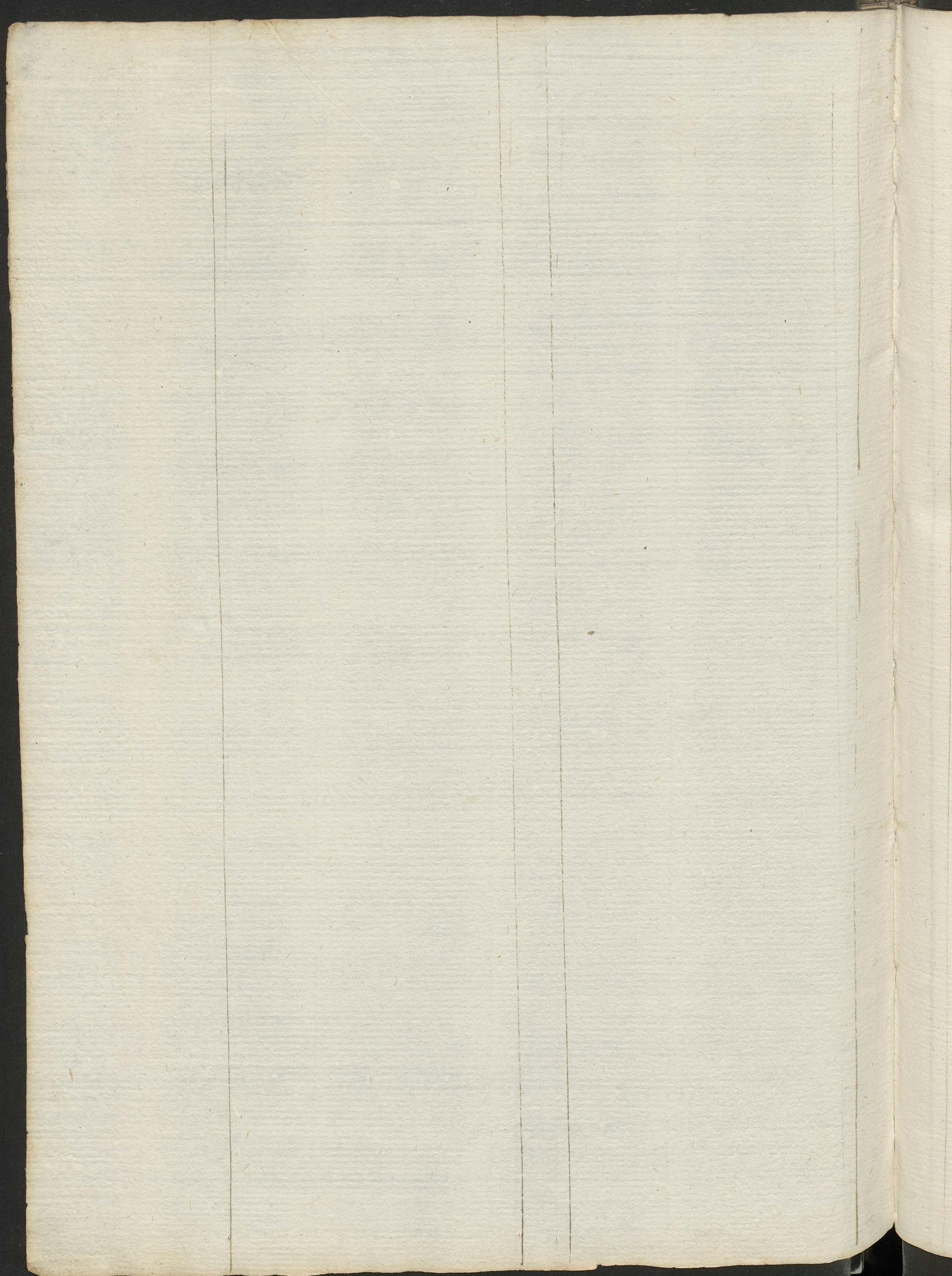

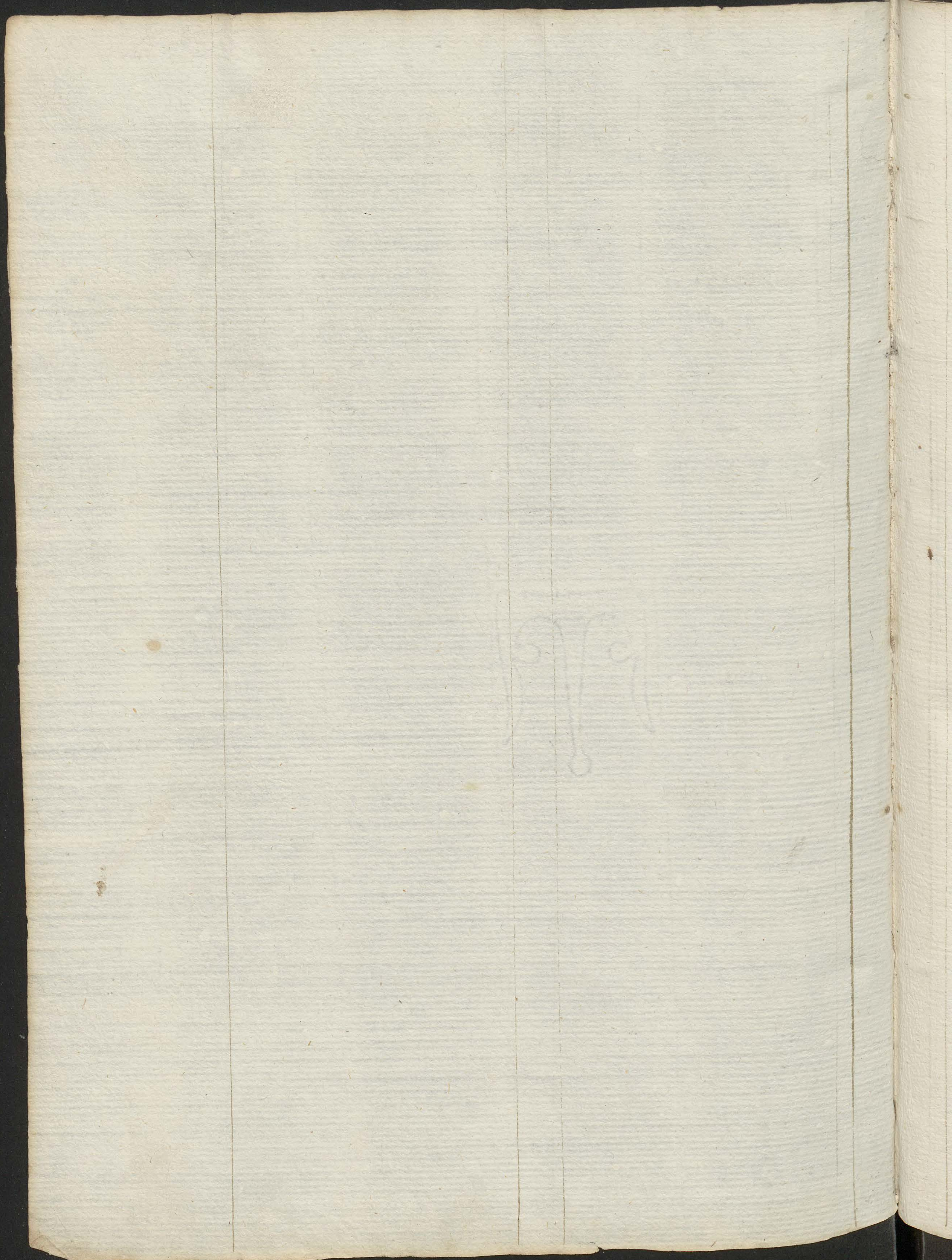

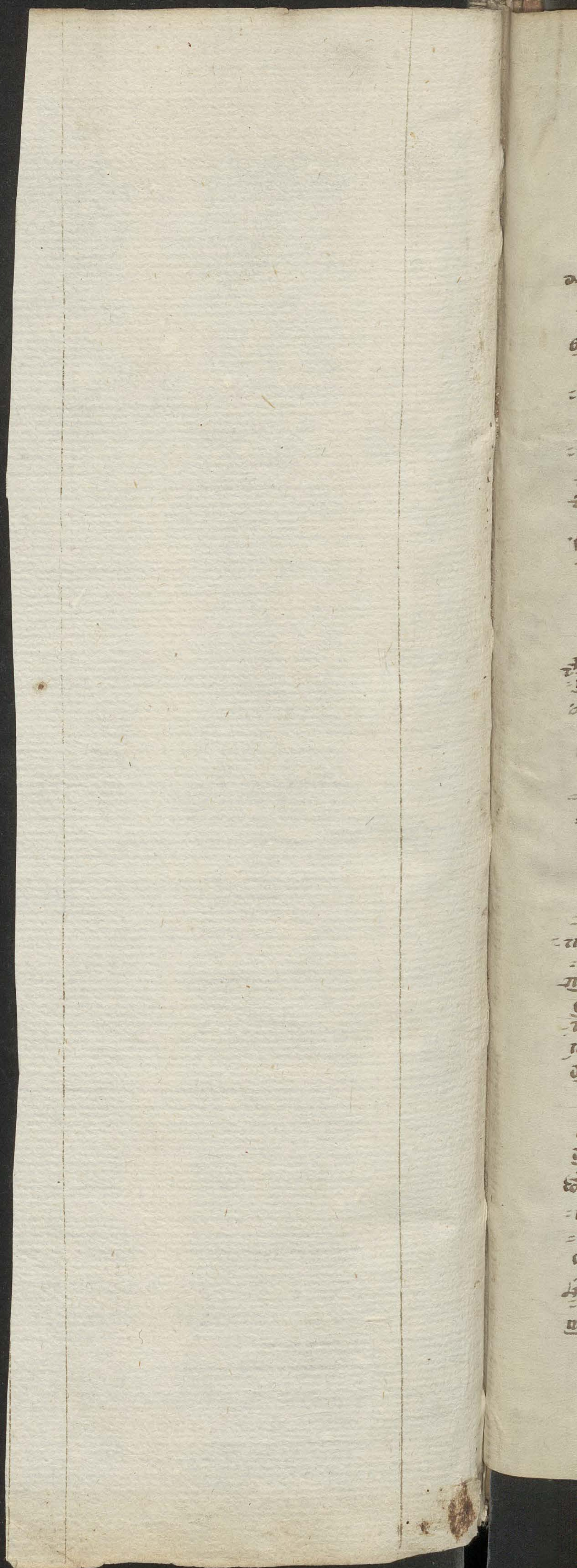
[illegible]

Utrum anima a corpore separata possit pati ab igne corporeo [illegible]

[illegible] Preterea [illegible] Preterea [illegible] Sed contra [illegible]

Responsio dicendum quod pati multipliciter dicitur [illegible]

[illegible]

3o. grandi et solitudinis et comprehendat munimentum [illegible] temporale quod ipse dabit virtute et fortitudinem plebi sue. ps. 67. Plus et excitudine ut impediat procinctum triumphale quando ipse est dux belli judicium [illegible] rectorem [illegible] talium conditionum cuilibet subdito papa foret necessarium. vii. insinuat [illegible] Seneca epistola ad Lucillum sic dicens. xi. aliquis vir bonus nobis eligendus est [illegible] ante oculos habendus ut sic tamquam illo spectante vivamus et omnia [illegible] quem videntes faciamus et subdit elige quem cuius tibi placet et oratio et vita [illegible] eundem sine exemplum [illegible] quo [illegible] se mores [illegible]

Inferna [illegible] vicia [illegible] [illegible] | [illegible]
Alterna [illegible] [illegible] | [illegible]
Externa flagicia [illegible] | [illegible]

[illegible] judicium [illegible] principes [illegible] et ecclesie in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demencia platum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filios [illegible] samuelis dicendo [illegible] regem [illegible] vt [illegible] quidem [illegible] ductis [illegible] designat [illegible] implorandum [illegible] auxilium beneficentie [illegible] [illegible] demonstrandum [illegible] collegium [illegible] [illegible] postulandum salubrem fastigium munificentie specialis

[illegible] auxilio [illegible] beneficentie auxilio
[illegible] temporalis munificentie collegio
[illegible] [illegible] munificentie fastigio

Certe [illegible] auxilio [illegible] beneficentie [illegible] ipse [illegible] [illegible] facies tuas [illegible] ps. 29. Collegio temporalis munificentie [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] regnum et minus [illegible] [illegible] beneficentie auxilium quo [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] temporalis munificentie collegium quod [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstrandum [illegible] [illegible] [illegible] donauit nobis [illegible] [illegible] munificentie fastigium quod [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] postulandum salubriter [illegible] regem [illegible] in decore suo videbunt. ps. 33. [illegible] de duobus [illegible] dico. 3o. [illegible] in [illegible] postulandum salubrem munificentie [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regem [illegible]

dem [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] licet hoc nomen rex sit nomen [illegible] et dignitatis [illegible] et [illegible] conditionis et [illegible] [illegible] et libertatis [illegible] [illegible] [illegible] bono reges [illegible] regendo [illegible] sint [illegible] [illegible] [illegible] collegio [illegible] sibi [illegible] dicat non [illegible] [illegible] sit

Sinceritas affectionis fetale excludens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ambicione
[illegible] [illegible] temporale [illegible] [illegible]

Primo dico quod in prelato ut rex dici mereatur debet esse sinceritas affectionis [illegible] [illegible] qui sedet in solio [illegible] suo dissipat omne malum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suo [illegible] vicia [illegible] [illegible] corrige [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non valent [illegible] [illegible] exponens [illegible] et [illegible] reges [illegible] [illegible] reges [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reges [illegible] reges et [illegible] [illegible] [illegible] vicia [illegible] si volunt [illegible] rege et [illegible] [illegible] Seneca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libidines [illegible] voluptates [illegible] [illegible] [illegible] avariciam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dominis [illegible] [illegible] desiderat [illegible] [illegible] hodie [illegible] regum nomine abutuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 24. [illegible] 24. [illegible] [illegible] vicius [illegible] [illegible] [illegible] sunt qui

[illegible] seu arrogancie vehiculo sunt [illegible]
cupiditatis seu avaricie [illegible] [illegible]
voluptatis seu lasciuie [illegible] sunt [illegible]

[illegible] seu [illegible] [illegible] de talibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non desistunt in honoribus [illegible] extolli voluptates [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] et [illegible] [illegible] vivere negligunt et famam [illegible] vite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2o. dico quod in prelato ut rex dici mereatur [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volens [illegible] [illegible] cure

munificentie

fastigium

aa

453
IV

Nobilissimo [illegible] maria virgo semper letare quia quem meruisti portare alleluia

[illegible]

Nobilissime

Nobilissime deus [illegible]

vitatis [illegible] in omni cum omnibus [illegible] [illegible] splendescit [illegible] longitudo virtuose accionis [illegible] se operatoris [illegible] collocat [illegible] ne [illegible] plati deficientes in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intolerabilem [illegible] formidabilem [illegible] [illegible] demonis [illegible] in invenimus negligentibus [illegible] [illegible] reges [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puritate [illegible] dico [illegible] splendere debent [illegible] [illegible] vite sancte [illegible] sol [illegible] get sic splendebit [illegible] sol [illegible] conversacionem honestate splendens devocionis [illegible] rutilat [illegible] exemplaritate ut [illegible] sobrietate [illegible] castitate [illegible] [illegible] puritate [illegible] laboribus [illegible] tate [illegible] celsior loci preeminencia debet splendens dico devocione ut [illegible] sionibus sequestratur [illegible] allege [illegible] [illegible] sic [illegible] alios plati [illegible] digest [illegible] [illegible] [illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible] exemplaritate ne sit [illegible] in bonis occasio delinquendi malis retardacio emendandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agit [illegible] facit [illegible] ut hec [illegible] de bo[illegible] magne [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] pastoralis [illegible] debet plati [illegible] tot mortibus dignus sunt [illegible] [illegible] exempla [illegible] suadet [illegible] angelice [illegible] [illegible] [illegible] tolle [illegible] sacerdotes e nox [illegible] sol si non dat exempla [illegible] tenebris [illegible] differt [illegible] [illegible] differt [illegible] dignitas [illegible] talis ut dicit lex [illegible] [illegible] plerisque [illegible] [illegible] [illegible] defecit exemplaritas [illegible] stelle retraxerunt lumine [illegible] dico [illegible] splendere debet prudencia ampliori [illegible] [illegible] fuerint [illegible] defendo fulgebit sic splendor [illegible] [illegible] ad iusticiam erudiunt [illegible] [illegible] stelle [illegible] eternitates splendere debet [illegible] [illegible] [illegible] excellens [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] virtutes [illegible] iusticiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fulgeant sic stelle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regnat [illegible] a nobis regem [illegible] doctor [illegible] [illegible] [illegible] alios [illegible] libro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diliget [illegible] sic aristoteles in prologo [illegible] metaphysice [illegible] et solitudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et solitudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sathan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sathan in iob [illegible] [illegible] adeo [illegible] iob [illegible] [illegible] sathan [illegible] ut sit [illegible] [illegible] hominem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum non [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] iob [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] boni [illegible] [illegible] [illegible] seneca ad lucillum epistola [illegible] [illegible] [illegible] valet ut emergat [illegible] manum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elige adiutorem [illegible] datur [illegible] [illegible]

Znalezione między k. 130 a 131

P[ro] ver[itate] tamen intellectus p[ro]motorem nostri digne venerandi [illegible] nobis ad [illegible] assignata [illegible] sub ordine [illegible]

[illegible]

Nota [illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible] ad [illegible] esse [illegible] suspensum [illegible] esse [illegible]
[illegible] esse [illegible] esse [illegible]
[illegible] esse [illegible] esse [illegible] ponenit
[illegible] esse in [illegible] esse nisi [illegible] esse [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

Omnibus Nobilibus seu Scientibus quos ad [illegible]
[illegible]
in [illegible] et [illegible]
et [illegible]

[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
Ad [illegible]
Et [illegible]

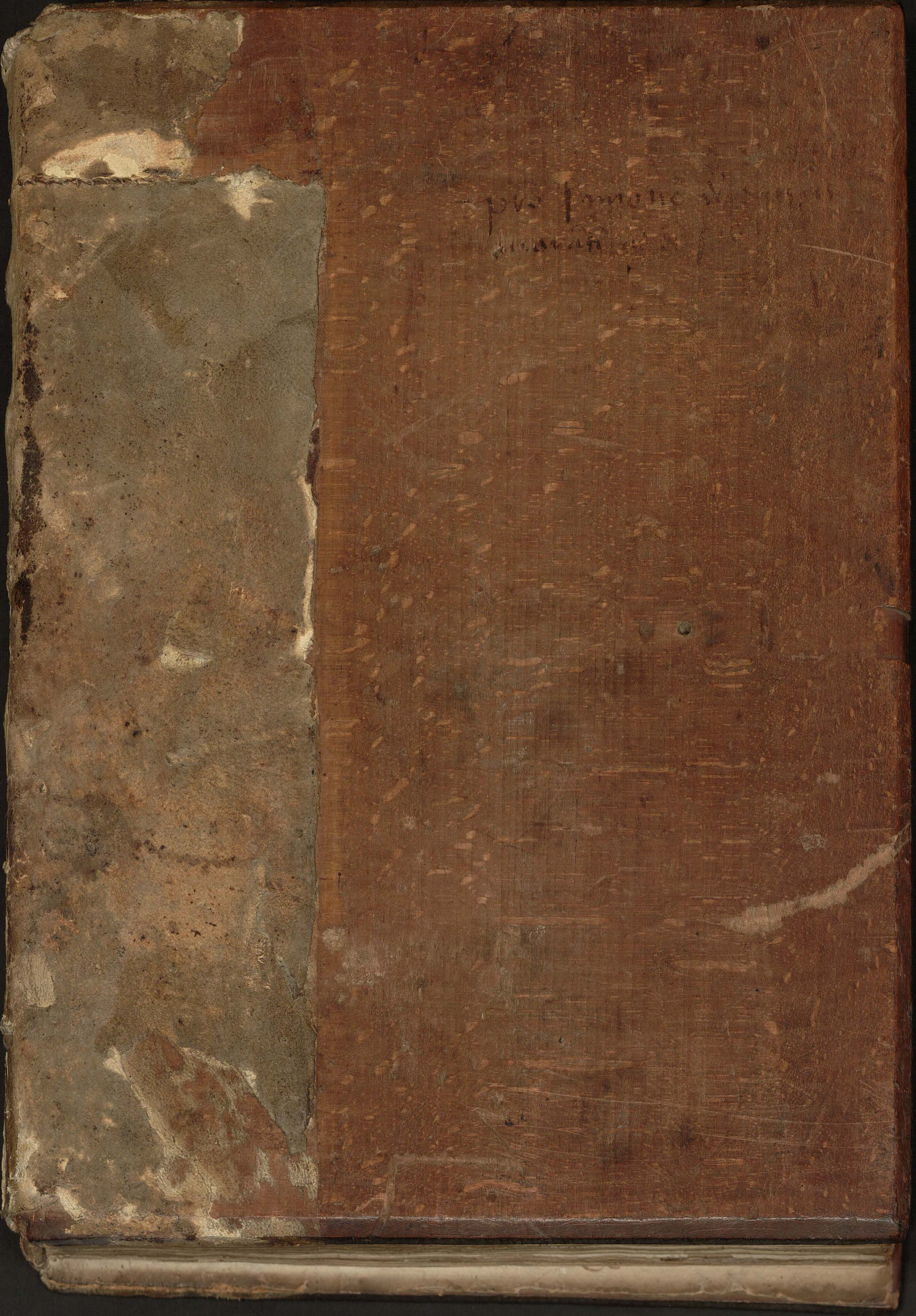
IV

[illegible] corpus [illegible] aliquid
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] corpus [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Salutat noster

pro Simone